THE NEW YORK TIMES BESTSELLER

Mario Puzo

Ölümünün 10. Yılı Anısına Özel Baskı

Sicilyalı

SİCİLYALI

MARIO PUZO

Çeviren Yeşim Özkardeşler Şallı

Kitabın orijinal adı: The Sicilian
Türkçe adı: Sicilyalı
Yazarı: Mario Puzo
Çeviren: Yeşim Özkardeşler Şallı

Yayın Yönetmeni: İsmail Şallı
Basın ve Halkla İlişkiler: Adil Şallı
Teknik Hazırlık: 1001 Kitap
Baskı: İdil Matbaacılık
Tel: 0212.674 66 78
Adres: Emintaş Kazım Dinçol San. Sitesi 81/19 Topkapı/İst.
Cilt: Yıldız Mücellit
İkinci Basım: Ocak 2009
Genel Dağıtım: Global Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Tel: 0212.528 71 90–91 Faks: 0212.528 70 04

100l Kitap Yayınları
Çatalçeşme Sokak No: 23/1 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 0212.528 71 90–91 Faks: 0212.528 70 04
www.1001kitap.com.tr

BİRİNCİ KİTAP
MICHAEL CORLEONE
1950

BİRİNCİ BÖLÜM

MICHAEL CORLEONE, Palermo'da uzun, tahta bir iskele üzerinde durmuş, Amerika'ya gitmek üzere okyanusa doğru yelken açan büyük gemiyi izliyordu. Bu gemiye binmiş olması gerekiyordu fakat babasından yeni talimatlar gelmişti.

Burada geçirdiği yıllarda onu koruyan ve şimdi de bu iskeleye getiren, küçük balıkçı teknesindeki adamlarına el salladı. Bu balıkçı teknesi, okyanus gemisinin arkasında annesinin peşindeki bir ördek yavrusu gibi ilerliyordu. İçinde kendisine el sallayan adamlarını; artık göremeyecekti.

İskele, diğer gemilerin yüklerini boşaltarak kamyonlara yükleyen kasketli, bol pantolonlu işçilerin koşuşturmalarıyla capcanlıydı. İtalyan'dan çok Arap'a benzeyen küçük, sırım gibi adamlardı, giydikleri şapkaların kenarı yüzlerini örtüyordu. Aralarından bazıları, burada Sicilya'da adlandırıldığı gibi *Capo di Capi "Babaların Babası"* Don Croce Malo ile karşılaşmadan önce bir zarar görmemesini sağlamakla görevli yeni korumaları olabilirdi. Gazeteler ve dış dünya, onları mafya diye adlandırırdı fakat Sicilya'da sıradan yurttaşların ağzından mafya kelimesi asla çıkmazdı. Don Croce Malo'yu asla, *Capo di Capi* olarak da adlandırmazlardı, o yalnızca "İyi Adam"dı.

Sicilya'daki iki yıllık sürgün yaşamında, Michael, Don Croce hakkında birçok hikâye duymuştu, bazıları öylesine inanılmazdı ki, insanı neredeyse böyle bir adamın varlığından bile kuşkulandırıyordu. Fakat babasından gelen talimatlar açıktı: Don Croce ile tam da bugün öğle yemeği yemesini emrediyordu. Ve ikisi Sicilya'dan ülkenin en büyük eşkıyası Salvatore Guiliano'nun kaçışını ayarlayacaklardı. Michael Corleone, Sicilya'dan Guiliano olmadan ayrılamazdı.

Rıhtımın sonunda, 50 metreden uzak olmayan bir mesafede büyük koyu renk bir araba dar sokakta park etmişti. Önünde üç adam duruyordu, karanlık dikdörtgen siluetleri güneşten altın bir

duvar gibi düşen ışığın göz kamaştırıcı etkisini kesiyordu. Michael onlara doğru yürüdü. Bir an durakladı ve bir sigara yakarak şehre şöyle bir baktı.

Palermo, sönmüş bir yanardağın oluşturduğu çanağın eteğine yuvalanmıştı, üç tarafı dağlarla çevriliydi ve Akdeniz'in göz kamaştırıcı mavisine kaçış dördüncü taraftandı. Şehir, öğle güneşinin Sicilya'ya özgü altın ışınları altında parıldıyordu. Kırmızı ışının damarları, Sicilya topraklarında yüzyıllardır dökülen kanları yansıtıyor gibi toprağa vuruyordu. Altın ışınlar Yunan tapınaklarının mermer sütunlarını, Müslüman minarelerini İspanyol katedrallerinin girift cephelerini, antik Norman kalelerinin yamaçlarını yıkıyordu. Bunların hepsi, İsa'nın doğuşundan önce başlayarak Sicilya'yı yöneten farklı ve acımasız orduların mirasıydı. Kale duvarlarının ötesinde koni şekilli dağlar, hafifçe kadınsı Palermo şehrini kucaklamış gibiydi. Şehrin üstünde sayısız minik kırmızı şahin göz kamaştıran mavi gökyüzü boyunca dönüp durmaktaydı.

Michael, kendisini rıhtımın sonunda bekleyen üç adama doğru yürüdü. Vücut hatları siyah dikdörtgenler oluşturuyordu. Attığı her adımla, onları daha net görebiliyordu, selamlarken hareketleri onu kuşatacak şekilde birbirlerinden uzaklaşıyor gibi göründü.

Bu adamlardan üçü Michael'ın öyküsünü biliyordu. Amerika'daki büyük ünü Sicilya'ya kadar yayılan Baba Don Corleone'nin en genç oğluydu. Corleone İmparatorluğunun düşmanlarından birini infaz ederken New York şehrinin üst düzey bir polis şefini öldürmüştü. Bu cinayetlerden dolayı burada, Sicilya'da saklanıyordu, sürgündeydi ve neyse ki, sonunda sorunlar "halledilmişti"; yerini almak, Corleone Ailesi'nin başına geçmek için anavatanına dönmek üzere yola çıkmaya hazırdı. Adamlar Michael'ı incelediler, hızlı ve rahat hareketleri, ihtiyatlı tavırları, yüzünün bir yanındaki çöküntü, ıstıraplara ve tehlikelere maruz kaldığı izlenimi veriyordu. "Saygıdeğer" biri olduğu açıktı.

Michael, rıhtımdan inerken, onu ilk selamlayan adam bir papazdı, tombul, cüppeli, başı yağlı bir şapka ile taçlandırılmıştı. Beyaz papaz yakası kırmızı Sicilya tozu ile kirlenmişti, yüzü etliydi.

Bu, Don Croce'nin kardeşi Peder Benjamino Malo'ydu. Çekingen ve dini bütün bir hali vardı fakat kendini ünlü akrabasına adamıştı ve şeytanın kendisine bu kadar yakın olması onu hiç ürkütmemişti. Kötü

niyetliler, onun Don Croce'ye, günah çıkartma hücresindeki sırları söylediğini bile fısıldıyordu.

Peder Benjamino, Michael'ın elini sıkarken gergin şekilde gülümsedi, fakat Michael'ın arkadaşça sırıtması onu rahatlatmıştı, ünlü bir katil için pek alışılmadık bir ifadesi vardı.

İkinci adam bu kadar içten değildi fakat yeterince nazikti. Bu, Sicilya'nın güvenliğinden sorumlu Polisi Şefi Dedektif Frederico Velardi'ydi. Üç adam arasında yüzünde memnuniyet gülümsemesi olmayan tek kişiydi. İnce yapılıydı ve memur maaşı alan biri için çok güzel giyinmişti, soğuk, mavi gözleri uzun süre önceki Norman istilacılarından kalma genetik özelliklerdi. Dedektif Velardi'nin, üst düzey polis şeflerini öldüren Amerikalıyı sevmemesi doğaldı. Şansını Sicilya'da da deneyebilirdi. Velardi ile Michael'ın el sıkışması, kılıçların dokunuşu gibiydi.

Üçüncü adam daha uzun ve daha iriydi; diğer ikisinin yanında dev gibi görünüyordu. Michael'ın elini kavrayarak kendi elinin içine hapsetti, sonra kendine doğru çekerek şefkatle kucakladı. "Kuzen Michael," dedi. "Palermo'ya hoş geldin." Geri çekildi ve Michael'a sevgi dolu fakat ihtiyatlı gözlerle baktı. "Ben Stefan Andolini, baban ve ben Corleone'de birlikte büyüdük. Seni Amerika'da, en son gördüğümde daha çocuktun. Beni hatırlıyor musun?"

Michael ilginç şekilde onu hatırladı. Stefan Andolini kızıl saçlı ender Sicilyalılardandı. Bu, onun için sorun yaratıyordu. Sicilyalılar, Judas'ın kızıl saçlı olduğuna inanırdı. Yüzü kolayca unutulmazdı. Ağzı kocaman ve çarpıktı, kalın dudakları kanlı et parçaları gibiydi; burun delikleri kıllı ve gözleri derin yuvalarında kocamandı. Gülümsemesine rağmen yüzü, korkulu rüyalar görmenize yol açardı.

Michael, papazla bağlantıyı hemen anladı. Fakat Müfettiş Velardi sürpriz olmuştu. Andolini, bir akraba sorumluluğuyla Michael'a Dedektif'in resmi hüviyetini dikkatle açıkladı. Michael temkinliydi. Adamın burada ne işi vardı? Velardi, Salvatore Guiliano'nun en amansız takipçisi olarak ünlenmişti. Ve Dedektifle Stefan Andolini'nin birbirlerinden hoşlanmadıkları açıktı; davranışlarına birazdan yapacakları ölümüne düelloya hazırlanan iki adamın resmi nezaketi hâkimdi. Şoför onlara kapıyı açtı. Peder Benjamino ve Stefan Andolini saygılı bir dokunuşla Michael'a arka koltukta yer gösterdiler. Peder Benjamino ortaya geçerken Hıristiyan tevazusu ile Michael'ın

cam kenarında oturmasında ısrar etti, Palermo’nun güzelliklerini görmeliydi. Andolini de, koltuğun diğer tarafına yerleşti. Dedektif, sürücünün yanına oturmuştu bile. Michael, Dedektif Velardi’nin kapı kolunu çabucak açabilecek şekilde tuttuğunu fark etti. Michael’ın aklından bir an, Peder Benjamino’nun kolay hedef olmamak için ortada oturmak istemiş olabileceği geçti.

Araba büyük siyah bir ejderha gibi Palermo caddelerinde yavaşça ilerledi. Bu caddelerde Kuzeybatı Afrikalı Müslümanlarınkine benzer zarif evler, büyük Yunan tarzı sütunlara sahip kamu binaları ve İspanyol katedralleri yükseliyordu. Evler, mavi, beyaz ve sarı renklere boyanmıştı, hepsi de yukarıda ayrı bir yol gibi uzanan çiçekli balkonlara sahipti. İtalyan Ulusal Polisi *Carabinieri* ekipleri olmasa hoş bir manzara olabilirdi. Ancak polisler, tüfekleri hazır vaziyette devriye geziyorlardı. Ve daha da fazlası yukarıda balkonlardaydı.

Bindikleri arabanın dev cüssesi, etraftaki diğer araçları, özellikle de köylerden taze ürün taşıyan katırların çektiği yük arabalarını olduğundan çok daha küçük gösteriyordu. Bu arabaların her yanı, tekerleklere varıncaya kadar neşeli, canlı renklere boyanmıştı. Birçok yük arabasının dışa bakan yüzünde, miğferli şövalyeleri ve taçlı kralları gösteren Sicilya folklorunun antik kahramanları Charlemagne ve Roland efsanelerinden dramatik sahnelerin bulunduğu duvar resimleri vardı. Fakat bazı yük arabalarında, moleskin pantolonlu, kolsuz beyaz gömlekli, belinde ve omzundaki silahlarla, yakışıklı bir delikanlı figürünün altında çiziktirilen yazılar Michael’ın dikkatini çekti, bunlar kırmızı harflerle yazılmış GUILIANO ismiyle sona eriyordu.

Sicilya’daki sürgünü sırasında, Michael, Salvatore Guiliano hakkında çok şey duymuştu. Adı her zaman gazetelerdeydi. İnsanlar her yerde ondan söz ederdi. Michael’ın karısı Apollonia bile, Sicilya’daki hemen hemen bütün çocuklar ve gençler gibi Guiliano’nun emniyeti için her gece dua ettiğini itiraf etmişti. Kendilerinden biriydi, her zaman olmayı hayal ettikleri biriydi, ona hayranlık duyuyorlardı. Guiliano, yirmilerinde, büyük komutan ilan edildi, çünkü ona karşı gönderilen *carabinieri* ordularına karşı büyük bir savaş vermişti. Yakışıklı ve cömertti, suç yoluyla kazandıklarının çoğunu yoksullara dağıtmıştı. Erdemliydi ve adamlarının kadınlara ya da din adamlarına dokunmalarına asla izin vermemişti. Bir muhbiri ya da haini infaz ederken her zaman son duasını etmesi ve

ruhunu temizlemesi için zaman verirdi. Michael'ın bütün bildiği bunlardı.

Caddeden saptılar ve bir evin üstünde yer alan siyah yazılı kocaman poster Michael'ın gözüne takıldı. En üst satırda, GUILIANO kelimesini görecek zamanı olmuştu. Peder Benjamino cama yaslanarak, "Guiliano'nun ilanlarından biri. Her şeye rağmen Palermo'yu geceleri kontrol ediyor," dedi.

"Ne diyor?" diye sordu Michael.

"Palermo halkına tramvayları yeniden kullanmaları için izin veriyor," dedi Peder Benjamino.

"İzin mi veriyor?" diye sordu Michael gülümseyerek, "Bir eşkıyanın izni, öyle mi?"

Arabanın diğer tarafında Stefan Andolini güldü. "*carabinieri* tramvayları çalıştırır, Guiliano da onları havaya uçurur. Fakat önce halkı onlara binmemeleri için uyarmıştı. Şimdi artık onları uçurmayacağının sözünü veriyor."

Michael yavan bir sesle sordu, "Neden Guiliano polis dolu bir tramvayı havaya uçurdu?"

Müfettiş Velardi başını çevirdi, mavi gözlerini Michael'a dikmişti, "Çünkü Roma aptalca bir davranışla onun babasını ve annesini bilinen bir suçluyla, kendi oğulları ile, ilişki kurdukları için tutukladı. Faşist yasa cumhuriyet tarafından asla yürürlükten kaldırılmadı," dedi.

Peder Benjamino gösterişsiz bir gururla konuştu. "Kardeşim, Don Croce, onların serbest bırakılmasını sağladı. Evet, kardeşim Roma'ya çok kızmıştı."

Michael düşünüyordu. Don Croce Roma'ya kızmış mıydı? Mafyada *pezzonovante* olmak dışında kimdi bu Don Croce.

Araba, uzun blok şeklinde, gül renkli bir binanın önünde durdu. Mavi minareler her köşeyi taçlandırmıştı. Girişten önce sıra dışı, yeşil çizgili geniş bir sundurma üzerindeki UMBERTO OTELİ yazısının altında, yine göz kamaştırıcı, altın düğmeli üniformalarıyla iki görevli bulunuyordu. Fakat bu ihtişam Michael'ı şaşırtmamıştı.

Dikkatli gözleri otelin önündeki caddeyi resmetmişti. İkişerli grup olarak yürüyen, demir korkuluklara dayanan en azından on koruma fark etmişti. Adamlar görevlerini gizlemiyorlardı. Açık düğmeli ceketleri, üstlerindeki silahları açığa vuruyordu, arabadan çıktığında,

tabut için ölçünü alırcasına onu dikkatle inceleyerek Michael'ın yolunu bir an için kesen iki tanesi puro içiyordu. Dedektif Velardi ve diğerlerini görmezden gelmişlerdi.

Grup otele girerken, bekçiler girişi arkalarından kapadılar. Lobide dört koruma daha belirdi ve uzun koridor boyunca onlara eşlik etti. Bütün bu adamlar, kraliyet uşaklarının kibirli görünüşlerine sahiplerdi.

Koridor, iki kanatlı büyük meşe kapı tarafından kesiliyordu. Yüksek taht benzeri bir koltukta oturan adam ayağa kalktı ve kapının kilidini bronz bir anahtarla açtı. Başını eğerek Peder Benjamino'ya manalı şekilde gülümsedi, o da aynı şekilde karşılık verdi.

Kapılar görkemli bir süite açılıyordu; açık duran iki kanatlı, camlı kapı, arkasındaki, limon ağaçları kokusunun geldiği derin bir bahçeyi ortaya çıkartmıştı. Girerlerken, süitin içindeki iki adam Michael'ın dikkatini çekmişti. Don Croce'nin neden bu kadar sıkı şekilde korunduğunu merak etti. Öyle ya, Guiliano'nun arkadaşıydı, Roma'da Adalet Bakanı'nın sırdaşıydı ve bu yüzden Palermo şehrini dolduran polislerden –*carabinieri*- bile güvendeydi. O halde kim ya da neydi büyük Don'u bu kadar korkutan? Düşmanı kimdi?

Süitin oturma odasındaki mobilya orijinal olarak bir İtalyan sarayı için tasarlanmıştı -kocaman koltuklar, kanepeler, küçük gemiler kadar uzun ve genişti, ağır ve büyük mermer masalar, müzelerden çalınmışa benziyordu. Onları selamlamak üzere bahçeden içeri şimdi giren adamı uygun şekilde çerçeveliyorlardı.

Kolları Michael Corleone'yi kucaklamak üzere uzandı. Ayakta duran Don Croce'nin genişliği neredeyse boyu kadardı. Kalın, gri saçları bir zencininki kadar kıvırcıktı, dikkatle tıraş olmuştu ve başı bir aslanınki gibi heybetliydi. Gözleri kertenkele gibi koyuydu ve etli yanaklarının üstüne kuru üzüm tanelerini andırır şekilde gömülmüşlerdi. Yanakları, sol tarafı düz şekilde tasarlanmış, diğeri fazla etle buruşmuş iki maun tablayı andırıyordu. Ağzı şaşırtıcı şekilde nazikti ve üstünde ince bir bıyık yer alıyordu. Yüzünü bir arada tutan kalın burnu imparatorumsu bir havaya sahipti.

Sergilediği bu imparator başının altında ise görünüşü tümüyle köylüydü. Kocaman, biçimsiz pantolonu orta kısmını sarıyordu ve kirli beyaz, enli askılar ile tutturulmuştu. Geniş gömleği beyazdı, yeni yıkanmış fakat ütülenmemişti. Kravat takmamış, ceket giymemişti ve ayakları mermer döşemenin üstünde çıplaktı.

Palermo’da, meydandaki pazar tezgâhlarındaki büyük, küçük her iş girişiminde “gagasını ıslatan” bir adama benzemiyordu. Bini aşkın ölümden sorumlu olduğuna inanmak güçtü. Batı Sicilya’yı Roma’daki hükümetten daha uzun süre yönetmişti. Sicilya’da büyük malikânelere sahip dük ve baronlardan çok daha zengindi.

Michael’ı hızlı ve yumuşak bir şekilde kucaklarken, “Babanla çocukluk arkadaşıydık. Böyle mükemmel bir oğlu olması beni memnun etti,” dedi. Sonra konuğunun yolculuğunun rahat geçip geçmediğini ve ihtiyaçlarını soruşturdu. Michael gülümsedi ve bir lokma ekmekle, bir yudum şaraptan memnun olacağını söyledi. Don Croce onu hemen bahçeye çıkardı, bütün Sicilyalılar gibi mümkün olduğu zamanlarda yemeğini dışarıda yerdi.

Masa, limon ağacının yanına kurulmuştu. Gösterişli bardaklar ve ince beyaz keten örtü ile ışıl ışıldı. Uşaklar, konukların oturmaları için geniş bambu sandalyeleri geri çektiler. Don Croce, içten bir nezaketle oturma merasimini denetledi, altmışlarında olmasına rağmen daha genç görünüyordu. Michael’ı sağına, papaz kardeşini soluna oturttu. Dedektif Velardi ve Stefan Andolini’yi ise karşısına aldı. Her ikisine karşı davranışında belirgin bir soğukluk hissediliyordu.

Bütün Sicilyalılar yiyecek yemek bulduklarında iyi yerler ve dolayısıyla insanların Don Croce’ye yapmaya cesaret edebildikleri birkaç şakadan biri de, Don Croce’nin bir hasmını öldürmekten daha iyi yaptığı tek şeyin yemek olduğu konusundaydı. Şimdi de yüzünde yumuşak bir gülümseme ile oturuyor, garsonlar yiyecekleri getirirken elinde çatal ve bıçak hazır bekliyordu. Michael bahçeye göz attı. Yüksek taş bir duvarla çevrilmişti, etraftaki küçük masalara dağılmış oturan en azından on koruma vardı, fakat bir masada en fazla iki kişi oturuyordu ve Don Croce’ye mahremiyet sağlayacak kadar uzaktılar. Bahçeyi limon ağaçları ve zeytinyağı kokuları sarmıştı.

Don Croce, Michael’a bizzat servis yaptı, fırında kızarmış tavuğu ve patatesleri tabağına doldurdu, rendelenmiş peynirin spagetti tabağına konmasına, şarap bardağının dumanlı yerel beyaz şarapla doldurulmasına nezaret etti. Yeni arkadaşının iyi yiyip içmesine özen gösteren samimi bir ilgiydi bu. Michael açtı, şafaktan beri ağzına bir şey koymamıştı ve neyse ki, Don onun tabağını yeniden doldurmakla meşguldü. Diğer konukların tabaklarına da göz atıyor ve gerektiğinde

bir bardağı doldurması ya da boş bir tabağı değiştirmesi için garsona işaret ediyordu.

Sonunda yemeği bitirip espressolarını yudumlarken, Don artık iş için hazırdı.

Michael'a, "Demek, arkadaşımız Guiliano'nun Amerika'ya kaçmasına yardım ediyorsun," dedi.

"Aldığım talimatlar böyle," dedi Michael, "Amerika'ya bir aksilik olmadan girmesini sağlamalıyım."

Don Croce başını salladı; heybetli maun yüzü, tombul, sakin ve cana yakın bir hal almıştı. Yüzünden ve cüssesinden beklenmeyecek şekilde titrek, tenor bir sese sahipti. "Babanla her şeyi ayarlamıştık. Salvatore Guiliano'yu sana ben teslim edecektim. Fakat hayatta hiçbir şey pürüzsüz gitmiyor, her zaman beklenmedik bir şey oluyor. Gelinen noktada, pazarlığın bu kısmını yerine getirmek benim için zor." Michael'ın konuşmasını bölmemesi için elini kaldırdı. "Benim bir suçum yok. Değişmedim. Fakat Guiliano, artık kimseye, bana bile güvenmiyor. Yıllardır, neredeyse yasadışı olduğu günden beri hayatta kalması için yardım ettim; biz ortaktık. Benim yardımımla sadece yirmi yedi yaşında olmasına rağmen Sicilya'nın en büyük adamı oldu. Fakat artık zamanı doldu. Beş bin İtalyan askeri ve polisi dağlarda onu arıyor. Ama o hâlâ kendini benim ellerime bırakmaya yanaşmıyor."

"O halde onun için yapabileceğim bir şey yok," dedi Michael. "Talimatlara göre, yedi günden fazla bekleyemem, sonra Amerika'ya gitmek üzere yola çıkmalıyım."

Bunu söylerken bile, Guiliano'nun kaçışının neden bu kadar önemli olduğunu merak ediyordu. Michael sürgünde geçen bunca yıldan sonra eve dönmek için sabırsızlanıyordu. Babasının sağlığından endişeliydi. Kendisi Amerika'dan kaçtığında babası yaralı olarak hastanede yatıyordu ve durumu kritikti. O günden bu yana abisi Sonny öldürülmüştü. Corleone Ailesi New York'un Beş Ailesine karşı umutsuz bir hayatta kalma savaşı veriyordu. Michael'ın genç karısını öldürmek için Amerika'dan Sicilya'nın kalbine kadar uzanan amansız bir savaştı bu. Babasının gönderdiği son haberciler, yaşlı Don'un iyileştiğini, Beş Aile ile barış yaptığını, Michael hakkındaki bütün suçlamaların düştüğünü iletmişlerdi. Michael, babasının sağ kolu olmak üzere kendisini beklediğini biliyordu.

Ailesindeki herkes; kız kardeşi Connie, erkek kardeşi Freddie, üvey kardeşi Tom Hagen ve hala Sonny'nin ölümünün yasını tutan zavallı annesi, onu görecekleri için heyecan ve endişe içinde olmalıydı. Michael'ın aklından Kay geçti, ortadan kaybolduğu iki yıldan sonra hâlâ onu düşünüyor olabilir miydi? Fakat asil önemli olan şuydu: Babası onun dönüşünü neden geciktiriyordu? Guiliano ile bağlantılı çok önemli bir şey olmalıydı.

Birden Dedektif Velardi'nin soğuk mavi gözlerinin kendisini izlediğini fark etti. İnce aristokrat yüzü sanki Michael korkakça davranmış gibi küçümseyici bir ifade almıştı.

"Sabırlı ol," dedi Don Croce. "Henüz bağlantımız kopmuş değil. Arkadaşımız Andolini; hâlâ Guiliano ve ailesi ile bağlantı kurmamızı sağlıyor. Buradan çıktıktan sonra, Guiliano'nun anne ve babasını Montelepre'de ziyaret edeceksin, Trapani'ye giderken yolunun üstünde." Bir an duraksadı ve gülümsedi, yanaklarının heybetini bozmayan bir gülümsemeydi. "Planlarından haberim var." dedi. "Hepsinden." Bunu özel bir vurgu ile söylemişti, fakat Michael bütün planlarını bilemeyeceğini düşündü, "Baba"sı asla bir başkasına her şeyi söylemezdi.

Don Croce devam etti. "Guiliano'yu seven bizler iki şey üstünde hemfikiriz. Birincisi artık Sicilya'da kalamaz ve ikincisi, derhal Amerika'ya göç etmeli. Dedektif Velardi de aynı şekilde düşünüyor.

"Bu, Sicilya için bile tuhaf," dedi Michael gülümseyerek. "Müfettiş, Guiliano'yu yakalamak için yemin eden polislerin şefi."

Don Croce güldü, kısa mekânik bir gülüştü. "Sicilya'yı kim anlayabilir? Fakat bu durum, basit. Roma, Guiliano'nun bir Palermo mahkemesinde tanık kürsüsünde suçlamalar yapmak yerine Amerika'da mutlu olmasını tercih ediyor. Tümüyle politik."

Michael sersemlemişti. Keskin bir rahatsızlık hissetti. Hu plana uymuyordu. "Neden Müfettiş Velardi'nin çıkarı onun kaçmasından yana olsun? Ölüsü tehlike yaratmaz."

Müfettiş Velardi, alaycı bir ifadeyle cevap verdi. "Bu, benim seçimim olabilirdi," dedi. "Fakat Don Croce onu oğlu gibi seviyor."

Stefan Andolini, Müfettiş'e kötü bir bakış attı. Peder Benjamino, başını çabucak eğip kaldırarak bardağını yudumladı. Fakat Don Croce, Müfettiş'e sertçe, "Burada hepimiz arkadaşız, Michael'a gerçekleri söylemeliyiz. Guiliano elinde önemli bir koz tutuyor.

Vasiyetini de içeren bir günlüğü var. İçinde Roma'daki hükümetin bazı görevlilerinin kendi çıkarları için ya da politik nedenlerle eşkıyalık yıllarında ona yardım ettiğine dair kanıtlar bulunuyor. Eğer bu dokümanlar ortaya çıkarsa Hıristiyan Demokrat hükümet düşer ve İtalya'yı sosyalistlerle komünistler yönetir. Müfettiş Velardi, bunu önlemek için her şeyin yapılması gerektiği konusunda benimle hemfikir. Bu yüzden Guiliano'nun kamuya açıklanmamak üzere vasiyetnamesi ile birlikte kaçmasına yardım etmeye razı."

"Bu Vasiyeti gördünüz mü?" diye sordu Michael.

Babasının bu konuyu bilip bilmediğini merak etti. Talimatlarında bu konudan söz edilmiyordu.

"İçeriğini biliyorum," dedi Don Croce.

Müfettiş Velardi sert şekilde, "Eğer kararı ben verebilseydim, Guiliano'nun öldürülüp Vasiyetinin okunmasını isterdim," dedi.

Stefan Andolini, Müfettiş'e müthiş bir kinle baktı, öyle açık ve yoğundu ki, ilk kez Michael bu adamın da neredeyse Don Croce kadar tehlikeli olduğunu hissetti. Andolini, "Guiliano asla teslim olmayacaktır ve sen onu mezara sokacak kadar iyi değilsin. Onunla karşılaştığında, kendini korumaya çalışsan daha iyi olur."

Don Croce elini yavaşça kaldırdı, masaya sessizlik hâkim oldu. Diğerlerini yok sayarak yavaşça Michael'la konuştu. "Babana, Guiliano'yu sana teslim edeceğime dair verdiğim sözü tutamayabilirim. Don Corleone bu işle neden ilgilendiğini, sana ben söyleyemem. Kendi nedenleri olduğuna ve bunların iyi nedenler olduğuna emin ol. Fakat ben ne yapabilirim? Bu öğleden sonra Guiliano'nun ailesine git, oğullarının bana güvenmesi gerektiğine onları inandır ve bu sevgili insanlara onları hapisten kurtaranın ben olduğumu hatırlat." Bir an durakladı. "Sonra muhtemelen oğullarına yardım edebiliriz."

Gizlendiği sürgün yıllarında, Michael tehlikeyi sezen içgüdüler geliştirmişti. Müfettiş Velardi'den hoşlanmamıştı, tehlikeli Stefan Andolini korkutmuştu, Peder Benjamino ürkütüyordu. Fakat en çok Don Croce beynini çınlatan alarmlar gönderiyordu.

Kendi kardeşi peder Benjamino dâhil masadaki bütün adamlar, Don Croce ile konuşurken seslerini alçaltıyorlardı. Başlarını eğerek ona doğru uzanıp konuşmasını bekliyorlardı, yemeklerini çiğnemeyi bile kesiyorlardı. Garsonlar, bir güneşmiş gibi etrafını sarmışlardı,

korumalar bahçeye yayılmışlar gözlerini üstünden ayırmıyorlardı, emriyle ileri atılmaya ve herkesi parçalamaya hazırlardı.

Michael dikkatle konuştu, “Don Croce, sizin bütün isteklerinizi yerine getirmek için buradayım.”

Don, kocaman başını kutsarcasına salladı, biçimli ellerini midesi üstünde kavuşturdu ve güçlü tenor sesiyle konuştu, “Birbirimize karşı kesinlikle dürüst olmalıyız. Guiliano’nun kaçışı ile ilgili planların nedir? Benimle baba-oğul gibi konuş.”

Michael, Müfettiş Velardi’ye hızlı bir bakış attı. Sicilya Polis Şefinin önünde asla açıkça konuşmazdı. Don Croce hemen anladı. “Müfettiş Velardi tümüyle benim talimatlarımı rehber alır,” dedi. “Ona da benim kadar güvenebilirsin.”

Michael şarap dolu kadehini içmek için kaldırdı. Üzerinden kendilerini izleyen korumaları görebiliyordu, seyirciler oyundaydı. Müfettiş Velardi yüzünü buruşturdu, Don’un konuşmasındaki diplomasiden bile hoşlanmıyordu, Don Croce’nin onu ve ofisini yönettiği mesajı açıktı. Stefan Andolini’nin kanlı kocaman dudaklarındaki uyumsuzluğu gördü. Yalnızca Peder Benjamino bakışlarıyla karşılaşmayı reddetti ve başını eğdi. Michael, bulutlu beyaz şarabını içti ve bir garson hemen yeniden doldurdu. Bahçe aniden tehlikeli bir yer olarak göründü.

Don Croce’nin söylediklerinin doğru olamayacağını iliklerinde hissediyordu. Bu masadakilerden herhangi biri Sicilya Polisinin başındaki adama niçin güvensindi? Guiliano güvenir miydi? Sicilya’nın tarihi, ihanetlerle süslüydü, Michael acıyla düşündü; ölmüş karısını hatırladı. Don Croce başkalarına nasıl böyle güvenebiliyordu? Ve niye çevresinde bu kadar büyük bir güvenlik ağı vardı? Don Croce, mafyanın en üst düzeydeki adamıydı. Roma’da çok güçlü bağlantılara sahipti ve burada Sicilya’da, gayri resmi yardımcıları gibi hizmet ediyorlardı. Öyleyse Don Croce’yi korkutan neydi? Bu, yalnızca Guiliano olabilirdi.

Don gözlerini dikmiş izliyordu. Michael samimi bir şekilde konuşmayı denedi. “Planlarım basit, Salvatore Guiliano, siz ve sizin adamlarınız tarafından bana teslim edilene kadar Trapani’de bekleyeceğim. Hızlı bir gemi bizi Afrika’ya götürecek. Elbette gerekli kimlik belgelerine sahip olacağız. Afrika’dan uçarak Amerika’ya, alışılmış formaliteler olmadan bizim için ayarlanmış bir yerden giriş

yapacağız. Umuyorum ki göründüğü kadar kolay olacak." Bir an durdu. "Bir başka tavsiyeniz yoksa" dedi.

Don içini çekerek kadehinden bir yudum aldı. Ardından gözlerini Michael'a dikti. Yavaşça ve etkileyici şekilde konuşmaya başladı. "Sicilya trajik bir memlekettir," dedi. "Güven yok. Düzen yok. Var olan yalnızca şiddet ve ihanet. İhtiyatlı görünüyorsun genç arkadaşım ve buna hakkın var. Ayrıca Guiliano'muz da öyle. Şunu söylememe izin ver: Turi Guiliano benim korumam olmadan hayatta kalamazdı; o ve ben bir elin iki parmağı gibiyiz. Ve şimdi benim düşmanı olduğumu düşünüyor. Ah, bunun beni ne kadar üzdüğünü bilemezsin. Tek rüyam, bir gün Turi Guiliano'nun ailesine dönebilmesi ve Sicilya'nın savunucusu ilan edilmesidir. O gerçek bir Hıristiyandır ve cesur bir adamdır. Ve öyle yumuşak bir kalbi vardır ki bütün Sicilyalıların sevgisini kazanmıştır." Don Croce durakladı ve kadehindeki şarabı bitirdi. "Fakat dalga ona karşı döndü. İtalya'nın onu yok etmek için gönderdiği orduya karşı dağlarda bir avuç adamla yalnız. Ve her an ihanete uğrayabilir. Bu yüzden kendinden başka kimseye güvenemez."

Don, Michael'a bir an buz gibi baktı. "Eğer tümüyle dürüst olmam gerekirse," dedi, "Guiliano'yu bu kadar çok sevmeseydim, belki sana Amerika'ya onsuz gitmeni söylerdim. Seni hiç ilgilendirmeyen bir trajedinin sonuna geliyoruz." Don bir an duraklayarak tekrar içini çekti. "Fakat tabii, sen tek umudumuzsun ve kalıp yardım etmen için sana yalvarmalıyım. Sana her şekilde yardım edeceğim. Guiliano'yu asla terk etmeyeceğim." Don Croce kadehini kaldırdı. "Bin yıl yaşasın," dedi.

Hepsi birlikte içtiler, bu arada Michael kestirmeye çalışıyordu. Don, onun kalmasını mı yoksa Guiliano'yu terk etmesini mi istiyordu? Stefan Andolini söz aldı, "Guiliano'nun ailesine, Michael'ın onları Montelepre'de ziyaret edeceği sözünü verdiğimizi unutmayalım."

"Elbette," dedi, Don Croce nazikçe. "Ailesine umut vermeliyiz."

Peder Benjamino alt perdeden bir sesle, "Ve belki de Vasiyet hakkında bir şey biliyorlardır," dedi.

Don Croce içini çekti. "Evet, Guiliano'nun Vasiyeti. Yaşamını kurtaracağını ya da hiç değilse ölümünün öcünü alacağını umuyor." Doğrudan Michael'a seslendi. "Bunu unutma," dedi. "Roma

Vasiyetnameden korkuyor fakat ben değil. Ve ailesine söyle, kâğıtta yazanlar tarihi etkiler fakat yaşamı değil. Yaşam ayrı bir hikâyedir.”

***

PALERMO’DAN Montelepre’ye giden yol bir saatten daha fazla değildi. Fakat bu süre içinde Michael ve Andolini şehrin medeniyetinden Sicilya kırlarının ilkel kültürüne gelmişlerdi. Stefan Andolini küçük Fiat’ı kullanıyordu ve öğleden sonra güneşi, sinekkaydı yanaklarında, çenesinde ve kırmızı saç köklerinde parlıyordu. Motorlu araçları kullanmayı geç öğrenenler gibi dikkatle ve yavaşça sürüyordu. Fiat, dağ sıraları boyunca yokuş yukarı giderken nefesi kesilmiş gibi hırladı.

Ulusal Polis barikatlarının beş farklı noktasında durduruldular, en azından on iki kişilik müfrezelerin arkasında makineli tüfeklerle donatılmış zırhlı arabalar duruyordu. Andolini’nin kâğıtları kolayca geçmelerini sağladı.

Bölgenin, büyük şehir Palermo’dan bu kadar kısa mesafede böylesi vahşi ve ilkel hale dönüşmesi Michael’a tuhaf gelmişti. Dik bayırlarda tehlikeli şekilde duran taş evlerin bulunduğu küçük köyleri geçtiler. Bu bayırlarda dikkatle teraslanmış yeşil bitki başaklarının yetiştiği dar tarlalar bulunuyordu. Küçük tepelerde çok sayıda büyük beyaz kaya parçası yosunların ve bambu saplarının içine gömülmüştü; uzaktan geniş, oyulmamış mezarlıklar gibi görünüyorlardı.

Aralarda yol boyunca kutsal tapınaklar, Bakire Meryem’in ya da bazı özel azizlerin heykellerini barındıran asma kilitli mabetler vardı. Bu mabetlerin birinde, Michael diz çökmüş dua eden bir kadın gördü. Kocası, eşeklerin çektiği yük arabasında oturmuş bir şişe şarabı deviriyordu. Eşeğin kafası acı çekiyor gibi öne sarkmıştı.

Stefan Andolini, Michael’ın omzuna doğru uzandı ve “Seni gördüğüme seviniyorum kuzenim. Guiliano’ların bizimle akraba olduklarını biliyor musun?” dedi.

Michael bunun bir yalan olduğunu biliyordu; bu kurnazca gülümsemede bir şey vardı. “Hayır” dedi. “Yalnızca ailesinin Amerika’da babam için çalıştığını biliyorum.”

“Benim gibi,” dedi Andolini. “Long Island’da babanın evini yapmaya yardım ettik. Yaşlı Guiliano, iyi bir duvarcıydı. Baban,

zeytinyağı işinde çalışmasını teklif etmesine rağmen kendi zanaatını sürdürdü. On sekiz yıl bir zenci gibi çalıştı ve bir Yahudi gibi biriktirdi. Sonra Sicilya'ya bir İngiliz gibi geldi. Fakat savaş ve Mussolini, paralarını değersizleştirmişti, şimdi yalnızca evi ve ekecek küçük bir parça toprağı var. Amerika'dan ayrıldığı güne lanet okuyor. Küçük oğullarının bir prens gibi büyüyeceğini düşünmüşlerdi oysa şimdi bir eşkıya oldu."

Fiat, bir toz bulutu kaldırmıştı; yolun kenarındaki dikenli hintincirleri ve bambular hayaletimsi bir görüntüye büründü, salkımlarındaki armutlar, insan elleri gibiydi. Vadilerde zeytin bahçeleri ve asmalar göze çarpıyordu. Birden Andolini, "Annesi, Turi'ye Amerika'da hamile kalmıştı," dedi.

Michael'ın soran yüzünü gördü. "Evet, Amerika'da rahme düştü fakat Sicilya'da doğdu. Birkaç ay bekleselerdi, Turi Amerikan vatandaşı olabilirdi." Bir an durdu. "Turi her zaman bundan bahsederdi. Onun kaçmasına yardım edebileceğine gerçekten inanıyor musun?"

"Bilmiyorum," dedi Michael. "Müfettiş ve Don Croce ile yediğimiz yemekten sonra neyin ne anlama geldiğini bilmiyorum. Yardım etmemi istiyorlar mı? Babam, Don Croce'nin bunu istediğini söyledi, Müfettişten hiç bahsetmedi."

Andolini, ince saçlarını arkaya attı. Bilinçsiz şekilde ayağını gaz pedalına bastı, Fiat ileri doğru fırladı. "Guiliano ve Don Croce şimdi düşmanlar," dedi. "Bizim yaptığımız planlarda Don Croce yok. Turi ve ailesi sana güveniyor. Babanın bir dosta asla vefasızlık etmediğini biliyorlar."

Michael, "Ya sen kimin tarafındasın?"

Andolini içini çekti. "Guiliano için savaşıyorum," dedi. "Son beş yıldır yoldaşız ve daha önce de hayatımı kurtardı. Fakat Sicilya'da yaşıyorum ve bu yüzden Don Croce'nin yüzüne karşı meydan okuyamam. İkisinin arasında ip üstünde oynuyorum, fakat Guiliano'ya asla ihanet etmem."

Bu adam neler diyordu? Niçin hiçbirinden doğru dürüst cevaplar alamıyordu? Çünkü burası Sicilya diye düşündü. Sicilyalılar, gerçekten korkarlar. Tiranlar ve engizatörler, binlerce yıl onlara gerçeği söyletmek için işkence yaptı. Roma'daki hükümet, resmi kurumları ile gerçeği talep etti. Günah çıkartma hücresindeki papaz,

sürekli cehennem acısından bahsederek gerçeği emretti. Fakat gerçek, bir iktidar kaynağı, bir kontrol manivelasıydı, niye onu açıklasınlar?

Michael düşünüyordu, kendi yolunu bulabilir ya da muhtemelen görevi bırakıp hızla eve dönerdi. Burada tehlikeli zemindeydi, açık ki Guiliano ile Don Croce arasında bir çeşit kan davası vardı ve bir Sicilya kan davasının anaforuna yakalanmak intihar demekti. Sicilyalılar, intikamın tek gerçek adalet olduğuna inanır ve her zaman acımasızdır. Bu Katolik adada, her evde bulunan ağlayan İsa heykellerine rağmen, Hıristiyan affediciliği, korkakların aşağılık sığınakları olarak görülürdü.

“Guiliano ve Don Croce niçin düşman oldular?” diye sordu Michael.

Portella della Ginestra’daki trajedi yüzünden,” diye karşılık verdi Andolini. “İki yıl önceydi. O olaydan sonra asla hiçbir şey aynı olmadı, Guiliano, Don Croce’yi suçladı.”

Aniden araba dikine düşüyor gibi oldu, yol dağlardan vadiye doğru iniyordu. Bir Norman kalesinin kalıntılarını geçtiler, dokuz yüz yıl önce kırsal bölgeyi terörize eden bina şimdi zararsız kertenkelelere ve sürüden ayrılan keçilere ev sahipliği yapıyordu. Michael aşağıda, Montelepre kasabasını görebiliyordu.

Etrafını saran dağlara, bir kuyunun dibinde sallanan kova gibi derinlemesine gömülüydü. Mükemmel bir daire çizmişti, akşamüstü güneşi, duvarların taşlarını koyu kırmızı bir ateşle yıkıyordu. Şimdi Fiat dar, kıvrımlı bir caddede aşağı doğru kayıyordu, bir *carabinieri* müfrezesinin barikatı yollarını kestiğinde Andolini durmak için frene bastı. Bir *carabiniere* tüfeğiyle araçtan çıkmalarını işaret etti.

Michael, Andolini’nin dokümanlarını polise göstermesini izledi. Yalnızca Roma’da Adalet Bakanlığı tarafından verilen özel, kırmızı şeritli kartını gördü. Michael’ın da bir tane vardı ve yalnızca son çare olarak göstermesi talimatı verilmişti. Andolini gibi bir adam böylesi güçlü bir dokümanı nasıl elde etmiş olabilirdi?

Sonra arabaya döndüler, Montelepre’nin dar caddelerinden geçiyorlardı. Yollar, öylesine dardı ki karşı taraftan bir araba gelse geçemeyeceklerdi. Hepsi zarif balkonlara sahip evler, farklı renklerdeydi. Çoğu maviye, bir kısmı beyaza, bazıları ise pembeye boyanmıştı. Çok azı da sarıydı. Günün bu saatinde kadınlar, kocaları

için akşam yemeği pişirmek üzere içerdeydiler. Sokaklarda çocuklar da yoktu. Onların yerine her köşede bir çift *carabinieri* devriye geziyordu. Montelepre sıkıyönetimle idare edilen bir işgal kasabasını andırıyordu. Yalnızca birkaç yaşlı adam balkonlarından taş gibi suratlarla bakıyordu.

Fiat, bir dizi bitişik evden maviye boyanmış ve kapısında “G” harfi olan birinin önünde durdu. Kapı, altmış yaşlarında küçük, sırım gibi bir adam tarafından açıldı. Üstünde çizgili, koyu renk bir Amerikan takımı vardı, içine beyaz bir gömlek giymiş, siyah kravat takmıştı. Bu, Guiliano’nun babasıydı. Andolini’ye çabuk fakat şefkatle sarıldı. Michael’ın omzuna minnettar bir edayla hafifçe dokunurken içeriyi gösterdi.

Guiliano’nun babası, ölümcül hastalığa sahip bir sevdiğini kaybetmeyi bekleyerek acı çeken bir adamın yüzüne sahipti. Duygularını çok sıkı kontrol ettiği açıktı, elini yüzüne götürürken, şeklini kaybetmesini önlemek istiyor gibiydi. Vücudu dimdikti, gergin hareket ediyor yine de hafifçe sendeliyordu.

Geniş bir oturma odasına girdiler, bu küçük kasabaya göre lüks sayılabilecek bir evdi. Odaya; kocaman, tanınmak için çok flu ve oval, krem rengi ahşapla çerçevelenmiş bir fotoğraf hâkimdi. Michael, resimdeki delikanlının Salvatore Guiliano olduğunu hemen anladı. Altındaki ufak, yuvarlak, siyah masaya resmi aydınlatması için bir ışık konmuştu. Bir başka masada ise daha net bir resim duruyordu. Baba, anne ve oğul, kırmızı bir perdenin önünde poz vermişlerdi, oğul, kolunu sahip çıkar şekilde annesine dolamıştı. Salvatore Guiliano doğrudan, meydan okurcasına kameraya bakıyordu. Yüzü, tıpkı bir Yunan heykeli gibi olağanüstü yakışıklıydı, yüz hatları mermerden yapılmış gibi biraz ağırdı, dudakları dolgun ve erotik, gözleri yan kapalı ve oval, birbirinden uzaktı. Kendinden şüphesi olmayan, kendini dünyaya zorla kabul ettirmeye kararlı bir insanın yüzüydü. Fakat Michael’ı hiç kimsenin hazırlamadığı şey, bu yakışıklı yüzün iyi huylu tatlılığıydı.

Kız kardeşleri ve kocaları ile çektirilmiş başka resimleri de vardı, fakat bunlar gölgelerdeki köşe masalarda saklanmış gibi duruyordu.

Guiliano’nun babası onları mutfağa götürdü. Annesi yüzünü dönerek onları selamladı. Maria Lombardo Guiliano diğer odadaki fotoğraftakinden çok daha yaşlı görünüyordu. Aslında bir başka

kadın gibiydi. Nazik gülümsemesi, yüzündeki bitkinliği saklamaya çalışıyordu. Cildi çatlak ve pütürlü görünüyordu. Uzun ve omuzlarına dökülmüş saçları kalın gri çizgilerle doluydu. Şaşırtıcı olansa gözleriydi. Onu ve oğlunu ezen bu dünyaya duyduğu nefretle neredeyse simsiyahtılar.

Kocasını ve Stefan Andolini'yi görmezden gelerek doğrudan Michael'la konuştu. "Oğluma yardım etmeye mi geldiniz, söyleyin?" Diğer iki adam kadının sorusunun kabalığı ile utanmış göründüler fakat Michael ona ağırbaşlı şekilde gülümsedi.

"Evet, sizinle beraberim."

Kadının gerilimi azaldı ve sanki bir patlama bekliyor gibi başını ellerinin arasına aldı. Andolini, sakinleştirici bir sesle konuştu, "Peder Benjamino da gelecekti, sizin istemeyeceğinizi söyledim."

Maria Lombardo başını kaldırdığında Michael onun hissettiği her duygunun yüzüne bu kadar net şekilde yansımasına hayret etti. Hor görme, nefret, korku, sözlerindeki ironinin dudaklarındaki gülümsemeyle buluşması, bastıramadığı yüz buruşturması. "Oo, Peder Benjamino iyi bir kalbe sahip, şüphesiz," dedi. "Ve bu iyi kalbi ile veba gibi bütün köye ölüm getiriyor. Dikenli bitkiler gibi, hatifçe dokun, kanarsın. Ve günah çıkartma hücresinin sırlarını kardeşine götürüyor, koruması altındaki ruhları şeytana satıyor."

Guiliano'nun babası makul bir sakinlikle konuşurken bir deliyi sakinleştirmeyi deniyormuş gibiydi. "Don Croce arkadaşımız. Bizi hapishaneden kurtardı."

Guiliano'nun annesi birden öfkeyle ağlamaya başladı. "Ah, Don Croce, 'İyi Adam,' her zaman ne kadar naziktir. Fakat gerçeği söylememe izin verin, Don Croce bir yılandır. Silahı alır ve yanındaki arkadaşını öldürür. O ve oğlumuz Sicilya'yı birlikte yöneteceklerdi ve şimdi Turi, dağlarda yalnız saklanıyor ve 'İyi Adam' Palermo'da, fahişeleriyle birlikte kuş kadar özgür. Don Croce ıslık çalarsa Roma onun ayaklarını yalar. Ve bizim Turi'mizden çok daha fazla suç işlemiştir. O kötü, bizim oğlumuzsa iyi. Ah, sizin gibi erkek olsaydım Don Croce'yi öldürürdüm. 'İyi Adam'ı ebedi huzura kavuştururdum." İğrenir gibi bir hareket yaptı. "Siz erkekler hiçbir şey anlamıyorsunuz."

Guiliano'nun babası sabırsızlıkla araya girerek, "Konuğumuz birkaç saattir yolda, bizimle konuşmadan önce bir şeyler yemeli,"

dedi.

Maria Lombardo birden değişti. İçten bir ilgiyle, “Zavallı adam, bütün gün bizi görmek için seyahat ettin, Don Croce’nin yalanlarını ve benim deli saçmalarımı dinlemek zorunda kaldın,” dedi, “Buradan nereye gideceksin?”

“Sabah Trapani’de olmalıyım,” dedi Michael. “Oğlunuz bana gelene kadar babamın arkadaşlarıyla kalacağım.”

Odada sessizlik vardı. Hepsinin hikâyesini bildiğini sezdi. Yüzünün çökük kısmındaki, iki yıldır birlikte yaşadığı, yarayı görmüşlerdi. Guiliano’nun annesi ona yaklaştı, hızla kucakladı.

“Bir kadeh şarap al,” dedi. “Sonra kasabayı gez. Yemek bir saat içinde masada hazır olacak. Hem bu arada Turi’nin arkadaşları da gelir ve daha mantıklı konuşabiliriz.”

Andolini ve Guiliano’nun babası, Michael’ı aralarına aldılar ve Montelepre’nin kaldırım taşı döşeli, dar sokaklarında dolaştılar, güneş gökyüzünde kaybolduğu için taşların parıldayan rengi artık siyahtı. Alacakaranlıktan önceki puslu, mavi havada görünen tek şey, Ulusal Polisti, *carabiniere*ler etrafta dolaşıyorlardı. Kasaba terk edilmiş bir havadaydı.

“Bir zamanlar capcanlı bir kasabaydı,” dedi Guiliano’nun babası. “Bütün Sicilya gibi her zaman çok yoksuldu, perişandı fakat canlıydı. Şimdi yedi yüzden fazla vatandaşımız hapishanede, oğlumla komplo kurmaktan tutuklular. Çoğu suçsuz fakat hükümet diğerlerini korkutmak için onları tutuyor, Turi’me karşı bilgi vermeye zorluyor. Bu kasabada, iki binin üstünde Ulusal Polis var ve binlercesi de dağlarda Turi’yi arıyor. Ve insanlar artık akşam yemeklerini dışarıda yiyemiyor, çocuklar sokaklarda oynayamıyor. Polisler öylesine korkaklar ki, caddede bir tavşan koşsa ateş ediyorlar. Karanlıktan sonra sokağa çıkma yasağı var ve kasabadan bir kadın, bir komşusunu ziyaret etmeye kalkıp yakalanırsa, hakarete uğrayıp aşağılanıyor. Erkekler, Palermo zindanlarında işkence görüyor.” İç geçirdi. “Böylesi şeyler, Amerika’da asla olmaz. Ayrıldığım güne lanet ediyorum.”

Stefan Andolini bir sigara yakmak için onları duraklattı. Dumanı içine çekti ve gülümseyerek, “Doğrusunu söylemek gerekirse, bütün Sicilyalılar Paris’in en iyi parfümleri yerine kendi köylerinin boklarını koklamayı tercih ederler. Burada ne yapıyorum? Bazıları gibi

Brezilya’ya kaçabilirdim. Ah, biz Sicilyalılar doğduğumuz yeri seviyoruz, fakat Sicilya bizi sevmiyor,” dedi.

Guiliano’nun babası omuzlarını silkti. “Geri dönmekle aptallık ettim. Yalnızca birkaç ay daha bekleseydim Turi’m yasal olarak Amerikalı olacaktı. Fakat bu ülkenin havası annesinin rahmine sızmış olmalı.” Başını şaşkınlıkla salladı. “Niçin oğlum her zaman başkalarının, kan bağıyla bağlı olmadıklarının bile sıkıntılarıyla ilgilendi. Her zaman büyük fikirlere sahipti ve her zaman adaletten söz ederdi. Gerçek bir Sicilyalı ekmekten bahseder.”

Bella Sokağı’ndan aşağı doğru yürürken, Michael, bu kasabanın pusu ve gerilla savaşı için ideal şekilde inşa edildiğini gördü. Sokaklar öylesine dardı ki yalnızca bir motorlu araç geçebilirdi ve birçoğu yalnızca yük arabalarının ve Sicilyalıların hatta mal taşımak için kullandıkları eşeklerin geçmesine yetecek genişlikteydi. Birkaç adam, koca bir birliği tutabilir ve sonra kasabayı çevreleyen beyaz kireçtaşı dağlara kolayca kaçabilirdi.

Merkezdeki meydana indiler. Andolini, meydana hâkim küçük bir kiliseyi gösterdi ve, “Turi, Ulusal Polis onu ilk kez yakalamaya kalktığında bu kilisede gizleniyordu. O zamandan beri bir hayalet gibi,” dedi. Üç adam, sanki Salvatore Guiliano’yu görebileceklermiş gibi kilisenin kapısına baktılar.

Güneş, dağların ardında battı ve sokağa çıkma yasağından hemen önce eve döndüler. İçeride iki yabancı adam onları bekliyordu, yabancılıkları yalnızca Michael’aydı, Guiliano’nun babasını kucakladılar ve Stefan Andolini’nin elini sıktılar.

Biri zayıf, genç bir adamdı. Aşırı derecede solgun bir teni ve kocaman ateşli gözleri vardı. Züppe bıyığı ve neredeyse feminen bir tatlılığı vardı, fakat asla efemine bir hali yoktu. Ne pahasına olursa olsun komuta etmeyi amaçlayan bir insanın mağrur, acımasız görüntüsüne sahipti.

Gaspare Pisciotta olarak tanıştırıldığında, Michael hayret etti. Pisciotta, Turi Guiliano’nun ikinci kumandanıydı, kuzeni ve en iyi arkadaşıydı, başına konan beş milyon liret ile Guiliano’dan sonra Sicilya’nın en çok aranan kişisiydi. Michael’ın duyduğu söylencelerden, Gaspare Pisciotta ismi daha tehlikeli ve kötü görünüşlü bir insan hissi uyandırıyordu. Ve o, karşısında ayakta

duruyordu, çok inceydi ve yüzünde ateşli bir parıltı vardı. Burada Montelepre'de, iki bin Roma askeri polisi ile sarılıydı.

Diğer adam da aynı derecede fakat farklı bir nedenle şaşırtıcıydı. Michael ilk bakışta irkildi, cüce denecek kadar küçüktü fakat öylesine mağrur duruyordu ki, bu irkilme ölümcül bir gücenmeye neden olabilirdi. Mükemmel şekilde dikilmiş gri, ince çizgili bir takım giymişti ve kremsi beyaz gömleğinin üstünde geniş, zengin görünüşlü, gümüş tonlu bir kravat sarkıyordu. Saçları sıktı ve neredeyse tamamen kırlaşmıştı; elli yaşından fazla olamazdı. Zarifti. Ya da çok kısa bir adamın olabileceği kadar zarifti. Keskin hatlı, yakışıklı bir yüzü, hassas şekilde kavisli bir ağzı vardı.

Michael'ın rahatsızlığını fark etti ve onu ironik fakat nazik bir gülümseme ile selamladı. Profesör Hector Adonis olarak tanıştırıldı.

Maria Lombardo Guiliano, sofrayı mutfakta hazırlamıştı. Yemeklerini balkon kenarında, yer yer kırmızı gökyüzünü görebilecekleri pencere tarafında yediler. Gecenin karanlığı çevredeki dağları sonlandırıyordu. Michael, yavaşça yedi, hepsinin onu izlediğinin, yargıladığının farkındaydı. Kalamar soslu spagetti ve acı kırmızı biberli, domates soslu tavşan yahnisinden oluşan yemek çok sade fakat iyiydi. Sonunda Gaspare Pisciotta yerel Sicilya ağzı ile konuştu. "Ee, demek bizim Turi'mizi kurtaracak olan sensin. Bizim Don Croce'mizden bile daha büyük Vito Corleone'nin oğlu olduğunu söylediler."

Sesi alaycı, eğer cesaret ederseniz gücenmeye davet eden bir tondaydı. Gülümsemesi her işin arkasından, "Evet, Evet, doğru, iyi iş yapıyorsun fakat senin asıl amacın nedir?" der gibiydi. Michael'ın öyküsünü bildiğinden, tümüyle saygısız değildi, ortak yönleri vardı.

Michael, "Babamın emirlerini izliyorum, Trapani'de Guiliano bana gelene kadar beklemem gerekiyor. Sonra onu Amerika'ya götüreceğim," dedi.

Pisciotta bu kez konuşurken daha ciddiydi, "Ve bir kez Turi senin ellerine geçince onun güvenliğini garanti ediyorsun, onu Roma'ya karşı koruyabilirsin öyle mi?"

Michael, Maria Lombardo'nun kendisini izlediğinin farkındaydı, yüzü endişeyle gerilmişti. Dikkatle, "Bir adamın kadere karşı verebileceği garanti kadar. Evet, eminim," dedi.

Annenin yüzünün gevşediğini gördü, fakat Pisciotta sertti, “Ben değilim. Bu öğleden sonra Don Croce’ye güvendin. Kaçış planlarını söyledin.”

“Söylememeli miydim?” diye sordu Michael, Don Croce ile yediği öğle yemeğinin ayrıntılarını Pisciotta’nın bu kadar çabuk nasıl bilebildiğini hayretle düşünürken? “Babam kısaca Don Croce’nin Guiliano’nun bana teslimini ayarlayabileceğini söyledi. Her ihtimale karşı ona yalnızca bir kaçış planı söyledim.”

“Ya diğerleri?” diye sordu Pisciotta. Michael’ın tereddüdünü görmüştü. “Özgürce konuş. Bu odadaki insanlara güvenilmezse, Turi için umut yok demektir.”

Küçük adam Hector Adonis ilk kez ağzını açtı. Alışılmadık şekilde gür bir sesi vardı, doğal olarak ikna edici, doğuştan hatip sesiydi. “Sevgili Michael, Don Croce’nin Turi Guiliano’nun düşmanı olduğunu anlamalısın. Babanın bilgisi eski zamanlara dayanıyor. Açık ki Turi’yi sana önlem almadan veremeyiz.” Sicilyalı ağzı ile değil zarif Roma İtalyancasıyla konuşuyordu.

Guiliano’nun babası araya girerek, “Don Corleone’nin, oğluma yardım etme sözüne güveniyorum. Sorulara gerek yok,” dedi.

Hector, “Israr ediyorum, planlarını bilmeliyiz,” diyerek diretti.

“Don Croce’ye söylediklerimi size de anlatabilirim,” dedi Michael. “Fakat diğer planlarımı söyleyemem. Size şimdi Turi Guiliano’nun nerede saklandığını sorsaydım, bana söyler miydiniz?”

Michael, Pisciotta’nın, cevabı samimiyetle onaylayarak gülümsediğini gördü. Fakat Adonis, “Aynı şey değil. Sen Turi’nin saklandığı yeri öğrenmek için bir nedene sahip değilsin. Bizse yardım etmek için senin planlarını bilmeliyiz,” diyerek karşılık verdi.

Michael sakin bir sesle konuştu, “Sizin hakkınızda hiçbir şey bilmiyorum.”

Hector Adonis’in yakışıklı yüzünde parlak bir gülüş belirdi. Sonra küçük adam ayağa kalktı ve başını eğerek selamladı, “Beni affedin,” dedi aşırı bir samimiyetle. “O, küçük bir çocukken Turi’nin okul öğretmeniydim ve ailesi beni, onun vaftiz babası yaparak onurlandırdı. Şimdi Palermo Üniversitesi’nde Tarih ve Edebiyat Profesörüyüm. Bununla birlikte kimliğim bu masadaki herkes tarafından en iyi şekilde teyit edilebilir. Şimdi ve her zaman Guiliano’nun ekibinin bir üyesiyim.”

Stefan Andolini sessizce, “Ben de ekibin bir üyesiyim. Adımı biliyorsun ve senin kuzeninim. Aynı zamanda *Fra Diavalo* diye de çağrılırım,” dedi.

Bu, Sicilya’da Michael’ın birçok kez duyduğu efsanevi bir addı. Katil yüzünü şimdi hak etti diye düşündü Michael. O da, başına ödül konmuş bir kaçaktı. Yine de bu öğleden sonra, yemekte Müfettiş Velardi’nin yanında oturuyordu.

Hepsi cevap vermesini bekliyordu. Michael onlara kesin planlarını söylemek niyetinde değildi, fakat bir şeyler söylemesi gerektiğini de biliyordu. Guiliano’nun annesi gözlerini ona dikmişti. Doğrudan ona konuşarak “Çok basit,” dedi Michael. “Önce sizi uyarmalıyım, yedi günden fazla bekleyemem. Çok uzun zamandır evden uzaktayım ve babam kendi problemleri için bana ihtiyaç duyuyor. Tabii aileme dönmek için ne kadar istekli olduğumu anlarsınız. Fakat oğlunuza yardım etmek babamın isteği. Kuryeden aldığım son talimatlara göre, burada Don Croce’yi gördüm, sonra da Trapani’ye gideceğim. Orada Amerika’dan tümüyle güvenebileceğim nitelikli adamlar, beni bekliyor olacak.” “Nitelikli” sözü Sicilya’da, genellikle yüksek dereceli mafya cellatları için kullanılan özel bir anlam taşırdı. Devam etti. “Bir kez Turi bana geldiğinde güvende olacak. Villa bir kale. Ve birkaç saat içinde hızlı bir tekneyle Afrika’da bir kente doğru yola çıkacağız. Orada, bizi alıp hemen Amerika’ya götürecek özel bir uçak var; babamın koruması altında olacak ve artık onun için endişe etmenize gerek kalmayacak.”

Hector Adonis, “Turi Guiliano’yu almaya ne zaman hazır olacaksınız?” diye sordu.

Michael, “Sabah erkenden Trapani’de olacağım. Bana o zamandan sonra yirmi dört saat verin,” dedi.

Guiliano’nun annesi, aniden göz yaşlarına boğuldu. “Benim zavallı Turi’m artık kimseye güvenmiyor. Trapani’ye gitmeyecek.”

“O halde ona yardım edemem,” dedi Michael soğuk şekilde.

Guiliano’nun annesi umutsuzluktan yıkılmış görünüyordu. Pisciotta, beklenmedik şekilde onu rahatlattı. Öptü ve kollarında tutarak, “Maria Lombardo, üzülme,” dedi. “Turi beni hâlâ dinler. Ona Amerikalı bu adama hepimizin inandığını söyleyeceğim, doğru değil mi?” diğer adamlara soran gözlerle baktı ve onlar da başlarını

sallayarak onayladıklarını gösterdiler. “Turi’yi, Trapani’ye kendim götüreceğim.”

Herkes memnun görünüyordu. Michael, soğuk cevabının onları kendisine güvenme konusunda ikna ettiğini fark etti. Sicilyalıların hepsi çok sıcak davranıştan ve cömertlikten kuşkulanırlardı. Bu kadar titizlenmelerinden ve babasının planlarını karıştırmalarından hoşlanmamıştı. Don Croce şimdi bir düşmandı, Guiliano ona çabucak gelmeyebilirdi, hatta hiç gelmeyebilirdi. Hepsinin ötesinde Turi Guiliano’dan ona neydi? Hatta Guiliano’dan babasına neydi?

Onu, annenin kahve ve anason ikram ettiği küçük oturma odasına aldılar, hoş davranmadıkları için özür dileyerek anasonun Michael’ı, Trapani’ye yapacağı uzun gece yolculuğunda sıcak tutacağını söylediler. Hector Adonis, zarifçe dikilmiş ceketinden altın tabakasını çıkartarak etrafındakilere sigara ikram etti, sonra da bir tanesini kendi ağzına incelikle yerleştirdi. O ana kadar iskemlesinde arkasına yaslandığını ve ayaklarının artık yere değmediğini unutmuştu. Bir an ipte sallanan bir kukla gibi göründü.

Maria Lombardo duvardaki kocaman portreyi işaret ederek, “Yakışıklı değil mi?” diye sordu. “Ve güzel olduğu kadar iyi kalplidir de.” Kanun kaçağı olduğunda kalbim kırıldı. O korkunç günü hatırlıyor musunuz Senyor Adonis? Ve Portella della Ginestra hakkında söylenen bütün yalanları. Benim oğlum asla böyle bir şey yapmış olamaz.”

Diğer adamlar rahatsız olmuşlardı. Michael, Portella della Ginestra’da o gün ne olduğunu ikinci kez merak etti fakat sormak istemedi.

Hector Adonis, “Ben, Turi’nin öğretmeniyken o mükemmel bir okurdu, Charlemagne ve Roland efsanelerini ezbere bilirdi ve şimdi, kendi bir efsane oldu. Kanun kaçağı olduğunda benim de içim burkulmuştu,” dedi.

Guiliano’nun annesi acıyla konuştu, “Eğer sağ kalırsa şanslı olacak. Ah, niçin oğlumuzun burada doğmasını istedik ki? Oo evet, gerçek bir Sicilyalı olmasını istedik.” Vahşi ve keskin şekilde güldü. “Ve oldu da. Yaşamı için korku duyuyor ve başına ödül kondu.” Bir an duraksadı ve sonra güçlü bir inançla, “Benim oğlum bir aziz,” dedi.

Michael, Pisciotta'nın, kendi çocuklarının erdemleri hakkında çok duygusal konuşan sevgi dolu ailelerin konuşmalarını dinleyen insanlar gibi tuhaf bir şekilde gülümsediğini fark etti. Guiliano'nun babası bile sabırsızlığını gösteren bir hareket yaptı. Stefan Andolini, kurnaz bir şekilde gülümsedi. Ardından Pisciotta, şefkatle fakat soğuk şekilde, "Sevgili Maria Lombardo, oğlunun bu kadar aciz durumda olduğunu düşünme. Aldığından daha fazlasını verdi ve düşmanları hala ondan korkuyor," dedi.

Guiliano'nun annesi konuşurken bu kez daha sakindi, "Birçok kez insanları öldürdüğünü biliyorum, fakat asla adaletsizlik yapmadı. Ve onlara her zaman ruhlarını temizlemeleri ve Tanrıya son dualarını etmeleri için zaman verdi." Aniden Michael'ın elini tuttu ve mutfağa götürerek balkona çıkardı. "Diğerlerinin hiçbiri oğlumu gerçekten tanımıyor, fakat benimleyken gerçek Guiliano'ydu. Her sözüme uyardı, asla kötü bir söz söylemezdi. Sevgili, saygılı bir oğuldu. Kanun kaçağı olduğu ilk günlerde, dağlardan aşağı baktığında beni göremedi ve ben de yukarı baktığımda onu göremedim. Fakat birbirimizin varlığını ve sevgisini hep hissettik. Onu şu dağlarda yalnız, peşinde binlerce askerle birlikte düşünüyorum ve kalbim parçalanıyor. Onu sadece sen kurtarabilirsin. Bekleyeceğine dair bana söz ver." Michael'ın ellerini sıkıca tuttu ve gözyaşları yanaklarından aktı.

Michael'ın gözleri gecenin karanlığına daldı. Koca dağların karnına gömülen Montelepre kasabasında, yalnızca merkez meydanda ufacık bir ışık görünüyordu. Gökyüzü, yıldızlarla bezenmişti. Caddelerden ara sıra küçük silahların şıkırtıları ve devriye gezen *carabinieri*nin boğuk sesleri geliyordu. Kasaba hayaletler tarafından işgal edilmiş gibiydi. Limon ağaçlarının kokusu, sayısız böceğin vızıltıları, dolaşan polis devriyelerinin ani haykırışları ile dolu bir havada, yumuşak bir yaz gecesinde sahneye çıkmışlardı.

"Bekleyebileceğim sürece bekleyeceğim," dedi Michael, yumuşak bir sesle. Pisciotta, odada volta atarken gergin görünüyordu. "Hepimiz burada seher vaktine, sokağa çıkma yasağı sona erene kadar kalmaya karar verdik," dedi. "Karanlıkta tetik çekmekten mutlu olacak pek çok asker var ve bir kaza olabilir. İtirazın olur mu?" diye sordu Michael'a.

"Hayır," dedi Michael. Ev sahiplerimize zahmet olmadığı sürece."

Bunu konuyla ilgisiz olarak düşünüp dikkate almadılar. Turi Guiliano'nun gizlice kasabaya girerek ailesini ziyaret ettiği birçok defa, gece boyunca uyanık kalmışlardı. Konuşacak çok şey olmasının yanında, ayarlanacak birçok ayrıntı da vardı. Önlerindeki uzun gece için hazırlandılar. Hector Adonis, ceketini ve kravatını çıkarttı fakat hâlâ zarifti. Anne, taze kahve pişirdi.

Michael, Turi Guiliano hakkında anlatabilecekleri her şeyi anlatmalarını istedi. Bilmesi gerektiğini hissetmişti. Ailesi tekrar Turi'nin her zaman mükemmel bir oğul olduğunu söyledi. Stefan Andolini, Turi Guiliano'nun hayatını kurtardığı günü anlattı. Pisciotta, Turi'nin cesaret ve şaka yeteneği ile eksik olan zalimlik yönü üzerine komik hikâyelerden bahsetti. Hainlere ve düşmanlara karşı acımasız olabilse de, onları asla eziyet ve aşağılama ile hor görmezdi. Ve sonra Portella della Ginestra'daki trajedinin öyküsünü anlattılar. "O gün ağladı," dedi Pisciotta. "Bu ekibin bütün üyeleri önünde."

Maria Lombardo, "Ginestra'da bu insanları öldürmüş olamaz," diye atıldı.

Hector Adonis onu sakinleştirdi. "Bunu hepimiz biliyoruz. O yumuşak kalpli biri olarak doğdu." Michael'a döndü ve "Kitapları severdi, bir şair ya da alim olacağını düşünürdüm. Sertti fakat asla zalim değildi. Çünkü onunki masum bir öfkeydi. Adaletsizlikten nefret ederdi. *Carabinieri*nin yoksullara karşı vahşiliğinden ve zenginlere karşı dalkavukluğundan nefret ederdi. Küçük bir çocukken bile, yetiştirdiği mısırı yiyemeyen, yaptığı şarabı içemeyen, kestiği domuzu tadamayan çiftçileri duyduğunda, öfkeyle dolardı. O iyi kalpli bir çocuktu."

Pisciotta güldü. "O kadar yumuşak bir çocuk değil şimdi. Ve sen Hector küçük okul öğretmenini oynama. Atın sırtında bizler gibi sen de büyük bir adamdın."

Hector Adonis, hoşgörüsüz bir şekilde ona baktı. "Aspanu," dedi, "senin esprilerinin zamanı değil."

Pisciotta diklendi, "Küçük adam, senden korkacağımı mı sanıyorsun?"

Michael, Pisciotta'nın lakabının Aspanu ve bu iki adam arasında derin bir hoşnutsuzluk olduğunu öğrenmişti. Pisciotta'nın değişmez referansı diğer adamın ölçüleriydi, Adonis her zaman Pisciotta ile sert tonda konuşuyordu. Gerçekte hepsinin arasında güvensizlik

havası vardı; diğerleri, Stefan Andolini'yi kol mesafesinde tutuyorlar gibi gelmişti Michael'a. Guiliano'nun annesi kimseye tam olarak güvenmiyor gibiydi. Ve gece çöktüğünde açık olan şuydu ki, hepsi Turi'yi seviyordu.

Michael ihtiyatla sordu, "Turi Guiliano tarafından yazılan Vasiyetname. Şu anda nerede?"

Uzun bir sessizlik oldu, hepsi onu izliyordu. Ve aniden güvensizlikleri onu da içine almıştı.

Sonunda Hector Adonis konuştu, "Benim tavsiyemle yazmaya başladı ve yazarken ona yardım ettim. Her sayfası, Turi tarafından imzalandı. Don Croce ile, Roma'daki hükümetle ittifakların bütün sırları ve Portella della Ginestra hakkındaki tüm gerçek yer alıyor. Eğer halka açıklanırsa hükümet kesinlikle düşer. Eğer en kötüsü gelişirse, bu Guiliano'nun son kozu olacak."

"Umarım onu güvenli bir yerde tutuyorsunuzdur," dedi Michael.

Pisciotta, "Evet, Don Croce de onu ele geçirmek istiyor," diye karşılık verdi.

Guiliano'nun annesi, "Uygun bir zamanda Vasiyeti sana vereceğiz. Muhtemelen Amerika'ya kızla birlikte gönderirsin."

Michael hepsine şaşırarak baktı. "Ne kızı?" Hepsi utanmış ya da suçüstü yakalanmış gibi uzağa bakıyorlardı. Hoş olmayan bir sürpriz olduğunu biliyorlardı ve tepkisinden çekinmişlerdi.

Guiliano'nun annesi söz aldı, "Oğlumun nişanlısı. Hamile." Diğerlerine döndü. "Kız, nasılsa görünmez olmayacak. Onu alacak mı, yoksa almayacak mı? Bırakalım şimdi söylesin." Soğukkanlılığını sürdürmeyi denediyse de, Michael'ın reaksiyonundan çekindiği açıktı. "Trapani'de sana gelecek. Turi, önce onu Amerika'ya göndermeni istiyor. Kız, güvende olduğunu bildirdiğinde, Turi sana gelecek."

Michael dikkatli konuştu, "Bilgim yok. Trapani'deki arkadaşlarla zaman unsurunu konuşmalıyım. Sizin ve kocanızın, oğlunuzun ardından Amerika'ya geleceğini biliyorum. Kız bekleyip sizinle gidemez mi?

Pisciotta sertçe, "Kız senin testin. O, şifre kelimeyi gönderdiğinde, Guiliano, hem dürüst hem de akıllı biriyle iş yaptığını anlayacak. Ancak o zaman onu Sicilya'dan güvenle çıkartacağına inanabilir," dedi.

Guiliano'nun babası kızdı, "Aspanu, sana ve oğluma söyledim. Don Corleone bize yardım edeceğine söz verdi."

Pisciotta rahat şekilde, "Bunlar, Turi'nin emirleri," dedi.

Michael hızla düşündü. Sonunda, "Sanırım çok zekice. Kaçış yolunu test edebiliriz ve tehlikeli olup olmadığını görürüz," dedi. Guiliano için aynı yolu kullanmaya niyeti yoktu. Guiliano'nun annesine, "Sizi ve kocanızı da kızla birlikte gönderebilirim," derken, onlara soran bakışlarla baktı fakat her ikisi de başlarını salladılar.

Hector Adonis nazikçe, "Kötü fikir değil," dedi.

Guiliano'nun annesi, "Oğlumuz buradayken Sicilya'yı terk etmeyeceğiz," dedi. Guiliano'nun babası da kollarını kavuşturarak başıyla onayladı.

Michael ne düşündüklerini anlamıştı. Eğer Turi Guiliano Sicilya'da ölürse kendileri Amerika'da olmak istemiyorlardı. Matemini tutmak, gömmek, mezarına çiçek götürmek için burada kalmalıydılar. Son trajedi onlara aitti. Kız gidebilirdi, sadece aşkla bağlıydı, kanla değil.

Gece boyunca Maria Lombardo Guiliano, Michael'a, gazete kupürlerinin, Guiliano'nun başına Roma hükümeti tarafından biçilen farklı miktarları içeren posterlerin yer aldığı bir dosya gösterdi. Amerika'da 1948'de Life dergisinde yayınlanan hikâyede kullanılan fotoğrafı gösterdi. Hikaye, Guiliano'nun modern zamanların en büyük eşkıyası olduğunu anlatıyordu. Yoksullara yardım etmek için zenginlerden çalan İtalyalı Robin Hood'tu. Guiliano'nun gazetelere gönderdiği ünlü mektuplardan bir tanesini de basmışlardı.

"Beş yıldır, Sicilya'yı özgürleştirmek için savaşıyorum. Zenginlerden aldığımı yoksullara verdim. Benim bir eşkıya mı yoksa özgürlük savaşçısı mı olduğum konusunda halkın konuşmasına izin verin. Eğer bana karşı konuşurlarsa, yargılanmak için kendimi ellerinize teslim edeceğim. Benden yana konuştukları sürece savaşmayı sürdüreceğim," diyordu.

Sonunda şafak söktü ve Michael kalkarak veda etti. Guiliano'nun annesinin sıcak kucaklaması onu şaşırtmıştı.

"Oğlumu hatırlatıyorsun," diye konuştu. "Sana güveniyorum." Şöminenin üstündeki rafa gitti ve Bakire Meryem'in tahta heykelini aşağı indirdi. Siyahtı. Hatları zencilerinki gibiydi. "Bunu bir hediye olarak al. Sana vermeye değecek tek şeyim bu." Michael reddetmek istedi fakat ikna edemedi.

Hector Adonis, “Sicilya’da bunlardan yalnızca birkaç tane kaldı. Tuhaf, fakat Afrika’ya çok yakınız.”

Guiliano’nun annesi, “Neye benzediği önemli değil, ona dua edebilirsin,” dedi.

“Evet,” dedi Pisciotta. “Diğeri kadar iyi iş yapar.” Sesindeki küçük görme ifadesi açıktı.

Michael, Guiliano’nun annesinden ayrılırken Pisciotta’yı izledi. İkisinin arasındaki gerçek sevgiyi görebiliyordu. Pisciotta onu her iki yanağından öptü ve endişelerini gidermek istercesine omzuna dokundu. Fakat o, elini bir an Pisciotta’nın omzuna koyarak, “Aspanu, Aspanu, seni oğlum gibi seviyorum. Onların Turi’yi öldürmesine izin verme,” diyerek ağlamaya başladı.

Pisciotta’nın bütün soğukluğu gitti, vücudu çökmüş göründü, karanlık kemikli yüzü yumuşadı. “Hepiniz Amerika’da birlikte yaşlanacaksınız.”

Sonra Michael’a dönerek, “Turi’yi sana, birkaç hafta içinde getireceğim,” dedi.

Hızlı ve sessiz bir şekilde kapıya gitti. Özel kırmızı şeritli pasosu vardı ve artık dağlarda kaybolabilirdi. Hector Adonis kasabada kendi evi olmasına rağmen Guiliano ailesiyle kalacaktı.

Michael ve Stefan Andolini, Fiat’a bindiler ve kasaba meydanından geçerek Castelvetrano’ya ve kıyı kenti Trapani’ye giden yola çıktılar. Andolini’nin yavaş, çekingen sürüşü ve sayısız askeri barikat nedeniyle Trapani’ye varmadan öğlen olmuştu

İKİNCİ KİTAP
TURI
GUILIANO
1943

İKİNCİ BÖLÜM

1943 EYLÜL'ÜNDE Hector Adonis, Palermo Üniversitesi'nde Tarih ve Edebiyat profesörüydü. Aşırı kısa boyu, meslektaşlarının ona yetenekleriyle hak ettiğinden daha az saygı göstermelerine neden olmuştu. Fakat bu Sicilya'nın kültüründendi, yaygın olarak fiziksel bir kusur merhametsizce lakap olarak kullanılırdı. Gerçek değerini bilen tek kişi, üniversitenin rektörüydü.

Eylül 1943'te, Hector Adonis'in hayatı değişmek üzereydi. Güney İtalya'da savaş bitmişti. Amerikan ordusu Sicilya'yı zaptetmiş ve anakaraya dayanmıştı. Faşizm sona ermişti, İtalya yeniden doğuyordu; Sicilya adası, on dört yüzyıldır ilk kez bir efendiye sahip değildi. Fakat Hector Adonis, tarihin ironilerini bildiği için büyük umutlar taşımıyordu. Mafya, Sicilya'da yasalarını yürürlüğe koymaya başlamıştı bile. Kansersi gücü, herhangi bir kolektif devletinki gibi ölümcüldü. Ofisinin penceresinden üniversite arazisine, kampus olarak adlandırılabilecek birkaç binaya baktı.

Yatakhanelere gerek duyulmuyordu, İngiltere ve Amerika'da bilinen kolej hayatı burada yoktu. Öğrencilerin çoğu evde çalışır ve belirlenen sürelerde profesörlerine danışırlardı. Öğrenciler profesörlerin verdiği derslere girmek zorunda değildi. Yalnızca sınavlara girmeleri yeterliydi. Hector Adonis'in genelde yüz kızartıcı olduğunu düşündüğü özelde aptalca bulduğu bir sistemdi, Sicilyalıların diğer ülkelerdeki öğrencilerden daha katı pedagojik disipline ihtiyaç duyduklarını düşünürdü.

Katedraldekileri andıran penceresinden, üniversite profesörlerine kulis ziyareti yapmak için Sicilya'nın bütün illerinden gelen mafya şeflerinin mevsimlik akınını görebiliyordu. Faşist yönetim altında bu mafya şefleri daha ihtiyatlı, daha mütevazı olmuşlardı fakat şimdi Amerika'nın kurduğu demokratik yönetim altında, yağmurun çatlattığı topraktan fışkıran solucanlar gibi ortaya çıkmışlardı ve eski

yöntemlerine kaldıkları yerden devam ediyorlardı. Artık alçakgönüllülük yoklu.

Sicilya'nın birçok köyünden küçük yerel klanların başları olan mafya şefleri, *Capo di Capi,* üniversitedeki derslerinde başarısız olan ve ciddi bir şeyler yapılmazsa diploma alamayacak zengin arazi sahiplerinin oğulları ya da akrabaları ya da arkadaşlarının oğulları olan öğrenciler için isteklerini bildirmek üzere süslü bayram kıyafetleri içinde çıkagelirlerdi. Bu diplomalar onlar için çok önemliydi. Aileler başka nasıl vizyonsuz, yeteneksiz, akılsız oğullarını başlarından atabilirlerdi? Çocuklarının geleceğini güvence altına almaları gerekiyordu. Böylece üniversiteden alınan parşömen parçası diplomalarla bu aynı serseriler; öğretmen, doktor, parlamento üyesi ya da en kötüsü başa gelirse devletin küçük yönetici memurları olurlardı.

Hector Adonis omuzlarını silkti; tarih onu teselli ediyordu. Sevgili Britanya'sı, imparatorluğun büyük günlerinde ordularını, aileleri tarafından ordunun çeşitli kademelerinde göreve getirilen ve koca gemilere kumanda eden zengin çocuklarının aynı oranda beceriksiz ellerine emanet etmişti. İmparatorluk hâlâ gelişiyordu. Adamlarını gereksiz katliamlara yönlendirdikleri gerçeğine rağmen bu komutanların, adamları ile birlikte öldüklerini de söylemek gerekir. Cesaret, sınıflarının zorunlu bir özelliği olmuştu. Fakat en azından bu ölümler, beceriksiz ve yeteneksizlerin devlet kademelerini doldurmaları problemini çözmüştü. İtalyanlar ise, bu kadar şövalye ruhlu ya da bu kadar pratik değillerdi. Çocuklarını severlerdi ve onları başlarına gelebilecek belalardan koruyarak devletin eline bırakırlardı.

Penceresinden etrafı izleyen Hector Adonis, kurbanlarını arayarak dolanan en azından üç yerel mafya şefini seçebildi. Başlarında kepleri ve ayaklarında deri botları vardı ve havanın hâlâ sıcak olmasına karşın silahlarını gizledikleri kalın kadife ceketler giymişlerdi. Hediye olarak meyve sepetleri ve bambu şömizli şişelerde ev yapımı şaraplar taşıyorlardı. Rüşvet değil fakat onları görünce profesörlerin kalplerinden yükselecek dehşet için nazik panzehirlerdi. Profesörlerin çoğu, Sicilya'nın yerlisiydi ve ricaların asla reddedilmeyeceğini bilirlerdi.

İyi giyimli mafya şeflerinden biri, binaya girip merdivenleri çıkarak Cavalleria Rusticana sahnesine doğru geliyordu. Hector Adonis,

yaklaşan tanıdık komediyi alaycı bir zevkle oynamak için önceden hazırlanmıştı.

Adonis adamı tanıyordu. Adı Buccilla idi ve Montelepre’den uzak olmayan Partinico adlı kasabada bir çiftliği ve koyunları vardı. El sıkışırlarken Buccilla ona, taşıdığı sepeti uzattı.

“Toprağa düşen ve çürüyen çok fazla meyvemiz var, bazılarını Profesör’e getirmenin iyi olacağını düşündüm,” dedi. Kısa fakat iri bir adamdı, yaşam boyu ağır iş yapmaktan dolayı vücudu güçlüydü. Adonis, dürüstlük konusundaki ününü biliyordu, gücünü zenginliğe dönüştürebilen alçakgönüllü biriydi. Zenginlik için değil, itibar ve şeref için dövüşen eski mafya şeflerinin bir örneğiydi.

Adonis meyveyi alırken gülümsedi. Sicilya’da hangi köylü bir şeyin boşa gitmesine izin verirdi? Toprağa düşen her zeytin için en az yüz çocuk vardı ve bu çocuklar çekirge sürüsü gibiydiler.

Buccilla içini çekti. Dostane bir tavır içindeydi, fakat Adonis bu dostluğun bir anda tehdide dönüşebileceğini biliyordu. Bu yüzden Buccilla konuşurken sempatik bir şekilde gülümsedi. “Ne baş belası bir yaşam. Komşum, reddedemeyeceğim şu küçük iyiliği istediğinde toprağımda yapacak bir sürü iş vardı. Babam babasını, dedem dedesini tanırdı. Ve benim doğamda, muhtemelen bu benim talihsizliğim, benden bir şey isteyen bir arkadaş için her şeyi yapma huyum vardır. Her şeyin ötesinde hepimiz Hıristiyan değil miyiz?”

Hector Adonis problem çıkartmadan konuştu, “Biz Sicilyalılar, hepimiz aynıyız. Çok cömertiz. Roma’daki kuzeylilerin bizim üstümüzde utanç verici üstünlüğe sahip olmalarının nedeni de bu değil mi zaten.”

Buccilla kurnazca ona baktı. Burada bir sorun çıkmayacaktı. Sanki bu profesörün ‘arkadaşlar’dan biri olduğunu bir yerde duymuş gibiydi. Tabii ki korkmuş görünmüyordu. Ve eğer ‘arkadaşlar’dan biriyse, Buccilla bu gerçeği neden bilmiyordu? Fakat ‘arkadaşlar’ arasında birçok değişik düzey vardı. Ne olursa olsun, yaşadıkları dünyayı anlayan bir insandı.

“Size bir ricada bulunmaya geldim,” dedi Buccilla, “Bir Sicilyalıdan, diğerine. Komşumun oğlu bu yıl üniversitede kaldı. Onu bıraktınız. Ve komşum, feryat ediyor. Fakat sizin adınızı duyduğumda ona, ‘Ne Senyör Adonis mi? Nasıl olur, bu adam dünyadaki en iyi kalptir. Eğer bütün gerçekleri bilseydi asla böyle bir

kırgınlık yaratmazdı. Asla,’ dedim. Ve böylece gözyaşları içinde benden tüm hikâyeyi size anlatmamı ve notunun düzelmesi için elimden gelen gayreti göstererek ekmeğini kazanmak üzere dünyaya açılabilmesini sağlamamı istediler.”

Hector Adonis bu mükemmel nezaket karşısında aldanmadı. Hayranlık duyduğu İngilizler gibiydi, bu insanlar öyle ince şekilde kaba olabilirlerdi ki, seni ne kadar ölümcül şekilde yaraladıklarını fark etmeden önce günlerce aşağılayabilirlerdi. Bu, İngilizlerin tarzıydı fakat Senyör Buccilla’nın ricası eğer reddedilirse, bunu karanlık bir gecede bir luparanın ateşi izleyebilirdi. Hector Adonis, nazikçe sepetteki zeytin ve meyvelerin tadına bakarak; “Ah, bir gencin, bu korkunç dünyada açlığından ölmesini istemeyiz,” dedi. “Adı neydi?” Buccilla cevap verirken, Adonis masasının altından bir defter çıkarttı. İsimleri çok iyi bilmesine rağmen sayfalara göz attı.

Sınıfta bıraktığı öğrenci eşekten beterdi, tam bir budala, bir ahmaktı. Buccilla’nın çiftliğindeki koyunlardan daha beyinsizdi. Tembel bir çapkın, miskin bir palavracı, İlyada destanı ve Verga arasındaki farkı bilmeyen umutsuz bir kara cahildi. Bunlara karşın Hector Adonis, Buccilla’ya şirin şekilde gülümsedi ve şaşkın bir tonla, “Sınavlarından birinde ufak bir sorunu olmuş. Fakat kolayca düzelebilir. Beni görmesini söyleyin, onunla konuşacağım ve bir sınav daha yapacağım, tekrar başarısız olmayacağına eminim,” dedi.

El sıkıştılar ve adam ayrıldı. Hector bir başka ‘arkadaş’ daha diye düşündü. Bütün bu işe yaramaz gençlerin, hak etmedikleri üniversite diplomalarına sahip olması ne anlama geliyordu? 1943 İtalya’sında, bu kâğıtlarla, şımartılmış kıçlarını silebilirler ve sıradan pozisyonlarına geçebilirlerdi.

Çalan telefon, düşünce silsilesine ara vermesine neden oldu ve öfkesinin yönünü değiştirdi. Kısa bir zil sesini, üç kısa zil daha izledi. Santraldeki kadın biriyle dedikodu yapıyor ve iki konuşma arasında faturayı bir başkasının hesabına geçiriyordu. Bu, Adonis’i çileden çıkarırdı ve her zamanki halinden daha kaba bir sesle telefonda bağırdı; “Pronto”.

Talihsizliğe bakın ki, telefonun öbür ucundaki kişi üniversite Rektör’üydü. Fakat, profesyonel nezaket için titizliğiyle tanınan Rektör’ün kafasında, açıktı ki, kabalıktan daha önemli şeyler vardı.

Sesi korkuyla titriyor, neredeyse ağlamaklı bir yalvarmayla konuşuyordu. “Sevgili Profesör Adonis,” dedi, “ofisime gelme zahmetine katlanabilir misiniz? Üniversite yalnızca sizin çözebileceğiniz vahim bir problemle karşı karşıya. Çok önemli. İnanın sevgili Profesör, minnettarlığımı kazanacaksınız.”

Bu dalkavukluk Hector Adonis’i sinirlendirdi. Bu aptal, ondan ne bekliyordu? Palermo Katedralinden atlamasını mı? Bir yönetici daha nitelikli olmalıydı. Adonis acıyla düşündü. Boyu en azından 1.80’di. Kendi atlasın ve emrinde çalışan Sicilya’nın en kısa bacaklısının onun işini kendi yerine yapmasını istemesindi. Bu hayal, Adonis’i keyiflendirdi. Bu yüzden yumuşakça sordu, “Belki de bana bir ipucu verebilirsiniz. Böylece gelirken kendimi hazırlayabilirim.”

Rektörün sesi fısıltıya dönüştü. “Saygıdeğer Don Croce, bizi bir ziyaret ile onurlandırdı. Yeğeni tıp öğrencisi ve profesörü, kendisine nazikçe programdan çekilmesini söylemiş. Don Croce gelerek çok kibar şekilde yeniden düşünmemizin mümkün olup olmadığını öğrenmek istedi. Fakat tıp fakültesindeki profesör, genç adamın çekilmesi gerektiğinde ısrarlı.”

“Kim bu aptal?” diye sordu Hector Adonis şaşkınlıkla.

“Genç Doktor Nattore,” diye cevapladı Rektör. Fakültenin saygı değer bir üyesi fakat biraz idealist.”

“Beş dakika içinde ofisinizde olacağım,” dedi Hector Adonis.

Ana binaya giden açık arazide aceleyle ilerlerken Hector Adonis ne yapılabileceğini düşünüyordu. Zorluk Rektörle değildi; her zaman Adonis’i bu tür konular için çağırırdı. Zorluk Doktor Nattore tarafındaydı. Doktoru iyi tanıyordu. Parlak bir tıp adamıydı. Ölümü kesinlikle Sicilya, ayrılması üniversite için kayıp olurdu. Prensiplerinden ve onurundan ödün vermez bir kişiliğe sahipti. Fakat yine de Büyük Don Croce’nin ününü duymuş ve dahi beyninde gömülü sağduyu taneleri bulunuyor olmalıydı. Demek ki, farklı bir kişiliği vardı.

Ana binanın önüne, onları daha saygıdeğer göstermekte başarısız olan kıyafetleri içinde iki adamın dayandığı uzun siyah bir araba park etmişti. Adamlar, Don Croce’nin ziyaret ettiği akademisyenlere hürmeten burada bıraktığı korumaları ve şoförü olmalıydılar. Adonis, küçük bedenini fark ettiklerinde şaşırıp

neşelendiklerini gördü. Onları irkilten soğuk bir bakış attı. Bu küçük adam, bir *“Capo di Capi”* olabilir miydi?

Rektörün ofisi, bir iş ortamından çok, bir kütüphane gibi görünüyordu; bir yöneticiden çok bir bilgindi. Duvarlar, dizilmiş kitaplarla doluydu, mobilyalar ağır fakat rahattı. Don Croce koca bir sandalyeye oturmuş espressosunu yudumluyordu. Yüzü, Hector Adonis’e, İlyada’da bir geminin, savaşların ve düşman denizlerde geçen yılların çarpıttığı pruvasını hatırlattı. Don, hiç karşılaşmamışlar gibi davrandı ve Adonis tanıştırılmalarına izin verdi. Rektör bunun saçmalık olduğunu biliyordu fakat bu sırada genç Doktor Nattore içeri girdi.

Rektör, üniversitenin en uzun boylu kişisiydi; Hector Adonis, en kısası. Rektör nazik olmayan şekilde, hemen iskemlesine çöktü ve konuşmadan önce iyice büzüldü.

“Küçük bir görüş ayrılığımız var,” dedi Rektör. Doktor Nattore kızgınlıkla burnundan solurken, Don Croce Rektör’ü onaylarcasına başını hafifçe öne eğdi. Rektör devam ederek, “Don Croce’nin, doktor olmayı çok arzu eden bir yeğeni var. Profesör Nattore, diploma almaya yetecek notlarının olmadığını söylüyor. Bir trajedi. Don Croce, çok nazik davranarak gelip yeğeninin durumunu anlattı ve ben de, Don Croce üniversitemiz için çok şey yaptığından, ona kolaylık göstermek için elimizden geleni yapmamız gerektiğini düşünüyorum.”

Don Croce, en ufak bir iğnelemede bulunmadan, samimi şekilde konuştu, “Ben cahilim, yine de kimse iş dünyasında başarısız olduğumu söyleyemez.” Tabii, diye düşündü Hector Adonis, bakanlara rüşvet veren, katillere emreden, dükkân sahiplerini korkutan biri, okumaya ve yazmaya ihtiyaç duymaz. Don Croce, devam etti, “Yolumu deneyerek buldum. Yeğenim de aynısını yapamaz mı? Fakat eğer oğlu isminin önüne “Doktor” unvanını alamazsa zavallı kardeşimin kalbi çok kırılacak. Kendisi gerçek bir Hıristiyandır, dünyaya yardım etmek istiyor.”

Doktor Nattore, haklı bir kişinin duyarsızlığıyla, “Düşüncemi değiştiremem,” dedi.

Don Croce içini çekti. Tatlı sözlerle, “Yeğenim ne zarar verebilir? Orduda bir hükümet görevi ya da yaşlılar için kurulmuş Katolik bir hastanede iş ayarlayacağım. Ellerini tutacak ve dertlerini dinleyecek.

Çok sevimlidir, yaşlı enkazları büyüleyecektir. Bütün istediğim kâğıtları biraz karıştırmanız," dedi. Duvarlarda dizili kitapları hakir gören bir edayla odada göz gezdirdi.

Hector Adonis, Don Croce'nin uysallığından fazlasıyla rahatsız olmuştu, böylesi bir adam için tehlike sinyaliydi, mevcut durumda kızması gerekirdi. Fakat Adonis, bu çıkmazdan kurtulmanın kendi elinde olduğunu biliyordu. "Sevgili Doktor Nattore," dedi, "elbette ki bir şeyler yapabiliriz. Biraz özel derse, hastanede ekstra gönüllü çalışmaya ne dersiniz?"

Doktor Nattore, Palermo'da doğmasına karşın Sicilyalıya benzemiyordu. Sarışındı ve saçları dökülmüştü. Ayrıca kızgınlığını, bu nazik durumda gerçek bir Sicilyalının yapmayacağı şekilde açığa vuruyordu. Şüphesiz ki, uzun süre önceki Norman istilasından kusurlu genler almıştı. "Anlamıyorsunuz, sevgili Profesör Adonis. Bu ahmak genç, cerrah olmak istiyor," dedi.

İsa, Joseph, Bakire Meryem ve bütün Azizler diye düşündü Adonis. Bu gerçek bir bela.

Meslektaşının yüzündeki sersemlemiş sessizliğin avantajını kullanmak isteyen Doktor Nattore devam etti. "Yeğeniniz, anatomi hakkında hiçbir şey bilmiyor. Bir kadavrayı, bir kuzuyu şiş yapmak için parçalıyormuş gibi kesti. Derslerinin çoğunu kaçırır, sınavlarına hazırlanmaz, ameliyat odasına dansa gidiyormuş gibi gelir. Sevimli olduğunu kabul ediyorum. Daha hoş bir delikanlı bulamazsınız. Fakat her şeyin ötesinde, bir gün bir insanın vücuduna keskin bir bıçakla girecek birinden söz ediyoruz."

Hector Adonis, Don Croce'nin tam olarak ne düşündüğünü biliyordu. Çocuğun ne kadar ameliyat yapabileceği kimin umurundaydı. Burada söz konusu olan aile prestijiydi, eğer oğlan sınıfta kalırsa itibar kaybı olurdu. Ne kadar kötü bir cerrah olursa olsun, asla Don Croce'nin acımasız adamları kadar çok öldüremezdi. Ayrıca genç Doktor Nattore'nin aklı onun isteğine yatmamış, imayı anlayamamıştı. Don Croce, cerrahlık işinin bırakılmasına razıydı, yeğeninin bir doktor olmasını istiyordu.

Bu yüzden Hector Adonis'in konuyu halletme zamanı gelmişti. "Sevgili Don Croce," dedi, "Eminim ki Doktor Nattore isteğinizi kabul edecektir. Fakat yeğeniniz, cerrah olmak gibi romantik bir fikre nasıl sahip oldu? Dediğiniz gibi çok yumuşak başlı, oysa cerrahlar sadist

doğarlar. Ayrıca Sicilya'da, kim bir bıçağın altına gönüllü yatar ki." Bir an duraksadı, "Üstelik eğer burada geçse bile eğitimine Roma'da devam etmek zorunda ve Romalılar bir Sicilyalıyı yıldırmak için her türlü bahaneyi kullanacaklardır. Yeğeninizin kötülüğü için ısrar ediyorsunuz. İzin verin bir uzlaşma önereyim."

Doktor Nattore, uzlaşmanın mümkün olmadığı konusunda homurdanırken, Don Croce'nin kertenkelemsi gözleri ilk kez ateş püskürdü. Doktor Nattore sustu ve Hector Adonis hızla devam etti. "Yeğeniniz doktor olmak için geçer notlar alacak, cerrah olmak için değil. Bir kalbi kesmek için çok merhametli olduğunu söyleyeceğiz."

Don Croce kollarını açtı, dudakları soğuk bir gülümsemeyle aralandı. "Aklınız ve mantığınızla beni yendiniz," dedi Adonis'e. "Öyle olsun. Yeğenim doktor olacak, cerrah değil. Fakat kız kardeşim mutlu olacak." Çıkmak için hızlı bir şekilde hareket etti, asıl amacına ulaşmıştı; daha fazlasını zaten ummamıştı. Üniversite Rektörü ona arabaya kadar eşlik etti. Fakat odadaki herkes Don Croce'nin ayrılmadan önce Doktor Nattore'ye bakışını fark etmişti. Yüzünü ezberlemek istercesine dikkatle inceleyen bir bakıştı, onun isteğine karşı gelmeye kalkan bu adamın yüzünü unutmayacağından emin olmak ister gibiydi.

Onlar gittiğinde Hector Adonis, Doktor Nattore'ye döndü ve "Siz, sevgili meslektaşım, üniversiteden ayrılmalı, Roma'ya gitmelisiniz," dedi.

Doktor Nattore öfkeyle konuştu, "Siz deli misiniz?"

Hector Adonis, "Sizin kadar değil. Bu akşam benimle yemek yemeniz konusunda ısrar ediyorum. Size Sicilyamızın niçin Cennet Bahçesi olmadığını açıklayacağım," dedi.

"Fakat niçin ayrılmam gereksin?" diye karşı çıktı Doktor Nattore.

"Don Croce Malo'ya 'Hayır' dediniz. Sicilya her ikiniz için yeterince büyük değil."

"Fakat istediğini aldı," diye bağırdı Doktor Nattore umutsuzlukla. "Yeğeni doktor olacak. Siz ve Rektör bunu onayladınız."

"Fakat siz onaylamadınız," dedi Hector Adonis. "Biz, sizin hayatınızı kurtarmak için onayladık. Fakat sanırım yine de başarılı olamadık, şimdi hedef adamsınız."

O akşam Hector Adonis, Palermo'nun en iyi restoranlarından birinde, Doktor Nattore dahil, altı profesöre ev sahipliği yaptı. Bu

profesörlerden her biri, o gün bir “Saygıdeğer adam” tarafından ziyaret edilmişti ve her biri sınıfta kalan öğrenci hakkındaki notlarını değiştirmeyi kabul etmişti. Doktor Nattore onların hikâyelerini dinledi ve, “Fakat bu bir tıp fakültesinde olamaz, bir doktor için değil,” dedi, sonunda diğerlerinin kafası attı. Felsefe profesörü, tıp pratiğinin insan ırkı için insan zihninin girift düşünce prosesinden ve bir kişinin ruhunun ölümsüz kutsallığından niçin daha önemli olduğunu öğrenmeyi talep etti. Konuşmayı bitirdiklerinde Doktor Nattore, Palermo Üniversitesi’nden ayrılmayı ve meslektaşlarının iyi bir cerrahın safra kesesi ameliyatları ile zengin olacağını garanti ettikleri Brezilya’ya göç etmeyi kabul etti.

O gece Hector Adonis, deliksiz uyudu. Fakat ertesi sabah Montelepre’den acil bir telefon aldı, zekâsını eğittiği, nezaketini verdiği, geleceğini planladığı vaftiz oğlu, Turi Guiliano bir polis öldürmüştü.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MONTELEPRE, yedi bin kişilik bir kasabaydı, Cammarata Dağları'nın dibine, tıpkı yoksulluğa olduğu gibi derinlemesine gömülmüştü.

2 Eylül 1943 günü, halk ertesi gün başlayacak ve üç gün sürecek olan Festa için hazırlıklarını sürdürüyordu.

Bütün kasabalar için yılın en önemli olayı buydu, Paskalya'dan, Noel'den ya da Yılbaşı'ndan daha önemliydi. Büyük savaşın bitişini kutlamaktan veya büyük bir ulusal kahramanı anmaktan daha önemliydi. Festa, her kasabanın kendi en önemli azizine adanırdı. Faşist Mussolini hükümetinin burnunu sokmaya cesaret edemediği ya da yasaklamayı denemediği birkaç gelenekten biriydi.

Festa'yı organize etmek için her yıl, kasabanın en saygın üyelerinden üçlü bir komite kurulurdu. Daha sonra bu üç adam, yapılacak her türlü iş için yardımcılar atardı. Her aile kendi imkânlarına göre katkıda bulunurdu.

Büyük gün yaklaşırken, üçlü komite, önceki yıl biriken özel fonu harcamaya başlardı. Bir bando ve palyaço kiralanır; üç gün süren at yarışları için cömert para ödülleri konurdu. Kiliseyi ve caddeleri süslemek için adamlar tutulurdu. Böylece fakir düşmüş Montelepre kasabası aniden Altın Renkli Tarlaların ortasında ortaçağa özgü bir kaleye dönüşürdü. Bir kukla tiyatrosu kiralanır, seyyar satıcılar çardaklarını kurarlardı.

Montelepre'de, aileler Festa'yı evlilik çağındaki kızlarını göstermek için kullanırlardı; yeni giysiler satın alınır, şaperonlar[1] görevlendirilirdi. Palermo fahişeleri kasabanın dışında kocaman bir çadır kurarlardı, lisansları ve tıbbi sertifikaları, kırmızı, beyaz ve yeşil çizgili brandaları süslerdi. Vaaz vermesi için, tanınmış bir kutsal rahip tutulurdu. Ve sonunda üçüncü gün, Festa'nın adandığı azizin tabutu, arkasında çiftlik hayvanları, katırlar, atlar, domuzlar, eşekler ve bütün kasaba halkı ile birlikte caddelerde dolaştırılırdı. Tabutun üstünde

para, çiçekler, rengarenk şekerler ve büyük bambu kılıflı şarap şişeleri ile donatılmış aziz figürü yer alırdı.

Bu birkaç gün, onların en ihtişamlı günleriydi. Yılın kalanında açlık çekmeleri ve azizi şereflendirdikleri aynı köy meydanında, günde yüz lirete[2] toprak baronlarına terlerini satmaları önemli değildi.

Montelepre Festa'sının ilk günüydü, Turi Guiliano, açılış töreninde -Montelepre'nin Mucize Katırının, kasabanın en büyük ve en güçlü eşeğiyle çiftleştirilmesi işinde- görevlendirilmişti. Bir katırın yavrulaması ender görülür, katırlar üremeyen hayvanlar olarak sınıflandırılır ve bir kısrakla bir eşeğin birleşmesinden meydana gelirler, fakat Montelepre'de böyle bir katır vardı, iki yıl önce bir eşekle çiftleştirilmişti ve sahibi eğer mucize gerçekleşirse yavrusunu gelecek yılki Festa'ya getirmenin bir görevi olduğunu düşünmüştü. Bu özel tören alay konusuydu.

Fakat bu çiftleşme töreni, eğlencenin önemli bir parçasıydı. Sicilya köylüsü, katır ve eşeğe sempati duyardı. İkisi de çalışkan hayvanlardı ve köylünün kendisi gibi aksi bir doğaya sahiptiler. Daha asil olan ve pohpohlanmaya ihtiyaç duyan atın tersine, köylüler gibi saatlerce mola vermeden çalışabilirlerdi. Ayakları kaymazdı ve ateşli aygırlardan ya da asil, kaprisli kısraklardan farklı olarak dağ yolları boyuncu düşmeden ve bacaklarını kırmadan yollarına devam edebilirlerdi. Ayrıca köylüler, eşekler ve katırlar; diğer insanların ve hayvanların canlı kalmasına yetmeyecek miktarlarda yiyecekle hayatta kalır ve en önemlisi çalışmaya devam edebilirler. Fakat asıl benzerlik şudur: Köylülere, eşeklere ve katırlara sevgi ve saygı ile davranılmalıdır aksi takdirde, tehlikeli ve inatçı olurlar.

Katolik dini festivallerin kökeni, antik pagan törenlerine dayanır ve tanrılara mucize için dua edilir. Eylül 1943'te, kaderin ağlarını ördüğü bu önemli günde, Montelepre kasabasının Festa'sı sırasında, yedi bin sakininin kaderini değiştirecek bir mucize gerçekleşti.

Yirmi yaşındaki Turi Guiliano, kasabanın en saygın, en cesur, onurlu ve en güçlü delikanlısı olarak bilinirdi. Herkese adil davranır ve kimseyi aşağılamazdı.

Son hasat zamanında, yerel toprak sahiplerinin belirlediği aşağılayıcı ücretlerle çalışmayı reddederek öne çıkmıştı. Diğerlerine de çalışmamaları konusunda bir konuşma yapmış ve hasadı çürümeye bırakmayı önermişti. Fakat toprak sahiplerinin şikâyeti

üzerine, *carabinieri* tarafından tutuklanınca diğerleri de çalışmaya gitmişlerdi. Guiliano, bu yüzden ne onlara ne de *carabinieri*'ye karşı kötü hisler beslemişti. Hector Adonis'in araya girmesiyle hapishaneden salıverildiğinde de kin duymamıştı. Prensipleri için ayakta durmuştu ve bu yeterliydi.

Yine bir başka zaman, Aspanu Pisciotta ile bir genç arasında çıkan bıçaklı kavgada silahsız bedenini aralarına sokarak öfkelerini yatıştırmıştı.

Bütün bunlarda alışılmadık olan, bir başka kişide bu hareketler korkaklık gösterisi olarak da algılanabilecekken Guiliano'da bir şeyin bu yorumu reddetmesiydi.

Eylülün bu ikinci gününde, arkadaşları ve ailesi tarafından Turi olarak çağrılan Salvatore Guiliano, erkeksi gururuna yıkıcı bir darbe vuran olayı düşünüyordu.

Aslında küçük bir şeydi. Montelepre kasabası, bir sinema salonuna ya da bir halkevine sahip değildi, fakat bir bilardo masasının olduğu küçük bir kafe vardı. Bir gece önce, Turi Guiliano, kuzeni Gaspare "Aspanu" Pisciotta ve birkaç genç ile bilardo oynuyordu. Kasabanın yaşça daha büyük erkeklerinden bazıları şarap içerek onları izliyordu. İçlerinden biri olan Guido Quintana hafif sarhoştu. "Saygıdeğer" bir adam olarak bilinirdi. Mussolini tarafından, mafya üyesi olduğu kuşkusuyla hapsedilmişti. Amerikalıların adayı ele geçirmesiyle faşizm kurbanı olarak salıverilenler arasında yer almıştı ve Montelepre belediye başkanlığı için aday gösterileceği söylentisi yaygındı.

Her Sicilyalı gibi Turi Guiliano da mafyanın efsanevi gücünü biliyordu. Geçen birkaç özgürlük ayında, başı yılan gibi yeni demokratik hükümetin taze kili tarafından gübreleniyormuşçasına toprağın altından çıkmaya başlamıştı. Kasabada, halihazırda dükkân sahiplerinin bazı "Saygıdeğer Adam"lara "sigorta" ödedikleri fısıldanıyordu. Ve tabii ki, Turi, tarihi; güçlü asillerden ve mülk sahiplerinden ücretlerini almaya çalışan çok sayıda köylünün öldürülmesini, Mussolini tarafından büyük kısmı yok edilmeden önce mafyanın adayı yasalara aldırmadan nasıl sıkı kontrol ettiğini ve diğer birçok sürüngeni zehirli dişleri ile ısıran ölümcül bir yılan gibi davrandığını biliyordu. Bu yüzden Turi Guiliano belanın kendilerini beklediğini sezmişti.

Quintana, Guiliano ve arkadaşlarını alaycı bakışlarla izliyordu. Muhtemelen neşeleri onu rahatsız etmişti. Her şeyin ötesinde, yaşamında yeni bir sayfa açılmış saygın bir adamdı. Mussolini hükümeti tarafından ıssız bir adaya sürgüne gönderilmesinin ardından, şimdi doğduğu kasabaya geri dönmüştü. Gelecek birkaç aydaki hedefi, kasaba halkının gözünde itibar kazanmaktı.

Belki, Guiliano'nun yakışıklılığı da onu rahatsız etmiş olabilirdi; çünkü Guido Quintana çok çirkin bir adamdı. Belki de, doğuştan kötü olanın, doğuştan kahraman olana doğal bir düşmanlığıydı bu.

Hangisi olursa olsun, bilardo masasının diğer tarafına geçerken Guiliano'ya çarpmak için tam zamanında kalktı. Turi, doğal olarak kendinden daha yaşlı birine karşı olan nezaketinden dolayı, yumuşak ve samimi şekilde özür diledi. Fakat Guido Quintana, onu hor gören bakışlarla baştan aşağı süzerek; "Niçin evine gidip uyumuyor ve yarın ekmeğini kazanmak için dinlenmiyorsun?" dedi. "Arkadaşlarım bilardo oynamak için bir saattir bekliyor." Uzanarak bilardo sopasını Guiliano'nun elinden aldı ve hafifçe gülümseyerek masadan uzaklaşmasını seyretti.

Herkesin gözü önündeydi ama yine de aşağılama öldürücü değildi. Eğer adam daha genç olsaydı ya da daha açık bir aşağılama olsaydı, Guiliano erkeklik şerefini korumak için kavga etmek zorunda kalırdı. Aspanu Pisciotta her zaman yanında bir bıçak taşırdı ve şimdi de, olaya karışmaları ihtimaline karşı Quintana'nın arkadaşlarının yolunu kesmişti. Pisciotta yaşlılara saygı duymazdı ve arkadaşının kavgaya girmesini bekledi.

Fakat o sırada Guiliano tuhaf bir huzursuzluk hissetti. Adam çok yıldırıcı ve tartışmanın en ciddi sonuçlarına hazır görünüyordu. Arka plandaki arkadaşları da yaşça büyüklerdi ve sonuçtan şüpheleri yokmuşçasına eğlenerek gülümsüyorlardı. Üzerinde av kıyafetleri olan birinin elinde ise bir tüfek bulunuyordu. Guiliano silahsızdı ve bir anda utanç verici bir şekilde korktuğunu hissetti. Bu korku, adamın kendisinden güçlü olduğunu fark ederek yaralanmaktan ya da vurulmaktan dolayı değildi. Adamlar ne yaptıklarını biliyorlardı, bunu fark etmişti, durum kendisinin değil, onların kontrolü altındaydı. Eve doğru yürürken Montelepre'nin karanlık sokaklarında tüfeği üstüne boşaltabilirlerdi. Ertesi gün ölü bir aptal olarak görünürdü. Onun geri çekilmesine neden olan, doğuştan gelen bir gerilla taktiği sezgisiydi.

Bu yüzden, Turi Guiliano arkadaşını kolundan tuttu ve dışarı çıkarttı. Pisciotta, karşı koymadan geldi, arkadaşının bu kadar kolay boyun eğmesine şaşırmış fakat asla korktuğundan şüphelenmemişti. Çünkü küçücük bir şey için bile kavgaya girer ve hasmını perişan ederdi. Evlerine gitmek üzere Bella Sokağı'na doğru ilerlerken arkalarında bilardo topunun tıkırtılarını duyabiliyorlardı.

Turi Guiliano bütün gece uyuyamadı. Çirkin suratlı ve tehditkâr bakışlı bu adamdan gerçekten korkmuş muydu? Bir kız gibi ürpermiş miydi? Herkes ona gülüyor muydu? En iyi arkadaşı, kuzeni Aspanu şimdi onun hakkında ne düşünüyordu? Bir korkak olduğunu mu? Montelepre gençliğinin lideri, en çok saygı gören, en güçlü ve en korkusuz olarak bilinen Turi Guiliano, gerçek bir adamın ilk tehdidinde çökmüş müydü? Ve sonunda kendi kendine, bir bilardo oyunu üstüne huysuz bir ihtiyarın kabalığı yüzünden ölümle sonuçlanabilecek bir kan davası riskini almanın gereksiz olduğunu düşündü. Bu diğer gençlerle yaptığı kavgalara benzemezdi. Konunun ciddiyetini, bu adamların *'Capo di Capi'* ile ilişkili olduğunu biliyordu ve onu korkutan bu olmuştu.

Yine de içi rahat değildi. Guiliano, doğru dürüst uyuyamadı ve genç delikanlılarda çok tehlikeli olan öfke dolu fakat sessiz bir ruh hali içinde uyandı. Gülünç duruma düştüğünü düşünüyordu. Çoğu delikanlı gibi her zaman bir kahraman olmak istemişti. Eğer İtalya'nın bir başka kısmında yaşamış olsaydı, çok daha önce askere yazılırdı, fakat gerçek bir Sicilyalı gibi davranarak, gönüllü olmadı. Vaftiz babası Hector Adonis'in yaptığı bazı ayarlamalar sayesinde askere çağrılmadı. Sicilya'yı İtalya yönetse de, hiçbir gerçek Sicilyalı, kendisini İtalyan olarak hissetmezdi. Ve eğer işin aslına bakılırsa, İtalyan hükümeti de özellikle savaşın son yıllarında Sicilyalıları askere çağırmaya çok istekli olmadı. Sicilyalıların Amerika'da çok akrabası vardı; suçlu ve hain olarak doğmuşlardı, modern savaş eğitimi için çok aptallardı ve gittikleri her yerde sorun çıkartırlardı.

Turi Guiliano caddeye çıktığında günün güzelliğiyle kötü ruh halinden sıyrıldı. Altın rengi güneş muhteşem görünüyordu, limon ve zeytin ağaçlarının kokusu etrafı sarmıştı. Montelepre kasabasını, kıvrımlı sokaklarını, Sicilya'da kolayca serpilen parlak renkli çiçeklerle süslü balkonlarıyla, taş evleri seviyordu. Güneşin sıvı altın

gibi aktığı bu derin vadiye gömülü küçük kasabanın sonuna doğru uzanan kırmızı kiremitli çatıları seviyordu.

Festa'nın özenle hazırlanmış dekoru -sokaklar, renkli kâğıtlardan yapılan aziz heykelcikleriyle süslenmiş, evler büyük bambu çiçeklerle dekore edilmişti- tipik Sicilya kasabasının yoksulluğunu gizliyordu. Yükseğe kurulmuş yine de etrafı saran dağların kıvrımlarında utangaç bir şekilde gizlenmiş kasabada, çoğunlukla kadınlar, erkekler, çocuklar ve hayvanlar üç ya da dört odalı evlerde birlikte yaşardı. Birçok ev sağlık koşullarına uygun değildi ve binlerce çiçek ile soğuk dağ havası, güneşle birlikte yükselen çöp kokusunu bastıramıyordu.

İyi havalarda, insanlar evlerinin dışında yaşarlardı. Kadınlar tahta iskemlelerde kaldırım taşı döşeli teraslarında otururlar, dışarıda kurdukları sofralara yiyecek taşırlardı. Sokakları dolduran çocuklar, tavukları, hindileri ve keçi yavrularını kovalar, daha büyükleri bambu sepetler dokurlardı. Bella Sokağı'nın sonundaki meydana varmadan, iki bin yıl önce Yunanlılar tarafından yapılmış olan kocaman iblis yüzlü bir çeşme vardı, su, kaya dişli ağzından akıyordu. Çevredeki dağlar boyunca, teraslara kurulan yeşil bahçeler, kendiliğinden gelişiyordu. Aşağıdaki düzlüklerde, Partinico ve Castellammare kasabaları görünüyordu; koyu karanlık, taş Corleone kasabası ise ufkun ötesine sinsi bir şekilde gizlenmişti.

Turi, Bella Sokağı'nın sonundan, Castellammare düzlüğüne çıkan caddenin öteki ucundan, Aspanu Pisciotta'nın küçük bir eşeği çekmeye çalıştığını görebiliyordu. Bir an Aspanu'nun bir gece önce yaşanan rezaletin ardından nasıl davranacağını merak etti. Arkadaşı keskin nüktedanlığı ile anılırdı. Alay içeren bir söz söyleyecek miydi? Guiliano, öfkenin vücudunu büyük bir hızla yeniden kapladığını hissetti ve bir daha böylesine hazırlıksız yakalanmamaya yemin etti. Sonucu önemli değildi, herkese korkak olmadığını göstermeliydi. Şimdi kafasının bir köşesinde, bütün sahneyi keskin ve açık şekilde görebiliyordu. Quintana'nın arkasında bekleyen birinin elindeki av tüfeğini fark etmişti. *'Capo di Capi'* ile ilişkileri vardı ve öçlerini mutlaka alırlardı. Aslında onlardan değil, yenilmekten korkmuştu. Çok güçlü değillerdi sadece daha zalimlerdi.

Aspanu Pisciotta, "Turi, bu küçük eşek, kendi başına beceremeyecek. Ona yardım etmeliyiz," derken neşeyle sırıtıyordu.

Guiliano cevap vermeye gerek duymadı; arkadaşının önceki geceyi unutmuş olmasından dolayı rahatlamıştı. Başkalarının hataları söz konusu olduğunda insafsız ve keskin bir tavır sergileyen Aspanu'nun, ona olan sevgi ve saygısından farklı davranması her zaman kalbine dokunurdu. Peşlerinde eşek, kasaba meydanına doğru yürüdüler. Çocuklar önlerinde kılavuz balık gibi koşturuyorlardı. Eşeğin ne yapacağını biliyorlardı ve heyecandan çılgına dönmüşlerdi. Bu olay, onlar için iyi bir gösteri, genellikle sıkıcı geçen yaz mevsiminde olağanüstü bir olaydı.

Kasaba meydanındaki küçük platform 120 santim yüksekliğindeydi. Çevredeki dağlardan oyulmuş ağır taş bloklar kullanılarak yapılmıştı. Turi Guiliano ve Aspanu Pisciotta, eşeği platformun çamurlu rampasına doğru ittiler. Eşeğin başını bir iple demir bir çubuğa bağladılar. Eşek oturdu. Alnındaki beyaz leke ve burnunun görünümüyle bir soytarıyı andırıyordu. Çocuklar gülerek ve bağrışarak platformun etrafına toplandılar. Oğlanlardan biri "Eşek hangisi?" diye haykırdı, bütün çocuklar gülüyordu.

Turi Guiliano, içinde bulundukları günün, çok fazla tanınmayan bir köy delikanlısı olarak, son günü olduğunu bilmiyordu, tam olarak olması gerektiği yere yerleşmiş bir adamın rahatlığı ile sahneye tepeden bakıyordu. Doğduğu ve yaşamını geçirdiği bu toprak parçasında güvendeydi. Dış dünya ona asla zarar veremezdi. Bir gece önceki rezalet bile unutulmuştu. Bu kireçtaşından dağları, bir çocuğun kumdan kalesini tanıması gibi ezbere bilirdi. Bu dağlar, ot yetiştirdiği kadar kolayca taş büyütürdü ve bir orduyu alacak büyüklükte mağaralarla doluydu. Turi Guiliano her evi, her çiftliği bilir, herkesi tanırdı; Normanlar ve Müslümanlar tarafından bırakılan bütün kale kalıntılarını, Yunanlıların bıraktığı tapınak harabelerinin hepsini bilirdi.

Meydanın bir başka girişinde ardında Mucize Katırla bir çiftçi göründü. Bu sabah, kendilerine eşeği getirme işini veren adamdı. Adı Papera idi ve bir komşusuna karşı başarılı bir kan davası yürüttüğü için Montelepre halkı tarafından çok saygı görürdü. İçinde zeytin ağaçları olan bitişiklerindeki bir toprak parçası için kavga etmişlerdi. Husumet, on yıllarca -aslında Mussolini'nin İtalya'nın başına sardığı savaşlardan bile daha uzun- sürmüştü. Ve bir gece Sicilya'nın Müttefikler tarafından kurtarılmasından ve demokratik bir

hükümetin kurulmasından hemen sonra, komşusu bir *lupara*[3] patlaması ile neredeyse ikiye bölünmüş şekilde bulundu. Tabii ki, ilk kuşkulandıkları kişi o olmuştu. Fakat Papera, o gün bir polis ile etmiş olduğu kavga sonucu hiç karşı koymadan tutuklanmış ve cinayet gecesini Bellampo Barracks hapishanesinde bir hücrede geçirmişti. Bu olaydan, mafyanın hayata dönmesinin ilk işareti olarak bahsedildi. Papera -Guido Quintana ile evlilik yoluyla akrabaydı- kavgayı sona erdirmek için *'Copa di Cap*i'nin yardımını sağlamıştı.

Papera, katırı platformun önüne getirirken çocuklar çevresine akın ettiler, öyle ki, Papera bir küfür savurarak elindeki kamçıyı salladı. Çocuklar kamçıdan hemen kaçarken, Papera keyifle gülümseyerek kafalarının üstünde şaklattı.

Aşağıda beyaz yüzlü eşek, katırı koklamak için hamle ederken, onu platforma bağlayan ip gerildi. Turi ve Aspanu eşeği tutarken çocuklar tezahürata başladı. Bu arada, Papera katırı uygun pozisyona getirmek için platformun kenarına doğru çekiyordu.

Bu sırada berber Frisella, dükkânından çıkarak eğlenceye katıldı. Arkasında, pürüzsüz, kırmızı yüzünü ovalayarak, fiyakasıyla ünlü saygın bir kişi olan Maresciallo dikiliyordu. Montelepre'de her gün tıraş olan tek kişiydi. Berberin döktüğü güçlü kolonya kokusu platformdaki Guiliano'ya kadar ulaşmıştı.

Maresciallo Roccofino, meydanda biriken kalabalığa profesyonel bir bakış attı. Askeri Polis (*carabinieri*) Şefi olarak, 12 kişilik müfrezeyle birlikte kasabada yasalardan ve düzenden sorumluydu. Festa her zaman bela zamanıydı ve şimdiden kasaba meydanı için dört kişilik bir devriye istemişti, fakat henüz gelmemişlerdi. Mucize Katırın sahibi Papera'nın, komşusunun cinayetinde parmağı olduğuna emindi. Bu Sicilyalılar, kutsal özgürlüklerinin avantajlarını hemen kullanmakta acele eden yabanilerdi. Mussolini'yi kaybettikleri için hepsi pişman olabilir, diye düşündü vahşi bir şekilde Maresciallo.

Berber Frisella, Montelepre'nin eğlencesiydi. Aylak adam, şakalarını ve dedikodularını dinlemek için dükkânında toplananlardan iş yapamazdı. Müşterilerinden daha çok, kendi bakımıyla ilgilenen berberlerdendi. Bıyığı mükemmel şekilde kesili, saçları briyantinlenmiş ve düzgün şekilde taranmış olurdu fakat yüzü; soğansı burnu, kapı gibi açık geniş ağzı ve olmayan çenesiyle kukla oyunlarındaki soytarılara benzerdi.

Yüksek sesle bağırdı, “Turi, hayvanlarını dükkânıma getir, parfüm süreceğim. Eşeğin, bir düşesle seviştiğini düşünecek.”

Turi ona aldırmadı. Bir kez küçük bir çocukken Frisella saçlarını kesmişti, öylesine kötü olmuştu ki ondan sonra bu işi annesi yapmıştı. Fakat babası kasabadaki dedikoduları paylaşmak ve huşu içindeki dinleyicilere Amerika hikâyelerini anlatmak için hâlâ Frisella’ya giderdi. Guiliano berberi sevmezdi, çünkü Frisella koyu bir Faşist olmuştu ve ‘*Capo di Capi*’nin sırdaşı olmakla ünlenmişti.

Maresciallo, bir sigara yaktı ve Bella Sokağı’na doğru kasılarak yürüdü, Guiliano’yu fark etmemişti bile, bu sonraki haftalarda pişmanlık duyacağı bir dikkatsizlikti.

Eşek şimdi, platformdan atlamaya çalışıyordu. Guiliano, ipi gevşetti böylece Pisciotta hayvanı kenara doğru götürebilecek ve Mucize Katırla çiftleşme pozisyonuna sokabilecekti. Katırın arkası platformun hemen kenarındaydı. Guiliano ipi biraz daha gevşetti. Katır şiddetli bir şekilde burnundan soludu ve eşek ileri doğru atılırken o da arkasını geriye doğru itti. Eşek, katırın arkasını ön ayaklarıyla kavradı, birkaç kez ileri geri çırpındıktan sonra beyaz benekli yüzünde komik bir mutlulukla durdu. Guiliano, ipe acımasızca asılarak eşeği geriye doğru çekerken, Papera ve Pisciotta, gülüyorlardı. Çocuklar yeni eğlenceler aramak için sokaklara dağılmışlardı bile.

Papera, hâlâ gülüyordu, “Hepimiz eşekler gibi olabilseydik keşke, ne hayat ama.”

Pisciotta saygısızca, “Senyör Papera, sırtınızı bambularla ve zeytin küfeleriyle doldurayım ve sizi her gün sekiz saat dağ yollarında döverek dolaştırayım. İşte eşeklerin hayatı,” diye karşılık verdi.

Çiftçi kaşlarını çatarak baktı. Sinsi yaklaşımı yakalamıştı, onlara yaptırdığı işler için çok az para veriyordu.

Pisciotta’dan hiç hoşlanmamıştı ve aslında işi Guiliano’ya veriyordu. Montelepre kasabasında herkes Turi’yi severdi. Fakat Pisciotta ayrı bir vakaydı. Dili çok keskindi ve hareketleri çok ağırdı. Tembeldi. Ciğerlerinin zayıflığı mazeret değildi. Hala sigara içiyor ve Palermo’nun hafifmeşrep kızlarıyla flört ediyordu ve bir züppe gibi giyinirdi. Hele şu Fransız stilindeki minik bıyık. Zayıf ciğerleriyle her an ölebilir ve şeytana kavuşabilir diye düşündü Papera. İki yüz

liretlerini uzattı, Guiliano nazikçe teşekkür ederek aldı. Katır çiftliğe gitmek üzere yola çıkarken iki genç adam, eşeği çözdüler ve Guiliano'nun evine geri götürdüler. Eşeğin işi şimdi başlıyordu; zevki çok daha az birçok iş onu bekliyordu.

Guiliano'nun annesi, iki genç için erken bir öğle yemeği hazırlamıştı. Turi'nin iki kız kardeşi, Mariannina ve Giuseppina, her öğün yedikleri makarna yapımında annelerine yardım ediyorlardı. Yumurtalar ve un bir tahta üzerinde, katı bir hamur haline gelene kadar yoğrulur ve sonra bir bıçakla hamura haç işareti çizilerek kutsanıldı. Mariannina ve Giuseppina şeritleri keserek ince uzun bir yaprak etrafına dolar ve yaprağı çekerek hamurun içinde bir boşluk bırakırlardı.

Turi'nin babası tarlada çalışıyordu, kısa bir iş günüydü öğleden sonra Festa'ya katılabilirdi. Ertesi gün Mariannina, nişanlanacaktı ve evlerinde özel bir parti yapılacaktı.

Turi her zaman Maria Lombardo Guiliano'nun en sevgili çocuğuydu. Kız kardeşleri, bir bebekken annelerinin onu her gün yıkayışını hatırlıyorlardı. Teneke leğen, sobada dikkatle ısıtılırdı, anne dirseğiyle suyun sıcaklığını test eder, Palermo'dan getirilmiş özel bir sabunla yıkardı. Kız kardeşler önce kıskanmışlar, fakat sonra annenin çıplak erkek bebeği şefkatle yıkaması ilgilerini çekmişti. Asla bir bebek gibi ağlamazdı, annesi ona mırıldanırken her zaman gülerek sesler çıkarır ve vücudunun mükemmelliğini sergilerdi. Ailenin en küçüğüydü fakat en güçlü olarak büyüdü. Ve her zaman biraz tuhaftı. Çok kitap okur, politikadan söz ederdi. Ve tabii ki, boyu ve güçlü fiziğinin Amerika'da rahme düşmesinden kaynaklandığına dikkat çekilirdi. Fakat onun yumuşaklığını ve alçakgönüllülüğünü severlerdi.

O sabah, kadınlar, Turi için endişeliydiler; ekmeğini, keçi peynirini ve zeytinlerini yiyerek, kahvesini içerken sevecen bir huzursuzlukla onu izliyorlardı. Öğle yemeğini bitirir bitirmez, o ve Aspanu, eşeği alarak taa Corleone'ye gidip kaçak olarak satılan büyük bir tekerlek peynir ve biraz jambonla sosis alacaklardı. Bunun için Festa eğlencelerini kaçıracaklardı, fakat annesini memnun edecek ve kız kardeşinin nişan partisinin başarılı geçmesini sağlayacaklardı. Malların bir kısmını karaborsada satarak aile bütçesi için paraya dönüştüreceklerdi.

Bu üç kadın, iki genç adamı birlikte gördüklerine memnundular. İkisi küçüklüklerinden beri arkadaştılar, bu kadar zıt olmalarına rağmen kardeşten yakındılar. Aspanu Pisciotta, koyu renk teni, ince, film yıldızlarınınkini andıran bıyığı ve yüzünün sıra dışı devingenliğiyle, parlak koyu gözleri, simsiyah saçları ve espritüelliği ile her zaman kadınların hoşuna giderdi. Ve tuhaf bir şekilde bu frapanlık, Turi Guiliano'nun sakin Yunan güzelliği tarafından bastırılırdı. Bütün Sicilya'da bulunan antik Yunan heykelleri gibi iri kıyımdı. Ve açık kahverengi saçları, sarımsı kahverengi teni vardı. Her zaman çok dingindi ancak hareket ettiğinde hızı şaşırtırdı. Fakat hâkim özelliği gözleriydi. Rüyamsı altın kahvesiydi ve bir tarafa çevrildiklerinde sıradan görünürlerdi fakat doğrudan size baktığında tıpkı heykellerdeki gibi göz kapakları hafif kapanır ve bütün yüzü sakin, maskemsi dinginliğe kavuşurdu.

Pisciotta, Maria Lombardo'yu eğlendirirken Turi Guiliano, çıkacakları uzun yolculuğa hazırlanmak üzere yukarı yatak odasına gitti. Özellikle orada sakladığı tabancayı almaya çıkmıştı. Bir gece önceki olayı unutmamıştı, işe silahlı gitmeye kararlıydı. Nasıl ateş edeceğini biliyordu, babası onu sık sık ava götürürdü.

Mutfakta annesi yolcu etmek için bekliyordu. Ona sarıldığında kemerindeki silahı hissetti.

"Turi, dikkatli ol oğlum," diye uyardı. *"carabinieri* ile kavga etme. Eğer seni durdururlarsa elindekini ver."

Guiliano ona güvence verdi. "Malları alabilirler," dedi. "Fakat beni dövmelerine ya da tutuklamalarına izin vermeyeceğim."

Annesi onu anlamıştı. Kendi coşkun Sicilyalı onuru, oğluyla gurur duyuyordu. Uzun yıllar önce, gururu ve yoksulluğuna kızgınlığı, Amerika'da yeni bir hayat aramasına yol açmıştı. O bir hayalperestti, adalete ve dünyadaki kendi haklı yerine inanıyordu. Amerika'da bir servet biriktirdi, aynı gurur, Sicilya'ya dönerek bir kraliçe gibi yaşama kararı vermesine yol açmıştı. Liret, savaş sırasında değersizleşti ve şimdi yine yoksuldu. Kendi kaderine razı olmuştu fakat çocukları için umudu vardı. Ve Turi'nin aynı ruhu taşıdığını gördüğünde mutlu oluyordu. Fakat oğlunun, Sicilya'daki yaşamın kaya gibi sert gerçekleriyle çatışacağı günden korkuyordu.

Oğlunun kaldırım taşı döşeli Bella Sokağı'na doğru gidişini ve Aspanu Pisciotta'yı selamlayışını seyretti. Oğlu Turi, kocaman bir

kedi gibi yürüyordu, çok geniş göğsü, kaslı kolları ve bacakları ile Aspanu'nun bir yaprak gibi görünmesine yol açmıştı. Aspanu, oğlunda olmayan kurnazlığa sahipti, cesaretinde acımasızlık vardı. Ve, içinde yaşadıkları hain dünyaya karşı Turi'yi koruyabilirdi. Oğlunun çok daha yakışıklı olduğunu düşünse de Aspanu'nun zeytin tenli güzelliğine de zaafı vardı.

Onları Castellammare düzlüğüne çıkan Bella Sokağı'na kadar gözleriyle izledi. Oğlu Turi Guiliano ve kız kardeşinin oğlu, Gaspare Pisciotta. İki genç adam yalnızca yirmi yaşlarındaydılar ve daha da genç gösteriyorlardı. Her ikisini de seviyor, her ikisi için de korkuyordu.

Sonunda iki adam ve eşekleri caddede bir yokuşta kayboldular, fakat Montelepre kasabasının üstünde, yakındaki dağlık alana girerken tekrar ortaya çıkmalarına kadar onları izlemeye devam etti. Maria Lombardo Guiliano sanki onları bir daha asla göremeyecekmiş gibi dağların tepesindeki sisin ortasında kaybolana kadar izlemeyi sürdürdü. Efsanelerinin başlangıcına doğru yürüyorlardı.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SİCİLYA'DA, 1943 Eylül'ünde insanlar yalnızca karaborsada ticaret yaparak yaşamını sürdürebilirdi. Gıda maddeleri üzerindeki sıkı vesika sistemi sürüyordu ve çiftçilerin, ürünlerini belirlenmiş fiyatlardan ve neredeyse hiçbir değeri kalmayan kâğıt para karşılığında merkezi hükümetin adamlarına teslim etmeleri gerekiyordu. Karşılığında, hükümet bu yiyecek maddelerini halka düşük fiyattan satmak ve dağıtmakla sorumluydu. Bu sistem altında herkes hayatta kalmaya yetecek kadar alıyordu. Aslında çiftçiler saklayabildikleri kadarını saklıyorlardı çünkü hükümet görevlilerine teslim edilecek mallar, Don Croce Malo ve belediye başkanları tarafından karaborsada satılmak için ayrılıyordu. Halk ise karaborsadan satın almak ve kaçakçılık yasalarını çiğnemek zorunda kalıyordu. Eğer bunu yaparken yakalanırlarsa, mahkemeye verilerek hapse gönderiliyorlardı. Roma'da demokratik bir hükümetin kurulmasının ne faydası olmuştu? Özgürce oy kullanabilirlerdi ama karınları açtı.

Turi Guiliano ve Aspanu Pisciotta, eğlenerek bu yasaları çiğnemek üzereydiler. Karaborsada bağlantıları olan ve bu olayı ayarlayan Pisciotta'ydı. Kırsal bölgeden kaçak olarak büyük bir tekerlek peynir almak için bir çiftçiyle anlaşmıştı. Bunun için ücretleri, kız kardeşinin nişanını büyük bir kutlamaya dönüştürecek dört tütsülenmiş jambon ve bir sepet sosis olacaktı. İki yasayı çiğniyorlardı, biri karaborsada ticaret yapmak, diğeri İtalya'nın bir eyaletinden diğerine kaçakçılık. Karaborsa yasalarını uygulamakla yükümlü otorite çok güçlü değildi; Sicilya'da herkesi hapsedemezdiniz. Fakat kaçakçılık ayrı bir meseleydi. Polis devriyeleri, *carabinieri,* kırsal bölgede dolaşıyor, barikatlar kuruyor, ihbarcıları ödüllendiriyorlardı. Amerikan ordu kamyonlarını ve özel askeri hükümet pasolarını kullanan Don Croce Malo'nun

kervanlarına tabii ki dokunamazlardı. Fakat birçok küçük çiftçiyi ve aç köylüyü yakalayabilirlerdi.

Çiftliğe varmaları dört saat aldı. Guiliano ve Pisciotta, kocaman beyaz peyniri ve diğer malları alarak eşeğe yüklediler. Yapraklarla ve bambu saplarıyla kamufle ettiler, birçok köylünün yaptığı gibi çiftlikteki hayvanları için yem taşıyor görüntüsü veriyorlardı. Ailelerinden hazinelerini saklayan gençler daha doğrusu çocuklar gibi güvenle dolu ve dikkatsizdiler, sanki aldatma niyeti yeterliymiş gibi. Güvenleri, dağlara doğru giden gizli yolları bulabileceklerini bilmelerinden kaynaklanıyordu.

Eve doğru giden uzun yolculuğa çıkarken, Guiliano, Pisciotta'yı keşif için önden gönderdi. Tehlike uyarısı olarak ıslık çalmak üzere anlaştılar. Eşek, peynirleri kolayca taşıyordu ve neşeliydi -yola çıkmadan önce ödülünü almıştı. İki saattir yoldaydılar, bir tehlike işareti olmadan yavaşça gidiyorlardı. Bu sırada Guiliano, arkalarında muhtemelen üç mil uzakta, altı katır ve atlı bir adamdan oluşan kervanı gördü. Aynı yolu izliyordu. Yol, eğer başka karaborsacılar tarafından da biliniyorsa, polisin barikat kurmuş olması ihtimal dâhilindeydi. Önlem olarak, keşif için Pisciotta'yı göndermişti.

Yarını saat sonra Aspanu'ya yetişti, büyük bir taşın üstüne oturmuş hem öksürüyor hem sigara içiyordu. Solgun görünüyordu; sigara içmemesi gerekirdi. Turi Guiliano dinlenmek için yanına oturdu. Çocukluklarından beri, birbirlerine ne yapmaları gerektiğini söylemezlerdi, bu ilişkilerinin güçlü yanlarından biriydi, bu yüzden Turi bir şey demedi. Sonunda Aspanu sigarayı söndürdü ve kararmış izmariti cebine soktu. Tekrar yürümeye başladılar. Guiliano eşeğin gemini tutuyor, Aspanu arkadan geliyordu.

Yolların ve küçük köylerin etrafından dolaşan bir dağ patikasında yürüyorlardı; bazen, çökmüş bir heykelin ağzından su fışkırtan antik bir Yunan sarnıcına ya da yüzyıllar öncesine ait, buraya istilacıların girmesini engelleyen bir Norman kalesinin kalıntılarına rastlıyorlardı. Turi Guiliano yine Sicilya'nın geçmişini düşündü ve kendi geleceğinin hayalini kurdu. Festa'dan sonra Palermo Üniversitesi'ne kabul edilmesi için yardım edeceğine söz veren vaftiz babası Hector Adonis'i düşündü. Geçici bir üzüntü hissetti. Hector Adonis asla Festa'lara gelmezdi; çünkü sarhoş adamlar minik görünüşüyle dalga geçerler ve bazıları -ondan daha uzun olan çocuklar- alay ederlerdi.

Turi bir adamın vücudunun gelişmesine izin vermeyen fakat beynini bilgi ile dolduran Tanrı'ya hayret etti. Turi için Hector Adonis, dünyadaki en parlak kişiydi, kendisine ve ailesine yaptığı iyilikler yüzünden onu severdi.

Küçük bir toprak parçasında böylesine çok çalışan babasını ve yıpranmış elbiseler içindeki kız kardeşlerini düşündü. Mariannina'nın çok güzel olması ve böylece yoksulluğuna ve huzursuz ortama rağmen bir koca bulabilmesi şanstı. Fakat en çok annesi, Maria Lombardo için üzülürdü. Bir çocukken bile onun acısını, mutsuzluğunu hissederdi. Amerika'nın zenginliklerini tatmıştı ve yoksul Sicilya kasabasında artık mutlu olamazdı. Babası ihtişamlı günleri hakkında hikâyeler anlattığında, annesi gözyaşlarına boğulurdu.

Fakat ailesinin kaderini kendisi değiştirebilirdi. Çok çalışır, çok okur, vaftiz babası gibi büyük bir adam olurdu.

Şimdi yalnızca büyük beyaz taşların ve mermer taşocaklarının bulunduğu Sicilya'nın bu kısmında artık çok az kalmış olan ağaçlık bir yerden geçiyorlardı. Dağın diğer tarafından Montelepre'ye doğru, aşağı ineceklerdi. Artık dolaşan Polis devriyelerine, *carabinieri*ye karşı dikkatli olmalıydılar. Fakat şimdi önlerinde bir dört yol -Quattro Moline- bulunuyordu, burası da dikkatli olmaları gereken bir yerdi. Guiliano eşeğin yularını çekti ve Aspanu'ya durması için işaret etti. Sessizce durdular. Toprağın üstündeki sayısız böceğin vızıltısı ve kanat çırpmaları dışında yabancı bir ses duyulmuyordu. Dört yoldan ileri doğru yürüdüler ve bir başka küçük ormanın görüş alanından uzak güvenliğine girdiklerinde, Turi Guiliano yeniden hayal kurmaya başladı.

Ağaçlar, geriye itilmiş gibi aniden aralandı ve küçük taşlar, kesik bambu sapları ve ince otlarla kaplı engebeli bir patika boyunca ilerlediler. Akşam güneşi çekiliyordu, granit dağların üstünde solgun ve soğuk görünüyordu. Bu patikayı geçtikten sonra, Montelepre kasabasına inen, uzun dolambaçlı bir yola girdiler. Guiliano aniden hayallerinden sıyrıldı. Kibrit çakılması gibi bir ışık sol gözüne mızrak gibi girdi. Eşeği durdurmak için hızla çekti ve elini Aspanu'ya uzattı.

Yalnızca 30 metre mesafede, sık çalılıkların arasından yabancı adamlar çıkmıştı. Siyah askeri kasketli ve beyaz kordonlu siyah üniformalı üç adam karşılarındaydı. Yakalandığı için, kendini bir

ahmak gibi ve utanmış hissetti. Üç adam, silahları ellerinde, yayılarak ilerledi. İkisi kırmızı, parlak yüzlü ve çok gençlerdi, askeri şapkaları komik bir şekilde yana yatmıştı. Tabancalarını doğrulturken ciddi fakat neşe dolu görünüyorlardı.

Yaşça daha büyük olan ortadaki *carabiniere*, elinde bir tüfek tutuyordu. Yüzü çiçek bozuğuydu ve yara izi vardı, kepi sıkıca gözlerinin üstüne çekilmişti. Kolundaki şerit, çavuş olduğunu gösteriyordu, Guiliano'nun gözüne çarpan ışık parıltısı, elindeki tüfeğin çeliğinden yansıyan güneş ışığıydı.

Adam tüfeğini Guiliano'nun göğsüne doğrultmuş amansız şekilde gülümsüyordu. Fakat bu gülümseme, Guiliano'nun umutsuzluğunu öfkeye dönüştürdü.

Çavuş elinde tüfekle yaklaştı, diğer ikisi de yanlardan çemberi daraltıyordu. Turi Guiliano tetikteydi. Silahlı iki genç *carabinieri,* çok ürkütücü değillerdi; sahiplerini ciddiye almadan eşeğe dikkatsizce yaklaşıyorlardı. Guiliano ve Pisciotta'yı eşekten uzaklaştırdılar ve biri silahının ucuyla eşeğin sırtındaki bambu kamuflajını sıyırdı. Malları gördüğünde açgözlü bir sevinçle ıslık çaldı. Aspanu'nun ona yaklaştığını görmedi ama çavuş fark etmişti. "Sen bıyıklı, uzaklaş," diye bağırdı ve Aspanu tekrar Turi Guiliano'nun yanına geri çekildi.

Çavuş biraz daha yaklaştı. Guiliano onu izliyordu. Çiçekbozuğu yüzü, yorgun görünüyordu; fakat "Oo genç arkadaşlar, bir parça lezzetli peynir ha. Kışlada makarna ile kullanabiliriz. Şimdi bize onu aldığınız çiftçinin adını söyleyin de eşeğinizle birlikte eve dönmenize izin verelim," derken adamın gözleri parlıyordu.

Cevap vermediler. Bekledi. Yine cevap vermediler.

Sonunda Guiliano, sakin bir sesle, "Eğer gitmemize izin verirseniz, bin liret hediyem var," dedi.

"O parayla ancak kıçınızı silebilirsiniz," dedi çavuş. "Şimdi, kimliklerinizi uzatın. Eğer uygun değillerse, onlarla size ne yapacağımı göreceksiniz."

Sözlerdeki kabalık, siyah-beyaz üniformadaki küstahlık, Guiliano'nun içinde buzla kaplı şiddeti uyandırdı. O anda, bu adamların ailesinin yiyeceklerini çalmasına ya da kendisini tutuklamasına asla izin vermeyeceğini biliyordu.

Turi Guiliano, kimlik kartını uzattı ve Çavuş'a yaklaşmaya başladı. Silahın kavisinin altına girmeyi umuyordu. Bu adamların çoğundan

daha hızlı olduğunu biliyordu ve kumar oynamaya istekliydi. Fakat tüfek onu geriye iteledi. Adam, “Yere at,” dedi.

Pisciotta, Guiliano’nun solunda, beş adım uzakta, arkadaşının kafasından geçeni ve gömleğinin altında silah taşıdığını bilerek Çavuş’un dikkatini dağıtmayı denedi. Çalışılmış bir küstahlıkla vücudunu ileri fırlatarak elini kalçasına attı ve kayışla sırtına tutturulmuş kının içinde taşıdığı bıçağa dokundu. “Çavuş,” dedi, “size çiftçinin adını verirsek kimlik kartlarımızı almazsınız değil mi?” Bir an duraksadı ve alaycı şekilde devam etti, “Bir *carabiniere*nin her zaman sözünü tuttuğunu biliyoruz”. “*Carabiniere*” sözünü nefretle söylemişti.

Tüfekli adam Pisciotta’ya doğru birkaç adım attı.

Durdu. Silahını kaldırarak gülümsedi. “Ve sen küçük züppe, kimliğini uzat, yoksa senden daha iyi bıyığı olan eşeğin gibi, senin de mi kâğıtların yok?”

İki genç polis, güldü. Pisciotta’nın gözleri parıldadı. Çavuş’a doğru bir adım attı. “Hayır, kâğıtlarım yok. Çiftçiyi de tanımıyorum. Bu malları yolda bulduk,” dedi.

Kendini boş yere tehlikeye atan bu meydan okuma hedefini aştı. Pisciotta, tüfekli adamın daha yakına, ulaşabileceği bir mesafeye gelmesini istemişti, fakat Çavuş birkaç adım geri gitti ve tekrar gülümsedi. “*Bastinado,* senin Sicilyalı küstahlığını yok edecek.” Bir an durdu ve “Haydi ikiniz de hemen yere uzanın,” dedi.

Bastinado, kamçı ve sopa ile dövmek anlamında kullanılıyordu. Guiliano, Bellampo Kışlası’nda cezalandırılan Montelepre yurttaşlarının bazılarını tanıyordu. Kırık kemikler ve kavun gibi şiş kafalarla evlerine dönmüşlerdi. İçleri öylesine yaralanırdı ki, bir daha asla çalışamazlardı. *Carabinieri*nin, bunu ona yapmasına asla izin vermeyecekti. Guiliano, bir dizinin üstüne çökerek yatacakmış gibi yaptı, bir elini yere ve diğer elini beline koydu böylece gömleğinin altındaki silahı çekebilecekti. Açık alan, şimdi alacakaranlığın yumuşak sisli ışığıyla yıkanıyordu. Ağaçların üstündeki güneş son dağın ardında batmıştı. Pisciotta’nın emre karşı gelerek gururla durduğunu gördü. Tabii ki, bir parça kaçak peynir için onu vuramazlardı. Genç muhafızların silah tutan ellerinin titrediğini görebiliyordu.

Aynı anda, arkalarında, Guiliano'nun yolda görmüş olduğu katır kervanının gelmesiyle, anırma ve toynakların gürültüsü duyuldu. Atın sırtındaki adam, kervana liderlik ediyordu ve omzunda bir *lupara* taşıyordu. Ağır deri ceketinin içinde çok iri görünüyordu. Atından atladı ve ceketinin cebinden bir tomar liret çıkartarak tüfekli carabinire'ye seslendi, "Vay, bu kez birkaç küçük sardalye yakaladınız demek". Birbirlerini tanıdıkları belliydi. Tüfekli polis, adamın verdiği parayı almak için ilk kez ihtiyatı elden bıraktı. Karşılıklı sırıtıyorlardı. Tutuklular, herkes tarafından unutulmuş görünüyordu.

Turi Guiliano yavaşça en yakındaki muhafıza yaklaştı. Pisciotta da, bambu çalılığına doğru ilerliyordu. Muhafızlar fark etmemişti. Guiliano, muhafızı bir dirsek darbesiyle yere devirirken Pisciotta'ya bağırdı, "Koş." Pisciotta bambu çalılarının arasına daldı, Guiliano da ağaçlara doğru koşmaya başladı. Diğer muhafız çok şaşırmıştı ya da tabancasını zamanında çekemeyecek kadar beceriksizdi. Guiliano, ormanın korunağına dalmak üzereyken erken sevinmişti. İki büyük ağacın arasına girmek için vücudunu mızrak gibi ileri attı. Aynı anda gömleğinin altındaki tabancayı çekti.

Fakat tüfekli adam tehlikeliydi. Çavuş, para tomarını yere bıraktı, tüfeğini çevirdi ve soğukkanlılıkla ateşledi. Iskalamamıştı; Guiliano'nun vücudu ölü bir kuş gibi düştü.

Guiliano, silah sesini duyduğu anda vücudunda keskin bir acı hissetti dev bir sopayla vurulmuş gibiydi. Toprağa, iki ağacın arasına düştü, kalkmaya çalıştı fakat başaramadı. Bacakları uyuşmuştu; hareket ettiremiyordu. Elindeki silahı bırakmamıştı, vücudunu büktü ve Çavuş'un tüfeğini zaferle havada salladığını gördü. Aynı anda, sıcak ve yapışkan bir sıvının bacaklarını sardığını ve pantolonunun kanla dolduğunu hissetti.

Silahının tetiğini çekmeden önceki bir anlık dilimde, yalnızca şaşkınlık hissetmişti. Bir parça peynir için onu vurmuşlardı. Sadece, herkesin çiğnediği bir yasayı çiğneyip kaçtığı için böylesi zalimce bir kayıtsızlıkla ailesinin dokusunu parçalamışlardı. Ve şimdi vücudu kanla yıkanıyordu, o asla kimseye zarar vermemişti.

Tetiği çekti ve tüfeğin düşüşünü izledi, Çavuş'un beyaz kordonlu siyah şapkası havada uçuyor gibiydi, ölümcül baş yarası, kaya parçaları ile dolu toprakta yüzdü. Bir tabanca ile bu mesafeden

imkânsız bir atıştı, fakat Guiliano'ya kendi eli de kurşunla birlikte gitmiş ve parmakları Çavuş'un gözlerine sanki bir hançercesine saplanmış gibi geldi.

Makineli tüfek patlamaya başladı fakat mermiler, yükselip zararsız yaylar çizerek, küçük kuşlar gibi gevezelik ediyordu. Ve sonra ölümcül bir sessizlik oldu. Böcekler bile hiç ara vermedikleri zırıltılarını kestiler.

Turi Guiliano çalılara yuvarlandı. Düşmanın kanla kaplı parçalanmış yüzünü görmüştü, bu ona umut verdi. Güçsüz değildi. Tekrar kalkmayı denedi ve bu kez bacakları ona itaat etti. Yalnızca bir bacağı ileri fırlıyordu, diğeri onu şaşırtarak toprakta sürünüyordu. Kasığı sıcak ve yapışkandı, pantolonu sırılsıklam, görüşü bulanıktı. Bir ışık parçasına doğru koşarken, tekrar aynı yere döneceğinden korkuyordu. Vücudu ağırlaşmaya başlamıştı, toprağa değil, fakat sonsuz kırmızı-siyah bir boşluğa, sonsuzluğa düştüğünü biliyordu.

***

AÇIKLIKTA, genç muhafız, elini silahının tetiğinden çekti. Gürültü sona ermişti. Kaçakçı topraktan elinde para tomarı ile kalktı ve diğer muhafıza uzattı. Muhafız, silahını ona doğrulttu ve "Tutuklusunuz," dedi.

Kaçakçı, "Şimdi bütün parayı iki kişi paylaşacaksınız. Bırakın gideyim," dedi.

Muhafızlar, Çavuş'a baktılar. Öldüğünden kuşku yoktu. Kurşun gözüne girmişti ve oyuk parçalanmıştı.

Kaçakçı, "Eğer izin verirseniz" diye devam etti, "Peşinden çalılığa gidip, leşini getireceğim ve siz ikiniz kahraman olacaksınız."

Diğer muhafız, Turi'nin Çavuş'un emriyle yere attığı kimlik kartını aldı. Yüksek sesle okudu, "Salvatore Guiliano, Montelepre kasabası."

"Şimdi onu aramaya gerek yok," dedi diğeri. "Karargâha döndüğümüzde rapor ederiz, bu daha önemli."

"Korkaklar," dedi kaçakçı. Bir an luparasını kullanmayı düşündü fakat nefretle ona bakıyorlardı. Onları aşağılamıştı. Bu aşağılama Çavuş'un bedenini onun atına yüklemelerine ve onu kışlaya kadar yürütmelerine neden olmuştu. Fakat daha önce silahını almışlardı. Çok ürkektiler ve bu yüzden kendisini vurmamalarını umdu. Bunun

dışında pek kaygılı değildi. Montelepre'den Maresciallo Roccofino'yu çok iyi tanıyordu. Daha önce iş yapmışlardı ve tekrar yapabilirlerdi.

Bütün bu zaman zarfında, hiçbiri Pisciotta'yı aklına getirmemişti. Fakat o söyledikleri her şeyi duymuştu. Derin, otla kaplı bir çukurdaydı, bıçağını çekmişti. Turi Guiliano'yu avlamaya çıkmalarını bekliyordu. Birini pusuya düşürüp boğazını keserek silahını almayı planlamıştı. Duyduğu nefret, ruhundaki ölüm korkusunu uzaklaştırmış ve onu tümüyle vahşileştirmişti. Kaçakçının Turi'nin cesedini getirme önerisini duyduğunda bu adamın yüzünü sonsuza kadar beynine kazıdı. Dağda peşine düşmedikleri için neredeyse üzgündü. Eşeklerini, katırların yanına bağladıklarında içinde bir sızı hissetti.

Fakat Turi'nin kötü şekilde yaralandığını ve yardıma ihtiyacı olacağını biliyordu. Açıklığın etrafından dolandı, ormana doğru koşarak arkadaşının kaybolduğu tarafa gitti. Çalıların altında kimse yoktu ve geldikleri patikadan aşağı doğru koşmaya başladı.

Üstünde küçük bir çukurun bulunduğu büyük granit kayanın tepesine tırmanana kadar hâlâ hiçbir işaret görememişti. Kayadaki bu çukurda neredeyse siyah bir kan havuzu oluşmuştu ve kayanın diğer tarafını lekeleyen uzun kan damlaları parlak kırmızıydı. Koşmaya devam etti ve Guiliano'nun vücudunu yolda yayılmış yatarken gördü. Ölümcül silah hâlâ elinde duruyordu.

Çömeldi ve silahı alarak beline soktu. O anda Turi Guiliano'nun gözleri açıldı. Dehşet verici bir nefretle canlıydı fakat bakışları Aspanu Pisciotta'nın ötesine yönelikti. Pisciotta ferahladı ve gözleri dolarak onu kaldırmaya çalıştı fakat yeterince güçlü değildi. "Turi, kalkmaya çalış, sana yardım edeceğim," dedi. Guiliano, ellerini toprağa bastırarak vücudunu kaldırdı. Pisciotta, kolunu onun beline doladığında hissettiği sıcak kanla ürperdi. Elini hızla kaldırıp Guiliano'nun gömleğini sıyırdı ve dehşetle vücudundaki kocaman deliği gördü. Guiliano'yu bir ağaca dayadı, kendi gömleğini yırttı ve kanı durdurmak için deliğe tıkadı. Gömleğin kollarını beline bağladı. Bir kolunu arkadaşının beline doladı ve sonra diğer eliyle Guiliano'nun sol elini tutarak yukarı kaldırdı. Böylece her ikisi de dengeli şekilde patikadan aşağı inebileceklerdi. Uzaktan, dağdan aşağı dans ederek iniyorlar gibi görünüyordu.

***

VE BÖYLECE Turi Guiliano, Montelepre halkının, kasabalarına bir mucize getirmesini umdukları Saint Rosallie Festa'sını kaçırdı.

Kazanacağından emin olduğu alış yarışmasını, jokeylerin diğer binicilerin başlarına, sopa ve kamçılarla vurduğu at yarışlarını, yıldızlarla dolu gökyüzüne fırlatılan mor, sarı ve yeşil renklerdeki havai fişek gösterilerini kaçırdı.

Havuç, bambu sapı ve kırmızı domates şekilli badem macunundan yapılan harika şekerleri; ya da efsanevi aşk şövalyelerinin, Rolland, Oliver ve Charlemagne'nin kukla şeker figürlerini; güzel rüyalar görmek için eve getirdikleri zümrüt yeşili minik meyve parçalarını hiç tatmadı. Evde kız kardeşinin partisi onsuz yapılmıştı.

Eşekle çiftleştirilen Mucize Katırın yavrusu olmamış ve Montelepre kasabası hayal kırıklığına uğramıştı. Festa'nın asıl mucizesini katırda değil fakat eşeği tutan genç adamda gösterdiğini ise uzun yıllar bilmemişlerdi.

BEŞİNCİ BÖLÜM

FRANCISCAN Başkeşişi, hiçbir işe yaramayan tembel keşişleri hiç olmazsa kendi günlük ekmeklerini kazanmaları için teşvik ederek manastırının akşam turunu yaptı. Kutsal rölik[4] atölyesindeki işleri kontrol etti ve civar kasabalar için kocaman somunların üretildiği ekmek fırınını ziyaret etti. Ürünlerin yetiştirildiği bahçeyi denetledi ve ağzına kadar dolu bambu sepetlerin içindeki zeytin, domates ve üzümlerin satensi kabuklarındaki kadifemsi bereleri inceledi.

Keşişleri, cinler kadar meşguldü. Aslında öfkeli fakat sessiz bir ekiptiler, hayatlarında hiçbir hazza yer vermeden, Tanrıya zorunlu hizmet görevlerini yürütüyorlardı. Cüppesinden çıkardığı uzun siyah sigarasını yakan Başkeşiş manastırın çevresinde dolanarak, akşam yemeği için iştahını açıyordu.

O sırada Aspanu Pisciotta'nın, Turi Guiliano'yu manastırın kapısına sürükleyişini gördü. Kapıdaki bekçi, onları uzak tutmaya çalışırken, Pisciotta silahı kafasına dayadı ve diz çöküp son duasını etmesini istedi. Guiliano'nun kanlı ve neredeyse cansız bedeni Başkeşiş'in ayakları dibindeydi.

Başkeşiş, uzun, sıska bir adamdı, maymunu andıran zarif yüzü, minik kemikli burnu ve sorgulayan küçük kahverengi gözleri vardı. Yetmiş yaşına rağmen canlı, keskin zekâlı ve mafya için nazik fidye notları yazdığı Mussolini'den önceki eski günlerde olduğu gibi, kurnaz bir adamdı.

Şimdi ise herkes, hem köylüler hem de otoriteler onun manastırının, karaborsacıların ve kaçakçıların karargâhı olduğunu biliyordu, çevirdiği illegal işleri asla engellenmemişti. Yaptıkları, kutsal görevi açısından saygı duyulacak şeyler değildi ama topluma yaptığı ruhani rehberlik için bazı maddi ödülleri hak ettiğini hissediyordu.

Başkeşiş Manfredi, bu yüzden iki köylü hergelenin kanla boyanmış şekilde Aziz Francis'in kutsal nüfuz alanına zorla

girmelerinden dehşete düşmedi. Aslında Pisciotta'yı iyi tanıyordu. Bu genç adamı birkaç küçük kaçakçılık işinde ve karaborsa ticaretinde kullanmıştı. Her ikisinin de hoşuna giden ortak sinsi bir kurnazlıkları vardı. Biri bu özelliği bu kadar yaşlı ve kutsal bir adamda, diğeri ise bu kadar genç ve maddeci olmayan birinde bulduğu için şaşırmıştı.

Başkeşiş, kapıdaki görevliyi sakinleştirdikten sonra, Pisciotta'ya dönerek, "Ee, sevgili Aspanu, şimdi ne tür bir şeytanlık peşindesin?" diye sordu. Pisciotta, Guiliano'nun yarasına bastırdığı gömleği sıkılaştırıyordu. Yüzünün büyük bir üzüntü içinde olması Başkeşiş'i şaşırttı. Bu delikanlının böylesi bir duygu yeteneği olduğunu düşünmemişti.

Pisciotta, kocaman yaraya umutsuzlukla baktı, arkadaşının öleceğinden emindi. Ve şimdi asıl endişelendiği, Turi'nin annesine ve babasına haberi nasıl vereceğiydi. Maria Lombardo'nun kederinden korktu. Fakat şu anda, yapılması gereken şey başkaydı. Başkeşiş'i, Guiliano'ya yardım etmesi için ikna etmeliydi.

Başkeşiş'in gözlerinin içine baktı. Açık bir tehdit değildi, fakat reddederse papazın ölümcül bir düşman edineceğini gösteren bir mesaj iletmek istiyordu. "Bu, benim kuzenim ve en iyi arkadaşım, Salvatore Guiliano," dedi Pisciotta. "Gördüğünüz gibi başına talihsiz bir iş geldi. Kısa bir süre sonra bütün güvenlik güçleri dağlarda bizi arıyor olacak. Tek umudum sizsiniz. Bizi saklamanızı ve bir doktor çağırmanızı istiyorum. Bunu benim için yapacaksınız ve sonsuza kadar bir arkadaş kazanacaksınız." "Arkadaş" kelimesinin üstüne bastı.

Hiçbiri Başkeşiş'in gözünden kaçmadı. Çok iyi anlamıştı. Genç Guiliano hakkında birçok şey duymuştu, Montelepre'de saygı gören cesur bir gençti, iyi bir atıcı ve avcıydı, mert bir gençti. Mafya çevresinde bile hayranlık uyandırıyordu. Büyük Don Croce, bizzat manastıra yaptığı bir iş ziyaretinde adını anmış ve yararlı bir kişi olacağından bahsetmişti.

Fakat bilincini kaybetmiş Guiliano'ya baktığında bu adamın bir sığınaktan çok mezara, doktordan çok son ayini yapacak bir papaza ihtiyacı olduğundan emindi. Pisciotta'nın isteğini kabul etmenin çok az riski vardı, bir ölüyü barındırmak Sicilya'da bile suç değildi. Fakat bu genç adama yapmakta olduğu iyiliğin karşılığı da bu kadar az olmamalıydı. "Sizi niçin arıyorlar," diye sordu.

Pisciotta tereddüt etti. Eğer Başkeşiş bir polisin öldürüldüğünü öğrenirse, sığınmalarına izin vermeyebilirdi. Fakat geleceğinden emin olduğu polis karşısında hazırlıksız olursa, şaşırarak onları ele verebilirdi. Gerçeği söylemeye karar verdi ve olanları hızla anlattı.

Başkeşiş, cehenneme gitmekte olan bu fani ruh için gözlerini üzüntüyle indirdi ve Guiliano'nun bilinçsiz bedenini yakından inceledi. Vücuduna sarılı gömlekten kan sızıyordu. Zavallı çocuk muhtemelen onlar konuşurken ölecek, problem kendiliğinden hallolacaktı.

Bir Franciscan keşişi olarak, Başkeşiş, Hıristiyan hayırseverliği ile doluydu. Fakat bu korkunç zamanlarda, merhametli davranışlarının bile pratik ve maddi sonuçlarını düşünmeliydi. Eğer sığınmasına izin verir ve genç adam ölürse, bu işten yalnızca kazançla çıkacaktı. Yetkili makamlar, cesedi gördüklerinde memnun olacaklar, aile ise bu iyiliği unutmayacaktı. Eğer Guiliano iyileşirse, minnettarlığı çok daha kıymetli olurdu. Silahı hâlâ tüten ve bir polisi öldüren ağır yaralı bir adamın borcu daha büyük olacaktı.

Elbette bu serserilerin ikisini de polise teslim edebilirdi, fakat bundan ne çıkarı olabilirdi? Otoriteler, onun için şimdi yaptıklarından daha fazlasını yapamazlardı. Nüfuz alanındaki bölge onun için zaten güvenlikliydi. Diğer taraftan, dosta ihtiyacı vardı. Bu gençlere ihanet ederek kazanacağı yalnızca köylülerin düşmanlığı ve iki ailenin sonsuz nefreti olurdu. Başkeşiş, peşini bırakmayacak olan kan davasından ise, papaz cüppesi ile korunabileceğini sanacak kadar aptal değildi, ayrıca Pisciotta'nın zihnini de okumuştu. Bu genç adam, cehennem, yoluna çıkmadan önce, çok ileri gidebilirdi. Hayır, Sicilyalı bir köylünün nefreti asla hafife alınamaz. Bakire Meryem heykelini utandırmayan gerçek Hıristiyanlar, bu kan davasının sıcaklığında, omerta kurallarını, bu antik suskunluk yasasını bozduğu için Papa'yı dahi vurabilirlerdi. Sayısız İsa heykeli ile dolu bu topraklarda diğer yanağını çevir öğretisine inanılmazdı. Bu karanlıkta kalmış topraklarda, “bağışlanma”, korkakların sığınağıydı. Pisciotta'nın ona asla ihanet etmeyeceğinden ise emindi. Ufak tefek kaçakçılık işlerinin birinde, Başkeşiş, Pisciotta'nın tutuklanıp sorgulanmasını tertiplemişti. Sorgucu bir profesyoneldi, Palermo polisinin –*carabinieri*- bir üyesiydi ve onu konuşturmak için her yolu denemiş, fakat ne hileyle ne de zorbalıkla Pisciotta'nın ağzından laf alabilmişti. Sonunda onu serbest bırakarak, Başkeşiş'e bu oğlanın

diğerlerinden çok daha güvenilir olduğu konusunda teminat vermişti. O zamandan beri, Aspanu Pisciotta için her zaman kalbinde özel bir yer ayırmış ve sık sık onun ruhu için de dua etmişti. Başkeşiş, iki parmağını kullanarak tiz bir ıslık çaldı. Sesi duyan keşişler koşturarak geldiler ve Başkeşiş, Guiliano'yu manastırın uzak kanadına taşımalarını istedi. Burası Başkeşiş'in, zengin çiftçilerin asker kaçağı oğullarını, savaş sırasında İtalyan ordusundan sakladığı kendi özel meskeniydi. Daha sonra keşişlerden birini beş mil uzaklıkta bulunan San Giuseppe Jato köyündeki doktoru çağırmak üzere gönderdi.

Pisciotta, yatağın kenarına oturarak arkadaşının elini tuttu. Yara artık kanamıyordu. Turi Guiliano'nun gözleri açıktı fakat donuklaşmıştı. Gözleri dolan Pisciotta konuşmaya cesaret edemiyordu. Guiliano'nun terden ıslanan alnını sildi. Cildi mavileşmişti.

Doktor, bir saat önce *carabinierinin* dağda yaptığı aramayı izlemişti ve arkadaşı Başkeşiş'in yaralı bir adamı saklıyor olmasına şaşırmadı. Bu onu ilgilendirmiyordu; polis ve hükümeti kim umursardı ki? Başkeşiş yardıma ihtiyacı olan Sicilyalı bir arkadaştı. Ona pazar günleri sepet dolusu yumurta, Noel'de bir fıçı şarap ve Paskalya'da bir kuzu gönderirdi.

Doktor, Guiliano'yu muayene ederek yarayı sardı. Kurşun karnından girmişti ve muhtemelen bazı hayati organlarını ve kesinlikle karaciğeri parçalamıştı. Çok miktarda kan kaybeden genç adam bir hayalet kadar solgundu, vücudunu saran deri, mavimsi beyaz bir renk almıştı. Ağzının çevresinde, beyaz bir halka vardı ve doktor ölümün ilk işaretlerini iyi biliyordu.

İçini çekerek, Başkeşiş'e, "Elimden geleni yaptım. Kanama durdu, fakat zaten kanının üçte birinden fazlasını kaybetmiş ve bu genellikle ölümcüldür. Sıcak tutun, biraz da süt verin. Size biraz morfin de bırakacağım," dedi. Guiliano'nun güçlü vücuduna üzüntüyle bakıyordu.

Pisciotta fısıldadı, "Anne ve babasına ne söyleyebilirim? Umut var mı?"

Doktor içini çekti, "İstediğini söyleyebilirsin fakat yara ölümcül. Güçlü görünüyor bu yüzden birkaç gün daha dayanabilir, yine de umutlanmamak akıllıca olur," diyerek karşılık verdi. Pisciotta'nın

gözlerindeki hayal kırıklığını ve Başkeşiş'in yüzündeki geçici rahatlama ifadesini görerek ironik bir şekilde, "Tabii ki, bu kutsal yerde her zaman bir mucize gerçekleşebilir," dedi.

Başkeşiş ve doktor birlikte dışarı çıktılar. Pisciotta alnından terini silmek için arkadaşının üstüne eğildiğinde Guiliano'nun gözlerindeki alaycı ifadeden şaşkınlığa düştü. Gözleri koyu kahverengiydi fakat kenarları gümüş bir halkayla çevrelenmişti. Pisciotta, daha yakına eğildi. Turi Guiliano fısıldıyordu; konuşmak için mücadele etmesi gerekiyordu.

"Anneme eve döneceğimi söyle," dedi. Ve ardından Pisciotta'nın sonraki yıllarda asla unutmayacağı bir şey yaptı. Elleri aniden uzanarak Pisciotta'yı saçlarından yakaladı. Eller güçlüydü; asla ölmekte olan bir adamınkiler gibi değildi. Pisciotta'nın kafasını kendine çekerek "Söylediğimi yap," dedi.

***

HECTOR ADONIS, Guiliano'nun ailesinden aldığı telefonun ertesi sabahında, Montelepre'ye vardı. Montelepre'de kendi evini ender olarak kullanırdı. Doğduğu yerden nefret eder, özellikle Festa'dan kaçınırdı. Süslemeler, onu her zaman endişelendirir, ışıltılı ihtişamı, kasabanın yoksulluğunu saklayan bir kötülük gibi görünürdü. Ve Festa sırasında her zaman aşağılanmalara katlanmak zorunda kalırdı -sarhoş erkekler kısa boyu ile yüksek sesle dalga geçer, kadınlar alaycı bir şekilde gülümserlerdi.

Onlardan çok daha zeki ve bilgili olması işe yaramazdı. Kibirli insanlardı, örneğin her aile evini, babalarının daha önce boyadığı renge boyar ama evlerinin renginin kendi köklerini, atalarından miras aldıkları kanı ele verdiğini bilmezlerdi. Yüzyıllar önce Normanlar evlerini beyaza, Yunanlılar her zaman maviye, Araplar muhtelif tonda pembe ve kırmızıya, Yahudiler ise sarıya boyarlardı. Ancak artık hepsi kendilerini İtalyan ya da Sicilyalı saymaktadır ve bin yılda kanları öyle karışmıştır ki, evin sahibini özellikleri ile tanıyamazsınız ve sarı evin sahibine Yahudi atalara sahip olduğunu söylerseniz karnınıza bıçağı yersiniz.

Aspanu Pisciotta, daha çok bir Arap'a benzese de beyaz bir evde yaşamıştı. Guiliano'larınki ağırlıklı olarak maviydi. Ve gürbüz, geniş kemikli Norman vücuduna rağmen Turi Guiliano'nun yüzü tam olarak

Yunan'dı. Fakat kaynayan kanı onu gerçek bir Sicilyalı yapıyordu ve Adonis'i bugün Montelepre'ye getiren buydu.

Bella Sokağı'nın her bir köşesi, *carabinieri* tarafından tutulmuştu. Çift halinde gezen asık suratlı ekipler, ellerinde silahlarıyla tetikte duruyorlardı. Festa'nın ikinci günü başlıyordu fakat kasabanın bu kısmı tuhaf şekilde ıssızdı, caddelerde hiç çocuk yoktu. Hector Adonis arabasını Guiliano'nun evinin önüne, kaldırıma park etti. Bir çift *carabinieri,* arabadan çıkana kadar şüpheyle onu izlemişti, sonra kısa boyuyla eğlenerek gülümsediler.

Kapıyı açan Pisciotta'ydı. Guiliano'nun annesi ve babası mutfakta bekliyordu. Masada, soğuk sosis, ekmek ve kahveden oluşan bir kahvaltı hazırlanmıştı. Sevgili Aspanu, oğlunun iyileşeceği güvencesini verdiği için Maria Lombardo sakindi. Korkmuştan ziyade kızgındı. Babası ise üzgünden çok gururlu görünüyordu. Oğlu bir erkek olduğunu kanıtlamıştı; o yaşıyordu düşmanı ise ölmüştü.

Pisciotta, hikâyeyi tekrar anlattı, bu kez daha rahattı. Guiliano'nun yarasını hafifletti ve onu manastıra taşıyarak gösterdiği kahramanlığı önemsizleştirdi. Fakat Hector Adonis, engebeli arazide yaralı bir adamı üç milden fazla taşımanın, Pisciotta gibi ufak tefek biri için çok zorlu olduğunu biliyordu. Ayrıca Pisciotta'nın yarayı hafife alarak anlattığını da hesaba katarak en kötünün gerçekleşmesinden korktu.

"carabinieriyi buraya getiren şey nedir?" diye sordu. Pisciotta, Guiliano'nun kimlik kartının olay yerinde kaldığını söyledi.

Guiliano'nun annesi, gözyaşlarına boğulmuştu. "Turi niçin peyniri almalarına izin vermedi? Neden karşı koydu?"

Guiliano'nun babası huysuzlukla karısına söylendi, "Ya ne yapsaydı? Zavallı çiftçiyi ihbar mı etseydi? Ailemizin itibarı sonsuza kadar sarsılırdı."

Hector Adonis, anne ve babanın kişilikleri ile söyledikleri arasındaki çelişkiye şaşırmıştı. Annesinin, babasından çok daha güçlü ve cesur olduğunu biliyordu. Yine de, babası meydan okuma üzerine konuşurken, annesi boyun eğmeyi savunuyordu. Ve arkadaşına yardım ederek güvenli bir yere götüren Aspanu Pisciotta, şimdi ailesine oğullarının yarası hakkında açıkça yalan söylüyordu.

Guiliano'nun babası, "Eğer kimlik kartını bırakmış olmasaydı, arkadaşlarımız buradan hiç ayrılmadığına dair yeminli tanıklık edeceklerdi," dedi.

Annesi, “Onu, eninde sonunda tutuklayacaklar,” diyerek yeniden ağlamaya başladı. “Artık dağlarda yaşamak zorunda.”

Hector Adonis, “Başkeşiş’in polise teslim etmeyeceğinden emin olmalıyız,” diyerek araya girdi.

Pisciotta sabırsızlıkla, “Cesaret edemez. Cüppesinin içinde onu asacağımı bilir,” dedi.

Adonis, Pisciotta’ya uzun uzun baktı. Bu genç adamın sesindeki tehdit, öldürücüydü. Genç bir adamın egosuna hakaret etmek zekice değil diye düşündü, Adonis. Polis, yaşamın kendisi tarafından zaten aşağılanmış olan yaşlı bir adama hakaret etmenin zararsız olduğunu, fakat aynı şeyi, genç bir adama yapmanın ölümcül olabileceğini asla anlamamıştı.

Geçmişte oğullarına yardım etmiş olan Hector Adonis’ten yine yardım bekliyorlardı.

Hector, “Eğer polis nerede olduğunu öğrenirse, Başkeşiş’in yapacağı fazla bir şey yok. Böyle bir durumda o bile dokunulmaz değil. Sanırım en iyisi, eğer izniniz olursa, arkadaşım Don Croce Malo’dan, arabuluculuk yapmasını istemek olacak,” dedi.

Profesörü gülümseyerek izleyen Pisciotta hariç, diğerleri onun Büyük Don’u tanımasına şaşırmışlardı. Adonis sert bir şekilde Pisciotta’ya dönerek “Ve sen, burada ne yaptığını sanıyorsun? Seni tanıyorlar, tutuklanmak mı istiyorsun?” diye çıkıştı.

Pisciotta, aldırmaz bir tavırla konuştu, “Beni gören iki muhafız neredeyse korkudan altlarına yapacaklardı. O durumda annelerini bile tanımazlar. Ve ayrıca, dün Montelepre’de olduğuma yemin edecek bir düzine tanığım var.”

Hector Adonis, heybetli profesör tavrını takınmıştı.

Guiliano’nun ailesine, “Oğlunuzu ziyaret etmeye ya da kimseye -en iyi arkadaşlarınıza bile- nerede olduğunu söylemeye kalkmayın. Polislerin her yerde muhbirleri var. Aspanu, Turi’yi geceleri ziyaret edecek. Hareket edebilir hale gelince, her şey yatışana kadar bir başka kasabada yaşamasını sağlayacağım. Sonra biraz parayla bir şeyler ayarlayabiliriz ve Turi o zaman eve dönebilir. Onun için endişelenmeyin, kendi sağlığınızı koruyun. Ve sen Aspanu, beni bilgilendirmeye devam et,” dedi.

Anne ve babayı kucakladı. Maria Lombardo, o ayrıldığında hâlâ ağlıyordu.

Yapılacak birçok iş vardı -en önemlisi, Don Croce'den, Turi'nin sığınağının güvenli kalmasını sağlamasını istemekti. Neyse ki, Roma'daki hükümet, polis katilleri hakkında bilgi verenlere ödül vaat etmiyordu. Yoksa Başkeşiş Turi'yi, kutsal röliklerinden biri gibi hızla satardı.

***

TURI GUILIANO, hareket etmeden yatıyordu. Doktorun, yarası için ölümcül dediğini duymuştu, fakat ölmekte olduğuna inanamıyordu. Vücudu havada asılı gibiydi, acıdan ve korkudan uzaktı. Hiç ölecek gibi hissetmiyordu. Çok kan kaybının öforiye[5] neden olacağını bilmiyordu.

Gündüzleri keşişlerden biri ona baktı, sütle besledi. Akşamları, Başkeşiş doktorla geldi. Pisciotta onu geceleri ziyaret ediyor ve elini tutarak karanlıkta uzun saatler boyunca bakıcılık yapıyordu. İki haftanın sonunda doktor bir mucizenin gerçekleştiğini açıkladı. Turi Guiliano, hayata tutunmuş, ölüme teslim olmamıştı, kaybettiği kanı geri kazanmış, kurşun tarafından parçalanan hayati organlarını bir araya getirmeyi başarmıştı. Ve öforide, vücudundan akan kanla esinlendi, gelecekteki zaferinin hayalini kurdu. Farklı bir özgürlük, bir muafiyet duygusu hissediyordu, bundan sonra yaptığı hiçbir şeyden sorumlu tutulamazdı. Toplum yasaları, Sicilya'nın katı aile kuralları, artık onu bağlayamazdı. Bu kanlı yara onu masum yapmıştı. Ve bütün bunlar, budala bir *carabinieri*nin bir parça peynir yüzünden onu vurması nedeniyle olmuştu.

İstirahatı süresince, kendisinin ve arkadaşlarının kasaba meydanında toplanarak, açlık ücretleri karşılığında, o günkü iş için büyük toprak sahiplerinin kâhyalarını bekledikleri günler aklından tekrar tekrar geçti. Elde edilen ürünün adaletsiz paylaşımı yüzünden bir yıllık ağır çalışmadan sonra yine herkes yoksul kalırdı. Kanunların zorba eli, yoksulu cezalandırır ve zengini özgür bırakırdı.

Eğer bu yaradan kurtulursa adalet için savaşacağına yemin etti. Asla bir daha kaderin insafına kalmış, zayıf bir genç olmayacaktı. Fiziksel ve zihinsel olarak kendini silahlandıracaktı. Emin olduğu bir şey vardı: bir daha asla dünyanın karşısında, Guido Quintana'nın ve

onu vuran polisin önünde olduğu gibi çaresiz durmayacaktı. Bir zamanlar Turi Guiliano olan genç adam değildi artık.

***

BİR AYIN sonunda, doktor hafif egzersizle dört hafta daha dinlenmesini önerdi ve Guiliano, keşiş alışkanlığı edinerek manastırın topraklarında dolanmaya başladı. Başkeşiş, genç adamın hayranı olmuştu, sık sık ona eşlik ediyor, gençliğinde uzak ülkelere yaptığı seyahatler ile ilgili öyküler anlatıyordu. Başkeşiş'in şefkati, Hector Adonis yoksullar için dualarına karşılık bir miktar para gönderdiğinde ve Don Croce, bu genç adamla kendisinin ilgilendiğini söylediğinde azalmadı.

Guiliano için ise keşişlerin sürdürdükleri yaşam şaşırtıcıydı. İnsanların neredeyse açlık çektiği, işçilerin günde 50 sente terlerini sattığı kırsal bölgelerde Aziz Francis'in keşişleri, krallar gibi yaşıyordu. Manastır gerçekten büyük ve zengin bir malikâneydi. İçinde limon bahçeleri, İsa kadar yaşlı zeytin ağaçları bulunuyordu. Küçük bir bambu plantasyonu, koyun sürüleri ve çok sayıda domuz ağılları vardı. Tavuklar ve hindiler, özgürce dolaşıyorlardı. Keşişler her gün spagettileriyle birlikte et yiyor, kendi büyük mahzenlerinden ev yapımı şaraplar içiyorlardı ve tütünü de karaborsadan ediniyorlardı.

Fakat sıkı çalışıyorlardı. Gündüzleri, cüppelerini dizlerine toplayıp yalınayak çalışırken, alınlarından ter damlıyordu. Tıraşlı başlarını güneşten korumak için Başkeşiş'in bir fıçı şarap karşılığında bazı hükümet memurlarından aldığı tuhaf şekilli, siyah ve kahverengi Amerikan fötrlerini takıyorlardı. Keşişler, fötr şapkaları değişik tarzlarda kullanıyordu; bazıları gangster stiliyle kenarlarını aşağı doğru kıvırıyor, bazıları yukarı kaldırarak kıvrımına sigara koyuyordu. Sonunda bütün bunlar Başkeşiş'i şapkalardan nefret ettirmiş ve tarlada çalışma dışında kullanımlarını yasaklamıştı.

İkinci dört hafta süresince, Guiliano tam bir keşiş olmuştu. Başkeşiş'i hayrete düşürecek kadar çok çalışmış ve yaşlı keşişlerin ağır meyve ve zeytin sepetlerini depolara taşımasına yardım etmişti. Guiliano, iyileşirken çalışmaktan ve gücünü göstermekten hoşlanıyordu. Başkeşiş onunla gurur duymaya başlamıştı ve istediği

kadar kalabileceğini söyledi. Tanrının gerçek kulu olmanın gereklerine sahipti.

Bu dört hafta boyunca, Turi Guiliano'nun keyfi yerindeydi. Ölümden dönmüştü ve kafası hayallerle doluydu. Ona tam bir güvenle davranan, manastırın sırlarını açıklayan yaşlı Başkeşiş'ten hoşlanmıştı. Yaşlı adam, manastırın ürünlerinin hükümetin depolarına teslim edilmeyip keşişlerin kendi içtikleri şarap dışında hepsinin doğrudan karaborsada satılmasıyla övünüyordu. Geceleri, eğlence zamanıydı; kumar, içki ve kadın. Fakat bütün bunlara Başkeşiş'in gözleri kapalıydı. "Zor zamanlar," dedi Guiliano'ya. "Vaat edilen cennet çok uzaklarda, adamlar şimdi biraz eğlenmeli. Tanrı onları affedecektir."

Yağmurlu bir öğleden sonra, Başkeşiş, Turi'ye manastırın depo olarak kullanılan bir başka kanadını gösterdi. Burası yetenekli yaşlı keşişler tarafından üretilmiş kutsal röliklerle doluydu. Başkeşiş, herhangi bir esnaf gibi zor günlere ağlıyordu. "Savaştan önce işimiz çok iyiydi," diyerek içini çekti. "Bu depo asla yarıdan fazla dolmazdı. Şimdi bak ne kadar çok kutsal hazineye sahibiz. İsa'dan kalma bir balığın kemiği. Vaadedilmiş Topraklara giderken Musa tarafından kullanılan asa." Neşeli bir memnuniyetle Guiliano'nun şaşkın yüzünü izlemek için durdu. Sonra kemikli yüzünde kötü bir sırıtma ortaya çıktı. Büyük bir tahta çubuk yığınını tekmeleyerek neredeyse neşeyle, "Bu bizim en iyi parçamızdı. Hz. İsa'nın çarmıha gerildiği haçın yüzlerce parçası. Ve bu sandıkta, adını söyleyebileceğin her azizin kırık parçaları yer alıyor. Sicilya'da bir azizin kemiklerinin olmadığı hiçbir yer yoktur. Aziz Andrew'in on üç kolunu Baptist John'un üç kafasını ve Aziz John tarafından giyilen yedi zırhı özel bir depoya kilitledik. Kışın, keşişlerimiz uzaklara gider ve bu hazineleri satmaya çalışır," dedi.

Turi Guiliano artık gülmeye başlamıştı; Başkeşiş de ona gülümseyerek karşılık verdi. Fakat Guiliano yoksulların her zaman, kutsal olarak kabul edilenler tarafından bile aldatıldığını düşündü. Bu, hatırlanması gereken bir başka önemli gerçekti.

Başkeşiş, Palermo Kardinal'i tarafından kutsanmış, büyük bir leğen dolusu madalyon, İsa'nın öldüğünde örtündüğü otuz kefen ve iki siyah Bakire Meryem gösterdi. Bu, Turi Guiliano'nun gülmesini durdurdu. Başkeşiş'e, annesinin sahip olduğu ve küçük kızlığından

beri üstüne titrediği, kuşaklardır ailesinde olan Bakire heykelini sordu. Sahte olabilir miydi? Başkeşiş omzuna nazikçe dokunarak manastırın yüzyıldan uzun süredir, iyi zeytin ağacından kopyalar yaptığını söyledi. Aynı zamanda Guiliano'ya, yalnızca birkaç tane yapıldıkları için kopyaların da değerli olduğuna dair teminat verdi.

Başkeşiş, kutsal adamların ufak tefek günahlarını bir katile itiraf etmekte sakınca görmüyordu. Guiliano'nun onaylamayan sessizliği, Başkeşiş tarafından bozuldu. "Unutma, biz, hayatlarımızı Tanrıya adamış insanlar olarak aynı zamanda cennetin ödüllerini beklemeye inanmayanların maddi dünyasında da yaşıyoruz. Bizim de, korumamız ve yardım etmemiz gereken ailelerimiz var. Keşişlerimizin çoğu yoksul ve yoksulların dürüst ve iyi olduklarını biliyoruz. Kız ve erkek kardeşlerimizin, yeğenlerimizin ve kuzenlerimizin bu zor zamanlarda açlık çekmesine izin veremeyiz. Kutsal kilisenin kendisi de güçlü düşmanlardan korunmak için yardıma ihtiyaç duyuyor. Komünistlere, Sosyalistlere ve baştan çıkartılan liberallere karşı mücadele etmeliyiz ve bu da para gerektiriyor. Ana Kiliseye sadık olmak en büyük tesellimiz! İnsanların kutsal röliklere ihtiyacı var, ruhlarını hoşnut ediyor ve kâfirleri ezmek için de bize para sağlıyor. Eğer biz onların ihtiyacını karşılamazsak, paralarını kumara, şaraba ve kadınlara harcayacaklar. Aynı fikirde değil misin?"

Guiliano başını salladı, gülümsüyordu. Genç bir adam için böyle bir *hipokrasi*[6] ustasıyla karşılaşmak göz kamaştırıcıydı. Başkeşiş bu gülümsemeye sinirlendi; bir katilden, kendisine sığınak vermiş ve ölümün eşiğinden döndürmüş birine karşı daha ince bir karşılık beklemişti. Başkeşiş sertçe, "Unutma, gerçek itikat, mucizelere inancımıza dayanır," dedi.

"Evet," dedi Guiliano. "Ve bütün kalbimle biliyorum ki, onu bulmak için bize yardım etmek sizin görevinizdir." Bunu kötü niyetle söylememişti, samimi bir şekilde Başkeşiş'i memnun etmek içindi. Fakat kahkahasını tutabilmek için bütün yapabileceği buydu.

Başkeşiş memnun olmuştu ve bütün şefkati geri döndü. Guiliano, iyi bir çocuktu, son birkaç aydır arkadaşlığından hoşlanmıştı ve bu adamın kendisine derinden borçlu olduğunu bilmek onu rahatlatıyordu. Nankörlük yapacak biri değildi; kalbinin asaletini zaten göstermişti. Başkeşiş'e saygısını ve minnettarlığını her gün

sözlerle ve eylemle ifade ediyordu. Onda bir eşkıyanın zalim kalbi yoktu. İhanet, yoksulluk, eşkıyalar ve her türlü günahkârlarla dolu günümüz Sicilya'sında böyle bir adamın başına neler gelebilirdi? Ah, diye düşündü Başkeşiş, bir kez öldüren bir adam bunu muhtemelen tekrar yapabilir. Başkeşiş sonunda, Turi Guiliano'nun hayatta doğru yolu bulabilmesi için, Don Croce'nin öğütlerine ihtiyacı olduğuna karar verdi.

Bir gün, yatağında dinlenirken Turi Guiliano'ya garip bir ziyaretçi geldi. Başkeşiş onu çok yakın bir arkadaş, Peder Benjamino Malo olarak tanıttı, sonra dışarı çıkarak onları yalnız bıraktı.

Peder Benjamino, "Sevgili genç adam, umarım yaran tümüyle iyileşmiştir. Kutsal Başkeşiş bana, bunun büyük bir mucize olduğunu söyledi," dedi.

Guiliano nazikçe, "Tanrının merhameti," derken Peder Benjamino sanki bu kutsamayı kendi almış gibi başını hafifçe eğdi.

Guiliano, dikkatle onu inceliyordu. Açık ki, tarlada hiç çalışmamış biriydi. Cüppesinin etekleri tertemizdi, yüzü bembeyaz, elleri çok yumuşaktı. Fakat görünümü yeterince mukaddesti; alçakgönüllüydü ve İsa benzeri tevekküle, Hıristiyan tevazusuna sahipti.

Peder Benjamino, "Oğlum, şimdi günah çıkartmanı dinleyeceğim ve sana şarapla, ekmek vereceğim. Dışarı masum bir kalple çıkacaksın," derken sesi çok yumuşak ve nazikti.

Turi Guiliano böylesi kutsal bir gücü kullanan papazı inceledi. "Affedin beni, Peder," dedi. "Tövbe etme ruh halinde değilim ve böyle bir zamanda günah çıkarmak yanlış olur. Fakat iyi niyetiniz için teşekkür ederim."

Papaz başını sallayarak "Pekâlâ, o halde sana bu dünyada daha pratik olan bir başka şey önermek istiyorum," dedi. "Kardeşim Don Croce, Villaba'da onun yanına sığınmak isteyip istemediğini soruyor. İyi bir ücretin olacak ve tabii ki, tahmin edebileceğin gibi resmi makamlar, onun koruması altında olduğun sürece sana dokunamayacaklar," dedi.

Guiliano, ününün Don Croce gibi bir adama kadar ulaştığını görerek şaşırdı. Dikkatli olması gerektiğini biliyordu. Mafyadan nefret ediyor ve ağlarına düşmek istemiyordu.

"Bu çok büyük bir onur," dedi. "Size ve kardeşinize teşekkür ederim. Fakat önce aileme danışmalı, onların isteklerini dinlemeliyim.

Bu yüzden şimdilik nazik önerinizi geri çevireceğim."

Papazın şaşkınlığı yüzünden okunuyordu. Sicilya'da kim, büyük Don'un korumasını reddederdi. Bu yüzden ekledi. "Muhtemelen birkaç hafta sonra farklı düşüneceksiniz ve ben sizi Villaba'da görmeye geleceğim."

Peder Benjamino bu sözlerle kendine geldi. Elini kutsayarak kaldırdı ve "Tanrı seninle olsun, oğlum," dedi. "Kardeşimin evi her zaman sana açık," dedi ve haç çıkartarak ayrıldı.

***

TURI GUILIANO, ayrılma vaktinin geldiğini biliyordu. Aspanu Pisciotta, o akşam ziyarete geldiğinde, dışarısı için yapılması gereken hazırlıkları bildirdi. Kendisi kadar arkadaşının da değiştiğini fark etmişti. Pisciotta, yaşamını derinden değiştireceğini bildiği emirleri alırken irkilmemiş ya da bir itirazda bulunmamıştı. Sonunda Guiliano, "Aspanu, benimle gelebilir ya da ailenle kalabilirsin," dedi. "Karar senin, ne hissediyorsan onu yapmalısın."

Pisciotta gülümseyerek, "Bütün eğlenceyi ve şanı sana bırakacağımı sanmıyorsun değil mi? Ben eşekleri getirir, zeytinleri toplarken senin dağlarda oynamana izin mi vereceğim? Ya arkadaşlığımız ne olacak? Çocukluğumuzdan beri birlikte oynar ve çalışırken, şimdi dağlarda tek başına yaşamana izin mi vereceğim? Montelepre'ye özgür döndüğünde ben de döneceğim. Artık daha fazla budalaca konuşmayalım. Seni dört gün sonra almaya geleceğim. Yapmamı istediğin şeyler biraz zaman alacak," dedi.

***

PISCIOTTA, bu dört gün süresince çok meşguldü. Yaralı Guiliano'nun peşinden gitmeyi öneren atlı kaçakçının izini bulmuştu. Adı Marcuzzi idi ve Don Croce ile Guido Quintana'nın koruması altında büyük çaplı kaçakçılık işleri yapan korkak bir adamdı. Büyük bir mafya şefi olan aynı adlı bir amcası vardı.

Pisciotta, Marcuzzi'nin Montelepre'den Castellammare'ye düzenli yolculuklar yaptığını keşfetmişti. Kaçakçının katırlarını besleyen çiftçiyi tanıyordu ve hayvanları otlağın dışına alarak kasabanın yakınındaki bir ahıra getirdiğinde, Marcuzzi'nin ertesi gün yolculuğa

çıkacağını tahmin etti. Şafak vakti Pisciotta yolda Marcuzzi'yi beklemeye başladı. Birçok Sicilyalı ailenin, ev donanımı içinde bulundurduğu Luparası yanındaydı. Sicilya'nın bu ölümcül çiftesi gerçekten çok yaygındı ve sıklıkla suikastlarda kullanılırdı. Mussolini, mafyayı temizlediğinde, bütün taş duvarların yıkılarak en fazla doksan santim yüksekliğine indirilmesini emretmiş, böylece pusu noktaları olarak kullanılmalarını önlemek istemişti.

Marcuzzi'yi öldürmeye karar vermesinin bir nedeni, yaralı Guiliano'yu öldürmek için polise yardım önermesi ise, bir diğeri de arkadaşlarına bunu böbürlenerek anlatmasıydı. Bu kaçakçıyı öldürerek Guiliano'ya ihanet edebilecek diğerleri için de bir uyarı yapmış olacaktı. Ayrıca Marcuzzi'nin taşıdığını bildiği silahlara da ihtiyacı vardı.

Uzun süre beklemesi gerekmedi. Marcuzzi, Castellammare'den karaborsa malları almak için boş katırları dikkatsizce sürüyordu. Kılavuz, katırı dağdan aşağı doğru sürerken tüfeği hazırda değil omzunda asılıydı. Pisciotta'yı karşısında gördüğünde paniklemedi. Bütün gördüğü, onu kızdıran bir şekilde gülümseyen züppe bıyıklı, kısa, ince bir oğlandı. Ancak Pisciotta luparasını ceketinin altından çıkarttığında Marcuzzi, bütün dikkatini ona yöneltti.

Sevimsiz bir şekilde, "Ters yönde yakaladın, malları henüz almadım. Ayrıca bu katırlar, *Capa di* Capi'nin koruması altında. Uyanık ol ve kendine bir başka müşteri bul," dedi.

Pisciotta, yumuşak bir sesle, "Ben sadece senin hayatını istiyorum," derken insafsızca gülümsedi. "Polis için bir kahraman olmayı istediğin günü hatırlıyor musun? Birkaç ay önceydi."

Marcuzzi hatırlamıştı. Elini, Pisciotta'nın bakışlarından korumak için katırı, kazayla olmuş gibi yana çevirdi. Aynı zamanda katırın gemini kuvvetle çekerek kendini atış pozisyonuna getirmek istemişti. *Lupara* vücudunda patlayarak eyerin üstünden toprağa savrulduğunda gördüğü son şey, Pisciotta'nın gülümsemesi oldu.

Pisciotta, korkunç bir gülümsemeyle adamın tepesinde dikilerek başına bir el daha ateş etti. Sonra Marcuzzi'nin elinden silahını ve üstündeki tüfeği aldı. Ceket cebindeki kurşunları boşaltarak kendi cebine yerleştirdi. Sonra da, Guiliano'nun düşmanlarına yardım edebilecekler için bir uyarı olarak dört katırı da hızla vurdu. *Lupa*rası elinde, ölü adamın tüfeği omzunda asılı, tabancası belinde muzaffer

bir tavırla yolda durdu. İçinde acıma hissi yoktu, vahşiliğinden memnundu. Arkadaşına olan derin sevgisine karşın birbirleri ile kavga ettikleri de olurdu. Turi'nin şef olduğu gerçeğini kabul etmekle birlikte, her zaman aynı derecede cesur ve zeki tavırlar sergileyerek arkadaşlıklarının tek taraflı olmadığını göstermek istemişti. Şimdi o da, çocukluk döneminin büyülü çevriminden çıkmış, bu eylemle kendini sonsuza kadar Turi Guiliano'ya bağlamıştı.

***

İKİ GÜN sonra, Guiliano akşam yemeğinden hemen önce manastırdan ayrıldı. Yemek salonunda toplanan bütün keşişleri kucaklayarak iyilikleri için teşekkür etti. Keşişler ona alışmışlar, gideceği için üzülmüşlerdi. Aslında onların dini ayinlerine hiç katılmamış, günah çıkartmamış ve işlediği cinayet için tövbe etmemişti ancak aralarından bazıları da, yetişkinliğe geçerken benzer suçlar işlemişlerdi ve yargılayıcı değillerdi.

Guiliano'ya, Pisciotta'nın beklediği manastırın kapısına kadar eşlik eden Başkeşiş, ona güle güle hediyesi olarak bir siyah Bakire Meryem heykeli verdi. Guiliano'nun annesi Maria Lombardo'dakinin bir eşiydi. Guiliano, siyah Bakire heykelini Pisciotta'nın getirdiği yeşil bir Amerikan valizine koydu.

Başkeşiş ve Guiliano vedalaşırken, Pisciotta alaycı bir bakışla onları izliyordu. Başkeşiş'in kaçakçılık yaptığını, mafyanın gizli bir üyesi olduğunu ve yoksul keşişlerini köle gibi yönettiğini biliyordu. Bu yüzden Başkeşiş'in vedasındaki duygusallığı anlayamamıştı. Guiliano'nun kendisine olduğu gibi yaşlı ve güçlü Başkeşiş'e de sevgi, şefkat ve saygı esinlendiğini fark etmemişti.

Başkeşiş'in sevgisi samimi olmakla birlikte kişisel çıkarla boyanmıştı. Bir gün bu çocuğun Sicilya'da saygın biri olacağını biliyordu. Tanrı yolunu fark etmek gibi bir şeydi. Turi Guiliano ise içtenlikle minnettardı. Başkeşiş onun yaşamını kurtarmıştı, ayrıca birçok konuda yol göstermiş ve neşeli bir arkadaş olmuştu. Kütüphaneyi kullanmasına bile izin vermişti. Tuhaf şekilde, Guiliano, Başkeşiş'in hilelerine muhabbetle yaklaşmıştı; yaşamın hoş bir dengesi olarak görmüş, büyük bir zarar vermeden iyi bir şey yapmak, yaşamın güzel bir şekilde gitmesini sağlamak için gücü dengelemek olarak değerlendirmişti.

Başkeşiş ve Turi Guiliano birbirlerini kucakladılar. Turi, “Size borçluyum. Herhangi bir yardıma ihtiyacınız olursa beni hatırlayın,” dedi.

Başkeşiş hafifçe omzuna dokunarak “Hıristiyan yardımseverliği, karşılık beklemez,” dedi. “Tanrının yoluna dön oğlum, borcunu ona öde.” Fakat ezbere konuşuyordu. Gençlerdeki bu masumiyeti iyi bilirdi. Söylediklerini mutlaka yaparlardı. Guiliano’nun sözünü unutmayacaktı.

Guiliano, Pisciotta’nın itirazına rağmen valizi sırtladı ve birlikte manastır kapısından çıktılar. Bir daha da arkalarına bakmadılar.

ALTINCI BÖLÜM

GUILIANO VE PISCIOTTA, Monte d'Ora'nın tepesindeki sarp kayalıktan, Montelepre kasabasını görebiliyorlardı. Karanlık çökerken yalnızca birkaç mil aşağılarındaki evlerin ışıkları yanmaya başlamıştı. Guiliano, meydandaki hoparlörlerden yükselen müziği bile duyabildiğini hayal etti. Roma radyo istasyonu, akşam yemeğinden önce gezinenler için her zaman serenat çalardı.

Fakat dağdan görünüş aldatıcıydı. Kasabaya gitmek iki saat alır ve dönmek dört saati bulurdu. Guiliano ve Pisciotta çocukken burada oynarlardı; bu dağdaki her kayayı, her mağarayı ve her tüneli iyi bilirlerdi. Bu kayalığın daha arkası, Grotta Bianca'ydı. Çocukluklarının favori mağarası, Montelepre'deki bütün evlerden daha büyüktü.

"Aspanu isteklerimi eksiksiz yerine getirmiş" diye düşündü Guiliano. Mağara; uyku tulumları, tavalar, cephane kutuları, yiyecek torbaları ve ekmekle doluydu. El fenerlerinin, büyük fenerlerin ve bıçakların bulunduğu tahta bir kutu ile gaz yağı tenekeleri göze çarpıyordu. Gülerek, "Aspanu, burada sonsuza kadar yaşayabiliriz," dedi.

"Yalnızca birkaç gün için," diye karşılık verdi Aspanu. "Burası, *carabinieri*nin seni ararken ilk baktığı yerdi."

"Korkaklar yalnızca gün ışığında gelirler," dedi Turi. "Geceleri güvendeyiz."

Karanlığın pelerini dağlara düşmüştü, fakat gökyüzü yıldızlarla doluydu, bu yüzden birbirlerini rahatça görebiliyorlardı. Pisciotta, valizi açarak silahlarla giysileri yavaşça, törensi bir havayla çıkartmaya başladı. Turi Guiliano silahları kuşandı, keşiş cüppesini çıkartarak kalın pamuklu pantolonunu, sonra da çok cepli koyun postu ceketini giydi. İki tabancayı beline sokup otomatik silahını ceketinin içinden koltuk altına astı, böylece hem görünmelerini engellemiş, hem de hızla kullanılabilir hale getirmiş oldu. Cephane

kemerini beline bağladıktan sonra ceket ceplerine de kurşun doldurdu. Pisciotta, askeri botlarında sakladığı bir bıçak ve posttan yapılmış ceketinin içten yakasına tutturduğu bir kılıfın içinden bir başka küçük tabanca uzattı. Bütün silahları ve cephaneyi dikkatle kontrol ettiler.

Açıkta taşıdığı tüfek, omzunda asılıydı. Sonunda hazırdı. Yalnızca açıkta bir *lupara* ve sırtında kılıf içinde bıçak taşıyan Pisciotta'ya gülümsedi. Pisciotta, "Senin yanında kendimi çıplak hissediyorum. Üstünde bu kadar demirle yürüyebilecek misin? Eğer düşersen seni kaldıramam, haberin olsun," dedi şakayla.

Guiliano hâlâ gülümsüyordu. Bütün dünyayı karşısına almış bir çocuğun gizli gülümsemesiydi bu. Vücudundaki büyük yara izi silahların ve cephanenin ağırlığıyla acıdı, fakat acı, neredeyse hoşuna gitti. Bu ona aklanma hissi vermişti. "Ailemi görmeye ya da düşmanlarımla karşılaşmaya hazırım," dedi Pisciotta'ya. İki genç adam, Monte d'Ora'nın tepesinden Montelepre kasabasına doğru uzun ve dolambaçlı bir yoldan inmeye başladılar.

Yıldızlarla dolu gökyüzünün altında yürüyorlardı. Ölüme karşı silahlanmış şekilde ve yanında arkadaşıyla birlikte, çok uzaktaki limon bahçelerinin ve yabani çiçeklerin kokusunu içine çekerken Turi Guiliano, daha önce hiç tatmadığı bir huzur hissetti. Artık düşmanlarına karşı çaresiz değildi. Artık içinden kendi cesaretinden şüphe ederek düşmanı eğlendirmek zorunda değildi. Eğer ölmemeyi başardıysa, yırtılan bedenini birleştirdiyse, şimdi vücudunun bunu tekrar tekrar yapabileceğine inanıyordu. Artık önünde ihtişamlı bir kaderin uzandığından şüphesi yoktu. Uzun hikâyelerinin sonuna gelene büyük zaferlerini kazanana kadar ölemeyen ortaçağ kahramanlarının büyüsünü paylaşmıştı. Bu dağları, bu zeytin ağaçlarını, bu Sicilya'yı asla terk etmeyecekti. Gelecekteki zaferinin ne olacağı konusunda bulanık bir fikri vardı fakat zaferden asla şüphe etmiyordu. Bir daha asla *carabinieri*nin, rüşvet yasasını toz haline getiren yargıçların korkusunu içinde duyan yoksul bir köylü genç olmayacaktı.

Şimdi dağların yamacından Montelepre'ye inen yola geliyorlardı. Yol kenarındaki asma kilitli Bakire Meryem mabedini geçtiler; mavi duvarları ay ışığında deniz gibi parlıyordu. Meyve bahçelerinin, havayı hoş bir şekilde dolduran kokusu, Guiliano'nun neredeyse

başını döndürmüştü. Pisciotta'nın öne eğilip, gece havasıyla tatlanmış dikenli bir hintinciri kopardığını gördü ve yaşamını kurtaran bu arkadaşına, kökü birlikte geçirdikleri çocukluklarına dayanan sevgiyle baktı. Ölümsüzlüğünü onunla paylaşmak istedi Sicilya'nın dağlık bir bölgesinde iki isimsiz köylü olarak ölmek asla kaderlerinde yoktu. Neşeli bir şekilde bağırdı, "Aspanu, Aspanu, inanıyorum, inanıyorum" ve dağdan bayır aşağı koşmaya başladı, hayaletimsi beyaz kayaların üstünden İsa'nın kutsal tapınaklarını ve asına kilitli kulübelerinde yatan şehit azizleri geçti. Pisciotta yanında gülerek koşuyordu, Montelepre yolunu yıkayan ay ışığının kavisine kadar yarıştılar.

***

DAĞLAR, Bella Sokağı'ndaki evlerin oluşturduğu siyah duvarların önündeki yüz metrelik yeşil otlakta sona erdi. Bu duvarların arkasında her ev kendi domates bahçesine ve bazıları ayrıca bir zeytin ya da limon ağacına sahipti. Guiliano'ların bahçe çitine giden kapı kilitsizdi ve iki genç adam sessizce girdiler, Guiliano'nun annesini kendilerini bekler buldular. Annesi, koşarak Guiliano'nun kollarına atıldı, gözyaşları yüzünde sel gibi akıyordu. Öperken fısıldıyordu, "Canım oğlum, canım oğlum" ve Turi Guiliano, kendini ay ışığında hayatında ilk defa annesinin sevgisine karşılık vermeden dikilir buldu.

Neredeyse gece yarısı olmuştu ve ay hâlâ parlaktı; muhbirlerin gözlerinden kaçmak için aceleyle eve girdiler. Pencere panjurları kapalıydı ve Guiliano ile Pisciotta'nın akrabaları polis devriyelerine karşı, cadde boyunca nöbet tutuyorlardı. Guiliano'nun ailesi ve arkadaşları dönüşünü kutlamak için evde bekliyorlardı. Paskalya'ya yaraşır bir yemek hazırlanmıştı. Turi, dağları mekân tutmadan önce bu geceyi düzenlemişlerdi.

Guiliano'nun babası onu kucaklayarak gururlu bir şekilde sırtını sıvazladı. İki kız kardeşi ve Hector Adonis sıradaydı. Ayrıca La Venera adındaki, otuz beş yaşında, dul bir kadın olan komşuları oradaydı. Ünlü eşkıya Candeleria'nın karısıydı ve kocası bir yıl önce ihanete uğrayarak polis tarafından pusuya düşürülmüştü. Guiliano'nun annesinin yakın arkadaşıydı fakat Turi onun da burada

bulunmasına şaşırmıştı. Sadece annesi onu davet etmiş olabilirdi. Bir an nedenini merak etti.

Yemeklerini yiyip içkilerini içerken Turi Guiliano'ya yabancı bir ülkede uzun süren bir tatilden dönmüş gibi davranıyorlardı. Bir süre sonra babası yarasını görmek istedi. Guiliano, gömleğini pantolonunun içinden çıkartarak sıyırdığında kocaman alev gibi yarası ortaya çıktı. Kurşun yarasının etrafındaki dokular hâlâ koyu maviydi. Annesi ağlamaya başladı. Guiliano gülümseyerek "Beni *bastinado* izleriyle hapishanede görmeyi mi tercih ederdin?" diye sordu.

Çocukluğunun en mutlu günlerine benzer bir sahne olmasına rağmen kendini onlardan çok uzak hissetmişti. Sevdiği bütün yemekler vardı. Kalamar, domates soslu makarna, fırında kuzu, büyük bir kase zeytin, iyi kalite zeytinyağı ile soslanmış yeşil ve kırmızı salata, bambu kaplı şişeleri içinde Sicilya şarabı. Annesi ve babası, Amerika'daki hayatları hakkında peri masalı gibi hikâyeler anlattı. Hector Adonis Sicilya tarihinin zaferlerini; Garibaldi'yi ve ünlü Kızıl gömleklilerini, Sicilyalıların yüzlerce yıl önce Fransız işgal ordusunun katliamına karşı ayaklanmalarını anlattı. Sicilya'nın bütün bu hikâyeleri Roma ile başlamış, Müslümanlar, Normanlar, Fransız, Alman ve İspanyollarla devam etmişti. Sicilya acı demekti. Asla özgür olmayan, emeğin çok ucuza satıldığı, kanın kolayca aktığı, halkı her zaman aç Sicilya.

Ve şimdi hükümete, yasalara, onları birer yük hayvanına dönüştüren toplumsal düzene inanan tek bir Sicilyalı yoktu. Guiliano bu tür hikâyeleri yıllarca dinlemiş, beynine kazımıştı. Fakat yalnızca şimdi bunu değiştirebileceğini fark ediyordu.

Aspanu'nun kahvenin üstüne sigara içişini seyretti. Bu eğlenceli toplantıda bile, Aspanu'nun dudaklarında ironik bir gülümseme vardı. Guiliano, onun ne düşündüğünü tahmin edebiliyordu: Bütün yapmanız gereken, polis tarafından vurulacak kadar aptal olmak, cinayet işlemek, kanun kaçağı durumuna düşmek; sonra sevdikleriniz sana şefkatle yaklaşıp cennetten gelen bir aziz gibi davranacaktır. Kendini hâlâ olayın etkisinden kurtulmuş hissetmeyen tek kişi Aspanu'ydu.

Bir de La Venera adlı kadın vardı. Annesi niçin davet etmiş olabilirdi ve o neden gelmişti? Yüzünün hâlâ güzel olduğunu

düşündü, simsiyah kaşları ve bu loş ışıkta neredeyse mor görünen koyu kırmızı renkli dudaklarıyla güçlü ve cesur görünüyordu. Sicilyalı dulların giydiği siyah ve şekilsiz elbisesinin içindeki vücudu hakkında bir şey söylemek ise mümkün değildi.

Turi Guiliano, kavşaktaki vuruşma hikâyesini baştan sona anlatmak zorunda kalmıştı. Şarapla çakır keyif olan babası, polisin öldürülmesini onaylayan hırıltılar yaydı. Annesi sessizdi. Fakat babası, eşeğini aramak için gelen çiftçiye söylediğini anlatırken coşkuluydu: "Memnun olmalısın," demişti. "Sen sadece bir eşek kaybettin. Bense bir oğul."

Aspanu, "Bir eşek eşeğini arıyor," dedi.

Hepsi gülmeye başlamıştı. Guiliano'nun babası devam etti: "Çiftçi bir polisin öldürüldüğünü duyduğunda, hak aramaktan vazgeçti, *bastinado* ile karşılaşabilirdi."

Turi, "Zararı ödenecek," dedi.

Sonunda Hector Adonis, Turi'yi kurtarmak için yaptığı planları açıkladı. Ölen adamın ailesine kefalet ödenmeliydi. Guiliano'nun ailesi, bu parayı bulmak için ufak topraklarını ipotek edebilirlerdi. Adonis'in, kendisi de katkıda bulunabilirdi. Fakat taktiği, öfkeleri yatışana kadar beklemekti. Büyük Don Croce'nin etkisi, hükümet görevlilerinin ve öldürülen adamın ailesinin ilgisini çekebilirdi. Hepsinin ötesinde az çok bir kaza sayılırdı. Her iki tarafta da gerçek bir husumet yoktu. Kurbanın ailesi ve hükümet görevlileri işbirliği yaptığı sürece bu iş halledilebilirdi. Tek sorun, cinayet mahallindeki kimlik kartıydı. Fakat bir yıl içinde Don Croce, savcının dosyasından bunu da yok edebilirdi. En önemlisi, Turi Guiliano bu bir yıl içinde beladan uzak durmalı, dağlarda kaybolmalıydı.

Turi Guiliano, onları sabırla, hiçbir renk vermeden, gülümseyerek ve başını sallayarak dinledi. Hatta iki ay önceki Guiliano olduğunu sanıyorlardı. Koyun postu ceketini ve silahlarını çıkarttı; silahlar masanın altına ayakları dibine yığılmıştı. Fakat ne onlardan ne de korkunç yara izinden etkilendiler. Vücudundaki bu büyük parçalanmanın zihnini de nasıl parçaladığını ya da bir daha asla tanıdıkları genç adam olamayacağını hayal edemiyorlardı.

Evde, o anda güvendeydi. Bir saldırıya karşı onu uyarmak üzere güvenilir insanlar caddelerde devriye geziyor ve *carabinieri* kışlalarını gözlüyorlardı. Yaşadıkları ev yüzlerce yıl önce yapılmıştı, taştandı;

pencerelerdeki ağır, tahta panjurlar kilitliydi. Tahta kapı güçlü ve demir sürgülüydü. Bu evden ne en ufak bir ışık sızabilirdi, ne de bir düşman ani, sürpriz bir saldırı yapabilirdi. Yine de Turi Guiliano kendini tehlikede hissediyordu. Sevdiği bu kişiler, onu eski yaşamının tuzağına düşebilirlerdi, bir çiftçi olması, silahlarını bırakıp dostlarını terk etmesi için kandırabilirlerdi. Şu anda, en çok sevdiklerine karşı zalim olması gerektiğini hissediyordu. Genç adamın hayalinde her zaman güçten çok sevgi kazanmak vardı. Fakat her şey değişmişti. Şimdi, açıkça güç önce geliyordu.

Hector Adonis'e ve diğerlerine karşı nazikçe konuştu. "Sevgili vaftiz babam, sevgi ve ilgi ile konuştuğunu biliyorum. Fakat anne ve babamın küçücük topraklarından beni beladan kurtarmak için vazgeçmelerine izin vermeyeceğim. Ve burada bulunan sizler, hepiniz, benim için çok fazla endişelenmeyin. Ben, dikkatsizliklerinin bedelini ödemesi gereken yetişkin bir adamım. Ve bu yüzden hiç kimsenin vurduğum *carabiniere* için tazminat ödemesine izin vermeyeceğim. Unutmayın, bir parça peynir kaçırdığım için beni öldürmeye çalışan oydu. Ölmekte olduğumu düşünmeseydim ve durumu eşitlemek istemeseydim onu asla vurmazdım. Gelecek sefere bu kadar kolay vurulmayacağım."

Pisciotta sırıtarak, "Zaten dağlar daha eğlenceli," dedi.

Fakat Guiliano'nun annesi henüz pes etmemişti. Paniğini, yanan gözlerindeki korkuyu hepsi görebiliyordu. Umutsuz şekilde, "Bir eşkıya olma, zaten yeterince sefil yaşayan yoksul insanları soyma. Yasa dışı işler yapma. La Venera'nın kocasının ne tür bir yaşam sürdüğünü anlatmasına izin ver," dedi.

La Venera başını kaldırarak doğrudan Guiliano'ya baktı. Yüzündeki erotizm Turi'yi çarpmıştı, genç adamın tutkusunu kendine çekmek istiyor gibiydi. Gözleri cüretli ve davetkâr şekilde üstüne dikilmişti. Turi, daha önce onu yalnızca daha büyük bir kadın olarak düşünmesine rağmen; şimdi cinsel bir çekicilik hissetmişti.

Konuştuğunda sesi heyecandan boğuklaşmıştı. "Gitmeyi istediğin dağlarda kocam bir hayvan gibi yaşadı. Her zaman korku içindeydi. Her zaman. Yemek yiyemezdi. Uyuyamazdı. Yataktayken en ufak bir ses, sıçramasına neden olurdu. Yatağın yanında yerde silahlarla uyurduk. Fakat bütün bunlar işine yaramadı. Hastalanan kızımızı ziyaret etmek istediğinde onu bekliyorlardı. Yumuşak kalpli olduğunu

biliyorlardı. Sokakta bir köpek gibi vuruldu. Başında dikildiler ve yüzüme karşı güldüler.”

Guiliano, Pisciotta’nın yüzündeki sırıtmayı görebiliyordu. Büyük eşkıya Candeleria, yumuşak kalpli miydi? Altı adamı topluca muhbir olduklarından şüphelendiği için öldürmüştü, zengin çiftçileri avlamış, yoksul köylülerden haraç almıştı, tüm kırsal alana dehşet salmıştı. Fakat karısı başka türlü bahsediyordu.

La Venera, Pisciotta’nın gülümsemesini fark etmemişti. Devam etti: “Onu gömdükten bir hafta sonra da çocuğumu kaybettim. Zatürree olduğunu söylediler. Fakat ben, kalbinin kırık olduğunu biliyordum. Dağda ona yaptığım ziyaretleri çok iyi hatırlıyorum, her zaman üşümüş ve aç, bazen de hasta olurdu. Yeniden dürüst bir köylü olmak için her şeyi yapabilirdi. Fakat hepsinin kötüsü, kalbi bir zeytin çekirdeği kadar sertleşmişti. Sevgili Turi, bu kadar gururlu olma. Başına gelenleri aşmanda sana yardım edeceğiz, kocamın ölmeden önceki haline dönüşme.”

Odayı büyük bir sessizlik kaplamıştı. Pisciotta artık gülümsemiyordu. Guiliano’nun babası, çiftlikten kurtulmaktan memnun olacağını mırıldandı; geç saatlere kadar uyuyabilecekti. Hector Adonis, gözlerini masa örtüsüne dikmişti, kaşlarını çattı. Kimse konuşmuyordu.

Sessizlik kapının tıklatılmasıyla sona erdi, nöbetçilerden biri sinyal veriyordu. Pisciotta adamla konuşmaya gitti. Döndüğünde Guiliano’nun silahlarını kuşanması için işaret etti. *“Carabinieri* kışlaları ışıkla parlıyor,” dedi. “Ve Bella Sokağı’nın sonunu, kasaba meydanına girişini, bir polis minibüsü kesiyor. Eve baskın yapmaya hazırlanıyorlar.” Bir an duraksadı. “Hemen vedalaşmalıyız.”

Turi Guiliano’nun kaçış için hazırlanırkenki sakinliği herkesi şaşırtmıştı. Annesi kollarına koşarken, o, ceketini eline almıştı bile. Diğerlerine de hoşça kal dedikten bir an sonra tümüyle hazırdı; ceketini giymiş, tüfeğini asmıştı, yine de hızlı ya da aceleyle hareket etmiyordu. Bir an gülümseyerek durdu ve Pisciotta’ya dönerek, “Kalabilir ve benimle dağlarda daha sonra buluşabilirsin ya da şimdi benimle gelebilirsin,” dedi. Pisciotta, bir şey demeden arka kapıyı açtı.

Guiliano son bir kez daha kucaklarken, annesi onu öperek, “Saklan, düşüncesizce bir şey yapma. Sana yardım etmemize izin

ver," dedi. Fakat o kollarından çıkmıştı bile.

Pisciotta, yolda, tarlaların arasından bayıra doğru öncülük ediyordu. Guiliano keskin bir ıslık çalarak Pisciotta'nın durup kendisini beklemesini sağladı. Dağlara giden yol temizdi ve nöbetçiler bu yönde polis devriyelerinin olmadığını söylemişlerdi. Grotta Bianca'da, dört saatlik bir tırmanıştan sonra güvende sayılırlardı. Eğer *carabinieri* onları karanlıkta izlerse, sıra dışı bir cesaret ve budalalık göstermiş olacaktı.

Guiliano, "Aspanu, garnizonda kaç tane *carabinieri* var?" diye sordu.

"On iki," diye karşılık verdi Pisciotta. "Ve Maresciallo."

Guiliano güldü. "On üç şanssız bir rakam. Niçin bu kadar az adamdan kaçıyoruz?" Bir an durdu ve "Beni izle," dedi.

Tarlaların arasından geri dönerek Montelepre kasabasının uzak ucundan caddeye girdiler. Sonra Bella Sokağı'nı geçtiler, böylece Guiliano'nun evini karanlık dar bir sokağın güvenliğinden izleyebiliyorlardı.

Beş dakika sonra, Bella Sokağı'nda bir cipin tıkırtılarını duydular. İçine Maresciallo'nun kendisi de dâhil altı *carabinieri* doluşmuştu. İki tanesi hemen yan sokağa arka girişi kesmek üzere yürüdüler. Maresciallo ve üç adamı, eve giderek kapıyı vurdular. Aynı zamanda küçük kapalı bir kamyonet, cipin arkasına yanaştı ve tüfekleri hazır iki *carabinieri,* caddeyi tutmak üzere dışarı atladılar.

Turi Guiliano bütün bunları ilgiyle izliyordu. Polis baskını, hedeflerin hiçbir zaman karşı saldırıda bulunmayacağı varsayımına dayanıyordu; tek alternatifleri üstün güçten kaçmak olurdu. Turi Guiliano, o anda temel prensibini oluşturdu; gafil avlandığında her zaman başarı ihtimali ne kadar düşük olursa olsun karşı saldırıya geçecekti.

Bu Guiliano'nun ilk taktiksel operasyonuydu ve eğer kan dökmeyi seçse duruma ne kadar kolay hâkim olabileceğine şaşırmıştı. Gerçekte, kurşunlar eve girip ailesini hedef alabileceği için Maresciallo'yu ve kapıdaki üç adamı vuramazdı. Fakat caddedeki iki adamı ve araçlarındaki iki sürücüyü kolayca öldürebilirdi. Eğer isterse bunu Maresciallo ve adamları Guiliano'nun evindeyken yapabilirdi, dışarı çıkmaya cesaret edemezlerdi ve Pisciotta ile tarlalara doğru kaçabilirlerdi. Minibüsle yolu kapatan polisler ise

hesaba katılmak için çok uzaktaydı. Ayrıca emir almadan yerlerini terk edecek inisiyatifleri de yoktu.

Fakat şu anda kan dökmek istemiyordu. Bu entelektüel bir manevraydı. Ve bu adam gelecekte asıl düşmanı olacağı için özellikle Maresciallo'yu eylemde görmek istemişti.

O anda, kapı, Guiliano'nun babası tarafından açıldı ve Maresciallo bağırarak orada beklemesini söylediği yaşlı adamı kabaca kolundan tutup caddeye fırlattı.

Bir İtalyan *carabinieri* Maresciallo'su, Ulusal Polis gücünün en üst rütbeli subayıydı ve genellikle küçük bir kasaba müfrezesinin komutanı olurdu. Yerel toplumun böylesine önemli bir üyesi olarak, yerel belediye başkanı ve semt papazıyla aynı saygıyı görürdü. Guiliano'nun annesi, yolunu kesip nefretini ifade etmek için yere tükürdüğünde zaten selamlama beklemiyordu.

O ve üç adamı eve girerek araştırma yetkilerini kaba bir şekilde kötüye kullanırken, Guiliano'nun annesi lanet yağdırıyordu. Herkesi caddeye çıkartarak sorguladılar, komşu evleri boşaltarak kadın-erkek herkesi sözle taciz ettiler.

Evin aranması sonuç vermeyince, Maresciallo, ev sakinlerini sorgulamaya kalktı. Guiliano'nun babası şaşırmıştı. "Oğlum hakkında size bilgi vereceğimi mi sanıyorsunuz?" diye sordu Maresciallo'ya, caddedeki kalabalıktan onaylayan sesler yükseldi. Maresciallo, Guiliano ailesine evlerine dönmelerini emretti.

Dar sokağın gölgesinde, Pisciotta, Guiliano'ya, "Bizim silahlar annende olmadığı için şanslılar," dedi. Fakat Turi cevap vermedi. Kan beynine hücum etmişti. Kendini kontrol etmek için çok fazla çaba harcıyordu. Maresciallo, sert bir çıkış yaparak Guiliano'nun ailesine yapılan kaba muameleye itiraz etmeye cesaret eden bir adama sopasıyla vurdu. Diğer iki *carabinieri,* önlerine geleni yakalayarak bekleyen kamyona atmaya başladılar, korku ve protesto çığlıklarını yok sayarak yollarındakileri copluyorlardı.

Aniden caddede beliren bir adam Maresciallo'ya saldırdı. Ateşlenen silahın sesi çınladı ve adam kaldırıma düştü. Evlerden birinden bir kadın haykırarak dışarı koştu ve yerdeki kocasının üstüne atladı. Turi Guiliano onu tanımıştı; bir aile dostuydu ve her zaman taze pişmiş Paskalya çöreği getirirdi.

Turi, Pisciotta’nın omzuna hafifçe dokunarak fısıldadı, “Beni izle.” Ve dar kıvrımlı sokaklarda, Bella Sokağı’nın sonundaki meydana doğru koşmaya başladı.

Pisciotta ardından şiddetle bağırdı, “Ne halt ediyorsun?” fakat sonra sessizleşti. Turi’nin kafasından neler geçtiğini anlamıştı. Tutuklu dolu kamyon Bellampo Kışlasına, Bella Sokağı’nın sonundan dönecekti. Karanlık paralel caddede koşarken Turi Guiliano kendini tanrı gibi görünmez hissediyordu. Düşman, ne yapmakla olduğunu asla hayal edemez, düşünemezdi. Onlar, dağlarda güvenli bir sığınak bulmak için koşturduğunu düşünüyorlardı. Vahşi bir sevinç duydu. Annesinin evini bedelini ödemeden basamayacaklarını öğreneceklerdi, bunu tekrar yapmadan önce iki kez düşüneceklerdi. Bir daha kimseyi soğukkanlılıkla vuramayacaklardı. Komşularına ve ailesine saygı göstermeleri gerektiğini onlara öğretecekti.

Meydanın uzak tarafına ulaştı, tek sokak lambasının ışığında, Bella Sokağına girişi kesen polis minibüsünü görebiliyordu. Sanki böyle bir tuzağa düşebilirmiş gibi bekliyorlardı. Ne düşünüyor olabilirlerdi? Meydana hâkim kilisenin arka girişine çıkan bir başka yan sokağa geçti, Pisciotta onu izliyordu. Kilisenin içinde, ikisi de sunak trabzanından atladılar ve bir süre önce Komünyon ayini sırasında papaza hizmet ettikleri kutsal sahnede bir an durdular. Silahlarını hazırda tutarak diz çöktüler ve acemice haç çıkarttılar; bir an için balmumu İsa heykelinin gücü, yaldızlı mavi kaftanlı Bakire Meryem ve aziz heykelleri, kavga için duydukları tutkuyu köreltti. Sıraların arasından, meydana ateş edebilecekleri meşe kapıya doğru koşuyorlardı. Oraya vardıklarında silahlarını hazırlamak için tekrar diz çöktüler.

Bella Sokağı’nı kesen minibüs, daire çizip tekrar caddeye çıkmak üzere gelmekte olan tutuklularla dolu kamyonun geçmesi için geri çekildi. O anda Turi Guiliano kilise kapısını iterek açtı ve Pisciotta’ya, “Başlarının üstünden ateş et,” dedi. Aynı anda otomatik silahıyla, lastiklerini ve motorunu hedef alarak minibüse ateş açtı. Motorun patlaması ve minibüsün ateş almasıyla yükselen alevler, meydanı birden aydınlattı. Öndeki iki *carabinieri* gevşek tutturulmuş kuklalar gibi dışarı düştü, şaşkınlıkları, vücutlarını sarsıntıya karşı hazırlamak için gereken zamanı bırakmamıştı. Yanında, Pisciotta tüfeğini doğrudan tutukluları taşıyan kamyonun binek kısmına ateşlemişti.

Turi Guiliano sürücünün dışarı fırladığını ve hareketsiz kaldığını gördü. Diğer silahlı *carabiniere* dışarı atladığında, Pisciotta silahını yeniden ateşledi. İkinci polis de yere yığıldı. Turi, Pisciotta'ya yaklaşmak için döndü, fakat ani makineli tüfek ateşi ile kilisenin vitray penceresi tuzla buz oldu ve renkli parçalar kilise döşemesine yakutlar gibi yayıldı. Turi, o anda artık merhametin olasılığı kalmadığını fark etti. Aspanu, haklıydı. Öldürmeli ya da ölmeliydiler.

Guiliano, Pisciotta'yı kolundan çekti, birlikte geri, kiliseye doğru koşarak arka kapıdan dışarı, Montelepre'nin karanlık, virajlı caddelerine doğru çıktılar. Guiliano, o gece tutukluların kaçmasına yardım etmek için yapacak bir şey kalmadığını anlamıştı. Kasabadan sessizce çıkarak, açık alanlara doğru yöneldiler ve büyük beyaz taşlarla kaplı dik bayırların güvenliğine ulaşana kadar koşmayı sürdürdüler. Cammarata Dağları'nda Monde d'Ora tepesine vardıklarında tan ağarıyordu.

Bin yıldan uzun süre önce, Spartaküs kölelerden oluşan ordusunu buraya saklamış ve Roma lejyonlarıyla savaşmak için onlara liderlik etmişti. Monte d'Ora'nın tepesinde durarak güneşi seyretmek iyi gelmişti, Turi Guiliano, düşmanlarından kurtulduğu için taze bir neşeyle dolmuştu. Bir daha asla bir insana itaat etmeyecekti. Kimin ölüp kimin yaşayacağına kendisi karar verecekti ve bütün yapacaklarının Sicilya'nın zaferi ve özgürlüğü için olacağından şüphesi yoktu. Kötülük için değil, iyilik için savaşacaktı. Yalnızca adalet için, yoksullara yardım etmek için vuracaktı. Her mücadeleden zaferle çıkacak, zulme uğrayanların sevgisini kazanacaktı.

Yirmi yaşındaydı.

YEDİNCİ BÖLÜM

DON CROCE MALO, sayesinde bütün Sicilya'ya ün salacak olan Villaba köyünde küçük bir çukurda doğmuştu. Dindar bir aileden gelmesi ve ailesi tarafından Kutsal Katolik Kilisesinde papazlık için hazırlanması Sicilyalılar için ironik değildi. İlk adı, yalnızca çok dindar aileler tarafından verilen dini bir isim olan Crocefisso'dan geliyordu. Aslında genç bir adam olarak, kutsal Paskalya kutlamalarında sahneye konan dini oyunlarda oynadığı İsa rolüyle takdir toplamıştı.

Fakat yüzyılın başında yetişkin bir adam olduğunda Croce Malo'nun kendinden başka bir otoriteye saygı duymasının zor olduğu anlaşıldı. Kaçakçılık yapıyor, haraç alıyor, çalıyordu ve en kötüsü köyün genç bir kızını, oyunlardaki masum Magdalene'yi hamile bıraktı. Sonra onunla evlenmeyi reddetti, oyunun dini ateşinden her ikisinin de etkilendiğini, bu yüzden affedilmesi gerektiğini ileri sürmüştü.

Kızın ailesi, bu açıklamayı kabul etmedi ya evlilik ya da ölüm talep etti. Croce Malo, şerefi lekeli bir kızla evlenemeyecek kadar gururluydu ve dağlara kaçtı. Eşkıya olarak geçirdiği bir yıldan sonra, mafya ile ilişki kurmaya yetecek büyük bir servet yapmıştı.

"Mafya," Arapçada, sığınak anlamına gelir ve Sicilya diline, Müslümanlar ülkeyi onuncu yüzyılda yönetirken geçmiştir. Sicilya halkı, tarih boyunca Romalılar, Papalık, Normanlar, Fransızlar, Almanlar ve İspanyollar tarafından acımasızca baskı altında tutuldu. Hükümetleri, yoksul çalışan sınıfı köleleştirdi, emeklerini sömürdü, kadınlarına tecavüz etti, liderlerini öldürdü. Zenginler bile talan ve zulümden kurtulamadı. Kutsal Katolik Kilisesinin İspanyol Engizisyonu, muhalif oldukları gerekçesiyle mal varlıklarına el koydu. Ve bu yüzden "mafya", intikamcıların gizli örgütü olarak yayıldı. Kraliyet mahkemeleri, bir çiftçinin karısına tecavüz eden bir Norman soylusunu cezalandırmayınca, köylüler çetesi onu öldürdü. Polis şefi, küçük bir hırsıza, cassetta ile işkence ettiğinde, polis şefi de

öldürüldü. Nispeten iradesi güçlü köylüler ve yoksullar halkı savunmak için organize bir şekilde örgütlendiler ve gerçekte, ikinci ve daha güçlü bir hükümet oluşturdular. Öyle ki, artık düzeltilecek bir hata olduğunda, insanlar resmi makamlara değil, probleme arabuluculuk eden yerel mafya liderine gitmeye başladılar.

Bir Sicilyalının işleyebileceği en büyük suç, yetkili makamlara, mafya tarafından yapılan herhangi bir şeyle ilgili herhangi bir bilgi vermekti. Sessiz kalırlardı. Ve bu sessizlik, omerta olarak adlandırıldı. Yüzyıllar boyunca süren uygulama, kişinin kendisine karşı işlenen bir suç hakkında bile polise bilgi vermemesine kadar genişledi. Halkla, mevcut hükümetin yasa uygulayıcıları arasındaki bütün bağlar kesildi, öyle ki küçük çocuklara dahi, yabancı birine köye giden en basit yolu ya da birinin evini bile söylememesi öğretildi.

Mafya'nın Sicilya'yı yönettiği yüzyıllar boyunca, huzur, öylesine belirsiz ve görünmezdi ki, yöneticiler gücünün boyutlarını asla anlayamadı. II. Dünya Savaşı'na kadar, "Mafya" kelimesi, Sicilya adasında asla telaffuz edilmedi.

***

DON CROCE, dağlara kaçışından beş yıl sonra, "Nitelikli Adam" olarak ünlenmişti. Bu, bir insanın tedirginlik duymadan öldürülmesi işinin kendisine emanet edilebileceği anlamına gelmekteydi. "Saygıdeğer" bir adamdı ve bazı düzenlemeler yaptıktan sonra, Palermo'nun kırk mil güneyindeki kendi kasabası Villaba'ya geri dönmüştü. Ayarlamalar, şerefini lekelediği kızın ailesine tazminat ödemeyi de içeriyordu. Bu, daha sonra onun cömertliğinin bir ifadesi olarak ilan edildi fakat daha çok bilgeliğini gösteriyordu. Hamile kız, zaten genç dul sıfatıyla Amerika'daki akrabaların yanına gönderilmişti, fakat ailesi olayı unutmamıştı. Her şeyin ötesinde Sicilyalıydılar. Don Croce, yetenekli bir katil, merhametsiz bir zorba, mafyanın dehşet verici bir üyesiydi, fakat şerefi beş paralık olan bir aileden korunmak için bütün bunlara rahatça güvenemezdi. İnsanların şerefi söz konusuydu, sonuçları ne olursa olsun onu öldürebilirlerdi.

Croce Malo, cömertliği, sağgörü ile birleştirince, saygıdeğer, "Don" unvanını kazandı. O zaman kırk yaşındaydı, mafyanın en

önde gelenlerinden biriydi ve rakip gruplar arasındaki, en acımasız kan davalarını çözmek için çağrılırdı. Mantıklı ve zekiydi, diplomat olarak doğmuştu, hepsinden önemlisi kan görünce bayılmıyordu. Bütün Sicilya Mafyası ve zenginleri arasında “Barış Don’u” olarak ünlendi. İnadından vazgeçmeye yanaşmayan kişi, planlı bir şekilde öldürülüyordu ve bu yolla Don Croce zengin bir adam olmuştu. Palermo Kardinal’ine sekreter olan kardeşi Benjamino’nun bile öncelikli sadakati Don Croce’yeydi. Kan bağı, kutsal sudan daha önemliydi.

Evlendi ve çılgınca sevdiği bir oğlu oldu. Don Croce, ne sonradan zengin olanlar gibi hesaplı, ne de yokluk çekmeyi sonradan öğrenenler gibi alçakgönüllüydü, onu bütün Sicilya’da ünlendiren bir başarı elde etmiş ve Roma sosyetesinin en üst kesiminin hayranlığını kazanmıştı. Bu başarı, evliliğindeki problemleri çözmekte gösterdiği maharetten kaynaklanmıştı.

Don Croce, damarlarındaki kanı büyük bir para karşılığında aristokratlaştıran ve asalet imtiyazını kısa süre önce alan asil bir aileden biriyle evlenmişti. Evliliğinin birkaç yılının ardından, karısı ona karşı saygıda kusur etmeye başladığında, tabii ki bu durumu alışık olduğu yolların dışında bir şekilde düzeltmesi gerektiğini biliyordu. Karısı kendi asaleti nedeniyle, Don Croce’nin saçma ve kaba köylü tarzını, özensiz giysilerini ve her konuda emir vermesini itici bulmuştu. Don Croce, onunla evlenmek için talip olduğunda diğer bütün adayların kaybolduğunu da unutmamıştı.

Tabii ki, açık bir şekilde saygısızlık etmiyordu, her şeyin ötesinde burası, İngiltere ya da Amerika değil Sicilya’ydı. Fakat Don olağanüstü şekilde duyarlı bir kişiydi. Kısa sürede, karısının kendi yürüdüğü toprağa tapınmadığını fark etti ve bu, onun saygısızlığının yeterli bir kanıtıydı. Yaşam boyu sürecek sadakatini kazanma konusunda kararlıydı, sonra bütün dikkatini rahatlıkla işine verebilecekti. Esnek zekâsıyla problemi enine boyuna tarttı ve Machiavelli’ye yaraşır bir plan yaptı.

İtalya Kralı, sadık vatandaşlarını ziyaret etmek için Sicilya’ya geliyordu. Bütün Sicilyalılar Roma hükümetinden nefret eder, mafyadan korkar fakat monarşiyi severlerdi. Çünkü aileleri ile Bakire Meryem ve Tanrı arasında bağ kurmuştu. Kral’ın ziyareti nedeniyle muhteşem şenlikler düzenleniyordu.

Sicilya’daki ilk pazarında, Kral, büyük Palermo Katedrali’nde ekmek ve şarap ayinine katıldı. Sicilya’nın eski soylularından birinin, Prens Ollorto’nun oğlunun vaftiz babası olacaktı. Kral zaten en azından yüz çocuğun, feldmareşallerin, düklerin ve Faşist partinin en güçlü adamlarının oğullarının vaftiz babasıydı. Bunlar, hükümdarlık ile hükümet yöneticileri arasında ilişkileri sağlamlaştırmak için yapılan politik eylemlerdi. Kraliyet vaftiz çocukları otomatik olarak Kraliyet Şövalyeleri oluyordu ve onlara verilen şerefi kanıtlamak için bir belge, kuşak ve bir de küçük bir gümüş kupa gönderiliyordu.

Don Croce hazırdı. Festival kalabalığında üç yüz adamı vardı. Kardeşi Benjamino, törendeki ayini yöneten papazlardan biriydi. Prens Ollorto’nun bebeği vaftiz edilmişti ve gururlu babası, bebeği zaferle tutarak katedralin dışına çıkarttı. Kalabalık onaylayarak bağırdı. Prens Ollorto, üst sınıfın en az nefret edilen simalarından biriydi, ince, yakışıklı bir adamdı; her zaman Sicilya için önemli biri olarak görülürdü.

O anda, Don Croce’nin adamları katedrale akın etti ve Kral’ın çıkışını engelledi. Kral, bıyığı kafasındaki saçlardan daha sık olan küçük bir adamdı. Kendisini oyuncak bir asker gibi gösteren süslü şövalye üniformasını giymişti. Fakat fiyakalı görünüşüne rağmen fazlasıyla iyi kalpliydi, bu yüzden Peder Benjamino, bir başka bebeği kollarına tutuşturduğunda şaşırdı fakat itiraz etmedi. Kaynayan kalabalık, Don Croce’nin emriyle, Kral’ı ustalıkla maiyetinden ve ayini yöneten Palermo Kardinal’inden ayırmıştı, böylece müdahale edemeyeceklerdi. Peder Benjamino, yakındaki vaftiz kumasından kutsal suyu aceleyle serpiştirdi ve sonra bebeği, Kral’ın kollarından kaparak Don Croce’ye verdi. Don Croce’nin karısı, mutlulukla ağlayarak Kral’ın önünde diz çöktü. Artık tek çocuklarının vaftiz babası Kral’dı. Daha fazlasını isteyemezdi.

***

DON CROCE şişmanladı ve kemikli yüzü ellenerek büyük maun bir tabla gibi oldu; burnu, iktidar simgesi gibi hizmet eden büyük bir gagaya dönüştü. Kıvırcık saçları, gri renkli dikenli tellere benzedi. Vücudu, görkemli şekilde balon gibi şişti; gözleri etli gözkapakları ile kapandı. Bir obelisk gibi görünene kadar aldığı her kiloyla gücü de artıyordu. Bir erkek olarak hiçbir zaafı yok gibi görünüyordu; asla

öfke, açgözlülük göstermezdi. Sevecen bir kişiliği vardı fakat bunu asla sözle ifade etmezdi.

Ciddi sorumluluklarının bilincindeydi ve asla karısının yatağında ya da göğsünde korkularını göstermezdi. Fakat oğlu -görünürdeki varis- dini sosyal reformun tuhaf illetine kapılmıştı ve Amazon boyunca vahşi yerlileri eğitip kalkındırmak için Brezilya'ya göç etmişti. Don öyle utandı ki, bir daha oğlunun adını anmadı.

Mussolini'nin iktidara yükselişinin başlangıcında, Don Croce'yi etkileyen bir şey olmadı. Dikkatle izleyerek bu adamın ne kurnaz ne de cesaretli olduğu sonucuna vardı. Ve böyle bir adam İtalya'yı yönetebiliyorsa, Don Croce de Sicilya'yı yönetebilirdi.

Fakat felaket çöktü. Mussolini, iktidarının birkaç yılından sonra, uğursuz gözlerini Sicilya'ya ve mafyaya dikti. Bunun suçlu takımının pejmürdeliği olmadığını, gerçek bir gücün, imparatorluğunun bir kısmını kontrol ettiğini fark etmişti. Ve tarih boyunca mafyanın, Roma'daki bütün hükümetlere karşı komplo kurduğunu anladı. Sicilya'nın yöneticileri, son bin yıldır mafyayla mücadeleyi denemiş ve başarısız olmuşlardı. Şimdi Diktatör, onları sonsuza kadar yok etmeye yemin etmişti. Faşistler, demokrasiye inanmıyordu. Ne isterlerse, devlet için neyin iyi olduğunu düşündülerse yaptılar. Kısacası, Don Croce Malo'nun yöntemlerini kullandılar.

Mussolini, en güvendiği bakanı, Cesare Mori'yi Sicilya'ya yönetici olarak sınırsız yetkilerle gönderdi. Mori Sicilya'daki bütün adli mahkemelerin çalışmalarını geçici olarak durdurdu. Ve bütün Sicilyalı korumaları bypass etti. Sicilya'ya önce vurup sonra soru sorması emredilen birliklerle girdi. Bütün köylerde insanlar tutuklandı ve sürgün edildi.

Diktatörlükten önce İtalya'da ölüm cezası yoktu ve bu da mafyaya karşı bir dezavantaj olmuştu. Mori'nin yönetimi altında bu durum değişti. Korkunç cassettaya bile direnerek omerta yasasına bağlı kalan gururlu mafiosi vuruldu. Sözde komplocular, Akdeniz'deki küçük izole adalara sürüldü. Bir yıl sonra Sicilya Adası'nın büyük bir kısmı boşalmış ve mafya bir yönetim gücü olarak yok edilmişti. Binlerce suçsuz insanın, bu geniş ağda yakalanıp, suçlu olarak değerlendirilmesinin Roma için önemi yoktu.

***

DON CROCE, demokrasinin adil kurallarını severdi ve Faşistlerin yaptıkları yüzünden çok öfkelendi. Arkadaşları ve meslektaşları, suçlarının kanıtını bırakmayacak kadar zeki olduklarından uydurulmuş suçlamalarla hapse atılmıştı. Çoğu, söylentilere dayanılarak, açık bir mahkemede ortaya çıkıp tanıklık etmeleri gerekmediği için izleri takip edilip yakalanamayan ve ikna edilemeyen dürzülerden gelen gizli bilgilerle hapsedildi. Hukuk ve adalet ortadan kalkmıştı. Faşistler, engizisyon günlerine, kralların ilahi haklarının olduğu zamana geri dönmüşlerdi. Don Croce, kralların ilahi haklarına asla inanmamıştı, aksine alternatifi dört vahşi at tarafından parçalanmak olmadığı sürece, buna inanan mantıklı bir insan varlığının olamayacağını ileri sürerdi.

Daha da kötüsü, Faşistler ortaçağ işkence enstrümanı olan cassettayı -inatçı bedenlerde mucizeler yaratan 90 santim uzunluğunda, 60 santim genişliğinde korkunç bir alet- geri getirdiler. En kararlı *Mafioso* bile cassettaya hedef olduğunda, bir İngiliz kadını kadar gevşek ağızlı olmuştu. Don Croce işkenceye karşı öfke doluydu ve asla hiçbir çeşidini kullanmamakla övünürdü. Basitçe öldürmek yeterliydi.

Don Croce, görkemli bir balina gibi, Sicilya yeraltının karanlık sularına dalmıştı. Başkeşiş Manfredi'nin koruması altında sahte bir Fransciscan keşişi olarak manastıra girdi. Uzun süreli ve keyifli bir ilişki kurmuşlardı. Don, cahil gururuna rağmen adam kaçırma işindeki kariyerinin ilk zamanlarında, Başkeşiş'i gerekli fidye mektuplarını yazmakla görevlendirmişti. Birbirlerine karşı her zaman dürüst oldular. Ortak zevkleri olduğunu keşfetmişlerdi -hafif kadınlar, iyi şarap ve komplike hırsızlık. Don, doktorunu ziyaret etmek ve bu ülkenin sakin lükslerini denemek için İsviçre'ye yaptığı gezilerinde sık sık Başkeşiş'i de yanına alırdı. Sicilya'nın daha tehlikeli zevklerinden sonra sakin ve hoş bir değişim olurdu.

II. Dünya Savaşı başladığında, Mussolini, artık Sicilya'ya yakından ilgi göstermeyi bıraktı. Don Croce hemen bu fırsatı değerlendirdi, diğer mafya üyeleri ile iletişim sağlamak için sessizce ağlarını kurdu. Minik Pantelleria ve Stromboli adalarına sürgüne gönderilen mafyanın eski güvenilir adamlarına umut mesajları gönderdi. Yönetici Mori tarafından hapsedilen bu mafya liderlerinin ailelerine dostça davrandı.

Don Croce, tek umudunun eninde sonunda Müttefiklerin kazanacağı zafer olduğunu biliyordu ve bütün çabalarını bu yönde sürdürdü. Yeraltı partizan gruplarıyla ilişki kurdu ve adamlarına, uçağı düşürülen Müttefik pilotlarına yardım etmeleri emrini verdi. Ve kritik saatte, Don Croce hazırlıklıydı.

Amerikan Ordusu, Sicilya'yı 1943 Temmuz'unda istila ettiğinde Don Croce yardım elini uzattı. Birçok Sicilyalı, göçmenlerin çocukları bu orduda değil miydi? Sicilyalılar, Sicilyalılara karşı Almanlar için neden savaşsındı? Don Croce'nin adamları, İtalyan askerlerin binlercesini, firar etmek ve mafya tarafından onlar için hazırlanan yerlerde saklanmak için ikna etti. Don Croce kişisel olarak Amerikan ordusunun gizli ajanlarıyla kontak kurdu ve birliklerine dağ yollarında rehberlik etti, ağır Alman silahlarıyla güçlendirilmiş siperlerin arkasından dolaştılar. Böylece Britanya güçleri adanın diğer yanında çok sayıda ölü ve yaralı vererek yavaşça ilerlerken, Amerikan Ordusu görevini programlanandan hızlı şekilde tamamladı ve çok az kayıp verdi.

Don Croce, şimdi neredeyse altmış beş yaşında ve çok kilolu olmasına rağmen bir *mafioso* partizanları çetesiyle birlikte, Palermo şehrini savunmakla görevli Alman generali kaçırdı. Amerikan Ordusu girene kadar tutsağını şehirde sakladı. Güney İtalya'daki en üst rütbeli Amerikan komutanı, Washington'a gönderdiği raporlarda Don Croce'den "Mafya Generali" olarak söz etti. Ve böylece daha sonraki aylarda Amerikan kurmay subayları tarafından tanındı.

***

SİCİLYA'NIN Amerikan Askeri Valisi, Albay Alfonso La Ponto'ydu. New Jersey eyaletinde yüksek rütbeli bir politikacı olarak bu göreve doğrudan atanmış ve bu iş için özel olarak eğitilmişti. Politik bir işi nasıl bağlayacağını çok iyi biliyordu. Askeri hükümetteki kurmayları, benzer nitelikleri ile seçilmişti. AMGOT karargâhı, yirmi kurmay ve elli erden oluşuyordu. Çoğu İtalyan kökenliydi. Don Croce, bir kan kardeşin içten sevgisi ile hepsini bağrına bastı, şefkat gösterdi.

Albay La Ponto, Don Croce'yi baş danışmanı yapmıştı aynı zamanda yakın arkadaşıydı. Sık sık evine akşam yemeğine gelir ve yemeklere bayılırdı.

Çözülmesi gereken ilk problem, Sicilya'nın bütün küçük kasabaları için yeni belediye başkanları atamaktı. Eski başkanlar faşistti ve tabii ki, Amerikan hapishanelerine atılmıştı.

Don Croce, daha önce hapsedilen mafya liderlerini önerdi. Kayıtları açıkça, devletin hedeflerine ve refahına direniş göstermeleri yüzünden faşist hükümet tarafından eziyete uğradıklarını ve hapsedildiklerini gösteriyordu, suçlamaların uydurulmuş olduğu açıktı. Don Croce, karısının yaptığı enfes balık ve spagettiyi yerlerken, arkadaşlarının -hepsi katiller ve hırsızlar- adalet, özgürlük ve demokratik prensipler için nasıl kahramanca direndikleri üzerine güzel hikâyeler anlattı. Albay, kendi yönetimi altında sivil nüfusu idare edecek ideal insanları bu kadar çabuk bulduğu için memnundu. Bir ay içinde, Batı Sicilya'daki kasabaların çoğu yeni belediye başkanlarına kavuşmuştu, faşist cezaevlerinde bulunmuş bir grup en inatçı mafiosi.

Ve bunlar öyle çok çalıştılar ki, Amerikan ordusunun düzeni sağlamak için arkalarında minimum işgal birliği bırakmaları yeterli oldu. Anakarada savaş devam ederken burada ne bir sabotaj ne de bir casusluk faaliyeti söz konusu olmadı. Karaborsa, en alt düzeyde tutuldu. Albay, özel bir madalya aldı ve tuğgeneralliğe yükseltildi.

Don Croce'nin mafya belediye başkanları, kaçakçılık yasalarını sıkı bir şekilde uyguladı; *carabinieri* yolları ve dağ geçitlerini sürekli denetledi. Eski zamanlardaki gibiydi. Don Croce her ikisine de emir veriyordu. Hükümet denetçileri, inatçı çiftçilerin tahıllarını, zeytinlerini ve üzümlerini resmi olarak belirlenen fiyatlardan tabii ki Sicilya dışındaki kişilere dağıtılmak üzere hükümet ambarlarına teslim ettiğinden emindi. Don Croce, bu yiyecek maddelerini Palermo, Monreale ve Trapani'nin aç şehirlerine, Sirakuze ve Catania'ya, hatta anakaradaki Napoli'ye nakletmek üzere Amerikan ordusu kamyonlarını kullandı. Amerikalılar, Don Croce'nin verimli çalışmalarına hayran kaldılar ve onu, Birleşik Devletler silahlı kuvvetlerine hizmetleri nedeniyle yazılı olarak takdir ettiler.

Fakat Don Croce, bu övgüleri yemiyordu, kara cahil olduğu için keyif almak için bile okuyamıyordu. Albay La Ponto'nun sırt sıvazlamaları kocaman karnını doyurmuyordu. Don Croce için, Amerika'nın minnettarlığı ya da Tanrı'nın kutsaması yeterli değildi, insanlık ve demokrasi hizmetindeki birçok iyi işinin karşılığını almaya

kararlıydı. Böylece bu tıka basa dolu Amerikan kamyonları, sürücüleri silahlı ve resmi belgeleri Albay tarafından imzalanmış şekilde, Don Croce tarafından belirlenen oldukça farklı hedeflere doğru yola çıktılar. Don'un; Montelepre, Villaba ve Partinico gibi küçük kasabalardaki kendi kişisel depolarında yüklerini boşalttılar. Sonra Don Croce ve iş arkadaşları bunları gelişen karaborsada resmi fiyatlarının elli kat üstünde sattılar. Böylece, yeniden dirilen mafyanın en güçlü liderleriyle ilişkilerini sağlamlaştırdı. Don Croce'ye göre, açgözlülük bütün insan zaaflarının en büyüğüydü ve bu nedenle kendi payını dağıttı.

Çok cömertti. Albay La Ponto'ya hediye olarak antika heykeller, resimler ve antik mücevherler verdi. Don bundan zevk alıyordu. Subaylar ve Amerikan Askeri hükümetinin adamları, onun oğulları gibiydi ve çocuklarına düşkün bütün babalar gibi sevgisini hediyelerle gösterdi. Çoğu Sicilya kökenli oldukları, İtalyan karakterini ve kültürünü anladıkları için özellikle seçilen bu adamlar, ona sevgiyle karşılık verdiler. Özel seyahat belgelerini imzaladılar, Don Croce istediğinde kamyonları vermeyi özel görevleri saydılar. Güzel Sicilyalı kızlarla tanışabildikleri partilere davet edildiler Sicilyalı ailelerin evlerine alınarak, göçmen annelerininkilere benzeyen yemekler yediler ve m*afioso* kızlarına kur yaptılar.

Don Croce Malo, eski gücünü geri almak için her şeyi tam yerinde yaptı. Bütün Sicilya'daki mafya şefleri ona borçluydu. Artezyen kuyularını kontrol ederek ada halkına, iyi bir kazançla, su satıyordu. Yiyeceklerde tekel yarattı; meyve satan her pazar tezgâhından, et satan her kasaptan, kahvelerden, hatta gezici müzisyen bandolarından vergi topladı. Tek benzin kaynağı Amerikan ordusu olduğu için bunu da kontrol ediyordu. Asillerin büyük malikâneleri için kâhyaları kendisi sağladı ve topraklarını tam zamanında ucuz fiyatla aldı. Mussolini'nin İtalya'da iktidara gelmesinden önce kullandığı gücünü yeniden tesis etmek için yola çıkmıştı. Yeniden zengin olmaya kararlıydı. Gelecek yıllarda Sicilya'yı zeytin preslerinde sıkacaktı.

Yalnızca bir tek şey Don Croce'yi rahatsız ediyordu. Tek oğlu, eksantrik bir istekle iyi işler yapmak için çekip gitmişti. Erkek kardeşi, Peder Benjamino aile kuramıyordu. Don'un, imparatorluğunu miras bırakacağı kanından kimse yoktu. Güvenebileceği, kadife eldiven

ikna edici olmayınca devreye girecek, genç ve kanla bağlı bir savaşçı varisi yoktu.

Don'un adamları genç Salvatore Guiliano'yı işaretlemişlerdi ve Başkeşiş Manfredi, onun potansiyelini onaylamıştı. Şimdi bu genç adamın kahramanlık öyküleri bütün Sicilya'yı kaplamıştı. Don, tek problemine onun çözüm olabileceğini düşünüyordu.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

MONTELEPRE'DEN kaçışlarının ertesi sabahı, Turi Guiliano ve Aspanu Pisciotta, Monte d'Ora'daki mağaranın arkasında hızla akan derede yıkandılar. Silahlarını sarp kayalığın kenarına alarak pembe çizgili şafağın keyfini sürmek için battaniyeleri yaydılar.

Grotta Bianca, neredeyse tavana kadar uzanan iri kaya parçaları kümesi içinde sona eren uzun bir mağaraydı. Turi ve Aspanu küçük birer çocukken bu iri kaya parçalarını çekerek dağın öte yanına giden bir yol bulmuşlardı. Tarihi, İsa'dan önceye dayanıyordu, Spartakus'un ordusu tarafından Romalı lejyonlardan saklanmak için kazılmıştı.

Çok aşağıda, bir oyuncak köy gibi küçücük görünen Montelepre uzanıyordu. Kayalığa çıkan çok sayıda patika, dağa tutunmuş ince, kirece bulanmış solucanlar gibi görünüyordu. Montelepre'nin gri taş evleri yükselen güneşle teker teker altın rengine dönüyordu.

Sabah berraktı, yerdeki dikenli hintincirleri, serin ve tatlı görünüyordu, Turi bir tane alarak ağzını tazelemek için dikkatle ısırdı. Güneşin sıcağında birkaç saat geçirmek, onları, susuz pamuk yumaklarına döndürürdü.

Aspanu silahları temizlerken, Turi, aşağıdaki kasabayı izliyordu. Çıplak gözü, minik siyah noktaları, çalışmak için küçük tarlalarına giden insanları seçti. Kendi evini belirlemeye çalıştı. Uzun süre önce o ve Aspanu, Sicilya ve Amerikan bayraklarını çatıda dalgalandırmışlardı. Neşeli, sevimli çocuklar, yurtseverlerin övgülerini almışlardı. Fakat gerçek nedenleri, yakındaki dağların tepesinde dolaşırlarken evlerini seçebilmekti -böylece, yetişkin dünyayla endişeleri giderici bir bağlantı kurmuşlardı.

Aniden on yıl önce olmuş bir şeyi hatırladı. Köyün faşist memurları, evlerinin çatısından Amerikan bayrağını indirmelerini emretmişti. İki oğlan çok öfkelenmiş, Amerikan ve Sicilya

bayraklarını indirerek gizli yerleri olan Grotta Bianca'ya, kaya duvarların dibine gömmüşlerdi.

Guiliano, Pisciotta'ya "gözünü yoldan ayırma," diyerek mağaraya girdi. On yıldan sonra bile bayrakları gömdükleri yeri tam olarak hatırlıyordu. Kayaların toprakla birleştiği yerin sağ köşesindeydiler. Kayaların altındaki toprağı kazmaya başladı.

O noktanın üstünü ince, sümüksü, yeşil-siyah yosun kaplamıştı. Guiliano önce botuyla kazdı sonra kazma olarak küçük bir taş kullandı. Kısa sürede bayraklar ortaya çıktı. Amerikan bayrağı, sümüksü bir paçavra olmuştu fakat Sicilya bayrağını diğerinin içine sardıkları için korunmuş ve sağlam kalmıştı. Guiliano bayrağı açtı, kırmızı ve altın renkler çocukluğundaki kadar belirgindi. Bir delik bile yoktu. Dışarı çıkardı ve Pisciotta'ya gülerek, "Bunu hatırlıyor musun, Aspanu?" diye sordu.

Pisciotta bayrağa baktı. Sonra o da güldü, heyecanla, "Kader," diye bağırarak zıpladı ve bayrağı Guiliano'nun elinden kaptı. Kayalığın kenarına gitti ve aşağı, kasabaya doğru salladı. Birbirleriyle konuşmaları bile gerekmedi. Guiliano, kayalıkta büyüyen bir fidanı kopardı. Bir delik kazdılar ve fidanı taşlarla destekleyerek bayrağı ona tutturdular, böylece tüm dünyanın göreceği şekilde özgürce dalgalanacaktı. Sonunda, beklemek için kayalığın kenarına oturdular.

***

BİR ŞEY görene kadar öğlen olmuştu ve sonunda gördükleri ise, sadece kayalığa giden tozlu yolda eşek süren yalnız bir adamdı.

Bir saat daha izledikten sonra eşek dağ menziline girip yukarı doğru çıkarken, Pisciotta, "Lanet olsun, binici eşekten daha küçük. Bu, senin vaftiz baban, Adonis olmalı," diye bağırdı.

Guiliano, Pisciotta'nın sesindeki alayı sezmişti. Pisciotta -ince, zarif ve formda- fiziksel deformasyondan korkardı. Tüberkülozlu ciğerleri yüzünden, bazen ağzından kan gelir, yaşamının tehlikede olması yüzünden değil, güzelliğini bozduğu için bundan nefret ederdi. Sicilyalılar insanlara fiziksel kusurları ile ilgili lakaplar takmaya bayılırlar. Bir defasında bir arkadaşı Pisciotta'yı "Kâğıt Ciğerli" diye çağırmıştı. Pisciotta, onu çakısıyla bıçaklamaya kalktığında yalnızca Guiliano'nun gücü cinayeti önleyebilmişti.

Guiliano, dağdan aşağı doğru birkaç mil koştu ve büyük granit kayanın arkasına saklandı. Aspanu ile oynadıkları çocukluk oyunlarından biriydi. Adonis'in gelmesini bekledi, sonra saklandığı kayalıktan bağırdı, “olduğun yerde kal.” Luparası elindeydi.

Bu da bir çocukluk oyunuydu. Adonis, silahını çekişini gizlemek istiyormuşçasına yavaşça döndü. Fakat Guiliano, gülüyordu, saklandığı yerden çıktı; güneş ışığında yalnızca luparası parlıyordu.

Guiliano, “Vaftiz baba, ben Turi,” diye seslendiğinde Adonis silahını tekrar beline soktu ve sırt çantasını silkerek omzundan attı. Sonra Guiliano, luparasını indirdi ve ortaya çıktı. Guiliano, Hector Adonis'in kısa bacakları yüzünden eşekten inerken her zaman sıkıntı çektiğini biliyordu ve bu yüzden ona yardım etmek istedi. Fakat yolda göründüğünde, Profesör hızla aşağı kaydı ve kucaklaştılar. Yukarı kayalığa yürüdüler.

“Ee, genç adam, köprüleri yaktın,” dedi Hector Adonis profesyonel bir sesle. “Dün geceden sonra iki ölü polis daha var. Artık bu bir şaka değil.”

Pisciotta kayalığın ön yüzüne varıp onları selamlarken, Adonis, “Sicilya bayrağını görür görmez burada olduğunuzu anladım,” dedi.

Pisciotta sırıttı ve yumuşak şekilde, “Turi, ben ve bu dağ İtalya'dan ayrıldık,” dedi.

Hector Adonis, ona sert şekilde baktı.

“Bütün kasaba, bayrağınızı gördü,” dedi Adonis, *“carabinierinin* Maresciallosu da dahil. İndirmeye geleceklerdir.”

Pisciotta arsızlıkla, “Bir öğretmen her zaman ders verir,” dedi. Geldiklerinde bayrağımız onları karşılayacaktır, fakat burada bütün bulacakları budur. Geceleyin güvendeyiz, *carabinierinin* karanlıktan sonra kışladan çıkması mucize olurdu.”

Adonis ona aldırmadı ve eşeğinden torbasını indirdi. Guiliano'ya güçlü bir dürbün, ilkyardım kiti, bir temiz gömlek, iç çamaşırı, örgü bir süveter, bir tıraş takımı, babasının keskin usturasını ve altı kalıp sabun verdi. “Burada bunlara ihtiyacınız olacak,” dedi.

Guiliano, dürbünden memnun kalmıştı. Sonraki birkaç haftada lazım olacakların listesini yaptılar, annesinin geçen yıl sabun istiflediğini biliyordu.

Ayrı bir pakette, kocaman bir parça biberli peynir, bir ekmek somunu ve iki büyük yuvarlak çörek bulunuyordu; Çörekler jambon

ve mozzarella peyniri ile doldurulmuştu. Ayrıca katı pişmiş yumurta da vardı.

Adonis, “Çöreklerinizi La Venera gönderdi. Dağlardayken kocası için de bunlardan pişirdiğini söyledi. Bunlarla bir hafta idare edebilirsiniz,” dedi.

Pisciotta gülümseyerek, “Bayatladıkça tatları artar,” dedi.

İki genç adam otların üstüne oturarak ekmeği bölüştüler. Pisciotta, peyniri kesmek için bıçağını kullandı. Çevrelerindeki otlar, böceklerle doluydu bu yüzden yiyecek torbasını granit kayanın tepesine koymuşlardı. Yalnızca yüz adım aşağılarında akan berrak dereden su içip etrafı görebilecekleri bir yerde dinlendiler.

Hector Adonis içini çekti. “Siz ikiniz, kendinizden çok hoşnut gibisiniz, fakat bu işin şakası yok. Eğer sizi yakalarlarsa vuracaklar.”

Guiliano sakin bir sesle “Ve eğer yakalarsam ben onları vuracağım,” dedi.

Hector Adonis, bundan dehşete düşmüştü. Asla bağışlama umudu yoktu. “Acele etme,” dedi. “Hala yalnızca toy bir delikanlısın.”

Guiliano, ona bir an baktı. “Bir parça peynir için beni vurmalarına yetecek kadar büyüğüm ama. Ne bekliyorsun? Kaçmamı mı? Ailemin açlık çekmesini mi? Ben dağlarda tatil yaparken senin yiyecek getirmeni beklememi mi? Hayır, beni öldürmeye gelecekler fakat ben onları öldüreceğim. Ve sen sevgili vaftiz babam. Bir çocukken, beni, Sicilyalı köylülerin sefil hayatını süreyim diye mi okuttun? Roma’nın ve vergi memurlarının, soyluların, zengin toprak sahiplerinin emeğimize karşılık yalnızca bizi hayatta tutacak kadar para ödeyenlerin bizi ne kadar baskı altında tuttuklarını biliyorsun. Montelepreli iki yüz adamla birlikte pazar yerine gittiğimde sığırmışız gibi fiyat verdiler. Yüz liret, dediler, kabul et ya da bırak. Ve çoğu kişi kabul etmek zorunda kaldı. Eğer Salvatore Guiliano olmazsa Sicilya’nın savunucusu kim olacak?”

Hector Adonis gerçekten ürkmüştü. Yasadışı olmak yeterince kötüydü fakat devrimci olmak daha da tehlikeliydi. “Edebiyatta hepsi çok iyi,” dedi. “Fakat gerçek yaşamda erkenden mezara girebilirsin.” Bir an durakladı. “Senin kahramanlıkların geçen akşam ne işe yaradı? Komşuların hâlâ cezaevinde.”

“Onları kurtaracağım,” dedi sessizce Guiliano. Vaftiz babasının yüzündeki şaşkınlığı görebiliyordu. Onun onayını, yardımını,

anlayışını bekledi. Adonis'in hala onu, iyi kalpli köy genci olarak düşündüğünü görüyordu. "Artık değiştiğimi anlamalısın." Bir an durdu. Tam olarak ne düşündüğünü söyleyebilir miydi? Sonra devam etti. "ölmekten korkmuyorum." Hector Adonis'e gülümsedi, Adonis'in çok iyi bildiği ve sevdiği çocuksu bir gülüştü. "Gerçekte, kendime şaşırıyorum. Fakat öldürülmekten korkmuyorum. Bana mümkün görünmüyor." Yüksek sesle güldü. "Arazi polisleri, zırhlı araçları, makineli tüfekleri ve bütün Roma, hiçbirinden korkmuyorum. Onları yenebilirim. Sicilya dağları eşkıya dolu. Passatempo ve çetesi. Terranova. Roma'ya meydan okuyorlar. Onların yapabildiklerini ben de yapabilirim."

Hector Adonis, eğlence ile endişe arasında bir duygu içindeydi. Yara, Guiliano'nun beynini etkilemiş olabilir miydi? Yoksa bir kahramanın doğuşuna mı tanıklık ediyordu, İskenderler, Sezarlar, Rolandlar gibi? Kahramanların rüyaları ne zaman başlardı? Bir dere başında tek başına otururken değilse, muhtemelen bir arkadaşıyla konuşurken olabilirdi. Düşüncelerinden sıyrıldı ve kayıtsızca, "Terranova ve Passatempo'yu unut. Yakalandılar ve Bellampo Kışlası'nda hapis yatıyorlar. Birkaç gün içinde Palermo'ya nakledilecekler, " dedi.

Guiliano, "Onları kurtaracağım ve bana minnettar olacaklardır," dedi.

Söylediklerindeki vahşilik, Hector Adonis'i şaşırtmış, Pisciotta'yı ise memnun etmişti. Sevgili Guiliano'larındaki değişimi görmek çok şaşırtıcıydı. Onu her zaman sevmiş ve saymışlardı. Gençliğine rağmen hep saygın ve soğukkanlı olmuştu. Fakat şimdi ilk defa, güç dürtüsünü hissettiler.

Hector Adonis, "Minnettarlıktan mı bahsediyorsun? Passatempo, ona ilk eşeğini veren amcasını öldürdü," dedi.

"O halde ona minnettarlığın anlamını öğretmeliyim," dedi Guiliano. Bir an duraksadı. "Şimdi senden bir iyilik isteyeceğim. Dikkatle düşün ve reddetsen de sana olan sevgim eksilmeyecek. İsteyeceğim bu iyilik, bana sevmesini öğrettiğin Sicilya için. Senden Palermo'da gözlerim ve kulağım olmanı istiyorum."

Hector Adonis, "Yani Palermo Üniversitesi'nde bir profesör olarak benden istediğin, yasa dışı çetenin bir üyesi olmam, öyle mi" diye karşılık verdi.

Pisciotta, sabırsızca, “Bu, herkesin *‘Capo di Capi’nin* çengeline takıldığı Sicilya’da tuhaf bir şey değil. Ayrıca Sicilya dışında nerede bir tarih ve edebiyat profesörü silah taşır?” diye söylendi.

Hector Adonis, her iki genci de inceledi ve vereceği cevabı düşündü. Kolayca söz verip sonra unutabilirdi. Kolayca reddedip, bugün yaptığı gibi yalnızca bir arkadaş olarak yardım etmeye devam edebilirdi. Bununla birlikte komedi kısa sürebilirdi. Guiliano, dövüşürken ölebilir ya da ihanete uğrayabilirdi. Amerika’ya göç edebilirdi ve problem çözülürdü.

Hector Adonis, uzun süre önceki bir yaz gününü hatırladı, bugüne çok benzeyen bir gündü. Turi ve Aspanu, sekiz yaşından büyük değillerdi. Guiliano’nun eviyle dağlar arasında uzanan meraya oturmuşlar, akşam yemeğini bekliyorlardı. Hector Adonis, Turi için bir torba kitap almıştı. Biri *Roland’ın Şarkısı*’ydı ve onlara okumuştu.

Adonis, şiiri neredeyse ezbere biliyordu. Şiir bütün okuryazar Sicilyalılar için değerliydi ve öyküsü okuryazar olmayanlar tarafından da sevilirdi. Her köyde ve kasabada gösteri yapan kukla tiyatrolarının temel dayanağıydı ve efsanevi karakterleri, Sicilya tepeleri boyunca dolanan her vagonun üstüne resmedilmişti. İmparator Charlemagne’nin iki büyük şövalyesi Roland ve Oliver, Fransa’ya doğru geri çekilen imparatorlarını korurken Saracenler tarafından katledilmişti. Adonis, büyük Roncevalles savaşında nasıl öldüklerini, Oliver’in Charlemagne’nin ordusunu çağırmak için Roland’a borusunu çalması için üç kez nasıl yalvardığını ve Roland’ın gururla geri çevirişini anlatmıştı. Ve Müslümanlar, onları ağır bir yenilgiye uğrattığında Roland büyük borusunu çaldı fakat artık çok geçti. Charlemagne, şövalyelerini kurtarmak için geri döndüğünde, ölülerini binlerce Müslümanın cesedi arasında buldu ve üzüntüden sakalını yoldu. Adonis, Turi Guiliano’nun gözyaşlarını hatırlamıştı ve tuhaf olan, Aspanu Pisciotta’nın yüzündeki aşağılayan bakıştı. Birine göre, insanın yaşayabileceği en önemli andı, diğer çocuğa göre ise düşmanın ellerindeki ölüm aşağılayıcıydı.

İki çocuk, otlardan kalkmış akşam yemeği için eve koşmuşlardı. Turi, kolunu Aspanu’nun omzuna atmıştı ve Hector bu harekete gülümsemişti. Roland, Oliver’i tutuyordu.

Bu, bin yıl önceydi fakat Sicilya, zeytin bahçelerinin ve kavrulmuş düzlüklerin bulunduğu, Hıristiyanların ilk yandaşları tarafından

yapılan tapınaklarla dolu, Spartakus'ün önderlik ettiği sayısız isyankâr kölenin çarmıha gerildiği aynı vahşi yerdi. Ve vaftiz oğlu, bu kahramanlardan bir diğeri olabilirdi. Fakat Sicilya kolayca değişecek topraklar değildi.

Adonis, şimdi onları izlerken, Pisciotta otlara uzanıp yayılmış, Guiliano ise vaftiz babasının tam olarak ne düşündüğünü bildiğini belli eder şekilde koyu kahverengi gözlerini gülümseyerek ona dikmişti. Sahne tuhaf şekilde değişti. Adonis, onları mermerden oyulmuş heykeller gibi görüyordu, vücutları sıradan yaşamdan çıkmıştı. Elinde minik kertenkeleyle Pisciotta, vazoda bir figür olmuş, her şey, dağların sabah güneşinde incelikle resmedilmişti. Pisciotta, dünyayı zehir ve hançerlerle dolduran bir adam gibi tehlikeli göründü.

Salvatore Guiliano, vaftiz oğlu Turi, vazonun öteki yüzündeydi. Yunan tanrısı Apollon'un güzelliğine sahipti, gözlerinin beyazı öylesine berraktı ki, neredeyse kör izlenimi veriyorlardı. Yüzü bir masal kahramanının masumluğuyla açık ve samimiydi. Adonis'e göre, aşırı duygusallığını bir kenara bırakan genç adam, artık kahraman olmak için hazırdı. Kaslı vücudu, Akdeniz heykelleri gibiydi; kalçaları kabarık, sırtı kaslıydı. Vücudu Amerikandı, birçok Sicilyalıdan daha uzun ve daha iriydi.

Daha küçük birer çocukken dahi, Pisciotta pratik bir kurnazlığa sahipti. Guiliano, erdemlilik ve dürüstlüğün gururunu taşırdı. O günlerde Hector Adonis, büyüdüklerinde Pisciotta'nın lider, Guiliano'nun takipçi olacağını düşünürdü fakat erdeme olan güvenin kurnazlığına olan güvenden çok daha üstün olduğunu bilmeliydi.

Pisciotta'nın alaycı sesi, Hector Adonis'i hayallerinden uyandırdı. "Lütfen evet de Profesör. Ben Guiliano'nun çetesindeki ikinci kumandanım, fakat emir vermek için altımda kimse yok." Sırıtıyordu. "Küçükten başlamak istiyorum."

Adonis aldırmadı, ama Guiliano'nun gözleri, kızgınlıkla parladı. Fakat, sakin konuştu, "Cevabın nedir?"

Hector Adonis, "Evet," dedi. Bir vaftiz baba başka ne diyebilirdi ki?

Sonra Guiliano ona, Montelepre'ye döndüğünde ne yapması gerektiğini anlattı ve ertesi gün için planlarını özetledi. Adonis, genç adamın planlarındaki gaddarlığı ve cüreti duyduğunda yeniden

dehşete düştü. Fakat Guiliano onu, eşeğin sırtına bindirdi ve öperek yolcu etti.

Pisciotta ve Guiliano, Adonis'in Montelepre'ye doğru gidişini izlediler. "Çok küçük bir adam," dedi Pisciotta. "Çocukluğumuzun haydutçuluk oyunlarına daha çok uyardı."

Guiliano ona döndü ve nazikçe "Ve senin şakaların o zaman daha iyiydi. Ciddi şeylerden söz derken daha ciddi ol." Fakat gece, yatmadan önce birbirlerini kucakladılar. "Sen benim kardeşimsin," dedi Guiliano. "Bunu unutma." Sonra battaniyelerine sarındılar ve gecenin karanlığında uykuya daldılar.

DOKUZUNCU BÖLÜM

TURİ GUILIANO ve Aspanu Pisciotta; şafak sökmeden, ilk ışıktan önce, *carabinieri*nin alışılmadık şekilde karanlıkta yola çıkıp, sabah güneşinde onlara sürpriz yapabileceği düşüncesiyle uyandılar. Zırhlı bir arabanın, iki takviye ciple birlikte Palermo'dan çıkıp gecenin geç saatlerinde Bellampo Kışlasına vardığını görmüşlerdi. Guiliano, gece boyunca dağda bulundukları yerden aşağıya doğru keşifler yapmış, herhangi birinin yaklaşma ihtimaline karşı kayalıkları gözlemiş ve büyük bir dikkatle sesleri dinlemişti. Pisciotta, onun bu tedbirli tutumunu alaya aldı. "Biz çocukken, çok gözü pektik," dedi Guiliano'ya, "ayrıca şu tembel *carabinieri*nin, yumuşak yataklarında rahatça uyumak dururken, karanlıkta yaşamlarını riske atacaklarını mı düşünüyorsun?"

"Kendimizi iyi alışkanlıklar edinmek için eğitmeliyiz," dedi Turi Guiliano. Bir gün çok daha akıllı düşmanları olacağından emindi.

Turi ve Aspanu, silahları bir battaniyenin üzerine yayarak her ayrıntıyı gözden geçirip uzun süre incelediler. Sonra, La Venera'nın yapıp yanlarına verdiği çöreklerden yiyip, Hector Adonis'in bıraktığı mataradaki şarabı içtiler. Baharatlı çörek midelerini kor gibi yaktı. Bu, kayalığın kenarındaki taşları ve çalıları yeniden düzenlemek için enerji vermişti. Oluşturdukları kamuflajın arkasından, dağ yollarını ve kasabayı dürbünle gözlemeye başladılar. Pisciotta izlemeyi sürdürürken Guiliano silahları doldurdu ve cephane kutularını koyun postu ceketinin ceplerine koydu. İşini ağır ağır ve dikkatle yapıyordu. Diğer malzemeleri toprağa gömerek üzerini büyük kayalarla örttü. Bütün bu detaylar için asla kimseye güvenmezdi. Bu yüzden Bellampo Kışlası'ndan çıkan zırhlı arabayı gören Pisciotta olmuştu.

"Haklısın," dedi Pisciotta. "Araba Castellammare düzlüğüne, bizden uzağa gidiyor."

Karşılıklı sırıttılar. Guiliano içinde bir sevinç hissetti. Polisle mücadele çok zor olmayacaktı. Biraz kurnazlık gerektiren bir çocuk oyunuydu. Zırhlı araba, yolun viraj kısmında kayboldu, sonra bir

daire çizerek dağlara doğru giden yola çıktı. Tüneli biliyor olmalıydılar ve kaçmak için onu kullanarak zırhlı arabanın önüne, makineli silahların karşısına çıkacaklarını umuyorlardı.

Bir saat kadar sonra *carabinieri*, önden saldırarak onları saklandıkları yerden çıkartmak için Monte d'Ora'ya bir müfreze gönderirdi. Polis onları asi gençler, toy eşkıyalar olarak görüyordu. Kayalığın kenarında dalgalandırdıkları kırmızı ve allın rengi Sicilya bayrağı, pervasız küstahlıklarını doğruluyordu ya da en azından polis böyle düşünüyordu.

Bir saat sonra, içi polis dolu bir kamyonet ile Maresciallo Roccofino'yu taşıyan bir cip, Bellampo Kışlası'nın kapısından çıktı. İki araç, acele etmeden, Monte d'Ora'nın eteklerine doğru ilerledi. Ve yükünü boşaltmak için durdu. Tüfekli on iki *carabinieri,* bayıra doğru giden dar patikalara yayıldı. Maresciallo Roccofino, örgü başlığını çıkarttı ve kayalığın tepesinde dalgalanan kırmızı, altın rengi bayrağı işaret etti.

Turi Guiliano, çalılardan oluşturduğu perdenin arkasından dürbünle bakıyordu. Bir an, zırhlı arabanın dağın öbür tarafında olabileceği düşüncesiyle endişelendi. Karşı bayıra da adam göndermiş olabilirler miydi? Fakat öyle olsa bile adamların tırmanması saatler alırdı, yakında olamazlardı. Bu düşünceyi zihninden uzaklaştırdı ve Pisciotta'ya, "Aspanu, eğer sandığımız kadar zeki değilsek, bu gece çocukken yaptığımız gibi eve annelerimizin yanına ve spagetti tabağına dönemeyiz," dedi. Pisciotta güldü. "Her zaman evden nefret ederdik, unuttun mu? Fakat itiraf etmeliyim, bu daha eğlenceli. Birkaç tanesini öldürecek miyiz?"

"Hayır," dedi Guiliano. "Başlarının üstünden ateş et." Pisciotta'nın iki gece önce ona nasıl itaatsizlik ettiğini hatırladı. "Aspanu, dediğimi yap. Onları öldürmenin bir anlamı yok. Bu kez bir amaca hizmet etmez."

Sabırla, bir saat daha beklediler. Sonra Guiliano çiftesini çıkardı ve iki kez ateş etti. Düzenli bir hatta ilerleyen adamların bu kadar çabuk şekilde karıncalar gibi otların arasında kaybolmaları şaşırtıcıydı. Bu arada Pisciotta da, tüfeğini dört kez ateşlemişti. *Carabinieri* ateşe karşılık verirken bayırın değişik yerlerinden çıkan dumanlar görülüyordu.

Guiliano, silahını yere koydu ve dürbünü aldı. Maresciallo ve çavuşunu bir cihaz üzerinde uğraşırken gördü. Muhtemelen dağın öteki tarafındaki zırhlı arabayla bağlantı kurarak nerede olduklarını haber veriyorlardı. Silahını tekrar aldı ve iki kez ateşledikten sonra Pisciotta'ya, "Ayrılma zamanı," dedi.

Sürünerek kayalığın uzak tarafına gidip öndeki *carabiniere*lerin görüş alanı dışına çıktılar, sonra kayalık bayırdan aşağı kaydılar, ayakları üzerine dikilip silahlarını hazır etmeden 50 metre yuvarlandılar. Arada yalnızca Guiliano'nun saldırganları dürbünle izlemesi için duraklayarak çömelmiş şekilde tepeden aşağı koştular.

Carabinieri, iki kanun kaçağının şimdi burunlarının dibinde olduğundan habersiz hâlâ kayalığa ateş ediyordu. Guiliano, kocaman kayalarla dolu ve küçük bir ormana giren dar, gizli bir patikaya yöneldi. Birkaç dakika dinlendiler ve sonra, her ikisi de hızlı ve sessiz şekilde patikadan aşağı koşmaya başladılar. Bir saatten az bir sürede, dağları Montelepre kasabasından ayıran düzlüğe çıktılar. Fakat kasabanın uzak tarafından daire çizmişlerdi; kasaba onlarla birliği taşıyan kamyonet arasında uzanıyordu. Silahlarını ceketlerinin altına sakladılar ve düzlük boyunca yürüdüler, tarlaya çalışmaya giden iki köylü görüntüsündeydiler. Montelepre'ye, Bellampo Kışlası'nın yalnızca yüz metre uzağında Bella Sokağı'nın başından girdiler.

O anda Maresciallo Roccofino, adamlarına kayalığa tırmanarak kenarında dalgalanan bayrağı indirmelerini söylemişti. Son bir saattir ateşe karşılık verilmemişti; iki eşkıyanın tünelden kaçtıklarına emindi, şimdi, dağın öteki yanındaki zırhlı arabaya doğru gidiyorlardı. Çemberi daraltmak istedi. Adamların kayalığa tırmanması bir saat daha aldı ve bayrağı indirdiler. Maresciallo Roccofino mağaraya girdi, tüneli açmak için kayaları araladı ve adamlarını taş koridordan aşağı dağın diğer tarafındaki zırhlı arabayla buluşmak üzere gönderdi. Avının kaçtığını öğrendiğinde şaşkınlığa uğramıştı. Kaçakları saklandıkları delikten çıkartmak üzere adamlarına emirler yağdırdı.

***

HECTOR ADONIS, Guiliano'nun talimatlarını harfiyen yerine getirmişti. Bella Sokağı'nın başında boyalı bir at arabası duruyordu,

her tarafı; içi, dışı antik efsane figürleriyle süslenmişti. Tekerleklerin araları bile minik zırhlı figürlerle boyanmıştı böylece tekerlekler döndüğünde zekice, savaşta koşuşturan adamlar illüzyonu veriliyordu. Şaftlar gümüş noktalı parlak kırmızı renklere boyanmıştı.

Atlı araba, vücudunun her santimetre karesi dövmeli bir adama benziyordu. Şaftların arasında uykulu beyaz bir katır duruyordu. Guiliano, boş sürücü koltuğuna oturdu ve arabaya baktı. Büyük şarap testileri, bambu sepetlere doldurulmuştu. En azından yirmi tane vardı. Guiliano, silahını, testilerin arkasına kaydırdı. Dağlara doğru hızla baktı; hâlâ dalgalanan bayrak dışında hiçbir şey görünmüyordu. Pisciotta'ya dönerek sırıttı. "Her şey yolunda," dedi. "Git ve dansa başla."

Pisciotta, ciddi fakat yine de alaycı bir tarzla selam verdi, ceketini silahının üstüne ilikledi ve Bellampo Kışlası'nın kapısına doğru yürümeye başladı. Yürürken, zırhlı arabanın dağlardan dönmediğinden emin olmak için Castellammare'ye çıkan yola göz attı.

Turi Guiliano, arabada oturduğu yerden Pisciotta'nın ağır ağır açık alandan, kapıya çıkan taş yola doğru yürüyüşünü izledi. Sonra aşağı, Bella Sokağı'na baktı. Evini görebiliyordu fakat önünde kimse yoktu. Annesinin bir bakışını yakalayabileceğini ummuştu. Evlerden birinin önünde bazı adamlar oturuyordu, masaları ve şarap şişeleri üstlerindeki bir balkon tarafından gölgelenmişti. Aniden boynundaki dürbünü hatırladı ve hızla kayışını çözüp arabanın arkasına fırlattı.

Genç bir *carabiniere* kapıda nöbet tutuyordu, on sekizinden fazla değildi. Gül rengi yanakları ve kılsız yüzü, İtalya'nın kuzey eyaletlerinden birinde doğduğunu açığa vuruyordu; beyaz kordonlu siyah üniforması, torba gibi biçimsizdi ve örgü askeri şapkası, onu bir kukla ya da soytarı gibi gösteriyordu. Kurallara rağmen, ergen, umursamaz ağzında bir sigara yanıyordu. Yürüyerek yaklaşan Pisciotta nefret duygusunun kabardığını hissetti. Son birkaç gündür olanlardan sonra bile adamın tüfeği elinde değil omzundaydı.

Nöbetçi, hak ettiğinden daha zarif bir bıyık uzatmaya cesaret etmiş pejmürde köylüyü gördü. Kabaca, "Hey sen, nereye gittiğini sanıyorsun?" diye sordu, tüfeğini omzundan indirmeden.

Pisciotta, bir anda boğazını kesebilirdi.

Dalkavukça görünmeye çalışmak yerine, bu çocuğun kibrine duyduğu neşeyi bastırmaya çalıştı. “Lütfen, Maresciallo’yu görmek istiyorum. Çok değerli bilgilerim var.”

“Bana söyleyebilirsin,” dedi nöbetçi.

Pisciotta, kendine hâkim olamıyordu. Küçümseyerek, “Sen de bana ödeme yapacak mısın?”

Nöbetçi, bu küstahlık karşısında şoka uğradı. Sonra aşağılayan fakat ihtiyatlı şekilde, “Eğer İsa’nın yeniden geldiğini bile söylesen sana bir kuruş vermezdim,” dedi.

Pisciotta sırıttı. “Bundan daha iyisi. Burunlarınızı kanatan adam Turi Guiliano’nun yerini biliyorum.”

Nöbetçi şüpheyle, “Ne zamandan beri bu lanet memlekette bir Sicilyalı yasalara yardım ediyor?”

Pisciotta, biraz daha yaklaştı. “Fakat benim bir amacım var,” dedi. *“Carabiniere* olmak için dilekçe verdim. Gelecek ay, Palermo’ya sınav için gideceğim. Kim bilir, belki de yakında ikimiz de aynı üniformayı giyiyor olacağız.”

Nöbetçi, Pisciotta’ya daha dostça bir ilgiyle baktı. Birçok Sicilyalının polis olduğu doğruydu. Yoksulluktan kurtulmak için bir yoldu, gücün küçük bir parçası olmak anlamına geliyordu. Sicilyalıların ya suçlu ya da polis olduklarına ve böylece her iki tarafa da eşit şekilde zarar verdiklerine dair, iyi bilinen ulusal bir şaka vardı. Bu arada Pisciotta, *carabiniere* olma fikrine içinden gülüyordu. Pisciotta bir züppeydi; Palermo’da yapılmış ipek bir gömleği vardı. Yalnızca bir budala, bu beyaz şeritli siyah üniforma içine girer ve komik örgü şapkayı takardı.

“İki kez düşünsen iyi olur,” dedi nöbetçi, herkesin iyi bir konumda olmasını istemeyerek. “Ücret az ve eğer kaçakçılardan rüşvet almasak hepimiz açlıktan ölürdük. Ayrıca sadece bu hafta kışlamızın iki adamı, iyi arkadaşlarım, şu lanet Guiliano tarafından öldürüldü. Ve küstah köylüleriniz kasabadaki berberin yolunu bile tarif etmiyor.”

Pisciotta neşeyle, “Onlara *bastinado* ile terbiye vereceğim,” dedi. Sonra gizli bir tavırla, sanki artık kardeş olmuşlar gibi konuştu, “Sigaran var mı?”

Pisciotta’nın sevinci uçup gitti. Nöbetçi çok sinirlenmişti. “Bir sigara mı?” dedi inanamayarak. “İsa adına, niçin bir Sicilyalı boka sigara vereyim?” Ve nihayet nöbetçi tüfeğini indirmeye niyetlenmişti.

Bir an Pisciotta üstüne atılıp nöbetçinin boğazını kesmek için dayanılmaz bir arzu duydu. "Çünkü Guiliano'yu nerede bulabileceğini sana söyleyeceğim," dedi. "Arkadaşların dağları boş yere arayacak kadar aptal, ancak bir kertenkele bulabilirler." Nöbetçi sersemlemiş görünüyordu. Küstahlık, kafasını karıştırmıştı; sunulmak istenen bilgi, üstüne danışmasının daha iyi olacağını düşündürmüştü. İçinde bu adamın çok kaypak olduğuna dair bir his vardı ve onu belanın içine çekebilirdi. Kapıyı açtı ve tüfeğiyle Pisciotta'ya, Bellampo Kışlası topraklarına girmesi için işaret etti. Arkası caddeye dönüktü. O anda, yüz metre kadar uzakta olan Guiliano, katırı tekmeledi ve arabayı kapıya giden taş yola doğru sürdü.

Bellampo Kışlası'nın toprakları, 1,5 hektardan fazla bir alanı kaplıyordu. İçinde geniş bir idare binası vardı, L şeklindeki kanat, hapishane olarak kullanılıyordu. Arkasında *carabinieri*nin kendileri için yaşam alanları vardı, Maresciallo için özel daire ile birlikte yüz adamı almaya yetecek kadar genişti. Sağ taraf, araçlar için garaj olarak kullanılıyordu, aslında bir ahırdı, müfreze, mekânik araçların işe yaramadığı dağ yolculukları için bir katır ve eşek birliği tarafından desteklendiğinden hâlâ kısmen aynı amaçla kullanılıyordu.

Arkada uzakta, biri savaş gereçleri için biri de yiyecek depolamak için kullanılan iki kulübe vardı, her ikisi de oluklu çelikten yapılmıştı. Bütün bölgeyi saran, 2.15 metre yüksekliğindeki dikenli tel çit, iki tane yüksek nöbetçi kulübesine sahipti fakat bunlar, aylardır kullanılmıyordu. Kışla, Mussolini rejimi tarafından yapılmış ve mafyayla savaş sırasında genişletilmişti.

Pisciotta, kapıya doğru giderken tehlike sinyallerini de kontrol etmişti. Kuleler boştu, dolaşan silahlı muhafızlar yoktu. Sakin, terk edilmiş bir çiftlik gibiydi. Araçlar garajda değildi; aslında görünür hiçbir yerde araç yoktu, bu onu şaşırttı ve birinin yakında dönebileceği yönünde endişe duymasına yol açtı. Maresciallo'nun garnizonu araçsız bırakacak kadar aptal olabileceğini düşünemiyordu. Turi'yi beklenmedik ziyaretçileri olabileceği konusunda uyarmalıydı.

Pisciotta, genç nöbetçinin eşliğinde, idare binasının geniş kapısından girdi. Burası, serinletmek için pek fazla işe yaramayan tavan vantilatörlü büyük bir odaydı. Odada hâkim konumda, geniş yüksek bir sıra vardı ve yanlarda sekreterler için daha küçük sıralar

yer alıyordu; odanın kenarlarında tahta banklar bulunuyordu. Yükseltilmiş sıra dışında hepsi boştu. Burada, genç nöbetçiden tümüyle farklı görünümlü bir *carabinieri* çavuşu oturuyordu. Sıranın üzerindeki gösterişli, altın bir plakette ÇAVUŞ CANIO SILVESTRO yazıyordu. Vücudunun üst kısmı iriydi -geniş omuzları ve kalın sütun gibi boynu, tepesinde kaya gibi bir baş taşıyordu. Parlak ölü hücrelerin oluşturduğu pembe yara izi dilimi, kulağından aşağıya çenesinin bitimine kadar sonradan yapıştırılmış gibiydi. Uzun bir çalıyı andıran bıyığı, ağzının üstünde iki siyah kanat gibi duruyordu.

Kolunda çavuş olduğunu gösteren sırma şeritler, belinde kocaman bir silah taşıyordu ve en kötüsü nöbetçi hikâyeyi anlatırken Pisciotta'ya kuşku ve güvensizlikle bakmıştı. Çavuş Silvestro konuşurken, aksanı Sicilyalı olduğunu açığa vuruyordu. "Sen yalancı bir pisliksin," dedi Pisciotta'ya. Fakat daha ileri gidemeden, Guiliano'nun bağıran sesi kapının içinden duyuldu.

"Hey siz *carabiniere*ler şarap istiyor musunuz istemiyor musunuz; evet mi, hayır mı?"

Pisciotta, Guiliano'nun sesinin stiline hayran kaldı; kaba bir ton, neredeyse bu bölgenin yerlisi dışında anlaşılmaz, boğuk bir diyalekt, zengin köylülerin tipik küstah kelime seçimi.

Çavuş kızgınlıkla hırladı. "Niçin böyle böğürüyor?" Ve uzun adımlarla dışarı çıktı. Nöbetçi ve Pisciotta onu izledi.

Boyalı at arabası ve beyaz katır kapının dışındaydı. Beline kadar çıplak ve geniş göğsü terle kaplı olan Turi Guiliano, bir şarap şişesi sallıyordu. Yüzünde kocaman geri zekâlı bir sırıtma vardı; bütün vücudu kaba saba ve çarpık görünüyordu. Görünüşü kuşkuları yok etti. Bu adamda saklı bir silah olamazdı, sarhoştu ve aksanı bütün Sicilya'nın en hödükçesiydi. Çavuş elini silahından çekti, nöbetçi silahını indirdi. Pisciotta, ceketinin altındaki silahı hazır etmek için bir adım geri attı.

"Sizin için bir araba dolusu şarabım var," diye tekrar bağırdı, Guiliano. Burnunu eliyle tutarak sümkürdü ve sümüğü kapıya sürdü.

Çavuş, "Bu şarabı kim ısmarladı?" diye sordu. Fakat kapıya doğru yürüdüğünde, Guiliano, onun kapıyı arabanın geçmesine yetecek genişlikte açacağını biliyordu.

"Babam, Maresciallo'ya getirmemi söyledi," dedi Guiliano göz kırparak.

Çavuş, Guiliano'ya bakıyordu. Şarap, hiç kuşkusuz, çiftçilerin biraz kaçakçılık yapabilmeleri karşılığında bir hediyeydi. Çavuş, tedirginlikle, gerçek bir Sicilyalı babanın hediyeyle daha yakından hatırlanmak için şarabı kendisinin getireceğini düşündü. Fakat sonra omuz silkti. “Malı boşalt ve kışlaya getir.”

Guiliano, “Tek başıma değil,” dedi.

Çavuş, tekrar şüphe hissetti. İçgüdüsü onu uyarıyordu. Bunu fark eden Guiliano, sakladığı yerdeki luparaya kolayca ulaşabileceği şekilde arabadan aşağı indi. Fakat önce bir testi şarabı kaldırarak, “bu güzellerden yirmisi senin için,” dedi.

Çavuş, kışla yatakhanesine doğru seslendi ve iki genç *carabinieri* koşarak dışarı çıktı; ceketlerinin düğmeleri açıktı ve şapkaları yoktu. Silah da taşımıyorlardı. Reddetmeye çalışmasına rağmen tüfekli nöbetçiye de bir testi veren Guiliano, kaba bir neşeyle, “Sen de yardım edeceksin, iç öyle çalış,” dedi.

Şimdi üç nöbetçi, kolları testilerle dolu kımıldayamaz durumdaydı. Pisciotta, doğrudan Çavuş'un arkasındaydı, kolları serbest tek bir asker vardı. Guiliano, dışarı, bayıra doğru bir göz attı; araştırma grubunun dönmekte olduğuna dair bir işaret yoktu. Castellammare yolunu kontrol etti; zırhlı arabadan eser yoktu. Aşağıda Bella Sokağı'nda çocuklar hâlâ oynuyordu. Arabaya ulaştı ve *lupa*rasını çıkartarak şaşıran Çavuş'a çevirdi. Aynı anda Pisciotta, gömleğinin altındaki tabancayı çekti. Çavuş'un sırtına dayadı. “Bir milim kımıldama,” dedi, “yoksa muhteşem bıyığını kurşunla tıraş ederim.”

Guiliano, luparayı korkmuş diğer üç muhafıza çevirdi. “Testileri kollarınızda tutun ve herkes binaya girsin.” Silahlı nöbetçi, tüfeğini yere bırakarak testileri kucakladı. Pisciotta, içeri girerlerken tüfeği yerden aldı. Ofiste, Guiliano, masanın üstündeki isim levhasını eline alarak hayranlık ifade eden bir tonla seslendi, “Çavuş Canio Silvestro. Anahtarlar, lütfen. Hepsi.”

Çavuş elini silahına dayadı ve Guiliano'ya ters ters bakarken Pisciotta eline vurarak silahını düşürdü. Çavuş döndü ve ölümcül bir bakışla onu inceledi. Pisciotta, gülümsedi ve “Affedersin,” dedi.

Çavuş bakışlarını tekrar Guiliano'ya çevirdi ve “Oğlum, uzaklara git ve aktör ol. Çok başarılısın. Bu yolda yürüme, asla kaçamazsın. Maresciallo ve adamları gece çökmeden dönecekler ve seni avlayacaklar. Genç adam, tekrar düşün, kanun kaçağı olmanın

bedeli başın olur. Buradan kaçabilsen bile, seni mutlaka yakalarım, gördüğüm yüzleri asla unutmam. İsmini tespit ederim ve cehenneme gitsen bulurum.”

Guiliano gülümsedi. Bir şekilde adamdan hoşlanmıştı. “Eğer adımı bilmek istiyorsan, neden sormuyorsun?”

Çavuş, küçümseyerek baktı. “Bana söyleyecek kadar aptal mısın?”

Guiliano, “ben asla yalan söylemem,” dedi. “Adım Guiliano.”

Çavuş, elini Pisciotta’nın uzaklaştırdığı silahın bulunduğu tarafa götürdü. Guiliano, bu içgüdüsel reaksiyonu yüzünden adamdan daha da hoşlandı. Cesareti ve görev duygusu vardı. Diğer muhafızlar korkmuştu. Karşılarındaki, arkadaşlarından üçünü öldürmüş olan Salvatore Guiliano’ydu. Ve onları sağ bırakması için bir neden yoktu.

Çavuş, Guiliano’nun yüzünü ezberlemek ister gibi inceledi, sonra yavaşça ve dikkatle hareket ederek, masasının çekmecesinden kocaman bir anahtar çemberi çıkardı. Çünkü Guiliano, çifteyi sırtına sertçe bastırıyordu. Guiliano anahtarları ondan aldı ve Pisciotta’ya fırlattı.

“Tutukluları serbest bırak,” dedi.

İdare binasının hapishane kanadında, büyük kafesli bölgede Guiliano’nun kaçtığı gece tutuklanan on Montelepre vatandaşı bulunuyordu. Ayrı yerdeki küçük hücrelerin birinde yerel olarak ünlü iki eşkıya kalmaktaydı, Passatempo ve Terranova. Pisciotta, hücrelerin kapılarını açtığında tutuklular onu diğer odaya doğru neşeyle izlediler.

Hepsi de Guiliano’nun komşuları olan Montelepreli tutuklular ofise doldular ve Guiliano’yu minnetle kucakladılar. Guiliano buna engel olmadı fakat sürekli tetikteydi, gözleri esir *carabiniereleri* üzerindeydi. Komşuları, Guiliano’nun bu kahramanca davranışını büyük bir memnuniyetle karşılamışlardı. Nefret ettikleri polise, hadlerini bildirmişti, onların kahramanıydı. Maresciallo’nun *bastinado* ile dövülmeleri için emir verdiğini anlattılar, fakat Çavuş, dik başlı karakteriyle bu cezaya karşı çıkmış, çok fazla hasta ortaya çıkartarak kışlanın güvenliğini tehlikeye atacağını söyleyip cezanın uygulanmasını engellemişti. Bunun yerine sorgulanmak üzere ertesi sabah Palermo’ya nakledileceklerdi.

Guiliano, kazayla ateş alıp çevresindeki kalabalığa isabet etmesini önlemek için elindeki luparanın ağzını yere çevirdi. Adamların hepsi kendinden yaşlı ve onu çocukları gibi seven komşularıydı. Onlarla her zaman olduğu gibi konuşmaya dikkat ediyordu. “Benimle dağlara gelirseniz bundan memnuniyet duyarım,” dedi. “Ya da resmi makamlar akıllarını başlarına toplayana kadar Sicilya’nın diğer yerlerindeki akrabalarınızı ziyarete gidebilirsiniz.” Bekledi, fakat sadece sessizlik vardı. İki eşkıya, Passatempo ve Terranova, diğerlerinden ayrı duruyorlardı, sanki kaçmaya hazırlanıyorlarmış gibi fazlasıyla tetikteydiler. Passatempo, kısa, çiçekbozuğu yüzlü, oldukça çirkin bir adamdı, ağzı kalın ve biçimsizdi. Kırsal bölgedeki köylüler onu, “vahşi adam” diye adlandırırlardı. Terranova küçüktü ve bir dağ gelinciği gibiydi. Köylüydü, küçük yüzünde dudakları her zaman gülümser gibiydi. Passatempo, basitçe çiftlik hayvanları çalan ve para için öldüren tipik bir açgözlü Sicilya eşkıyasıydı. Terranova, çok çalışkan bir çiftçiydi ve bir kanun kaçağı olarak kariyerine, iki vergi tahsildarı, ödüllü domuzunu haczetmek istediğinde başlamıştı. İkisini de öldürdü, domuzunu ailesi ve akrabaları yesin diye kesti ve dağlara çıktı. İki adam da, ihanete uğramış ve Corleone’nin tahıl tarlalarındaki terk edilmiş bir depoda saklanırken yakalanmışlardı.

Guiliano onlara, “İkinizin seçeneği yok. Dağlara birlikte çıkacağız, isterseniz benim kumandam altında kalırsınız ya da isterseniz kendi yolunuza gidersiniz. Fakat bugün için sizin yardımınıza ihtiyacım var ve siz de bana ufak bir hizmet borçlusunuz,” diyerek onlara gülümsedi. Emirlerine boyun eğmeleri talebini yumuşatmak istemişti.

İki eşkıya cevap vermeye fırsat bulamadan, *carabinieri* çavuşu çılgınca harekete geçti. Muhtemelen, yaralı Sicilyalı onuru ve kalıtsal hayvani vahşiliği yüzündendi, gözetimi altındaki ünlü eşkıyaların kaçmak üzere olması onu çılgına çevirmişti. Guiliano’dan yalnızca birkaç adım uzakta duruyordu, şaşırtıcı bir çabuklukla uzun bir adım attı.

Aynı anda, gömleğinin altında gizli olan küçük silahını çıkarttı. Guiliano, ateş etmek üzere luparasını çevirdi fakat çok geçti. Çavuş, silahını Guiliano’ya iki adım mesafeden doğrultmuştu. Kurşun doğrudan Guiliano’nun yüzünü hedef almıştı. Herkes şaşkınlıktan donakalmıştı. Guiliano, kafasına çevrilmiş silahı gördü. Ardında

Çavuş'un öfkeli kırmızı yüzündeki kaslar, bir yılanın vücudu gibi oynuyordu. Fakat bu anda her şey Guiliano'ya çok yavaş hareket ediyormuş gibi göründü. Bir kâbusun çökmesi gibiydi -gerçeğe benzer fakat rüya olduğunu bilirsiniz- fakat asla dibe vurmazdı. Çavuş tetiği çekmeden, saniyenin bu çok kısa anında, Guiliano, büyük bir dinginlik içindeydi ve hiçbir korku hissetmiyordu. Çavuş tetiği çekerken gözünü bile kırpmadı, bunun yerine ileri doğru bir adım attı. Cephane fıçısına vuran bir çekiç gibi gürültülü metalik bir klik sesi duyuldu. Sonraki bir anlık zaman diliminde, Pisciotta, Terranova ve Passatempo'nun üstüne çullandığı Çavuş, vücutların ağırlığı altında eziliyordu. Terranova, tabancayı aldı ve fırlattı, Passatempo, Çavuş'u saçından yakaladı ve gözlerini oymayı denedi, Pisciotta, bıçağını çıkardı ve Çavuş'un boğazını kesmeye hazırlandı. Guiliano onları tam zamanında durdurdu.

Kısık bir sesle, "onu öldürme," dedi. Onları, Çavuş'un şimdi yüzükoyun yatmış ve savunmasız bedeninden kaldırdı. Aşağı baktı ve bu kadar kısa bir sürede kalabalığın öfkesinin yaptığı hasara inanamadı. Çavuş'un kulağı, yarı yırtılmıştı ve çok kanıyordu. Sağ kolu, garip şekilde yana bükülmüştü. Gözlerinin birinden kan fışkırıyordu, bir deri parçası üstünde sallanıyordu.

Adam hâlâ korkmamıştı. Orada uzanmış ölümü bekliyordu fakat Guiliano, Çavuş'a karşı bir sevecenlik dalgasının benliğini sardığını hissetti. Onun testten başarıyla geçmesine bu adam neden olmuştu, ölümsüzlüğünü doğrulayan; ölümün güçsüzlüğünü belgeleyen bu adamdı. Guiliano, onu ayakları üzerine kaldırdı ve diğerlerinin şaşkın bakışları arasında hızla kucakladı. Fakat bunu Çavuş'un ayakta durmasına yardım ediyormuş gibi yapmıştı.

Terranova silahı inceliyordu. "Çok şanslı bir adamsın," dedi Guiliano'ya. "Yalnızca bir mermi eksik."

Guiliano, silahı bırakmasını işaret etti. Terranova bir an duraksadı, sonra verdi. Guiliano, Çavuş'a döndü. "Aklını başına topla," dedi dostça bir tavırla, "sana ve adamalarına bir şey olmayacak söz veriyorum."

Çavuş, yaraların etkisiyle hâlâ çok sersemlemiş ve güçsüz bir haldeydi, ne söylendiğini anlamış görünmüyordu. Passatempo, Pisciotta'ya fısıldadı, "Bana bıçağını ver ve onun işini bitireyim."

Pisciotta, “Burada emirleri Guiliano verir ve herkes uyar,” dedi. Pisciotta, öldürmeye hazır Passatempo’yu heyecanlandırmamak için sakin bir şekilde konuşmuştu.

Montelepreli tutuklular, aceleyle dışarı çıkmışlar *carabiniere*’nin katline tanık olmak istememişlerdi. Guiliano, Çavuş ve adamlarını hapishane kanadına kadar götürdü ve onları hep birlikte koğuşa kilitledi. Daha sonra, Pisciotta, Terranova ve Passatempo’nun önünde Bellampo Kışlası’ndaki diğer binaların araştırılmasına liderlik etti. Cephanelikteki silahları üstlerine alarak cephane kutularını arabaya yüklediler. Yatakhanelerden battaniye ve uyku tulumları aldılar. Pisciotta, iki *carabinieri* üniformasını, şans getirmesi için arabaya attı. Daha sonra Guiliano ganimetle dolu arabanın sürücü koltuğunda, diğer üç adam, silahları elde hazır yürüyerek, herhangi bir saldırıya karşı korunmak için yayılmış şekilde yola çıktılar. Castellammare’ye doğru hızla hareket ediyorlardı. Hector Adonis’e arabayı ödünç veren çiftçinin evine gitmeleri ve ganimetleri onun ağılına gömmeleri bir saatlerini almıştı. Sonra da arabanın rengini Amerikan ordu deposundan çalınan zeytin yeşili boyayla değiştirmek için çiftçiye yardım ettiler.

Maresciallo Roccofino, araştırma ekibi ile birlikte akşam yemeği vaktinde döndü; güneş, gökyüzünden kaybolmak üzereydi ve günün hiçbir saatinde asla adamlarını kendi kafeslerinde hapsedilmiş gören Maresciallo’nun öfkesi kadar şiddetli parlamamıştı. Maresciallo, derhal eşkıyaların izini bulmak için zırhlı arabasını yola çıkardı. Fakat o zamana kadar, Guiliano ve adamları çoktan dağların derinliklerindeki sığınaklarına ulaşmıştı.

***

ERTESİ GÜN İtalya’daki bütün gazeteler, haberi öne çıkartarak verdiler. Üç gün önce iki *carabinieri*nin öldürülmesi de birinci sayfadan verilmişti, fakat Guiliano, o zaman vahşilikle ün yapmak isteyen bir başka umutsuz Sicilyalı eşkıya olarak resmedilmişti. Ancak bu olay farklıydı ve konuyu içinde kahramanlık olan bir başka boyuta taşıyordu. Ulusal Polise karşı zekice bir taktikle savaş kazanmıştı. Arkadaşlarını ve komşularını açıkça adaletsiz bir hapisten kurtarmıştı. Palermo, Naples, Roma ve Milano gazetecileri Turi Guiliano’nun ailesi ve arkadaşlarıyla röportaj yapıyordu. Annesi,

Turi’nin gitarını tutarken fotoğraflanmıştı ve onun bir melek gibi çaldığını söylüyordu. (Bu doğru değildi; yeni çalmaya başlamıştı ve ne çaldığı güç bela anlaşılabiliyordu.) Eski okul arkadaşları, Turi’nin iyi bir kitap kurdu ve lakabının “Profesör” olduğunu itiraf ettiler. Gerçekten okuyabilen Sicilyalı bir eşkıya. Ona katılan kuzeni Aspanu Pisciotta’dan da bahsettiler, böyle bir bağlılık gösteren adamı merak ediyorlardı.

On yedi yaşındayken çekilmiş eski bir fotoğrafı, inanılmaz bir Akdenizli yakışıklılığını ortaya seriyor ve bütün öyküyü daha da çekici bir hale getiriyordu. Fakat muhtemelen, İtalyan halkını en çok çeken, Guiliano’nun kendisini öldürmeye çalışan Çavuş’un canını bağışlamasıydı. Operadan daha iyiydi -daha çok Sicilya’da popüler olan ve tahta figürlerin asla kan kaybetmediği, etlerinin yırtılmadığı ve mermilerden yaralanmadığı kukla şovları gibiydi.

Gazeteler, yalnızca Guiliano’nun, Terranova ve Passatempo gibi iki kötü adamı serbest bırakmasına üzülmüşlerdi, bu iki şeytanın, parlayan zırh içindeki şövalyenin imajını zedeleyebileceğini ima ediyorlardı.

Sadece bir Milano gazetesi, Salvatore “Turi” Guiliano’nun daha önce üç Ulusal Polis mensubunu öldürdüğüne dikkat çekti ve yakalanması için özel önlemler alınmasını önerdi, bir katilin suçları; yakışıklı, okumuş ve gitar çalabiliyor olması yüzünden affedilmemeliydi.

ONUNCU BÖLÜM

DON CROCE, şimdi Turi Guiliano'nun tam olarak farkındaydı ve ona hayranlık duyuyordu. Gerçek bir *Mafioso* genciydi. Tabii ki, geleneksel anlamını kastediyordu: bir *Mafioso* yüzü, bir *Mafioso* ağacı, bir *Mafioso* kadını gibi, yani özel formunda en güzel şey.

Bu genç adamın Don Croce için çalışmasının bir yolunu nasıl bulabilirdi. Ne asil bir savaşçıydı? Don Croce, Guiliano'nun aslında kendisi için bir diken olduğu gerçeğini göz ardı edebilirdi. Guiliano'nun Montelepre'deki hapisten çıkardığı iki eşkıya, korkunç Passatempo ve zeki Terranova, Don'un onayı ve işbirliğiyle yakalanmışlardı. Fakat hepsi unutulabilirdi, geçmiş, geçmiştir: Don, gelecekteki çıkarlarını bozacak kinleri asla gütmezdi. Şimdi Turi Guiliano'yu daha dikkatli takip edecekti.

Dağların derinliklerindeki Guiliano, artan ünü hakkında bir fikir sahibi değildi. Gücünü pekiştirmek için yeni planlar yapmakla meşguldü. İlk problemi iki eşkıya şefi, Terranova ve Passatempo'ydu. Onları, yakalanmaları ile ilgili olarak sorguladı ve ihanete uğradıkları sonucuna vardı. Adamlarının sadık olduğunu ve çoğunun düştükleri tuzakta öldürüldüğünü anlatmışlardı. Guiliano, anlattıklarını uzun bir muhakeme sürecinden geçirdikten sonra onlara mafyanın ihanet ettiğine karar verdi. Fakat iki eşkıya buna inanmayı reddetti. Mafya babaları kendi yaşamları için çok önemli olan kutsal omerta kanununu asla çiğnemezlerdi. Guiliano ısrar etmedi. Bunun yerine kendi çetesine katılmalarını teklif etti.

Amacının yalnızca hayatta kalmak değil politik bir güç haline gelmek olduğunu açıkladı. Yoksulu soymayacaklarını ısrarla vurguladı. Daha doğrusu, çetenin kazandığı gelirin yarısını Montelepre kasabasının çevresinde, Palermo varoşlarında yaşayan yoksul halka dağıtacaklardı. Terranova ve Passatempo kendi çetelerini yöneteceklerdi fakat Guiliano'nun genel komutası altında olacaklardı. Bu alt çeteler, Guiliano'nun onayı olmadan para amaçlı

hiçbir eylemde bulunmayacaklardı. Hedefleri, Palermo ve Monreale şehirleri ile Montelepre, Partincio ve Corleone kasabaları üzerinde tam bir egemenlik kurmak olacaktı. *Carabinieriye* karşı saldırıda bulunmak serbestti. Yaşamlarından korku duyanlar polisler olacaktı, kendileri değil. Bu cesaret karşısında şaşkınlığa düşmüşlerdi.

Eski moda eşkıya Passatempo'nun bütün bildiği yağmalamak, çobanları öldürmek ve haraç almaktı. Hemen bu ilişkiden nasıl kazanç sağlayabileceğini ve sonra da Guiliano'yu öldürerek ganimetteki payını nasıl alabileceğini düşünmeye başladı. Terranova, Guiliano'dan hoşlanmıştı ve kendilerini kurtardığı için minnettardı. Bu yetenekli genç haydudu daha sağgörülü bir yola nasıl nazikçe yöneltebileceğini hesap ediyordu. Guiliano, beyinlerini okuyabiliyormuş ve düşünceleriyle eğlenmiş gibi onlara hafifçe gülümsedi.

Pisciotta, beraber büyüdüğü arkadaşının büyük fikirlerine alışıktı. İnandı. Eğer Turi Guiliano, bir şey yapabileceğini söylediyse, Aspanu Pisciotta onun bunu yapabileceğine inanırdı.

Dağlarını aydınlatan sabahın parlak ışığında, üçü büyülenmiş şekilde, Sicilyalıları özgür insanlar yapma, yoksullara yardım etme; mafyanın, soyluların ve Roma'nın güçlerine karşı savaşta neler yapacağını anlatırken Guiliano'yu dinlediler. Bir başkası olsa gülerlerdi fakat onu hiçbir zaman unutamayacakları şekilde görmüşlerdi: *Carabinieri* çavuşu, tabancayı kafasına doğrulttuğunda, tetiği çekmesini beklerken Guiliano'nun sakin duruşu; ölmeyeceğine tam güveni; isabet ettiremeyen çavuşa gösterdiği merhamet. Hepsi, kendi ölümsüzlüğüne inanan ve diğerlerini bu inancı paylaşmaya zorlayan birinin hareketleriydi. Ve şimdi, güzelliği, cesareti ve saflığıyla onları etkileyen bu yakışıklı genç adama bakıyorlardı.

Ertesi sabah, Guiliano; Aspanu Pisciotta, Passatempo ve Terranova'dan oluşan üç adamına, dağlardan aşağı, Castelvetrano kasabasının dışındaki düzlüklere çıkan yola kadar öncülük etti. Erkenden kalkarak keşif yapmıştı. Tarlada çalışmaya giden rençperler gibi giyinmişlerdi.

Buradan geçerek Palermo pazarlarına mal götüren erzak kamyonlarının yolda olduğunu biliyordu. Sorun, kamyonların nasıl durdurulacağıydı. Soygunları önlemek için çok hızlı gidiyor olacaklardı. Ayrıca sürücüler silahlı olabilirdi.

Guiliano, adamlarını Castelvetrano'nun hemen dışında, yol kenarındaki çalılıklara gizledikten sonra düzlüğe hâkim, geniş, beyaz bir kayanın üstüne oturdu. Tarlalarda çalışmaya giden adamlar ona duygusuz yüzlerle bakıyordu. Taşıdığı *luparayı* görmüşler ve aceleyle gözden kaybolmuşlardı. Guiliano, herhangi birinin kendisini tanıyıp tanımadığını merak etmişti. Biraz sonra tek bir katır tarafından çekilen, efsane figürleriyle süslü büyük bir arabanın gelmekte olduğunu gördü. Yaşlı sürücüyü tanıyordu. Sicilya'nın kırsalında çok sayıda bulunan at arabasıyla yük taşıyan adamlardan biriydi. Arabasıyla, uzaktaki köylerden kasabadaki fabrikaya bambu taşıyordu. Uzun süre önce Montelepre'de bulunmuş ve Guiliano'nun babası için de çalışmıştı. Guiliano, yolun ortasına çıktı. *Lupara* sağ elinde sallanıyordu. Sürücü, onu tanısa da yüzündeki ifade değişmedi yalnızca bir an gözleri titredi.

Guiliano, sürücüyü tanıdık bir tarzla, çocukluğundaki gibi, amca "Zu Peppino" diye seslenerek selamladı. Her ikimiz için de şanslı bir gün. Senin kısmetini yaratmak için buradayım, sen de yoksulların yükünü hafifletmede bana yardım etmek için." Yaşlı adamı gördüğü için gerçekten memnun olmuştu ve gülmeye başladı.

Yaşlı adam cevap vermedi. Guiliano'ya dikkatle baktı, taş gibi bir yüz ifadesiyle bekliyordu. Guiliano, arabaya tırmandı ve yanına oturdu. Luparayı arabaya, gözden uzağa koydu ve tekrar heyecanla güldü. Zu Peppino sayesinde bu günün şanslı bir gün olacağını düşünüyordu.

Geç sonbahar tazeliği, uzaktaki dağların güzelliği, çalılıklarda silahlarıyla bekleyen adamlarının vermiş olduğu güven, keyfini artırmıştı. Planını, yüz ifadesini değiştirmeden dinleyen Zu Peppino'ya anlattı. Ve işin sonunda alacağı ödülü açıkladı: arabası, kamyonlardan indirilecek yiyeceklerle dolacaktı. Zu Peppino homurdanarak; "Turi Guiliano, her zaman iyi ve cesur bir gençtin. İyi kalpli, aklı başında, cömert ve sempatiktin. Hiç değişmedin," dedi. Guiliano, Zu Peppino'nun, süslü bir konuşmacı olduğunu hatırlamıştı. Peppino devam etti; "Bu ve başka işlerde benim yardımıma güvenebilirsin. Böyle bir evlat yetiştirdiği için gurur duyması gereken babana selamımı söyle."

Yiyecek yüklü üç kamyonun oluşturduğu konvoy, öğle üzeri uzaktan görünmüştü. Virajı dönüp Partinico düzlüğüne çıktıklarında

yavaşlamak zorunda kaldılar. At arabası ve katırlarla, yol tümüyle kapanmıştı. Bunu bölgenin bütün at arabası sahiplerinin sevdiği ve sözünü dinlediği Zu Peppino ayarlamıştı.

Öndeki kamyon, kornasını çaldı ve en yakındaki at arabasını ittirerek yavaşça ilerledi. Ancak arabadaki adam dönerek ona öyle kötü baktı ki, sürücü kamyonu hemen durdurdu ve sabırla bekledi. Bu arabacıların, sıradan işlerine rağmen, gururlu, vahşi adamlar olduklarını biliyordu, yolda öncelik onların olmalıydı aksi halde sırf bu yüzden bıçaklayarak adamı öldürebilir ve şarkı söyleyerek uzaklaşırlardı.

Diğer iki kamyon da durdu. Sürücüler dışarı çıktı. Biri Sicilya'nın doğu ucundandı diğeri ise yabancıydı; yani Roma'dan. Romalı sürücü, ceketinin fermuarını açarak at arabalarının sürücülerine yaklaştı, lanet katırlarını ve bok kutularını çekmeleri için öfkeyle bağırdı.

Guiliano, arabanın üstünden atladı. Arkada bulunan luparasını çıkarmaya ya da belindeki silahı çekmeye gerek duymamıştı. Bunun yerine çalılıklara doğru bir işaret çaktı. Aynı anda üç adam ellerinde silahlarıyla yola çıkmışlardı. Terranova, hareket etmesini önlemek için en gerideki kamyona yürüdü. Pisciotta, toprak setten kayarak öfkeli Romalı sürücünün önüne çıktı.

Diğerlerinden daha heyecanlı olan Passatempo, araçtaki birinci kamyoncuyu aşağıya çekerek, yola, Guiliano'nun ayakları dibine fırlattı. Guiliano elini uzattı ve onu kaldırdı. Bu arada, Pisciotta arkadaki sürücüyü de diğerlerinin yanına getirmişti. Romalı, boş elini ceketinden çekti, yüzündeki kızgınlık silinmişti. Guiliano samimi bir şekilde gülümseyerek konuştu; "Bugün üçünüzün şanslı günü. Palermo'ya kadar uzun bir yolculuk yapmak zorunda kalmayacaksınız. Benim sürücülerim, kamyonlarınızla ilgilenecek ve yiyecekler bölgedeki ihtiyaç sahiplerine dağıtılacak, tabii benim gözetimim altında. Kendimi tanıtmama izin verin. Adım Guiliano."

Üç sürücünün tavrı aniden değişti ve hemen dost canlısı oldular. Zaten aceleleri yoktu. Hatta dünyadaki bütün zamanlar onlarındı. Aslında öğle yemeği vaktiydi. Kamyonları rahattı. Hava çok sıcak değildi. Bu olay da, mutlu bir tesadüf, şansın bir dokunuşuydu.

Guiliano, korkularını görerek; "Merak etmeyin," dedi. "Ekmeklerini alınlarının teriyle kazananları öldürmem. Adamlarım işlerini

yaparlarken, siz de öğle yemeği için bana katılın, sonra evinize, karılarınızın ve çocuklarınızın yanına döneceksiniz, onlara şanslı olduğunuzu söyleyin. Polis sizi sorguladığında, mümkün olduğu kadar az yardım edin ve benim minnetimi kazanın.”

Guiliano durakladı. Bu adamların utanç ya da kin duymalarını istemiyordu. Kendilerine iyi davranıldığını anlatmaları, onun için önemliydi.

Sürücüler yol kenarındaki dev kayanın gölgesine davet edildiler. Üstlerini aramaya gerek kalmadan gönüllü olarak silahlarını Guiliano’ya vermişler ve kamyonlar boşaltılırken melekler gibi oturmuşlardı. İşlerini bitirdiklerinde, hâlâ, yükü arabalara sığmayan dolu bir kamyon vardı. Guiliano; Pisciotta ve Passatempo’yu kamyon sürücüsünün yanına bindirerek, Pisciotta’ya malı, Montelepre çiftlik çalışanlarına dağıtması için talimat verdi. Guiliano ve Terranova; Castelvetrano ve Partinico kasabası bölgesinde yiyeceklerin dağıtımını denetleyeceklerdi. Daha sonra Monte d’Ora’nın tepesindeki mağarada buluşmak üzere sözleştiler.

Guiliano bu eylemle, bütün kırsal bölgenin desteğini kazanmayı amaçlıyordu. Başka hangi eşkıya ganimetlerini yoksullara verirdi? Ertesi gün, Sicilya’daki bütün gazeteler, bu yeni Robin Hood’un öyküsüyle doluydu. Durumdan yalnızca Passatempo şikâyetçiydi. Pisciotta ve Terranova, çetelerinin Roma’ya karşı en az bin taraftar kazandığını düşünüyorlardı.

Bilmedikleri şey ise, malların Don Croce’nin ambarına gidecek olduğuydu.

Yalnızca bir ay sonra, Guiliano, her yerde haberciler edinmişti - ona, hangi karaborsacı zengin tüccarın, para ile seyahat edeceğini, bazı asillerin alışkanlıklarını ve yüksek rütbeli polislere bilgi sızdıran muhbirleri bildiriyorlardı. Ve böylece, Alcamo Düşesi’nin dillere destan mücevherlerinin söylentisi de Guiliano’ya ulaştı. Yılın büyük bölümünde, Palermo’da bir banka kasasında tutuldukları fakat Düşes’in bazı partilere katılırken takmak için kasadan çıkardığı söyleniyordu. Guiliano, Aspanu Pisciotta’yu Alcamo malikânesine gönderdi.

Montelepre’nin yirmi mil güney batısında yer alan, Alcamo Dük ve Düşes’inin yaşadığı malikâne, duvarlarla çevrilmişti ve silahlı nöbetçiler tarafından korunuyordu. Dük ayrıca, çiftlik hayvanlarının

çalınmayacağının, evine hırsız girmeyeceğinin ya da bir aile üyesinin kaçırılmayacağının garantisini veren mafyaya da “kira” ödüyordu. Olağan zamanlarda ve sıradan suçlularla, bu koruma onu Vatikan’daki Papa’dan bile güvende yapardı.

Kasımın başında, Sicilya’nın en büyük malikâneleri üzümlerini hasat ediyordu. Pisciotta, kasaba meydanına gitti ve Alcamo Dük’ünün malikânesi için çalışmak üzere başvurdu. İlk gününü çok yorucu bir işte, mor, mavi üzüm salkımlarını sepetlere doldurarak geçirdi. Üzüm bağında yüzden fazla kişi vardı. Erkekler, kadınlar ve küçük çocuklar, birlikte şarkı söyleyerek çalışıyorlardı. Gün ortasında, açık havada büyük bir sofra kuruldu.

Pisciotta tek başına oturmuş, diğerlerini seyrediyordu. Şatodan ekmek tepsisiyle gelen bir kadın dikkatini çekti. Hoştu fakat solgundu; açık ki güneşte ender çalışıyordu. Ayrıca diğer kadınlardan daha iyi giyinmişti. Fakat Pisciotta’yı çarpan, yüzündeki tepeden bakan somurtma ifadesiydi. Bu kızın, Düşes’in kişisel hizmetçisi olduğunu öğrendi.

Pisciotta, bu kızın, hedefine her şeyden çok daha fazla hizmet edeceğini anlamıştı. Pisciotta’nın yöntemlerini bilen Guiliano, bilgi almak için çalışan kızlardan birini kullanmamasını ona sıkı sıkı tembih etmişti; fakat Pisciotta, Turi’nin çok romantik ve dünya için çok saf olduğunu düşündü. Ganimet çok büyük, kız çok tatlıydı.

Kız, bir başka büyük ekmek tepsisiyle tekrar göründüğünde yardım etmek amacıyla elinden aldı ve birlikte yürürlerken adını sordu. Kız şaşırmıştı, cevap vermeyi reddetti.

Pisciotta, tepsiyi yere bırakarak kızı kolundan yakaladı. Yırtıcı bir şekilde gülümsedi. “Sana bir soru sorduğumda bana cevap ver. Eğer vermezsen, Seni üzüm dağına gömerim.” Sonra şaka yaptığını göstermek için güldü. En çekici haliyle gülümsedi ve en nazik ses tonuyla konuşarak; “Sicilya’da gördüğüm en güzel kızsın,” dedi. “Seninle mutlaka konuşmalıydım.”

Hizmetçi, hem korkmuş hem de ikna olmuştu. Pisciotta’nın sanki bir dükmüş gibi belinde taşıdığı tehlikeli şekilde sallanan bıçağı fark etti. Şimdi ilgisini çekmişti. Adının Graziella olduğunu söyledi.

İş saati bittiğinde, Pisciotta cesaretle şato mutfağının arka kapısını çalarak Graziella’yı sordu. Kapıyı açan yaşlı kadın onu

tersledi, “hizmetçiler ziyaretçi kabul edemezler,” diyerek kapıyı yüzüne çarptı.

Ertesi gün, Pisciotta, Graziella’nın taşıdığı tepsiyi alırken işten sonra onu görmek istediğini fısıldadı. Kolunu okşarken, bileğindeki küçük altın bileziği fark etmişti. Kız, hava karardıktan sonra onunla bağda buluşacağına söz verdi.

O gece Aspanu Pisciotta, Palermo’da onun için özel dikilen ipek bir gömlek giydi. Kızı, kesik üzüm tepelerinin şekillendirdiği vadide bekledi. Graziella geldiğinde onu kucakladı ve uzatılan dudakları öperken, elini bacaklarının arasına soktu. Kız uzaklaşmaya çalıştı fakat sıkıca kavramıştı. Daha güçlü öpüştüler. Pisciotta, kızın yün eteğini sıyırdı, ipek iç çamaşırı giydiğini fark ettiğinde şaşırmıştı. Düşes’ten ödünç almış olmalı diye düşündü. Cesurdu ve biraz da hırsız.

Kızı battaniyeye çekti, birlikte uzandılar. Kız tutkuyla öpüyordu. Pisciotta, kızın tepkisini ipek çamaşırları üzerinden hissediyordu. Ani bir hareketle onları aşağı çekti, sıcak ve ıslak eti elindeydi. Öpüşmeyi sürdürürlerken, kız, onun kemerini çözüyordu, Pisciotta pantolonunu bileklerine kadar sıyırarak kızın üstüne abandı, elini çekti ve kızın içine girdi. Graziella hafifçe inledi fakat aynı anda şaşırtıcı bir güçle onu itti. Aspanu Pisciotta yükseldiğini ve düştüğünü hissetti. Graziella hafif bir çığlık attı ve hareketsiz uzandı. Lanet olsun diye düşündü Pisciotta, kız çok çabuktu. Fakat adil olan da buydu. Kendisinin ana amacı bilgiydi, tatmin olmak için bekleyebilirdi.

Battaniyeye sarındılar ve birbirlerini sıkıca kucakladılar. Pisciotta Palermo Üniversitesi’ne girmek için para biriktirmek üzere çalıştığını, ailesinin bir avukat olmasını istediğini söyledi. Kızın iyi bir balık yakaladığını düşünmesini istiyordu. Sonra kıza, kendisiyle ilgili sorular sordu, işinden hoşnut olup olmadığını, ne tip insanlara hizmet ettiğini, diğer uşakların nasıl insanlar olduğunu? Ve yavaş yavaş konuyu, hanımına, Düşes’e getirdi.

Graziella, Aspanu’nun elini tekrar bacaklarının arasına götürdü ve ona Düşes’in ne kadar güzel giyindiğini ve mücevherler taktığını söyledi. Graziella, hanımın gözdesiydi ve onun ıskartaya çıkarttığı modası geçmiş kıyafetlerini giyebiliyordu.

“Seni hanımının süslü kıyafetleri içinde görmek isterim. Mücevherlerini takmana da izin veriyor mu?”

“Ee, Noel akşamı her zaman bir kolye takmama izin verir.” Böylece Guiliano’nun, mücevherlerin tatil döneminde evde olabileceği tahmini doğru çıkmıştı. Bir şey daha keşfetmesi gerekiyordu, fakat kız birden battaniyeyi omuzlarına örtmeye çalışarak bacaklarını açıp üstüne oturdu. Aspanu iyice tahrik olmuştu, battaniye kaydı, etek Graziella’nın başından uçtu ve arzularının gücü onları üzüm duvarlarına sürükledi. İşleri bittiğinde tükenmiş bedenleri ezilen üzümlerin suyu ve terden sırılsıklamdı. Aspanu, “açık hava çok güzel fakat seninle ne zaman evde doğru dürüst birlikte olabileceğim?” diye sordu.

“Dük buradayken değil. O, Palermo’ya yolculuğa çıktığında ev çok daha rahat olur. Gelecek ay, Noel’den hemen önce birkaç hafta uzakta olacak.”

Aspanu gülümsedi, şimdi ihtiyaç duyduğu bütün bilgiyi almıştı, Graziella’nın vücuduna doğru hamle yaparak onu tekrar battaniyeye yatırdı, kızı zevkten umarsız hale getirene kadar vahşice seks yaptı ve biraz da korkuttu. Gelecek ay daha fazlasını isteyecek kadar.

Noel’den beş gün önce, Guiliano, Passatempo, Pisciotta ve Terranova, Alcamo Malikânesi’nin kapısının önünde katırların çektiği arabayı durdurdular. Kamyon saldırısının ganimetleriyle Palermo’dan satın alınmış av kıyafetleri giymişlerdi, arazi sahibi zengin köylüler gibiydiler: kadife pantolonlar, kırmızı yün gömlekler, ceplerine yedek mermileri doldurdukları tutan avcı yelekleri giymişlerdi. İki güvenlik muhafızı yollarını kesti. Güneş ışınlarının boğucu etkisiyle tetikte değillerdi ve silahlarını omuzlarındaydı.

Guiliano onlara doğru hızlı ve uzun adımlarla yürüdü. Kaba sürücü ceketinin altına gizlediği tabanca dışında silahsızdı. Onlara gülümsedi. “Baylar,” dedi. “Benim adım Guiliano, cazibeli Düşes’inize iyi Noeller dilemeye ve yoksullar için yardım istemeye geldim.”

Muhafızlar, Guiliano adını duyduklarında şaşkınlıktan donakalmışlardı. İlk şoku atlattıklarında tüfeklerinin askılarını gevşetmeye başladılar. Fakat o sırada Passatempo ve Terranova, makineli silahlarını çoktan onlara doğrultmuşlardı bile. Pisciotta, muhafızların silahlarını aldı ve arabaya fırlattı. Daha sonra Passatempo ve Terranova’yı kapının önünde nöbetçilerle bırakarak içeri girdiler.

Köşk yolunda kocaman taş bir avlu vardı. Köşede bir grup tavuk, onlara yem veren yaşlı bir kadın hizmetçinin çevresinde dolanıyordu. Malikânenin ötesinde, bahçede oynayan Düşes'in dört çocuğu, siyah pamuklu elbise giymiş bir mürebbiye gözetimindeydi. Guiliano, eve doğru yürüdü, Pisciotta yanındaydı. Aldığı bilgiler doğru çıkmıştı, başka nöbetçi yoktu. Bahçenin ötesinde, sebze yetiştirmeye yarayan ve zeytin ağaçlarının bulunduğu çok daha büyük bir arazi vardı. Bu tarlada altı işçi çalışıyordu. Zili çaldı ve hizmetçi açarken kapıyı içeri doğru itti. Graziella, Pisciotta'yı ön kapıda görünce şaşırarak kenara çekildi.

Guiliano, nazikçe, "Korkma," dedi, "Hanımına, iş görüşmesi için gönderildiğimizi söyle. Onunla konuşmam gerekiyor."

Graziella, onları Düşes'in okumakta olduğu çalışma odasına alırken hâlâ şaşkınlıktan kurtulabilmiş değildi. Düşes bu davetsiz ziyaretten canı sıkkın şekilde, hizmetçisine odadan eliyle işaret ederek sert bir sesle sordu, "Kocam burada değil, size nasıl yardım edebilirim?"

Guiliano, ona cevap veremedi. Odanın güzelliği karşısında sersemlemişti. Şimdiye kadar gördüğü en geniş ve şaşırtıcı şekilde dikdörtgenden çok yuvarlak bir odaydı. Altın rengi kalın perdeler, kocaman çift kanatlı camları örtüyordu. Tavan kubbe şeklinde oyuktu ve kanatlı çocuk freskleri ile süslenmişti. Her yerde kitaplar vardı, kanepede, sehpada ve duvarlardaki özel raflarda. Duvarlarda kocaman yağlı boya resimler asılıydı ve her tarafta büyük çiçek vazoları bulunuyordu. Altın ve gümüş kutular, ağır sandalye ve koltukların önlerindeki masalara serpiştirilmişti. Oda, yüz kişiyi kolaylıkla alabilirdi ve yalnızca beyaz ipek giymiş tek bir kişi kullanıyordu. Açık pencerelerden güneş ışığı, hava ve bahçede oynayan çocukların bağırtıları geliyordu. Guiliano ilk kez, zenginliğin baştan çıkarıcılığını, paranın böylesi bir güzelliği nasıl yaratabildiğini gördü ve bu güzelliği, bir kabalıkla ya da zulümle bozmaya isteği kalmadı. Yapması gerekeni yapardı ve bu hoş sahnede bir yara izi bırakmazdı.

Düşes, sabırla yanıt beklerken genç adamın yakışıklı fiziğine hayran kalmıştı. Onun odanın güzelliğinden etkilendiğini görmüş ve kendi güzelliğini fark etmemesine biraz içerlemişti. Adamın bariz köylülüğünün ve azıcık masum bir flörtün uygunsuz kaçmadığı kendi

muhitinden olmamasının bir şanssızlık olduğunu düşündü. Bütün bunlar onun olağandan daha çekici sesle, “Genç adam, üzgünüm fakat eğer malikâneyle ilgili bir iş konusuysa bir başka zaman gelmelisiniz. Kocam evde değil,” demesine yol açtı.

Guiliano, ona baktı, zenginliği ve sosyal durumuyla, yoksul bir adama karşı üstünlük taslayan bu zengin kadın için bir düşmanlık duygusu hissetti. Nazikçe başını eğdi, kadının parmağındaki harikulade yüzüğü fark ederek ve ironik bir uysallıkla, “Benim işim sizinle,” dedi. “Adım Guiliano”.

Fakat uşaklarının kölece davranışlarına alışık olan Düşes’te uysallığının ironisi işe yaramamıştı. Bunu doğal karşıladı. O, kültürlü bir kadındı, kitaplara ve müziğe ilgi duyar fakat Sicilya’nın günlük olaylarıyla ilgilenmezdi. Yerel gazeteleri ender olarak okurdu; onları barbarca bulurdu. Bu yüzden nazik bir şekilde, “Kendini tanıtmandan memnun oldum. Palermo’da mı karşılaştık. Belki de operada?” dedi.

Bu sahneyi eğlenerek izleyen Aspanu Pisciotta, açık açık güldü ve kanatlı pencerelere doğru yürüdü, bu yönden gelebilecek bir uşağa karşı önlem almak istemişti.

Guiliano, Pisciotta’nın gülüşüne biraz kızmıştı, fakat Düşes’in cahilliğiyle büyülenmiş olarak, sertçe, “Sevgili Düşes, biz asla karşılaşmadık, ben bir eşkıyayım. Tam adım Salvatore Guiliano. Beni Sicilya’nın savunucusu olarak bilirler ve buraya sizi görmeye gelmekteki amacım mücevherlerinizi yoksullara bağışlamanızı istemektir, böylece Noel gününde, İsa’nın doğumunu kutlayıp eğlenebilirler,” dedi.

Düşes inanmayarak gülümsedi. Yüzünden ve vücudundan alışılmadık bir açlık yükselen bu genç oğlan, ona muhtemelen zarar veremezdi. Ama, tehlike iması merakını uyandırmıştı. Hikâyesini Palermo’daki partilerde anlatabilirdi. Masum bir gülümseme ile “Benim mücevherlerim, Palermo’da bir kasada. Evdeki bütün parayı alabilirsin. Dualarımla birlikte.” Bütün yaşamı boyunca kimse sözünden kuşkulanmamıştı. Küçük bir kızken bile hiç yalan söylememişti. Bu ilkti.

Guiliano, Düşes’in boynundaki elmas kolyeye baktı. Yalan söylediğini biliyordu, fakat yapması gerekeni yapmaya gönülsüzdü. Sonra Pisciotta’ya başıyla işaret etti. O da parmaklarını dişlerinin arasına koyup üç kez ıslık çaldı. Birkaç dakika sonra Passatempo

kapıda göründü. Kısa, dörtgen, çirkin biçimi; şeytansı, yara izli suratıyla kukla şovlarından çıkmış gibiydi. Yüzü genişti ve kalın fırçamsı siyah saçları ve kavisli kaşları onu bir gorile benzetiyordu. Lekeli, koca dişlerini göstererek Düşes'e gülümsedi.

Üçüncü haydudun ortaya çıkışı nihayet Düşes'i korkutmuştu. Kolyesini çıkartı ve Guiliano'ya uzattı. "Bu seni tatmin edecek mi?" diye sordu.

"Hayır," dedi Guiliano. "Sevgili Düşes. Ben yumuşak kalpli bir adamım. Fakat arkadaşlarım öyle değildir. Yakışıklı arkadaşım Aspanu'nun bıyıkları birçok kalbi kırdığı gibi kendi de çok zalimdir. Ve penceredeki adam, benim emrimde olmasına rağmen, bana bile kabus gördürür. Seni bir hayvan gibi bahçeye sürükleyip çocuklarını dağlara götürürler. Beni buna zorlama. Şimdi git ve mücevherlerinin kalanını da getir."

Düşes, yatak odasına gitti ve birkaç dakika sonra mücevher kutusuyla döndü. Birkaç değerli parçayı saklayacak kadar uyanık davranmıştı. Kutuyu Guiliano'ya verdi. Guiliano kibarca teşekkür ederek aldı ve Pisciotta'ya dönerek, "Aspanu," dedi, "Düşes birkaç şey unutmuş olabilir. Emin olmak için yatak odasına gidip bakıver." Pisciotta gizli mücevherleri hemen buldu ve Guiliano'ya getirdi.

Guiliano bu arada mücevher kutusunu açmış ve değerli taşların görünüşünden kalbi mutluluktan fırlayacak gibi olmuştu. Bu kutunun içindekilerin bütün Montelepre kasabasını aylarca besleyebileceğini biliyordu. Ve hepsinin Dük tarafından işçilerin postlarından çıkan terin parasıyla alınmış olması daha büyük eğlence kaynağıydı. Düşes ellerini ovuştururken parmağındaki kocaman zümrüt yüzüğü fark etti.

"Sevgili Düşes," dedi, "Bazı parçaları saklayarak beni kandırmaya çalışacak kadar kim budala olabilir. Bunu ancak değerli şeyleri için köle gibi çalışan cimri köylülerden beklerdim. Fakat siz, kendinizin ve çocuklarınızın yaşamlarını, kocanız Dük'ün başındaki şapkayı kaybetmesiyle aynı anlama gelen iki parça mücevher için nasıl tehlikeye atabilirsiniz? Şimdi gereksiz heyecana kapılmadan parmağınızdaki yüzüğü bana verin."

Düşes ağlamaya başladı. "Sevgili genç adam," dedi "Lütfen bu yüzüğün kalmasına izin verin. Size onun değerinde para gönderirim.

Fakat bunu veremem, kocamın bana nişan hediyesiydi. Ondan ayrılamam. Kalbim çok kırılır.”

Pisciotta yine güldü. Bunu kasten yapmıştı. Turi’nin, kalbinin hassaslığı yüzünden, yüzüğü kadına bırakmasından korkmuştu. Ve zümrüt açık ki en yüksek değere sahipti.

Fakat Guiliano bu hassasiyeti göstermedi. Pisciotta, Turi’nin Düşes’in kolunu kabaca tutup, kadının titreyen parmağından yüzüğü çıkarırken, gözlerindeki bakışı her zaman hatırlayacaktı. Çabucak bir adım geri attı ve yüzüğü sol elinin küçük parmağına taktı. Turi, Düşes’in kızardığını ve gözlerindeki yaşları gördü. Tavrı bu kez daha nazikçeydi, “Hatıralarınız adına bu yüzüğü kendim takacağım, asla satmayacağım.” Düşes, onun yüzünde bir alay aradı, fakat göremedi.

Turi Guiliano için büyülü bir andı. Parmağına yüzüğü taktığında, gücün transferini hissetti. Kaderi, bu yüzükle bağlanmıştı. Zenginler dünyasından kazandığı gücün sembolüydü. Bu altın çemberli koyu yeşil taştan, hâlâ, yıllarca parmağından çıkarmadan takmış olan güzel bir kadının parfümünün kokusu yükseliyordu. Asla onun olmayacak bir hayatın esansı onu zaptetmişti.

***

DON CROCE, tek kelime etmeden dinledi.

Alcamo Dükü, Don Croce’ye şikâyetini bizzat bildiriyordu. ‘Babaların Babası’na “Kira”sını ödememiş miydi? Her türlü hırsızlıktan korunacağının garantisini vermemişler miydi? Eski günlerde buna kimse cesaret edemezdi. Neler oluyordu? Ve Don Croce, mücevherleri telafi etmek için ne yapabilirdi? Dük, her ne kadar nafile olduğunu bilse ve bu durum Don Croce’yi sinirlendirmiş olsa da hırsızlığı resmi yetkililere bildirmişti. Çünkü sigorta parası vardı; muhtemelen Roma’daki hükümet de, Guiliano adlı bu eşkıyayı artık ciddiye alacaktı.

Don Croce, onu gerçekten ciddiye almak gerektiğini ifade etti. Dük’e, “Eğer mücevherlerini geri getirirsem, değerinin çeyreğini bana verir misin?” diye sordu.

Dük küplere binmişti. “Önce, benim ve mallarımın güvenliği için sana kira ödedim. Sonra, görevini başaramadın, şimdi kurtarmalık

istiyorsun. Eğer bu şekilde çalışırsan müşterilerinden nasıl saygı beklersin.”

Don Croce başını salladı. “Mantıklı konuştuğunu itiraf etmeliyim. Fakat Salvatore Guiliano, doğanın bir gücü, Tanrının bir belası gibi. Tabii ki, seni, depreme, volkanlara, sellere karşı ela korumamızı bekleyemezsin. Zamanla Guiliano kontrol edilecek, bunu garanti ediyorum. Fakat şimdi iyi düşün: Sen kurtarmalığı öde, gerisini ben hallederim. Ayrıca şu andan itibaren beş yıl, kiranı ödemeden korumama sahip olacaksın. Ve bu anlaşma çerçevesinde bir daha Guiliano ile problem çıkmayacak. Ayrıca ben de, o da, senin değerli şeylerini Palermo’da bir banka kasasında tutacak kadar akıllı olduğunu düşüneceğiz; öyleyse neden sorun çıksın ki? Kadınlar çok saf, dünyanın maddi değerlerinin peşine düşen erkeklerdeki şehvet ve hırsı bilmiyorlar.” Bir an durdu, Dük’ün yüzünde beliren hafif gülümsemenin silinmesini bekledi. Sonra devam etti; “Mülkünün korunması için ödemen gereken beş yıllık kirayı hesaplarsan, bu şanssız olayda çok fazla şey kaybetmediğini göreceksin.”

Dük fazla düşünmedi. Don Croce, içinde bulunduğumuz zor zamanlar konusunda haklıydı. Beş yıllık “Kira” muafiyetine rağmen mücevherlere kurtarmalık ödemekle biraz kaybı olacaktı; ayrıca kim Don Croce’nun beş yıl daha hayatta olacağını ya da Guiliano’yu kontrol altına alabileceğini garanti edebilirdi ki? Fakat yine de, en iyi pazarlık buydu. Ayrıca bu olay, Düşes’in daha fazla mücevher istemesini önlerdi ve bu da başlı başına bir kazançtı. Bir parça daha toprak satmalıydı, zaten ataları bunu kuşaklardır budalaca davranışlarını finanse etmek için yapıyordu ve hâlâ binlerce dönüm vardı. Ve Dük, Don Croce’nin teklifini kabul etti.

***

DON CROCE, Hector Adonis’i çağırttı. Ertesi gün, Adonis, vaftiz oğlunu ziyaret etmek için yola çıkmıştı bile. Guiliano’ya hangi görevle geldiğini açıkladı. Tümüyle açık sözlüydü. “Mücevherleri Palermo’daki hırsızlara da satsan daha iyi bir fiyat alamazsın. Üstelik bu da zaman alır, kesinlikle para Noel’den önce eline geçmez, senin isteğini biliyorum. Ve ayrıca bunun ötesinde, Don Croce’nin iyi niyetini kazanacaksın, buna sahip olmak önemlidir. Sen, onun itibar kaybetmesine neden oldun. Bu iyiliği yaparsan seni affedecek.”

Guiliano, vaftiz babasına gülümsedi. Don Croce’nin iyi niyetine aldırmıyordu; nihai rüyalarından biri Sicilya’dan mafya ejderini silmekti. Palermo’ya çalınmış mücevher satın alan kişileri bulması için adam göndermişti fakat bunun uzun ve ıstıraplı bir süreç olduğu açıktı. Bu yüzden pazarlığa razı oldu. Fakat zümrüt yüzüğü vermeyi reddetti.

Adonis, ayrılmadan önce, Guiliano’nun coşkulu romans öğretmeni rolünü bırakarak, ilk kez, Sicilya yaşamının gerçeklerinden söz etti. “Sevgili vaftiz oğlum,” dedi, “kimse senin niteliklerine benim kadar hayranlık duyamaz. Senin, aşısına yardım ettiğimi umduğum, yüce gönüllülüğünü seviyorum. Fakat şimdi söz konusu olan hayatta kalmak. ‘Babaların Babası’na karşı kazanmayı asla düşünme. Son bin yıldır, bir milyon örümcek gibi Sicilya’nın bütün yaşamında dev bir ağ ördüler. Don Croce, şimdi bu ağın merkezinde duruyor. Sana hayran, senin arkadaşlığını istiyor, onunla birlikte zenginleşmeni istiyor. Fakat, arada onun isteklerine boyun eğmelisin. Kendi imparatorluğuna sahip olabilirsin, fakat onun ağında olmalı. Kesin olan bir tek şey vardır: ona asla doğrudan karşı çıkamazsın. Bunu yaparsan, tarihin kendisi Don Croce’nin seni ortadan kaldırmasına yardım edecektir.”

***

BÖYLECE mücevherler Dük’e geri döndü. Guiliano, mücevherlerden gelen paranın yarısını, Pisciotta, Passatempo ve Terranova arasında böldü. Guiliano’nun parmağındaki zümrüt yüzüğe baktılar fakat bir şey demediler, Guiliano, mücevherlerin satışından gelen paradan bir şey almadı.

Paranın diğer yarısını, zenginlere ait koyun ve sığır sürülerine bekçilik yapan yoksul çobanlar, yaşlı dullar, yetim çocuklar ve çevredeki diğer yoksullar arasında paylaştırmaya kararlıydı.

Bir köyde, neredeyse açlık çeken üç yaşlı kadın vardı. Onlara bir tomar para verdi. Ağlayarak ellerini öptüler. Bir başka köyde, ipotek parasını ödeyemediği için çiftliğini kaybetmek üzere olan bir adam vardı. Guiliano, çiftliğin ipotekten kurtulmasını sağladı.

Yine bir başka köydeki fırını ve bakkalı satın alarak bütün köy halkına, ekmek, peynir ve makarna dağıttı.

Bir sonraki kasabada, hasta bir çocuğun ana babasına onu Palermo'daki hastaneye götürmeleri ve bakım masraflarını ödemeleri için para verdi. Ayrıca genç bir çiftin düğününe katılarak onlara cömert bir drahoma verdi.

Fakat en çok Sicilya'nın bütün küçük kasabalarının caddelerinde bekleyen üstü başı yırtık çocuklara para vermekten hoşlandı. Çoğu Guiliano'yu tanıyordu. Etrafında toplandılar, Guiliano para paketlerini dağıtarak ailelerine götürmelerini söyledi. Neşeyle evlerine doğru koşarlarken Guiliano da peşlerinden onları mutlulukla izledi.

Akşam karanlığı çökerken annesini ziyaret etmeyi düşündüğünde yalnızca birkaç paket parası kalmıştı. Evinin arkasındaki tarlayı geçerken, ağlayan küçük bir oğlan ve bir kız çocuğuyla karşılaştı. Eve, annelerine götürmeleri için babalarının verdiği parayı *carabinierinin* ellerinden aldığını anlattılar. Guiliano, bu küçük trajedi karşısında gülümsedi ve onlara elinde kalan son iki paketten birini verirken ailelerine de küçük kızın çok tatlı olduğunu ve cezalandırılmasına dayanamayacağını belirten küçük bir not yazdı.

Küçük kızın ailesi, minnettar olan tek aile değildi. Borgetto, Corleone, Partinico, Monreale ve Piani dei Greci kasabalarındaki insanlar bağlılıklarını göstermek için onu, "Montelepre'in Kralı" olarak adlandırdılar.

***

DON CROCE, Dük'ten alacağı beş yıllık "Kira"yı kaybetmesine rağmen memnundu. Adonis'e Dük'ten mücevherler için değerinin yalnızca yüzde yirmisini alabileceğini söylemesine rağmen, yüzde yirmi beş almış, yüzde beşi cebine atmıştı.

Onu asıl sevindiren, Guiliano'yu bu kadar erken fark etmesi ve onun hakkında doğru hüküm vermesiydi. Ne sağlam karakterli bir delikanlıydı. Böylesi genç birinin, her şeyi bu kadar açık görebileceğine, bu kadar akıllıca hareket edebileceğine, büyükleri ve daha bilgili kişileri ılımlı şekilde dinleyeceğine kim inanırdı. Ve bütün bunları sakin zekâyla, kendi çıkarlarını koruyarak yapıyordu. Don hayran olmuştu, tabii, kim bir budalayla birlikte hareket etmek isterdi ki. Evet, Don, Turi Guiliano'nun onun güçlü sağ kolu olabileceğini düşünüyordu. Ve zamanla da, ismi var cismi yok, sevgili oğlu.

***

TURI GUILIANO, etrafındaki bütün bu entrikaları açıkça görüyordu. Vaftiz babasının içtenlikle onun iyiliği için endişelendiğini biliyordu. Fakat bu, yaşlı adamın kararlarına güvendiği anlamına gelmiyordu. Guiliano, 'Babaların Babası'na karşı savaşmak için henüz yeterince güçlü olmadığının farkındaydı; doğrusu, onların yardımına ihtiyaç duyuyordu. Fakat uzun vadede hayal kurmuyordu. Sonuç olarak, eğer vaftiz babasını dinlerse, Don Croce'nin adamı olurdu. Oysa hiçbir zaman olmamaya kararlıydı. Şimdilik sabrediyordu.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

GUİLİANO'NUN ÇETESİ şimdi otuz adama çıkmıştı. Bazıları Passatempo ve Terranova çetelerinin eski üyeleriydi. Bir kısmı da cezaevi baskınında kurtarılan Montelepre yurttaşlarıydı. Masum olmalarına rağmen, yetkililer tarafından herhangi bir bağışlanma umutları yoktu; hâlâ aranıyorlardı. Tek başlarına ve arkadaşsız olarak gizlenmek yerine Guiliano ile birlikte davranmaya karar vermişlerdi.

Güzel bir nisan sabahı, Guiliano'nun Montelepre'deki habercileri, korkunç görünüşlü bir adamın, muhtemelen bir polis casusunun, çeteye katılma konusunda soruşturma yaptığı haberini gönderdiler. Ana meydanda bekliyordu. Guiliano; Terranova ve dört adamı, Montelepre'ye keşif için gönderdi. Eğer adam casussa onu öldüreceklerdi; yararlı biriyse çeteye alınacaktı.

Öğleden sonra Terranova döndü ve Guiliano'ya "adamı bulduk ve vurmadan önce tanımak isteyeceğini düşündük," dedi.

Guiliano, iri yarı adamı, geleneksel Sicilya köylüsü iş kıyafeti içinde gördüğünde güldü. "Ee, eski dost, Senin yüzünü unutabileceğimi nasıl düşündün. Bu kez kurşunların daha iyi mi bari?"

Adam, ünlü hapishane baskını sırasında silahını Guiliano'nun kafasına ateşleyen *Carabinieri* Çavuşu Canio Silvestro'ydu.

Silvestro'nun güçlü, yara izi bulunan yüzü kararlıydı. Bu yüz, Guiliano'ya bir nedenle çekici geliyordu. Ölümsüzlüğünü ispatlamasına yardım eden bu adam için kalbinde zayıf bir nokta vardı.

Silvestro, "size katılmaya geldim. Eğer beni kabul ederseniz size çok faydalı olabilirim," derken hediye vermekte olan biri gibi gururluydu.

Hapishane saldırısından sonra, Çavuş Silvestro, görevi ihmalden Palermo'ya askeri mahkemeye gönderilmişti. Baskını öğrendiğinde,

Maresciallo çok öfkelenmişti ve suç duyurusunda bulunmadan önce bizzat sorgulamıştı. İşin tuhafı, Maresciallo'nun şüphelerini alevlendiren, Çavuş'un Guiliano'yu vurma girişimiydi. Silahın ateş almamasının kusurlu cephaneden kaynaklandığı incelemede ortaya çıkmıştı. Fakat Maresciallo, Çavuş'un tüfeğini etkisiz olduğunu bildiği bu zararsız mermiyle doldurduğunu iddia etmişti. Bütün direniş girişimi oyundan başka bir şey değildi ve gerçekte Çavuş Silvestro, Guiliano'ya firar konusunda yardım etmişti. Ayrıca nöbetçileri de baskının başarılı olmasını sağlayacak şekilde yerleştirmişti.

Guiliano sözünü kesti. "Mermilerin kusurlu olduğunu bildiğini neden düşündüler?"

Silvestro, utangaç şekilde baktı. "Bilmem gerekiyordu. Çünkü ben bir silah uzmanıydım." Yüzü sertleşti ve omuz silkti. "Kusurluydum, doğru," dedi ve devam etti. "Daha sonra beni önemsiz bir göreve aldılar, masa başına. Fakat sizin için değerli olabilirim. Silah uzmanınız olabilirim. Bütün silahlarınızı kontrol eder onları onarırım. Cephanenizin doğru olarak kullanılmasını sağlarım. Silahlarınızı hafifletebilirim, böylece dağlara uygun hale gelirler.

"Hikâyenin kalanını anlat," dedi Guiliano. Adamı yakından inceliyordu. Bu, çetesine bir ajan sokma planı olabilirdi. Pisciotta, Passatempo ve Terranova'nın güvensizlikle dolu olduğunu görüyordu.

Silvestro devam etti. "Hepsi budalaydı ve hepsi korkmuş kadınlar gibiydi. Maresciallo, kışla tutuklularla doluyken adamların çoğunu dağlara götürmenin kendi aptallığı olduğunu biliyordu. Gerçekte, *Carabinieri*'nin Sicilya'yı işgal edilmiş yabancı bir ülke gibi gören tutumuna karşı çıktım ve bu da beni kara listeye aldırdı. Ayrıca Palermo'daki üstleri, Maresciallo'larını korumak istediler, ondan sorumluydular. Üstelik Bellampo Kışlası'nın daha cesur ve daha zeki adamlar tarafından ele geçirilmesi yerine, içerden ihanete uğraması daha iyi görünecekti. Beni askeri mahkemede yargılamadılar, fakat istifa etmemi söylediler. Onları adil ve tarafsız olduklarına inanmayacak kadar iyi tanıyorum. Bir daha asla hükümet için çalışmam. Ben bir Sicilya yurtseveriyim. Başka bir işe de yaramam. Hayatımda bundan sonra ne yapabileceğimi düşündüm. Ve Guiliano ile hareket etmeye karar verdim."

Guiliano, karnını doyurması için adamlarından ona yemek vermelerini istedi ve durumu şefleriyle müzakere etti.

Passatempo, emin ve katıydı. “Aptal mıyız biz?” dedi. “Onu vuralım ve uçurumdan aşağı yuvarlayalım. Aramızda *carabinieriye* ihtiyacımız yok.”

Pisciotta, Guiliano’nun bir kez daha Çavuş tarafından etkilendiğini gördü. Arkadaşının düşüncesiz duygularını bilirdi, bu yüzden dikkatle, “Bir hile olması çok muhtemel, fakat değilse bile neden risk alalım? Sürekli endişe edeceğiz. İçimizde bir şüphe olacak. Neden geri göndermeyelim?” dedi.

Terranova, “Kampımızı biliyor. Adamların bir kısmını gördü ve sayılarını biliyor. Bu değerli bir bilgi.”

Guiliano, “O gerçek bir Sicilyalı. Şerefiyle konuşuyor. Bir ajan olacağına inanmıyorum,” derken, hepsinin bu saflık karşısında gülümsediğini gördü.

Pisciotta, “Hatırla, seni öldürmeye çalıştı. Gizli bir silahı vardı, esirimiz olduğu ve kaçma imkânı olmadığı halde seni öldürmeye kalktı,” dedi.

Guiliano, onu benim için değerli yapan da bu, diye düşündü. Ve yüksek sesle, “bu onun şerefli biri olduğunu ispatlamaz mı? Yenilmişti fakat öcünü almak için ölümü göze aldı. Ayrıca ne zarar verebilir ki? Sıradan bir çete üyesi olacak, onu güvenliğimizi riske atabilecek alana almayacağız. Ve gözümüz üstünde olacak. Bizzat kendim ilgileneceğim. Zamanı geldiğinde, test edeceğiz ve eğer *carabinieri* için casusluk yapıyorsa isteğimizi reddedecektir. Onu bana bırakın,” dedi ve konuşmayı bitirdi.

Gecenin ilerleyen saatlerinde, Silvestro’ya çetenin bir üyesi olduğu söylendiğinde, adam sadece, “Bana her konuda güvenebilirsin” dedi. Guiliano’nun onu bir kez daha ölümden kurtardığını anlamıştı.

***

PASKALYA ZAMANI, Guiliano ailesini ziyaret etmek istedi. Pisciotta, polisin bir tuzak hazırlamış olabileceğini söyleyerek buna karşı çıktı. Sicilya’da, Paskalya, eşkıyalar için geleneksel olarak her zaman ölüm demekti. Polis, eşkıyaları sevdiklerini gizlice ziyaret etmek için dağlardan indiren derin aile bağlarına güvenirdi. Fakat

Guiliano'nun habercileri, Maresciallo'nun, anakaradaki ailesini ziyarete gideceğini ve Bellampo Kışlası'ndaki garnizonun yarısının Palermo'da görevlendirilmiş olduğunu bildirmişti. Guiliano, güvenliğini tam olarak sağlamak için yanına yeterince adam aldı. Cumartesi günü Montelepre'ye sessizce girdi.

Ziyaret haberini annesine birkaç gün önceden vermişti, annesi de onun için bir ziyafet hazırlamıştı. O gece çocukluk yatağında uyudu ve ertesi gün annesi sabah duası için kiliseye gittiğinde, Guiliano ona eşlik etti. Altı koruması vardı, onlar da kasabadaki kendi ailelerini ziyaret ediyorlardı fakat Guiliano nereye giderse eşlik etme emri almışlardı.

Annesiyle birlikte kiliseden çıktığında, altı koruma Pisciotta ile birlikte onu bekliyordu. Aspanu, "İhanete uğradın Turi. Maresciallo, Palermo'dan ekstra yirmi adamla seni tutuklamak için döndü. Annenin evi sarılmış durumda. İçerde olduğunu düşünüyorlar," derken, yüzü öfkeden bembeyazdı.

Guiliano, bir an düşüncesizliği ve aptallığı için sinirlendi ve asla bir daha bu kadar dikkatsiz olmamaya yemin etti. Maresciallo yirmi adamıyla onu annesinin evinde ele geçireceği için değil, nasılsa korumaları onları pusuya düşürürdü ve kanlı bir çatışma olurdu. Fakat Paskalya'nın ruhunu bozarlardı. Böyle bir gün, huzuru bozacak gün değildi.

Annesine hoşça kal öpücüğü verdi ve eve dönünce, polise, çekinmeden kilisede ondan ayrıldığını söylemesini istedi. Bu şekilde, onu suçlayamazlardı. Adamlarının ve silahlarının çok iyi olduğunu ve kolaylıkla kaçabileceklerini söyleyerek annesinden endişelenmemesini istedi. Çatışma bile olmazdı. *Carabinieri*, onu dağlarda izlemeye cesaret edemezdi.

Guiliano ve adamları, polis tarafından görülmeden ayrıldılar. Geceleyin dağ kampında, Pisciotta ile konuştu. Maresciallo, ziyaretten nasıl haberdar olabilirdi? Bir muhbir mi vardı? Bulmak için her şey yapılmalıydı. "Bu senin özel görevin olacak, Aspanu," dedi. "Ve eğer bir tane varsa başka da olabilir, ne kadar zaman alacağı ve neye mal olacağı önemli değil, onu bulmalıyız."

***

PISCIOTTA çocukken bile, Montelepre'nin soytarı tipli berberinden hoşlanmazdı. Frisella, o günkü ruh haline göre saç kesen berberlerdendi, bazen modaya uygun, bazen haşarı, bazen de çok muhafazakâr çiftçi tarzında. Stilini çeşitlerken sanatçı olduğunu ileri sürerdi. Ayrıca, tepeden bakan ve yönlendirici hali çok iyi bilinirdi. Ada karakterinin bariz köylü olmayan nispetçi Sicilyalı tarzıyla çocuklara şakalar yapardı. Makasıyla kulaklarını kırpardı bazen de saçlarını o kadar kısa keserdi ki, başları bilardo toplarına benzerdi. Bu yüzden Pisciotta, Guiliano'ya, berber Frisella'nın polis casusu olduğunu ve kutsal omerta kanununu çiğnediğini rapor ederken memnundu. Maresciallo, Paskalya günü tesadüfi bir keşif yapıyor olamazdı. Turi'nin orada olduğuna dair bilgi almış olmalıydı. Ama Turi bu haberi yalnızca yirmi dört saat önce gönderdiğinden bilgiyi nasıl edinmiş olabilirdi?

Pisciotta, Maresciallo'nun bu yirmi dört saatte neler yaptığını öğrenmek için köydeki kendi muhbirlerini kullandı. Ziyareti yalnızca Turi'nin annesi ve babası bildiğine göre, onların bu bilgiyi kazayla sızdırmış olabilecekleri ihtimalini araştırdı.

Maria Lombardo, hemen niyetini anladı. "Kimseyle konuşmadım, komşularımla bile. Evde oturdum ve Turi'ye Paskalya ziyafeti hazırladım," dedi.

Fakat Guiliano'nun babası, oğlunun ziyarete geleceği günün sabahı, berber Frisella'ya gitmişti. Yaşlı adam biraz mağrurdu ve oğlu Turi'nin Montelepre'de evlerine yapacağı ender ziyaretlerin birinde iyi görünmek istemişti. Frisella, onu tıraş etmiş, saçlarını kesmiş ve her zamanki şakalarını yapmıştı. "Senyor Palermo'ya genç leydileri ziyarete mi gidiyor?" Frisella, Senyor Guiliano'yu bir "Kral"ı kabul edebilecek şekilde hazırlamış, yakışıklı bir hale sokmuştu. Bu bilgilerle Pisciotta, ortamı gözünün önüne getirdi. Guiliano'nun babası, yüzünde sır dolu bir gülümsemeyle, bir centilmenin, kendini memnun etmek dışında bir nedene ihtiyacı olmadığını söylemişti. Yine de oğlunun "Montelepre Kralı" olarak çağrılacak kadar ünlü olduğunu bilerek şişinmişti. Muhtemelen yaşlı adam, daha önce başka kutlamalarda da gelmişti ve berber, Guiliano'nun aynı gün ziyarete geleceğini ikiyle ikiyi toplayarak öğrenmişti.

Maresciallo Roccofino, sabah tıraşı için her sabah berber dükkânına damlardı. Pisciotta emindi. Fakat olayın iç yüzünü tam olarak öğrenmeleri için, casuslarını berber dükkânına göndermişti.

Bir hafta sonunda Pisciotta'nın casusları pek çok bilgi toplamışlardı. Frisella, tıraş ederken ve saç keserken her zaman favori aryalarından birini ıslıkla çalardı; bazen de geniş oval biçimli radyoyu açardı. Bu, Maresciallo ordayken her zaman böyleydi. Ve berber, arada polis şefine doğru eğilip bir şeyler fısıldardı. Eğer şüpheci biri değilseniz, berberin, müşteri memnuniyeti için samimi bir şekilde davrandığını düşünebilirdiniz. Fakat Pisciotta'nın casusları, Maresciallo'nun hizmet bedeli olarak ödediği para miktarına dikkat etmişler; katlı olduğunu ve berberin onu özenle, beyaz ceketinin altındaki yeleğin iç cebine yerleştirdiğini görmüşlerdi. Bunun üzerine Frisella'yı sıkıştırarak banknotun on bin liret olduğunu öğrendiler. Berber, bunun son birkaç aylık hizmetlerinin karşılığı olduğunu söylediğinde de inanmış göründüler.

Pisciotta, Guiliano'ya kanıtını, Terranova, Passatempo ve Çavuş Silvestro'nun önünde sunmuştu. Dağda kamplarındaydılar. Guiliano, kayalardan birinin ucuna giderek Montelepre'ye doğru baktı ve gözünü kasabaya dikti.

Berber Frisella, Guiliano'nun hatırlayabildiği zamanlardan beri kasabanın bir parçasıydı. Kiliseye Kabul Töreni için saçını kestirmeye ona gitmişti ve Frisella da hediye olarak küçük gümüş bir para vermişti. Karısını ve oğlunu tanırdı. Frisella, caddede ona şakalar yapar ve her zaman annesini ve babasını sorardı.

Fakat şimdi, Frisella kutsal omerta yasasını çiğnemişti. Sırları düşmana satmış; polis muhbiri olarak para almıştı. Nasıl bu kadar aptal olabilirdi? Ve şimdi Guiliano ona ne yapacaktı? Sıcak savaşta, arazide polis öldürmek başka şeydi, dost bir yaşlı adamı soğukkanlılıkla öldürmek başka şey. Turi Guiliano, yalnızca yirmi bir yaşındaydı ve ilk kez, ona yabancı olan zalimliğin soğuk yüzüyle tanışması gerekiyordu.

Diğerlerine döndü. “Frisella beni, doğduğum günden beri tanıyor. Çocukken bana limon şerbeti vermişti, hatırlıyor musun Aspanu? Belki de Maresciallo ile yalnızca dedikodu yapıyordu, aslında bilgi vermek islemiyordu. Biz ona kasabaya geleceğimizi söylediğimizde

gidip polise bildirmedi. Belki, yalnızca tahminde bulunuyordu ve parayı da önerdikleri için alıyordu. Kim reddeder ki?"

Passatempo, kaşlarını çatmış Guiliano'ya bakıyordu, ölmekte olan bir aslanın vücuduna bakarak, etinden bir parça koparmak için zamanın uygun ve güvenli olup olmadığını merak eden bir sırtlan gibiydi. Terranova hafifçe başını salladı, aptalca bir hikâye anlatan bir çocuğu dinliyor gibi dudaklarında hafif bir gülümseme vardı. Fakat yalnızca Pisciotta cevap verdi.

"Batakhanedeki bir rahip kadar suçlu," dedi Pisciotta.

"Ona bir uyarı verebiliriz," dedi Guiliano. "Kendi tarafımıza çekip hedefimize uygun şekilde yetkililere yanlış bilgi vermesini sağlayabiliriz." Daha söylerken bile hatalı olduğunu biliyordu. Artık böyle jestler yapamayacaktı.

Pisciotta, büyük bir öfkeyle, "Niçin ona bir hediye vermiyoruz, bir torba tahıl ya da bir tavuk. Turi, yaşamlarımız ve dağdaki bütün adamlarımızın yaşamı, senin cesaretine, kararlarına, liderliğine bağlı. Eğer Frisella gibi bir haini affedersen, seni nasıl izleyebiliriz? O, Omerta Yasasını çiğneyen bir adam. Mafyanın adamları, şimdiye kadar çok daha az kanıtla onun ciğerini söker ve kalbini, berber direğine asarlardı. Eğer onu bırakırsan, bütün açgözlü hainler, cezalandırılmadan bilgi verebileceklerini düşünürler. Bu "Bir kerelerin" biri bizi öldürebilir.

Terranova, sağduyulu bir şekilde konuştu. "Frisella aptal bir soytarı, açgözlü ve hain bir adam. Sıradan zamanlarda, yalnızca köye bela olur. Şimdi ise tehlikeli. Onu bırakmak kendimizi boş yere tehlikeye sokmak olur. Frisella yaptıklarını tamir edecek kadar akıllı biri değil. Aksine ciddi insanlar olmadığımızı düşünecek. Birçok kişi de aynı fikri paylaşacak. Turi, Montelepre kasabasında mafyanın işlerine büyük sekte vurdun. Adamları Quintana, çok dikkatli davranıyor, fakat yine de ihtiyatsız konuşmalar yapıyor. Eğer Frisella'yı, ölüm dışında bir şekilde cezalandırırsan, bu adamlar, senin zayıf olduğunu düşünecekler ve daha ilerisini test edecekler. *Carabinieri,* daha gözüpek, daha az korkak, daha tehlikeli olacak. Montelepre halkı bile senin gücünden kuşku duyacak. Frisella yaşayamaz." Son sözlerini neredeyse pişmanlıkla söylemişti.

Guiliano onları düşünceli bir şekilde dinledi. Haklıydılar. Passatempo'nun bakışının farkındaydı ve adamın kalbini okuyordu.

Eğer Frisella yaşarsa Passatempo'ya bir daha asla güvenilmeyecekti. Charlemagne'nin silahşörlerinden biri olmaktan başka çare yoktu, Altın Bulutların Üzerinde şerefle dövüşerek anlaşmazlıkları çözmekten başka çare yoktu. Frisella, ibreti âlem için infaz edilmeliydi.

Guiliano'nun bir fikri vardı. Çavuş Silvestro'ya döndü ve sordu, "Sen ne düşünüyorsun? Maresciallo, size muhbirlerini elbette ki söylerdi. Berber suçlu mu?"

Silvestro omuzlarını silkti, yüzü duygularını açığa vurmuyordu. Konuşmadı. Hepsi, konuşmamanın, eski sorumluluğuna ihanet etmemenin onun için bir şeref konusu olduğunu anladılar. Cevap vermemesi, onlara berberin, Maresciallo ile bazı bağları olduğunu söyleme şekliydi. Yine de, Guiliano emin olmalıydı. Çavuş'a gülümseyerek, "Şimdi senin bize bağlılığını ispatlama zamanı. Hepimiz, Montelepre'ye gideceğiz ve berberi, meydanda sen infaz edeceksin," dedi.

Aspanu Pisciotta, arkadaşının kurnazlığına hayran kaldı. Guiliano onu sürekli şaşırtırdı. Her zaman mertçe davranmıştı, fakat Iago'ya[7] yakışır bir tuzak da kurabilirdi. Çavuş'un dürüst ve şerefli bir adam olduğuna, adilliğine herkes inanmıştı. Eğer berberin suçlu olduğuna emin değilse neye patlarsa patlasın asla infaz işini üstlenmezdi. Pisciotta, Guiliano'nun yüzünde hafif bir tebessüm gördü, Çavuş'un, berberi masum olarak değerlendirip infazı reddedeceğini umuyordu.

Fakat Çavuş, çalı gibi bıyığına dokunarak, gözlerine baktı. "Frisella saçları çok kötü kesiyor, yalnızca bunun için bile ölümü hak ediyor. Sabah hazır olacağım," dedi.

Şafak vakti, Guiliano, Pisciotta ve eski çavuş Silvestro, Montelepre yoluna çıktılar. Bir saat önce Passatempo on adamla birlikte, yolları kesmek ve kasabanın ana meydanının güvenliğini almak için ayrılmıştı. Terranova, sorumlu olarak kampta bırakılmıştı ve eğer başları belaya girerse güçlü bir ekibe liderlik etmeye hazırdı.

Guiliano ve Pisciotta, kasaba meydanına girdiklerinde hâlâ sabahın erken saatleriydi. Parke taşı döşeli caddelerle dar kaldırımlar, suyla yıkanmıştı ve bazı çocuklar, Festa zamanında eşekle katırın çiftleştirildiği yüksek platformda, oynuyorlardı. Guiliano, Silvestro'dan çocukları meydanın dışına çıkartarak

olacaklara tanık olmalarını engellemesini istedi. Silvestro bunu öyle bir şekilde yaptı ki, çocuklar çil yavrusu gibi dağıldılar.

Guiliano ve Pisciotta, berber dükkânına silahları hazır şekilde girdiklerinde, Frisella, eyaletin zengin toprak sahiplerinden birinin saçlarını kesiyordu. Berber, müşterisini kaçırmak için geldiklerini sandı ve beyaz örtüyü, bir ödül sunuyormuş gibi kurnaz bir gülümseme ile çıkardı. Toprak sahibi, eski bir Sicilya köylüsüydü, savaş sırasında, İtalyan ordusuna çiftlik hayvanları satarak zenginleşmişti, onurlu bir şekilde ayağa kalktı. Fakat Pisciotta onu bir kenara iterek sırıttı ve, “Sıkıntıya girmemize değecek paraya sahip değilsin,” dedi.

Guiliano tetikteydi ve gözlerini Frisella’nın üstünden ayırmıyordu. Makas, hâlâ berberin elindeydi. “Onları bırak,” dedi. “Gideceğin yerde saç kesmeyeceksin. Şimdi dışarı çık.”

Frisella, makası düşürdü ve geniş soytarımsı yüzünü, bir palyaçonunki gibi buruşturdu. “Turi,” dedi, “Param yok, dükkânı henüz açtım. Ben yoksul bir adamım.”

Pisciotta, onu çalı gibi gür saçlarından yakaladı ve dükkânın dışına, Silvestro’nun beklediği kaldırım taşlı caddeye sürükledi. Frisella dizlerinin üstüne çöktü ve feryat etmeye başladı.

“Turi, Turi, sen çocukken saçlarını ben keserdim. Hatırlamıyor musun? Oğlum kafadan hasta. Karım aç kalacak. Perişan olacaklar.”

Pisciotta, Guiliano’nun bocaladığını görebiliyordu. Berberi tekmeledi ve “Bunları, ihbar ederken düşünmeliydin,” dedi.

Frisella, ağlamaya başladı. “Turi’yi asla satmadım. Maresciallo’ya bazı koyun hırsızlarını söyledim. Karımın ve çocuğumun üstüne yemin ederim”

Guiliano, adama baktı. O anda, içinde bir şeylerin yıkılacağını ve yapmak üzere olduğu şeyin onu sonsuza kadar etkileyeceğini hissetti fakat nazikçe, “Tanrıya dua etmen için bir dakikan var,” dedi.

Frisella, kendisini çevreleyen üç adama baktı, hiçbir acıma belirtisi göremedi. Başını eğdi ve duasını etti. Sonra Guiliano’ya dönerek, “Karımla çocuğumun açlık çekmesine izin verme,” dedi.

“Söz veriyorum, ekmekleri olacak,” dedi Guiliano. Silvestro’ya döndü ve “onu öldür,” dedi.

Çavuş sahneyi sersemlemiş şekilde izlemişti. Fakat bu sözle makineli tüfeğin tetiğini çekti. Mermiler, Frisella’nın vücudunu kaldırdı

ve onu, ıslak kaldırım taşları boyunca fırlattı. Kan, çatlaklar arasındaki küçük su birikintisini boyadı. Suyun ulaşamadığı çatlaklarda ise, rengi siyahtı ve küçük kertenkeleleri boyayarak aktı.

Meydanda uzun süren bir sessizlik oldu. Sonra Pisciotta, cesedin üstüne eğildi ve adamın göğsüne beyaz kare bir kâğıt iğneledi.

Maresciallo, geldiğinde delil olarak bütün bulduğu buydu. Dükkân sahipleri bir şey görmediklerini iddia ettiler. Dükkânlarının arkasında çalışıyorlardı. Ya da, Monte d'Ora'nın güzel bulutları üstünde çalışıyorlardı. Frisella'nın müşterisi, silah seslerini duyduğunda leğende yüzünü yıkadığını ve katilleri hiç görmediğini söyledi. Fakat bütün bunlara rağmen suçlunun kim olduğu açıktı. Frisella'nın vücuduna iğnelenen kâğıtta, GUILIANO'YA İHANET EDEN HERKES ÖLÜR yazıyordu.

ON İKİNCİ BÖLÜM

SAVAŞ artık bitmişti fakat Guiliano'nunki henüz başlamıştı. İki yıllık macerasında, Salvatore Guiliano, Sicilya'daki en ünlü adam olmuştu. Adanın kuzeybatı köşesinde hâkimiyetini kurmuştu. İmparatorluğunun kalbinde Montelepre kasabası vardı. Piani dei Greci, Borgetto ve Partinico kasabalarını kontrol ediyordu. Ve halkı vahşilikleriyle Sicilya'da bile ünlü olan tehlikeli Corleone kasabasını da. Yalnızca Trapani, etki alanı dışındaydı. Monreale kasabası ile Sicilya'nın başkenti, Palermo'yu tehdit ediyordu. Roma'da yeni demokratik hükümet iktidara geldiğinde, başına on milyon liret ödül koydu. Bu ödül Guiliano'yu sadece güldürmüştü. Birçok kasabada kendinden emin şekilde dolaşmaya devam etti. Zaman zaman Palermo restoranlarında bile yemek yerdi. Yemeğin sonunda her zaman tabağın altına bir not bırakırdı. "Turi Guiliano istediği her yere gider."

Guiliano'nun zaptedilmez büyük kalesi, Cammarato Dağları'nın geniş dehlizleriydi. Bütün mağaraları ve bütün gizli yolları biliyordu. Burada kendini yenilmez hissediyordu. Aşağıdaki Montelepre manzarasını, Trapani ve Akdeniz'e uzanan Partinico düzlüğünü seviyordu. Alacakaranlık maviye bürünür, uzaktaki denize yansırken, Batı Sicilya'daki, Yunan tapınaklarının harabelerini, portakal bahçelerini, zeytinlikleri ve tahıl tarlalarını görebiliyordu. Dürbünüyle; içlerindeki tozlu azizleriyle, yol kenarlarında sıralanan asma kilitli mabetleri izleyebiliyordu.

Bu dağlardan, adamlarıyla birlikte, hükümet konvoylarını soymak, trenleri durdurup zengin kadınların mücevherlerini almak için tozlu yollara çıkardı. Kutsal bayramlarda boyalı at arabalarında geçmekte olan köylüler, onu ve adamlarını önceleri korkuyla sonra saygı ve sevgiyle selamladılar.

Bütün kırsal alanda herkes onun casusu olmuştu. Geceleyin, çocuklar Bakire Meryem'e yakarırken dualarına "Guiliano'yu

carabinieri’den koru,” cümlesini de eklediler.

Guiliano’yu ve adamlarını besleyen, kırsal kesimlerdi. Zeytin ve portakal bahçeleri, üzüm bağları vardı. Koyun sürüleri doluydu, eşkıyalar birkaç kuzu için geldiklerinde çobanlar öteki tarafa bakarlardı. Bu peyzaj boyunca Guiliano hayalet gibi hareket eder, Akdeniz’in gökyüzünden yansıttığı Sicilya’nın sisli mavi ışığında kaybolurdu.

Kış mevsimi, dağlarda uzun sürer ve soğuk olur. Buna rağmen Guiliano’nun çetesi gittikçe büyüdü. Bayırları ve Cammarata otlağının vadilerini; geceleri çok sayıda kamp ateşi benekledi. Adamlar, ateşin ışığını, silahlarını temizlemek, giysilerini onarmak, derede çamaşırlarını yıkamak için kullanıyorlardı. Toplu akşam yemeğini hazırlamak bazen tartışmalara neden olurdu. Sicilya’da her köy, kalamar ve yılan balığı için değişik tariflere sahipti, hangi otların domates sosuna katılacağı konusunda görüş ayrılıkları çıkardı. Sosisin nasıl pişirileceği de ayrı bir tartışma konusuydu. Adam öldürmede bıçağa meyilli olanlar çamaşır yıkamaktan hoşlanırdı; adam kaçıranlar, yemek pişirme ve dikiş işlerinden. Banka ve tren baskıncıları, silahlarını temizlemeye takmışlardı.

Guiliano, adamlarına siperler kazdırmış ve kamptan uzak mesafelere kadar yayılan gözetleme noktaları oluşturmuştu, böylece hükümet güçleri tarafından herhangi bir sürpriz baskına karşı önlem almışlardı. Yine bir gün siper kazarlarken hayal edemeyecekleri büyüklükte dev bir hayvanın iskeletini buldular. Aynı gün Hector Adonis geldi, Guiliano’ya okuması için birçok kitap getirmişti. Guiliano için dünyadaki her şey ilgi çekiciydi ve öğrenmek istiyordu. Bilim, tıp, politika, felsefe ve askeri taktik konuları üzerine okuyordu. Hector Adonis, birkaç haftada bir çuval dolusu kitap getirirdi. Guiliano, onu hemen adamlarının iskeleti buldukları yere götürdü, Adonis, diğerlerini şaşırtan bir gülümsemeyle, “Tarih üzerine yeterince kitap vermedim mi?” dedi Guiliano’ya. “Son iki bin yıllık insanlık tarihini bilmeyen bir adam, karanlıkta yaşıyor demektir.” Bir an durakladı. Adonis yumuşak sesiyle, kürsüde ders veren bir profesör gibiydi.

“Bu, iki bin yıl önce Roma imparatorluğunu yıkmak için bu dağlarda dolaşmış Kartacalı Hannibal’ın istihdam ettiği bir savaş aracının iskeleti. Dövüş için eğitilmiş ve o zamandan önce asla bu

kıtada görülmemiş savaş fillerinden birinin iskeleti. Bunlar, Romalı askerler için çok korkutucu olmalıydı. Yine de Hannibal'in işine yaramadılar; Roma onu yendi ve Kartaca'yı yerle bir etti. Bu dağlar, birçok hayalete sahip ve siz bunlardan birini buldunuz. Düşün Turi, bir gün sen de bu hayaletlerden biri olacaksın."

Guiliano bütün gece düşündü. Bir gün tarihin hayaletlerinden biri olacağı fikri hoşuna gitmişti. Eğer öldürülürse, bunun dağlarda olmasını umut etti. Kış boyunca kamp yerlerini birçok kez değiştirdiler. Bir keresinde çete haftalarca dağıldı ve adamlar akrabalarının, dost çobanların evlerinde ya da asillere ait boş tahıl ambarlarında barındılar. Guiliano, kışın çoğunu kitap okuyarak ve planlar yaparak geçirmiş, Hector Adonis ile uzun söyleşiler yapmıştı.

İlk baharın başlarında, Pisciotta ile birlikte Trapani'ye uzanan yola indi. Kenarları yeni boyanmış bir araba ilgilerini çekmişti. İlk kez Guiliano efsanesini anlatan bir panel görüyorlardı. Sahne parlak kırmızıya boyanmıştı, Guiliano, Düşes'in önünde eğilirken parmağından zümrüt yüzüğü alıyordu. Arkada, Pisciotta, bir makineli tüfek tutuyor ve bir grup korkmuş silahlı adamı tehdit ediyordu.

O gün ilk kez, altın dikdörtgen tokasına kartal ve aslan işlenmiş birer kemer takmışlardı. Tokalarını, şimdi silah uzmanları olan Silvestro işlemiş ve Guiliano ile Pisciotta'ya vermişti. Bu, çetelerinin liderliği için bir amblem oldu. Guiliano her zaman; Pisciotta, yalnızca Guiliano ile birlikteyken taktı. Pisciotta sık sık kasaba ve köylere hatta Palermo şehrine dahi kılık değiştirmiş olarak giderdi.

Guiliano geceleyin dağlarda, kemeri çıkardığında, altın dikdörtgen tokayı incelerdi. Sol tarafta, tüyler içinde bir adam gibi görünen bir kartal vardı. Sağ tarafta yer alan aslanın patileri, kartalın kanatları gibiydi, aralarındaki işleme halkayı destekliyordu. Birlikte dünyanın tekerleğini döndürüyorlar gibi görünüyordu. Aslan başı, altında insan vücuduyla, onu özellikle büyülemişti. Gökyüzünün ve toprağın kralı, yumuşak sarı altına işlenmişti. Guiliano kendini kartal, Pisciotta'yı aslan ve bu çemberi de Sicilya olarak düşündü.

***

ZENGİNLERİN kaçırılması, yüzyıllardır, Sicilya'nın küçük ölçekli ev sanayilerinden biriydi. Genellikle fidyeciler, Mafiosi'nin en korkunçlarıydılar, fidyenin önceden ödenmesini sağlayıp sıkıntıdan

kurtulmak için kaçırmadan önce yalnızca bir mektup gönderilirdi. Bu nazik bir formda olurdu. Bir toptancının acil para ihtiyacı için indirim yapması gibi, fidye miktarı da nispeten azdır çünkü gerçek kaçırmadaki bütün sinir bozucu detaylar uygulanmaz. Gerçekte, ünlü bir şahsiyeti kaçırmak, düşünüldüğü kadar kolay değildir. Açgözlü amatörlerin ya da yaşamak için çalışmayı reddeden hiçbir işe yaramayan kafası dağınık tembellerin yapacağı iş değildir. Kuş beyinlilerin de yapacağı iş değildir, fakat adam kaçırma işini kötü bir şekilde isimlendiren Amerika'da uygulayıcılarınınki gibi intiharla eş anlamlı da değildir. Sicilya'da çocuklar, yanlarında bir büyük olmadan asla fidye için kaçıramadıklarından, İngilizcedeki gibi bu eylemi ifade eden cümlede çocuk sözü geçmez.

Suçlu olarak doğan, kadınların çiçek toplaması kadar kolayca öldüren, kurnaz birer kalleş ve sosyal olarak zamanın üç yüz yıl gerisinde olan Sicilyalıların bile çocukları sevdiği hatta tapındığı tartışma götürmez. Bu yüzden Sicilya'da içinde çocuk kelimesi geçen bir kaçırma ifadesi yoktur. Zengin bir kişiyi konukları olarak "davet" eder, iyi bir otelde konakladığı için oda ve yemek parasını ödeyene kadar da serbest bırakmazlardı.

Bu ev endüstrisi, yüzlerce yıldır bazı kurallar geliştirmişti. İstenilen rakam, mafya üyeleri aracılığıyla her zaman pazarlığa açıktır. Eğer işbirliği yaparsa "Konuk" asla şiddet görmez. Eğer eşkıyalar önemli birini ele geçirerek ruhlarını tehlikeye atmayı seçerlerse "Konuğa" büyük saygı gösterilir, her zaman Prens, Dük, ya da Don hatta başpiskopos olarak rütbesiyle hitap edilir. Hatta bir parlamento üyesi kaçırıldığında bile, bu hergelelerin herkesten daha iyi hırsız oldukları bilinmesine rağmen kendisine saygıdeğer biri gibi davranılır.

Bu gelenek sağduyu sonucunda ortaya çıkmıştı. Tarih, bunun işe yarayan bir yöntem olduğunu gösterdi. Tutuklu bir kez serbest bırakıldığında, saygınlığı korunduğu sürece intikam için hiçbir istek göstermiyordu. Hatta bu durum için anlatılan klasik bir öykü vardı. Bir Dük, serbest bırakıldıktan ve *carabinieri*ye eşkıyaların nerede saklandıklarını gösterdikten sonra onlara avukatlar tutmuş, mahkûm edildiklerinde ise, bizzat araya girerek, uzun hapis cezalarını yarıya indirtmişti. Çünkü ona, öyle ince ve nazik davranmışlardı ki, Dük,

böyle ince davranışlarla Palermo'daki en yüksek sosyetede bile karşılaşmadığını söylemişti.

Tersine, kötü davranılan bir tutuklu, serbest bırakıldığında kendisini kaçıranları yakalatmak için bir servet harcar, bazen fidyeden daha büyük ödüller koyardı.

Fakat genel olarak, eğer her iki taraf da uygar şekilde davranmışsa, fiyatta pazarlık edilir ve tutsak serbest bırakılırdı. Sicilya'nın zenginleri, bunu, sevdikleri topraklarda yaşamanın resmi olmayan bir vergisi olarak görmeye başlamışlardı ve minik vergilerini resmi hükümete ödedikten sonra bu çileyi Hıristiyan tevekkülü içinde çekerlerdi.

Uzayan ve bir türlü sonuçlanmayan pazarlıklara, yumuşak başlı zorlama ile çare bulunurdu. Bu durumda, belki bir kulak ya da bir parmak kesilirdi. Genellikle bunlar, herkesi mantıklı düşünmeye iterdi. Çok üzücü ender olaylarda, mermi ile kalbura çevrilmiş ya da daha eski zamanlarda, bıçaklanarak haç şekli çizilmiş vücutlar teslim edilirdi.

Fakat konuğu davet etmek her zaman büyük titizlik isteyen bir çabayı gerektiriyordu. Kurban, uzun süre gözlenmeliydi böylece uygulanacak şiddet en aza indirilirdi. Hatta bundan bile önce beş ya da altı saklanma yeri hazırlanmalı, ihtiyaçlar için gerekli malzemeler ve muhafızlar ayarlanmalıydı, çünkü görüşmeler uzayabilir ve resmi makamlar işe karışabilirdi.

Kısacası, amatörler için komplike bir işti.

Guiliano, fidye işine girmeye karar verdi, yalnızca Sicilya'nın en zengin müşterilerini ağırlayacaktı. Aslında ilk kurbanı, adanın en zengin, en güçlü asili Prens Ollorto'ydu, yalnızca Sicilya'da geniş malikânelere değil, Brezilya'da da büyük bir imparatorluğa sahipti. Montelepre vatandaşlarının çoğunun ev sahibiydi, çok sayıda çiftliği ve evi vardı. Politik olarak sahnenin gerisindeki en güçlü adamdı; Roma'daki Adalet Bakanı, çok yakın arkadaşıydı ve eski İtalya Kralı bizzat, Prens'in çocuğunun vaftiz babası olmuştu. Sicilya'da, bütün malikânelerinin denetçisi Don Croce'ydi. Ona müthiş bir aylık ödüyordu. Don Croce ayrıca, Prens Ollorto'nun fidyecilerden, katillerden ve hırsızlardan korunması için yüklü bir sigorta ödemesi alıyordu.

***

PRENS OLLORTO, Don Croce'nin korumaları, kapı muhafızları ve kendi kişisel korumaları ile gözetim altında tutulan güvenli şatosunda, yeryüzünde her şeyden daha çok sevdiği koca teleskopuyla gökyüzündeki yıldızları izleyeceği huzurlu ve eğlenceli bir akşama hazırdı. Aniden, gözlem kulesine çıkan dolambaçlı merdivenlerden gürültülü ayak sesleri geldi. Kapı şangırtıyla açıldı ve elleri silahlı, kaba giyimli dört adam ufak odaya doluştu. Prens, teleskopunu korumak için koluyla örterek, yüzünü masum yıldızlardan gelenlere doğru çevirdi. Prens, Terranova'nın dağ gelinciğine benzer yüzünü gördüğünde, Tanrıya dua etmeye başladı.

Fakat Terranova, ona kibarca, “Lordum, sizi dağlara Turi Guiliano ile tatile götürme emri aldım. Geleneğimize göre ziyaretinizin oda ve yemek bedelini ödeyeceksiniz. Ve yeni doğmuş bir bebek kadar iyi bakılacaksınız.”

Prens korkusunu saklamaya çalıştı. Başını eğdi ve ağırbaşlı şekilde, “İlaçlarımı ve birkaç giysimi alabilir miyim?” diye sordu.

Terranova, “Onları size temin edeceğiz,” dedi. “Şimdi esas olan hızlı hareket etmek. *Carabinieri,* birazdan buraya gelir ve onlar bizim küçük partimize davetli değil. Şimdi lütfen önümden inin. Ve kaçmaya çalışmayın. Her tarafta adamlarım var ve bir Prens bile mermilerden daha hızlı koşamaz.”

Kapı tarafında, duvarın altında bir Alfa Romeo ile bir cip bekliyordu. Terranova, Prens Ollorto ile birlikte Alfa Romeo'ya bindi, diğerleri cipe atladılar ve iki araç dağ yoluna doğru hızla ilerledi. Palermo'nun yarım saat dışında, Montelepre'ye kısa bir mesafe kala, arabalar durdu ve adamlar dışarı çıktı. Yol kenarında, Madonna figürlü bir tapınak vardı. Terranova, önünde kısa bir süre diz çökerek haç çıkarttı. Prens dindar bir adamdı, fakat aynısını yapma isteğini, bir zayıflık işareti olarak alınmasından ya da bu adamlara kendisine zarar vermemeleri için yalvardığının düşünülmesinden çekinerek bastırdı. Beş adam, geniş yıldız biçiminde yayıldılar, Prens'i ortalarına almışlardı. Sarp bayırdan aşağı yürümeye başladılar. Cammarata Dağları'nın geniş ve ıssız kırlarına giden dar bir patikaya gelene kadar saatlerce yürüdüler. Prens'in sık dinlenme isteğini ona eşlik eden adamlar nazikçe kabul ediyordu. Kocaman granit bir

kayanın altına oturarak akşam yemeği yediler. Ekmekle birlikte, kocaman bir parça peynir ve bir şişe şarap vardı. Terranova yiyecekleri, özür dileyerek Prens dâhil adamlar arasında eşit şekilde paylaştırdı. “Size daha iyisini sunamadığım için üzgünüm,” dedi. “Kampa gittiğimizde Guiliano size sıcak yemek muhtemelen iyi bir tavşan yahnisi ikram edecek. Palermo restoranlarında çalışmış bir aşçımız var.”

Prens nazikçe teşekkür etti ve iştahla yedi. Aslında, ihtişamlı yemeklerde olduğundan çok daha iştahlıydı. Egzersiz onu çok acıktırmıştı, yılardır bu kadar aç hissetmemişti. Cebinden bir paket İngiliz sigarası çıkartarak etrafındaki adamlara ikram etti. Terranova ve adamların her biri minnettarlıkla aldı ve coşkuyla tüttürdüler. Prens cesaretlenerek, “ilaçlarımı almalıyım. Şeker hastasıyım ve her gün ensülin kullanmam gerekiyor,” dedi.

Terranova’nın ilgisi şaşırtıcıydı. “Fakat bunu niçin söylemediniz?” diye sordu. “Bir dakika bekleyebilirdik, yine de merak etmeyin, Guiliano, birini gönderir ve sabah elinizde olur. Söz veriyorum.”, “Teşekkürler,” dedi Prens. Terranova’nın tazı gibi ince vücudu, her zaman nazikçe eğilmiş gibi ve gergin görünürdü. Dağ gelinciği suratı, zeki ve her zaman gülümserdi. Fakat bir jilet gibiydi; sessiz ve itaatkâr fakat aynı zamanda ölümcül bir hale de dönüşebilir. Yemekten sonra yollarına kaldıkları yerden yıldız biçiminde devam ettiler. Terranova sık sık, Prensle sohbet etmek için geri kalıyor ve ona zarar gelmeyeceği konusunda güvence veriyordu.

Yokuş yukarı çıkmışlardı ve sonunda dağın tepesindeki düzlüğe vardılar. Üç öbek ateş ve bambu sandalyeli piknik masaları kayalıkların hemen kenarındaydı. Bir masada Guiliano, Amerikan ordu malı akülü lambasının ışığında kitap okuyordu. Ayakları dibinde uzanan başka kitaplarla dolu bir branda çuval duruyordu. Çuval minik kertenkelelerle kaplanmıştı ve yüksek sesli bir vızıltı ortalığa hâkimdi, milyonlarca böceğin sesi Prens’in kulaklarını uğuldattı fakat Guiliano’yu rahatsız eder görünmüyorlardı.

Guiliano, masadan kalktı ve Prens’i nazikçe selamladı. Adam kaçıran birine benzemiyordu. Fakat yüzünde tuhaf bir gülümseme vardı. Guiliano, nereden nereye geldiğini düşünüyordu. İki yıl önce, yoksul bir köylüydü; şimdi, en soylu kana ve bütün Sicilya’nın en zengin cüzdanına sahip adam, onun insafına kalmıştı.

“Karnınız acıktı mı?” diye sordu Guiliano. “Bize ziyaretinizi daha zevkli hale getirmek için ihtiyaç duyduğunuz herhangi bir şey olursa da çekinmeden söyleyin? Zira bir süre bizimle kalacaksınız.”

Prens, açlığını itiraf etti ve ensülinle diğer ilaçlara olan ihtiyacını açıkladı. Guiliano, kayalığın diğer tarafına seslendi ve adamlarından biri hemen bir tencere sıcak yahniyle koşturarak geldi. Guiliano, Prens’ten, ihtiyaç duyduğu ilaçların listesini tam olarak yazmasını istedi. “Monreale’de saate aldırmadan bizim için dükkânını açacak eczacı bir dostumuz var,” dedi. “İlaçlarınız yarın öğleye kadar elinizde olacak.”

Prens yemeği bitirdiğinde, Guiliano onu bayırdan aşağı, üstünde şilte bulunan saman bir yatağın yer aldığı küçük bir mağaraya götürdü. Adamlarından ikisi, battaniyelerle onları izlemişti. Prens beyaz çarşafları ve kocaman kabarık yastığı gördüğünde hayrete düşmüştü. Guiliano onun şaşkınlığını fark etti ve “Siz şerefli bir misafirsiniz, bu küçük tatilde eğlenmeniz için elimden geleni yapacağım. Eğer adamlarımdan biri saygısızlık ederse, lütfen beni bilgilendirin. Rütbenize ve Sicilya’nın bir yurtseveri olarak ününüze yaraşır şekilde saygılı davranmaları için kesin talimat aldılar. Şimdi iyi uyuyun, bütün gücünüze ihtiyacınız olacak, yarın uzun bir yürüyüş yapacağız. Fidye notu bırakıldı ve *carabinieri,* araştırmaya başlamış olacak, bu yüzden buradan uzakta olmalıyız,” dedi.

Prens, nezaketi için teşekkür etti ve fidyenin ne kadar olacağını sordu.

Guiliano güldü, Prens, bu gençlik dolu gülüşle ve yüzün oğlansı yakışıklılığıyla büyülendi. Fakat Guiliano’nun cevabı, büyüyü yok etti. “Hükümetiniz, benim başıma on milyon liret koydu. Eğer sizinki on kat fazla olmasa aşağılayıcı olurdu.”

Prens rakamı duyduğunda irkildi, fakat daha sonra alaycı bir şekilde, “umarım ailem de beni sizin kadar yüksekte görür,” dedi.

“Müzakereye açık olacak,” dedi Guiliano. İki adamını, yatağı hazırlaması için bıraktı ve mağaranın dışına oturdu. Böceklerin gürültüsüne rağmen, Prens Ollorto yıllardan sonra ilk kez bu kadar iyi uyudu.

***

GUILIANO, gece boyunca yapılacak işlerle meşgul oldu. Montelepre'ye ilaç için adam gönderdi; Prens'e Monreale derken yalan söylemişti. Sonra Terranova'yı, manastıra, Başkeşiş Manfredi'ye gönderdi. Başkeşiş'in Don Croce ile çalıştığını bilse de fidye görüşmelerini yürütmesini istedi. Başkeşiş, mükemmel bir tampon olurdu ve Don Croce de komisyonunu alırdı.

Müzakereler uzun sürebilirdi ve yüz milyon liretin tümünün ödenmeyeceği anlaşılmıştı. Prens Ollorto çok zengindi fakat tarihi olarak ilk talep gerçekçi değildi.

Kaçırılışın ikinci günü, Prens Ollorto için çok hoş olmuştu. Dağların derinliklerindeki terk edilmiş bir çiftlik evine doğru, uzun fakat çetin olmayan bir yürüyüştü. Guiliano, lordun rahat etmesi için elinden geleni yapıyordu. Sanki kralı tarafından sürpriz bir ziyaretle onurlandırılan varlıklı bir taşralıydı. Keskin gözüyle Prens Ollorto'nun kıyafetlerinin durumundan endişelendiğini gördü. Dikkatle dikilmiş İngiliz takımına üzüntüyle bakmıştı, giyilerek yıpranmak için çok fazla para ödenmişti.

Guiliano, gerçek bir merakla "Derinin üstüne ne giydiğine gerçekten bu kadar dikkat ediyor musun?" diye sorarken herhangi bir küçük görme duygusu yoktu.

Prens her zaman pedagojik düşünce tarzına sahipti. Ve tabii ki bu koşullarda her ikisinin de bol zamanı vardı. Bu yüzden Guiliano'ya, güzel dikilmiş ve iyi malzeme kullanılmış doğru giysilerin kendisi gibi bir adamı nasıl zenginleştirebileceği üzerine bir konuşma yaptı. Londra'daki terzilerin züppece davranarak, İtalyan Düklerini nasıl komünistlere benzettiklerinden söz etti. Çeşit çeşit kumaşları, hünerli terzileri, sayısız prova için harcanan zamanları anlattı. "Sevgili Guiliano," dedi Prens Ollorto, "Her ne kadar Aziz Rosalie, bu takım için ödediğim paranın bir Sicilyalı aileyi bir yıl idare edeceğini ve hatta kızlarının drahomasına bile yeteceğini söylese de, derdim para değil. Asıl keyfimi kaçıran yeni bir elbise için Londra'ya giderek, beni ileri geri yürütecek terzilerle günlerimi geçirmek zorunda olmam. Bu takımın bozulduğuna işte bu yüzden üzülüyorum. Çünkü yerine yenisini koymak zor."

Guiliano, Prensi sempati ile inceleyerek sordu, "Siz ve sınıfınız için bu kadar müsrifçe ya da bağışlayın, doğru şekilde giyinmek niçin bu kadar önemli? Şimdi dağlardayken bile hâlâ kravat takıyorsunuz.

Bu eve girdiğimizde, sanki sizi selamlamak için bir Düşes bekliyormuş gibi ceketinizin düğmelerini iliklediğinizi gördüm."

Prens Ollorto şimdi, politik olarak aşırı gerici ve çoğu Sicilyalı asil gibi, ekonomik adaletten habersiz olsa da, her zaman daha aşağı sınıfların kimliğinin farkındaydı. Kendisi gibi insan varlıkları olduklarını ve onun için çalışan, onun istekleri ile meşgul olan hiçbir adamın yoksulluk içinde bırakılamayacağını düşünürdü. Kalesindeki uşaklar, ona hayrandı. Onlara ailenin bir üyesi gibi davrandırdı. Doğum günlerinde her zaman hediye alınır ve özel günlerde ufak tefek sürprizler yapılırdı. Aile yemekleri sırasında, dışardan konuk olmadığı zamanlarda, masada bekleyen uşaklar, aile tartışmalarına katılır ve asil ailenin problemleri hakkında fikirlerini söylerlerdi. Ve bu İtalya'da ender görülen bir şey değildi. Alt sınıflara, yalnızca ekonomik hakları için mücadele ettiklerinde zalimce davrandırdı.

Ve şimdi, Prens aynı tutumu Guiliano'ya karşı da takınıyordu. Sanki onu kaçıran, yalnızca çok zengin ve güçlü bir adamın gıpta edilecek yaşamını paylaşmak isteyen bir uşaktı. Prens aniden, tutsaklık dönemini bir avantaja dönüştürebileceğini hatta fidye ödemeyi bile yararlı hale çevirebileceğini fark etti. Fakat, çok dikkatli olması gerektiğini biliyordu. Cazibesini, karşısındakini aşağılamadan, en iyi şekilde kullanmalıydı. Olabileceği kadar açık, doğru ve dürüst olmalıydı. Çok fazla fayda sağlamayı deneyemezdi. Ters tepebilirdi.

Bu yüzden şimdi Guiliano'nun sorusuna ciddiyetle ve büyük bir içtenlikle cevap verdi. Gülümseyerek, "Sen niçin bu zümrüt yüzüğü ve altın kemeri takıyorsun?" diye sordu. Cevap için bekledi, fakat Guiliano yalnızca gülümsedi. Prens devam etti. "Benden bile zengin bir kadınla evlendim. Gücüm ve politik görevlerim var. Sicilya'da malikânelere ve Brezilya'da karım aracılığıyla daha da büyük bir malikâneye sahibim. Sicilya'da insanlar ceplerimden çıkartır çıkartmaz, ellerimi öperler. Roma'da bile büyük saygı görürüm. O şehirde, para hüküm sürer. Herkesin gözü üzerimde. Fakat gülünç hissediyorum. Bütün bunları kazanmak için hiçbir şey yapmadım. Fakat bana ait ve korumam gerek. Halkın gözünde itibarımı düşüremem. Avlanmaya gittiğimde bile taşralıların kaba giysileri gözüme çarpar. O yüzden mükemmel görünmeliyim. Bazen sen ve Don Croce gibi adamlara nasıl imrenirim, gücünüzü kafanızda ve yüreğinizde tutuyorsunuz. Gücünüzü cesaret ve kurnazlıkla

kazandınız. Aynı şeyi Londra'nın en iyi terzisine giderek kazanmam komik değil mi?"

Bu konuşmayı çok tatlı bir şekilde yapmıştı. Guiliano, yüksek sesle güldü. Aslında, onunla birlikte yemek yemekten, Sicilya'nın sefaletinden ve Roma'dan söz etmekten hoşlanmıştı.

Prens, Don Croce'nin umudunun Guiliano'nun yardımını sağlamak, hatta daha fazlasını denemek olduğunu biliyordu. "Sevgili Guiliano," dedi, "Sen ve Don Croce Sicilya'yı yönetmek için niçin birleşmiyorsunuz? O bilgelik çağında, sen gençliğin idealizmine sahipsin. Her ikinizin de Sicilya'yı sevdiğine şüphe yok. Niçin, güçlerinizi birleştirmeyi düşünmüyorsunuz? Şimdi savaş bitti, her şey değişiyor. Komünistler ve Sosyalistler, Kilise'yi güçsüzleştirmek, kan bağlarını yok etmek istiyor. Politik parti görevinin anne sevgisinden, kız ve erkek kardeşlerinize borçlu olduğunuz sadakatten daha önemli olduğunu söylemeye cüret ediyorlar. Eğer seçimleri kazanır ve politikalarını uygulamaya koyarlarsa ne olur?"

"Asla kazanamazlar," dedi Guiliano. "Sicilyalılar asla komünistlere oy vermezler."

"Bu kadar emin olma," dedi Prens. "Silvio Ferra'yı hatırla senin çocukluk arkadaşındı. Silvio gibi iyi çocuklar savaşa gittiler ve radikal düşüncelerle aşılanmış olarak döndüler. Ajitatörleri, herkese ekmek, herkese toprak sözü veriyor. Masum köylü, havuç peşinde giden bir eşek gibi. Çok büyük bir olasılıkla sosyalistlere oy verebilirler."

"Hıristiyan demokratları sevmem fakat sosyalist hükümeti önlemek için elimden geleni yaparım," dedi Guiliano.

"Yalnızca sen ve Don Croce, Sicilya'nın özgürlüğünü garanti edebilir," dedi Prens. "Bir araya gelmelisiniz. Don Croce, senden her zaman oğlu gibi bahsediyor. Sana karşı sevgisi var. Ve yalnızca o, senin mafya ile arandaki büyük savaşı önleyebilir. Senin yapman gerekeni yaptığını biliyor; ben de anlıyorum. Fakat şimdi bile, üçümüz birlikte çalışabilir ve yazgılarımıza egemen olabiliriz. Yapamazsak hepimizin sonu yıkım olabilir."

Turi Guiliano, öfkesini kontrol altında tutamadı. Zengin adam ne kadar küstahtı. Öldürücü bir sakinlikle, "Senin fidyen, henüz çözüme bağlanmadı ve sen kalkmış anlaşma öneriyorsun. O günleri göremeyebilirsin," dedi.

Prens o gece kötü uyudu. Fakat Guiliano, sonraki günlerde daha fazla üstüne gitmedi ve Prens iki haftayı kendisi için çok faydalı bir şekilde geçirdi. Sağlığı gelişti, vücudu günlük egzersiz ve taze hava sayesinde forma kavuştu. Her zaman zayıf olmasına rağmen, göbek bölgesinde yağ birikmişti ve şimdi bunlar kayboldu. Fiziksel olarak kendini hiç bu kadar iyi hissetmemişti.

Ayrıca zihinsel olarak da çok neşeliydi. Bazen gezintiye çıkıyordu, Guiliano onu koruyan ekiple birlikte değildi bu yüzden cahil ve kültürsüz kişilerle konuşması gerekiyordu. Fakat karakterlerine şaşırmıştı. Eşkıyaların çoğu doğal olarak nazikti ve doğal bir sakinlikleri vardı. Asla akılsız değillerdi. Ona her zaman rütbesiyle hitap etmişler ve her isteğini yerine getirmeye çalışmışlardı. Hiçbir zaman Sicilya halkıyla bu kadar yakın olmamıştı, topraklarına ve halkına olan sevgisinin canlanmasına şaşırdı. Fidye için sonunda, altın olarak 60 milyon lirette anlaşma sağlandı. Ödeme Don Croce ve Başkeşiş Manfredi aracılığıyla yapıldı. Salıverilmesinden önceki gece, Prens Ollorto'ya, Guiliano, çetenin şefleri ve yirmi en önemli üyesi tarafından ziyafet verildi. Palermo'dan kutlama için şampanya alınmıştı ve hepsi yakında gerçekleşecek özgürlük için kadeh kaldırdılar, hepsi ona karşı sevgi hisleriyle doluydu. Prens son kadehi kaldırdı. "Sicilya'nın en asil ailelerinin evlerinde konuk edildim," dedi. "Fakat bu kadar iyi ve böylesine misafirperverlikle hiç karşılaşmamıştım, burada dağlardakiler kadar ince insanlarla hiç karşılaşmadım. Hiç bu kadar iyi uyumadım bu kadar iyi yemedim." Bir an durdu ve gülümseyerek, "Fatura biraz yüksek fakat iyi şeyler her zaman pahalıdır." Bu kahkahalara yol açtı. Guiliano, hepsinden yüksek sekle gülüyordu. Fakat Pisciotta, Prens'in de fark ettiği gibi, gülümsememişti bile.

Hepsi sağlığına içtiler ve ona tezahürat yaptılar. Prens o geceyi yaşamının sonuna kadar zevkle hatırlayacaktı.

Bir pazar günü olan ertesi sabah, Prens, Palermo Katedrali'nin önünde serbest bırakıldı. Hemen erken kudas için kiliseye girdi ve şükür duası okudu. Kaçırıldığı günkü giysileri üstündeydi. Guiliano, sürpriz olarak İngiliz takımını Roma'daki en iyi terziye tamir ettirmiş ve temizletmişti.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SİCİLYA'NIN mafya şefleri, Don Croce ile bir toplantı talep ettiler. Don Croce, şeflerin şefi olarak kabul edilse de, onları doğrudan yönetmezdi. Kendi imparatorlukları vardı. Mafya, güçlü baronların sözde yöneticileri olarak kabul ettikleri en güçlü üyelerinin savaşlarını desteklemek için bir araya geldikleri ortaçağa özgü krallıklardan biri gibiydi. Fakat tıpkı antik baronlar gibi, kralları tarafından desteklenmeliydiler. Don Croce, onları kuvvetle değil, fakat akıl ve karizmasının gücüyle yönetiyordu, yaşam boyu kazandığı şey "Saygı"ydı. Onların farklı çıkarlarını, hepsinin yarar sağlayacağı tek bir genci çıkar çatısı altında toplayarak yönetirdi.

Don Croce'nin onlara dikkat etmesi gerekirdi. Hepsi de özel ordulara, gizli suikastçılara, boğuculara, zehirleyicilere, korkunç *lupara* kullanıcılarına sahipti. Bu bölgede, güçleri onunkine eşitti; Don, bu nedenle Turi Guiliano'nun kendi özel savaş şefi olarak yardımını sağlamak istiyordu. Bu adamlar zekiydi de, bazıları kendi çıkarları açısından Sicilya'da yaşayan en kurnaz kişilerdi. Don'un kendi gücünü kurmasına karşı değillerdi; ona güvenmiş ve inanmışlardı. Fakat dünyadaki en akıllı adam bile bazen hata yapabilir. Ve Don'un, Guiliano'ya olan hayranlığının akıl labirentinde ortaya çıkan tek fiyaskosu olduğuna inanıyorlardı.

Don Croce, Palermo'daki Umberto Oteli'nin bahçesinde altı şef için gizlilik ve güvenliğin sağlandığı çok görkemli bir öğle yemeği tertipledi.

Bu şeflerin en korkuncu ve en sözünü sakınmayanı Bisacquino kasabasını yöneten Don Siano'ydu. Hepsi adına konuşmayı kabul etmişti ve bunu sert bir nezaketle yaptı, nezaket mafyanın en üst düzeyde kuralıydı.

"Sevgili Don Croce," dedi Don Siano, "hepimizin sana olan saygısını biliyorsun. Bizleri ve ailelerimizi yeniden dirilten sendin. Sana çok şey borçluyuz. Bu nedenle şimdi düşündüklerimizi yüksek sesle söylemeliyiz. Şu Turi Guiliano, çok güçlendi. Ona çok fazla

müsamaha gösterdik. Sadece genç bir oğlan ve yine de senin ve bizim otoritemize meydan okuyor. En ünlü müşterilerimizden mücevher çalıyor, en zengin arazi sahiplerinden zeytin, üzüm ve mısır kaçırıyor. Ve şimdi, görmezden gelemeyeceğimiz son saygısızlığını yaptı. Bizim korumamız altında olduğunu bildiği Prens Ollorto'yu kaçırdı. Ve hâlâ onunla görüşmeyi sürdürüyorsun, dostluk elini uzatmaya devam ediyorsun. Onun güçlü olduğunu biliyorum fakat biz daha güçlü değil miyiz? Ve bu şekilde devam etmesine izin verirsek daha da güçlenmeyecek mi? Bu sorunu şimdi çözmek gerektiği konusunda hepimiz hemfikiriz. Gücünü kırmak için bütün önlemleri almalıyız. Eğer Prens Ollorto'yu kaçırmasını görmezden gelirsek, bütün Sicilya'nın maskarası olacağız."

Don Croce, bütün söylediklerine katılıyormuş gibi başını salladı. Fakat konuşmadı. Oradaki adamların en önemsizi olan Guido Quintana, neredeyse hüzünle, "Ben Montelepre belediye başkanıyım ve herkes sizlerden biri olduğumu bilir. Fakat, kimse bana hiçbir iş için gelmez. Kasabayı Guiliano yönetir ve benim de orada yaşamama izin vererek siz beyefendilerle çekişmeyi tahrik etmez. Fakat bu şekilde yaşamak kanıma dokunuyor. Otoritem yok. Yalnızca adım var. Guiliano yaşarken, Montelepre'de varolamayız. Bu gençten korkmuyorum. Dağa çıkmadan önce bir kez karşılaşmıştım. Korkulacak biri olduğunu düşünmüyorum. Eğer konsey karar verirse onu öldürmek üzere harekete geçerim. Planları yaptım ve onları infaz etmek için yalnızca onayınızı bekliyorum."

Caltanissettalı Don Piddu ve Piani dei Greci'den Don Arzana başını salladı. Don Piddu, "Ne kadar zor olabilir? İmkânlarımızı seferber edersek, kısa zamanda cesedini Palermo Katedrali'ne teslim eder ve düğüne gider gibi cenazesine gideriz," dedi.

Diğer şefler, Villamura'dan Don Marcuzzi, Partinico'dan Don Buccilla ve Don Arzana yüksek sesle onayladıklarını belirttiler ve Don Croce'nun konuşmasını beklediler.

Don Croce, kocaman kafasını kaldırdı. Konuşurken burnunun sivri ucu, her birini kazığa oturtuyordu. "Sevgili arkadaşlarım, hissettiklerinize katılıyorum," dedi. "Fakat bu genç adamı küçümsüyorsunuz sanıyorum. Yaşından beklenmeyecek kadar kurnaz ve muhtemelen buradaki herkes kadar cesur. Öldürmek kolay olmayacak. Ayrıca ilerde onu kullanabileceğimizi düşünüyorum,

yalnızca kendim için değil hepimiz için. Komünist ajitatörler, Sicilya halkını kışkırtıyor. Onları bir başka Garibaldi bekler hale getiriyor ve Guiliano'nun kurtarıcı olarak pohpohlanmadığından emin olmalıyız. Bizim tarafımızda savaşmaya zorlamalıyız. Bizim durumumuz da, onu öldürerek gücünü bir kenara atabilecek kadar sağlam değil." Don içini çekti, bir ekmek parçasını şarapla birlikte yuttu ve zarafetle ağzını peçetesiyle sildi. "Bunu bana bir iyilik olarak yapın. Onu ikna etmek için son bir çaba harcamama izin verin. Eğer reddederse ne gerektiğini düşünüyorsanız yapın. Size cevabı üç gün içinde vereceğim. Yalnızca mantıklı bir anlaşmayı kabul etmesi için son bir çaba göstermeme izin verin."

Başını anlaştığını gösterir şekilde ilk eğen Don Siano oldu. Her şeyin ötesinde hangi mantıklı adam, cinayet işlemek için üç gün bekleyemeyecek kadar sabırsız olabilirdi? Ayrıldıklarında, Don Croce, Hector Adonis'i Villaba'daki evine çağırttı.

***

DON, Adonis'e karşı otoriterdi. "Vaftiz oğlun sabrımın sonuna getirdi," dedi küçük adama. "Bizimle ya da bize karşı olmalı. Prens Ollorto'yu kaçırmak, doğrudan benim şahsıma bir hakarettir, fakat unutmaya ve affetmeye hazırım. Her şeyin ötesinde genç ve onun yaşındayken kendimin de çok kibirli olduğunu hatırlıyorum. Her zaman söylediğim gibi, ona bu yüzden hayranlık duyuyorum. Ve inan bana, yeteneklerine değer veriyorum. Eğer sağ kolum olmaya razı olursa, memnun olacağım. Fakat yerini bilmeli. Diğer şefler ona karşı benim kadar hayran ve anlayışlı değil. Onları daha fazla zaptedemeyeceğim. Vaftiz oğluna git ve sana söylediklerimi anlat. Ve bana cevabını en geç yarın getir. Artık daha fazla bekleyemem."

Hector Adonis korkmuştu. "Don Croce, sizin ruhunuzun cömertliğini biliyorum. Fakat Turi inatçı ve bütün genç adamlar gibi gücünden emin. Ve tümüyle çaresiz olmadığı da bir gerçek. Eğer mafyayla savaşa girerse kazanamayacağını biliyorum fakat hasar korkunç olur. Ona söz verebileceğim bir ödül var mı?"

Don, "ona şunun sözünü ver. Bizim ağımızda yüksek bir yeri olacak, benim kişisel bağlılığımı ve sevgimi kazanacak. Her şeyin ötesinde sonsuza kadar dağlarda yaşayamaz. Toplumda yasal olarak ailesinin bağrında yer almak isteyeceği zaman gelecek. O gün

geldiğinde, Sicilya'da onun affını temin edebilecek tek adam benim. Ve bunu yapmak beni çok mutlu edecek. Samimi söylüyorum." Ve gerçekte Don bu tarzda konuştuğunda ona inanmamak, ona direnmek mümkün değildi.

***

HECTOR ADONIS, dağlara, Guiliano'yu görmeye çıktığında çok tedirgin ve vaftiz oğlu için korkmuş haldeydi, açık konuşmaya kararlıydı. Birbirlerine olan sevgilerinin, Don Croce'ye bağlılığından bile önce geldiğini Guiliano'nun anlamasını istiyordu. Vardığında, sandalyeler ve katlanır masalar kayalığın kenarına kurulmuştu. Turi ve Aspanu birlikte oturuyorlardı.

Guiliano'ya "Seninle özel olarak konuşmalıyım," dedi.

Pisciotta kızgın bir şekilde söylendi, "Küçük adam, Turi benden sır saklamaz."

Adonis bu aşağılamayı önemsemedi. Sakin şekilde, "Ona söyleyeceklerimi isterse Turi sana anlatabilir. Onun meselesi. Fakat ben sana söyleyemem, bu sorumluluğu alamam," dedi.

Guiliano, Pisciotta'nın omzuna dokundu. "Aspanu, bizi yalnız bırak. Eğer bilmen gereken bir şeyse, sana söylerim." Pisciotta aniden kalktı, Adonis'e sert sert bakarak uzaklaştı.

Hector Adonis, uzun bir süre bekledikten sonra konuşmaya başladı. "Turi, benim vaftiz oğlumsun. Seni çocukluğundan beri severim. Sana birçok şey öğrettim, okuman için kitaplar verdim, kanun kaçağı olduğunda sana yardım ettim. Yaşamayı benim için değerli kılan dünyadaki birkaç kişiden birisin. Ve yine de kuzenin Aspanu, senden hiçbir sitem işitmeden beni aşağılıyor."

Guiliano üzgün şekilde konuştu, "Sen, benim annem ve babam dışında dünyada en güvendiğim adamsın."

"Ve Aspanu," dedi Hector Adonis sitemle, "Güvenmek için çok fazla kana susamış biri değil mi?"

Guiliano onun gözlerine baktı. Adonis, onun yüzündeki sakin dürüstlüğe hayran kalmıştı. "Evet, itiraf etmeliyim ki, Aspanu'ya senden çok güveniyorum. Fakat seni küçüklüğümden beri severim. Kitaplarınla ve ince zekânla beynimi özgürleştirdin. Ayrıca annemle, babama para yardımı yaptığını biliyorum. Ve sıkıntılı zamanlarımda

gerçek bir dost oldun. Fakat mafyaya bulaştığını görüyorum ve bir şey bana, seni bugün buraya bunun getirdiğini de söylüyor.”

Adonis, bir kez daha vaftiz oğlunun sezgilerine hayret etti. Durumu Turi’ye anlattı. “Don Croce ile uzlaşmalısın,” dedi. “Ne Fransa Kralı, ne Sicilya’nın Kralları, ne Garibaldi ne de Mussolini, mafyayı tümüyle ezememiştir. Onlara karşı savaşta kazanma umudu taşıyamazsın. Uzlaşman için sana yalvarıyorum. Başlangıçta, Don Croce’nin karşısında dizlerini kırmalısın, fakat gelecekte senin durumunun ne olacağını kim bilir. Şerefim üzerine ve ikimizin de çılgınca sevdiği annenin başı üstüne söylüyorum: Don Croce, senin yeteneklerine inanıyor ve sana karşı gerçek bir sevgi tohumu taşıyor. Onun varisi, sevgili oğlu olacaksın. Fakat bu kez onun kurallarına boyun eğmelisin.”

Turi’nin, sözleriyle hareketlendiğini ve onu çok ciddiye aldığını gördü. Hector Adonis sabırsızca devam etti, “Turi anneni düşün. Onu yılda birkaç kez görmek için yaşamını tehlikeye atarak sonsuza kadar dağlarda yaşayamazsın. Don Croce ile af umudun olabilir.”

Genç adam düşüncelerini toplamak için biraz bekledi ve sonra vaftiz babasıyla ağır ağır ve ciddi bir şekilde konuştu. “Her şeyden önce, dürüstlüğün için sana teşekkür ederim,” dedi. “Teklif çok cazip. Sicilya’da yoksulları kurtarmaya söz verdim ve mafya liderlerinin aynı hedefe sahip olduklarına inanmıyorum. Onlar, zenginlerin ve Roma’daki politikacıların köleleri ve bunlar da benim yeminli düşmanlarım. Bekleyelim ve görelim. Elbette, Prens Ollorto’yu kaçırdım ve onların kuyruklarına bastım fakat adam yerine koymadığım Quintana’ya yaşaması için izin veriyorum. Bunu Don Croce’ye olan saygımdan yapıyorum. Ona bunu söyle. Ayrıca çıkarlarımızın çatışmadığı eşit bireyler olacağımız gün için dua ediyorum. Tehditlerine gelince, bir şey yapabileceklerine inanıyorlarsa durmasınlar. Onlardan korkmuyorum.”

Hector Adonis, cevabı, aslansı başını başka bir cevap beklemiyormuş gibi sallayan Don Croce’ye götürdüğünde kederliydi.

***

SONRAKİ AY Guiliano’nun hayatına kasteden üç ayrı girişimde bulunuldu. Kararlaştırıldığı gibi ilk hamleyi Guido Quintana’nın yapmasına izin verildi. Quintana, Borgialara yakışan ayrıntılı bir plan

yaptı. Dağlardan inerken Guiliano'nun sık sık kullandığı bir yol vardı. Yol kenarındaki büyük arazi Quintana'ya aitti. Ve bu çayırda bir süredir büyük bir koyun sürüsü otlamaya başlamıştı. Sürüyü koruyan zararsız görünüşlü çobanlar, Corleone kasabasının yerlileriydi ve Quintana'nın eski arkadaşlarıydı.

Neredeyse bir haftadır, Guiliano, yolda her göründüğünde, çobanlar onu saygıyla selamlıyor ve eski bir geleneğe göre elini öpmek istiyorlardı. Bu ilgiye karşılık olarak Guiliano, onlarla dostça sohbet ediyordu; çobanlar, genellikle, çetesinin part-time üyeleriydi ayrıca çetesi için yeni adamlar arıyordu. Neredeyse her zaman korumalarla ve sık sık da en azından iki adama bedel Pisciotta ile seyahat ettiğinden kendini tehlikede hissetmemişti. Çobanlar silahsızdı ve bir silahı saklayamayacak kadar hafif kıyafetler giymişlerdi.

Fakat çobanlarda *lupara* vardı ve cephane kemerleri, sürünün ortasındaki bazı koyunların karınlarına bağlıydı. Guiliano'nun yalnız olduğu ya da fazla korumasının olmadığı bir anı kolluyorlardı. Ama Pisciotta, bu çobanların samimi görünen hallerinden ve koyun sürüsünün aniden ortaya çıkışından şüphelenmişti. Habercilerinden bilgi aldı ve çobanların, Quintana'nın adamları olduğunu saptadı.

Pisciotta zaman kaybetmedi. Özel ekibinden on adam alarak üç çobanın etrafını sardı. Onları, koyunların kimin olduğuna, ne kadar zamandır çoban olduklarına, nerede doğduklarına, annelerinin, babalarının, karılarının ve çocuklarının adlarına kadar sıkıca sorguya çekti. Cevapları samimi görünüyordu fakat Pisciotta, yalan söylediklerinin kanıtına sahipti.

Kısa bir araştırma, hayvanların yünlerindeki gizli silahları açığa çıkartmıştı. Pisciotta'nın, sahtekârları hemen infaz etme isteğini Guiliano engelledi. Nasılsa bir zarar görmemişlerdi ve asıl hain Quintana'ydı.

Böylece çobanlar, Guiliano'dan aldıkları talimatla sürülerini Montelepre kasabasına geri götürerek ana meydanda bağırmaya başladılar, "Gelin ve Turi Guiliano'dan hediyenizi alın. Her ev için bir kuzu, Turi Guiliano'dan." Sürüdeki hayvanları kesip, derilerini yüzerek halka dağıttılar. "Unutmayın," dedi Pisciotta çobanlara, "Palermo'daki en tatlı tezgâhtar kızlar gibi yardıma hazır olmanızı

istiyorum, sanki komisyon alıyormuşsunuz gibi. Ayrıca Guido Quintana'ya saygılarımı ve teşekkürlerimi iletin."

Don Siano'nun taktiği bu kadar karmaşık değildi. İki adamını, Passatempo ve Terranova'ya, Guiliano'ya karşı harekete geçmeleri için rüşvet teklif etmekle görevlendirdi. Fakat Don Siano, Guiliano'nun Passatempo gibi bir vahşiye bile bağlılık aşıladığını anlayamamıştı. Guiliano ölümü bir kez daha alt etti ve Passatempo iki elçiyi *bastinado* izleriyle geri gönderdi.

Üçüncü girişim yine Quintana tarafından planlandı ve bu deneme Guiliano'nun sabrını taşırdı.

Montelepre'ye yeni bir papaz geldi, gezgin rahip, çeşitli dini damgalar taşıyordu. Bir pazar sabahı, kilisede ekmek ve şarap ayini yaparak bu kutsal yaralarını gösterdi.

Adı Peder Dodana'ydı, uzun, atletik bir adamdı, öyle enerjik yürüyordu ki, siyah cüppesi havada deri ayakkabılarının üstünde dönüyordu. Saçları, beyazımsı sarışındı, hâlâ genç bir adam olmasına rağmen yüzü kırışık ve bir fındık gibi kahverengiydi. Bir ay gibi kısa bir zaman içinde, Montelepre kasabasında her işe el atarak bir efsane haline geldi; ürünlerini toplayan çiftçilere yardım ediyor, sokaklardaki haşarı çocukları cezalandırıyor, yaşlı ve hasta kadınları günah çıkarmaları için evlerinde ziyaret ediyordu. Ve bir pazar, kudasın ardından kilisenin dışında kendisini durdurup oğlu için bir şey yapıp yapamayacağını sorduğunda Maria Lombardo şaşırmamıştı.

"Mutlaka, onun ebedi ruhu için endişeleniyorsunuzdur," dedi Peder Dodana. "Bir dahaki sefere sizi ziyarete geldiğinde bana gönderin, günah çıkartsın."

Maria Lombardo, dindar olmasına rağmen papazlardan hoşlanmazdı. Yine de bu adam onu etkilemişti. Turi'nin asla günah çıkartmayacağını biliyordu fakat belki bu kutsal adamın kendi amaçlarına sempati duymasını sağlayabilirdi. Papaza oğlunu bu tekliften haberdar edeceğini söyledi.

Peder Dodana, "Ona yardım etmek için dağlara bile giderim. Bunu ona söyle. Benim tek işim, cehennem tehlikesi altında olan ruhları kurtarmak. Her insan kendi işini yapmalı," dedi.

Turi Guiliano, bir hafta sonra ziyarete geldiğinde, annesi onu papaza giderek günah çıkartması için zorladı. Belki Peder Dodana

ona kutsal Komünyon töreni yapardı. Oğlu günahlarından arınırsa kafası daha rahat olacaktı.

Turi Guiliano'nun ilgisi annesini şaşırtmıştı. Papazı görmeyi kabul etti ve onu eve getirmesi için Aspanu Pisciotta'yı kiliseye gönderdi. Guiliano, Peder Dodana'yı gördüğünde kuşkulanmıştı, daha çok bir aksiyon adamı gibi hareket ediyordu; çok enerjikti ve Guiliano'nun durumuna çok sempati duyuyordu.

Peder Dodana, "oğlum, günah çıkarmanı yatak odanın gizliliğinde dinleyeceğim. Daha sonra sana bir Komünyon ayini yapacağım. Her şey burada," dedi ve kolunun altındaki tahta çantaya dokundu. "Ruhun anneninki kadar temiz olacak ve bazı kötülükler başına gelse bile doğrudan cennete gideceksin."

Maria Lombardo, "Sana ve kutsal pedere, kahve ile biraz yiyecek hazırlayacağım," diyerek mutfağa gitti.

"Burada günah çıkartabilirsin," dedi Turi Guiliano gülümseyerek.

Peder Dodana, Aspanu Pisciotta'ya göz attı. "Arkadaşın odayı terk etmeli," dedi.

Turi güldü. "Benim günahlarım herkese açık. Bütün gazetelerde çıkıyor. Ruhum bir şey dışında saftır. Kuşkucu bir tabiata sahibim. Bu yüzden kolunuzun altında taşıdığınız kutuda ne olduğuna bakmak istiyorum."

"Kutsal Komünyon bisküvileri," dedi Peder Dodana. "İsterseniz gösterebilirim." Kutuyu açmaya başladı fakat o anda, Pisciotta, silahı ensesine dayadı. Guiliano, kutuyu papazdan aldı. Birbirlerinin gözlerine baktılar. Guiliano kutuyu açtı. Kutsal kadifenin üstüne yerleştirilmiş lacivert otomatik, ışıldıyordu.

Pisciotta, Guiliano'nun yüzünün solduğunu gördü, öfkesini bastırmaya çalışan gümüş halkalı gözleri siyaha dönmüştü.

Guiliano kutuyu kapadı ve papaza baktı. "Sanırım kiliseye gitmeli ve birlikle dua etmeliyiz," dedi. "Senin için ve Quintana için dua edelim. Quintana'nın kalbinden kötülüğü, senden hırsı çıkartması için Tanrıya dua edelim. Sana ne kadar para için söz verdi?"

Peder Dodana endişelenmedi. Diğer suikastçılar kolayca affedilmişti. Omuzlarını silkti ve gülümsedi. "Hükümet ödülü ve beş milyon ekstra."

"İyi bedel," dedi Guiliano. "Talihini denediğin için seni suçlamıyorum. Fakat annemi aldattın, bunu affedemem. Gerçekten

papaz mısın?”

“Ben mi?” dedi Peder Dodana, hor gören şekilde. “Asla. Fakat sanırım kimse benden kuşkulanmadı.”

Üçü, caddeden aşağı yürüdüler, Guiliano, tahta kutuyu taşıyordu, Pisciotta arkasından geliyordu. Kiliseye girdiler. Guiliano, Peder Dodana’ya sunağın önünde diz çöktürdü ve sonra tahta kutudaki otomatiği çekti. “Dua etmen için bir dakikan var,” dedi.

***

ERTESİ SABAH, Guido Quintana, sabah kahvesi için kahveye gitmek üzere kalktı. Kapıyı açlığında, erken sabah güneşinin içeri girmesini engelleyen kocaman gölgeyle irkildi. İlk şaşkınlığı geçmeden, tahtadan kabaca yapılmış kocaman bir haç, neredeyse onu yere yıkarak içeri düştü. Üstüne Peder Dodana’nın kurşunlanmış bedeni çakılmıştı.

***

DON CROCE, bu başarısızlıklar üzerine uzun uzun kafa yordu. Quintana uyarılmıştı. Kendini artık belediye başkanlığı görevine adamalıydı. Yoksa Montelepre şehri kendini yönetmeye zorlanırdı. Guiliano’nun sabrının taştığı açıktı ve mafyaya karşı sonuna kadar bir savaşa girişebilirdi. Don Croce, Guiliano’nun cezalandırmadaki kesin ustalığının farkındaydı. Yalnızca bir saldırı daha yapılabilirdi ve başarısız olmamalıydı. Don Croce, sonunda tavır alması gerektiğini fark etmişti. Sağduyusuna ve gerçek isteğine rağmen, en güvenilir suikastçısı, *Fra Diavalo* olarak da bilinen Stefan Andolini’yi görevlendirdi.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

MONTELEPRE Garnizonu’ndaki, *carabinieri* sayısı yüzden fazla artırılmıştı. Guiliano, ailesiyle bir gece geçirmek için kasabaya hissettirmeden süzüldüğü ender zamanlarda, sürekli *carabinieri*nin aniden üstlerine çullanacağından çekiniyordu.

Böyle bir akşam, babasının Amerika’daki eski günler üzerine konuşmasını dinlerken aklına bir fikir geldi. Babası şarap içiyor, Amerika’da birlikte bulunduğu ve Sicilya’ya birlikte döndüğü, eski ve güvenilir bir arkadaşıyla eskilerden konuşuyordu. Diğer adam, Alfio Dorio adlı bir marangozdu ve Guiliano’nun Vaftiz babası Don Corleone için çalıştıkları Amerika’daki ilk yıllarında inşasına yardım ettikleri bir nehrin altındaki kocaman tünelin New Jersey’ye mi Long Island’a mı uzandığı üzerine münakaşaya girişmişlerdi. Akan nehrin altında çalışmanın ne kadar korkutucu olduğunu hatırladılar, en çok korktukları, suyu dışarıda tutan tüplerin çökmesiydi, böyle bir durumda fareler gibi boğulmaları işten değildi. Aniden Guiliano’nun kafasında bir şimşek çaktı. Bu iki adam ve güvenilir birkaç yardımcı kullanarak ailesinin eviyle yalnızca birkaç yüz metre uzaklıktaki dağlar arasında bir tünel inşa edebilirlerdi. Çıkış, büyük granit kayalarla gizlenebilirdi ve tünelin evdeki kapısı, yüklüklerden birine ya da mutfaktaki fırının altına gizlenebilirdi. Eğer bunu yapabilirlerse, Guiliano istediği zaman gelip gidebilirdi.

İki yaşlı adam bunun imkânsız olduğunu söylediler, fakat annesi, oğlunun soğuk kış gecelerinde gizlice gelerek yatağında uyuyabileceği fikrinden çok hoşlanmıştı. Alfio Dorio, gizlilik gerektiği, sınırlı sayıda adam kullanılabileceği ve iş yalnızca geceleri yapılabileceğinden, böyle bir tüneli tamamlamanın çok uzun sürebileceğini söyledi. Çıkarttıkları toprağı kimse görmeden nasıl atacaklardı. Eğer aşağıda sert bir granite rastlarlarsa ne yapacaklardı? Ve eğer çalıştırdıkları adamlardan biri ihanet ederse

ne olurdu? Ayrıca iki adamın ısrarlı itirazları en azından bir yıl süreceği yönündeydi. Guiliano, onun bu kadar uzun yaşamayacağına kalplerinden inandıkları için bunu tekrarlayıp durduklarını fark etti. Annesi de aynı şeyi anlamıştı.

İki yaşlı adama; "Oğlumun sizden yapmanızı istediği şey onun yaşamını kurtarmaya yardım edebilir. Eğer bunu yapmak için çok tembelseniz ben yaparım. En azından denerim. Emeklerimiz dışında ne kaybederiz? Ayrıca resmi makamlar tüneli bulsalar bile ne yapabilirler. Kendi toprağımızı kazmaya hakkımız var. Sebzeler ve şarap için bir mahzen inşa ettiğimizi söyleriz. Yalnızca biraz düşünün. Bu tünel bir gün Turi'nin yaşamını kurtarabilir. Biraz ter akıtmaya değmez mi?" diye çıkıştı.

Hector Adonis de oradaydı. Kazı üzerine kitaplar ve gerekli ekipman sağlayabileceğini söyleyerek hepsini memnun eden bir öneride bulundu: Bella Sokağındaki bir başka eve giden küçük bir yan tünel de yapılabilirdi. Tünelin tehlikede olması ya da bir ihbarcı tarafından ele verilmesi durumunda çıkış için bir kaçış kapısı olacaktı. Bu yan tünel yalnızca iki adam ve Maria Lombardo tarafından önceden kazılabilirdi. Bundan kimsenin haberi olmazdı. Ayrıca kazması da çok uzun sürmezdi.

Uzun süre hangi evin güvenilir olduğu konusunu tartıştılar. Guiliano'nun babası, Aspanu Pisciotta'nın ailesinin evini önerdi fakat Guiliano bunu hemen reddetti. Bu ev çok şüpheliydi, yakından izleniyor olabilirdi. Ayrıca evde yaşayan pek çok akraba vardı. Dolayısıyla çok sayıda kişi bilecekti. Dahası Aspanu ailesiyle iyi ilişkiler içinde değildi. Gerçek babası ölmüştü ve annesi yeniden evlendiğinde onu asla affetmemişti.

Hector Adonis kendi evini önerdi fakat çok uzaktaydı ve ayrıca Guiliano vaftiz babasını tehlikeye atmak istemedi. Tünel keşfedilirse evin sahibi mutlaka tutuklanırdı. Diğer akrabalar ve arkadaşları gözden geçirildi fakat hepsi de bir nedenle elendi, sonunda Guiliano'nun annesi, "Benim düşündüğüm biri var," dedi, "Yalnız yaşıyor, sokakta sadece dört ev aşağıda. Kocası *carabinieri* tarafından öldürüldü, onlardan nefret ediyor. Benim en iyi arkadaşım ve Turi'yi seviyor, onun çocukluktan bir adam oluşuna kadar her şeyini bilir. Dağda geçirdiği bütün kış boyunca ona yiyecek

göndermedi mi? Benim en iyi arkadaşım ve ona tümüyle güveniyorum.”

Bir an durdu ve “La Venera,” dedi. Tabii ki oydu, aslında hepsi tartışma başladığından beri onun bu ismi söylemesini bekliyorlardı. Başından beri, La Venera kafalarındaki tek mantıklı seçenekti. Fakat onlar Sicilyalıydı, böyle bir öneri yapamazlardı. Eğer La Venera kabul eder ve hikâye yayılırsa kadının saygınlığı sonsuza kadar sarsılırdı. Genç bir duldu. Mahremiyetini ve kendini genç bir adama veriyordu. Erdemini kaybetmeyeceğine kim inanırdı? Sicilya’nın bu bölgesinde hiçbir erkek böyle bir kadınla evlenmez hatta saygı bile göstermezdi. La Venera’nın Turi Guiliano’dan en azından on beş yaş büyük olduğu bir gerçekti. Fakat henüz kırkına varmamıştı. Yüzü güzel olmamasına karşın, yeterince çekiciydi ve gözlerinde belirgin bir ateş vardı. Ne olursa olsun o bir kadındı ve Guiliano da bir erkekti ve tünel sayesinde tek başlarına kalabilirlerdi. O nedenle sevgili olacaklarından kuşku yoktu, hiçbir Sicilyalı, yaş farkı ne olursa olsun bir erkekle kadının tek başlarına kalıp, kendini tutacağına inanmazdı. Onun evine bir tünel, muhtemelen bir gün Turi Guiliano’nun yaşamını kurtarabilirdi ancak aynı zamanda kadının hayatını da mahvedebilirdi.

Turi Guiliano’nun seksüel saflığı hepsini endişelendiren bir başka konuydu. Aşırı ahlakçı sayılabilirdi. Sicilya erkeklerinde doğal değildi. Çetesindeki adamlar Palermo’ya fahişeleri ziyarete giderlerdi; Aspanu Pisciotta skandal aşklara imza atmıştı. Çete şefleri Terranova ve Passatempo, hediyeler verdikleri yoksul dulların âşıkları olarak bilinirlerdi. Passetempo’nun razı etme işini talip olmakla değil tecavüzle yaptığına dair ünü vardı fakat şimdi Guiliano’nun emirleri altındaydı. Guiliano, adamlarından tecavüzde bulunanları infaz edeceğini bildirmişti.

Bütün bu nedenlerle, hepsi bu ismi Guiliano’nun annesinin söylemesini bekliyordu ve bunu yaptığında biraz şaşırdılar da. Çünkü, Maria Lombardo Guiliano dindar ve eski kafalı biriydi, kasaba meydanında yanında bir refakatçi olmadan gezen ya da çok dolaşan kasabanın genç kızlarına orospu demekten çekinmezdi. Ama Maria Lombardo’nun ne düşündüğünü bilmiyorlardı. La Venera, doğumda çektiklerinden ve yeterli tıbbi bakım görmediğinden artık hamile kalamıyordu. Maria Lombardo, La Venera’nın oğlu için en güvenli

kadın olduğuna karar vermişti. Oğlu ödüllü bir kaçaktı ve bir kadın tarafından kolaylıkla ihanete uğrayabilirdi. Kadına ihtiyaç duyan genç ve gücü kuvveti yerinde bir erkek için, hamile kalamayan ve evlilik istemeyecek kendinden büyük bir kadından daha iyi ne olabilirdi? Zaten bir eşkıyayla evlenmek istemezdi. Bu perişanlığı daha önce yaşamıştı. Kocası gözlerinin önünde vurulmuştu. Aslında mükemmel bir ayarlama olmuştu. Yalnız La Venera'nın saygınlığı zarar görebilirdi ve bu yüzden kararı kendi vermeliydi. Guiliano'nun annesi, birkaç gün sonra isteğini bildirdiğinde, La Venera'nın gururla ve neşeyle evet demesine şaşırmıştı. Arkadaşının Turi'ye karşı zaafı olduğu kuşkusu doğrulanmıştı. Maria Lombardo, La Venera'yı minnet gözyaşları ile kollarına alırken öyle olsun diye düşündü.

Yan tünel dört ay sonra tamamlandı; ana tünel bir yıldan önce hazır olmayacaktı. Guiliano, geceleri periyodik olarak kasabaya süzülür ve ailesini ziyaret ederek her zaman ziyafet olan annesinin sıcak yemeklerini yedikten sonra, yumuşak yatağında uyurdu. İlk kez yan tüneli kullanması gerektiğinde neredeyse bahardı. Bir *carabinieri* devriyesi Bella Sokağı'na geldi ve yanlarından geçti. Dişlerine kadar silahlıydılar. Guiliano'nun dört koruması, çarpışmaya hazır şekilde yakındaki evlere girmişti. Fakat devriye geçip gitti. Ancak hâlâ dönüşlerinde Guiliano'nun evine baskın yapma ihtimalleri vardı. Bu yüzden Guiliano anne-babasının yatak odasından tünele girdi.

Yan geçide giden tahta panel, toprakla kaplıydı bu yüzden ana tünelde çalışan işçiler bilmiyorlardı. Guiliano, toprağı kazarak tahta paneli kaldırdı. Dar geçitte ilerleyerek La Venera'nın evine varması on beş dakikasını daha aldı. Kocaman demir fırınla kapatılan kapak mutfağa açılıyordu. Guiliano, daha önce kararlaştırdıkları sinyalle kapıya vurdu ve bekledi. Tekrar vurdu. Mermilerden asla korkmazdı fakat bu karanlıktan korkuyordu. Sonunda üst taraftan hafif bir gürültü geldi ve kapı aralandı. Tümüyle açılamamıştı çünkü üstündeki fırın, kapağı kırmıştı. Guiliano, aralığa girdi ve La Venera'nın mutfak döşemesinde beline kadar yükseldi.

Gecenin yarısı olmasına rağmen La Venera, üç yıl önce ölen kocasının yası nedeniyle her zamanki kötü kesimli siyah elbisesini giymişti. Ayakları çıplaktı. Çorap giymemişti ve Guiliano yerden kalkarken bacaklarının derisinin, güneşten yanmış yüzünün kahverengi tenine ve simsiyah, kaba ve kalın şekilde örülmüş

saçlarına kontrast oluşturan şaşırtıcı beyazlığını görebilmişti. Yüzü, kasabadaki diğer çoğu ileri yaştaki kadının yüzü gibi geniş değildi, üçgen şeklindeydi ve gözleri koyu kahveydi, daha önce hiç görmediği minik siyah benekler vardı. Elinde, dökmek üzere hazırladığı kömür dolu bir kova tutuyordu. Önce kömürleri sakince sobaya aktardı ve kapağını yerleştirdi. Biraz korkmuş görünüyordu.

Guiliano endişelerini giderdi, “Yalnızca etrafta dolaşan bir devriye var. Kışlalarına döndüklerinde gideceğim. Fakat merak etme. Dışarda arkadaşlarım var.”

Beklemeye başladılar. La Venera ona kahve yaptı, konuştular. Kocasındaki sinirli hareketlerin onda olmaması dikkatini çekti. Dışarıyı gözetlemiyordu, vücudu caddeden gelen her seste gerilmiyordu. Tümüyle rahat görünüyordu. Kocası hakkındaki hikâyelerden ötürü Guiliano’nun, ailesini özellikle annesini korkutmak istemediği için bu şekilde davranmak üzere kendini eğittiğini bilmiyordu. Öylesi güvenli bir hava yansıttı ki kadın onun içinde bulunduğu tehlikeyi kısa sürede unuttu, kasabada olan ufak tefek şeyler üzerine dedikodu yaptılar.

La Vanera, zaman zaman dağlara gönderdiği yiyecekleri alıp almadığını sordu. Turi teşekkür ederek kendisinin ve adamlarının yiyecek paketlerine hediye paketleriymişçesine saldırdıklarını söyledi. Adamları onun yemeklerine komplimanlar yapıyorlardı. Bazı arkadaşlarının eğer yemek pişirdiği kadar iyi sevişiyorsa tam bir ganimet olduğuna dair yaptığı kaba şakalardan söz etmedi. Bu arada Turi onu yakından izliyordu. Kadın, her zamanki kadar arkadaşça değildi; her zaman başkalarının yanında gösterdiği sevgi dolu yumuşaklığı yoktu. Onu bir şekilde gücendirip gücendirmediğini merak etti. Tehlike geçtiğinde ve ayrılma zamanı geldiğinde birbirlerine karşı resmiydiler.

Guiliano, iki hafta sonra tekrar geldiğinde kış bitmek üzereydi fakat dağlarda fırtınalar esiyordu ve yol kenarlarındaki asma kilitli aziz tapınaklarına yağmur sızıyordu. Guiliano, mağarasında annesinin yemeklerini, sıcak bir banyoyu düşlüyor, çocukluk odasındaki yumuşak yatağının hayalini kuruyordu. Bu özlemlere, onu şaşırtarak, La Venera’nın bacaklarının beyaz teni de karışmıştı. Gece çöktüğünde korumalarına ıslık çaldı ve Montelepre yoluna çıktılar.

Ailesi onu neşeyle karşıladı. Annesi, favori yemeklerini ateşe koydu ve bu arada oğluna sıcak bir banyo hazırladı. Habercilerinden biri eve gelip, *carabinieri* devriyelerinin kasabayı sardıklarını ve Maresciallo'nun bizzat Guiliano'nun evine baskın yapmak için Bellampo Kışlası'ndan çıkan bir hava birliğine liderlik ettiğini bildirdiğinde, babası ona bir bardak içki doldurmuştu.

Guiliano dolap kapısından tünele girdi. Yoğun yağmurdan dolayı toprak çamur içindeydi ve üstüne yapışarak yolculuğunu daha uzun ve daha zor hale getiriyordu. La Venera'nın mutfağına sürünerek girdiğinde, elbiseleri berbat olmuş ve yüzü çamurdan kararmış bir haldeydi.

La Venera onu gördüğünde kendini tutamadı, Guiliano onu ilk kez gülerken görüyordu. "Zenci gibi görünüyorsun," dedi. Turi, bir an incindiğini hissetti, çünkü zenciler, Sicilya'da kukla gösterilerinde her zaman kötü adamlardı ve tehlike altındaki bir kahraman olmak yerine, bir hain olarak değerlendirilebilirdi. Ya da muhtemelen gülüşü onun ruhuna erişemeyeceğini gösterdiği için kırılmıştı. La Vanera, bir şekilde onun gururunu yaraladığını anladı. "Küveti doldurayım da temizlen," dedi. "Ve ben seninkileri temizlerken, eski kocamın kıyafetlerini giyebilirsin."

Böyle bir tehlike anında banyo yapmak için çok sinirli olabileceğini düşünerek itiraz etmesini bekledi. Kocası onu ziyaret ettiğinde çok sinirli olur asla kıyafetlerini çıkartmaz, silahlarını elinin altından bırakmazdı. Fakat Guiliano ona gülümsedi ve ağır ceketi ile silahlarını çıkartarak odunların konduğu tahta kerevetin üstüne bıraktı.

Suyu ısıtıp teneke küveti doldurmak zaman aldı. Beklerlerken kadın kahve yaptı ve Guiliano içerken onu inceledi. Bir melek kadar yakışıklıydı, fakat aldanmadı. Kocası da o kadar yakışıklıydı fakat insanları öldürüyordu. Ve sonunda başka silahlardan çıkan kurşunlar da onu öldürmüş ve çirkinleştirmişti; Sicilya'da bir erkeğin yüzünü sevmek akıllıca değildi. Ölmesine çok ağlamış ama gizliden gizliye bir rahatlama duymuştu. Bir kez eşkıya olduğunda ölümü kesindi ve her gün dağlarda kasabanın biraz uzağında ölmesini umarak beklemişti. Fakat gözlerinin önünde vurulmuştu. Ve o zamandan beri, onun eşkıya olmasından değil, yüz kızartıcı şekilde ölmesinden, ölürken cesaret gösteremeyişinden dolayı utanç duymuştu.

Kuşatılmıştı ve affedilmek için yalvarmıştı fakat *carabinieri,* onu gözlerinin önünde katletmişti. Neyse ki, İsa biraz merhamet göstermişti de, kızı babasının öldürüldüğünü görmemişti...

Turi Guiliano'nun, yüzünde bütün erkeklerde şehveti işaret eden özel bir ışıkla kendisini izlediğini fark etti. İyi tanıyordu. Kocasının adamları sık sık bu şekilde bakardı. Fakat Turi'nin, annesine ve tünel inşa etmelerini izin vererek fedakarlık gösteren kendisine saygısızlık ederek, dokunmayacağını biliyordu.

Mutfaktan çıkıp küçük oturma odasına giderek Turi'nin rahatça banyo yapmasına izin verdi. O çıktıktan sonra Guiliano soyunarak banyoya girdi. Yanı başında bir kadın varken çıplak olmak onun için tahrik ediciydi. Dikkatle temizlendi ve kendisine verilen kıyafetleri giydi. Pantolon biraz kısaydı ve gömleğin göğüs bölgesi dar gelmişti, bu yüzden üst düğmeleri açık bırakmak zorunda kaldı. Kadının sobada ısıttığı havlular paçavradan biraz iyiceydiler, vücudu hâlâ nemliydi ve ilk kez kadının ne kadar yoksul olduğunu fark ederek annesi aracılığıyla para göndermeye karar verdi.

La Venera'ya seslenerek giyindiğini söyledi, kadın mutfağa döndü. Şöyle bir baktı ve "Fakat saçlarını yıkamamışsın, içinde bir kertenkele yuvası olmalı," dedi.

Bunu kabaca fakat sıcak bir şefkatle söylemişti, Guiliano bu yüzden alınmadı. Bir büyük anne gibi koştu ve keçeleşmiş saçlarına dokunarak, onu kolundan lavaboya doğru sürükledi.

Kadının eli kafasına değdiğinde Guiliano bir sıcaklık hissetti. Başını hemen musluğun altına soktu ve kadın suyu açarak saçlarını sarı mutfak sabunuyla köpürttü. Kullanabileceği başka bir şey yoktu. Bunu yaparken vücudu ve bacakları Guiliano'ya değiyordu, birden kadının göğsünü ve yumuşak karnını okşamak için ani bir istek duydu.

La Venera, onun başını yıkamayı bitirdiğinde siyah emaye mutfak iskemlelerinden birine oturtarak saçlarını kabaca, yırtık pırtık kahverengi bir havluyla kuruladı. Saçları o kadar uzundu ki gömleğin yakasını örtüyordu.

"Filmlerdeki Külhanbeyi İngiliz lordlarına benziyorsun," dedi. "Saçlarını kesmeliyim fakat mutfakta değil, tencerelerin içine kaçar ve akşam yemeğini mahveder. Diğer odaya gel."

Onun sertliği Guiliano'un hoşuna gidiyordu. Ayrıca daha hassas bir duyguyu önlemek için bir anne ya da teyze rolü üstleniyordu. Guiliano, buna rağmen arkasındaki cinsel isteği fark etmişti fakat ihtiyatlıydı. Bu alanda deneyimsiz ve aptal gibi görünmek istemiyordu. Dağlarda yürüttüğü gerilla savaşları gibiydi. Bütün ihtimaller kendi lehine olmadıkça bir şey yapmazdı. Bu keşif bölgesi değildi. Fakat komutanlık yaptığı ve insanları öldürdüğü bunca zamandan sonra, onun doğal oğlansı korkusu şaka gibi geliyordu. Bir kadın tarafından reddedilmek egosu için çok kötürüm edici değildi. Ve saflık konusundaki ününe rağmen, arkadaşlarıyla Palermo'ya fahişeleri ziyarete gitmişti. Fakat bu, kanun kaçağı olmadan ve bir eşkıya şefinin saygınlığına ihtiyaç duymadan önceydi.

La Venera, onu mobilyalarla doldurulmuş küçük oturma odasına götürdü. Buradaki siyah vernikli küçük masalarda ölen kocasının ve çocuğunun fotoğraflarıyla, üçünün birlikte çekilmiş fotoğrafları bulunuyordu. Bazıları La Venera'nın ailesine aitti. Fotoğraflar, siyah oval tahta ile çerçevelenmişti. Guiliano, La Venera'nın bu mutlu gençlik günlerinde, hoş giysilerle bu kadar güzel olmasına şaşırdı. Tek başına koyu kırmızı bir elbiseyle çektirdiği bir portresi, onun heyecanlanmasına neden oldu. Ve bir an kocasını ve onu böyle süslü giydirebilmek için işlemiş olduğu suçları düşündü.

"Bu resimlere bakma," dedi La Venera üzgün bir gülümsemeyle. "Dünyanın beni mutlu edebileceğini düşündüğüm günlerdi." Guiliano, kadının kendisini bu odaya getirmesinin nedenini anlamıştı. Fotoğrafları göstermek istiyordu.

Kadın, Guiliano'nun oturması için kenardaki küçük tabureyi tekmeleyerek ona doğru itti. Altın işlemeli deri bir kutudan makası, jileti ve tarağı aldı. Candeleria'nın Noel'de eve getirdiği bir ganimetti. Yatak odasından getirdiği beyaz bir kumaş parçasını Guiliano'nun omuzlarına örttü. Tahta bir çanağı da yanındaki masaya yerleştirmişti. Bu sırada evin yanından bir cip geçti.

La Venera, "Silahlarını mutfaktan getireyim mi? Kendini daha rahat hisseder misin?" diye sordu.

Guiliano ona sakince baktı. Tamamen rahat görünüyordu. Kadını korkutmak istememişti. Her ikisi de geçen cipin *carabinieri*yle dolu olduğunu ve Guiliano'nun evine baskın yapmak için geldiğini

biliyordu. Fakat Guiliano, iki şey daha biliyordu. Eğer *carabinieri* buraya gelir ve sürgülenmiş kapıyı zorlarsa Pisciotta ve adamları hepsini öldürürdü; ayrıca mutfaktan çıkmadan önce fırını yerine koymuştu bu durumda kapak şeklindeki kapıyı kaldırmak imkânsızdı.

Yumuşak ve nazik şekilde kadının koluna dokundu. “Hayır,” dedi. “Bu jiletle boğazımı kesmeyi planlamıyorsan silaha ihtiyacım yok.” Her ikisi de güldüler.

La Venera, Turi’nin saçlarını kesmeye başladı. Makası sıkıca kavramış, saçları dikkatle ve yavaşça kesiyor sonra da tahta çanağa atıyordu. Guiliano, sessizce oturuyordu. Makas sesleri ile büyülenmiş gibi gözlerini duvara dikmişti. Üstlerinde La Venera’nın kocası, büyük eşkıya Candeleria’nın kocaman bir portresi vardı. Fakat o yalnızca Sicilya’nın bu küçük bölgesinde büyüktü. Guiliano gençlik gururunun şimdiden ölü kocayla yarış halinde olduğunu düşündü.

Rutillo Candeleria yakışıklı bir adamdı. Dalgalı, kestane rengi ve özenle kesilmiş saçlarının düştüğü yüksek bir alnı vardı. Guiliano bir an onun saçlarını da La Venera’nın kesip kesmediğini merak etti. Zarif bir süvari bıyığı, yüzünü süslemişti ve *carabinieri* tarafından vurulduğunda yalnızca otuz beş yaşında olmasına rağmen onu daha yaşlı gösteriyordu. Şimdi ise, oval portreden neredeyse kutsayan bir merhametle aşağı doğru bakıyordu. Yalnızca gözleri ve ağzı, vahşiliğine ihanet ediyordu. Ve yüzü aynı zamanda karşılaşacağı kaderi biliyormuşçasına tevekkül içindeydi. Dünyaya karşı koyanların, isteklerini şiddet ve cinayetle alanların tümü gibi, kişisel yasasını koyup toplumu onunla yönetmeyi deneyen diğerleri gibi sonunda ani bir ölümle karşılaşmıştı.

Parlak kahverengi saçlar, tahta çanağı doldurmuş ve küçük bir kuş yuvası gibi kümelenmişti. Guiliano, La Venera’nın bacaklarının sırtına yaslandığını hissetti; ateşi, kaba pamuklu elbisesinin içinden taşıyordu. Alnındaki saçlarını kesmek için öne geçtiğinde, Guiliano’nun bacaklarından uzak durdu. Ancak ileri doğru eğildiğinde, şişkin göğüsleri neredeyse Turi’nin dudaklarına değiyordu. Vücudundan yükselen saf ve güçlü bir koku Turi’nin yüzünü bir ateşin önünde duruyormuşçasına kızarttı. Duvardaki portreler yok oldular.

Yuvarlak kalçalarını döndürerek, bir başka saç kümesini tahta çanağa bıraktı. Bir an için kalçaları Turi'nin koluna yaslandı ve kalın siyah elbisenin içinden bile ipeksi cildini hissedebiliyordu. Turi gövdesini bir kaya gibi kastı. La Venera ona doğru daha sertçe eğildi. Guiliano, eteği çekip kalçaları kucaklama isteğini engellemek için şakayla sordu, "Samson ve Delilah mıyız?"

La Venera aniden ondan uzaklaştı. Guiliano yüzündeki gözyaşlarını gördüğünde şaşırmıştı. Düşünmeden kadının vücudunu tuttu ve kendine doğru çekti. La Venera yavaşça ileri uzandı ve gümüş makası, kahverengi saç kümesinin bulunduğu tahta kutuya bıraktı.

Guiliano, ellerini kadının siyah yas elbisesinin allına soktu ve sıcak kalçalarını sıkıca kavradı. Kadın eğilerek dudaklarını yutarcasına Guiliano'nun dudaklarıyla birleştirdi. Baştaki yumuşaklıkları, üç yıllık lekesiz dulluk kıvılcımı, fahişeler dışında bir kadınla aşkı hiç tatmamış genç bir adamın şehveti ile birleşince hayvani bir tutkuya dönüştü.

İlk anda, Guiliano kendini kaybetti. La Venera'nın vücudu öyle tutkuluydu ki, Guiliano'yu kemiklerine kadar işleyen tropikal bir ateşle yakıyordu. Göğüsleri, hayal edebildiğinden çok daha dolgundu; siyah dul elbisesi onu zekice gizlemiş ve korumuştu. Bu oval et kürelerinin önünde kanının başına hücum ettiğini hissetti. Ve bir anda, birbirlerinin kıyafetlerini çıkartırlarken sevişerek yere yuvarlandılar. La Venera, "Turi, Turi," diye ıstırap çeken bir sesle fısıldıyordu fakat o bir şey söylemedi. Kadının vücudunun kokusu, dolgunluğu ve ısısı ile kendini kaybetmişti. Bitirdiklerinde, La Venera onu yatak odasına götürdü ve yeniden seviştiler. Guiliano, onun vücudunda tattığı zevke inanamıyordu, La Venera'nın kendini tamamen bırakan rahat teslimiyetinden dehşete düşmüştü.

Guiliano uyuyakaldığında, La Venera uzun uzun onun yüzüne baktı. Onu tekrar canlı görememe korkusuyla belleğine çiziyordu. Kocası ölmeden önceki son geceyi hatırladı, seviştikten sonra sırtını dönmüş uyumuştu ve o zamandan beri her aşığın yüzünde oluşan tatlı maskeyi artık hatırlayamıyordu. Sırtını dönmüştü çünkü kocasının evdeyken hissettiği korkulu sinirliliğine dayanamıyordu, tuzağa düşeceği dehşetiyle asla uyuyamazdı. La Venera yemek pişirmek ya da başka bir şey için kalktığında o da hemen kalkardı.

Şimdi Guiliano’nun sakinliğine hayran olmuştu, silahlarını yatağa getirmemişti, sinsice dolaşan düşmanları dinlemek için sevişmeye ara vermemişti. Sigara ya da içki içmemiş, korkularını anlatmamıştı. Konuşurken nazikti fakat korkusuzca ve yoğun bir tutkuyla zevk alıyordu. La Venera gürültü yapmadan yataktan kalktı, Guiliano hâlâ kımıldamamıştı. Bir an bekledi ve sonra mutfağa giderek onun için en iyi yemeğini yaptı.

Guiliano sabahleyin, evi ön kapıdan dikkatsizce terk etti fakat silahları ceketinin altında gizliydi. Annesine hoşça kal diyemeyeceği için bunu kendisinin yerine yapmasını istedi, böylece güvende olduğunu bilecekti. La Venera, kasabada küçük bir ordusunun olduğunu bilmeden ve dışarı çıkmadan birkaç dakika önce kapıyı açık bırakarak Pisiotta’yı uyardığından, onun herhangi bir *carabiniere* geçerse yok edeceğinden habersiz, onun bu pervasız cesaretinden ürktü.

Hoşçakal demek için utanarak öptü ve “Beni görmeye tekrar ne zaman geleceksin?” diye fısıldadı.

“Annemi görmeye ne zaman gelirsem ardından sana geleceğim,” dedi. “Dağlarda her gece rüyamda seni göreceğim.” Ve La Venera bu sözleri duyduğunda onu mutlu ettiğini anlayarak içi sevinçle doldu.

Sokağa çıkıp Guiliano’nun annesini görmek için öğlene kadar bekledi. Maria Lombardo, onun yüzünü görür görmez neler olduğunu anladı. La Venera, sanki on yaş gençleşmişti. Koyu kahverengi gözlerindeki siyah benekler dans ediyordu, yanakları gül rengiydi ve neredeyse dört yıldır ilk kez, giydiği elbise siyah değildi. Bir kızın, sevgilisinin annesine görünmek için giydiği fırfırlı, bağcıklı kadife elbiselere benziyordu. Maria Lombardo, arkadaşına sadakati ve cesareti için minnettarlık hissetti ve ayrıca planının bu kadar iyi işlemesine memnun olmuştu. Oğlu için mükemmel bir eş bulmuştu, asla ihanet etmeyecek ve asla bir talepte bulunmayacak bir kadındı. Oğlunu bu kadar çok sevmesine rağmen kıskanmadı. Yalnızca La Venera; en iyi yemeğini, tavşan eti ile doldurulmuş turta ve öğütülmüş biberli peynir parçaları hazırladığını, Turi’nin beş kişiye yetecek yemeği silip süpürerek hayatında bu kadar iyi bir şey yemediğini söylediği zaman hariç.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

İNSANLARIN birbirlerini İspanyolların boğaları katlettiği gibi vahşi bir şevkle öldürdüğü topraklar olan Sicilya'da bile, Corleone halkının insan hayatını hiçe sayan çılgınlığı, genel bir dehşet uyandırmıştı. Hasım aileler, tek bir zeytin ağacı için kavga ederek birbirlerini yok etmişler, ortak dereden alınan su miktarı üzerine komşular birbirlerini öldürmüşlerdi. Birinin karısına ya da kızına saygısızca bakmak, ya da aşk yüzünden adam öldürmek sıradan bir işti. Mafya bile bu deliliğe dayanamamış ve Don Croce onlara barış getirene kadar farklı kolları Corleone'de ölümüne savaşmışlardı.

Stefan Andolini, böyle bir kasabada *Fra Diavalo* -Şeytanın Kardeşi- lakabını kazanmıştı.

Don Croce, onu Corleone'den çağırttı ve talimatları verdi. Guiliano'nun çetesine katılacak ve güvenini kazanacaktı. Don Croce harekete geçme emri verene kadar onlarla kalacaktı. Bu arada, Guiliano'nun gerçek gücü, Passatempo ve Terranova'nın sadakati ile ilgili bilgi gönderecekti. Pisciotta'nın sadakati sorgulanmadığı için, genç adamın yalnızca zayıflıkları değerlendirilecekti. Ve bir fırsat ortaya çıkarsa Andolini, Guiliano'yu öldürecekti.

Andolini, büyük Guiliano'dan korkmuyordu. Ayrıca, kızıl saçlı olduğundan ve İtalya'da kızıl saç ender bulunduğundan, Stefan Andolini gizliden gizliye, tehlikelere karşı bağışık olduğuna inanırdı. Bir kumarbazın sisteminin asla kaybetmeyeceğine inandığı gibi Stefan Andolini de kendisinin çok kurnaz olduğunu ve bu yüzden asla yenilmeyeceğini düşünürdü.

Yanına iki genç *picciotti* -mafya tarafından kabul edilmemiş fakat bu şerefi kazanmayı uman katil adayı- aldı. Dağlara, Guiliano'nun sık sık uğradığı yerlere doğru yola çıktılar, birer sırt çantası ve *lupara* taşıyor, Pisciotta'nın liderlik ettiği devriyeler tarafından alınacaklarını umuyorlardı.

Pisciotta, Stefan Andolini'nin hikâyesini sabırsız bir ifadeyle dinledi. Andolini ona, Corleone'de sosyalist bir ajitatörü öldürdüğü için *Carabinieri*'nin ve Güvenlik Polisi'nin kendisini aradığını söylemişti. Doğru sayılırdı. Andolini'nin söylemediği, polis ve *carabinieri*nin kanıtı olmadığı ve yalnızca sorgu için aradığıydı. Bir sorgu, Don Croce'nin etkisine bağlı olarak kapsamlıdan çok, iyi niyetli olurdu. Andolini ayrıca Pisciotta'ya, polisin yanındaki iki *picciotti*yi de cinayete yardımcı olmakla suçladığını anlattı. Bu da doğruydu. Fakat hikâyesini anlatırken, Stefan Andolini, büyük bir tedirginlik duymuştu. Pisciotta, daha önce tanıdığı ya da hakkında çok şey duyduğu biriyle karşılaşmış gibi dinliyordu.

Andolini, Guiliano'nun ekibine katılma umuduyla dağlara geldiklerini söyledi. Ve son kozunu oynadı. Guiliano'nun babasının da onayı vardı. Stefan Andolini, Amerika'daki büyük Don Vito Corleone'nin kuzeniydi. Andolini devam etti. Don Vito Corleone, Corleone köyünde Andolini olarak doğmuştu. Babası öldürülmüştü. Kendisi daha sonra büyük bir Baba olacağı Amerika'ya kaçmıştı. Babasının katillerini mahvetmek için Sicilya'ya döndüğünde Stefan Andolini onun *picciotti*lerinden biri olmuştu. Ondan sonra, ödülünü almak için Don'u Amerika'da ziyaret etmişti. Don'un Long Island'daki yeni malikânesinde duvarcı olarak çalışan Guiliano'nun babasıyla orada tanışmış ve arkadaş olmuşlardı. Ayrıca Andolini, buraya gelmeden önce, Montelepre'ye uğrayarak, Senyör Guiliano'nun hayır dualarını almıştı.

Öyküsünü dinlerken Pisciotta'nın yüzü düşünceli bir hal aldı. Bu adama güvenmemişti, kızıl saçları ve katil bir yüzü vardı. Ayrıca, Malpelolu iki *picciotti*nin görünüşünden de hiç hoşlanmamıştı.

Pisciotta, "Seni Guiliano'ya götüreceğim," dedi, "fakat seninle konuşana kadar, luparanı omzunda asılı tut. İzin almadan çözme."

Stefan Andolini ağzını iyice açarak sırıttı ve dostça, "Seni tanıyorum Aspanu, sana güveniyorum. Luparamı al, adamların da piciotti'lerinkini alabilirler. Guiliano ile konuştuktan sonra silahlarımızı geri vereceğine eminim."

Pisciotta yanıtladı, "Sizin silahlarınızı sizin için taşıyacak yük hayvanları değiliz. Kendiniz taşıyın." Ve Guiliano'nun saklandığı Montelepre'ye yukarıdan bakan kayalığa doğru yola çıktılar.

Adamların elliden fazlası kayalığın çevresine dağılmış silahlarını temizliyor, malzemelerini onarıyorlardı. Guiliano, masada oturuyor, dürbünüyle etrafı izliyordu.

Pisciotta, yeni adamları getirmeden önce Guiliano ile konuştu. Durumu anlattı ve "Turi," dedi. "Bana biraz 'küflü' gibi geldiler." 'Küflü', üniformalılar için kullanılan bir Sicilya deyimidir.

"Ve onu daha önce gördüğünü düşünüyorsun, öyle mi?" diye sordu Guiliano.

"Ondan bahsedildiğini duydum," dedi Pisciotta. "Benim için tanıdık biri gibi fakat kızıl saçlı erkekler çok azdır. Onu hatırlamalıydım."

Guiliano, "La Venera'dan duydum. Ondan Malpelo diye bahsetti, Adının Andolini olduğunu bilmiyordu. Bana da sözünü etti. Kocasının çetesine katılmış, kocası bir ay sonra pusuya düşürülmüş ve öldürülmüş. La Venera da ona güvenmiyor. Bir sürü dolap çevirdiğini söyledi," dedi.

Silvestro yanlarına gelerek, "Bu kızıl saçlıya güvenme, onu Palermo karargâhında, *carabinieri* kumandanına özel ziyaret yaparken gördüm," dedi.

Guiliano, "Montelepre'ye gidin ve babamı buraya getirin. Bu arada onu gözetim altında tutun," dedi.

Pisciotta, Terranova'yı, Guiliano'nun babasını getirmek için gönderdikten sonra yere oturmuş olan üç adamın yanına gitti. Eğildi ve Stefan Andolini'nin silahını aldı. Çete üyeleri düşmüş bir avı saran kurtlar gibi üç adamın etrafını kuşattı. "Sizi silah taşıma külfetinden kurtarsam dert etmezsiniz değil mi?" diye sordu Pisciotta sırıtarak. Stefan Andolini, bir an irkilir gibi oldu ve yüzünü buruşturdu. Sonra omuzlarını silkti. Pisciotta, *lupa*rayı adamlarından birine fırlattı.

Adamlarının hazır olduğundan emin olmak için bir an durdu. Sonra Andolini'nin iki *picciotti*sinden luparalarını almak için eğildi. Biri, kötü niyetten çok korkuyla, Pisciotta'yı uzağa itti ve elini silahının üstüne koydu. Bir anda, bir yılanın dilini hızla çıkartması gibi Pisciotta'nın elinde bir bıçak göründü. Vücudu ileri doğru atılarak bıçakla p*icciotto*nun boğazını kesti. Pembe kan fıskiyesi havaya doğru fışkırdı ve *picciotto* olduğu yere yığıldı. Pisciotta, bir başka hızlı darbeyle işini bitirdi ve birkaç hızlı tekmeyle cesedi sel yatağına yuvarladı.

Guiliano'nun çetesindeki diğer adamlar ayağa kalkarak silahlarını doğrulttular, Andolini yerde oturuyordu, ellerini kaldırdı ve yalvaran gözlerle etrafa baktı. Fakat diğer *picciotto,* silahına uzandı ve yakınına çekmeye çalıştı. Passatempo, arkasında duruyor ve eğlenerek sırıtıyordu. Silahını adamın kafasına boşalttı. Atışlar, dağlarda yankılandı. Hepsi donmuş kalmışlardı. Andolini'nin rengi attı ve korkuyla titredi, Passatempo silahını ona doğrultmuştu. Ve Guiliano'nun sakin sesi, kayalığın kenarından geldi. "Cesetlerden kurtulun ve şu Malpelo'yu babam gelene kadar ağaca bağlayın."

Cesetler bambu ağlara sarıldı ve derin bir yarığa taşındı. Eski bir inanışa göre koku yükselmesini önlemek için taşlarla aşağı fırlatıldılar. Bu görev, cesetleri gömmeden önce yağmalayan Passatempo'nundu. Guiliano, Passatempo'yla ilgili olarak sürekli kendisiyle savaşıyordu. Mantığı, bir hayvanı bir şövalyeye dönüştüremiyordu.

Guiliano'nun babası kampa ulaştığında alacakaranlıktan sonra neredeyse yedi saat geçmişti. Stefan Andolini, ağaçtan alınarak gazyağı lamba ile aydınlatılan mağaraya getirildi.

"Fakat bu adam benim arkadaşım," dedi oğluna. "İkimiz birlikte Amerika'da Don Corleone için çalışmıştık. Buraya gelip çetene katılabileceğini ben söyledim, sana iyi davranırlar dedim."

Andolini ile el sıkıştı ve "Özür dilerim, oğlum yanlış anlamış ya da senin hakkında bazı dedikodular duymuş olmalı," dedi. Bir an durdu, tedirgin olmuştu. Eski arkadaşının korku içinde olduğunu görmek onu üzmüştü. Andolini ayakta zorlukla duruyordu.

Andolini, öldürüleceğinden emindi. Hepsi bir oyundu. Guiliano'yu hafife almasını sağlayan atılganlığına neredeyse ağlayacaktı. İki *picciottinin* hızla öldürülmesi onu şoka sokmuştu.

Senyor Guiliano arkadaşının, oğlu tarafından öldürülme tehlikesi altında olduğunu fark etti. Ona, "Turi, bunu benim için yapmanı istiyorum. Ona karşı bir şeyin varsa affet ve bırak gitsin. Amerika'da bana karşı iyi davranırdı ve sen vaftiz olduğunda hediye göndermişti. Ona güveniyorum, arkadaşlığına değer veriyorum," dedi.

Guiliano, "Şimdi onun kim olduğunu öğrendik, merak etme, şeref konuğu olarak davranılacak. Eğer hâlâ çetemin üyesi olmak isterse hoş gelir," dedi.

Guiliano'nun babası, Montelepre'ye, atla geri götürüldü, böylece kendi yatağında uyuyabildi. Ve o gittikten sonra Guiliano, Stefan Andolini ile tek başına konuştu.

"Senin, Candeleria ile olan maceranı biliyorum," dedi. "Candeleria'nın çetesine katıldığında Don Croce'nin casusuydun. Bir ay sonra Candeleria öldü. Dul karısı seni hatırlıyor. Bana anlattıklarından neler olduğunu çıkarmak zor değil. Biz Sicilyalılar, hainlik bulmacalarını çözme konusunda iyiyizdir. Son zamanlarda eşkıya çeteleri ortadan kayboluyor. Resmi güçler, hayret verecek kadar zeki oldular. Kendi dağımda oturuyorum ve bütün gün düşünüyorum. Palermo'daki yetkilileri düşünüyorum, daha önce asla bu kadar zeki olmamışlardı. Ve sonra Roma'da Adalet Bakanı ile Don Croce'nin el ele olduklarını öğrendim. Her ikimiz de biliyoruz ki Don Croce, her ikisine de yetecek kadar zeki. Demek ki, Don Croce, Roma için bu eşkıyaları temizleyen kişi. Ve yakında Don Croce'nin casusları tarafından ziyaret edilecek kişinin ben olacağımı düşündüm. Ve bekledim, Don'un niçin bu kadar geç kaldığını merak ederek bekledim. Alçakgönüllülükle, hepsinden daha fazla para ediyorum. Ve bir gün, dürbünümle üçünüzü gördüm. Ve düşündüm, 'Ha, işte yine Malpelo. Onu görmekten memnun olacağım.' Fakat yine de seni öldürmeliyim. Babamı üzmeyeceğim ve cesedin kaybolacak."

Stefan Andolini, bir an korkusunu yitirerek cesaretle, "Kendi babanı da mı kandıracaksın?" diye bağırdı. "Kendine Sicilyalı bir oğul mu diyorsun?" Yere tükürdü. O halde öldür beni ve doğrudan cehenneme git."

Pisciotta, Terranova ve Passatempo şaşırmıştı. Fakat geçmişte de birçok kez şaşırmışlardı. Guiliano, şerefe çok önem verirdi, sözünü tutmasıyla gurur duyardı, herkese adaletten söz ederdi, şimdi onlara da alçakça gelen bir şey mi yapacaktı. Andolini'nin öldürülmesine karşı değillerdi -yüzlerce, binlerce Andolini öldürebilirdi. Fakat babasına verdiği sözü çiğneyecekti ve onu aldatacaktı, onlara affedilmez görünen buydu. Yalnızca Çavuş Silvestro anlamış göründü ve "Babası yumuşak kalpli olduğu için hepimizin hayatını tehlikeye atamaz," dedi.

Guiliano, Andolini'ye yavaş sesle, "Son duanı et," dedi ve Passetempo'ya eliyle işaret etti. "Beş dakikan var."

Andolini’nin kızıl saçları, kafasında diken diken olmuştu. Çılgın gibi, “Beni öldürmeden önce Başkeşiş Manfredi ile konuş,” dedi.

Guiliano ona şaşırarak bakarken, kızıl saçlı adam devam etti, “Bir keresinde ona bir hizmet borçlu olduğunu söylemiştin. Senden her şeyi isteyebilirdi.” Guiliano sözünü iyi hatırlıyordu. Ama bu adam bunu nasıl bilebilirdi?

Andolini devam ederek, “Haydi ona gidelim, benim hayatım için sana yalvaracaktır,” dedi.

Pisciotta, aşağılayıcı bir şekilde, “Turi ona bir haberci gönderecek ve cevabını almak için bir gün daha bekleyecek öyle mi?” dedi ve ekledi, “Ayrıca Başkeşiş, senin üstünde babasından daha mı etkili?”

Guiliano onu yine hayrette bıraktı. “Bacaklarını bağla ve ayaklarının üstüne bir yular koy, böylece yürüyebilsin fakat koşamasın,” dedi, “Bana on koruma ver. Onu manastıra kendim götüreceğim ve eğer Başkeşiş yaşamasını istemezse son kez günah çıkartmasına izin verdikten sonra öldüreceğim ve cesedini gömmeleri için keşişlere vereceğim.”

***

GUILIANO ve ekibi manastır kapısına güneş doğarken ve keşişler tarlalara çalışmaya giderken vardılar. Turi Guiliano onları dudaklarında bir gülümseme ile izledi. Bu keşişlerle birlikte kahverengi pelerini giyerek ve buruşuk siyah Amerikan şapkayı başına takarak tarlalara gidişi yalnızca iki yıl önce değil miydi? Bunun kendisini nasıl eğlendirdiğini hatırladı. Onun sonraki vahşiliğini kim hayal edebilirdi?

Başkeşiş, kapıya kadar gelerek onları selamladı. Uzun siyah cüppeli vücudu, tutsak ileri adım attığında duraksadı sonra kollarını açtı. Stefan Andolini, yaşlı adamı kucaklamak için koştu ve her iki yanağından öperken, “Peder, bu adamlar beni öldürecek, yalnızca sen hayatımı kurtarabilirsin,” dedi.

Başkeşiş başını salladı. Guiliano’ya kollarını açtı ve onu kucaklamak için yürüdü. Guiliano şimdi her şeyi anlamıştı. “Peder” deyişindeki özel vurgu herhangi bir adamın papazına hitap etmesinden farklıydı, bir oğulun babasına hitabıydı.

Başkeşiş, “Bana bir lütuf olarak senden bu adamın hayatını istiyorum,” dedi.

Guiliano, Andolini’nin kollarından ve ayaklarından ipleri çıkarttı. “Senin,” dedi.

Andolini yere düşüyordu; vücudundan korkunun gitmesi onu güçsüz bırakmıştı. Başkeşiş onu kendi zayıf iskeletiyle destekledi. Guiliano’ya, “Yemek odama gel. Adamların karınlarını doyururken, üçümüz ne yapmamız gerektiğini konuşabiliriz.” Andolini’ye döndü ve “Sevgili oğlum, henüz tehlikeden kurtulmuş değilsin. Don Croce, bütün bu olanları duyduğunda ne düşünecek? Birlikte karar vermeliyiz yoksa kayıp sayılırsın,” dedi.

***

ÜÇ ADAM, Başkeşiş’in küçük özel odasına girerek rahat koltuklara oturdular. İki genç adam için, peynir ve ekmek getirildi.

Başkeşiş, Guiliano’ya üzgün şekilde gülümsedi. “Günahlarımdan biriydi. Genç yaşta baba oldum. Ah, kimse Sicilya’da semt papazı olmanın ne kadar baştan çıkarıcı olduğunu bilmez. Onlara direnemedim. Skandal, örtüldü ve annesi bir Andolini ile evlendi. Kilise’de yükselebilmem için çok fazla para döküldü. Fakat ilahi ironi, kimse kehanette bulunamaz. Oğlum büyüyüp bir katil oldu. Ancak hesap vereceğim birçok günahıma rağmen taşımam gereken bir haç var.”

Andolini’ye döndüğünde Başkeşiş’in ses tonu değişti. “Beni dikkatle dinle, oğlum. İkinci kez bana hayatını borçlusun. Artık ilk sadakatin şimdi Guiliano’ya.”

“Don’a geri dönemezsin. Kendi kendine, neden Turi diğerlerini öldürürken senin canını almadı diye soracaktır? Hainliğinden şüphelenecek ve bu da senin sonun olacaktır. Yapman gereken Don’a her şeyi itiraf ederek, Guiliano’nun çetesinde kalmak istemektir. Ona bilgi verecek ve onlarla Guiliano’nun ordusu arasında bağlantı olarak hizmet edeceksin. Don’a bizzat gideceğim ve bunun avantajlarını anlatacağım. Guiliano’ya sadık kalacağını fakat bunun onun için dezavantaj olmayacağını söyleyeceğim. Canını bağışlayan adama ihanet edeceğini düşünecek. Fakat sana söylüyorum eğer Guiliano’ya sadık kalmazsan, seni sonsuza kadar lanetleyeceğim. Mezara kadar babanın lanetini taşıyacaksın.”

Tekrar Guiliano’ya döndü. “Şimdi senden ikinci bir iyilik isteyeceğim sevgili Turi Guiliano. Oğlumu çetene al. Senin için

savaşacak ve emirlerini yerine getirecek ve yemin ederim sana sadık kalacak."

Guiliano, bunu dikkatle düşündü. Zamanla, Andolini'nin muhabbetini kazanacağından emindi ve adamın babasına, Başkeşiş'e içten bağlılığını görmüştü. İhanet olasılığı düşüktü ve karşı önlem alınabilirdi. Öte yandan, Stefan Andolini, çetesinin operasyonlarında değerli bir şef yardımcısı olabilirdi fakat daha da önemlisi, Don Croce imparatorluğu hakkında bilgi kaynağı olarak değeriydi.

Guiliano, "Peki, Don Croce'ye ne söyleyeceksin?" diye sordu.

Başkeşiş bir an durdu. "Don'la konuşacağım. Orada etkim var. Ve sonra göreceğiz. Şimdi oğlumu çetene alacak mısın?"

Guiliano, "evet," dedi. "Fakat eğer bana ihanet ederse, cehenneme giden yolda duaların ona yetişemez."

***

STEFAN ANDOLINI fazla güvenin olmadığı bir dünyada yaşamıştı. Muhtemelen yüzü bundan dolayı bir katil maskına dönüşmüştü. Gelecek yıllarda, ölüm teli üzerinde sendeleyen bir trapezci gibi olacağını biliyordu. Güvenli seçim yoktu. Guiliano'dan yayılan merhamet ruhu onu rahatlatmıştı. Fakat hayal kurmuyordu. Turi Guiliano, onu korkutan tek adamdı.

O günden sonra Guiliano'nun çetesinin bir üyesi oldu. Ve sonraki yıllarda, Fra *Diavalo* lakabıyla bütün Sicilya'da vahşiliği ve dindarlığı ile ününe ün kattı. Dindarlığı, her pazar kudasa gitmesinden kaynaklanıyordu. Genellikle, Peder Benjamino'nun papaz olduğu Villaba kasabasına giderdi. Ve günah çıkartırken, bilgileri Don Croce'ye ileten papaza Guiliano'nun çetesinin sırlarını anlatırdı. Fakat sadece Guiliano'nun söylemesini emrettiklerini.

ÜÇÜNCÜ KİTAP
MICHAEL
CORLEONE
1950

ON ALTINCI BÖLÜM

BİR FIAT, Trapani kasabasının etrafından dolaşarak kumsala giden yola girdi. Michael Corleone ve Stefan Andolini, yakınında üç ev bulunan ve birçok benzerinden daha büyük bir köşke geldi. Köşkü çevreleyen duvarın, yalnızca kumsal tarafında bir boşluk vardı. Köşkün kapısı iki adamla korunuyordu ve Michael kapının hemen içindeki oldukça şişman adamı görebiliyordu, kıyafetinden buraların yabancısı olduğu anlaşılıyordu: spor bir ceket ve bol, örgü işi bir polo gömlek. Kapının açılmasını beklerken, Michael adamın geniş yüzündeki sırıtmayı fark etmiş ve onun Peter Clemenza olduğunu görerek şaşırmıştı.

Clemenza, Michael'ın babasının Amerika'ya dönmesine neden olan kişiydi. Burada ne işi vardı? Michael, onu –Clemenza- polis yüzbaşısının ve Sollozzo'nun öldürülmesinde kullanılan silahı gizlice yerleştirdiği o vahim gecede görmüştü. İki yıl önceki o anda Clemenza'nın yüzündeki acıma ve üzüntüyü hatırlamıştı. Şimdi Clemenza, Michael'ı gördüğü için çok neşelenmişti. Onu minik Fiat'tan çıkarttı ve neredeyse bir ayı sarılışıyla ezdi.

"Michael, seni görmek ne güzel. Seninle ne kadar gurur duyduğumu söylemek için yıllardır bekliyordum. Yaptığın mükemmel bir işti. Şimdi bütün sıkıntıların bitti. Bir hafta sonra ailenle birlikte olacaksın, büyük bir kutlama olacak. Herkes seni bekliyor, Mikey," dedi. Onu kocaman kollarında tutarken, Michael'ın yüzüne şefkatle bakıyor ve inceliyordu. Artık yalnızca genç bir savaş kahramanı değildi. Sicilya'da geçen sürede, yeniyetmelikten adamlığa geçmişti. Yani Michael'ın yüzü artık açık değildi; Sicilya'da doğmuşların gururlu kapalı görünüşüne sahipti. Michael, ailedeki gerçek rolünü devralmaya hazırdı.

Michael, Clemenza'nın kocaman cüsseli halini, geniş, belirgin hatlı yüzünü gördüğüne memnun olmuştu. Ailesini sordu. Babası, suikast girişiminden yaralı olarak kurtulmuştu fakat sağlığı pek iyi

değildi. Clemenza, başını kederle salladı. “Vücudunda delikler açılan biri hiçbir zaman iyiye gitmez, ne kadar iyileşirse iyileşsin. Fakat babanın ilk vuruluşu değil. Öküz gibi. İyi olacak. Sonny’nin öldürülmesi, onu ve anneni asıl yıkan buydu. Merhametsizceydi, Mikey, onu makineli tüfeklerle parçaladılar. Doğru değildi, bunu yapmamalıydılar. Kin güdüyorlardı. Fakat plan yapıyoruz. Baban eve döndüğünde sana anlatacak. Eve geri döneceğin için herkes çok mutlu,” diye konuştu.

Stefan Andolini, Clemenza’ya başını salladı; daha önce karşılaştıkları açıktı. Michael’a elini uzatarak hemen gitmesi gerektiğini söyledi. Montelepre’de yapması gereken işler vardı. “Ne duyarsan duy,” dedi, “Turi Guiliano’ya her zaman sadık kaldım ve bana sonuna kadar güvendi. Eğer ihanete uğrarsa ona ihanet eden ben olmayacağım.” Samimiyetle kekeledi “Ve sana da ihanet etmeyeceğim.”

Michael ona inanmıştı. “Gel, dinlen ve karnını doyur,” dedi.

Stefan Andolini başını salladı. Fiat’a bindi ve arkasından hemen kapanan kapıdan dışarı geriye doğru sürdü.

Clemenza, Michael’ı açık alandan ana villaya götürdü. Duvarlarda ve kumsalda, malikânenin denize açıldığı yerde devriye gezen silahlı adamlar vardı. Küçük bir iskele, Afrika kıyısı yönünde uzuyordu. İskeleye bağlı geniş ve zarif bir deniz motorunda İtalyan bayrağı dalgalanıyordu.

Villanın içinde bulunan siyahlar giyinmiş, ciltleri güneşten yanmış, başlarında siyah şallar bulunan iki yaşlı kocakarı kişiliklerinden hiçbir renk vermiyorlardı. Clemenza onlara Michael’ın yatak odasına meyve getirmelerini söyledi.

Yatak odasının terası, sabah güneşinin ışıkları vurduğunda ortadan bölünmüş görünen mavi Akdeniz’e bakıyordu. Parlak mavi ve kırmızı yelkenli balıkçı tekneleri, suyun üstünde hoplayan toplar gibi ufukta salınıyorlardı. Terasta, ağır koyu kahverengi kumaşla örtülü ufak bir masa yer alıyordu ve iki adam çevresindeki sandalyelere oturmuştu. Bir demlik espresso ve bir kırmızı şarap sürahisi vardı.

“Yorgun görünüyorsun,” dedi Clemenza. “Biraz uyu sonra her şeyi ayrıntılarıyla anlatacağım.”

“Alışığım,” dedi Michael. “Fakat önce söyle, annem iyi mi?”

“Gayet iyi,” dedi Clemenza. “Senin eve dönmeni bekliyor. Onu hayal kırıklığına uğratamayız, Sonny’den sonra fazla gelir.”

Michael tekrar sordu, “Ya babam, tam olarak iyileşti mi?”

Clemenza güldü; çirkin bir gülüştü. “Tabii ki. Beş aile eninde sonunda öğrenecek. Baban yalnızca senin eve dönmeni bekliyor, Mike. Senin için büyük planları var. Onu da hayal kırıklığına uğratamayız. Bu yüzden Guiliano’yu çok fazla dert etme -eğer ortaya çıkarsa bizimle gelir, oyalanırsa burada bırakırız.”

“Bunlar babamın emirleri mi?” diye sordu Michael.

Clemenza, “Bir kurye uçakla her gün Tunus’a geliyor ve bir bota binerek onunla konuşmaya gidiyorum. Dünkü talimatlar bunlardı. Başlangıçta Don Croce’nin bize yardım etmesi gerekiyordu. Birleşik Devletler’i terk etmeden önce baban bana böyle söylemişti. Fakat Palermo’da dün sen ayrıldıktan sonra ne oldu biliyor musun? Biri Croce’yi vurmak istedi. Bahçe duvarından geldiler ve dört korumasını öldürdüler. Fakat Croce kaçtı. Ne bok oluyor?”

Michael, “Allah Allah,” dedi. Don Croce için otel çevresinde alınan önlemleri hatırladı. “Guiliano’nun bizim arkadaşımız olduğunu düşünüyorum. Senin ve babamın ne yaptığını bildiğinizi umuyorum. Çok yorgunum, düşünemiyorum.”

Clemenza kalktı ve hafifçe omzuna vurdu. “Mikey, biraz uyu. Uyandığında, kardeşimle buluşacağız. Mükemmel bir adam, tıpkı baban gibi, aynı şekilde zeki, onun kadar dayanıklı ve ülkenin bu bölgesinin patronu, Croce’yi boş ver.”

Michael soyundu ve yatağa girdi. Uyumayalı otuz saatten fazla olmuştu ve kafası hâlâ düşüncelerle doluydu, vücudunun dinlenmesine izin vermiyordu. Ağır, tahta panjurları kapamasına rağmen sabah güneşinin sıcaklığını hissedebiliyordu. Bahçeden çiçeklerin ve limon ağaçlarının ağır kokusu geliyordu. Beyni, geçen birkaç günün olayları üstünde çalışıyordu. Pisciotta ve Andolini çevrede nasıl bu kadar özgürce dolaşabiliyorlardı? Guiliano niçin bu en uygunsuz zamanda Don Croce’nin düşmanı olduğuna karar vermişti? Bir Sicilyalı böyle bir hata yapmazdı. Her şeyin ötesinde adam, dağlarda yedi yıl kanun kaçağı olarak yaşamıştı. Artık yeterdi. Daha iyi yaşamak istiyor olmalıydı -muhtemelen burada değil fakat kesinlikle Amerika’da. Böyle bir planı olduğu kesindi yoksa hamile nişanlısını kendinden önce Amerika’ya göndermezdi. Olayın esrarını

çözdüğü düşüncesi onu çarpmıştı. Bütün esrarın cevabı, Guiliano'nun son bir savaşa hazırlandığıydı. Burada kendi topraklarında ölmekten korkmuyordu. Kendisinin öngöremeyeceği finali ören planlar ve komplolar vardı, tedbirli olmalıydı. Fakat Michael Corleone, Sicilya'da ölmek istemiyordu. Bu özel mitin bir parçası değildi.

***

MICHAEL, kocaman yatak odasında uyandı ve sabah güneşinde parıldayan beyaz taş balkona bakan panjurları açtı. Balkonun altında, Akdeniz lacivert bir halı gibi ufka doğru uzanıyordu. Kızıl çizgiler, suyu dantel gibi süslüyordu ve botlarda balıkçılar uzaklara doğru açılıyorlardı. Michael, denizin güzelliğinden ve Erice'nin kuzey sahilinde yükselen görkemli kayalıklarından tamamıyla büyülenmiş vaziyette birkaç dakika onları izledi.

Oda, kocaman rustik mobilyalarla doluydu. Masada mavi emaye bir leğen ve bir su testisi duruyordu. Sandalyenin üstünde kaba kahverengi bir havlu vardı. Duvarlarda, azizlerin ve kollarında çocuk İsa'nın bulunduğu Bakire Meryem resimleri asılıydı. Michael yüzünü yıkadı ve odadan çıktı. Merdivenlerin sonunda Peter Clemenza onu bekliyordu.

"Oh, şimdi daha iyi görünüyorsun, Mikey," dedi Clemenza. İyi bir yemek sana gücünü geri verecek ve sonra iş konuşabileceğiz." Michael'ı uzun tahta bir masanın bulunduğu mutfağa götürdü. Oturdular ve siyah giysili yaşlı bir kadın, büyülü şekilde fırının yanında göründü ve iki fincan espresso koyarak onlara servis yaptı. Ardından yine büyülü şekilde ortaya çıkarttığı yumurta ve sosis tabaklarını masaya koydu. Fırından da güneş biçimli, kahverengi kabuklu, kocaman bir ekmek çıkartarak mutfağın arkasındaki odada kayboldu. Michael'ın teşekkürlerine tepki vermemişti. Aynı anda odaya bir adam girdi. Clemenza'dan daha yaşlıydı fakat ona o kadar benziyordu ki Michael hemen onun Peter Clemenza'nın kardeşi, Don Domenic Clemenza olduğunu anladı. Don Domenic'in kıyafeti çok farklıydı. Kahverengi botlarına soktuğu siyah kadife bir pantolon giymişti. Üstünde beyaz ipek bir gömlek ve siyah bir yelek vardı. Başına, küçük bir şapka takmıştı. Sağ elinde, köşeye fırlattığı bir

kamçı taşıyordu. Michael kalkarak onu selamladı ve Don Domenic Clemenza, onu dostça bir kucaklamayla kollarına aldı.

Hepsi birlikte masaya oturdular. Don Domenic doğal bir asalete ve Michael'a kendi babasını hatırlatan bir komutan havasına sahipti. Aynı şekilde modası geçmiş zariflikleri de vardı. Peter Clemenza, havai bir kardeşe hoşgörülü bir sevgiyle yaklaşan ağabey tavrı içindeki kardeşine açıkça saygıyla karışık korku besliyordu. Bu, Michael'ı şaşırttı ve eğlendirdi. Peter Clemenza, babasının en güvendiği kişiydi.

Don Domenic, ağırbaşlı şekilde fakat gözünü kırparak, "Michael, baban Don Corleone'nin seni benim ihtimamıma emanet etmesi büyük bir zevk ve onur. Şimdi benim merakımı gidermeni istiyorum. Benim işe yaramaz kardeşimin, Amerika'daki başarıları iddia ettiği kadar büyük mü? Bir domuzu kesmek için bile tam olarak güvenilmeyecek benim küçük kardeşim o kadar yükseğe tırmandı mı? Don Corleone, gerçekten onu sağ kolu mu yaptı? Ve yüzden fazla kişiye kumanda ettiğini söylüyor. Bütün bunlara inanabilir miyim?" Fakat bunları söylerken kardeşinin omzuna sevgiyle dokundu.

"Hepsi doğru," dedi Michael. "Babam her zaman, Peter Clemenza olmasaydı ben zeytinyağı satıyor olurdum, der."

Hepsi güldüler. Peter Clemenza, "Ömrümün çoğunu hapishanelerde geçirdim. O bana yalnızca silah kullanmak yerine nasıl düşüneceğimi öğretti," dedi.

Don Domenic iç çekti. "Ben yalnızca yoksul bir çiftçiyim. Komşularımın bana danışmaya geldikleri doğru ve burada Trapani'de, önemli biri olduğumu söylerler. Beni 'vefasız' diye adlandırırlar, çünkü Don Croce'nin dediklerini yapmam. Belki çok zekice değil, belki Baban olsaydı, Don Croce ile geçinmenin yollarını bulabilirdi. Fakat ben bunu imkânsız buluyorum. "Vefasız" olabilirim, fakat yalnızca şerefsizler için. Don Croce, hükümete bilgi satıyor ve hesaplar ne kadar ince olursa olsun, benim için bu bir *infamita*dır. Michael, birkaç gün burada bulunduktan sonra göreceğin gibi eski yöntemler hâlâ en iyisidir.

"Eminim," dedi Michael nazikçe. "Ve yardımınız için size teşekkür etmeliyim."

“Yapacak işlerim var,” dedi Don Domenic. “Eğer bir şeye ihtiyacınız olursa beni çağırtın.” Kamçısını aldı ve kapıdan çıktı.

Peter Clemenza, “Michael, baban Guiliano’nun babası ile olan arkadaşlığından ve saygısından ötürü Turi Guiliano’nun bu ülkeden çıkması için yardımı kabul etti. Fakat senin güvenliğin önce gelir. Baban burada hâlâ düşmanlara sahip. Guiliano’nun, seninle buluşmak için bir haftası var. Fakat ortaya çıkmazsa, sen Birleşik Devletler’e yalnız dönmelisin. Bunlar benim talimatlarım. Afrika’da bekleyen özel bir uçağımız var ve her zaman hazırdır. Sen yalnızca söyle.”

Michael, “Pisciotta, Guiliano’yu bana çok yakında getireceğini söyledi,” dedi.

Clemenza, ıslık çaldı. “Pisciotta’yı mı gördün? Kahrolsun onu da Guiliano kadar sıkı arıyorlar. Dağlardan nasıl çıkmış?”

Michael omuzlarını silkti. “Adalet Bakanlığı’nın imzaladığı kırmızı şeritli özel geçiş kartı var. Ve bu beni çok endişelendiriyor.”

Peter Clemenza başını salladı.

Michael devam etti. “Beni buraya getiren genç, adı Andolini, onu tanıyor musun Pete?”

“Evet,” dedi Peter Clemenza, “New York’da bizim için çalıştı. Birkaç minik iş, fakat Guiliano’nun babası doğru ve mükemmel bir tuğla sanatçısıydı. Her ikisi de geri dönerek aptallık ettiler. Ama birçok Sicilyalı böyle. Sicilya’daki küçük boktan evlerini unutamıyorlar. Bu kez gelirken de yanımda iki adam getirdim. Yirmi yıldır buraya gelmemişlerdi. Bu yüzden Erice yakınına bir yürüyüş yaptık, güzel bir kasaba Mikey ve tarlalarda koyun eti yiyip şarap içerek hepimiz sızdık. Orada işiyorduk bitirdiğimizde bu iki genç, yaklaşık 3 metre sıçrayarak, bağırdılar “Yaşasın Sicilya.” Ne yapacaksın? Sicilyalılar ölene kadar böyleler.”

Michael, “Evet, fakat ya Andolini?” dedi.

Clemenza omuz silkti. “Babanın kuzeni. Son beş yıldır Guiliano’nun sağ kollarından biri. Fakat daha önce Don Croce ile yakındı. Kim bilir? Tehlikeli biri.”

Michael, “Andolini, Guiliano’nun nişanlısını buraya getiriyor. Hamile. Onun için Birleşik Devletler’e giden bir gemimiz var. Vardığında Guiliano’ya bir şifre göndererek yolun güvenilir olduğunu

bildirecek ve Guiliano da bize gelecek. Bunu yapacağımıza söz verdim. Tamam mı?"

Clemenza ıslık çaldı. "Guiliano'nun bir sevgilisi olduğunu hiç duymadım. Eminim yapabiliriz."

Dışarı, kocaman bahçeye çıktılar. Michael, kapıdaki korumaları ve sahildeki aşağı yukarı dolaşan en azından altı silahlı adamı görebiliyordu. Kısa iskeleye büyük bir deniz motoru yanaşmıştı. Bahçedeki grubun ise, Peter Clemenza'yı beklediği belliydi. Yaklaşık yirmi kişiydiler, hepsi tozlu giysileri ve kenarlı şapkalarıyla tipik Sicilyalıydı, Don Domenic'in yoksul versiyonları gibiydiler.

Bahçenin köşesinde, bir limon ağacının altında bulunan oval tahta masaya doğru ilerlediler. Clemenza ve Michael iki iskemle çekerek oturdular. Clemenza, adamlardan birine işaret etti. Bir tanesi masaya doğru gelerek oturdu. Clemenza adamın özel yaşamı üzerine sorular sormaya başladı. Evli miydi? Çocukları var mıydı? Don Domenic için ne kadar süre çalışmıştı? Trapani'deki akrabaları kimlerdi? Servet kazanmak için hiç Amerika'ya gitmeyi düşünmüş müydü? Son soruya verilen cevap, değişmez şekilde 'Evet'ti.

Siyah giysili yaşlı bir kadın kocaman bir sürahi taze limon karıştırılmış şarap getirdi. Clemenza, konuştuğu her adama içki ve sigara ikram ediyordu. Bitirdiğinde ve sonuncusu da gidip grup bahçeyi terk ettiğinde Clemenza, Michael'a, "Sana uygun değil gibi gelen oldu mu?"

Michael omuzlarını silkti ve "Hepsi aynı göründü. Hepsi Amerika'ya gitmek istiyor," dedi.

Clemenza, "Evde taze kana ihtiyacımız var. Birçok adam kaybettik ve daha da fazla edebiliriz. Her beş yılda bir buraya gelir ve yanımda yirmi genç götürürüm. Onları kendim eğitirim. Önce küçük işler -para toplama, kas gücü, koruma işleri. Bağlılıklarını test ederim. Zamanın geldiğini hissettiğimde ve fırsat çıktığında, onlara bir şans veririm. Fakat bu konuda çok dikkatliyim. Bir kez bu kadar ileri gittiklerinde, yaşamlarının kalan kısmı için sadık kaldıkları sürece iyi bir geçim kaynağına sahip olduklarını bilirler. Burada herkes benim Corleone Ailesi için adam topladığımı biliyor ve bölgedeki bütün erkekler beni görmek istiyor. Fakat onları erkek kardeşim seçiyor. Kimse onun onayı olmadan beni göremez."

Michael güzel bahçenin çevresine baktı; rengârenk çiçeklere, mis kokulu limon ağaçlarına, antik yıkıntılardan kazılarak çıkartılmış eski tanrı heykellerine, kutsal azizlerin yeni heykelciklerine, villanın çevresindeki pembe renkli duvarlara göz attı. On iki ölümcül havarinin testi için hoş bir mekândı.

***

AKŞAMÜSTÜ küçük Fiat, villanın kapısında yeniden göründü ve korumalar tarafından karşılandı. Andolini kullanıyordu ve yanında, uzun simsiyah saçlı, Meryem'in resimlerinin ince güzelliğine sahip bir kız oturuyordu. Arabadan çıktığında kadının hamile olduğunu fark edebildi; Sicilyalı kadınların gösterişsiz bol elbiselerinden giymişti, siyah değildi, çirkin pembe üstüne beyaz çiçekliydi. Fakat yüzü, o kadar hoştu ki elbise önemini kaybediyordu.

Michael Corleone, Hector Adonis'in küçük figürünün arka koltuktan çıktığını gördüğünde şaşırmıştı. Adonis, tanıştırdı. Kızın ismi Justina'ydı. Gençliğin utangaçlığı yoktu ve henüz on yedi yaşında olmasına rağmen, yaşamın trajedilerini şimdiden tatmış daha yaşlı bir kadının, güçlü yüzüne sahipti.

Tanıştırılırken başını eğmeden önce Michael'ı yakından inceledi. Sanki yüzünde bir ihanet izi arıyordu.

Yaşlı kadınlardan biri, onu odasına götürürken, Andolini de valizini arabadan çıkarttı. Yalnızca küçük bir valizdi. Michael onu eve kendi taşıdı.

O gece Fiat'ta kalan Andolini hariç hepsi birlikte yemek yediler. Hector Adonis de yemekteydi. Masada, Justina'yı Amerika'ya götürmek için planlar yapıldı. Don Domenic, Tunus'a gidecek teknenin hazır olduğunu söyledi; Guiliano'nun ne zaman geleceğini bilmediği için her an hazır bekletilecekti ve o geldiğinde hemen harekete geçebilirlerdi. "Arkasından neler getireceğini kim bilir," dedi Don Domenic hafifçe gülümseyerek.

Peter Clemenza, Birleşik Devletler'e sıkıntısızca girmesini sağlayacak dokümanlarla özel bir uçağa bindiğinden emin olmak için Tunus'a giderken Justina'ya eşlik edeceğini söyledi. Sonra villaya dönecekti.

Justina, Amerika'ya vardığında, şifre kelimeyi gönderecek ve Guiliano'yu kurtarmak için son operasyon başlayacaktı.

Justina, yemek sırasında çok az konuştu. Don Domenic, bugünkü uzun seyahatten sonra, yolculuğunu bu gece yapıp yapmak istemediğini sordu.

Kız cevap verdiğinde, Michael, kızın Guiliano için duyduğu hisleri fark etmişti. Yanıp sönen siyah gözlere, kararlı bir çeneye ve güçlü Sicilyalı kadınların ağzına sahipti ve buyurgan bir tavırla konuşuyordu.

"Seyahat etmek, çalışmaktan daha kolay ve saklanmaktan daha az tehlikeli," dedi. "Dağlarda ve tarlalarda koyunlarla uyudum, öyleyse niçin bir gemide ya da uçakta uyuyamayayım. Eminim çok soğuk olmaz," dedi gençliğinin bütün gururuyla, fakat elleri, şarap kadehini kaldırırken titredi. "Yalnızca Turi'nin kaçışı konusunda endişeliyim. Niçin benimle gelemiyor?"

Hector Adonis, nazikçe, "Justina, varlığıyla seni tehlikeye atmak istemiyor. Onun için seyahat etmek çok daha zor; daha çok önlem alınmalı," diye cevap verdi.

Peter Clemenza, "Tekne, seni Afrika'ya şafaktan hemen önce götürecek. Belki dinlenmek istersin," dedi. Justina, "Hayır, yorgun değilim," dedi karşılık olarak. "Bir kadeh daha şarap alabilir miyim?"

Don Domenic, bardağını doldurdu. "İçecek, bebeğe de iyi gelir, uyumana da yardım eder. Guiliano bize bir mesaj gönderdi mi?"

Justina, üzgün şekilde gülümsedi. "Onu aylardır görmedim. Aspanu Pisciotta, güvendiği tek kişi. Benim ihanet edeceğimden değil ama benim zayıflığım aracılığıyla onu tuzağa düşürebileceklerini düşündüğü için. Okuduğu bütün romanlarda kadın sevgisi, kahramanların düşmesine yol açıyor. Bana karşı sevgisinin en korkunç zayıflığı olduğunu düşünüyor ve tabii ki, bana planlarından hiç bahsetmiyor."

Michael merakını gidermek için, Guiliano hakkında daha fazla şey öğrenmek istiyordu. Eğer babası Sicilya'da kalsaydı kendisi ya da Sonny onun yerinde olabilirdi. "Turi ile nasıl tanıştın?" diye sordu Justina'ya.

Kız gülerek "Ona on bir yaşımdayken âşık oldum," dedi. "Bu, neredeyse yedi yıl önceydi ve Turi'nin kanun kaçağı olduğu ilk yıldı, fakat Sicilya'da bizim küçük köyümüzde zaten ünlüydü. Küçük erkek kardeşim ve ben tarlada babamla çalışıyorduk ve bir gün babam bana bir paket banknot vererek anneme götürmemi söylemişti.

Kardeşim ve ben, budala çocuklardık ve paraları açıkta tuttuk, elimizde bu kadar çok para olduğu için heyecanlıydık. İki *carabinieri* bizi yolda gördü ve ağlamamıza aldırmadan parayı elimizden aldı. Ne yapacağımızı bilmiyorduk, eve gitmeye korkmuştuk ve babama da dönememiştik. Sonra bu genç adam çalıların arasından çıktı. Çoğu Sicilyalı erkekten uzundu ve omuzları daha genişti. Savaş sırasında gördüğümüz Amerikan askerlerine benziyordu. Kolunun altında büyük bir silah taşıyordu, yine de nazik kahverengi gözleri vardı. Çok yakışıklıydı. Bize, "Çocuklar bu güzel günde niçin ağlıyorsunuz? Ve sen genç bayan, güzel görüntünü bozuyorsun, bu halinle seninle kim evlenmek isteyecek?" dedi. Fakat gülüyordu ve görüntümüzün onu eğlendirdiği açıktı. Neler olduğunu anlattığımızda tekrar güldü, *carabinieri*ye karşı dikkatli olmamızı ve bunun bizim için erken edinilen iyi bir ders olduğunu söyledi. Sonra erkek kardeşime bir tomar para vererek annemize götürmemizi söyledi ve bana da babam için bir not verdi. Hâlâ kelimesi kelimesine hatırlıyorum. 'Yaşlandığınızda size neşe ve teselli verecek olan iki güzel çocuğa sitem etmeyin. Onlara verdiğim para, kaybettiklerinden daha fazla. Ve şunu bilin: Bugünden sonra, siz ve çocuklarınız, GUILIANO'nun koruması altındasınız.' Büyük harflerle yazdığı bu ismin çok mükemmel olduğunu düşündüm. İsmi aylarca rüyalarımda gördüm. GUILIANO ismini oluşturan harfler gözümün önünden geçiyordu. Fakat, onu bana sevdiren, iyi bir şey yapmaktan aldığı zevkti. Bir başkasına yardım etmekten gerçekten haz alıyordu. Asla değişmedi. Her zaman aynı memnuniyeti gördüm onda, sanki vermekten çok, kazanıyordu. Sicilya halkı bu yüzden onu seviyor."

Hector Adonis yavaşça, "Portella della Ginestra'ya kadar," dedi.

Justina, gözlerini indirdi ve şiddetle "Onu hâlâ seviyorlar," dedi.

Michael, çabucak, "Fakat onunla tekrar nasıl karşılaştınız?" diye sordu.

Justina, "Büyük ağabeyim onun arkadaşıydı. Ve belki babam da çetenin üyesiydi. Bilmiyorum. Yalnızca ailem ve Turi'nin şefleri evlendiğimizi biliyorlardı. Turi, tutuklanacağımdan korkarak herkese susması için yemin ettirdi."

Masadakiler bu haberle şoke olmuştu. Justina, elbisesinin içine uzandı ve küçük bir cüzdan çıkarttı. İçindeki krem rengi, damgalı, kalın kâğıt dokümanları Michael'a uzattı fakat Hector Adonis onu aldı

ve okudu. Sonra kıza gülümsedi. “Yarın Amerika’da olacaksın. Turi’nin ailesine iyi haberleri söyleyebilir miyim?”

Justina kızardı. “Her zaman evlenmeden hamile kaldığımı düşündüler,” dedi. “Daha değersiz olduğumu düşündüler. Evet, söyleyebilirsiniz.”

Michael, “Turi saklanırken ‘Vasiyetname’yi hiç gördün mü ya da okudun mu?” diye sordu.

Justina başını salladı. “Hayır,” dedi. “Turi benimle bunu asla konuşmadı.”

Don Domenic’in yüzü karardı aynı zamanda meraklı göründü. Michael, ‘Vasiyetname’yi duymuş diye düşündü fakat bir şey söylememişti. Kaç kişi biliyordu? Tabii ki Sicilya halkı değil. Yalnızca Roma’daki hükümet üyeleri, Don Croce, Guiliano’nun ailesi ve eşkıyaların dar çemberi.

Hector Adonis, “Don Domenic, Amerika’dan Justina güvende olduğuna dair haber gönderene kadar misafiriniz olmayı isteyebilir miyim? Sonra Guiliano’nun haberleri almasını ayarlayabilirim. Bir geceden fazla sürmeyeceğini sanıyorum,” dedi.

Don Domenic, güçlü bir sesle, “Şeref verirsiniz, sevgili Profesör. İstediğiniz kadar kalın. Fakat şimdi hepimiz için yatma vakti. Genç Senyoramız uzun seyahati için biraz uyumalı ve ben de geç vakitlere kalmak için çok yaşlıyım. Avanti.” Ve onları gönderirken şefkatli bir kuş gibi el salladı. Sonra Hector Adonis’in koluna girerek onu yatak odasına götürürken, kadın hizmetçilere seslenerek, konuklarının dinlenmesi için gerekenleri yapmalarını istedi.

Michael ertesi sabah uyandığında Justina gitmişti.

***

HECTOR ADONIS, Justina’dan, Amerika’da güvende olduğuna dair mektubu beklerken iki gece kaldı. Mektupta bir yerde, Adonis’i tatmin eden bir şifre kelime vardı ve ayrılacağı sabah Michael’dan özel bir görüşme istedi.

Michael, beklentinin gerilimiyle iki gün geçirmişti, Amerika’ya, eve gideceği için tedirgindi. Peter Clemenza’nın, Sonny’nin öldürülmesi ile ilgili anlattıkları, Michael’ın, Turi Guiliano’nun tehlikede olduğu hissiyle dolmasına neden olmuştu. Beyninde iki adam birleşiyordu. Bir şekilde benzer görünüyorlardı ve her ikisi de fiziksel canlılığın ve

gücün aynı hissine sahipti. Guiliano, Michael'ın yaşındaydı ve adamın ünü, ilgisini çekmişti; sonunda yüz yüze gelecekleri düşüncesiyle gergindi. Babasının, Guiliano'yu Amerika'ya getirtmekteki amacını merak etti.

Michael, Adonis ile sahile doğru yürüdü. Silahlı korumalar onları: "Vossia" –Lordum- diyerek selamladı. Hiçbiri Hector Adonis'in zarifçe giyinmiş küçük bedenine en ufak bir alay belirtisi göstermediler. Deniz motoru geri gelmişti ve Michael şimdi daha yakından küçük bir yat kadar büyük olduğunu görebiliyordu. İçindeki adamlar *lupara* ve makineli tüfeklerle silahlanmıştı.

Haziran güneşi yakıyordu, deniz çok mavi ve dingindi, bu yüzden ışığı, metalmiş gibi yansıtıyordu. Michael ve Hector Adonis, iskelede iki iskemlede oturdular.

"Bu sabah ayrılmadan önce senin için son talimatlarım var," dedi yavaşça Hector Adonis. "Guiliano için yapabileceğin en önemli şey."

"Bütün kalbimle," dedi Michael.

"Guiliano'nun Vasiyetnamesini Amerika'ya hemen babana göndermelisin," dedi Adonis. "O nasıl kullanacağını bilecek. Don Croce ve Roma hükümetinin Vasiyet'in Amerika'da güvende olduğunu bildiğinden ve ona bir zarar vermeye cesaret edemeyeceğinden emin olacak. Böylece onun salimen gitmesine izin verecekler."

"Michael, "Yanında mı?" diye sordu.

Küçük adam sinsice gülümsedi ve sonra güldü, "sende," dedi.

Michael şaşırmıştı. "Yanlış bilgilendirilmişsin," dedi. "Kimse bana bir şey vermedi."

"Evet, verdiler," dedi Hector Adonis. Michael'ın koluna dostça dokundu ve Michael onun parmaklarının ne kadar küçük ve zarif olduklarını fark etti, bir çocuğunki gibiydiler. "Guiliano'nun annesi Maria Lombardo, onu sana verdi. Yalnızca o ve ben nerede olduğunu biliyoruz, Pisciotta bile bilmiyor."

Michael'ın anlamadığını ifade eden bakışını gördü. "Siyah Meryem'de," dedi Hector Adonis. "Meryem'in kuşaklardır ailede olduğu ve değerli olduğu doğru. Bunu herkes bilir. Fakat Guiliano'da bir kopyası var. İçi boş. Vasiyetname, çok ince bir kâğıt üzerine yazıldı ve her sayfada Guiliano'nun imzası var. Son birkaç yıldır yazmasına yardım ettim. Ayrıca önemli resmi belgeler de var. Turi

her zaman sonunun ne olabileceğini biliyordu ve hazırlıklı olmak istedi. Genç bir adam için mükemmel bir strateji zekâsı.”

Michael güldü. “Ve annesi de büyük bir oyuncu.”

“Bütün Sicilyalılar öyledir,” dedi Hector Adonis. “Kimseye güvenmeyiz ve gerçeği herkesten gizleriz. Guiliano’nun babası kesinlikle güvenilirdir fakat boşboğazlık yapabilir. Pisciotta, çocukluğundan beri Guiliano’nun en hakiki arkadaşı, Stefan Andolini, *carabinieri* ile bir savaşta Guiliano’nun hayatını kurtardı, fakat adamlar, zamanla ya da işkence altında değişebilir. Bu yüzden bilmemeleri en iyisi.”

“Fakat sana güvendi,” dedi Michael.

“Ben kutsanmışım,” dedi Hector Adonis alçakgönüllülükle. “Fakat Guiliano’nun ne kadar zekice davrandığını görebiliyor musun? Vasiyet konusunda yalnızca bana güveniyor ve yaşamı ile ilgili yalnızca Pisciotta’ya. Başarısız olması için ikimizin birden ona ihanet etmesi gerekiyor.”

ON YEDİNCİ BÖLÜM

MICHAEL CORLEONE ve Hector Adonis, villaya doğru dönerek, bir limon ağacının altında Peter Clemenza ile birlikte oturdular. Michael, Vasiyetnameyi okumak için sabırsızlanıyordu fakat Hector Adonis, Andolini'nin kendisini Montelepre'ye geri götüreceğini söylemişti. Ayrıca Andolini'nin yeni bir mesaj getirip getirmeyeceğini görmek için de beklemeliydi.

Bir saat geçti. Hector Adonis saatine baktı, yüzü endişeliydi.

Michael, “Muhtemelen arabası bozulmuştur. Fiat, kötü durumda,” dedi.

Hector Adonis, başını salladı. “Stefan Andolini, bir katil kalbine sahip fakat çok dakik ve güvenilirdir. Şimdiden bir saat geciktiğine göre, korkarım bir şeyler yanlış gitmiş olmalı. Ve ben hava kararıp sokağa çıkma yasağı başlamadan önce Montelepre'de olmalıyım.”

Peter Clemenza, “Kardeşim, size arabasıyla bir sürücü verir,” dedi.

Adonis bunu bir an düşündü. “Hayır,” dedi, “Bekleyeceğim. Onu görmem gerek.”

Michael, “Vasiyetnameyi okumamızın bir sakıncası var mı?” diye sordu ve devam etti, “Heykel nasıl açılıyor”

Hector Adonis, “Tabii okuyabilirsiniz,” dedi. “Açılması için bir hilesi yok. Sert tahtaya oyulmuş. Turi kâğıtları koyduktan sonra başı tekrar lehimlendi. Basitçe kafasını kesin. Eğer okumada zorluk çekerseniz. Size yardım etmekten memnun olurum. Uşaklardan biriyle haber gönderin.”

Michael ve Peter Clemenza yukarı Michael'ın odasına çıktılar. Heykel, hâlâ Michael'ın ceketindeydi; onu tümüyle unutmuştu. Çıkarttığında iki adam siyah Bakire Meryem'e gözlerini diktiler. İfadesi tam olarak, hemen hemen Sicilya'daki bütün yoksul evlerinde bulunan beyaz Meryem'inki gibi olsa da hatları kesinlikle Afrikalıydı.

Michael elinde çevirdi. Çok ağırdı, içinin boş olduğunu tahmin edemezdiniz.

Peter Clemenza kapıya gitti ve hizmetçilerden birine seslendi. Kadın mutfak satırı ile göründü. Bir an odaya baktı ve Clemenza'ya uzattı. Clemenza kapıyı kapatarak kadının meraklı bakışlarını dışarda bıraktı.

Michael, siyah Meryem'i ağır tahta şifonyer üstünde tuttu. Bir eliyle, heykelin alt kısmından tutarken diğeri heykelin başının üstündeydi. Clemenza, satırı dikkatle Meryem'in boynuna koydu, cüsseli kolunu kaldırdı ve çabuk güçlü bir darbeyle kafayı kesti ve odanın diğer köşesine uçurdu. Kâğıt demeti bir parça yumuşak gri deri ile boyundaki boşluğa tutturulmuştu.

Clemenza, tam lehimlendiği, dikiş yerinden vurmuştu; aksi halde satır, sert zeytin ağacını asla kesemezdi. Satırı masaya bıraktı ve kâğıtları başsız heykelden çekip çıkarttı. Deri sırımı gevşetti ve kâğıtları masaya yaydı. Yaklaşık on beş soğan derisi kâğıt destesi, siyah mürekkeple el yazısı ile kaplanmıştı. Her sayfanın altı, Guiliano tarafından kralların dikkatsiz çiziktirmesi ile imzalanmıştı. Ayrıca resmi hükümet mühürlü dokümanlar, hükümet antetli mektuplar ve noter mührü taşıyan ifadeler vardı. Bükülen kâğıtlar bulundukları yerin şeklini almışlardı. Michael, onları masada düz tutmak için heykelin iki parçasını ve satırı kullandı. Sonra törensel bir şekilde masadaki testiden iki kadeh şarap doldurdu ve birini Clemenza'ya uzattı.

Bitirmeleri iki saatlerini almıştı.

Turi Guiliano gibi bu kadar genç, bu kadar idealist birinin bu ihanetleri yaşamış olmasına inanamamıştı. Michael, Guiliano'nun, kendi misyonuna sadık kalmayı sürdürebilmek için kişisel kurnazlığını, kendi entrika gücünü beslemesini hayal edebilecek kadar iyi tanıyordu dünyayı. Michael'ı, bir özdeşlik duygusu kapladı ve Guiliano'yu kaçırma konusunda kararlılığı arttı.

Onu, Guiliano'nun son yedi yıldaki hikâyesini anlatan günlüğünden çok Roma'daki Hıristiyan Demokrat hükümeti kesinlikle yıkacak dokümanlar etkilemişti. Bu güçlü adamlar nasıl bu kadar aptal olabiliyorlar diye düşündü: Kardinal tarafından imzalanmış bir not, Adalet Bakanı tarafından Don Croce'ye, Ginestra'daki gösteriyi ezmek için ne yapabileceğini soran bir mektup, sonraki olayların

ışığında lanetlenmiş bir sürü şey. Her biri tek başına yeterince masumdu, bir araya getirildiklerinde, Piramitler kadar görkemli kanıtlar yığını oluşturuyorlardı. Prens Ollorto'dan, Guiliano'ya süslü komplimanlarla yazılmış bir mektup vardı. Mektupta Prens, Roma'daki Hıristiyan Demokrat hükümetin yüksek mevkilerinde bulunanların, ondan istediklerini yapması koşuluyla Guiliano'nun bağışlanması için her şeyi yapacakları konusunda kendisine güvence verdiklerini belirtiyordu. Prens Ollorto mektupta, Roma'daki Adalet Bakanı'ndan tam bir anlayış gördüğünü ileri sürüyordu.

Guiliano'yu yakalamak için *carabinieri*nin yüksek rütbeli memurları tarafından hazırlanan operasyon planlarının kopyaları da vardı. Planlar, alınan yardımlar karşılığında Guiliano'ya teslim edilmişti.

"Guiliano'yu yakalamak istememelerinde merak edecek bir şey yok," dedi Michael. "Bu kâğıtlarla hepsini havaya uçurabilir."

Peter Clemenza, "Bunları hemen Tunus'a götürüyorum. Yarın geceye kadar babanın kasasında olacak," dedi.

Başsız Meryem'i aldı ve kâğıtları tekrar içine koydu. Heykeli cebine yerleştirdi ve Michael'a, "Gitmek için hazırlanayım. Şimdi çıkarsam, yarın sabaha ancak dönerim," dedi.

Villa'dan çıktılar, Clemenza, satırı mutfağa, kuşkuyla kan izi arayarak bakan yaşlı kadına, bıraktı. Sahile doğru yürürken, Hector Adonis'in hâlâ beklediğini görerek şaşırdılar. Stefan Andolini ortada yoktu.

Küçük adam, kravatını gevşetmiş, ceketini çıkartmıştı; limon ağacının gölgesinde olmasına rağmen parlak beyaz gömleği terden donuklaşmıştı. Biraz sarhoştu da. Bahçe masasındaki büyük şarap sürahisi boştu.

Michael ve Peter Clemenza'yı umutsuzlukla selamladı. "Son kalleşlikler başlıyor. Andolini üç saat geç kaldı. Montelepre ve Palermo'ya gitmeliyim. Guiliano'ya mesaj göndermeliyim," dedi.

Peter Clemenza, zorlama bir neşeyle, "Profesör, arabası bozulmuş olabilir ya da bazı acil işler geciktirmiş olabilir. Burada güvende olduğunuzu ve bekleyeceğinizi biliyor. Eğer bugün gelmezse bizimle bir gece daha kalın," dedi.

Fakat Hector Adonis homurdanmayı sürdürdü, "Her şey kötü gidecek, her şey kötü gidecek," ve gitmek için onlardan yardım istedi.

Clemenza iki adama, Alfa Romeolardan birini alarak Hector Adonis'i hızla Palermo'ya bırakmalarını emretti. Arabayı akşam olmadan geri getirmelerini söylemeyi de ihmal etmemişti.

Hector Adonis'in arabaya binmesine yardım ederken endişelenmemesini söylediler. Vasiyetname, yirmi dört saat içinde Amerika'ya varacak ve Guiliano güvende olacaktı.

Araba kapıdan çıktığında Michael, Clemenza ile birlikte sahile yürüdü ve o, motora binip Afrika'ya doğru yola çıkana kadar izledi. "Sabah dönmüş olacağım," diye bağırdı Peter Clemenza. Bu arada Michael eğer Guiliano ortaya çıkmayı seçerse ne olacağını merak ediyordu.

Akşam yemeği yerken, iki kadın ona hizmet etti. Daha sonra villa arazisinin çevresindeki korumalar tarafından döndürülene kadar sahil boyunca yürüdü. Karanlık basmadan birkaç dakika önceydi ve Akdeniz en koyu, kadifemsi mavi rengindeydi, ufkun ötesinden, Afrika kıtasındaki, vahşi çiçeklerin ve hayvanların parfümünün kokusunu alabiliyordu.

Su tarafında, böceklerin vınlamaları yoktu; bu yaratıklar gür bitkilere, iç kısımların dumanlı sıcak havasına ihtiyaç duyuyorlardı. Sanki gürültülü bir makinenin çalışması durmuştu.

Sahilde huzuru ve Sicilya gecesinin güzelliğini içinde hissederek düşündü. Karanlıkta korkuyla seyahat eden diğerleri için acıma hissiyle doldu; dağlardaki Guiliano, özel kırmızı çerçeveli geçiş izninin kırılgan kalkanı ile düşman hatlarda dolaşan Pisciotta, Sicilya'nın tozlu yollarında birbirlerini arayan Profesör Adonis ile Stefan Andolini, mavi-siyah denizde Tunus'a giden Peter Clemenza; ve akşam yemeğinde görünmeyen Don Domenic Clemenza. Hepsi, Sicilya gecesindeki gölgelerdi, sahnede tekrar göründüklerinde Turi Guiliano'nun kaderi, yaşam ya da ölüm, belirlenmiş olacaktı

DÖRDÜNCÜ KİTAP
DON CROCE
1947

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

SAVOY KRALI II. Umberto, mütevazı, hoş tabiatlı, insanlar tarafından sevilen biriydi ve İtalya'da sözde monarşinin sürüp sürmemesi konusundaki referandumu onaylamıştı. Eğer halk onu istemezse kral olarak kalmak istememişti. Bu konuda selefleri gibiydi. Savoy kralları her zaman tutkusuz yöneticilerdi; monarşileri, Parlamento tarafından yönetilen gerçek demokrasilerdi. Politik uzmanlar referandumun, monarşinin lehine olacağından emindi.

Sicilya adasının, büyük çoğunlukla statükonun kalması için oy vereceği düşünülüyordu. Bu kez, adadaki iki büyük güç; çetesi Sicilya'nın kuzey batısını kontrol eden Turi Guiliano ve Sicilya'nın kalanını kontrol eden Don Croce Malo ile onun güdümündeki diğer mafya şefleriydi. Guiliano, herhangi bir politik partinin seçim stratejisinde taraf olmamıştı. Don Croce ve mafya, Hıristiyan Demokratların yeniden seçilmesi ve monarşinin kalması için çaba göstermişlerdi.

Fakat İtalyan seçmenler, herkesi şaşırtarak monarşiyi süpürdü. İtalya bir cumhuriyet oldu: Hatta Sosyalistler ile Komünistler, Hıristiyan Demokratların sendelediğini ve neredeyse düşmek üzere olduğunu düşünüyorlardı. Bir sonraki seçimler, Roma'da yönetici olarak Tanrısızları, Sosyalist hükümeti iktidara getirebilirdi. Hıristiyan Demokrat Parti bütün kaynaklarını gelecek seçimleri kazanmak için seferber etti.

En büyük sürpriz Sicilya'da yaşandı. Parlamentoya Sosyalist ve Komünist partilere ait birçok milletvekili seçildi. Sicilya'da, sendika hâlâ şeytanın işi olarak görülüyordu ve birçok endüstri ve arazi sahibi onlarla anlaşmayı reddediyordu. Neler olmuştu?

Don Croce öfkelenmişti. Adamları işlerini yapmıştı. Tehdit etmişler, bütün kırsal bölgede köylüleri korkutmuşlardı fakat açık ki, tehditler sonunda başarısız olmuştu. Katolik Kilise, Komünistlere karşı vaaz vermiş ve rahibeler, spagetti ve zeytinyağı bağış

sepetlerini yalnızca Hıristiyan Demokrat Parti'ye oy vermeye söz verenlere uzatmışlardı. Sicilya'da kilise hiyerarşisi şoka uğramıştı. Milyonlar tutarında yiyecek dağıtılmıştı, fakat sinsi Sicilyalı köylüler, hayır ekmeklerini yutup Hıristiyan Demokrat Parti'ye tükürmüşlerdi.

Adalet Bakanı Franco Trezza da, Sicilyalı hemşerilerine kızgındı. Hainler, kendilerine çıkar sağlamasa bile kurnazlık yapmışlardı, işeyecek klozetleri yokken kendi kişisel onurlarını düşünüyorlardı. Onlardan umudu kesti. Nasıl olmuştu da, sonunda aile yapılarını yıkacak ve Hıristiyan Tanrılarını, İtalya'nın görkemli katedrallerinden kovacak Sosyalistlere ve Komünistlere oy vermişlerdi? Bu soruya cevap verebilecek ve gelecek seçimlerde bu soruna bir çözüm bulacak İtalya'nın politik yaşamının geleceğine karar verecek yalnızca bir kişi vardı. Don Croce Malo'yu çağırttı.

***

SOL KANAT partilere oy veren ve sevgili krallıklarını feshetmeyi seçen Sicilya köylüleri, bütün yüksek kişilerin kızgınlığını öğrendiklerinde şaşırmışlardı. Birleşik Devletler'in, Fransa ve Büyük Britanya'nın; İtalya'nın Rusya ile müttefik olacağından endişelenmesine şaşırdılar. Çoğu Rusya'nın adını bile duymamıştı.

Sicilya'nın yoksul halkı, yirmi yıl sonra ilk kez demokratik şekilde oylarını kullanmışlardı. Onlar sadece bir parça toprağı minimum meblağa satın alma fırsatı için söz veren adaylara ve politik partilere oy vermişlerdi.

Fakat sol kanat partilere verdikleri oyların, aile yapılarına ve kutsal heykelleri kırmızı mumlarla aydınlanarak Sicilya'daki bütün mutfakları ve yatak odalarını süsleyen Bakire Meryem ile Kutsal Katolik Kilisesine karşı kullanıldığını bilseler korkarlardı. Katedrallerini, müzelere çevirmek ve sevgili Papalarını İtalya kıyılarından uzaklaştırmak için oy verdiklerini bilseler korkarlardı.

Hayır. Sicilyalılar kendileri ve aileleri için bir parça toprak umuduyla oy vermişlerdi, politik bir parti için değil. Hayatta; kendi topraklarında çalışmak, alın terleriyle ürettiklerini kendileri ve aileleri için kullanmaktan daha büyük bir zevk tasarlayamazlardı. Cennet hayalleri, yarım hektarlık tahıl tarlası, dağlarda teraslanmış bir sebze bahçesi, küçük bir üzüm bağı, bir limon ile bir zeytin ağacıydı.

***

ADALET BAKANI Franco Trezza, Sicilya yerlisiydi ve İngiltere'ye kaçmadan önce Mussolini'nin zindanlarında kalmış, gerçek bir anti-faşistti. Uzun, aristokrat görünüşlü bir adamdı. Simsiyah saçlarına rağmen, sakalı grilerle bezenmişti. Gerçek bir kahraman olmakla birlikte tam bir bürokrat ve politikacıydı, zor bir kombinasyon oluşturmuştu.

Bakanın, Roma'daki kocaman ofisi, ağır, antik mobilya ile doluydu. Duvarlarda Başkan Roosevelt ve Winston'ın resimleri asılıydı. Pencereler vitraydı ve dışlarında küçük balkonlar vardı. Bakan, şeref konuğu Don Croce'ye şarap doldurdu.

Şaraplarını yudumlayarak oturdular, Sicilya'daki politik resim ve yaklaşan yerel seçimler üstüne konuştular. Bakan Trezza, korkularını dile getirdi. Eğer Sicilya, oy sandıklarında solcu eğilimini sürdürürse, Hıristiyan Demokrat Parti, hükümet kontrolünü kaybedebilirdi. Katolik Kilisenin, İtalya'nın resmi devlet dini olarak legal pozisyonu tehlikeye girebilirdi.

Don Croce, bunların hiçbirine cevap vermedi. Yemeğini ara vermeden yedi, Roma'daki yemeklerin Sicilya'dakilerden çok daha iyi olduğunu itiraf etmeliydi. Don, kocaman imparator kafasını mantarlı spagetti tabağına eğmişti; kocaman çenesi, durmadan ve amansız şekilde çiğniyordu. Ara sıra peçeteyle ince bıyıklarını siliyordu. Burnunun emperyal gagası, uşaklar tarafından getirilen her yeni tabağa sanki zehir kokluyormuşçasına nezaret ediyordu. Gözler, savurganca doldurulmuş masada ok gibi ileri geri, gidip geliyordu. Bakan, devletin ciddi sorunları üstüne konuşurken o, tek kelime bile etmedi.

Yemeği büyük bir tabak meyve ve peynirle bitirdiler. Kahve ve brandy öncesinde, Don, kendini ancak konuşmaya hazır hissetmişti. Aksak sandalyede ağırlığını diğer tarafa verdi. Bakan hemen onu koltuklarla tıka hasa doldurulmuş konuk odasına geçirdi ve odaya kahveyle brandy getirtti. Don'un espressosunu kendi doldurdu, reddedilen bir puro ikram etti. Sonra, yararı olacağını bildiği Don'un bilgeliğini dinlemeye hazırlandı.

Don Croce, Bakan'a gözlerini ayırmadan baktı. Aristokrat profilden, kalın hatlar ve güçten etkilenmemişti. Ayrıca Bakan'ın,

yapmacık olarak düşündüğü sakalını küçümsedi. Bu, Roma'da etkili ama Sicilya'da asla etkisi olmayacak bir adamdı. Yine de bu adam, Sicilya'da mafyanın gücünü sağlamlaştırabilirdi. Roma'ya dudak bükmek eski günlerin bir hatasıydı; Mussolini ve Faşistler yüzündendi. Don Croce hayal kurmuyordu. Bir sol kanat hükümet, reformlar konusunda, mafyanın yeraltı hükümetini süpürmek için, ciddi olabilirdi. Yalnızca bir Hıristiyan Demokrat hükümet, Don Croce'yi tamamen koruyan mevcut yasal durumu sürdürebilirdi. Genellikle histeriden mustarip sakat kalabalığı iyileştirmek için ziyaret eden bir üfürükçünün tatmini ile Roma'ya gelmeye razı olmuştu. Hastalığı iyileştirecek ilacın elinde olduğunu biliyordu.

"Sicilya için gelecek seçimlerde size söz verebilirim," dedi Bakan Trezza'ya. "Fakat silahlı adamlara ihtiyacımız var. Bana Turi Guiliano'ya karşı hareket etmeyeceğinizin güvencesini vermelisiniz."

"Bu, veremeyeceğim bir söz," diye cevap verdi Bakan Terreza.

"Bu, vermeniz gereken bir söz," dedi, Don Croce.

Bakan, küçük sakalını sıvazladı. "Bu Guiliano nasıl bir adam?" diye sordu istemeyerek. "Bu kadar vahşi olabilmek için çok genç. Bir Sicilyalı için bile."

"Ah, hayır, o nazik bir delikanlı," diye cevap verdi Don Croce, Bakan'ın alaycı bakışını görmezden gelmiş ve Guiliano ile asla karşılaşmadığından söz etmeyi atlamıştı.

Bakan Trezza, başını salladı. "Bunun mümkün olduğunu sanmıyorum," dedi. "Bu kadar çok *carabinieriyi* öldüren bir adam, nazik bir delikanlı olarak adlandırılamaz."

Bu gerçekti. Don Croce, Guiliano'nun geçen yıl boyunca özellikle gözü kara olduğunu düşünüyordu. "Peder" Dodana'yı infaz ettiğinden beri, Guiliano, bütün düşmanlarına karşı gazabını serbest bırakmıştı. Mafya ve Roma'yı bir tutuyordu.

Roma elinden ne geliyorsa yapsın der gibi meydan okuyarak, gazetelere, Batı Sicilya'nın yöneticisi olduğunu ilan eden mektuplar göndermeye başlamıştı. Montelepre, Corleone ve Monreale kasabalarının *carabinierisi*ne gece yarısından sonra caddelerde devriye gezmeyi yasaklayan mektuplar da gönderiyordu. Bunun için yaptığı açıklamada; kendisinin ve adamlarının, arkadaşlarını ya da ailelerini ziyaret etmek için gittiklerinde, yataklarında ya da

evlerinden çıkarken tutuklanmalarını ya da vurulmalarını istemediğini, söylüyordu.

Gazeteler, bu mektupları yayınlayarak; Salvatore Guiliano cassettayı yasakladı mı? Bu eşkıya, polisin Sicilya kasabalarında yasal devriye görevi yapmasını engelliyor mu? Ne küstahlık. Ne büyük yüzsüzlük. ‘Bu genç adam kendini İtalya kralı mı sanıyor?’ şeklinde başlıklar attı.

Carabinieri Montelepre’nin dar yollarında saklanırken, kocaman bir Guiliano figürü, görkemli bir şekilde meydana adım atmış şekilde çizilmiş karikatürler yer aldı.

Tabii ki, Montelepre Maresciallo’sunun yapabileceği pek bir şey yoktu. Geceleri devriyeleri caddelere göndererek ve garnizondaki adam sayısını artırarak, tetikte, kasabanın dağlardan girişlerini gözetim altında tutarak, Guiliano’nun bir saldırı başlatmasını engellemek istiyordu.

Fakat bir kez *carabinieri*yi dağlara gönderdiğinde, Guiliano ve her biri elli kişilik bir çeteye liderlik eden beş şefi -Pisciotta, Terranova, Passatempo, Silvestro ve Andolini -onları pusuya düşürmüşlerdi. Guiliano acıma göstermedi ve altı *carabinieri* öldürüldü. Diğer müfrezeler, makineli silahların ve tüfeklerin perişan edici ateşi altında kaçıştılar.

Roma ayakta protesto ediyordu, fakat Guiliano’nun gözükaralığı, Don Croce’nin, Adalet Bakanı’nı ikna etmesine yardım edebilirdi.

“Bana güvenin,” dedi Don Croce, Bakan Trezza’ya. “Guiliano, bizim amaçlarımıza hizmet edebilir. Onu Sicilya’da Sosyalist ve Komünist Partilere karşı savaş ilan etmeye razı edeceğim. Karargâhlarına saldıracak, örgütleyicilerini yok edecek. Büyük ölçüde benim askeri kolum olacak. Sonra tabii arkadaşlarım ve ben, açıkça yapılamayan gerekli işi yapacağız.”

Bakan Trezza, bu teklifle şoke olmuş görünmedi, aksine tepeden bakan bir sesle, “Guiliano, zaten ulusal bir skandal. Hatta uluslararası bir skandal. Masamda, onu yok etmek için birliklerini harekete geçirmeye hazır olan Ordu Komutanının bir planı var. Başına on milyon liretlik bir ödül koyduk. Varolanları desteklemek üzere bin *carabinieri* daha, Sicilya’ya gitmek için alarma geçirildi. Ve bütün bunlara rağmen, sen hâlâ onu korumamı mı istiyorsun? Sevgili

Don Croce, diğer eşkıyalarda olduğu gibi onun yakalanmasına yardım edeceğini ummuştum.

Guiliano, İtalya'nın utancıdır. Yok edilmesi gerektiği konusunda herkes hemfikir," dedi.

Don Croce, espressosunu yudumladı ve parmaklarıyla bıyığını sildi. Bu Roma ikiyüzlülüğünden sıkılmıştı. Başını yavaşça salladı. "Turi Guiliano, bizim için canlı olarak çok daha değerli, dağlarda kahramanca işler yapıyor. Sicilya halkı ona tapıyor; ruhu ve güvenliği için dua ediyor. Benim adamda ona ihanet edecek insan yok. Bütün diğer eşkıyalardan çok daha kurnaz. Kampında casuslarım var fakat öyle bir kişiliği var ki, onların bana ne kadar sadık olduklarını bilmiyorum. Konuşmaya değer bir adam. Herkesten sevgi görüyor. Eğer bin *carabinieri*yi ve ordunu gönderirsen başarısız olacaklardır - daha önce de başaramadılar- o halde neden bu riske giresin? Şunu da eklemem gerek; eğer Guiliano, gelecek seçimlerde sol partilere yardıma karar verirse, Sicilya'da kaybedersin ve tabii tahmin edebileceğin gibi partin İtalya'yı da kaybeder." Bir an durdu ve gözünü Bakan'a dikti. "Guiliano ile uzlaşmalısınız."

"Peki, bütün bunlar nasıl ayarlanacak?" diye sordu Bakan Trezza, nazik ama yine de küçümseyen bir gülümsemeyle. Bir Romalı gülümsemesiydi ve adam Sicilya'da doğmuştu. Bakan devam etti. "Guiliano seni sevmiyor."

Don Croce omuzlarını silkti. "Bir kini unutacak kadar zeki olmayan biri üç yıl dayanamazdı. Ayrıca onunla bağlantım da var. Doktor Hector Adonis, benim adamlarımdan ve aynı zamanda Guiliano'nun vaftiz babası ve en güvendiği arkadaşı. Bana aracılık edecek ve Guiliano ile barışmamı sağlayacaktır. Fakat sizden somut bir güvence almalıyım."

Bakan, alaycı şekilde, "Yakalamaya çalıştığım haydudu sevdiğimi söyleyen imzalı bir mektup da ister misiniz?"

Don'un en güçlü anıydı, bu aşağılayıcı tonun saygı eksikliğini asla dikkate almamıştı, yine de kalbinin uzak bir köşesine sakladı. Oldukça düz bir şekilde cevap verdi, yüzünde ne düşündüğünü belli etmeyen bir maske vardı. "Hayır," dedi. "Bana yalnızca Ordu Komutanlarının Guiliano'ya karşı hazırladıkları planları ver. Ayrıca, adaya bin *carabinieri* takviye gönderme emrinin de bir kopyasını. Onları Guiliano'ya göstereceğim ve eğer bize Sicilyalı seçmenleri

yönlendirme konusunda yardım ederse emirleri uygulamayacağınız konusunda söz vereceğim. Bu sizi daha sonra suçlu durumuna düşürmez. Her zaman kopyanın çalındığını iddia edebilirsiniz. Ayrıca, Guiliano'ya eğer Hıristiyan Demokratlar gelecek seçimde kazanırlarsa bağışlanacağı sözünü de vereceğim."

"Ah, hayır," dedi Bakan Trezza. "Af benim güçlerimin ötesinde."

"Fakat söz sizin güçlerinizin ötesinde değil," dedi Don Croce. "Ve eğer yapılabilirse çok iyi. Yok, eğer imkânsız bulursanız, ona kötü haberleri de bizzat veririm."

Bakan, ışığı gördü. Don Croce'nin görmesini islediği gibi görmüştü, Don Croce, eninde sonunda Guiliano'dan kurtulmalıydı. Bu iki adam Sicilya'da birlikte varolamazdı. Ve Don Croce, bunun için bütün sorumluluğu alırdı, Bakan'ın, problemin çözülmesi için kaygı duymasına gerek yoktu. Tabii ki, sözler verilebilirdi. Don Croce'ye yalnızca, iki askeri planın kopyalarını vermesi gerekecekti.

Bakan kararını uzun uzun düşündü ve bu arada kocaman başını eğen Don Croce'ye alçak bir sesle, "Eğer mümkün olursa af çıkarmak için de çalışacağım," dedi.

Bakan, ortaya çıkabilecek bütün ihtimalleri düşünerek odada bir aşağı, bir yukarı yürüyordu. Don Croce asla onun hareketlerini izlemek için kafasını ya da vücudunu hareket ettirmedi. Bakan, "Af için benim adıma söz ver. Fakat zor olacağını bilmelisin. Çok fazla rezalet olabilir. Gazeteler, ikimizin buluştuğunu bile bilse benim derimi canlı canlı yüzerler ve istifa etmek zorunda kalının. Ve ben Sicilya'daki çiftliğimde bok temizleyip, koyun kırkmak istemiyorum. Şimdi, planların kopyalarına ve benim emrime gerçekten ihtiyacın var mı?" dedi.

"Onlar olmadan hiçbir şey yapılamaz," dedi Don Croce. Tenor sesi, büyük bir şarkıcıymışçasına güçlü ve inandırıcıydı. "Guiliano, ikimizin arkadaş olduğuna dair kanıta ve hizmetleri için bazı ön ödüllere gerek duyar. Planları ona gösterdiğimde ve uygulanmayacağı sözünü verdiğimde ikisini de başarabiliriz. Bir orduyla ve ekstra polisle savaşmadan, özgürce çalışabilir. Planların bende olması benim sizinle bağlantımı kanıtlar ve planlar yürürlüğe konmazsa Roma üzerindeki etkimi saptayabilir."

Bakan Trezza, Don Croce'ye bir espresso daha doldurdu. "Katılıyorum," dedi. "Arkadaşlığımıza güveniyorum. Sağduyu en

önemlisi. Fakat sizin güvenliğinizden endişeleniyorum. Eğer Guiliano, işini yapar ve affedilmezse tabii ki, sizi sorumlu tutacak.”

Don başını salladı fakat konuşmadı. Espressosunu yudumladı. Bakan onu dikkatle izliyordu ve; “İkiniz birden bu kadar küçük bir adada varolamazsınız,” dedi.

Don gülümsedi. “Onun için yer açacağım,” dedi. “Çok zaman var.”

“İyi, iyi,” dedi Bakan Trezza. “Ve unutmayın, eğer partime gelecek seçimler için Sicilya’nın oylarını söz verebilirsem ve Guiliano problemini zaferle çözebilirsem, İtalya’nın yönetiminde nasıl yükseleceğimi söylemeye gerek yok. Ne kadar yüksek olursa olsun, sizi asla unutmayacağım sevgili arkadaşım. Her zaman kulağım olacaksınız.”

Don Croce, iskemlede ağırlığının yerini değiştirdi ve bu zeytin kafalı Sicilyalıyı İtalya’nın başbakanı yapmak için gerçekten zaman harcamaya değer mi diye düşünüyordu. Fakat aptallığı Don Croce ve arkadaşları için avantaj olurdu ve eğer ihanet ederse yok edilmesi kolay biriydi. Don Croce sesinin ünlü, samimi tonuyla, “Arkadaşlığın için teşekkür ederim ve kariyerinde sana yardım etmek için her şeyi yapacağım. Anlaştık. Yarın öğleden sonra Palermo’dan ayrılıyorum. Sabahleyin, planları ve diğer kâğıtları otelime bıraktırırsanız minnettar olurum. Guiliano’ya gelince, eğer işini yaptıktan sonra af çıkaramazsanız, onun ortadan kaybolma işini ayarlayacağım. Amerika’ya ya da daha fazla sıkıntı veremeyeceği muhtemelen bir başka yere.”

Ve, iki adam ayrıldılar. Toplumsal düzeni sürdürmeyi seçen Sicilyalı Trezza ile Roma hukukunu ve düzenini dünyaya kendisini köleleştirmek için şeytanın getirdiğine inanan Don Croce. Don, kendi sahip olduğu, bir başka güce borçlu olmadığı, yalnızca Sicilyalılardan kazandığı saygıyla elde ettiği özgürlüğe inanıyordu.

***

DON CROCE, Palermo’ya geri döndüğünde Hector Adonis’i çağırttı. Ona Trezza ile buluşmasını ve yaptıkları anlaşmayı anlattı. Sonra hükümetin, Guiliano’ya karşı savaş için yaptığı planların kopyalarını gösterdi. Küçük adam endişeye kapıldı, Don’un umduğu etki de buydu.

“Bakan, bu planları onaylamayacağına ve asla uygulamayacağına söz verdi,” dedi Don Croce. “Fakat vaftiz oğlun, gelecek seçimleri etkilemek için bütün gücünü kullanmalı. Sağlam ve güçlü olmalı ayrıca yoksullar için bu kadar fazla endişelenmemeli. Kendi derisini düşünmeli. Roma ve Adalet Bakanı ile ittifakın bir fırsat olduğunu anlamalı. Trezza, *carabinieri*ye, polise ve bütün yargıçlara kumanda ediyor. Bir gün İtalya’nın başbakanı olabilir. Eğer bu olursa, Turi Guiliano ailesinin bağrına dönebilir ve belki de, politikada kendi de büyük bir kariyer yapabilir. Sicilya halkı onu seviyor. Fakat şimdi affetmeli ve unutmalı. Onu etkileyeceğine güveniyorum.”

Hector Adonis, “Fakat, Roma’nın sözlerine nasıl güvenebilir? Turi her zaman yoksullar için savaştı. Onların çıkarlarına karşı bir şey yapmaz,” dedi.

Don Croce kurnaz şekilde, “O bir Komünist değil tabii ki. Bana, Guiliano ile bir görüşme ayarla. Onu ikna edeceğim. Sicilya’nın en güçlü iki adamıyız. Niçin birlikte çalışmayalım? Daha önce reddetti fakat zaman değişiyor. Şimdi bizim olduğu kadar onun da kurtuluşu olacak. Komünistler, her ikimizi de eşit zevkle ezerler. Bir komünist devlet, Guiliano gibi bir kahramanı ya da benim gibi kötü bir adamı kaldıramaz. Onunla buluşmak için nereye isterse geleceğim. Ona söyle, Roma’nın sözlerine garanti veriyorum. Eğer Hıristiyan Demokratlar önümüzdeki seçimleri kazanırsa onun affından ben sorumlu olacağım. Yaşamını ve onurum üstüne söz veriyorum.”

Hector Adonis, anlamıştı. Bakan Trezza sözünü tutmazsa Don Croce, Guiliano’nun gazabına karşı kendini riske ediyordu.

“Bu planları Guiliano’ya göstermek için yanıma alabilir miyim?” diye sordu.

Don Croce bir an düşündü. Planları asla geri getirmeyeceğini biliyordu ve onları teslim ederek Guiliano’ya gelecek için çok güçlü bir silah veriyordu. Hector Adonis’e gülümsedi. “Sevgili Profesör,” dedi, “Tabii ki yanınıza alabilirsiniz.”

***

HECTOR ADONIS’İ beklerken, Turi Guiliano nasıl bir eylem planı çizeceğini düşünüyordu. Seçimlerin ve sol kanat partilerin zaferlerinin Don Croce’yi yardım istemek için kendisine getireceğini anlamıştı.

Guiliano yaklaşık dört yıldır, Sicilya’nın bu köşesinde yoksullara, yüzlerce milyon para ve yiyecek dağıtmıştı. Fakat onlara yalnızca biraz iktidar elde ederek gerçekten yardım edebilirdi.

Adonis’in getirdiği ekonomi ve politika kitapları onu rahatsız etmişti. Tarihin rotası, sol partilerin, Amerika dışında bütün ülkelerde yoksullar için tek umut olduğunu göstermişti. Yine de onlardan taraf olamıyordu. Kiliseye karşı sözlerinden ve Sicilyalıların orta çağa özgü aile bağları ile alay etmelerinden nefret ediyordu. Ve Sosyalist hükümetin, onu dağlarından atmak için Hıristiyan Demokratlardan daha fazla çaba harcayacağını biliyordu.

Gece çökmüştü. Guiliano, dağda aşağıya doğru yayılan adamlarının yaktığı ateşleri izledi. Kayalıktan aşağı doğru, Montelepre’ye baktığında bazen köy meydanında hoparlörlerden yayılan müziği kısa sürelerle duyabiliyordu. Yayın, Palermo’dan yapılıyordu. Kasabayı, ışıkların neredeyse mükemmel bir çember gibi şekillendirdiği bir geometrik model olarak görebiliyordu. Bir an, Adonis gelip de işlerini bitirdiklerinde, ona dağlardan dönüş yolunda eşlik etmeyi ve ailesi ile La Venera’yı ziyaret etmeyi düşündü. Bunu yapmaktan korkmuyordu. Üç yılın sonunda, bölgedeki hareketi tümüyle kontrol ediyordu. *Carabinieri* müfrezesi kasabada tamamen gözetim altındaydı ve eğer annesinin evinin yanına gelmeye cesaret ederlerse onları katletmeye yetecek sayıda çete üyesi yanında bulunuyordu. Bella Sokağı’nda yaşayan silahlı destekleyicileri de vardı.

Adonis geldiğinde, Turi Guiliano, onu masa ve iskemlelerin bulunduğu ve Amerikan akülü lambalarla aydınlanan büyük mağaraya aldı. Hector Adonis onu kucakladı ve Turi’nin minnettarlıkla kabul ettiği küçük bir valiz dolusu kitap verdi. Adonis ayrıca Turi’ye kâğıtlarla dolu bir kutu daha vererek, “Sanırım ilgini çekecektir. Hemen okumalısın,” dedi.

Guiliano, kâğıtları tahta masanın üstüne yaydı. Anakaradan Sicilya’ya Guiliano’nun çetesine karşı savaşmak üzere bin *carabinieri* daha gönderme yetkisi veren Bakan Trezza tarafından imzalanmış talimatlar vardı. Ordu kurmay şefi tarafından çizilmiş planlar da bulunuyordu. Guiliano onları ilgiyle inceledi. Korkmamıştı; dağların daha içlerine doğru çekilirdi, fakat erken uyarı iyi olmuştu.

“Bunları kim verdi?” diye sordu Adonis’e.

“Don Croce,” dedi Adonis. “Bakan Trezza’nın kendisinden almış.” Turi, haberlere beklediği kadar şaşırmamıştı. Aksine, hafifçe gülümsüyordu.

“Bu beni korkutmalı mı?” diye sordu Guiliano. “Dağlar derin. Gönderilen bütün adamları yutabilir ve ben bir ağacın altında uyumak için ıslık çalıyor olurum.”

“Don Croce seninle buluşmak istiyor. İstediğin herhangi bir yere gelecek,” dedi Adonis. “Bu planlar, onun iyi niyetinin bir işareti. Bir teklifte bulunmak istiyor.”

Turi, “Ve sen, benim vaftiz babam, Don Croce ile buluşmamı mı tavsiye ediyorsun?” derken dikkatle Hector’u inceliyordu.

“Evet,” dedi Adonis kısaca.

Turi Guiliano başını salladı. “O halde, Montelepre’de senin evinde buluşacağız. Don Croce’nin bu riski alacağından emin misin?”

Adonis, ağırbaşlılıkla, “Niçin almasın? Güvende olacağına dair söz verdim. Ve dünyada herkesten fazla güvendiğim senin sözünü alacağım.”

Guiliano, Hector’un elini kendi elleri arasına aldı. “Benim seninkilere güvendiğim gibi,” dedi. “Bu planlar ve getirdiğin kitaplar için teşekkürler. Ayrılmadan önce bir tanesinde bana yardım eder misin?”

“Tabii ki,” dedi Hector Adonis. Ve gecenin kalanında görkemli profesör sesiyle, kitaplardaki zor bölümleri açıkladı. Guiliano dikkatle dinledi ve sorular sordu. Tıpkı yıllar önce olduğu gibi bir öğretmenle öğrenci gibiydiler.

Hector Adonis’in, Guiliano’ya bir ‘vasiyetname’ yazmasını önerdiği geceydi. Çeteyle ilgili her şeyin, Don Croce ve Bakan Trezza ile yaptığı bütün gizli anlaşmaların ayrıntılı kaydının yer aldığı bir doküman olacaktı. Büyük bir koruma sağlayabilirdi.

Guiliano hemen şevklendi. Gücü olmasa da, kaybetmiş bile olsa, belki yüz yıl sonra bir başka asinin onu keşfedeceğini hayal etti. Onun ve Pisciotta’nın Hannibal’ın filini keşfettiği gibi.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

TARİHİ BULUŞMA iki gün sonra gerçekleşti. Ve kısa bir zaman sonra, Montelepre kasabası büyük Don Croce Malo'nun, şapka elde, onların muhteşem kahramanları Turi Guiliano ile buluşmaya geldiği söylentileri ile çalkalandı. Sırrın nasıl sızdığı bilinmiyordu. Muhtemelen Guiliano buluşma için olağanüstü önlemler aldığından çıkmıştı. Adamları, Palermo sokaklarını kapatacak şekilde pozisyon almıştı ve neredeyse elli adamı, geceleyin evlerini kendilerine bırakan akrabalarında kalmıştı.

Passatempo, adamlarıyla birlikte Bellampo Kışlası'nın yolunu kesmek ve devriye gezmeye kalkarlarsa *carabinieri*yi etkisiz hale getirmek için görevlendirilmişti. Terranova'nın adamları Castellammare ve Trapani'den gelen yolları kontrol ediyordu. Çavuş Canio Silvestro, beş en iyi silahşoru ile birlikte çatıdaydı ve ağır makineli silahlar, Montelepre kasabasında birçok ailenin salça yapmak üzere domates kurutmada kullandığı bambu çerçevelerin arkasına gizlenmişti.

Don Croce, Hector Adonis'in evinin önünde park etmek için dolaşan büyük bir Alfa Romeo'nun içinde alacakaranlıkta geldi. Erkek kardeşi Peder Benjamino, sürücüsü ve arabada kalan iki silahlı koruma ile birlikte gelmişti. Hector Adonis, her zamankinden daha da zarif giyinmiş, Londra'da özel dikilmiş gri takımı ve parlak beyaz gömleğinin üstüne taktığı kırmızı siyah çizgili kravatıyla kapıda onları bekliyordu. Her zamankinden daha da dikkatsizce giyinmiş Don'la çok şaşırtıcı bir kontrast oluşturuyordu. Kocaman karnı, onu kocaman bir kaz gibi paytak gösteren pantolonunun içine sıkışmıştı, gömleği yakasızdı ve üst düğmeleri iliklenmemişti. Kalın siyah ceketi, önden bir araya gelmiyordu bile, böylece pantolonunu tutan iki buçuk santim kalınlığındaki beyaz askılar rahatlıkla görünüyordu. Ayakkabı yerine ince terlikler giymişti.

Peder Benjamino, papaz kıyafetleri içindeydi ve yuvarlak bir tavaya benzeyen her zamanki tozlu siyah şapkasını takmıştı. Girmeden önce haç işareti yaparak ve takdis ederek evi kutsadı.

Hector Adonis, Montelepre'deki en iyi eve sahipti ve bununla gurur duyuyordu. Mobilyalar Fransa'dan gelmişti ve tablolar, İtalya'nın az tanınmış, yaşayan ressamlarından özenle seçilmişti. Yemek tabakları Almanya'dan getirilmişti ve uşağı savaştan önce İngiltere'de yetişmiş, orta yaşlı bir İtalyan kadınıydı. Üç adam oturup Guiliano'yu beklerken onlara kahve ikram etti.

Don Croce, kendini tümüyle güvende hissediyordu. Guiliano'nun sözünü tutarak, vaftiz babasına ihanet etmeyeceğini biliyordu. Don, zevkle bekliyordu. Yükselen yıldızın gerçek büyüklüğünü kendi görecek ve karar verebilecekti. Ve Guiliano eve girdiğinde, nasıl bu kadar sessiz olabildiğine biraz şaşırmıştı. Kaldırım taşlı caddede ses çıkmamıştı, kapının açılıp kapandığına dair bir gürültü olmamıştı. Fakat Guiliano, yemek odasına açılan kemerli kapıda duruyordu. Don Croce yakışıklılığı karşısında çarpılmıştı.

Dağlardaki yaşam, göğsünü genişletmiş ve yüzünü inceltmişti. Suratı oval, yanakları yağsız ve çenesi çıkıktı. Gümüş halkalı, meraklı altın kahverengi göz bebekleri ile heykelimsi gözleri, oyuklarına gömülmüş gibi duruyordu. Kıyafetleri de mükemmeldi; pamuklu pantolonu, üstüne iyi oturmuştu; beyaz gömleği, yeni yıkanmış ve ütülenmişti. Taba rengi kadife bir av ceketi giymişti, altında her zaman yanında bulunan makineli tüfeği taşıyabilecek kadar genişti. Yaşı yirmi dört olmasına rağmen çok daha genç gösteriyordu.

Böyle bir oğlan Roma'ya meydan okuyabilir miydi; kurnazlıkta tüm mafyayla başa çıkabilir miydi; kanlı Andolini'ye sadakat duygusu aşılayıp, Passatempo'nun vahşiliklerini kontrol altında tutabilir miydi; Sicilya'nın dörtte birini fethedip, bütün adanın sevgilisi olabilir miydi? Don Croce, Guiliano'nun inanılmayacak kadar cesur olduğunu biliyordu fakat Sicilya; hainler için kolay av olan, erkenden mezara giren cesaretli insanlarla doluydu.

Ve Don Croce bütün bunlardan kuşku duyarken, Turi Guiliano, Don'u memnun eden bir şey yaptı ve bu oğlanı müttefik olarak seçmekle iyi mi yaptığı konusundaki endişelerini giderdi. Odaya girerek, doğrudan Don Croce'ye ilerledi ve "Bacio tua mano," dedi.

Geleneksel Sicilya köylüsünün; papaz, arazi sahibi ya da bir asil gibi daha yüksek rütbedekileri selamlama şekliydi. “Ellerinden öperim.” Ve Guiliano’nun yüzünde neşeli bir sırıtış belirdi. Fakat Don Croce, onun bunu niçin söylediğini biliyordu. Don’a itaatli tavrını göstermek için ya da yaşına saygı duyduğundan değildi. Don, kendini Guiliano’nun gücüne bıraktığı için, o da güvene saygı gösteriyordu. Don Croce yavaşça ayağa kalktı, doğrulma çabasıyla yanakları daha koyulaştı. Guiliano’yu kollarına aldı. Bu soylu genç adama şefkatini göstermek istemişti. Bunu yaparken, Hector Adonis’in yüzünün gururla ışıldadığını görebiliyordu, vaftiz oğlu kendini bir centilmen olarak göstermişti.

Pisciotta, kemerli kapıya gelmiş ve asık suratında beliren bir gülümseme ile onları izliyordu. Onun Guiliano’ya kontrast yöndeki yakışıklılığı da olağanüstüydü. Ciğerlerinin hastalığı, vücudunu ve hatlarını inceltmişti. Yüzünün kemikleri, zeytin rengi tenini, dışarıya doğru bastırıyordu. Saçları dikkatle taranmıştı ve parlak siyahtı, Guiliano’nunkiler ise sarımsı kahverengiydi ve miğfer gibi kesilmişti.

Turi Guiliano, Don’un bu selamlamayla şaşıracağını ummuş ve bu yüzden Don’un, anlayışla ve zarif bir sevecenlikle kabul etmesine şaşırmıştı. Don Croce’nin iri cüssesini inceledi ve tetikteliği arttı. Yalnızca adıyla değil, etrafındaki güç aurasıyla da tehlikeli bir adamdı. Vücudu garip şekilde, odayı dolduran sıcak bir enerji yayıyor gibiydi. Ve Don konuştuğunda sesi, kocaman kafasından, koro için yazılmış müziğin büyüsüyle geliyordu. Onda, samimiyet, güçlülük ve üstün bir nezaket kombinasyonu olan olağanüstü bir cazibe vardı ve yaptığı başka her şeyde çok kaba görünen bir adamda tuhaf duruyordu.

“Seni yıllardır gözlüyorum ve bugünü uzun süredir bekledim. Şimdi geldi ve sen bütün beklentileri karşılıyorsun,” dedi.

Guiliano, “Onur duydum,” diyerek cevapladı. Kendisinden ne beklendiğini bilerek sonraki kelimelerini tarttı. “Her zaman dost olmamızı umdum.”

Don Croce başını salladı ve Bakan Trezza ile yaptıkları anlaşmayı açıklamaya geçti. Eğer Guiliano, Sicilya halkının gelecek seçimlerde doğru şekilde oy kullanması konusunda “eğitilme”sine yardım ederse affın bir yolu bulunabilirdi. Guiliano, ailesine sıradan bir vatandaş olarak dönebilir ve artık eşkıya olmazdı. Bu anlaşmanın

gerçekliğinin kanıtı olarak Bakan Trezza, Guiliano'ya karşı planları Don'a vermişti. Don, sonraki noktaya dikkat çekmek için elini kaldırarak, "Eğer kabul edersen, bu planlar Bakan tarafından veto edilecek. Ordu ya da ekstra bin *carabinieri* Sicilya'ya gönderilmeyecek," dedi.

Don Croce, Guiliano'nun dikkatle dinlediğini fark etti, fakat, bütün bunlara şaşırmış görünmüyordu. Devam etti. "Sicilya'daki herkes yoksullara ilgini biliyor. Sol partileri desteklediğin düşünülebilir. Fakat, Tanrıya inancını biliyorum, her şeyin ötesinde sen bir Sicilyalısın. Ayrıca annene bağlılığını bilmeyen var mı? Gerçekten Komünistlerin İtalya'yı yönetmesini ister misin? Kiliseye ne olur? Aileye ne olur? İtalya'nın ve Sicilya'nın gençleri, savaşta Sicilya'da yeri olmayan yabancı inançlarla, politik doktrinlerle aşılandılar. Sicilyalılar, daha iyi bir kader için kendi yollarını bulabilirler. Ve gerçekten, yurttaşlar arasında asi istemeyen tümüyle güçlü bir devlet istiyor musun? Bir sol kanat hükümeti, tabii ki, asıl seferberliğini bize karşı yapar. Eğer sol partiler gelecek seçimleri kazanırlarsa, Sicilya'nın köylerinde kimin kiliseye gideceğine karar veren Ruslar olacak. Çocuklarımız, devletin anne ve babalarından önde geldiğini öğretecek okullarda okuyacak. İstediğin bunlar mı? Hayır. Şimdi her gerçek Sicilyalının ailesini ve şerefini devlete karşı koruma zamanıdır."

Beklenmedik bir kesinti oldu. Pisciotta, hâlâ kemerli girişin duvarına yaslanıyordu. Alaycı bir tavırla "Belki Ruslar bize af çıkartırlar," dedi.

Don'un beyninde soğuk bir rüzgâr esti. Fakat bu küstah bıyıklı, küçük züppeye kızgınlığını gösterme zamanı değildi. Adamı inceledi. Bir anda, niçin dikkati üstüne toplamıştı? Niçin Don'un kendisini fark etmesini istemişti? Don Croce, bu adamın bir işe yarayıp yaramayacağını merak etti. Hata yapmayan içgüdüsü, Guiliano'nun bu en güvendiği yardımcısında, bir çürümüşlük kokladı. Belki de ciğer hastalığı ya da muhtemelen zihninin kinizmi yüzündendi. Pisciotta, kimseye tümüyle güvenmeyecek ve bu yüzden de, herhangi biri tarafından tamamen güvenilmeyecek bir adamdı. Don Croce, cevap vermek için konuşmadan bütün bunları zihninden geçirdi.

"Ne zaman yabancı bir ulus Sicilya'ya yardım etti?" dedi. "Ne zaman bir yabancı Sicilya'ya adalet getirdi? Senin gibi genç

adamlar,” dedi doğrudan Pisciotta’ya, “tek umutsunuz. Kurnaz, cesur ve gururlu. Turi Guiliano’nun şimdi yaptığı gibi adalet arayan böyle adamlar, bin yıldır, zalim kişilere karşı Bizim Arkadaşlarımıza katılıyor. Bizim için birlikte davranma ve Sicilya’yı koruma zamanıdır.”

Guiliano, Don’un sesinin gücüne kulak asmaz göründü. Kasıtlı bir keskinlikle, “Fakat her zaman Roma’ya ve bizi yönetmek için gönderdikleri adamlara karşı savaştık. Her zaman bizim düşmanlarımız oldular. Ve şimdi, onlara yardım etmemizi, güvenmemizi istiyorsun?” dedi.

Don Croce ciddiyetle, “Düşmanla ortak amaçların olduğu zamanlar vardır. İtalya’da kazanırlarsa bizim için en az tehlikeli olacaklar Hıristiyan Demokratlardır. Bu yüzden bizim hedefimiz, onların yönetmesidir. Daha basit ne olabilir?” Bir an durdu. “Solcular, seni asla affetmezler. Bundan emin ol. Çok ikiyüzlü ve çok katılar, asla bağışlamazlar. Sicilyalı karakterini anlamazlar. Tabii ki, yoksullar toprak alacaklar, fakat yetiştirdiklerini koruyabilecekler mi? İnsanlarımızın bir kooperatifte çalıştıklarını düşünebiliyor musun? Tanrı aşkına, şimdi dini törenlerde bile Bakire Meryem’in beyaz mı, kırmızı mı giyeceği üzerine kavga ediyorlar.”

Hepsi, abarttığını ve yine bu abartının gerçeği yansıttığını, dinleyicilerinin bilmesini isteyen espritüel bir kişinin ironisi ile söylenmişti.

Guiliano, hafifçe gülümseyerek dinledi. Bir gün bu adamı öldürmesi gerekebileceğini biliyordu ve Don Croce’nin varlığıyla ve kişiliğinin gücünün esinlendiği saygıyla Guiliano bu düşünceden, böyle bir şeyi kendi babası için düşünüyormuş gibi, derin aile hissiyle irkilerek ayrıldı. Bir karar vermeliydi ve bu, yasadışı olduğundan bu yana verdiği en önemli karar olacaktı.

Guiliano alçak sesle, “Komünistler konusunda size katılıyorum. Sicilyalılara göre değiller.” Guiliano duraksadı. Konuyu kendi isteğine getirme zamanı olduğunu hissetmişti. “Fakat Roma’nın kirli işini yaparsam, adamlarımın ödüllendirileceğinin sözünü almalıyım. Roma bizim için ne yapabilir?”

Don Croce, kahvesini bitirdi. Hector Adonis, yeniden doldurmak için kalktı fakat Don Croce eliyle uzaklaştırdı. Sonra Guiliano’ya dönerek, “Senin için fena iş yapmadık. Andolini, *carabinieri*nin her hareketi hakkında bilgi getiriyor, böylece gözlerini her zaman

üstlerinde tutabileceksin ve seni dağlarından atmak için ekstra önlemler alınmayacak. Fakat yeterli olmadığını biliyorum. Beni sevindirecek ve annenle babanı keyiflendirecek bir hizmette bulunmama izin ver. Masamızda, vaftiz babanın önünde, gerçek arkadaşın Aspanu Pisciotta'nın önünde şunu söylüyorum, senin ve adamlarının affedilmeleri için her şeyi yapacağım," dedi.

Guiliano, kararını önceden vermişti fakat alabileceği kadar çok garanti istiyordu. "Söylediğin hemen her şeye katılıyorum. Sicilya'yı ve insanlarını seviyorum, eşkıya olarak yaşasam bile adalete inanıyorum. Evime ve aileme dönebilmek için hemen hemen her şeyi yaparım. Fakat Roma'nın bana verdiği sözleri tutmasını nasıl sağlayacaksınız. Sorun burada. İstediğiniz hizmet çok tehlikeli. Karşılığını almalıyım."

Don düşündü. Sonra kelimeleri seçerek, dikkatle konuştu, "Tedbirli olmakta haklısın. Fakat Profesör Adonis'ten sana göstermesini istediğim planlara sahipsin. Onları Bakan Trezza ile ilişkinin kanıtı olarak sakla. Senin kullanabileceğin, Roma'nın, gazetelere yazdığın ünlü mektuplarında açıklamandan korkacağı başka dokümanlar da elde etmeye çalışacağım. Ve nihayet, eğer görevini tamamlarsan ve Hıristiyan Demokratlar seçimleri kazanırsa kişisel olarak affını garanti ediyorum. Bakan Trezza, bana büyük saygı duyar ve sözünden asla dönmez."

Hector Adonis heyecanlanmıştı, yüzünde memnun bir ifade vardı. Şimdiden gözünde Maria Lombardo'nun, oğlunun evine döndüğü, artık kaçak olmadığı zamanki mutluluğunu canlandırıyordu. Guiliano'nun zorunluluktan böyle davrandığını biliyordu fakat Guiliano ile Don Croce arasında Komünistlere karşı kurulacak bu ittifakın, iki adamı gerçek bir dostlukla bağlayabilecek zincirin ilk halkası olabileceğini düşünüyordu.

Büyük Don Croce, hükümetin Pisciotta'ya bile af çıkaracağını garanti etmişti. Fakat Guiliano, Don'un sunuşundaki asıl kusuru görmüştü. Hepsinin Don tarafından icat edilmediğini nasıl bilebilirdi? Planlar çalınmış olabilirdi. Bakan tarafından veto edilmemiş olabilirdi. Trezza ile doğrudan bir görüşmeye ihtiyacı vardı.

"Bu benim şüphelerimi giderir," dedi Guiliano. "Kişisel garantiniz, kalbinizin inceliğini ve Sicilyalı insanların sizi niçin "İyi Ruh" olarak adlandırdığını gösterir. Fakat Roma'nın hainliği ünlüdür ve

politikacılarının nasıl olduğunu biliyoruz. Güvendiğim birinin Trezza'nın sözünü kendi ağzından duymasını ve bazı güvenceler içeren bir belge almasını istiyorum."

Don şoke oldu. Bütün görüşme boyunca, Turi Guiliano için fazla hoşgörülü düşünmüştü. Bu genç adam keşke oğlu olsaydı diye düşünmüştü. Oh, Sicilya'yı birlikte nasıl yönetirlerdi. Ve nazik şekilde "ellerinizi öperim," demişti. Don, birinin cazibesine kapıldığı ender anlardan birini yaşamıştı. Fakat şimdi, Guiliano'nun onun güvencelerini kabul etmediğini görüyordu, şefkat duygusu söndü. Bu meraklı, yarı kapalı gözlerin özel bir dikkatle, daha fazla kanıt, daha fazla güvence için bekleyerek kendisine dikili olduğunun farkındaydı. Don Croce Malo'nun garantileri yeterli değildi.

Uzun bir sessizlik oldu, Don ne söylemesi gerektiğini düşünüyor, diğerleri ise bekliyordu. Hector Adonis, Guiliano'nun direnişinden düştüğü dehşeti ve Don'un reaksiyonundan duyduğu korkuyu saklamaya çalıştı. Peder Benjamino'nun beyaz tombul yüzü aşağılanmış bir buldog görünüşüne bürünmüştü. Fakat sonunda Don konuştu ve onların endişelerini giderdi. Guiliano'nun kafasındakileri ve ihtiyaçlarını çözmüştü.

"Razı olman benim çıkarıma," dedi Guiliano'ya "ve muhtemelen, kendi savlarımı taşıdım. Fakat karar vermene yardım etmeme izin ver. Önce şunu söylemeliyim, Bakan Trezza sana asla bir belge vermeyecek çünkü bu çok tehlikeli olur. Fakat, seninle konuşacak ve bana verdiği sözleri verecek. Prens Ollorto'dan ve asillerin diğer güçlü üyelerinden amacımız için mektuplar elde edebilirim. Belki bundan daha iyisi, seni daha fazla ikna edecek bir arkadaşım var - Katolik Kilisesi, affını destekleyecek. Palermo Kardinal'i ile ilişkim var. Bakan Trezza ile konuştuktan sonra, Kardinal'le bir görüşme ayarlayacağım. O da sana doğrudan söz verecek. Ve onu da aldığında İtalya Adalet Bakanı'nın sözüne, Kutsal Katolik Kilisesinin bir gün Papamız olabilecek Kardinal'inin kutsal sözüne ve benim sözüme sahip olacaksın."

Don'un son sözlerini söylerkenki halini tarif etmek imkânsızdı. Tenor sesi, kendi ismini diğerleri ile söylemeye cesaret edemiyormuşçasına alçakgönüllülüğe bürünmüştü ve "ve benim sözüm" kelimelerinde kendi sözünün önemine şüphe bırakmayacak şekilde ekstra bir enerji sarf etmişti.

Guiliano güldü. “Roma’ya gidemem.”

Don Croce, “Öyleyse tümüyle güvendiğin birini gönder. Onu Bakan Trezza’ya kendim götüreyim. Ve sonra da, Kardinal’e. Tabii ki, Kutsal Kilise’nin prensinin sözüne güvenebilirsin değil mi?”

Guiliano, Don Croce’yi dikkatle izliyor, beyninde alarm sinyalleri çalıyordu. Don ona yardım etmeye niçin bu kadar istekliydi? Tabii ki, Guiliano’nun Roma’ya gidemeyeceğini biliyordu, bin kardinal ve bakan söz verse dahi bu riski asla göze almazdı. Öyleyse Don, elçisi olarak kimin ismini bekliyordu?

“İkinci komutan kadar güvendiğim kimse yok,” dedi Don’a. “Aspanu Pisciotta’yı Roma’ya ve Palermo’ya götür. Büyük şehirleri sever ve kim bilir Kardinal günah çıkartırsa belki günahları bile silinir.”

Don Croce, geriye yaslandı ve Hector Adonis’in kahve fincanını doldurması için eliyle işaret etti. Hoşnutluk ve zafer duygusunu maskelemek eski numarasıydı. Sanki eldeki konu hiç ilgi çekici değilmiş ve bir başka istek onun yerini alabilirmiş gibi. Fakat Guiliano, kanun kaçağı olarak yaşadığı süre boyunca insanların hareketlerini ve düşünce kalıplarını okuma sezgisine sahip parlak bir gerilla savaşçısı olduğunu kanıtlamıştı. Hemen memnuniyet hissini sezdi. Don Croce, çok önemli bir amacına ulaşmıştı. Don Croce’nin, her şeyden çok, Aspanu Pisciotta ile yalnız kalmak istediğini tahmin edemezdi.

***

İKİ GÜN sonra Pisciotta, Palermo ve Roma’ya giderken Don Croce’ye eşlik etti. Don Croce, ona bir kraliyet üyesiymiş gibi davranıyordu. Ve gerçekte Pisciotta, Borgia generali Sezar’ın yüzüne sahipti. Sert hatlar, minik bıyık, cildinin koyuluğunda Asyalı solgunluğu, canlı bir cazibeye sahip ve dünyadaki her şeye karşı küstah bir şüpheyle dolu zalim ve aşağılayıcı gözler.

Palermo’da Don Croce’nin sahibi olduğu Umberto Oteli’nde kaldılar. Pisciotta, bütün nezaketini gösteriyordu. Roma’da Adalet Bakanı ile buluşma için yeni kıyafetler almıştı. Don Croce ile birlikte en iyi restoranlarda yemek yediler. Ve, Palermo Kardinal’i tarafından kabul edildiler.

Sicilya'nın küçük bir kasabasında doğmuş, Katolik inançla yetiştirilmiş Pisciotta gibi genç bir adamın bu buluşma karşısında heyecan, mutluluk ve dehşetle dolu olmaması, Kardinal'in sarayının görkemli salonları ve bu açık kutsal güç karşısında ağırbaşlılığını koruması sıradışıydı. Don Croce, Kardinal'in yüzüğünü öperken, Pisciotta, Kardinal'e mağrur bir bakış fırlattı.

Kardinal uzun bir adamdı. Kırmızı bir bere takmış ve yine kırmızı kuşaklı bir pelerin giymişti. Hatları kabaydı ve yüzü, çiçek bozuğu izleriyle doluydu. Don Croce'nin söz sanatına karşın, papalık için tek bir oy alabilecek biri gibi değildi, fakat Sicilya'da doğmuş biri olarak entrikacılıktan payını almıştı.

Her zamanki gibi naziktiler. Kardinal, Pisciotta'nın ruhi sağlığını dikkatle araştırdı. Ona, dünyada ne günah işlenirse işlensin, gerçek bir Hıristiyanın ezeli bağışlayıcılığı asla unutmaması gerektiğini söyledi Pisciotta'ya ruhi af için güvence verdikten sonra Kardinal meselenin özüne geldi. Kutsal Kilise'nin Sicilya'da ölümcül bir tehlike içinde olduğunu söyledi. Eğer Komünistler, genel seçimleri kazanırlarsa ne olacağını kim bilebilirdi? Büyük katedraller yakılıp fabrikalara dönüştürülebilirdi. Bakire Meryem heykelleri, İsa haçları, bütün azizlerin heykelcikleri Akdeniz'e atılabilirdi. Papazlar öldürülür, rahibelerin ırzına geçilirdi.

Sonunda Pisciotta gülümsedi. Ne kadar kuduz köpek komünist olursa olsun, bir rahibenin ırzına geçmeyi hangi Sicilyalı hayal edebilirdi? Kardinal bu gülümsemeyi gördü. Eğer Guiliano, Komünist propagandayı, bir sonraki seçimlerden önce bastırmaya yardım ederse, kendisi yani bizzat Kardinal, Paskalya günü, Guiliano'nun erdemlerini anlatan ve Roma'daki hükümetten şefkat isteyen bir vaaz verebilirdi. Ve Don Croce, aynı şeyi Roma'da karşılaştıklarında Bakan'a da söyleyebilirdi.

Kardinal görüşmeyi bu sözlerle sona erdirdi ve Aspanu Pisciotta'yı kutsadı. Ayrılmadan önce Aspanu Pisciotta, Kardinal'den, görüşmenin yapıldığına dair Guiliano'ya göstermek üzere küçük bir not vermesini istedi. Kardinal buna uydu. Don, Kutsal Kilise Prensinin bu budalalığına şaşırdı fakat bir şey demedi.

***

ROMA'DAKİ buluşma, Pisciotta'nın tarzına daha uygundu. Bakan Trezza, Kardinal'in ruhi meziyetlerini taklit etmedi. Her şeyin ötesinde Adalet Bakanı'ydı ve şu Pisciotta, bir eşkıyanın kuryesiydi. Pisciotta'ya, Hıristiyan Demokrat Parti seçimleri kaybederse Komünistlerin Sicilya'dan son eşkıya silinene kadar olağanüstü önlemler alacağını açıkladı. *Carabinierinin* hâlâ Guiliano'ya karşı seferler düzenlediği doğruydu, fakat bunu önlemenin çaresi yoktu. Görüntü korunmalıydı yoksa radikal gazeteler, büyük gürültü koparırlardı.

Pisciotta, onun sözünü kesti. "Ekselansları, bana partinizin Guiliano'ya asla af çıkartmayacağını mı söylüyorsunuz?"

"Zor olacak," dedi Bakan Trezza, "fakat imkânsız değil. Eğer Guiliano bizim seçimleri kazanmamıza yardım ederse ve bir süre adam kaçırma ya da soygun işine karışmaz, adının bu kadar dillerde dolaşmasına izin vermezse, belki bir süre Amerika'ya bile gidip herkes tarafında affedilmiş olarak döner. Fakat bir tek şey için garanti verebilirim. Eğer seçimleri kazanırsak, onu yakalamak için ciddi çaba harcamayacağız. Ve eğer Amerika'ya gitmek isterse, onu engellemeyeceğiz ya da Amerikan makamlarının onu sınır dışı etmeleri için uğraşmayacağız." Bir an durdu. "Kişisel olarak ben gücüm yettiğince, İtalyan cumhurbaşkanını onu affetmesi konusunda ikna etmek için her şeyi yapacağım.

Pisciotta, tekrar hafifçe gülümseyerek, "Fakat örnek vatandaşlar olursak ne yiyeceğiz, Guiliano, adamları ve aileleri ne olacak? Belki hükümetin bize ödeme yapmasının bir yolu vardır? Hepsinin ötesinde kirli işlerini yapıyoruz."

Don Croce, uyuyan bir sürüngen gibi gözleri kapalı dinliyordu, bu haydudun hükümetten para istemeye cesaret etmesine öfkeyle dolan Adalet Bakanı'nın kızgın cevabını önlemek için hızla araya girdi.

"Bir şaka, Ekselansları," dedi. "Sicilya'dan ilk kez çıkan genç bir adam. Dış dünyanın katı kurallarını anlamıyor. Destek sorusu, sizi hiç ilgilendirmiyor. Bunu Guiliano ile kendim ayarlayacağım." Pisciotta'ya sessiz durması için bir uyarı bakışı attı.

Fakat Bakan'ın yüzünde ani bir gülümseme belirdi ve Pisciotta'ya, "Sicilya gençliğinin değişmediğini gördüğüme memnun oldum. Bir zamanlar ben de böyleydim. Gerekeni sormaktan korkmayız. Belki sözlerden daha somut bir şeyler istersin." Masasına

uzandı ve kırmızı çerçeveli ince bir kart çıkartarak Pisciotta'ya uzattı. "Bu benim tarafımdan kişisel olarak imzalanmış özel bir geçiş belgesi. İtalya'da ya da Sicilya'da polis seni rahatsız etmeden istediğin gibi hareket edebilirsin. Ağırlığınca altın değerinde."

Pisciotta başıyla teşekkür etti ve pasoyu ceketinin göğüs cebine yerleştirdi. Roma'ya seyahatinde, Don Croce'yi bu pasoyu kullanırken görmüştü; değerli bir şey aldığını biliyordu. Fakat onunla yakalanırsa bütün ülkeyi sarsan bir skandal olurdu. Guiliano çetesinin ikinci kumandanı, Adalet Bakanı tarafından verilmiş bir güvenlik pasosu taşıyor. Nasıl olabilirdi? Zihni bulmacayı çözmek için çabaladı fakat bir cevap bulamadı.

Böyle değerli bir dokümanı hediye olarak vermek Bakan açısından bir güven ve iyi niyet işaretiydi. Don Croce'nin yolculuktaki misafirperverliği memnun ediciydi. Fakat bunların hiçbiri Pisciotta'yı ikna etmemişti. Ayrı imadan önce Trezza'dan görüşmenin gerçekleştiğine dair Guiliano'ya iletilmek üzere bir not istedi. Trezza reddetti.

***

PİSCİOTTA dağlara döndüğünde Guiliano, hatırlayabildiği her kelimeyi tekrarlatarak onu yakından sorguladı. Pisciotta, kırmızı çerçeveli pasosunu gösterip, kendisine niçin verildiğini çözemediğini ve Bakan'ın böyle bir pasoyu imzalayarak tehlikeye girdiğini dillendiririrken, Guiliano omzuna dokundu. "Sen gerçek bir kardeşsin," dedi. "Sen benden de şüphecisin ve senin bana sadakatin, açık olanı görmeni engelliyor. Don Croce ona, paso vermesini söylemiş olmalı. Roma'ya özel ziyaretler yapıp onların muhbiri olmanı umuyorlar."

"Lanet olasıcalar," dedi Pisciotta, korkunç bir öfkeyle. "Bu pasoyu kullanarak geri gideceğim ve gırtlağını keseceğim."

"Hayır," dedi Guiliano, "Pasoyu sakla. Bize gerekebilir. Bir şey daha var. Bu Trezza'nın imzasına benzeyebilir fakat tabii ki değil. Sahte. Eğer gerekirse yasallığını inkâr edebilirler. Ya da işlerine gelirse yasal olduğunu ve pasonun Trezza tarafından yetkilendirildiğini söyleyebilirler. Eğer sahte olduğunu iddia ederlerse, sadece kayıtları ortadan kaldırmaları yeter."

Pisciotta bunun doğruluğunun farkına vardı. Düşmanlarının tertiplerini anlama konusunda Guiliano'nun yeteneklerine duyduğu

hayret her geçen gün artıyordu. Guiliano'nun romantizminin kökeninde, paranoyayı kavrama gücünün yattığını fark etti.

"O halde, bize karşı sözlerini tutacaklarından nasıl emin olabiliriz?" diye sordu Pisciotta. "Niçin onlara yardım etmemiz gerekiyor? Bizim işimiz politika değil."

Guiliano bu sözler üzerine düşündü. Aspanu her zaman kinik olmuştu ve biraz da hırslı. Bazı soygunlar konusunda birkaç kez tartışmışlardı, Pisciotta, çete üyeleri için daha büyük bir pay istiyordu."

"Başka şansımız yok," dedi Guiliano. "Komünistler, eğer hükümetin kontrolünü ele geçirirlerse bana asla af çıkartmazlar. Şimdi, Hıristiyan Demokratlar ve Bakan Trezza ve Palermo Kardinal'i ile tabii Don Croce, bizim arkadaşlarımız, yoldaşlarımız olmalı. Komünistleri nötralize etmeliyiz, şu anda en önemli şey bu. Don Croce ile buluşacak ve sorunu çözeceğiz. Bir an durdu ve Pisciotta'nın omzuna dokundu. "Kardinal'in notunu alarak iyi iş yaptın. Paso da çok yararlı olacak."

Fakat Pisciotta ikna olmamıştı. "Onların kirli işlerini yapacağız," dedi. "Ve sonra dilenciler gibi aflarını bekleyeceğiz. Hiçbirine inanmıyorum. Bizimle budala kızlarmışız gibi konuşuyorlar. Onlarla yatağa girersek bize dünyayı vaat ediyorlar. Kendimiz için savaşalım, kazandığımız parayı yoksullara dağıtmak yerine elimizde tutalım diyorum. Zengin olabilir ve Amerika'da ya da Brezilya'da krallar gibi yaşayabiliriz. Bizim çaremiz bu ve pezzonovantilere güvenmemeliyiz."

Guiliano, tam olarak ne düşündüğünü açıklamaya karar verdi. "Aspanu," dedi, "Hıristiyan Demokratlar ve Don Croce üzerine kumar oynamalıyız. Eğer kazanır ve affı alırsak, Sicilya halkı onlara liderlik etmemiz için bizi seçecektir. Her şeyi kazanacağız." Guiliano bir an durdu ve Pisciotta'ya gülümsedi. "Eğer bize sahtekârlık yaparlarsa, ne sen ne de ben şaşıracağız. Fakat, ne kaybederiz? Her durumda Komünistlerle savaşmalıyız; onlar, bizim faşistlerden daha fazla düşmanımız. Ve sonları kötü olacak. Şimdi beni dikkatle dinle. Sen ve ben benzeriz. Son savaş, Komünistleri yendikten sonra olacak ve Don Croce ile Arkadaşlarını hedef alacak."

Pisciotta omuzlarını silkerek, "Hata yapıyoruz," dedi.

Guiliano, gülümsemesine rağmen düşünceliydi. Pisciotta'nın yasadışı yaşamdan hoşlandığını biliyordu. Onun karakterine uyuyordu, kavrayışlı ve kurnaz olmasına rağmen, hayal gücü eksikti. Geleceğe atlayamıyor ve onları yasadışı olarak bekleyen kaçınılmaz kaderi göremiyordu.

***

O GECE daha sonra, Aspanu Pisciotta, kayalığın kenarına oturdu ve bir sigara içmeyi denedi. Fakat göğsüne keskin bir ağrı saplanınca söndürerek izmariti cebine koydu. Tüberkülozunun kötüleştiğinin farkındaydı fakat dağlarda birkaç hafta dinlenirse, daha iyi olacağını da biliyordu. Onu endişelendiren Guiliano'ya söylemediği bir şeydi.

Bakan Trezza'yı ve Kardinal'i görmeye gittikleri yolculuk sırasında Don Croce onun sürekli refakatçisi olmuştu. Her akşam birlikte yemişlerdi ve Don, Sicilya'nın geleceği üzerine konuşmuştu, sıkıntılı zamanlar geliyordu. Don'un ona kur yaptığını ve sempatisini kazanmaya çalıştığını fark etmesi biraz zamanını almıştı, çok ince şekilde Pisciotta'yı ikna etmeye kalkmıştı, muhtemelen Sicilya gibi kendi geleceği de Don'la birlikte, Guiliano ile olmaktan daha güzel olurdu. Pisciotta, mesajları anladığına dair bir işaret vermemişti. Fakat bu onu Don'a güvenme konusunda iyice kuşkuya düşürmüştü. Şimdiye kadar hiç kimseden korkmamıştı, belki Turi Guiliano hariç. Fakat bütün yaşamını "Saygı" kazanmak için harcamış, büyük mafya şefi Don Croce, onda korku hissi uyandırmıştı. Şimdi fark etmişti ki, Don'un onlara ihanet ederek, kurnazlıkla yenmesinden çekiniyordu ve bir gün tozlar arasında kalabilirlerdi.

YİRMİNCİ BÖLÜM

1948 NİSANI, Sicilya Parlamentosu seçimleri, Roma'da Hıristiyan Demokrat Parti için felaket olmuştu. Komünist, Sosyalist sol kanat partilerin kombinasyonu "Halk Bloğu" 600 bin oy alırken Hıristiyan Demokrat Parti, 330 bin oy almıştı. Diğer 500 bin oy ise Monarşistlerle diğer iki ufak partiye gitmişti. Roma'da panik hâkim oldu. Genel seçimlerden önce zorlayıcı bir şeyler yapılmalıydı yoksa ülkenin en geri kalmış bölgesi Sicilya, bütün İtalya'yı Sosyalist bir ülkeye dönüştürecekti.

Guiliano, Roma ile anlaşma yapalı birkaç ay olmuştu. Rakip partilerin bütün posterlerini yırtmış, sol kanat grupların karargâhlarını basmıştı. Ayrıca Corleone, Montelepre, Castellammare, Parlinico, Piani dei Greci, San Giuseppe Jato ve Monicale'de toplantılarını dağıtmıştı. Adamları, büyük siyah harflerle KOMÜNİSTLERE ÖLÜM yazan posterler asmış ve sosyalist işçi grupları tarafından kurulan halk evlerinden bazılarını yakmışlardı. Fakat kampanyası yerel seçimleri etkilemek için çok geç başlamıştı ve nihai suikast terörünü kullanma konusunda isteksiz olmuştu. Don Croce, Bakan Trezza, Palermo Kardinal'i ve Turi Guiliano arasında mesajlar akmıştı. Sitemler edildi. Guiliano, kampanyasını hızlandırması için sıkıştırıldı, böylece durum genel seçimlerde tersine döndürülebilirdi. Guiliano, Vasiyetname için bütün mesajları sakladı.

Büyük bir darbeye ihtiyaç vardı ve Don Croce'nin verimli beyni, bunu düşünmüştü. Guiliano'ya Stefan Andolini aracılığıyla mesaj gönderdi.

Sicilya'da en sol kanatta olan ve genel olarak devrimci iki kasaba; Piani dei Greci ile San Giuseppe Jato'ydu.

Yıllardır Mussolini rejimi altında bile, Bir Mayıs'ı devrimci gün olarak kutlamışlardı. Bir Mayıs aynı zamanda Saint Rosaile günü olduğundan, kutlamaları, dini bir festival kisvesi altında saklanabilmiş, faşistler tarafından yasaklanmamıştı. Fakat şimdi Bir

Mayıs geçitleri kızıl bayraklarla ve kışkırtıcı konuşmalarla yapılıyordu. Gelecek Bir Mayıs, bir hafta sonra tarihin en büyük kutlaması olacaktı. Geleneksel olarak iki kasaba, kutlama için birleşirdi ve bütün Sicilya'dan delegeler, son zaferlerini kutlamak için ailelerini getirecekti. Tanınmış ve ateşli bir hatip olan Komünist Senatör Lo Causi ana konuşmayı yapacaktı. Solun seçimlerdeki büyük başarısının resmi kutlaması için hazırlanılıyordu.

Don Croce'nin planı, Guiliano'nun çetesinin saldırarak bu kutlamayı dağıtmasıydı. Makineli tüfeklerle, kalabalığı dağıtmak için başlarının üstünden ateş edeceklerdi. Sindirme kampanyasının ilk adımı olacaktı, babadan kalma bir uyarı, yumuşak bir şekilde kulak çekmekti. Komünist Senatör Lo Causi, Parlamentoya seçilmesinin, Sicilya'da kendisine lisans vermediğini ya da kendini kutsal yapmadığını anlayacaktı. Guiliano, planı kabul etti ve şefleri Pisciotta, Terranova, Passatempo, Silvestro ve Stefan Andolini'nin harekete geçmek için hazır beklemesini emretti.

Son üç yıldır kutlama, Piani dei Greci ile San Giuseppe Jato arasında bulunan ve Monte Pizzuta ve Monte Cumeta ikiz tepeleri tarafından siperlenen düzlükte yapılıyordu. Kasaba halkı, vahşice kıvrılarak tepeye bağlanan yollardan düzlüğe tırmanacaktı. Böylece iki kasaba halkı buluşacak ve tek bir alay oluşturacaktı. Düzlüğe dar bir geçitten girecekler ve günü kutlamak için etrafa dağılacaklardı. Bu geçit Portella della Ginestta olarak adlandırılıyordu.

***

PIANI DEI GRECI ve San Giuseppe Jato yoksul köylerdi, evleri antik, tarımları arkaikti. Onurun antik kanunlarına inanırlardı; evlerinin dışında oturan kadınlar adlarını korumak için dikkatli olmak zorundaydılar. Fakat iki köy, Sicilya adasındaki en asi insanları barındırıyordu.

Köyler çok eskiydi ve evlerin çoğu taştan yapılmıştı hatta bazıları camsızdı, yalnızca küçük delikler, demir disklerle örtülmüştü. Birçok aile, hayvanlarını yaşadıkları odalarda barındırırdı. Kasaba fırınları, keçileri ve kuzuları içerde beslerdi ve eğer, taze pişirilmiş bir somun yere düşerse genellikle bir gübre yumağına bulaşırdı.

Köyün erkekleri, zengin arazi sahiplerine gündeliği bir dolara ve bazen daha da azına çalışırdı, bu, ailelerini beslemeye yetmezdi. Bu

yüzden rahibe ve papazlar “Kara Kargalar” makarna ve yardım sepetleriyle geldiklerinde, köylüler yardımı alabilmek için gereken yemini ettiler: oylarını Hıristiyan Demokratlara vereceklerdi.

Fakat 1948 Nisanındaki yerel seçimlerde, oylarını haince Komünist ya da Sosyalist partilere verdiler. Bu sonuçlar, bölgenin yerel mafya şefinin kontrolünde olduğunu düşünen Don Croce’yi öfkelendirdi. Fakat Don, bunun asıl olarak Katolik Kiliseye saygısızlık olduğunu ve kendisini çok üzdüğünü açıkladı. Dini bütün Sicilyalılar, çocuklarının ağızlarına ekmek koyan Hıristiyan merhameti taşıyan kutsal kız kardeşlerini nasıl böyle aldatabilirlerdi.

Palermo Kardinal’i de sinirlenmişti. İki köye Kudas töreni için özel birer ziyaret yaparak onları Komünistlere oy vermemeleri konusunda uyarmıştı. Çocuklarını kutsamış ve hatta vaftiz etmişti ama yine de Kiliseye düşmanlık yapmışlardı. Köy papazlarını Palermo’ya çağırdı ve genel seçimler için çabalarını artırmaları gerektiği konusunda onları uyardı. Yalnızca Kilisenin politik çıkarları için değil, cahil ruhları cehennemden kurtarmak için de.

Bakan Trezza şaşırmamıştı. Sicilyalıydı ve adanın tarihini biliyordu. İki köyün halkı her zaman mağrurdu. Sicilya’daki zenginlere ve Roma tiranlığına karşı vahşi savaşçılar olmuşlardı. Garibaldi’ye ilk onlar katılmıştı ve bundan önce adanın Fransız ve Faslı yöneticilerine karşı savaşmışlardı. Piani dei Greci’de köylüler, Sicilya’ya göç eden Yunanlıların soyundan geliyordu. Bu köylüler, Yunan geleneklerini korudular, dillerini konuştular ve antik kostümleri giyerek Yunan adetlerine uydular. Fakat her zaman isyanı besleyen mafyanın kalesi olmuşlardı. Bu yüzden Bakan Trezza, Don Croce’nin performansından, onları eğitmedeki yetersizliğinden hayal kırıklığına uğramıştı. Fakat köylerdeki ve bütün çevre kırsal bölgedeki oyların, Silvio Ferra adlı bir sosyalist parti örgütçüsü tarafından yönlendirildiğini de biliyordu.

Silvio Ferra, II. Dünya Savaşı’nda birçok nişan almış bir askerdi. Madalyalarını Afrika seferinde kazanmıştı ve sonra Amerikan Ordusu tarafından ele geçirilmişti. Birleşik Devletlerde bir savaş kampı tutsağı olmuş ve tutsakların demokratik işleyişi anlamaları için düzenlenen eğitsel kurslara katılmıştı. Kampın dışında, kasabada bir fırın için çalışmasına izin verişlerine kadar onlara pek inanmamıştı. O zaman Amerikan yaşamının özgürlükleri karşısında hayrete

düşmüştü, sıkı çalışmanın uzun süreli zenginliğe dönüşebilmesinin, alt sınıfların yukarı doğru deviniminin kolaylığını görmüştü. Sicilya'da en ağır çalışan köylülerin tek umudu, yaşadıkları gün için yiyecek ve çocuklarına barınak sağlamaktı, gelecek için bir beklentileri olamazdı.

Doğum yeri Sicilya'ya döndüğünde, Silvio Ferra, Amerika'nın ateşli bir savunucusu oldu. Fakat kısa sürede Hıristiyan Demokrat Parti'nin, zenginlerin aleti olduğunu gördü ve Palermo'daki Sosyalist İşçiler çalışma grubuna katıldı. Eğitime susamıştı ve kitaplara tutku duyuyordu. Kısa sürede Marks'ın ve Engels'in bütün teorilerini öğrendi ve Sosyalist partiye katıldı. San Giuseppe Jato'da parti derneğini örgütleme görevi ona verildi.

Dört yıl sonra, İtalya'nın kuzeyinde ajitatörlerin yapamadığını yapmıştı. Kızıl Devrim ve Sosyalist doktrini Sicilya koşullarına uyarladı. Onları, Sosyalist Parti'ye oy vermenin, bir parça toprak almak demek olduğuna inandırdı. Onlara, ekmeden bıraktıkları için asillerin kocaman arazilerinin dağıtılması gerektiğini anlattı. Çocukları için buğday verebilecek topraklardı bunlar. Onları, Sosyalist hükümet yönetimi altında Sicilya toplumunun yozlaşmasının yok edilebileceğine inandırdı. Rüşvet olmayacaktı, Amerika'dan gelen bir mektubu okuması için kimse papaza yumurta vermeyecekti, köy postacısı postaları vermek için para almayacaktı. Erkekler, emeklerini düklerin ve baronların tarlalarında çalışmak için çok düşük ücretle satmayacaktı. Açlık ücretlerine son verilecekti ve hükümet memurları Amerika'daki gibi halkın hizmetkârları olacaktı. Silvio Ferra, resmi Katolik Kilisesinin yozlaşmış kapitalist sistemi desteklediğini göstermek için kutsal kitaptan bir bölüm alıntılardı, yine de Bakire Meryem'e, çeşitli azizlere ya da İsa'ya hiç saldırmadı. Paskalya sabahları komşularını geleneksel olarak “İsa dirildi,” diyerek selamlardı. Pazarları Kudas'a gider, karısı ve çocuklarını, gerçek Sicilya tarzında katı şekilde denetlerdi. Bütün geleneksel değerlere inanan biri olarak, çocuğun annesine tam bağlılığı, babasına saygısı, en uzak kuzenleri için bile sorumluluk duyması onun için değerliydi.

Mafya, San Giuseppe Jato'da çok ileri gittiği konusunda onu uyardığında, gülümsedi ve kalbinin derinliklerinde, en son ve en büyük savaşın mafyaya karşı olacağını bilse de üstü kapalı olarak

gelecekte arkadaş olabileceklerini söyledi. Don Croce, bir uzlaşma sağlamak için özel kuryeler gönderdiğinde onları oyaladı. Onun savaştaki cesaret ünü, köydeki saygınlığı ve mafya ile mantıklı olabileceği işareti yüzünden Don Croce, özellikle seçimlerin nasılsa kazanılacağı düşüncesiyle sabırlı olmaya karar verdi.

Fakat hepsinden önemlisi Silvio Ferra, hemşerileri arasında sempatiye sahipti. Bu, Sicilya köylülerinde az görülen bir nitelikti. Eğer bir komşusu hasta olursa ailesi için yiyecek getiriyordu, tek başına yaşayan yaşlı dullara işlerinde yardım ediyor, kıt kanaat geçinen ve geleceklerinden kaygılı olan bütün bu adamları neşelendiriyordu. Sosyalist parti yönetimi altında, yeni bir şafak doğacağını ilan ediyordu. Politik konuşmalar yaparken Sicilyalılar tarafından çok sevilen güney retoriğini kullanıyordu. Marks'ın ekonomik teorilerini açıklamadı, fakat yüzyıllardır köylülere zulmedenlere nefretin ateşiyle konuştu. "Ekmek bize ne kadar tatlı geliyorsa," diyordu, "yoksulların kanı da zenginlere o kadar hoş geliyor."

En düşük ücretlerin verildiği işçi pazarında emeklerini satmayı reddeden işçiler için bir kooperatif örgütleyen de Silvio Ferra'ydı. Gündelik bir ücret belirledi ve hasat için soylular bunu karşılamaya zorlandı ya da zeytinlerinin, üzümlerinin ve tahıllarının çürümesini seyredeceklerdi. Ve böylece Silvio Ferra mimlendi.

Onu kurtaran Turi Guiliano'nun koruması altında oluşuydu. Silvio Ferra, Montelepre'de doğmuştu. Bir gençken bile nitelikleri açıktı. Turi Guiliano, yaşlarının farkı nedeniyle -Guiliano dört yaş daha gençti- ve Silvio savaşa gittiği için yakın arkadaşlar olmamalarına rağmen ona fazlasıyla hayrandı. Silvia, madalyalı bir kahraman olarak dönmüştü. San Giuseppe Jato'dan bir kızla karşılaştı ve evlenerek oraya taşındı. Ve Ferra'nın politik ünü büyürken, Guiliano, politik düşünceleri farklı olmasına rağmen bu adamın arkadaşı olarak bilinmesine izin verdi. Bu yüzden, Guiliano, Sicilya seçmenlerinin "eğitim" programına başladığında, San Giuseppe Jato köyüne ya da Silvio Ferra'nın kendisine karşı bir eylem yapılmayacağı emretti.

Ferra bunu duymuştu ve Guiliano'ya teşekkür mesajı gönderecek kadar zekiydi, Guiliano'nun komutasında hizmet edebileceğini bildirdi. Mesaj, Ferra'nın hâlâ Montelepre'de, diğer çocuklarıyla birlikte yaşayan ailesi aracılığıyla iletildi. Çocuklardan biri Justina adlı

genç kızdı, yalnızca on beş yaşındaydı, notu ailesine vermek üzere Guiliano'nun evine götürdü. O sırada Guiliano oradaydı ve mesajı kendisi aldı. On beş yaşındaki Sicilyalı kızların çoğu, kadınlığa hazırdır ve Justina, Turi Guiliano'ya aşık oldu, nasıl olmasındı ki? Fiziksel gücü, inceliği kızın ilgisini çekmişti ve gözlerini neredeyse kaba denecek şekilde Turi'ye dikti.

Turi Guiliano, ailesi ve La Venera ile birlikte kahve içiyordu, kızın da isteyip istemediğini sordular. Kız reddetti. Yalnızca La Venera kızın ne kadar tatlı olduğunu ve cazibesini fark etmişti. Guiliano onun daha önce yolda karşılaştığı ve para verdiği ağlayan kız okluğunu hatırlamamıştı. Guiliano, "Abine teşekkürlerimi ilet, anne ve babası için endişelenmemesini söyle, her zaman benim korumam altında olacaklar," dedi. Justina evden hemen ayrıldı ve ailesine koştu. O andan itibaren, Turi Guiliano'yu aşığı olarak hayal etti. Onun abisine karşı muhabbetinden gurur duyuyordu.

Böylece Guiliano, Portella della Ginestra'daki festivali dağıtmayı kabul ettiğinde, Silvio Ferra'ya arkadaşça bir uyarı göndererek Bir Mayıs toplantısına katılmamasını istedi. San Guiseppe Jato köylülerinden hiçbirine zarar gelmeyeceği güvencesini verdi ancak eğer Sosyalist parti aktivitelerine katılmakta ısrar ederse onun engelleyemeyeceği bazı tehlikeler olabilirdi. Guiliano, ona zarar vereceği için değil fakat mafya, Sosyalist Partiyi Sicilya'da ezmeye kararlıydı ve Ferra da hedeflerinden biri olabilirdi.

Silvio Ferra, notu aldığında Don Croce tarafından yönlendirilen bir başka korkutma girişimi olduğunu sandı. Sosyalist Parti, zafer yürüyüşündeydi ve hâlihazırda kazandıkları zaferin en büyük kutlamalarından birini kaçıramazdı.

***

1948 BİR MAYIS'ında, Piani dei Greci ve San Giuseppe Jato kasabalarının halkı, erkenden dağlara doğru, Portella della Ginestra'nın ötesindeki düzlüğe giden uzun yürüyüşlerine başlamışlardı. Bu özel gün için Palermo'dan kiralanan müzik bandoları önde gidiyordu. Silvio Ferra, karısı ve iki çocuğuyla birlikte, San Giuseppe Jato alayının öncüleri arasındaydı, kızıl bayraklardan birini gururla taşıyordu. Kırmızı tüylerle, renkli püsküllü battaniyelerle süslü atlar tarafından çekilen göz kamaştırıcı şekilde boyanmış

arabalar; tencerelerle, spagetti kutularıyla, kocaman, tahta salata kâseleriyle yüklüydü. Şarap testileri için ayrı bir araba vardı. Bir diğerine, peynir tekerleri, salamlar taşıyan buz blokları ve taze ekmek pişirmek için fırınlar yüklenmişti.

Çocuklar, dans ettiler ve direkler dikerek futbol oynadılar, at sırtındaki erkekler, öğleden sonraki oyunların en önemli bölümü için atlarını test ettiler.

Silvio Ferra, kasaba halkına Portella della Ginestra olarak adlandırılan dar dağ geçidine doğru liderlik ederken, kızıl bayraklar ve Sosyalist Parti sancakları taşıyan Piani dei Greci halkı da diğer yoldan geldi. İki kalabalık birleşerek yürürken neşeli şekilde selamlaştılar, köylerindeki en son skandallar hakkında dedikodu yapıp zaferlerinin ne getireceği ve önlerinde uzanan tehlikeler konusunda spekülasyon yaptılar. Bir Mayıs günü yaşanabilecek sıkıntı söylentilerine rağmen korkmamışlardı. Roma'yı küçümsüyor, mafyadan korkuyorlardı fakat teslim olmamışlardı. Hepsinin ötesinde, son seçimlerde her ikisine de meydan okumuşlar fakat bir şey olmamıştı.

Öğleye kadar üç binden fazla kişi, düzlüğe yayılmıştı. Kadınlar, portatif ocaklarda makarna suyu kaynatmaya başlamışlardı, çocuklar uçurtmalarını Sicilya'nın minik kırmızı şahinlerinin üstünde uçuruyorlardı. Komünist Senatör Lo Causi, yapacağı konuşmanın üstünden son kez geçiyordu; Silvio Ferra'nın liderlik ettiği bir grup erkek, o ve iki kasabanın önde gelenleri için tahta bir platform kuruyordu. Ona yardım edenler, aynı zamanda Senatörü takdimini kısa tutmasını da tavsiye ediyorlardı, çocuklar acıkmaya başlamıştı.

O anda dağlardan patlama sesleri gelmeye başladı, çocukların bazıları kestane fişekleri getirmiş olmalı diye düşünen Silvio Ferra, bakmak için döndü.

***

AYNI GÜN fakat çok daha erken, aslında dumanlı Sicilya güneşi doğmadan önce on iki kişilik iki takım, Guiliano'nun Montelepre'nin üstündeki dağlarda bulunan karargâhından aşağıya, Portella della Ginestra'yı içine alan dağ alanına doğru yürüyüşe başlamışlardı. Bir takım Passatempo diğeri Terranova kumandasındaydı. Her bir manga ağır makineli silahlar taşıyordu. Passatempo adamlarına,

Monte Cumeta'nın bayırlarına doğru öncülük etti ve makineli silahın yerleştirilmesini dikkatle denetledi. Makineli tüfeğin başında ateş etmek için dört adam görevlendirilmişti. Kalan adamlar, tüfekleri ve luparaları ile onları herhangi bir saldırıdan korumak üzere bayıra yayılmışlardı.

Terranova ve adamları, Portella della Ginestra'nın diğer yanında Monte Pizzuta bayırını kaplamışlardı. Bu avantajlı noktadan aşağıdaki kuru düzlük ve köyler, makineli silahının ve tüfekli adamlarının kontrolü altındaydı. Bu, kışlalarından çıkarlarsa *carabinierinin* yapabileceği herhangi bir sürprizi önlemek içindi.

Guiliano'nun adamları her iki bayırdan, Piani dei Greci ve San Giuseppe Jato kasabalarından insanların düzlüğe yürüyüşünü gözlediler. Birkaç adamın bu alaylarda akrabaları vardı fakat endişe duymadılar. Guiliano'nun talimatları açıktı. Makineli tüfekler, kalabalık dağılana ve köylerine dönene kadar başlarının üstünden ateşlenecekti.

***

GUILIANO, bu operasyona gitmeyi ve bizzat komuta etmeyi planlamıştı fakat Bir Mayıs'tan bir hafta önce Aspanu Pisciotta'nın zayıf ciğerleri sonunda kanamaya yenik düşmüştü. Ağzından kan geldiğinde ve toprağa devrildiğinde dağa, karargâha doğru tırmanıyordu. Vücudu tepeden aşağıya doğru yuvarlanmaya başlamıştı. Guiliano, arkasından tırmanıyordu, kuzeninin eşek şakalarından biri sandı. Onu ayağıyla durdurduğunda Pisciotta'nın gömleğinin önünün kanla kaplı olduğunu görmüştü. Önce Aspanu'nun bir nişancı tarafından vurulduğunu ve atış sesini kaçırdığını düşündü. Pisciotta'yı kollarına aldı ve yukarı taşıdı. Pisciotta, hâlâ bilinçliydi ve mırıldanıyordu "bırak beni, bırak beni." Ve Guiliano bunun bir kurşun olamayacağını anladı. Sesi vücudun metal tarafından zarar görmesinin travmasını değil, içte bir kırılmayı ele veriyordu.

Pisciotta, hemen bir sedyeye konarak on kişi ile birlikte Monreale'deki doktora gönderildi. Çete tarafından sık sık yaralıların tedavisi için kullanılan ve sır saklama konusunda güvenilir olduğu düşünülen doktor, Guiliano ile ilgili diğer bütün işleri gibi, Pisciotta'nın hastalığını da Don Croce'ye rapor etti. Doktor, Palermo hastanesine

başhekim olarak atanmayı umuyordu ve bunun Don Croce'nin hayırduası olmadan imkânsız olduğunu biliyordu.

Doktor, Pisciotta'yı daha ileri tetkikler için Monreale hastanesine götürdü ve Guiliano'ya, sonuçlar için beklemesini söyledi.

"Yarın sabah geleceğim," dedi Guiliano doktora. Adamlarından dördüne, Pisciotta'yı hastanede korumalarını söyleyerek, diğer adamlarıyla birlikte saklanmak için bir çete üyesinin evine gitti.

Ertesi gün doktor, Pisciotta'nın streptomycin adlı bir ilaca ihtiyacı olduğunu ve bunun yalnızca Birleşik Devletlerden sağlanabileceğini söylemişti. Guiliano ilacı nasıl getirtebileceği üzerine düşündü. Babasından ve Stefan Andolini'den Amerika'daki Don Corleone'ye yazarak ilacı istemelerini talep edebilirdi. Doktora ilacı getirteceğini fakat bu arada Pisciotta'nın hastaneden çıkıp çıkamayacağını sordu. Doktor, ancak yatakta birkaç hafta dinlenmek koşuluyla evet dedi.

Portella della Ginestra'ya saldırı sırasında, Guiliano Monreale'de Pisciotta'ya bakıyor, iyileşmesi için ev ayarlamaya çalışıyordu.

***

SILVIO FERRA, kestane fişeklerinin sesine döndüğünde, kafasından aynı anda üç şey geçti. İlki, kollarını hayretle yukarda tutan küçük bir çocuğun görüntüsüydü. Ucunda, bir uçurtma yerine kanlı korkunç parça vardı, uçurtma gökyüzünde Monte Cumeta bayırlarının üstünde süzülüyordu. İkincisi, farkında olmanın şokuydu -kestane fişekleri sandığı aslında makineli tüfek atışıydı. Üçüncüsü, binicisiz büyük siyah bir at, vahşice kalabalığa doğru dalmıştı, böğrü kanla kaplıydı. Silvio Ferra hemen karısını ve çocuğunu bulmak için kalabalığa doğru koştu.

***

MONTE PIZZUTA bayırlarında, Terranova olay yerini dürbünle izliyordu. Önce, dehşetten kendilerini yere attıklarını düşündü fakat sonra, hareketsiz bedenlerin ölülere özgü şekilde yattığını fark etti ve adamlarından hemen ateşi kesmelerini istedi. Makineli tüfek sessizleşmişti, fakat hâlâ Monte Cumeta'da silahların sesini duyabiliyorlardı. Terranova, Passatempo'nun ateşinin insanları hedef aldığını ve halkın katledildiğini düşündü. Birkaç dakika sonra diğer

silah da sustu ve Portela della Ginestra'yı korkunç bir sessizlik kapladı. Bir an sonra ikiz dağ tepeleri, yaralıların ve ölenlerin çığlıkları ile uğuldadı. Terranova adamlarına işaret ederek silahları toplayıp dağın diğer tarafına çekilmelerini istedi. Bunu yaparlarken, trajediyi Guiliano'ya nasıl rapor edeceğini düşünüyordu. Guiliano'nun onu infaz etmesinden ya da çete liderliğinden almasından korkuyordu. Yine de Guiliano'nun adil bir duruşma yapacağından emindi, o ve adamları yüksekten ateş etmişlerdi, karargâha dönmeli ve rapor vermeliydi. Passatempo'nun da aynısını yapıp yapmadığını merak etti.

***

SILVIO FERRA karısını ve çocuklarını bulana kadar makineli tüfekler susmuştu. Ailesinden kimse yaralanmamıştı ve yerden kalkıyorlardı. Onları tekrar yere yatırarak on beş dakika daha yüzükoyun yerde kalmalarını sağladı. Bir adamın, *carabinieri* kışlasından yardım getirmek için Piani dei Greci'ye doğru atla gittiğini gördüğünde saldırının bittiğini anladı ve yerden kalktı. Çünkü adam vurulmamıştı.

Köylüler, Portella della Ginestra'nın tepesindeki düzlükten geriye, dağın eteklerine doğru akıyorlardı. Diğer yanda toprağa düşmüş ölüler, yaralılar ve üzerlerine eğilmiş ağlayan yakınları vardı. Sabahleyin taşınan mağrur bayraklar, tozun içine yayılmışlardı, parlak yeşil, kırmızı ve koyu altın renkleri öğleden sonra güneşinde şaşırtıcı şekilde parlıyordu. Silvio Ferra ailesini, yaralılara yardım için bıraktı. Kaçan adamların bazılarını durdurarak sedye taşımalarını sağlarken dehşet içinde bazı ölülerin çocuklar ve kadınlar olduğunu gördü. Gözlerini dolmuştu. Politik eyleme inanan bütün hocaları hatalıydı. Oylar Sicilya'yı asla değiştirmeyecekti. Hepsi budalalıktı. Haklarını almak için öldürmeleri gerekiyordu.

***

PİSCİOTTA'NIN başındaki Guiliano'ya haberleri getiren Hector Adonis olmuştu. Guiliano, hemen dağdaki karargâha döndü.

Montelepre'nin üstündeki kayalıkta, Passatempo ve Terranova'yı çağırttı.

“Konuşmadan önce sizi uyarmama izin verin,” diye başladı Guiliano. “Ne kadar sürerse sürsün sorumlusu bulunacaktır. Ve bu, ne kadar sürerse ceza da o kadar ağır olacaktır. Eğer dürüst bir hataysa, şimdi itiraf edin ve size söz veriyorum cezası ölüm olmayacak.”

Passatempo ve Terranova, Guiliano’yu hiç bu kadar öfkeli görmemişlerdi. Dimdik durdular, Guiliano onları sorgularken kıpırdamaya cesaret edemiyorlardı. Silahlarının kalabalığın başlarının üstünden ateşlendiğine yemin ettiler ve silahlarını susturduktan sonra da insanların vurulduğunu gördüklerini söylediler.

Guiliano, takımdaki diğer adamları ve makineli tüfeği kullananları da sorguladı. Parçaları bir araya getirdi. Terranova’nın makinelisi beş; Passetempo’nunki yaklaşık on dakika ateşlenmişti. Silahları kullananlar, kalabalığın başlarının üzerinden ateş ettiklerine yemin ediyorlardı. Hiçbiri hata yapmış olabileceklerini ya da bir şekilde silahların açılarını düşürmüş olabileceklerini kabul etmedi.

Onları gönderdikten sonra Guiliano tek başına oturdu. Kanun kaçağı olarak dağlara çıktığı günden bu yana ilk kez, dayanılmaz bir utanç duyuyordu. Bugüne kadar, asla yoksullara zarar vermemesiyle övünmüştü. Gurur artık gerçek değildi. Onları katletmişti. Kalbinin derinliklerinde, artık kendini bir kahraman olarak göremezdi. Bütün olasılıkları gözden geçirmeye başladı. Hata yapılmış olabilirdi: Çetesi *lupara* kullanmakta iyiydi, fakat ağır makineli silahları çok kullanmazlardı. Aşağı doğru ateş ederken açıyı yanlış hesaplamak mümkündü. Terranova ya da Passatempo’nun ona oyun oynadığına inanamazdı, fakat yine de her zaman birinin ya da ikisinin birden bir katliam için rüşvet alma ihtimalleri vardı. Ayrıca haberleri aldığı anda aklına, pusu kurmuş üçüncü bir grubun daha olabileceği gelmişti.

Fakat eğer kasıtlı olsaydı, daha fazla insan vurulabilirdi. Ve tabii ki, çok daha kötü bir katliam olurdu. Ya da diye düşündü Guiliano, kıyımın amacı Guiliano’nun adını lekelemek olabilirdi. Ve Portella della Ginestra’ya saldırmak kimin fikriydi? Tesadüf kandırılmayı zorlaştıracak kadar fazlaydı.

Kaçınılmaz ve aşağılayıcı sonuç, Don Croce tarafından kurnazca hazırlanmıştı.

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

PORTELLA DELLA GINESTRA'daki katliam bütün İtalya'yı şoka uğratmıştı. Gazeteler, suçsuz insanların, kadınların, çocukların katledilmesini göz kamaştırıcı şekilde manşetlere taşımıştı. On beş ölü, ellinin üstünde yaralı vardı. Önce kıyımı mafyanın yaptığına dair spekülasyonlar çıktı ve gerçekten Silvio Ferra eylemi Don Croce'nin hazırladığını belirten konuşmalar yapmıştı. Fakat Don buna hazırlıklıydı. Sulh yargıçlarının önünde Passatempo ve Terranova'yı pusu hazırlarken gördüklerine yemin edecek tanıklar vardı. Sicilya halkı, Guiliano'nun bu korkunç suçlamayı gazetelere yazdığı ünlü mektuplarıyla niçin inkâr etmediğini merak ediyordu. Alışılmadık şekilde sessizdi.

***

ULUSAL SEÇİMLERDEN iki hafta önce, Silvio Ferra bisikletle San Giuseppe Jato'dan Piani dei Greci kasabasına gitmek üzere yola çıkmıştı. Jato nehri boyunca ve dağların eteklerinde gidiyordu. Yolda ona durması için bağıran iki adam gördü, fakat o bisikleti daha hızlı sürdü. Arkasına baktığında iki adamın sabırla arkasından yürüdüğünü gördü, fakat kısa sürede onları geride bırakarak arayı açtı. Piani dei Greci köyüne varana kadar bir daha görünmediler. Ferra, sonraki üç saatini Sosyalist halk evinde çevre bölgelerin diğer parti liderleriyle geçirdi. İşlerini bitirdiklerinde alacakaranlıktı ve karanlıktan önce eve dönmek için sabırsızlanıyordu. Tanıdığı köylüleri neşeyle selamlayarak bisikletini merkez meydana doğru sürdü. Aniden dört adam etrafını sardı. Silvio Ferra birinin Montelepre mafya şefi olduğunu fark etti ve bir rahatlama hissetti. Quintana'yı çocukluğundan tanıyordu ve Ferra, Sicilya'nın bu köşesinde mafyanın Guiliano'yu kızdırmamak ya da "Yoksulları aşağılama" konusundaki kurallarını bozmamak için çok dikkatli

olduğunu biliyordu. Ve bu yüzden Quintana'yı gülümseyerek selamladı ve "Evden çok uzaklaşmışsın," dedi.

Quintana, "Selam, arkadaşım. Seninle biraz yürüyeceğiz. Telaşlanma, zarar gelmeyecek. Sadece mantıklı davranmanı sağlamak için seni ikna etmek istiyoruz," dedi.

"Burada konuşalım," dedi Silvio Ferra. İlk kez heyecanlanmıştı, savaş meydanlarındakine benzer, yönetmeyi bildiği bir korkuydu. Ve şimdi budalaca bir şey yapmaktan kendini alıkoyuyordu. Adamlardan ikisi, yaklaştılar ve kollarından yakaladılar. Bisikleti meydan boyunca yavaşça ittiler. Bisiklet kendi kendine gitti ve yana devrildi.

Ferra, evlerinin önünde oturan köy halkının neler olduğunu fark ettiklerini gördü. Elbette ki yardımına gelirlerdi. Fakat Portella della Ginestra'daki kıyım, terörün genel saltanatı, ruhlarını bozmuştu. Hiçbiri karşı çıkmadı. Silvio Ferra, topuklarıyla toprağı dürttü ve halkevinin bulunduğu tarafa doğru dönmek istedi. Bu uzaklıktan bile bazı parti arkadaşlarını görebiliyordu. Onlar başının belada olduğunu göremiyorlar mıydı? Fakat kimse ışıktan ayrılmıyordu. "Yardım edin," diye bağırdı. Kimse yerinden kımıldamadı. Silvio onlar adına utandı.

Quintana kabaca öne doğru iterek, "Aptallaşma," dedi. "Yalnızca konuşacağız. Şimdi şamata yapmadan bizimle gel. Arkadaşlarının da canını yaktırma."

Neredeyse karanlık basmak üzereydi, gökyüzünde ay çıkmıştı bile. Bir tüfeğin sırtına dayandığını hissetti. İsterlerse onu meydanda da öldürebileceklerini biliyordu. Ve ona yardım etmeye kalkan arkadaşlarını da. Quintana ile köyün sonuna doğru yürümeye başladı. Onu öldürmek istemiyor olabilecekleri ihtimali vardı; tanık çok fazlaydı ve bazıları kesinlikle Quintana'yı tanımıştı. Eğer şimdi mücadele ederse panik yapıp silahlarını ateşleyebilirlerdi. Bekleyip dinlemek daha iyiydi.

Quintana onunla mantıklı bir sesle konuştu. "Bütün Komünist budalalıklarına son vermeni istiyoruz. Ginestra olayının arkasından bizleri suçlayarak mafyaya saldırmanı affettik. Fakat sabrımız taşmak üzere. Yaptıklarının akıllıca olduğunu mu düşünüyorsun? Eğer böyle devam edersen, çocuğunu babasız bırakacaksın."

Bu arada köyün dışına çıkmışlar ve Monte Cumeta'ya çıkan kayalık yola girmişlerdi. Silvio Ferra umutsuzca arkaya baktı fakat

izleyen kimse yoktu. Quintana'ya, "Politika gibi basit bir nedenle, bir babayı öldürebilir misiniz?" dedi.

Quintana kabaca güldü, "bir adamı ayakkabıma tükürdüğü için öldürdüm," dedi. Kollarını tutan adamlar çekildiler ve o anda Silvio Ferra kaderini anladı. Hızla döndü ve ay ışığının aydınlattığı kayalık yoldan aşağıya doğru koşmaya başladı.

***

KÖYLÜLER TÜFEK ateşini duydular ve Sosyalist parti liderlerinden biri *carabinieri*ye gitti. Ertesi sabah Silvio Ferra'nın cesedi, bir dağ yarığına atılmış şekilde bulundu. Polis köylüleri sorguladığında kimse neler olduğunu anlatmadı. Kimse dört adamdan söz etmedi, kimse Guido Quintana'yı gördüğünü belirtmedi. Asi olabilirlerdi fakat Sicilyalıydılar ve omerta yasasını bozamazlardı. Fakat birileri, Guiliano'nun çetesinden birini gördüklerini söylediler.

***

BİRÇOK ŞEY Hıristiyan Demokratların kazanması için bir araya gelmişti. Don Croce ve Arkadaşları, işlerini iyi yapmışlardı. Portella delle Ginestra katliamı bütün İtalya'yı şok etmişti fakat Sicilyalılar için daha fazlasını yapmış, onları ciddi olarak sarsmıştı. Katolik Kilise, İsa'nın bayrağı altında seçim propagandası yapmış, hayırseverlik konusunda çok dikkatli olmuştu. Silvio Ferra'nın öldürülmesi son darbeyi vurmuştu. Hıristiyan Demokrat Parti, Sicilya'da 1948'de ezici bir zafer kazandı ve bütün İtalya'yı taşıdı. Don Croce, Sicilya'nın efendisiydi, Katolik Kilise ulusal din olabilirdi ve diğer bütün ihtimaller de iyiydi, Bakan Trezza, birkaç yılda değil ama çok da geç olmadan bir gün İtalya'nın başbakanı olabilirdi.

***

SONUNDA PISCIOTTA haklı çıktı. Don Croce, Hector Adonis aracılığıyla mesaj göndererek Hıristiyan Demokrat Parti'nin Portella della Ginestra'daki katliam nedeniyle Guiliano ve adamları için af çıkartamayacağını bildirdi. Çok büyük bir skandal olurdu; politik olarak yapılan suçlamalar yeniden parlardı. Gazeteler çılgınca

hareket eder ve bütün İtalya'da şiddetli grevler olurdu. Don Croce, Bakan Trezza'nın kollarının bağlı olduğunu, masum kadınların ve çocukların katledildiğini düşünen Palermo Kardinal'inin de yardım edemeyeceğini söyledi; fakat kendisi, af için çalışmayı sürdürecekti. Bununla birlikte Guiliano'ya, Brezilya ya da Birleşik Devletler'e göç ederse daha iyi olacağını söyledi, bu konudaki çabasında Don Croce ona her şekilde yardım edecekti.

Guiliano'nun, bu ihanete karşı bir heyecan göstermemesine adamları şaşırmıştı, normal bir seyirmiş gibi kabul etmişti. Adamlarını dağların daha içlerine çekti ve şeflerine kamplarını kendisininkine yakın kurmalarını söyledi, böylece hepsini kısa sürede toplayabilecekti. Günler geçtikçe, daha fazla içine kapanmış, kendi özel dünyasına daha çok gömülmüş görünüyordu. Şefleri sabırsızca emirlerini beklerken haftalar geçti.

Bir sabah, dağların derinliklerinde kendi kendine korumasız dolaştı. Karanlıkta döndü ve kamp ateşlerinin ışığında durdu.

"Aspanu," dedi, "bütün şefleri çağır."

***

PRENS OLLORTO, binlerce yıldır Sicilya'yı İtalya'nın ekmek sepeti yapan her şeyi -limon, portakal, tahıl, bambu, zeytin ağaçları, şarap için üzüm, domates, yeşil biber, kafa kadar iri en koyu mora sahip patlıcanlar- arazisinde yetiştiriyordu ve üzerinde de çok büyük bir malikânesi vardı. Bu toprakların bir kısmı yarı-yarıya anlaşmasıyla köylülere kiralanmıştı fakat Prens Ollorto, birçok arazi sahibi gibi, kaymaklı kısmını alıyordu. Kullanılan makineler için aldığı kira, ekilen tohumlar ve nakliye, hepsinden kâr sağlıyordu. Köylüler, alın terleriyle yetiştirdikleri ürünlerin yüzde yirmi beşini alabilirlerse şanslıydılar. Yine de günlük olarak kendilerini kiralamak zorunda kalan ve açlık ücretleri alan kişilere göre çok zengin sayılırlardı.

Topraklar zengindi fakat ne yazık ki asiller, arazilerinin büyük bölümünü ekmeden bırakarak ziyan ederlerdi. 1860'lar kadar eskilerde, büyük Garibaldi köylülere kendi topraklarını alacakları sözünü vermişti. Şimdi bile Prens Ollorto, yüz binlerce dönüm araziyi ekmeden bırakıyordu. Ve diğer asiller de topraklarını nakit rezervi olarak kullanıyorlar, budalalıkları yüzünden bazı kısımlarını satıyorlardı.

Son seçimlerde Hıristiyan Demokrat Parti dâhil bütün partiler, toprak reformu yasasını kesin olarak uygulayacakları sözünü vermişlerdi. Bu yasalar, köylü çiftçilerin büyük malikânelerin ekilmemiş toprakları üzerinde çok düşük meblağlar karşılığında hak iddia edebileceğini ifade ediyordu.

Fakat bu yasalar, her zaman asillerin topraklar üzerinde hak iddia etmeye cesaret edenlerin gözlerini korkutmak amacıyla mafya şeflerini kiralamaları yüzünden engellenirdi. Yasal olarak toplandıkları, hak iddia etme gününde, bir mafya şefi malikânenin sınırları üzerinde aşağı yukarı atını sürer ve hiçbir köylü talepte bulunmaya cesaret edemezdi. Bunu yapmayı seçen az sayıda kişi her zaman şaşmaz şekilde ailesinin diğer erkek üyeleriyle birlikte ölüm listesine alınırdı. Bu yüzyıldır sürüyordu ve her Sicilyalı kuralı bilirdi. Eğer bir malikâne bir mafya şefinin korumasına sahip olursa oradan toprak talep edilmezdi. Roma, yüzlerce yasa geçirse de bu yasaların bir anlamı yoktu. Don Croce, bunu Bakan Trezza'ya gafil bir anında söylemişti, "Yasalarınız bize karşı ne yapabilir?"

Seçimlerden kısa süre sonra, Prens Ollorto'nun topraklarının ekilmemiş kısımları için hak talep etme günü gelmişti. Dört yüz bin dönümün tamamı, bıyık altından gülen hükümet görevlileri tarafından belirlenmişti. Gün geldiğinde Prens Ollorto'nun sarayının kapısının dışında neredeyse beş bin köylü toplandı. Hükümet görevlileri, masa, iskemle ve diğer resmi cihazların konduğu kocaman bir çadırda gelecek hak taleplerini resmi olarak kaydetmek üzere bekliyordu. Köylülerin bazıları Montelepre kasabasındandı.

Prens Ollorto, Don Croce'nin tavsiyesini izleyerek, gabelloti'si için altı mafya şefi kiralamıştı. Ve bu parlak sabahta, dumanlı Sicilya güneşi onları terletirken, altı mafya şefi atlarını Prens Ollorto'nun malikânesinin duvarları boyunca sürdüler. Toplanmış köylüler, İsa'dan yaşlı zeytin ağaçlarının altında bütün Sicilya'da vahşilikleriyle ünlü bu altı adamı izliyordu. Sanki bir mucize umuyorlarmış gibi beklediler, ileri doğru hareket etmeye korkuyorlardı.

Fakat bu mucize, yasanın gücü olamazdı. Bakan Trezza, Maresciallo'ya, doğrudan talimat göndererek, *carabinierinin* kışlada kalmasını istemişti. O gün, bütün Palermo bölgesinde Resmi Polis üniformalı tek bir kişi bile yoktu.

***

KALABALIK, Prens Ollorto’nun malikânesinin duvarlarının dışında bekliyordu. Altı mafya şefi, yüzleri duygularını açığa vurmadan, silahları kılıflarında, *lupara* omuzlarındaki kayışlarda asılı, bellerine sokulu tabancalar ceketleri tarafından saklanmış bir şekilde atlarını metronom gibi sürekli bir aşağı bir yukarı sürüyordu. Kalabalığa doğru, bir tehdit işareti göstermediler, aslında onları yok sayıyorlar; basitçe sessizlik içinde ileri geri gidip geliyorlardı. Köylüler, atlar yorulacak ya da koruyucu ejderhaları uzağa götürecekmiş gibi, beklemek üzere yiyecek torbalarını açıp şarap şişelerinin mantarlarını çıkardılar. Çoğu erkekti, yalnızca birkaç kadın vardı. Aralarında, annesi ve babası ile birlikte Justina adlı bir kız da bulunuyordu. Silvio Ferra’nın öldürülmesine karşı meydan okumaya gelmişlerdi. Fakat onlardan biri de, yavaşça hareket eden atların hattını geçmeye, toprak üzerinde yasayla verilen haklarını istemeye cesaret edememişti.

Onları sınırlayan yalnızca korku değildi; biniciler “saygıdeğer adam”lardı, gerçekte yaşadıkları kasabaların yasa koyucuları onlardı. Mafya mensupları, Roma’daki hükümetten daha etkili çalışan kendi gölge hükümetlerini kurmuşlardı. Bir soyguncu ya da sığır hırsızı, bir köylünün sığırını ya da koyununu mu çaldı? Eğer kurban olayı *carabinieriye* bildirirse asla malını geri alamazdı. Fakat eğer mafya şeflerini görmeye gider ve yüzde yirmi ücret öderse kayıplar bulunur ve bir daha olmayacağının garantisi verilirdi. Eğer sinirli bir kabadayı, masum bir işçiyi bir kadeh şarap yüzünden öldürürse, hükümet yalancı tanıklar ve omerta yasası yüzünden ender olarak mahkûm ederdi. Fakat kurbanın ailesi, bu altı “saygıdeğer adam”dan birine giderse, intikam ve adalet yerine gelebilirdi.

Yoksul semtlerdeki kronik küçük hırsızlar infaz edilir, kan davaları onurlu şekilde halledilir, tarla sınırları ile ilgili kavgalar avukat masrafı olmadan çözüme kavuşurdu. Bu altı adam, görüşleri temyiz edilemeyen ve görmezden gelinemeyen hâkimlerdi, verdikleri cezalar sertti ve kaçmanın göçmek dışında bir yolu yoktu. Bu altı adam, Sicilya’da İtalyan Başbakan’ından bile daha güçlüydü. Ve bu yüzden kalabalık Prens Ollorto’nun duvarlarının dışında bekliyordu.

Altı mafya şefi atlarını birbirine yakın sürmüyorlardı, bu zayıflık işareti sayılabilirdi. Bağımsız krallar gibi ayrı ayrı gidiyorlardı, her biri kendi dehşet markasına sahipti. En korkuncu, benekli gri bir ata binen Bisacquino kasabasından Don Siano'ydu. Şimdi atmış yaşından fazlaydı ve yüzü, griydi, atı gibi benekliydi. Yirmi altı yaşında, kendinden önceki mafya şefini öldürerek bir efsane olmuştu. Bu mafya şefi, Don Siano henüz on iki yaşındayken babasını öldürmüştü. Sonra bir gün, bir ağacın üstünden kurbanın ve atının üstüne atlamıştı, adama arkadan sarılarak, onu, kasabanın ana caddesine sürmeye zorlamıştı. İnsanların önünden geçerken, Siano kurbanını parçalayarak doğramıştı; burnunu, dudaklarını, kulaklarını ve cinsel organını kesmiş ve sonra kanlı bedeni kollarında tutarak atı kurbanın evinin önünde dolaştırmıştı. Bundan sonra, bölgesini kanlı ve demir yumruğuyla yönetti.

İkinci mafya şefi, kulaklarının üstünde kırmızı tüyler olan siyah bir ata binmiş Piani dei Greci kasabasından Don Arzana'ydı. Sakin, temkinli bir adamdı, bir kavgada her zaman iki taraf olduğuna inanırdı ve Silvio Ferra'yı politik amaçlarla öldürmeyi reddetmiş, aslında bu adamın kaderini yıllarca önlemişti. Ferra'nın öldürülmesini istememişti, fakat Don Croce ve diğer mafya şefleri, bu bölgede bir örnek oluşturmanın zamanı geldiği konusunda ısrar ettikleri için daha fazla engel olamamıştı. Merhamet ve iyilikle yönetirdi, altı tiranın en sevileniydi. Fakat şimdi toplanan kalabalığın önünde atını sürerken yüzünde hoşgörüden eser yoktu.

At sırtındaki üçüncü adam Caltanissettalı Don Piddu'ydu. Atının başlığı çiçeklerle süslenmişti. Pohpohlamadan kolayca etkilenen bir kişiliğe sahipti. Mağrur görünüşlüydü ve gücü kıskanırdı. Hırslı gençlere ve züppelere dayanamazdı. Köy festivalinde centilmen, genç bir köylü, bölgedeki genç kadınların hayranlıklarını kazanmıştı. Dans ederken ayak bileklerine ziller takıp, Palermo'da dikilmiş yeşil ipekten bir gömlek ve pantolon giyen bu genç adam, Madrid'den satın aldığı bir gitarı çalarak şarkı söylüyordu. Don Piddu, bu köylü Valentino'ya gösterilen hayranlığa dayanamamış, kadınlar kendisi gibi gerçek bir erkek yerine, bu efemine, aptal genci beğendikleri için sinirlenmişti. Genç köylü, o günden sonra bir daha dans edemedi, kurşunlanmış cesedi yolda bulunmuştu.

Dördüncü mafya şefi Don Marcuzzi, Vilamura kasabasındandı, çileci olarak bilinirdi ve kendi evinde eski soylularınki gibi özel şapeli vardı. Don Marcuzzi, yapmacık olmasına rağmen sade bir şekilde yaşardı ve gücünün kazancını reddettiği için kişisel olarak yoksul biriydi. Fakat bu güçten çok hoşlanırdı, Sicilyalı arkadaşlarına çabalarında yardım ederken yorulmak bilmez biriydi fakat aynı zamanda mafya dünyasının eski yöntemlerine de gerçekten inanırdı. Rakip mafya grubuna karşı polise bilgi vererek omerta yasasını çiğneyip infamite suçu işlediği için sevgili yeğenini infaz ettiğinde bir efsane olmuştu.

Attaki beşinci adam Partinico'dan Don Buccilla'ydı. Uzun süre önce Turi Guiliano'nun kanun kaçağı olmak zorunda kaldığı vahim günde, yeğeni adına Hector Adonis'i görmeye gelmişti. Şimdi beş yıl sonra 20 kilo daha fazlaydı. Bu beş yılda fazlasıyla zenginleşmesi gerçeğine rağmen hâlâ köylü kıyafetlerini giyiyordu. Vahşiliği yumuşak huyluydu, fakat sahtekârlığa katlanamazdı ve hırsızları, çocuk yankesicilere ölüm cezası veren on sekizinci yüzyıl İngiliz Yüksek Yargıçları gibi aynı erdemlilikle infaz ederdi.

Altıncı adam Guido Quintana'ydı, Montelepre'de ismen bilinse de ününü Corleone kasabasının kanlı savaş alanında yapmıştı. Bunu yapmaya zorlanmıştı çünkü Montelepre, doğrudan Guiliano'nun koruması altındaydı. Fakat Guido Quintana kalbinin istediğini Corleone'de buldu. Dört ailenin kan davasını basit bir çareye başvurarak, kararlarına karşı gelenleri yok ederek çözdü. Silvio Ferra'yı ve diğer sendika örgütçülerini öldürdü. Muhtemelen saygı duyulmaktan çok nefret edilen tek mafya şefiydi.

Bu altı adam, ünleriyle, gösterilen saygıyla ve yarattıkları büyük korkuyla, Sicilya yoksul köylülerinin Prens Ollorto'nun topraklarına girmesini önlemişlerdi.

***

SİLAHLI adamlarla dolu iki cip hızla Montelepre-Palermo yoluna girdi ve malikâne duvarına giden patikaya saptı. İki kişi dışında bütün adamlar maskeliydi. Maskesiz iki adam Turi Guiliano ve Aspanu Pisciotta'ydı. Maskeli adamlar arasında Çavuş Canio Silvestro, Passatempo ve Terranova vardı. Palermo'dan gelen yolu kesen Andolini de maskeliydi. Cipler, mafya şeflerinden yaklaşık elli adım

uzakta durdu. Ciplerle gelen adamlara, köylü kalabalığının içinden de bazı adamlar eklendi. Onlar da maskeliydi. Zeytin ağaçları korusunda piknik yapıyorlardı. İki cip göründüğünde, yiyecek sepetlerini açarak maskelerini ve silahlarını çıkarttılar. Uzun bir yarım halka şeklinde yayılarak silahlı altı adamı kuşattılar. Yaklaşık elli kişiydiler. Turi Guiliano, cipten atladı ve adamlarının konumunu kontrol etti. Altı atlının hareketlerini izledi. Kendisini gördüklerini biliyordu. Kalabalık da onu tanımıştı. Dumanlı Sicilya öğleden sonrası, yeşil manzarayı kırmızıya boyamıştı. Guiliano, bu binlerce köylünün, sadece altı adamın kendilerini sindirmesine, çocuklarının ağızlarından ekmeklerini almasına nasıl izin verdiklerini merak etti.

Aspanu Pisciotta, yanında sabırsız bir engerek gibi bekliyordu. Yalnızca Aspanu, maske takmayı reddetmişti; diğer hepsi, altı mafya şefinin ve arkadaşlarının güdecekleri kan davasından korkmuşlardı. Şimdi Guiliano ve Pisciotta kan davasının en şiddetlisini kabul edeceklerdi.

Her ikisi de, aslan ve kartal işlenmiş altın tokalı kemerlerini takmışlardı. Guiliano, yalnızca belindeki kılıfında asılı duran ağır bir tabanca taşıyordu. Ayrıca yıllar önce Düşes'ten aldığı zümrüt yüzüğü de takmıştı. Pisciotta, kucağında bir makineli tüfek taşıyordu. Yüzü, ciğer hastalığından ve heyecandan dolayı solgundu. Guiliano'nun bu kadar beklemesinden dolayı sabırsızlanmıştı. Fakat Guiliano, emirlerinin hepsinin yerine getirilip getirilmediğinden emin olmak için sahneyi dikkatle izliyordu. Adamları, mafya şeflerine bir kaçış yolu bırakarak yarım halka şeklinde dizilmişlerdi. Eğer kaçarlarsa "Saygıdeğer"liklerini ve büyük oranda etkilerini yitireceklerdi. Fakat Don Siano'nun benekli gri atını döndürdüğünü ve diğerlerinin de duvarın önünde geçit yapmak için onu izlediklerini gördü. Kaçmayacaklardı.

***

PRENS OLLORTO, sarayın bir kulesinden sahneyi, yıldız haritası çıkartmak için kullandığı teleskopla izliyordu. Turi Guiliano'nun yüzünü açıkça ve ayrıntılarıyla görüyordu; oval gözlerini, yüzünün düzlüğünü, şimdi sıkıca kapalı olan asil ağzını. Ve yüzündeki kuvvetin, erdemin gücü olduğunu biliyordu. Bu erdemin daha merhametli olmaması ne yazıktı. Korkunç görünmesine rağmen

aslında masumdu. Prens böyle olduğunu biliyordu. Kendi rolünden utandı. Sicilyalı adamları çok iyi tanıyordu ve şimdi gerçekleşmekte olandan sorumluydu. Altı büyük adam, kendisi için savaşmak üzere parayla bağlanmıştı, kaçmayacaklardı. Duvarın önündeki büyük kalabalığı sindirmişlerdi. Fakat şimdi, Guiliano, onların önünde intikam meleği gibi duruyordu. Prense karanlık şimdiden basıyor gibi göründü.

***

GUILIANO, uzun adımlarla altı adamın at sürdüğü yola yürüdü. Atlarının üstünde çökmüşlerdi ve hayvanları yavaş ritimli bir şekilde yürütüyorlardı. Atlarını arada, beyaz taş duvarın kenarındaki büyük yulaf yığınından besliyorlardı. Böylece atlar, sürekli olarak dışkılayabilir ve aşağılayıcı bir gübre izi bırakarak ağır yürüyüşlerini sürdürebilirlerdi.

Turi Guiliano yollarına çok yakın durdu, Pisciotta bir adım arkasındaydı. At sırtındaki altı adam, onu görmezden gelmeye devam ediyordu. Yüzleri düşüncelerini ele vermiyordu. Hepsinin omuzlarında *lupara* olmasına rağmen çözmeye kalkışmadılar. Guiliano bekledi. Adamlar önünden üç kez geçtiler. Guiliano bir adım geri atarak Pisciotta’ya usulca, “Atlarından indirin ve önüme getirin,” dedi. Sonra yolu geçti ve malikânenin beyaz taşlı duvarına yaslandı.

Duvara dayanarak, ölümcül çizgiyi geçtiğini biliyordu, bugün yaptığıyla kaderini tayin ediyordu. Fakat tereddüt etmemişti, tedirginlik hissetmiyordu, yalnızca dünyaya karşı soğuk bir öfke duyuyordu. Bu altı adamın arkasında kocaman Don Croce figürünün olduğunu biliyordu ve Don onun finaldeki düşmanıydı. Ve yardım ettiği insan kalabalığına öfke duydu. Niçin bu kadar uysal, bu kadar korkuluydular? Keşke yeni bir Sicilya kurmak için onları silahlandırıp önderlik edebilseydi. Fakat bir an sonra öfkenin yerini, bu yoksul giyimli neredeyse aç köylüler için hissettiği bir acıma dalgası aldı. Onları cesaretlendirmek üzere selamlamak için elini kaldırdı. O an onları canlandırabilecek olan Silvio Ferra’yı düşündü.

Pisciotta, sahnenin kumandasını aldı. Üstüne koyu renk ejder işlenmiş örme krem rengi süveterini giymişti. Bir bıçak kenarı kadar dar, koyu parlak kafası, kan kırmızı Sicilya güneşinin ışığına gömülmüştü. Bu başı, atlarını süren altı obeliske bir pala gibi çevirdi

ve ölümcül engerek bakışıyla uzun süre onları izledi. Altı adam geçerken Don Siano'nun atı ayaklarına pisledi.

Pisciotta, bir adım geri attı. Yay çizerek duran elli maskeli silahlı adamın başındaki Terranova, Passatempo ve Silvestro'ya doğru başını salladı. Adamlar yaklaşarak, daha önce açık bıraktıkları kaçış yolunu kapattılar. Mafya şefleri hiçbir şey fark etmemiş gibi gururla atlarını sürmeye devam ediyorlardı.

Pisciotta, Don Siano'nun atının yoluna çıktı ve ellerini gri korkulu yüze doğru buyurgan bir tavırla kaldırdı. Fakat Don Siano durmadı. At, başını sıkıca çeken biniciden kurtulmayı denediğinde kenara çekilmeyen ve yanından geçerken zalim bir sırıtışla başını eğen Pisciotta'nın üzerinden geçebilirdi. Bu sırada Pisciotta doğrudan atın ve binicinin arkasına geçti ve makineli silahını, atın gri arkasının ortasına butlarının arasına nişanlayarak tetiği çekti.

Güzel, çiçek kokulu hava; kötü, bağırsak kokusu ile kan fıskiyesi ve gübreyle doldu. Kurşun yağmuru, altındaki atın bacaklarını süpürmüştü. Ve Don Siano düştü. Bedeni, düşen ata sıkışmıştı, Guiliano'nun dört adamı onu çekip çıkartana ve kollarını arkadan bağlayana kadar orada kaldı. At hala canlıydı ve Pisciotta öne adım atarak, merhametle hayvanın kafasına kurşunları boşalttı.

Kalabalıktan hafif bir dehşet ve sevinç iniltisi yükseldi. Guiliano, hâlâ duvara yaslanmış şekilde bekliyordu, ağır silahı kılıfındaydı. Kollarını kavuşturmuş, Aspanu Pisciotta'nın bir sonraki adımını merak eder gibi duruyordu.

Kalan beş mafya şefi geçitlerini sürdürdüler. Atları, silah sesine şahlanmışlardı fakat biniciler onları hemen kontrol altına almıştı. Daha önceki gibi yavaş sürüyorlardı. Pisciotta tekrar yola adım attı. Ellerini tekrar kaldırdı. Öndeki binici Don Buccilla durdu. Diğerleri de arkasında, atları dizginlerini çekerek hareketsiz tuttular.

Pisciotta, onlara seslendi, "Aileleriniz gelecek günlerde atlarınıza ihtiyaç duyacak. Onlara göndereceğimize söz veriyoruz. Şimdi atlardan inin ve Guiliano'ya saygılarınızı sunun." Sesi, yüksekti ve kalabalık tarafından da rahatça duyulabiliyordu.

Uzun bir sessizlik oldu, sonra beş adam attan indi. Kalabalığa mağrur şekilde gözlerini diktiler, bakışları sert ve küstahçaydı. Guiliano'nun adamlarının uzun yayı bozuldu ve yirmi kadarı silahları hazır şekilde yaklaştılar. Dikkatle ve nazikçe beş adamın kollarını

arkalarından bağladılar. Sonra, altı şefi Guiliano’nun yanına götürdüler.

Guiliano, altı adama ifadesiz şekilde baktı. Quintana onu bir kez aşağılamıştı, hatta öldürmeyi denemişti fakat şimdi durum tersine dönmüştü. Quintana’nın yüzü, beş yılda değişmemişti, aynı kurdumsu yüzdü fakat o anda *Mafioso* meydan okuma maskesinin ardından boş gözlerle bakıyordu.

Don Siano, Guiliano’ya gri yüzünde bir küçümseme ile baktı. Buccilla biraz şaşkın görünüyordu, sanki onu gerçekten ilgilendirmeyen bir olaydaki bu kötü duruma şaşırmış gibiydi. Diğer Donlar, saygı gösterilmesi gereken en büyük kişilermiş gibi soğuk bakıyorlardı. Guiliano ünlerini biliyordu; bir çocukken bu adamların bazılarından özellikle Don Siano’dan korkardı. Şimdi onları bütün Sicilya’nın önünde aşağılamıştı, onu asla affetmezlerdi. Sonsuza kadar ölümcül düşmanlar olacaklardı. Ne yapması gerektiğini biliyordu, fakat aynı zamanda sevilen kocalar ve babalar olduklarını da biliyordu, çocukları onlar için ağlayacaklardı. Ona karşı bakışları mağrurdu. Hiçbir korku işareti yoktu. Mesajları açıktı. Buna cesaretin varsa gerekeni yap Guiliano. Don Siano, Guiliano’nun ayağına tükürdü.

Guiliano yüzlerine tek tek baktı. “Diz çökün ve dua edin,” dedi. Adamlardan hiçbiri kıpırdamadı.

Guiliano döndü ve uzaklaştı. Altı mafya şefi, beyaz taş duvarın önüne dizilmişlerdi. Guiliano, adamlarının hizasına gelerek onlara doğru döndü. Kalabalık tarafından duyulabilecek şekilde yüksek açık bir sesle, “Sizi Tanrı ve Sicilya adına infaz ediyorum,” diyerek Pisciotta’nın omzuna dokundu.

O anda Don Marcuzzi diz çökmeye başladı fakat geç kalmıştı. Pisciotta silahını ateşledi. Passatempo, Terranova ve Çavuş da silahlarını ateşlemişlerdi. Altı bağlı vücut, makineli tüfek kurşunlarının fırtınasıyla duvara savruldu. Beyaz taşlar, kırmızı-mor kana ve kopan et parçalarına bulandı. Süren kurşun yağmuru ile tekrar tekrar savrularak dans ediyor gibi görünüyorlardı.

Sarayın yüksek kulesinde Prens Ollorto, teleskopundan uzaklaştı. Ve daha sonra olanları görmedi.

Guiliano öne ilerledi ve duvara yaklaştı. Belinden silahını çekti, yavaşça ve törensi bir şekilde yere düşen mafya şeflerinin başlarına

tek tek ateş etti.

İzleyen kalabalıktan boğuk bir gürültü yükseldi ve saniyeler sonra, binlerce kişi Prens Ollorto'nun malikânesinin kapılarından aktı. Guiliano onlara bakarken, kalabalıktan hiç kimsenin yanına yaklaşmadığını fark etti.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

1949 YILININ Paskalya sabahı harikuladeydi. Bütün ada çiçeklerle bezenmişti ve Palermo balkonları, renklerin vahşi cümbüşünü taşıyordu; kaldırımlardaki çatlaklardan hatta eski kiliselerin kenarlarından bile kırmızı, mavi ve beyaz çiçekler fışkırmıştı. Palermo caddeleri, Kardinal'in, Komünyon'u bizzat yöneteceği Palermo'nun büyük katedralinde, saat dokuzda yapılacak Kudasa giden kalabalıkla doluydu. Yakın köylerdeki taşralılar da gelmişti ve siyah yas giysileri içinde karıları ve çocukları ile geçen herkesi, köylülerin geleneksel Paskalya sabahı selamıyla selamlıyorlardı. "Isa dirildi." Turi Guiliano, aynı şekilde geleneksel olan, "Adıyla kutsansın," diyerek karşılık verdi.

Guiliano ve adamları gerçek kimliklerini gizleyerek, Palermo'ya bir gece önce girmişlerdi. Sade, siyah taşralı kıyafetleri giymişlerdi fakat altında silahlarını sakladıkları ceketleri bol ve hacimliydi. Guiliano, Palermo caddelerine aşinaydı, eşkıya olarak geçirdiği altı yıl boyunca sık sık ya doğrudan varlıklı bir asili kaçırmak ya da ünlü bir restoranda, meydan okuyan notunu tabağın altına iliştireceği bir akşam yemeği için bu şehre süzülmüştü.

Guiliano, bu ziyaretlerde asla tehlike içinde olmazdı. Her zaman caddelerde, Çavuş Canio Silvestro yanında yürürdü. İki adam, yirmi adım önünde; dördü, caddenin karşı tarafında; bir başka iki adam da, yirmi adım arkadan gelirdi. Ve bir diğer iki kişilik tim de en geride olurdu. Eğer *carabinieri* Guiliano'yu, kimlik belgelerini sormak üzere durdurursa, acımasızca ateş etmeye hazır bu adamlar için kolay bir hedef olurdu.

Guiliano bu sabah, Aspanu Pisciotta, Çavuş ve Terranova dâhil elli adamını şehre getirmişti. Passatempo ve Andolini kampta bırakılmıştı. Guiliano ve Pisciotta katedrale girdiklerinde kırk adam da onlarla birlikte girdi; diğer onu, Çavuş ve Terranova ile birlikte, binanın arkasında kaçış için hazırlanan araçlardaydı.

Kardinal, beyaz ve altın rengi cüppesi içinde Kudası yönetiyordu, boynunda çarmıha gerilmiş büyük bir İsa heykeli sallanıyordu ve melodik sesi ile insanları huşu içinde bırakan, dokunulmaz kutsallık aurası yaratıyordu. Katedral; İsa ve Bakire Meryem'in büyük heykelleriyle doluydu. Guiliano, parmaklarını İsa Aşkı rölyefleri ile süslü kutsal su haznesine daldırdı. Diz çöktüğünde, kocaman kubbeli tavanı ve duvarlar boyunca, aziz heykellerini ışıklandıran pembe renkli mum kümelerini gördü.

Guiliano'nun adamları, duvarlar boyunca sunağa yakın şekilde dağılmışlardı. Sandalyeler, ibadet eden kalabalık tarafından doldurulmuştu, siyahlar içinde taşralı insanlar ve canlı Paskalya kıyafetli kasaba halkı. Guiliano kendini, Bakire ve Havarilerin ünlü heykeli önünde dikilir buldu ve bir an bu güzellik tarafından cezbedildi.

Papazların ve kilise korosunun şarkıları, kalabalığın mırıldanmaları, egzotik tropikal koku, yalvaran kişilerin samimiyetleri Guiliano'yu etkiledi. Kudas'a son kez, beş yıl önce Berber Frisella'nın ona ihanet ettiği Paskalya sabahı katılmıştı. Bu Paskalya sabahında, dehşet ve yenilgi hissiyle doluydu. Kaç kez düşmanlarının korkunç sonunda, "Sizi Tanrı ve Sicilya adına infaz ediyorum," demiş ve şimdi duyduğu duaları etmeleri için beklemişti. Bir an, hepsinin İsa'nın yükseldiği gibi yükselmesini, onları fırlattığı ebedi karanlıklarından çıkarmalarını diledi. Ve şimdi bu Paskalya sabahı, onlara katılmak üzere Kilise Kardinal'ini gönderebilirdi. Bu Kardinal, sözünü tutmamıştı, yalan söylemiş ve ona ihanet etmişti, onun düşmanıydı artık. Ne kadar güzel ilahi söylerse söylesin fark etmezdi. Kardinale tanrıyla barış yapmasını söylemek münasebetsiz olur muydu? Kardinal her zaman inayet içinde değil miydi? Guiliano'ya ihanetini itiraf edecek kadar mütevazı olabilir miydi?

Kudas, sona eriyordu; ibadet edenler, Kutsal Komünyon'u kabul etmek için sunağa gidiyordu. Guiliano'nun adamlarından bazıları, duvarlar boyunca Komünyon için diz çökmüştü. Başkeşiş Manfredi'ye bir gün önce günah çıkartmışlardı ve bu törenin sonuna kadar suç işlemeyecekleri için de arınmış durumdaydılar.

Dua eden kalabalık, Paskalyada İsa'nın dirilişi ile mutlu, günahlarından temizlendikleri için neşeli, katedralden caddeye kadar devam eden meydana çıktılar. Kardinal, sunağın arkasına gitti ve

başına, konik piskoposluk tacını taktı. Bu başlıkla Kardinal otuz santim daha uzun görünüyordu, tacın önündeki gösterişli altın işlemeler, sert Sicilyalı yüzünün üstünde ışıldadı; kutsallıktan çok güçlülük izlenimi veriyordu. Papazların eşliğinde, katedralin dört şapelinin her birinde geleneksel dua adımlarına başladı.

İlk şapelde Kral 1. Roger'ın; ikinci şapelde, İmparator II. Frederick'in; üçüncüsünde ise IV. Henry'nin lahdi yer alıyordu. Son şapel, II. Frederick'in karısı Constanzia'nın küllerini barındırıyordu. Bu lahitler, güzel mozaiklerle işlenmiş beyaz mermerdendi. Gümüş mabet denilen bir başka şapel daha vardı. İçinde şehir halkının, her kutsal günde caddelerde taşıdığı Palermo'nun koruyucu azizi Rosalie'nin 450 kilo ağırlığındaki heykeli bulunuyordu. Bu mabette, bütün Palermo başpiskoposlarının cenazeleri yatıyordu. Kardinal'in kendisi de öldüğünde buraya gömülecekti. İlk durağı burasıydı ve dua etmek için eğildiğinde, Guiliano ve adamları etraflarını sardı. Guiliano'nun diğer adamları alarm verilmesini engellemek üzere mabedin bütün çıkışlarını kapatmıştı.

Kardinal karşılarına çıkmak için adım attı. Fakat bu sırada Pisciotta'yı gördü, yüzünü hatırlamıştı. Ancak o zaman farklıydı. Şimdi etini cehennemde kızartmak için ruhunu almaya gelen şeytanın yüzüne sahipti. “Kardinal, benim tutsağımsınız. Eğer söylediklerimizi yaparsanız bizden size zarar gelmez. Paskalyayı dağlarda konuğum olarak geçireceksiniz ve size söz veriyorum, sarayınızdaki gibi yemek yiyeceksiniz,” dedi Guiliano.

Kardinal kızgınlıkla, “Tanrının evine silahlı adamlar getirmeye nasıl cesaret ediyorsun?” diye sordu.

Guiliano güldü; yaptığı işin keyfi, bütün dehşetini yok etmişti, “Daha da fazlasına cesaret ediyorum,” dedi. “Size kutsal sözünüze sadık kalmadığınız için sitem ediyorum. Ben ve adamlarım için af sözü verdiniz. Şimdi sen ve Kilise bunun bedelini ödeyecek.”

Kardinal başını salladı. “Bu kutsal yerden ayrılmayacağım,” dedi. “Eğer cesaretiniz varsa beni öldürün ve adınız bütün dünyada kötüye çıksın.”

“Bu şerefe zaten sahibiz,” dedi Guiliano. “Şimdi eğer benim emirlerime uymazsanız. Size karşı güç kullanmak zorunda kalacağım. Bütün papazlarınızı burada katledeceğim sonra sizi bağlayıp götüreceğim. Eğer benimle sessizce gelirseniz kimseye

zarar verilmeyecek ve siz de katedralinize bir hafta içinde döneceksiniz.”

Kardinal haç çıkardı ve tapınağın Guiliano tarafından işaret edilen kapısına doğru yürüdü. Bu kapı Kardinal’in resmi limuzinine ve sürücüsüne el koymuş olan Guiliano’nun diğer adamlarının bulunduğu katedralin arkasına çıkıyordu. Büyük siyah araba, Paskalya çiçekleriyle süslenmişti ve her iki tarafında kilise flamaları dalgalanıyordu. Guiliano’nun adamları diğer kodamanların arabalarına da el koymuştu. Guiliano, Kardinal’i limuzinine götürdü ve yanına oturdu. Adamlarından ikisi de arabanın arkasına geçti, Aspanu Pisciotta da sürücünün yanına öne oturmuştu. Sonra araba alayı şehrin içinde onları selamlayan *carabinieri* devriyelerinin arasından ilerledi. Guiliano’nun emirlerine göre Kardinal de karşılığında kutsayarak el sallıyordu. Yolun ıssız bir kısmında Kardinal arabadan indirildi. Guiliano’nun adamları Kardinal’i taşımak üzere bir tahtırevan ile bekliyorlardı. Araçları ve şoförleri arkalarında bırakarak, çiçek denizinde ve dağlarda kayboldular.

Guiliano, söylediği kadar iyiydi; Cammarata Dağları’nın derinlerindeki mağaralarında Kardinal, kendi sarayında yiyebileceği kadar iyi yedi. Ruhi otoritesine saygılı eşkıyalar, her yemeği servis ederken kendilerini kutsamasını istediler.

***

İTALYAN gazeteleri öfke içindeyken Sicilya halkını iki farklı duygu kaplamıştı; kutsal bir şeye saygısızlığın korkusu ile *carabinieri*nin utancından duyulan neşe. Bir Sicilyalının Roma’yı yenmesi yüzünden, Guiliano’yla muazzam gurur duyuyorlardı; Guiliano şimdi en büyük “Saygıdeğer” adam olmuştu.

Herkesin merak ettiği, Kardinal’den karşılığında ne istediğiydi? Cevap basitti: çok büyük bir fidye.

Ruhları koruduğu için her zaman karşılığını alan Kutsal Kilise, asillerle ve zengin tüccarlarla pinti pazarlığını durdurmamıştı. Yüz milyon liret fidyeyi hemen ödedi. Fakat Guiliano, bir başka motivasyona daha sahipti.

Kardinal’e, “Ben bir köylüyüm, göklerden talimat almıyorum. Fakat sözümden asla dönmedim. Fakat sen. Katolik Kilise’nin

Kardinal'i, kutsal giysilerinin içinde İsa'nın haçlarıyla, bana kâfirler gibi yalan söyledin. Kutsal ofisin senin hayatını kurtarmayacak."

Kardinal dizlerinin bağının çözüldüğünü hissetti.

Guiliano devam etti. "Fakat şanslısın. Senin için bir planım daha var." Sonra Kardinal'e Vasiyetname'yi okuttu.

Artık canının bağışlandığını biliyordu. Kardinal, Tanrının kendisini cezalandırmasını beklemek üzere eğitilmişti. Fakat şimdi Vasiyetname'deki dokümanlara Guiliano'nun sitemlerinden daha fazla ilgi göstermişti. Pisciotta'ya yazdığı mektubu gördüğünde, Kardinal kutsal bir öfkeyle haç çıkarttı.

Guiliano, "Sevgili Kardinal. Bu dokümanların elimde olduğunu Kiliseye ve Bakan Trezza'ya bildirin. Hıristiyan Demokrat hükümeti yıkma yeteneğimin delillerini gördünüz. Benim ölümüm sizin büyük şanssızlığınız olacaktır. Vasiyetname, sizin ulaşamayacağınız güvenli bir yerde olacak. Eğer ikna olmayan olursa, onlara, düşmanlarımla nasıl baş ettiğim konusunu Don Croce'ye sormalarını söyleyin."

***

KARDİNALİN kaçırılmasından bir hafta sonra, La Venera Guiliano'yu terk etti.

Üç yıldır, tünel aracılığıyla evine gidip geliyordu. Yatağında onun sıkı vücudunun rahatlığında, sıcaklığında ve korunağında birlikte oluyordu. La Venera asla şikâyet etmemiş, onun memnuniyeti dışında bir şey istememişti.

Fakat bu gece farklıydı. Seviştikten sonra, uzaklara, yaşamak için Florence'deki akrabalarının yanına gideceğini söyledi. "Kalbim çok zayıf," dedi. "Yaşamının tehlike içinde olmasına dayanamıyorum. Gözlerimin önünde vuruluşunun rüyasını görüyorum. *Carabinieri* kocamı bir hayvan gibi evinin önünde öldürdü. Vücudu paçavraya dönene kadar ateşi sürdürdü. Rüyamda, bunun sana da olduğunu görüyorum." Guiliano'nun başını göğsüne çekti. "Dinle," dedi, "kalbimi dinle."

Turi dinledi. Düzensiz atan kalp atışlarını duyunca acıma ve sevgi doldu. Kadının büyük göğüslerinin çıplak derisi, içindeki dehşetin teriyle tuzluydu. Ağlıyordu. Guiliano kalın siyah saçlarını okşadı.

"Daha önce asla korkmamıştın," dedi. "Değişen bir şey yok."

La Venera, başını şiddetle salladı. “Turi, çok gözü kara oldun. Düşmanlar edindin, güçlü düşmanlar. Her kapı çalışında annenin benzi atıyor. Sonsuza kadar kaçamazsın.”

Guiliano, “Fakat ben değişmedim.”

La Venera tekrar ağlamaya başladı. “Ah Turi, evet değiştin. Artık çok çabuk öldürüyorsun. Zalimleştiğini söylemiyorum; ölüme karşı çok kayıtsızsın.”

Guiliano içini çekti. Kadının ne kadar korkmuş olduğunu gördü ve tam olarak anlayamadığı bir kederle doldu. “O halde gitmelisin,” dedi. “Florence’de yaşayabilmen için yeteri kadar para vereceğim. Bir gün her şey bitecek. Artık öldürme olmayacak. Planlarım var. Sonsuza kadar eşkıya kalmayacağım. Annem geceleri uyuyacak ve hepimiz tekrar birlikte olacağız.”

La Venera’nın ona inanmadığını göremedi.

Sabahleyin Guiliano ayrılmadan büyük bir tutkuyla tekrar seviştiler, vücutları son kez vahşice birbirine karıştı

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TURI GUILIANO, sonunda bir konuda başka hiçbir devlet adamının ya da ulusal politikacının olmadığı kadar başarılı oldu. İtalya'daki bütün politik partileri, tek bir hareket yönünde birleştirdi: Guiliano ve çetesinin yok edilmesi.

Bakan Trezza Haziran 1949'da, basına Guiliano'nun ismini vermeden Eşkıyaları Bastırma Kuvveti adlı beş bin kişilik özel bir *carabinieri* ordusunun kuruluşunu açıkladı. Gazeteler, Guiliano'nun ana hedef görünmesini istemeyen hükümetin sinsi utangaçlığını hemen düzeltti. Neşeyle, iktidardaki Hıristiyan Demokrat Parti'nin böyle güçlü bir adım atmasını onayladılar ve kutladılar.

Ulusal basın, Bakan Trezza'nın özel beş bin kişilik ordu organizasyonundaki dehasını da beğenmişti. Ordu, bekârlardan oluşacaktı böylece arkada dul kalmayacak, aileler tehdit edilemeyecekti. Komandolar, paraşütçü askerler, zırhlı araçlar, ağır silahlar hatta uçaklar bile olacaktı. Hangi üç kuruşluk eşkıya böylesi bir güce dayanabilirdi? Ve orduya efsanevi Alman General Rommel ile savaşmış II. Dünya Savaşı'nın büyük İtalyan kahramanlarından biri olan Albay Ugo Luca tarafından komuta edilecekti. Gazeteler, onu "İtalyan Çöl Tilkisi" diye adlandırıyordu, gerilla savaşında yetenekliydi, taktikleri ve stratejileri, tecrübesiz Sicilyalı köy genci Turi Guiliano'yu sersemletirdi.

Basında ayrıca Frederico Velardi'nin, Sicilya Güvenlik Polisi Şefi olarak atandığı da kısaca yer almıştı. Müfettiş Velardi hakkında, Bakan Trezza tarafından Albay Luca'ya yardım etmek için atandığı dışında pek bir şey bilinmiyordu.

***

SADECE bir ay önce Don Croce, Bakan Trezza ve Palermo Kardinal'i arasında bir toplantı yapılmıştı. Kardinal, Guiliano'nun lanet dokümanlar içeren Vasiyet'inden bahsetmişti.

Bakan Trezza korkmuştu. Vasiyetname, ordu görevini tamamlamadan yok edilmeliydi. Özel Kuvvet emirlerini feshedebilmeyi diledi fakat Guiliano'nun hükümet tarafından korunduğunu haykıran sol kanat partilerinin çok fazla baskısı altındaydı.

Don Croce için Vasiyetname, yalnızca ek bir pürüzdü fakat kesin kararını değiştirmemişti. Artık Guiliano'yu öldürmeye karar vermişti: altı şefin öldürülmesi ona başka seçenek bırakmamıştı. Fakat Guiliano'nun ölümü, ne kendi ne de arkadaşlarının eliyle olmalıydı. Çok büyük bir kahramandı; öldürülmesi mafya dünyası için bile çok büyük bir suç olurdu. Sicilya'nın nefreti üzerlerinde toplanırdı.

Her ne olursa olsun, Don Croce, Bakan Trezza'nın ihtiyaçlarına yardımcı olmalıydı. Her şeyin ötesinde bu, İtalya Başbakanı yapmak istediği adamdı. Bakan'a, "Rotamız bu olmalı. Tabii ki, Guiliano'nun peşine düşmelisiniz, başka şansınız yok. Fakat Vasiyetname'yi etkisiz hale getirene kadar, ki bunun için size söz veriyorum, onu canlı tutmaya çalışın."

Bakan sertçe başını salladı. Düğmeye bastı ve emredercesine, "Müfettişi içeri alın," dedi. Birkaç saniye sonra buz gibi mavi gözlü uzun bir adam odaya girdi. İnceydi, güzel giyinmişti ve aristokrat bir yüzü vardı.

"Bu Müfettiş Frederico Velardi," dedi Bakan. "Sicilya'ya Güvenlik Polisi Şefi olarak kendisini atadığımı açıklamak üzereyim. Sicilya'ya göndereceğim ordu ile koordine içinde olacak." Adamı herkese tanıştırdı ve Velardi'ye Vasiyetname ile ilgili problemlerini ve Hıristiyan Demokrat rejimi nasıl tehdit ettiğini anlattı.

"Sevgili Müfettiş," dedi Bakan. "Don Croce'yi benim Sicilya'daki kişisel temsilcim olarak dikkate almanızı istiyorum. İhtiyaç duyduğu bütün bilgileri bana olduğu gibi ona da vereceksiniz. Anlaştık mı?"

Müfettişin bu özel isteği sindirebilmesi uzun süre aldı. Sonra anladı. Görevi, saldırı ordusunun Guiliano'ya karşı bütün planlarını Don Croce'ye bildirmekti. Don Croce, karşılığında bu enformasyonu Guiliano'ya aktaracaktı böylece Don, onun kariyerini sona erdirmenin güvenli olduğunu düşünene kadar yakalanmadan kaçabilecekti.

Müfettiş Velardi, "Don Croce'ye bütün bilgileri verecek miyim? Albay Luca aptal değildir, kısa sürede bir sızıntı olduğundan

şüphelenir ve muhtemelen beni planlama oturumlarından çıkartır," dedi.

"Eğer bir sıkıntın olursa," dedi Bakan, "onu bana havale et. Gerçek görevin, Vasiyetname'nin güvenliğini sağlamak ve bu gerçekleştirilene kadar Guiliano'yu sağ ve özgür tutmak."

Müfettiş, soğuk mavi gözlerini, Don Croce'ye çevirdi "Size hizmet etmekten mutlu olacağım," dedi. "Fakat bir şeyi anlamalıyım. Eğer Guiliano Vasiyetname yok edilmeden canlı yakalanırsa ne yapacağım?"

Don, sözünü sakınmadan konuştu; hükümet memuru değildi ve açıkça konuşabilirdi. "Bu kabul edilemez bir talihsizlik olur."

***

ALBAY UGO LUCA, Eşkıyaları Bastırma Özel Kuvvet Kumandanı, gazeteler tarafından iyi bir seçim olarak selamlandı. Askeri sicilini, cesaret madalyalarını, taktiksel dehasını, sakin ve çekingen tabiatını ve herhangi bir başarısızlıktan uzak olmasını tartıştılar. Küçük bir buldog diye yazdı gazeteler, Sicilya'nın vahşiliğine uygun bir eşleşme olacaktı.

Bir şey yapmadan önce, Albay Luca, Turi Guiliano hakkındaki bütün istihbarat dokümanlarını inceledi. Bakan Trezza, onu, raporlar ve eski gazetelerle dolu dosyalarla çevrilmiş şekilde ofisinde buldu. Bakan, ordusunu ne zaman Sicilya'ya alacağını sorduğunda, Albay yumuşak şekilde kadro topladığını söyledi. Ve tabii ki, Guiliano nasılsa orada olacaktı.

Albay Luca, bir hafta raporlar üzerinde çalıştı ve kesin sonuçlara ulaştı. Guiliano, gerilla savaşında yetenekliydi ve eşsiz bir operasyon metodu vardı. Şefleri; ikinci komutan Aspanu Pisciotta, kişisel koruması Canio Silvestro, istihbarat şefi ve Don Croce ile mafya şebekesi arasında irtibat kuryesi olan Stefan Andolini dâhil yalnızca yirmi kişilik bir grup bulunduruyordu. Terranova ve Passatempo kendi çetelerine sahipti ve birlikte planlanmış bir eylem olmadıkça Guiliano'nun doğrudan komutası dışında çalışmalarına izin veriliyordu.

Albay, tüm Guiliano çetesinde üç yüzden fazla adam olmadığını anlamıştı. O halde Guiliano'nun altı yıl boyunca nasıl varolduğunu, *carabinieriyi* bütün bölgede yenilgiye uğrattığını ve bütün kuzeybatı

Sicilya'yı neredeyse tümüyle kontrol ettiğini merak etti. Dağlar, büyük hükümet kuvvetleri tarafından araştırılırken adamları nasıl kaçabiliyordu? Bütün bunlar yalnızca Guiliano'nun ihtiyaç duyduğunda Sicilya köylüleri arasından ekstra adam çağırmasıyla mümkün olabilirdi. Ve sonra hükümet dağları araştırırken bu part-time eşkıyalar, kasabalarına kaçıp sıradan vatandaşlar gibi çiftliklerinde yaşıyorlardı. Ayrıca Montelepre kasabasının birçok yurttaşının da çetenin gizli üyesi olduğunu fark etti. Fakat en önemlisi, Guiliano'nun popülaritesiydi; ihanete uğraması konusunda çok az ihtimal vardı ve eğer açık bir devrim çağrısı yaparsa binlerce kişinin onun bayrağı altında toplanacağından kuşku yoktu.

Son olarak muammalı tek bir şey vardı: Guiliano'nun görünmez pelerini. Bir yerde görünür sonra toz olurdu. Albay Luca, daha çok okudukça daha fazla etkileniyordu. Ve sonunda acil olarak önlem alabileceği bir şey buldu. Fazla bir şey gibi görünmeyebilirdi fakat uzun vadede önemliydi.

Guiliano basına sık sık, her zaman "Eğer inandığım gibi düşman değilsek bu mektubu yayınlarsınız," diye başlayan ve sonra en son eşkıyalık eylemlerini kendi açısından açıklayan mektuplar yazardı. Ve mektubun içeriği düşman propagandasıydı. Adam kaçırmaların, soygunların açıklaması ve paraların nasıl Sicilya yoksullarına gittiğinin öyküsü yer alırdı. Guiliano, *carabinieri* ile çatışmaya girdiğinde ve bazılarını öldürdüğünde her zaman savaşta askerlerin öleceğini anlatan bir mektup gönderirdi. *Carabinieriye* savaşmaması için doğrudan bir ricaydı bu. Ve altı mafya şefi öldürüldükten sonra köylülerin, kendileri için ahlaki olarak ve yasalar tarafından uygun görülen topraklar üzerinde iddiada bulunma haklarını yalnızca bu sayede gerçekleştirebileceklerini açıklayan bir başka mektup gelmişti.

Albay Luca, hükümetin bu mektupların yayınına izin vermesinden şoka uğramıştı. Bakan Trezza'dan, Sicilya'da sıkıyönetim ilan ederek Guiliano'nun halkla bağlantısının kesilmesini istemeyi not etti.

Araştırdığı bir başka şey Guiliano'nun bir kadını olup olmadığıydı fakat bir şey bulamadı. Eşkıyaların Palermo'daki genelevlere gittiğine ve Pisciotta'nın zampara olduğuna dair notlar olmasına rağmen, Guiliano, son altı yıldır seks yapmadan bir yaşam sürüyor gibi görünüyordu. Albay Luca bir İtalyan olarak bu olasılığa inanamadı.

Montelepre’de bir kadın olmalıydı ve onu bulduklarında işin yarısı bitmiş olacaktı.

İlginç bulduğu diğer bir şey de Guiliano’nun annesine ve onun oğluna karşı sevgi bağı kaydıydı. Guiliano, ailesine düşkün bir oğuldu fakat annesine özel bir bağlılığı vardı. Albay Luca, bunun için de not düştü. Eğer Guiliano’nun gerçekten kadını yoksa annesi yem olarak kullanılabilirdi.

Bütün hazırlıklar bittiğinde, Albay Luca kadrosunu organize etti. En önemli atama, yardımcısı ve kişisel koruması olarak görevlendirdiği Yüzbaşı Antonio Perenze’ydi. Yüzbaşı Perenze, ağır, neredeyse şişman bir adamdı, güler yüzlü ve rahat yaratılışlıydı fakat Albay Luca onun olağanüstü cesur olduğunu biliyordu. Cesaretin Albay’ın hayatını kurtaracağı zaman gelebilirdi.

Albay Luca, önce iki bin kişiyle birlikte Sicilya’ya vardığında Eylül 1949’du. Bu sayının yeterli olacağını umuyordu; Guiliano’ya karşı beş bin adam getirerek onu yüceltmek istemiyordu. Eninde sonunda, kısa sürede kolayca baş edilmesi gereken bir eşkıyaydı.

İlk hareketi Sicilya gazetelerine, Guiliano’nun mektuplarını yayınlamayı kesmeleri talimatını vermek oldu. İkinci adımı, Guiliano’nun annesi ile babasını, oğulları nedeniyle suçlayarak tutuklamak oldu. Sonra Montelepre’deki iki yüzün üstündeki adamı sorgulamak üzere gözaltına aldırdı. Bütün bu tutuklananlar, Albay Luca’nın adamları tarafından sıkı şekilde korunarak Palermo’da hapishanelere nakledildi. Bütün bunlar, Mussolini faşist rejiminin kanunları hala geçerliyken yapılmıştı.

Guiliano’nun evi arandı ve gizli tüneller bulundu. La Venera Florence’de tutuklandı. Fakat tünellerin varlığından haberi olmadığını iddia ettiğinde ona inandıkları için değil fakat Velardi, Guiliano’nun onu ziyaret edeceğini umduğu için hemen salıverildi.

İtalyan basını, Albay Luca’yı göklere çıkarttı; sonunda “ciddi” bir adam çıkmıştı. Bakan Trezza, özellikle Başbakan’dan sıcak bir tebrik mektubu aldığında seçiminden memnun olmuştu. Yalnızca Don Croce etkilenmemişti.

***

İLK AY Turi Guiliano, Luca’nın hareketlerini, *carabinieri* ordusunun yayılmasını izledi. Albayın, gazetelerin mektuplarını

yayınlamasını yasaklayarak Sicilya halkı ile çok önemli iletişim kanalını kesme akıllılığına hayran kaldı. Fakat Albay Luca suçlu suçsuz ayırmadan rastgele Montelepre vatandaşlarını tutukladığında hayranlık nefrete dönüştü. Ve ailesinin tutuklanmasıyla, Guiliano öldürücü bir öfkeye kapıldı.

Guiliano, iki gün, Cammarata Dağları'nın derinliklerindeki mağarasından çıkmadı. Planlarını yaptı ve Albay Luca'nın iki bin kişilik *carabinieri* ordusu hakkında bildiklerini gözden geçirdi. En azından bin kadarı, Palermo yakınlarında konumlanmış, onun ailesini kurtarmaya kalkışmasını bekliyordu. Diğer bin tanesi, vatandaşlarının pek çoğunun çetenin bir çatışma için çağrılabilecek gizli üyesi olduğu Montelepre, Piani dei Greci, San Giuseppe Jato, Partinico ve Corleone kasabalarının çevresindeki bölgede yoğunlaşmıştı.

Albay Luca kendi karargâhını Palermo'ya kurmuştu ve orada iyi korunuyordu. Oradan çıkartmak için, yem kullanmak gerekiyordu.

Turi Guiliano, öfkesini taktik planlar yapmaya kanalize etti. Açık, çocuk oyunu kadar basit bir aritmetik modeli vardı. Neredeyse her zaman işe yaramıştı ve eğer yaramazsa dağlarda kaybolabilirdi. Fakat her şeyin kusursuz bir plana bağlı olduğunu biliyordu, her ayrıntı tamamlandı.

Aspanu Pisciotta'yı mağaraya çağırdı ve ona planlarını anlattı. Sonra diğer şefler; Passatempo, Terranova, Çavuş Silvestro ve Stefan Andolini'ye yalnızca kendilerine özgü işlerin gerektirdiği kadar bilgi verildi.

***

PALERMO'DAKİ *Carabinieri* Karargâhı, Batı Sicilya'da bütün kuvvetlerin mutemediydi. Ayda bir kez çok sıkı korunan para vagonu, maaşlar için bütün kasabalardaki ve illerdeki garnizonlara giderdi. Ödeme nakit olurdu ve her asker için bir zarf hazırlanır, tam ödeme için banknotlar ve bozukluklar içine tıkıştırılırdı. Bu zarflar, delikli tahta kutulara konur, daha önce Amerikan ordusunun silahlarını taşıyan bir kamyona kilitlenildi.

Sürücü silahlı olurdu, yanına asker mutemet, tüfekle binerdi. Kamyon milyonlarca liretle yüklü olarak Palermo'dan ayrıldığında, önünde, her birinde bir makineli tüfek ve dört adam bulunan üç keşif

cipi ile ağır silahlı yirmi kişilik bir birlik taşıyan bir başka araç giderdi. Para kamyonunun arkasında ise, her birinde altı adam olan iki araba gelirdi. Bütün bu araçlar, Palermo'yu ya da ek kuvvet istemek üzere en yakın *carabinieri* kışlasını aramak için telsiz bağlantısına sahipti. Eşkıyaların böylesi bir güce saldırabileceklerine dair en küçük bir ihtimal bile yoktu. Bu intihar olurdu.

Maaş karavanı, Palermo'dan sabahın erken saatlerinde ayrıldı ve ilk olarak Tommaso Natale adlı küçük bir kasabada durdu. Oradan Montelepre'ye dağ yoluna geçti. Mutemet ve korumaları, uzun bir gün olacağını biliyor ve hızlı gidiyorlardı. İlerlerken salam ve ekmek yiyip şarap içiyor, şakalar yapıp gülüyorlardı. Öylesine rahattılar ki öndeki ciplerin sürücüleri, silahlarını araçlarının döşemesine bırakmışlardı. Fakat karavan Montelepre'ye giden son bayırın tepesine çıktığında yolun kocaman bir koyun sürüsüyle kapalı olduğunu gördüklerinde şaşırdılar. Kola öncülük eden cipler, sürüye doğru ilerlediler ve muhafızlar kaba giysili çobanlara bağırdılar. Askerler, serin kışlanın içine girmek, sıcak bir yemek yemek, soyunup yataklara uzanmak ya da öğle arasında kâğıt oynamak için sabırsızdılar. Tehlike olamazdı; Montelepre yalnızca birkaç mil uzaktaydı ve orada Albay Luca'nın ordusundan beş yüz askerin bulunduğu bir garnizon vardı. Arkalarında, maaşları taşıyan kamyonun geniş koyun sürüsüne girdiğini görebiliyorlardı fakat orada durdurulduğunu göremediler, öndeki araçlar için açılan yol, onun için açılmamıştı.

Çobanlar araç için yolu açmaya çalışıyorlardı. Çok meşgul olduklarından çalınan kornaları, muhafızların bağırıp gülmelerini sonra da küfretmelerini duymamışlardı. Hâlâ alarma gerek yoktu.

Fakat aniden altı çoban, mutemet kamyonuna yaklaştı. İkisi, silahlarını ceketlerinin altından çıkartarak, sürücü ile mutemedi kamyondan indirdiler. İki *carabinieri*nin silahlarını aldılar. Diğer dört adam zarflarla dolu kutuları dışarı fırlatıyordu. Bu çetenin lideri Passatempo'ydu, onun vahşi yüzü ve bedeninin sertliği muhafızları silahlar kadar korkutmuştu.

Aynı anda yolun çevresindeki yokuşlar, elleri silahlı adamlarla canlandı. Arkadaki iki arabanın lastikleri tüfek ateşiyle patlatılmıştı. Pisciotta, ilk arabanın önünde durdu. "Silahlarınızı bırakarak yavaşça

inin, bu akşam spagettinizi Palermo'da yiyeceksiniz. Kahraman olmaya çalışmayın, aldığımız sizin paranız değil," dedi.

Önde epey uzakta, birliği taşıyan araç ve üç keşif cipi, son tepenin altına vardı ve Montelepre'ye girmek üzereyken sorumlu subay arkasında hiç kimsenin olmadığını fark etti. Şimdi yolda onun önünü keserek konvoyun kalanından ayıran daha da fazla koyun vardı. Radyosunu aldı ve ciplerden birine geri dönmesini emretti. Bir el sinyaliyle diğer araçlara da yolun kenarına çekip beklemesini işaret etti. Keşif cipi az önce çıktığı tepeden geriye doğru inmeye başladı. Yarı yolda, mitralyöz ve tüfek atışıyla karşılaştı. Cipteki dört adam kurşunlarla kalbura çevrildi ve sürücüsüz cip hızını kaybederek yavaşça aşağıya konvoya doğru yuvarlandı.

carabinieri sorumlu subayı, keşif cipinden atladı ve bağırarak araçtakilere inip çatışma pozisyonu almalarını söyledi. Diğer iki cip, ürken tavşanlar gibi hızla onları desteklemek için hareket etti. Fakat etkili bir şekilde nötralize edilmişlerdi. Tepenin diğer tarafında olduğu için mutemet kamyonunu kurtaramazlardı; para dolu zarfları ceketlerine dolduran Guiliano'nun adamlarına bile ateş edemiyorlardı. Çünkü Guiliano'nun adamları yüksekteydi ve tabii ki, herhangi bir saldırganı öldürecek güce sahipti. Askerlerin yapabileceği en iyi şey, korunarak bir çarpışma hattı oluşturmak ve ateş etmekti.

***

MONTELEPRE Maresciallo'su, mutemedi bekliyordu. Her zaman ayın sonunda parasız kalırdı ve adamları gibi kendisi de Palermo'da çekici kadınlar ve arkadaşlarla iyi bir restoranda, bir akşam yemeği yiyebilmek için sabırsızlıkla beklerdi. Silah seslerini duyduğunda şaşırmıştı. Guiliano, bölgede Albay Luca'nın beş yüz kişilik yardımcı kuvveti varken devriyelerinden birine güpegündüz saldırmaya cesaret edemezdi.

O anda Maresciallo, Bellampo Kışlası'nın kapısında çok büyük bir patlama sesi duydu. Arkada park etmiş zırhlı arabalardan biri patlayarak turuncu bir meşaleye dönüşmüştü. Ardından, Castelvetrano'ya çıkan yol tarafından ve Trapani şehri sahilinden makineli tüfeklerin gürültüleri gelmeye başladı, kasabanın dışından dağın eteklerinden de sürekli silah sesleri geliyordu. Montelepre

kasabasındaki kışlaya doğru akan, kimi ciple kimi de yaya olarak yaşamlarını kurtarmak için kaçan devriyeleri görebiliyordu; ve yavaşça Turi Guiliano'nun bütün güçlerini beş yüz kişilik Albay Luca garnizonunun üstüne gönderdiğini anladı.

***

MONTELEPRE'NİN üstündeki yüksek kayalıkta Turi Guiliano, mutemedin soyulmasını dürbünüyle izledi. Doksan derece dönerek kasaba caddelerindeki çatışmaları, Bellampo Kışlasına doğrudan saldırıyı ve sahil yollarındaki *carabinieri* devriyeleriyle çarpışmaları da görebiliyordu. Bütün şefleri işlerini mükemmelen yapıyorlardı. Passatempo ve adamları, parayı mutemetten almışlardı. Pisciotta, *carabinierinin* arkasındaki kolu etkisiz hale getirmişti, yeni adamlarla güçlendirilmiş Terranova ve çetesi, Bellampo Kışlası'na saldırmıştı ve oradaki devriyelerle çatışıyordu. Guiliano'nun doğrudan komutası altındaki adamlar, dağın eteklerine hâkimdiler. Ve bir *Fra Diavalo olan* Stefan Andolini, gerçek bir sürpriz hazırlıyordu.

***

PALERMO'DAKİ karargâhında Albay Luca, kayıp mutemedinin haberini emrindekilere göre alışılmadık şekilde sakin aldı. Fakat içinden Guiliano'nun zekâsına yalnızca köpürebiliyordu ve *carabinieri* birliklerinin dağılma bilgisini nasıl aldığını merak ediyordu. Dört *carabinieri* soygunda ve diğer onu da Guiliano'nun güçleri ile meydan savaşında öldürülmüştü.

Albay Luca, hâlâ telefonda kayıp raporlarını alıyordu Yüzbaşı Perenza kapıyı çaldığında, ağır çene kemiği heyecanla titriyordu. Bazı eşkıyaların yaralandığını ve birinin öldürüldüğünü ve savaş alanında bırakıldığını henüz haber almıştı. Ölü eşkıya, üstündeki dokümanlardan ve Montelepre vatandaşlarından ikisi tarafından bizzat tespit edilmişti. Ceset Turi Guiliano'ydu.

Bütün ihtiyata ve istihbarata rağmen, Albay Luca, göğsünde bir zafer kabarıklığı hissetti. Askeri tarih, ufak kişisel kazalarla boşa çıkan büyük zaferlerle, parlak taktiksel manevralarla doluydu. Kaderin yönlendirdiği bir sersem kurşun, büyülenmiş gibi arayıp bir büyük eşkıyanın yakalanması zor hayaletini bulmuştu. Fakat sonra

ihtiyat geri döndü. Rastlantı fazla iyiydi; bir tuzak olabilirdi. Eğer öyleyse üstüne yürüyüp tuzakçıyı tuzağa düşürebilirdi.

Albay Luca hazırlıklarını yaptı ve herhangi bir saldırıya karşı yenilmez bir hava kolu hazırlandı. Zırhlı araçlar önden çıktı, Albay Luca ve cesedin teşhisinde yardımı olacağında ısrar eden fakat aslında cesedin üstünde Vasiyetname bulunmadığından emin olmak isteyen Müfettiş Frederico Velardi'yi taşıyan kurşungeçirmez bir araç onları izledi. Luca'nın arkasında, silahları hazır ve elleri tetikte birlikleri taşıyan araçlar vardı. Yirmi kadar keşif cipi, silahlı paraşütçüleri taşıyan koldan önce geliyordu. Montelepre'deki garnizon, kasabaya yakın yolları korumak ve yakındaki dağlarda nokta karakolları kurmak üzere görevlendirilmişti. Yaya devriyeler ağır silahlarla donatılmıştı, bütün yolu kontrol ediyorlardı.

Albay Luca ve hava kolu, bir saatten kısa sürede Montelepre'ye ulaştı. Saldırı yoktu; güç gösterisi eşkıyalara çok fazla gelmişti. Fakat Albay'ı bir hayal kırıklığı bekliyordu.

Müfettiş Velardi, şimdi Bellampo Kışlası'nda bir ambulansta bulunan cesedin, Guiliano olamayacağı söyledi. Adamı öldüren kurşun, biçimini bozmuştu fakat Müfettişin hata yapmasını sağlayacak kadar değil. Cesedi görmeye zorlanan diğer vatandaşlar da Guiliano olmadığını söylediler. Muhtemelen bir tuzaktı, Guiliano Albay'ın oraya küçük bir eskortla koşturacağını ve pusuya açık olacağını ummuş olmalıydı. Albay Luca, bütün önlemlerin alınmasını emretti fakat Palermo'ya dönüş için yola çıkmak ve bir an önce karargâhına varmak için de acelesi vardı; Roma'ya, o gün olanları bizzat rapor etmek ve Guiliano'nun sahte ölümünün kimse tarafından duyurulmadığından emin olmak istiyordu. Yola çıkmadan önce bütün birliklerinin yerlerini denetleyerek, herhangi bir tuzak kurulamayacağından emin olmak için kontrol etti. Kolun başındaki hızlı keşif ciplerden birine bindi. Müfettiş Velardi de onunla birlikteydi.

Albay'ın acelesi her ikisinin de yaşamlarını kurtardı.

Hava kolu ve Albay Luca'nın arabası ortada Palermo'ya yaklaştığında muazzam bir patlama oldu. Komutan arabası havada on feet yükseldi ve yanan parçalar halinde düşerek bayırlara saçıldı. Yakından izleyen araçlarda bulunan otuz kişiden sekizi öldü ve on beşi yaralandı. Luca'nın arabasındaki iki görevli, parçalara ayrıldı.

Albay Luca, Bakan Trezza'yı kötü haberleri vermek için aradığında, anakarada bekleyen üç bin ekstra adamın hemen Sicilya'ya gönderilmesini istedi.

***

DON CROCE, Guiliano'nun ailesi tutsak olarak tutuldukça bu baskınların süreceğini biliyordu ve bu yüzden salıverilmelerini ayarladı.

Fakat yeni kuvvetlerin gelmesini önleyemedi ve iki bin asker, Montelepre kasabasını ve çevre bölgeyi işgal etti. Üç bin kişi de dağları arıyordu. Yedi yüz Montelepre vatandaşı ve Palermo'dan birçok kişi Albay Luca tarafından sorgulanmak üzere cezaevine atılmıştı. Akşam karanlığında başlayan ve şafağa kadar süren sıkıyönetim vardı. Vatandaşlar, evlerine kapatılmıştı ve özel izinleri olmadan dışarıda dolaşanlar, hapse atılıyordu. Bütün eyalette resmi terör hüküm sürüyordu.

Don Croce, biraz endişeyle Guiliano'ya karşı dönen dalgayı izliyordu.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

LUCA'NIN ordusu gelmeden önce Montelepre'ye istediğinde girebildiği zamanlarda, Guiliano, Justina Ferra'yı sık sık görürdü. Justina, bazen yardım etmek için, bazen de ailesine verdiği parayı almak için Guiliano'nun evine gelirdi. Guiliano, Palermo caddelerinde ailesiyle birlikte gördüğü güne kadar onun büyüyüp güzel bir genç kadın olduğunu hiç fark etmemişti. Festa için, küçük Montelepre kasabasında bulunmayan süslü kıyafetler almak üzere şehre inmişlerdi. Guiliano ve çete üyeleri de ihtiyaçları için Palermo'daydılar.

Guiliano, onu muhtemelen altı aydır görmüyordu, bu arada uzamış, daha incelmişti. Boyu, Sicilyalı bir kadın için uzun sayılırdı; yeni alınmış yüksek topuklu ayakkabıları üzerinde salınan bacakları uzundu. Yalnızca on altı yaşındaydı fakat yüzü ve vücudu, Sicilya'nın astropikal toprağında çiçek açmıştı ve fiziksel olarak olgun bir kadındı. Üçtaşlı tarakla tutturulmuş simsiyah saçları, bir vazodaki Mısırlı kadın gibi altın rengindeki uzun boynunu açıkta bırakıyordu. Gözleri kocaman, sorgulayıcıydı: erotik ağzı, çok genç yüzüne ihanet eden tek parçaydı. Önünde kırmızı kurdelesi olan beyaz bir elbise giymişti.

O kadar hoştu ki, Guiliano uzun süre bakakalmıştı. Justina, annesi ve babasıyla birlikte yürürken, o, sokak kafelerinden birinde oturuyordu, adamları çevresindeki masalara dağılmıştı. Onu gördüler, Justina'nın babası yüzündeki sert ifadeyi korudu ve tanıdığını belli etmedi. Anne hızlı bir bakış attı. Yalnızca Justina yanından geçerken gözlerini ona dikti. Onu selamlamayacak kadar Sicilyalıydı fakat doğrudan gözlerine bakmıştı ve Guiliano ağzının titrek bir gülümseme taşıdığını görmüştü. Güneşin yıkadığı caddede, erken yaşta gelişen tensel Sicilyalı güzelliğinin meydana getirdiği yumuşak bir ışık havuzuydu. Guiliano bir kanun kaçağı olduğu için her zaman aşka güvensizlik duymuştu. Bir teslimiyet ve ölümcül bir

ihanet için bir tohum olarak görmüştü, fakat o anda daha önce hiç hissetmediklerini hissetmişti. Bütün vücudunu kaplayan, bir başka insan önünde diz çöktüren ve isteyerek yabancı bir köleliğe götüren bir şeydi. Bunu aşk olarak tanımlamadı.

Bir ay sonra, Guiliano, kafasının Palermo caddesinde altın güneş ışığı havuzunda duran Justina Ferra'nın anısına takıldığını fark etti. Tümüyle cinsel bir arzu olarak düşündü, La Venera ile yaşadığı tutkulu geceleri özlediğini sandı. Sonra hayallerinde kendini yalnızca Justina ile seks yaparken değil, dağlarda dolaşırken, mağaraları, çiçeklerle dolu dar vadileri gösterirken, kamp ateşinde onun için yemek pişirirken buldu. Annesinin evinde gitarı hâlâ duruyordu ve kendini onun için çalarken hayal etti. Yıllardır yazdığı, bazıları Sicilya gazetelerinde yayınlanmış şiirlerini gösterirdi. Albay Luca'nın iki bin kişilik özel birliğine rağmen Montelepre'ye süzülüp onu evinde ziyaret etmeyi bile düşündü. Bütün bu sürede duygularını fark etti ve içinde tehlikeli bir şeyler olduğunu anladı.

Tümüyle budalalıktı. Yaşamında yalnızca iki alternatif vardı. *Carabinieri* tarafından öldürülebilirdi ya da Amerika'da bir sığınak bulabilirdi ve eğer bu kız hakkında hayal kurmayı sürdürürse Amerika olmayacaktı. Onu, kafasından çıkartmalıydı. Eğer onu baştan çıkartırsa babası ölümcül düşmanı olurdu ve zaten bunlardan çok sayıda vardı. Bir kez masum bir kızı baştan çıkardığı için Aspanu'yu kırbaçlatmıştı ve üç adamını tecavüzden dolayı infaz etmişti. Justina için duyduğu his, onu mutlu etmek, onunla seks yapmak ve hayranlığını sağlamaktı. Gözlerinin sevgi ve güvenle dolmasını istiyordu.

Taktiksel zekâsı seçeneklerini araştırdı. Harekete geçmeye karar vermişti. Onunla gizli olarak evlenecekti. Kızın ailesi ve tabii ki Aspanu Pisciotta ve çetenin birkaç güvenilir adamı dışında kimse bilmeyecekti. Onu görmek ne zaman güvenliyse, dağlara getirtecekti böylece bir ya da iki gün birlikte geçirebilirlerdi. Turi Guiliano'nun karısı olarak görünmek onun için tehlikeli olurdu fakat Amerika'ya göndermeyi ayarlayabilirdi ve orada kendisini beklerdi. Yalnızca bir problem vardı. Justina onun hakkında ne düşünüyordu?

***

CAESERO FERRA, Guiliano'nun çetesinin son beş yıldır gizli bir üyesiydi, bilgi toplar fakat asla operasyonlara katılmazdı. O ve karısı, Guiliano'nun ailesini tanırdı, komşuydular; Guiliano'nun evinden Bella Sokağı'na doğru on ev aşağıda oturuyorlardı. Montelepre'deki birçok kişiden daha eğitimliydi ve çiftçilikten memnun değildi. Justina bir çocukken babasının verdiği parayı kaybedip, Guiliano, buna karşılık para verdiği ve ailesine de kendisinin koruması altında olduklarına dair bir not gönderdiği zaman, Caesero Ferra, Maria Lombardo'yu ziyaret etmiş ve hizmetini önermişti. Palermo ve Montelepre'de *carabinieri* devriyelerinin ve Guiliano'nun çetesi tarafından kaçırılacak zengin tüccarların hareketlerini, polis muhbirlerinin kimliklerini bildirmişti. Bu kaçırmalardan alınan ganimetlerden payını almış ve Montelepre'de küçük bir bar açmıştı.

Oğlu Silvio savaştan bir Sosyalist ajitatör olarak döndüğünde, Caesero Ferra, oğlunun görüşlerini onaylamadığı için değil, ama ailenin kalanını tehlikeye attığı için evden ayrılmasını istemişti. Demokrasi ya da Roma'daki yöneticiler hakkında hayal kurmuyordu. Ferra, Turi Guiliano'ya ailesini koruma sözünü hatırlatmıştı ve Guiliano, Silvio'yu korumak için elinden geleni yaptı. Silvio öldürüldükten sonra da, Guiliano cinayetin öcünün alınacağına söz verdi.

Ferra, Guiliano'yu asla suçlamadı. Ginestra'daki katliamın Turi Guiliano'yu derinden rahatsız ettiğini, onu üzdüğünü, azap çektirdiğini biliyordu. Oğlu hakkında saatlerce konuşan Maria Lombardo karısına anlatmıştı. Turi, *carabinieri* tarafından vurulmadan önce hepsinin ne kadar mutlu olduklarını, oğlunun öldürmeye nasıl zorlandığını anlatıyordu. Ve tabii ki, her öldürme gerekliydi, kötü kişiler tarafından buna zorlanıyordu. Maria Lombardo, her cinayete, her suça bahane buluyordu, fakat Portella della Ginestra'daki katliamdan söz ederken sesi titriyordu. Ah, küçük çocuklar makineli tüfek ateşiyle parçalanmıştı, savunmasız kadınlar öldürülmüştü. İnsanlar oğlunun böyle bir şey yapmış olacağını nasıl düşünebiliyordu. O; yoksulların koruyucusu, Sicilya'nın koruyucusu değil miydi? Ekmeğe ve eve ihtiyacı olan bütün Sicilyalılara servet dağıtmamış mıydı? Onun Turi'si asla böyle bir katliamın emrini veremezdi. Siyah Meryem'in önünde yemin etmişti ve birbirlerine sarılıp ağlamışlardı.

Caesero, yıllarca Portella della Ginestra'da gerçekten neler olduğunun sırrını kovalamıştı. Passatempo'nun adamları, makineli tüfeğin açısını bilmeden hata mı yapmışlardı? Yoksa kana susamışlığıyla ünlü Passsatempo, bu insanları zevk için mi katletmişti? Her şey Guiliano'ya zarar vermek için planlanmış olabilir miydi? Belki, makineli tüfeklerle ateş açan; Guiliano'nun adamları dışında muhtemelen mafyanın adamları ya da hatta bizzat Güvenlik Polisi tarafından gönderilen bir başka grup daha vardı. Caesero, Turi Guiliano dışında, şüpheli listesi içine almadığı kimseyi bırakmadı. Eğer Guiliano suçlu olsaydı, bütün dünyası çökerdi. Onu oğlu kadar severdi. Çocukluktan erkekliğe geçişini görmüştü ve ruhunun kötülüğünü, korkunçluğunu gösteren bir an bile olmamıştı.

Bu yüzden Caesero Ferra, gözlerini ve kulaklarını sürekli açık tuttu. Albay Luca tarafından hapse atılmamış diğer gizli çete üyelerine içki ısmarlayıp ilişkileri sıkı tuttu. Kasabada yaşayan ve ara sıra barına şarap içmeye ve kâğıt oynamaya gelen mafya ile ilişkisi olduğunu bildiği kişiler arasındaki konuşmaları izledi. Bir gece gülerek Don Croce'yi ziyaret eden "Hayvan" ve "Şeytan"dan söz ettiklerini duyduğunda kulak kesildi. Büyük Don'un bu iki korkmuş adamı nasıl fısıldayan meleklere dönüştürdüğünü konuşuyorlardı. Kafasında bir şimşek çaktı ve şaşmaz Sicilyalı paranoyası bağlantıyı kurdu. Passatempo ve Stefan Andolini, Don'la buluşmuştu. Passatempo sık sık "Hayvan" olarak adlandırılırdı ve *Fra Diavalo* yani "Şeytan", Andolini'nin takma adıydı. Dağdaki üslerinden uzakta Don Croce ile Villaba'daki evinde ne arıyorlardı? Küçük oğlunu Guiliano'nun evine göndererek acil mesajı iletti ve iki gün sonra, dağlarda Guiliano ile buluşmak üzere randevu aldı ve hikâyeyi ona anlattı. Genç adam, hiçbir tepki vermemiş, yalnızca gizli kalmasını istemişti. Ferra bir daha bu konuda, herhangi bir şey duymadı. Şimdi üç ay sonra Guiliano'dan yeni bir çağrı daha almıştı ve hikâyenin kalanını öğrenmeyi umuyordu.

Guiliano ve çetesi, Luca'nın ordusunun kontrol ettiği alanın dışında, dağların derinliklerindeydi. Caesero Ferra, yola geceleyin çıkmış ve kampa götürülmek üzere Aspanu Pisciotta tarafından randevu yerinde karşılanmıştı. Vardıklarında sabahın erken saatleriydi ve sıcak bir kahvaltı onları bekliyordu. Yemek çeşitliydi, katlanır bir masada, keten örtünün üstüne ve gümüşlerle

hazırlanmıştı. Turi Guiliano, ipek beyaz bir gömlek ve kahverengi cilalı botlarına sokulu bal rengi keten pantolon giymişti; saçları yeni yıkanmış ve taranmıştı. Onu hiç bu kadar yakışıklı görmemişti.

Pisciotta; Guiliano ve Ferra'yı başbaşa bırakarak çıktı. Guiliano rahatsız görünüyordu. Resmi bir şekilde, "Bana getirdiğin bilgi için sana teşekkür etmek istiyorum. İzini sürdük ve şimdi gerçek olduğunu biliyorum. Bu benim için çok önemliydi. Fakat seni başka bir şey konuşmak için çağırdım. Şaşırtıcı olduğunu biliyorum ve umarım seni gücendirmez."

Ferra irkilmişti fakat nazikçe, "Beni asla gücendirmezsin, sana çok şey borçluyum," dedi.

Guiliano gülümsedi; Ferra'nın çocukluğundan hatırladığı açık, dürüst bir gülümsemeydi.

"Beni dikkatle dinle," dedi Guiliano. "Seninle konuşmak benim bu konudaki ilk adımım. Ve eğer uygun görmezsen daha ileri gitmeyeceğim. Benim çete lideri olarak pozisyonumu önemseme; seninle Justina'nın babası olarak konuşuyorum. Kızının güzel olduğunu biliyorsun. Kapında dolaşan birçok genç adam olmalı. Onun erdemini dikkatle koruduğunu da biliyorum. Hayatımda ilk kez böyle hislere sahip olduğumu sana söylemeliyim. Kızınla evlenmek istiyorum. Eğer hayır dersen bir kelime daha etmeyeceğim. Benim arkadaşım olarak kalacaksın ve kızın her zamanki gibi benim özel korumam altında olacak. Eğer evet dersen, o zaman kızına fikrini soracağım. Eğer hayır derse, bu konu kapanacak."

Caesero Ferra, bu konuşmadan dolayı sersemlemişti ve yalnızca kekeledi, "Düşünmeme izin ver, düşünmeme izin ver." Ve uzun süre sessiz kaldı. Konuşmaya başladığında çok saygılıydı. "Seni kızımın kocası olarak dünyadaki herkesten daha çok isterim. Oğlum Silvio'yu biliyorsun, Tanrı ruhuna huzur versin, benimle aynı fikirde olurdu." Ve sonra konuşurken yine kekeledi. "Yalnızca kızımın güvenliği için endişe duyuyorum. Eğer Justina karın olursa, Albay Luca onu tutuklamak için her şeyi bahane edecektir. Şimdi mafya da senin düşmanın ve ona zarar vermek isteyeceklerdir. Ayrıca Amerika'ya kaçabilir ya da burada dağlarda ölebilirsin. Bu kadar genç yaşta dul kalmasını istemiyorum, lütfen bu kadar açık konuştuğum için beni bağışla. Senin de yaşamını zorlaştırır ve beni en çok bu endişelendiriyor. Mutlu bir güvey, tuzakların çok fazla farkında

olamaz, düşmanlarına karşı ihtiyatlı davranamaz. Evlilik, ölümüne neden olabilir. Sana olan sevgimden ve saygımdan bu kadar açık konuşuyorum. Bu konu, geleceğini daha detaylı ve daha iyi planlayabileceğin daha uygun bir zamana bırakılabilir.” Konuşmasını bitirdiğinde, onu sinirlendirip sinirlendirmediğini görmek için çekingen bir şekilde Guiliano’ya baktı.

Fakat sadece üzmüştü. Bunun, aşık bir gencin hayal kırıklığı olduğunu fark etti. Ona çok olağanüstü göründüğü için düşünmeden konuştu, “Sana hayır demiyorum, Turi.”

Guiliano içini çekti. “Bunların hepsini düşündüm. Planım şu. Kızınla gizlice evleneceğim. Başkeşiş Manfredi, töreni gerçekleştirir. Burada dağlarda evlenebiliriz. Başka bir yer benim için çok tehlikeli olur. Fakat senin ve karının da törende bulunmanızı ayarlayabilirim, böylece evliliğe tanık olabilirsiniz. Üç gün benimle kalır, sonra onu eve geri gönderirim. Eğer dul kalırsa, yeni bir yaşama başlamak için yeterince parası olur. Bu yüzden geleceği için korkmana gerek yok. Kızını seviyorum ve her zaman üstüne titreyip hayatım boyunca koruyacağım. Eğer en kötüsü gerçekleşirse, onun geleceğini garanti altına alacağım. Fakat benim gibi bir adamla evlenmesi yine de riskli ve sağgörülü bir baba olarak onun bu riski almasını reddebilirsin.”

Caesero Ferra kımıldandı. Genç adam, sade, doğrudan ve özlem dolu bir umutla konuşmuştu. Fakat hepsinden iyisi, mantıklı olmasıydı. Yaşamın felaketlerine karşı ve kızının gelecekteki refahı için her şeyi düşünmüştü. Ferra, masadan kalktı ve Guiliano’yu kucakladı. “Benim hayır duama sahipsin,” dedi. “Justina ile konuşacağım.”

Ayrılmadan önce, Ferra, verdiği bilginin yararlı olmasına sevindiğini söylediğinde, Guiliano’nun yüzündeki değişim onu şaşırttı. Gözleri açılmış, güzel yüzü beyaz bir mermer gibi sertleşmişti.

“Stefan Andolini ve Passatempo’yu düğünüme davet edeceğim,” dedi. “Ondan sonra bu sorunu halledebiliriz.” Ferra, evlilik gizli tutulacaksa bunun tuhaf bir şey olduğunu sonra fark etti.

***

SİCİLYA’DA bir an bile yalnız kalmadığı biriyle evlenmek bir kız için alışılmadık bir şey değildi. Evlenmemiş kadınlar, evlerinin

dışında oturduklarında profilden oturmaları gerekirdi, ahlaksız olarak adlandırılmamak için asla doğrudan caddeye bakmazlardı. Genç erkekler, genç kızların Bakire Meryem heykelleri ve soğuk bakışlı anneleri tarafından korunduğu kilise dışında onlarla konuşma fırsatı bulamazlardı. Eğer genç bir adam, profile ya da saygılı kısa bir konuşmaya âşık olursa, niyetini iyi yazılmış bir mektuba dökmesi gerekirdi. Bu ciddi bir konuydu. Genellikle profesyonel bir yazar kullanılırdı. Yanlış bir ton, evlilikten ziyade bir cenazeye yol açabilirdi. Ve bu yüzden Turi Guiliano'nun Justina'nın kendisine ilgisinin işaretini vermemesine karşılık babası aracılığıyla teklifi alışılmadık değildi.

Caesero Ferra, Justina'nın cevabının ne olabileceği konusunda şüphe duymuyordu. Küçük bir kızken dualarını "Ve Turi Guiliano'yu *carabinieri*'den koru," diye bitirirdi. Mesajları, annesi Maria Lombardo'ya götürme konusunda her zaman sabırsızdı. Ve La Venera'nın evine giden bir tünel bulunduğuna dair haberler geldiğinde, Justina, vahşi bir öfkeyle dolmuştu. Önce anne ve babası, kadının ve Guiliano'nun ailesinin tutuklanmasına duyulan bir öfke olduğunu sanmışlar fakat sonra kıskandığını anlamışlardı.

Bu yüzden Caesero Ferra, kızının cevabını tahmin edebiliyordu; sürpriz olmayacaktı. Fakat kızının haberi alış şekli şok ediciydi. Sanki baştan çıkarmayı planlamış ve Guiliano'yu yeneceğini biliyormuş gibi babasına şeytanca gülümsedi.

***

DAĞLARIN derinliklerinde, neredeyse harabe haline gelmiş, yirmi yıldır oturulmayan küçük bir Norman şatosu vardı. Guiliano, evlilik ve balayı için burayı seçmişti. Aspanu Pisciotta'dan silahlı adamlarla bir hat çizmesini istedi böylece çift herhangi bir sürpriz saldırıdan korunacaktı. Başkeşiş Manfredi, manastırından bir eşek arabası üzerinde çıktıktan sonra, dağ yollarında Guiliano'nun adamları tarafından bir tahtırevanda taşınmıştı. Eski şatoda, bütün değerli heykelleri çok önceden çalınmış olsa da özel bir şapel bulmaktan dolayı memnun olmuştu. Sunağı andıran çıplak taşları çok güzeldi. Başkeşiş, aslında Guiliano'nun evlenmesini onaylamamıştı bu yüzden kucaklaştıktan sonra şakayla, "Eski atasözüne kulak vermeliydin," dedi. "Yalnız oynayan adam asla kaybetmez."

Guiliano gülerek “Kendi mutluluğumu düşünmeliyim,” karşılığını verdi. Ardından Başkeşişin en sevdiği ve para kazandıran işlerinde bahane olarak kullandığı köylü deyişlerinden birini tekrarladı: “Unutmayın, Saint Joseph, Havarilerin tıraşlarını yapmadan önce kendini tıraş ederdi.” Bu, Başkeşişi keyiflendirdi ve doküman kutusunu açarak Guiliano’ya evlilik sertifikasını verdi. Altın mürekkeple ortaçağa özgü kaligrafla yazılmış güzel bir belgeydi.

“Evlilik manastırda kayda geçirilecek,” dedi Başkeşiş. “Fakat korkmaya gerek yok, kimse bilmeyecek.”

Gelin ve ailesi bir gece önce eşek üstünde getirilmişti. Şatonun, Guiliano’nun adamları tarafından temizlenerek, bambu ve samanlardan yapılmış yataklarla döşenen büyük odalarında kaldılar. Guiliano, anne ve babasının Albay Luca’nın Özel Kuvveti’nin yakın gözetimi yüzünden düğüne katılamamasından dolayı, içinde bir sızı hissediyordu.

Düğüne yalnızca Aspanu Pisciotta, Stefan Andolini, Passatempo, Çavuş Silvestro ve Terranova katılmışlardı. Justina seyahat giysilerini, Palermo’da giymiş olduğu beyaz elbiseyle değiştirmişti. Guiliano’ya gülümsedi. Bu gülümsemenin aydınlığı Guiliano’yu sersemletmişti. Başkeşiş töreni kısa tuttu, daha sonra, şarap, soğuk et ve ekmekle hazırlanmış masanın bulunduğu çimlik alana çıktılar. Hepsi aceleyle yiyip, damatla gelinin şerefine kadeh kaldırdı. Başkeşiş ve Ferra’lar için yoluculuk uzun ve tehlikeliydi. *Carabinieri* devriyesi bölgede dolaşıyor olabilirdi ve silahlı çete korumalarının oluşturduğu hat onları çatışmanın içine sokabilirdi. Başkeşiş çabuk olmak istedi fakat Guiliano onu geciktirdi.

“Bugün yaptığınız için size teşekkür ederim,” dedi Guiliano. “Ve şimdi düğünümün ardından, bir şey daha yapmak istiyorum. Fakat yardımınıza ihtiyacım var.” Birkaç dakika sessizce konuştular. Guiliano anlatırken, Başkeşiş başını sallıyordu.

Justina, ailesini kucakladı; annesi ağlıyor ve Guiliano’ya yalvararak bakıyordu. Fakat Justina, kulağına bir şey fısıldayarak yaşlı kadını güldürdü. Tekrar kucaklaştıktan sonra anne ve babası eşeklerine binerek yola çıktı.

Damat ve gelin, ilk gecelerini şatonun ana yatak odasında geçirdiler. Bu oda çıplaktı fakat Turi Guiliano, eşeklerin üstünde kocaman bir yatakla Palermo’nun en iyi dükkânından satın alınan,

ipek çarşaflar, kaz tüyü yorgan ve yastıklar getirtmişti. İçinde mermer küveti ve geniş bir lavabosu olan banyo en az yatak odası kadar büyüktü. Tabii ki sular akmıyordu ve bu ihtiyaçlarını, Guiliano'nun, şatonun yanında akan dereden taşıdığı suyla karşılamaları gerekmişti. Ama Justina'nın hayatında asla görmediği kadar çok tuvalet malzemeleri ve parfümlerle doluydu.

Çıplak Justina önce utangaçtı, ellerini bacaklarının arasında tutuyordu. Cildi altın gibiydi. Zayıftı fakat olgun bir kadınınki gibi dolgun göğüslere sahipti. Guiliano onu öptüğünde, başını hafifçe çevirmişti bu yüzden ancak ağzının kenarına dokunabilmişti. Guiliano, bir aşığın hüneriyle değilse de gerilla savaşında onu yönlendiren taktiksel hisle sabırlı davranıyordu. Justina, uzun simsiyah saçlarını çözerek göğüslerini örttü. Guiliano saçlarını okşayarak onu, ilk defa bir kadın olarak gördüğü Palermo'daki kader gününden söz etti. Ne kadar güzeldi. Dağlarda yalnızken ve hayalini kurarken onun için yazdığı şiirlerden bazılarını ezbere okudu. Justina yatakta, kaz tüyü yorganla üzerini örterek yatarken gevşemeye başlamıştı. Ama Guiliano örtünün üstünden yaslandığında gözlerini başka tarafa kaçırdı.

Kardeşinden gelen mesajı götürdüğünde, ona nasıl âşık olduğunu ve kendisine para verdiği küçük kız olduğunu fark etmeyince nasıl yıkıldığını anlattı. Ona âşık olduğu on bir yaşından beri her gece onun için dua ettiğini söyledi.

Turi Guiliano onun anlattıklarını dinlerken olağanüstü mutluydu. Çünkü onu seviyordu ve dağlarda yalnızken onu düşünmüştü. Saçlarını okşarken Justina elini yakaladı, onun yumuşacık ellerinin yanında kendi elleri ne kadar sıcak ve kuruydu. "Seninle evlenmek istediğimi babana söylediğimde şaşırdın mı?" diye sordu.

Justina, sinsice gülümsedi, zafer gülümsemesiydi. "Palermo'daki bakışından sonra değil," dedi. "O günden sonra kendimi senin için hazırladım."

Koyu şarap kırmızısı dudaklarını öpmek için uzandı, Justina bu defa yüzünü çevirmedi. Guiliano onun ağzının, nefesinin tatlılığına ve kendi etinin tepkisine şaşırmıştı. Hayatında ilk kez vücudunun eridiğini ve çekildiğini hissediyordu. O, ürpermeye başladığında Justina da, kaz tüyü yorganı açarak Guiliano'nun yatağın içine girmesine izin verdi. Justina yan dönerek Guiliano'ya sarılabileceği

bir pozisyona geçti. Guiliano onun vücudunun verdiği hissin şimdiye kadar dokunduğu diğer bütün vücutlardan farklı olduğunu düşündü. Justina gözlerini kapatmıştı.

Turi Guiliano onun dudaklarını, kapalı gözlerini ve sonra da göğüslerini öptü, cildi o kadar kırılgandı ki, etinin sıcaklığı neredeyse dudaklarını yakıyordu. Kokusuyla sersemledi, öyle tatlı öyle saftı ki. Elini kalçalarında gezdirirken cildinin ipeksiliği ile tüm bedenini, parmaklarından kasıklarına, başının en üst noktasına doğru yayılan bir heyecan dalgası kapladı, neredeyse acı veriyordu, o kadar şaşırmıştı ki yüksek sesle güldü. Tam o anda Justina umursamazca ellerini bacaklarının arasına koydu, Guiliano neredeyse aklını kaybediyordu. Onunla vahşice fakat yine de yumuşak bir tutkuyla sevişirken, Justina önceleri sadece kucaklayarak, çekingen bir şekilde yavaşça ve bir süre sonra ise eşit derecede tutkuyla karşılık verdi. Gecenin kalanında kısa aşk ünlemleri dışında konuşmadan seviştiler ve şafak sökerken Justina, yorgunluktan uyuyakaldı.

Öğleye doğru uyandığında, kocaman mermer küvetin serin suyla doldurulduğunu gördü. Turi görünürde yoktu. Bir an yalnız kaldığı için korktu; sonra küvete girdi ve yıkandı. Çıktığında kocaman, kaba dokulu, kahverengi bir havluyla kurulandı ve lavabodaki parfümlerden birini kullandı. Sonunda işini bitirdiğinde, koyu kahverengi elbisesini ve beyaz düğmeli süveterini giydi. Ayaklarında rahat yürüyüş ayakkabıları vardı.

Dışarıda mayıs güneşi yükseliyordu fakat hafif rüzgâr, Sicilya'da alışılmadık şekilde dağdaki havayı soğutmuştu. Masanın yanında kamp ateşi yanıyordu ve Guiliano, onun için kahvaltı hazırlamıştı, taneli ekmekten tost dilimleri, soğuk jambon ve biraz meyve. Ayrıca metal bir bardağa süt doldurmuştu.

Görünürde kimse yoktu bu yüzden Justina koşarak Turi'nin kollarına atıldı, onu tutkuyla öptü ve kahvaltı için teşekkür etti. Sonra onu uyandırmadığı için sitem ederek, yemeği kendisi hazırlamak istediğini söyledi. Sicilyalı erkeklerin böyle şeyler yaptığı duyulmamıştı.

Kahvaltılarını güneş ışığında ettiler. Yıkık şato duvarları onları çevreliyor, etraflarını sarıyordu. Üstlerinde Norman kulesinin kalıntıları vardı, kulenin ucu parlak renkli mozaiklerle süslenmişti.

Şatonun girişinde görkemli Norman kapıları bulunuyordu ve yıkık taşların arasından, şapelin sunak kemerini görebiliyorlardı.

Şato duvarlarının kalıntıları arasında yürüdüler ve yabani limon ağaçlarının bulunduğu bir zeytin bahçesine çıktılar. Bütün Sicilya'da bolca bulunan çiçek bahçeleri arasında gezindiler, bahçe; Yunan şiirlerindeki pembe sümbüller, Venüs'ün aşığının kanıyla lekelendiği söylenen kırmızı adonislerle doluydu. Turi Guiliano, kolunu Justina'ya doladı; saçları ve vücudu, çiçeklerin ağır kokusundan sırılsıklamdı. Zeytin bahçesinin derinlerinde, Justina, onu cesaretle rengârenk çiçek halısının üstüne çekti ve tekrar sevişmeye başladılar. Üstlerinde sarı ve siyah minik bir kelebek bulutu dönüp durdu, sonra mavi gökyüzünde yükseldi.

Üçüncü ve son günlerinde, dağda uzaklardan tüfek sesi duydular. Justina korkmuştu fakat Guiliano onun endişelerini kolayca giderdi. Üç gün boyunca korkmaması için çok dikkatli olmuştu. Asla silah taşımamıştı, görünürde de silah yoktu; hepsini şapele saklamıştı. Ama ihtiyatı elden bırakmamış, adamlarına gözden uzak da olsa yakınlarda bulunmalarını söylemişti. Ve tüfek ateşinden kısa süre sonra Aspanu Pisciotta, omzunda kanlı tavşanlarla göründü. Onları Justina'nın ayakları dibine attı ve "Bunları kocan için pişir, onun favori yemeğidir eğer bunları bozarsan yirmi tane daha var," dedi. Justina tavşanların derisini soymak ve temizlemek için harekete geçerken ona gülümsedi ve Guiliano'ya eliyle işaret etti. İki adam, duvarın kemerine giderek oturdular.

"Ee, Turi" dedi Pisciotta sırıtarak, "Hayatlarımızı tehlikeye atmaya değiyor mu?"

Guiliano, yavaşça, "Mutlu bir adamım. Şimdi şu vurduğun yirmi tavşandan bahset."

"Luca'nın devriyelerinden biri dolaşıyordu," dedi Pisciotta. "Onları çevre hatta durdurduk. İki zırhlı araba. Biri, mayın tarlasına girdi ve yeni karının sana pişireceği tavşanlar gibi kavruldular. Diğeri, kayalıklarda ateş ederek Montelepre'ye doğru kaçtı. Sabahleyin arkadaşlarını bulmak için geri geleceklerdir tabii. Bu gece burayı terk etmeyi öneriyorum.

"Justina'nın babası, şafakta gelecek," dedi Guiliano. "Ufak toplantımızı ayarladın mı?"

"Evet," dedi Pisciotta.

“Karım ayrıldıktan sonra” derken, Guiliano’nun, “Karım” kelimesinde kekelemesi Pisciotta’yı güldürdü. Guiliano gülümseyerek devam etti, “adamları bana, şapele getir ve bu konuyu halledelim.” Bir an durdu ve “Ginestra hakkındaki gerçeği sana söylediğimde şaşınmış mıydın?” dedi.

Hayır,” dedi Pisciotta.

“Akşam yemeğine kalacak mısın?” diye sordu Guiliano.

“Balayının son gecesinde mi?” Pisciotta başını salladı. “Atasözünü biliyorsun: Yeni gelinin yemeğine dikkat et.” Eski atasözü tabii ki, yeni arkadaşların gizli hainliklerine dikkat çekiyordu. Pisciotta, Guiliano’nun asla evlenmemesi gerektiğini bir kez daha belirtmişti.

Guiliano gülümsedi ve “Uzun süre bu şekilde devam edemeyiz, farklı bir yaşama hazırlanmalıyız... Yarın bütün işimizi bitirene kadar çevrenin sıkı bir şekilde korunmasını sağla,” dedi.

Pisciotta başını salladı. Justina’nın yemek pişirdiği kamp ateşine bakarak, “Ne güzel bir kız,” dedi “Burnumuzun dibinde büyüyüp onu asla fark etmediğimizi düşünebiliyor musun? Fakat dikkatli ol, babası sinirli olduğunu söylüyor. Silahlarına dokunmasına izin verme.”

Yine sinsi bir Sicilyalı iğnelemesiydi fakat Guiliano duymamış göründü. Pisciotta, bahçe duvarından atlayarak zeytin bahçesinde kayboldu.

Justina topladığı çiçekleri, şatoda bulduğu eski bir vazoya koyarak sofraya incelik katmıştı. Pişirdiği tavşan yahnisini, zeytinyağlı ve sirkeli tahta bir kap dolusu salatayla birlikte servis yaparken, Turi, onun biraz sinirli ve üzgün olduğunu gözledi. Muhtemelen silah seslerinden ve Aspanu Pisciotta’nın bu Cennet Bahçesi’nde asık suratı ve üstünden sarkan kara silahlarla aniden belirivermesinden kaynaklanıyordu.

Karşı karşıya oturarak yavaşça yerken, kötü bir aşçı değil diye düşündü Guiliano. Tekrar yemek koyarken ve şarap bardağını doldururken de hızlıydı, annesi tarafından iyi eğitilmişti. İyi yemek yediğini de fark etti hoşuna giderek, mıy mıy değildi. Bu sırada Justina da ona bakıyordu, “Yemek anneninki kadar iyi olmuş mu?” diye sordu.

“Daha iyi,” dedi. “Fakat bunu ona asla söyleme.”

Justina, hâlâ bir kedi gibi bakıyordu. “Ya La Venera’nınkiler, onunkiler kadar da iyi mi?”

Turi Guiliano, daha önce genç bir kızla hiç ilişki kurmamıştı. Şaşırmıştı fakat taktiksel zekâsı, soruyu hemen süzgeçten geçirdi. Bir sonraki adım La Venera ile seks üzerine gelebilirdi. Bu tür sorular duymak ya da cevaplamak istemiyordu. Ona karşı duyguları, bu genç kıza hissettikleri gibi değildi; yine de La Venera’ya karşı sevecenliği ve saygısı vardı. Justina’nın hiç bilmediği trajediler yaşamış ve çok büyük acılar çekmişti.

Justina’ya ciddiyetle gülümsedi. Justina masayı toplamak için kalkmıştı fakat cevabını bekledi. Guiliano, “La Venera mükemmel bir aşçıydı, seni onunla kıyaslamak haksızlık olur,” dedi.

Başının üstünden bir tabak uçarken Guiliano kahkahalarla gülmeye başladı. Böylesi bir ev sahnesinin parçası olduğu ve genç kızın yüzündeki tatlılık ve uysallık ilk kez sıyrıldığı için eğlenerek gülüyordu. Fakat Justina ağlamaya başladığında onu kolları arasına aldı.

Sicilya’da aniden çöken alacakaranlığın gümüş renginde duruyorlardı. Simsiyah saçlarının arasından çıkan gül pembesi kulağına fısıldadı. “Şaka yapıyordum. Dünyadaki en iyi aşçı sensin.” Bunları söylerken yüzünü kızın boynuna gömmüştü ve Justina onun gülümsediğini göremedi.

Birlikte son gecelerinde sevişmekten daha çok konuştular. Justina ona La Venera hakkında sorular sordu, Guiliano bu ilişkinin geçmişte kaldığını ve unutulduğunu söyledi. Justina gelecekte nasıl görüşeceklerini sordu. Guiliano onu Amerika’ya göndermeyi planladığını ve kendisinin de oraya geleceğini anlattı. Fakat babası, bunu zaten söylemişti; o sadece buradayken nasıl görüşeceklerini merak ediyordu. Guiliano, kendisinin kaçamayabileceği ihtimalini, Justina’nın hiç aklına getirmediğini fark etti. Trajik sonları hayal edebilmek için çok gençti.

Babası sabah şafakta gelmişti. Justina, gitmeden önce Guiliano’ya son bir kez daha sıkıca sarıldı.

***

GUILIANO, yıkık şatodaki şapele giderek, Aspanu Pisciotta’nın şefleri getirmesini bekledi. Bu arada, şapele sakladığı silahlarını

kuşanmıştı.

Nikâhtan hemen sonra Başkeşiş Manfredi'ye; Stefan Andolini ve Passatempo'nun Portella della Ginestra'daki katliamdan iki gün önce Don Croce ile buluştuklarından söz etmişti. Başkeşiş'e, oğluna zarar vermeyeceği güvencesini verdi fakat gerçeği bilmesi gerekiyordu. Başkeşiş bütün hikâyeyi anlattı. Turi'nin tahmin ettiği gibi, oğlu ona günah çıkartmıştı.

Don Croce, Stefan Andolini'den Passatempo'yu, Villaba'da gizli bir toplantı için getirmesini istemişti. İki adam konuşurken Andolini'nin odanın dışında beklemesi emredilmişti. Katliamdan yalnızca iki gün önceydi. Bir Mayıs trajedisinin ardından her şeyi anlayan Stefan Andolini, Passatempo'nun önünü kesmiş, o da Don Croce'nin emirlere uymamak ve makineli tüfek ateşini kalabalığa çevirmek için kendisine yüklü bir para verdiğini kabul etmişti. Fakat, eğer Guiliano'ya bu konudan söz ederse Andolini'nin de pazarlığın içinde olduğuna yemin edeceğini söylemişti. Bu yüzden Andolini, babası Başkeşiş Manfredi dışında kimseye bir şey söylemeye çekinmişti. Manfredi de ona ağzını kapalı tutmasını öğütlemişti. Katliamdan bir hafta sonra Guiliano öylesine öfkeli bir üzüntü içindeydi ki, her ikisini de infaz edeceğinden emindi.

Guiliano, Başkeşiş'e oğluna zarar vermeyeceği konusunda güvence vererek, Pisciotta'ya talimatlarını verdi. Fakat konuyu, Justina Montelepre'ye döndükten sonra halledeceklerini söylemişti. Güveyi rolü oynamadan, kasabı oynamak istemiyordu.

Şimdi, yıkık Norman şatosunun şapelinde bekliyordu. Tavanı, Akdeniz'in mavi gökyüzüydü. Aspanu Pisciotta, şeflerini içeri aldığında, Guiliano sırtını sunak kalıntılarına dayadı. Silahıyla, Passatempo ve Stefan Andolini'ye hâkim bir konumda duran Çavuş'a konuyu Pisciotta özetlemişti. İki adam, sunağın önündeki Guiliano'ya doğru döndürüldüler. Hiçbir şeyden haberi olmayan Terranova şapelin taş sıralarından birinde oturuyordu. Uzun geceler boyunca çevrenin güvenliğini sağlayan ekibe kumanda etmiş ve yorgunluktan tükenmiş durumdaydı. Guiliano, hiçbirine Passatempo'ya ne yapacağından bahsetmemişti.

Guiliano, Passatempo'nun vahşi bir hayvan gibi, diğerlerinden tavrından atmosferdeki değişiklikleri ve tehlikenin kokusunu sezebileceğini biliyordu. Bu yüzden Passatempo ile ilişkisinde aynı

şekilde davranmaya dikkat etmişti. Aralarında her zaman diğerlerinden daha fazla mesafe bırakmıştı. Aslında Passatempo'nun vahşiliği kendisini tiksindirdiği için onu ve çetesini uzağa, Trapani'ye yakın bölgeyi kontrol etmek üzere atamıştı. Passatempo'yu, ihbarcıları infaz etmek ve inatçı "Konukları" fidyelerini ödemeye ikna etmek için kullanıyordu. Passatempo'nun görünüşü bile genellikle tutukluları korkutur ve müzakereleri kısaltırdı, fakat bu yeterli gelmezse, Passatempo, fidye ödenmediği takdirde onlara ve ailelerine neler yapacağını öyle büyük bir keyifle anlatırdı ki, "Konuklar" mümkün olduğu kadar çabuk salıverilmek için pazarlık etmezlerdi.

Guiliano, tabancasını Passatempo'ya doğru çevirerek, "ayrılmadan önce bütün borçlarımızı halletmeliyiz. Emirlerime uymadın, Portella della Ginestra'daki insanları katletmek için Don Croce'den para aldın," dedi.

Terranova dikkat kesildi; Guiliano'nun bunu, kimin suçlu olduğunu bulmak için mi yaptığını anlamaya çalışıyor ve kısılmış gözlerle kendi güvenliğinden şüphe ederek bakıyordu. Belki o da suçlanacaktı. Kendini korumalıydı, fakat bu sırada Pisciotta'nın da silahını Passatempo'ya çevirdiğini gördü.

Guiliano, tedirgin bir şekilde bakınan Terranova'ya dönerek, "Senin ve ekibinin emirlerime uyduğunuzu biliyorum. Fakat Passatempo uymadı. Bunu yaparak senin yaşamını da tehlikeye attı, eğer gerçeği bulamasaydım, ikinizi de infaz ederdim. Fakat şimdi hesabımız onunla," dedi.

Stefan Andolini'nin tek kası oynamamıştı. Yine kaderine güveniyordu. Guiliano'ya sadık kalmıştı ve Tanrıya inananların, ondan bir kötülük gelmeyeceğine inanmaları gibi o da bir zarar görmeyeceğine kesinlikle inanıyordu.

Passatempo da biliyordu. Derin hayvani içgüdüsüyle, ölümünün kapıda olduğunu sezmişti. Kendi vahşiliği dışında kimse ona yardım edemezdi, ancak üzerine iki silah doğrultulmuştu. Yalnızca zaman kazanmaya çalışabilir ve fırsat bulduğunda saldırıya geçebilirdi. "Bana parayı ve mesajı Stefan Andolini verdi," dedi, Andolini'nin kendini korumak için bir hareket yapacağını ve bu arada bir saldırı fırsatı doğabileceğini umarak.

Fakat karşılık yine Guiliano’dan geldi, “Andolini günahlarını itiraf etti ve eli asla makineli tüfeklere dokunmadı. Don Croce beni aldatmak için onu kandırdı.”

Passatempo, hayvani bir şaşkınlıkla, “Yüzlerce kişiyi öldürdüm, asla şikâyet etmedin. Portella, neredeyse iki yıl önceydi. Yedi yıldır birlikteyiz ve sana yalnızca bir kez itaat etmedim. Don Croce, bu olaya üzülmeyeceğine dair güvence vermişti. Ayrıca öldürdüğümüz bunca adamın yanında birkaç tane daha ne fark eder ki? Sana asla kişisel olarak sadakatsizlik yapmadım,” dedi.

Guiliano o anda, bu adama yaptığı işin kötülüğünü anlatmanın imkânsız olduğunu fark etti. Bu olay niçin onu bu kadar incitmişti? Ne farkı vardı? Yıllarca, kendisi değil miydi, aynı derecede korkunç işleri emreden? Berberin infazı, sahte papazın çarmıha gerilmesi, adam kaçırmalar, *carabinieri*nin katledilmesi, muhbirlerin acımasızca öldürülmesi? Eğer Passatempo doğuştan bir vahşiyse kendisi neydi, Sicilya’nın Koruyucusu mu? İnfazı gerçekleştirmek için gönülsüzlük hissetti. Bu yüzden kısa kesmek istedi, “Sana günahlarını bağışlatmak için zaman veriyorum. Diz çök ve duanı et,” dedi.

Diğer adamlar, onu korkunç sonunda yalnız bırakmak için uzaklaşırken, Passatempo diz çöker gibi yaparak Guiliano’ya doğru atıldı. Ancak Guiliano buna hazırlıklıydı, onu karşılamak için bir adım attı ve tetiğe dokundu. Kurşunlar Passatempo’yu havada yakaladı, vücudu ileri doğru fırlayarak düşerken Guiliano’yu sıyırdı.

Öğleden sonra, Passatempo’nun cesedi, dağda gezen *carabinieri* tarafından bulundu. Ufak bir not iliştirilmişti. GUILIANO’YA İHANET EDEN HERKES ÖLÜR

BEŞİNCİ KİTAP
TURI GUILIANO
VE
MICHAEL CORLEONE
1950

YİRMİ BEŞİNCİ BÖLÜM

MICHAEL, ani bir sesle irkildiğinde derin uykudaydı. Kanı çekilmiş gibiydi. Yatak odası tümüyle karanlıktı; ayın soluk limoni ışığını engellemek için tahta panjurları sıkıca kapamıştı. Ses yoktu, fakat şu anda kalbinin hızlı atışıyla kırılan bir korku dinginliği içindeydi. Odanın içinde biri vardı, bunu hissedebiliyordu.

Yatakta döndü, yerde koyu bir gölge varmış gibi görünüyordu. Uzandı ve başucundaki lambayı yaktı. Gölge keskinleşti, siyah Meryem'in parçalanmış kafasını gördü. Heykelin masadan düşerek kendisini uyandırdığını düşündü. Gevşedi ve rahatlayarak gülümsedi. O anda, kapı tarafında hafif bir hışırtı duydu. Hızla döndü ve lambanın loş portakal rengi ışığında, Aspanu Pisciotta'nın kemikli karanlık yüzünü gördü.

Arkasını kapıya dayamış döşemede oturuyordu. Bıyıklı ağzında muzaffer bir sırıtma yayılıyordu, sanki bu kadar korumaya, sığınağınızın bunca güvenliğine rağmen, der gibiydi.

Michael, masada duran kol saatine baktı. Üçtü. "Ziyaret için tuhaf saatler seçiyorsun, ne bekliyordun?" diye sordu. Yataktan kalkarak hızla giyindi ve panjurları açtı. Ay ışığı odaya görünüp kaybolan bir hayalet gibi girdi. "Beni niçin uyandırmadın?" diye sordu Michael.

Pisciotta, sokmak isteyen bir yılanın, başını yukarı doğru kaldırması gibi ayakları üstünde doğruldu. "Uyuyan insanları seyretmekten hoşlanırım. Bazen rüyalarında sırlarını açıklarlar," dedi.

"Sırları asla söylemem," diye karşılık verdi Michael. "Rüyalarımda bile." Terasa çıktı ve Pisciotta'ya bir sigara tuttu. Birlikte içtiler. Michael, Pisciotta'nın göğsündeki, bastırılmış öksürük tıkırtısını duyabiliyordu ve aslında yüzü, ay ışığında bile berbat görünüyordu, iskelet gibiydi.

Bir an sessizlik hâkim oldu. Sonra Pisciotta, "Vasiyetnameyi görebildin mi?" diye sordu.

“Evet,” dedi Michael.

Pisciotta içini çekti. “Turi bana dünyadaki herkesten daha çok güvenir” dedi. “Hatta canını emanet edecek kadar. Şimdi bile onunla temas kurabilecek tek kişiyim. Fakat Vasiyetname konusunda bana güvenmedi. Sende mi?”

Michael bir an tereddüt etti. Bu Pisciotta’yı güldürdü. “Turi gibisin,” dedi.

“Vasiyetname Amerika’da,” dedi Michael. Babamda güvende. Tunus yolunda olduğunu Pisciotta’nın bilmesini istememişti çünkü hiç kimsenin bilmesini istemiyordu.

Michael aklına gelen soruyu sormaya korkuyordu. Pisciotta’nın kendisini bu kadar gizlice ziyaret etmesinin tek bir nedeni olabilirdi. Tek bir nedenle villayı saran korumalardan kaçmak için riske girebilirdi. Yalnızca Guiliano ortaya çıkmaya hazırsa. “Guiliano ne zaman geliyor?” diye sordu.

“Yarın akşam,” dedi Pisciotta. “Fakat buraya değil.”

“Neden?” diye sordu Michael. “Burası güvenli bir yer.”

Pisciotta güldü. “Fakat ben içeri girdim, değil mi?”

Michael bu gerçek nedeniyle sinirlendi. Acaba korumalardan Don Domenic’in emriyle mi geçebilmişti ya da hatta onun tarafından bizzat mı getirilmişti, merak etti. “Kararı verecek olan Guiliano,” dedi.

“Hayır,” dedi Pisciotta. “Onun için ben karar vermeliyim. Ailesine güvende olacağına dair söz verdin. Fakat Don Croce burada olduğunu biliyor, Müfettiş Velardi de. Her yerde casusları var. Guiliano için ne planlıyorsun? Bir düğün mü, bir doğum günü partisi mi? Yoksa bir cenaze mi? Bize ne çeşit bir aptallık hazırlıyorsun? Burada, Sicilya’da hepimizin eşek olduğunu mu sanıyorsun?” Bunu kızgın bir tonla söylemişti.

“Sana kaçış planımı söylemeyeceğim,” dedi Michael. “Bana güvenirsin ya da güvenmezsin, seçim senin. Guiliano’yu nereye getireceğini söyle, orada olacağım. Ya da söyleme ve ben yarın gece Amerika’da güvendeyken sen ve Guiliano hayatlarınızı kurtarma peşinde koşmaya devam edin.”

Pisciotta, güldü ve “Gerçek bir Sicilyalı gibi konuşuyorsun,” dedi, “bu ülkede yıllarını boşa geçirmemişsin.” İçini çekti. “Nihayet sona ereceğine inanamıyorum. Neredeyse yedi yıl; savaş, koşturma, ihanet ve öldürme ile geçti. Fakat Turi ve ben, Montelepre’nin

krallarıydık, her ikimiz de yeterince zafer kazandık. Onunki yoksullar, benimki kendim içindi. Önce asla inanmamıştım fakat dağa çıkmamızın ikinci yılında, bana ve bütün çeteye ispatladı. Unutma onun ikinci kumandanıyım, kuzeniyim ve en çok güvendiği adamım. Onunki gibi altın tokalı kemer takıyorum; bunu bana kendisi verdi. Fakat Partinico'da bir çiftçinin genç kızını baştan çıkarttım ve hamile bıraktım. Babası Guiliano'ya şikâyet etti. Biliyor musun Turi ne yaptı? Beni bir ağaca bağladı ve kamçıladı. Çiftçinin ya da diğer adamlarımızın önünde değil. Bana böyle bir saygısızlık asla yapmazdı. Bizim sırrımızdı. Fakat biliyordum ki emirlerine bir daha itaatsizlik edersem, beni öldürürdü. İşte bizim Turi." Ağzına getirirken eli titriyordu. Solan ay ışığında minik bıyığı, siyah kemik üzerindeki ince gümüşler gibi parladı.

Ne tuhaf bir hikâyeydi ve bunları ona niçin anlatıyordu? Michael üzerinde fazla durmadı.

Yatak odasına geri döndüklerinde Michael panjurları yeniden kapattı. Pisciotta, siyah Meryem'in kesik başını yerden alarak Michael'a uzattı. "Seni uyandırmak için yere atmıştım," dedi. Vasiyetname içindeydi, değil mi?"

"Evet," dedi Michael.

Pisciotta'nın yüzü sarkmıştı. "Maria Lombardo bana yalan söyledi. Onda olup olmadığını sordum. Hayır, dedi. Ve sonra benim gözlerimin önünde sana verdi." Acıyla güldü. "Onun için bir oğul gibi oldum," dedi. Bir an durdu, "O da benim için bir anne gibiydi."

Pisciotta, bir sigara daha yaktı. Masadaki sürahide hala biraz şarap vardı. Michael, ikisi için de doldurdu. Pisciotta, minnetle içerek teşekkür etti. Ardından, "Şimdi işimize dönmeliyiz," dedi, "Guiliano'yu sana, Castelvetrano kasabasının dışında teslim edeceğim. Açık bir arabayla gel ki, seni tanıyabileyim, doğruca Trapani'den gelen yolu izle. Uygun bulduğumuz bir noktada önüne çıkacağız. Eğer tehlike varsa bir kep giy ki, ortaya çıkmayalım. Buluşma şafak vakti olacak. Bunu yapabileceğine inanıyor musun?"

"Evet," dedi Michael. "Her şey ayarlandı. Bu arada sana söylemem gereken bir şey var: Stefan Andolini, Profesör Adonis ile olan randevusuna gelmedi. Profesör çok endişeliydi."

Pisciotta ilk kez irkildi. Sonra omuzlarını silkti. "Küçük adam, her zaman kötü şans getirir," dedi. "Şimdi yarın şafak vaktine kadar

birbirimize hoşça kal demeliyiz.” Michael’ın elini kendi elleri arasına aldı.

Michael, birdenbire, “Bizimle Amerika’ya gel,” dedi.

Pisciotta, başını salladı. “Bütün yaşamım boyunca Sicilya’da yaşadım ve hayatımı sevdim. Bu yüzden gerekirse Sicilya’da ölmeliyim. Fakat teklifine teşekkür ederim.”

Michael, bu sözler üzerine tuhaf bir şekilde ürperdi. Pisciotta üzerine çok fazla bilgi sahibi olmamasına rağmen, bu adamın Sicilya’nın topraklarından ve dağlarından başka bir yere götürülemeyeceğini sezdi. Çok vahşiydi, çok kana susamıştı; rengi, sesi tümüyle Sicilyalıydı. Asla yabancı bir toprağa güvenmezdi.

“Seni kapıya kadar geçireyim,” dedi Michael.

“Hayır,” dedi Pisciotta. “Küçük toplantımız sır olarak kalmalı.”

***

PISCIOTTA ayrıldıktan sonra, Michael tekrar yatağına uzandı fakat uyku tutmuyordu. Sonunda Turi Guiliano ile yüz yüze görüşecekti; beraber Amerika’ya seyahat edeceklerdi. Guiliano’yu nasıl bulacağını merak ediyordu. Efsanesi gibi miydi? Onun da kahramanı olacak mıydı? Yataktan kalktı ve panjurları açtı. Şafak nihayet söküyordu, gökyüzünde yükselen güneşi izledi. Bir motor, denize vuran sabah güneşinin parlak ışıklarında, altın yollar oluşturarak iskeleye doğru yanaşıyordu. Villadan hızla çıktı ve sahile Peter Clemenza’yı karşılamaya gitti.

Birlikte kahvaltı ederken Michael ona Pisciotta’nın ziyaretinden bahsetti. Clemenza, Pisciotta’nın, sıkı korunan villaya gizlice girmesine şaşırmış görünmedi.

Sabahın kalanını, Guiliano ile buluşma planları yaparak geçirdiler. Villada, olağanüstü bir hareket olup olmadığını gözleyen casuslar olabilirdi; otomobil kolu kesinlikle dikkat çekerdi. Muhtemelen Michael da yakından izleniyordu. Aslında, Müfettiş Velardi’nin komutası altındaki Sicilya Polisi’nin herhangi bir müdahalede bulunmayacağını düşünüyorlardı fakat yine de hainlerin ne yapacağını kim bilebilirdi?

Planlarını bitirdiklerinde öğle olmuştu. Yemeklerini yedikten sonra, Michael dinlenmek için odasına çekildi. Gece uzun olacaktı, bu yüzden biraz uyumak istiyordu. Peter Clemenza’nın ise halletmesi

gereken birçok ayrıntı vardı, adamlara talimatları verecek, nakil işini ayarlayacak ve abisi Don Domenic'e eve dönüşü hakkında bilgi verecekti.

Michael odasındaki panjurları kapattı ve yatağa uzandı. Vücudu kaskatıydı; uyuyamadı. Sonraki yirmi dört saat içinde korkunç şeyler olabilirdi. İçinde kötü bir his vardı. Fakat bunlardan sıyrılarak Long Island'daki evine dönmenin hayalini kurmaya başladı; annesi ve babası onu kapıda bekliyordu, uzun sürgünü sona eriyordu.

YİRMİ ALTINCI BÖLÜM

EŞKIYALIĞININ yedinci yılında, Turi Guiliano, dağdaki krallığından ayrılması ve ana rahmine düştüğü Amerika'ya gitmesi gerektiğini biliyordu. Çocukken ailesinin sürekli hikâyelerini anlattıkları yerdi, Amerika. Yoksullar için adaletin olduğu; hükümetin, zenginlere uşaklık etmediği; beş parasız Sicilyalıların bile dürüstçe çalışarak zengin olabildikleri muhteşem ülke.

Don Croce, arkadaşlıklarına dayanarak, Guiliano'nun kurtarılmasına ve Amerika'ya yerleşmesine yardım etmesi için Don Corleone ile ilişki kurmuştu. Turi Guiliano, Sicilya'yı terk etmesinin esas olarak Don Croce'nin çıkarına hizmet ettiğini oldukça iyi anlamıştı fakat başka bir seçeneği olmadığını da biliyordu. Çetesinin gücü kalmamıştı.

Bu dağlar, tam yedi yıl onun sığınağı olmuştu. Şimdi ise artık onları terk etme zamanıydı. Bu gece Aspanu Pisciotta ile buluşmak üzere yola çıkabilir ve kendini Amerikalının, Michael Corleone'nin ellerine bırakabilirdi.

Krallığını, gücünü, ailesini ve bütün yoldaşlarını terk edebilecek miydi? Dağları istila edilmişti; orduları yok olmuştu; en büyük koruyucusu olan Sicilya halkı, Albay Luca'nın Özel Kuvvetleri tarafından ezilmişti. Eğer kalırsa bazı başarılar kazanabilirdi fakat yenilgi kaçınılmaz sondu. Şimdi başka seçeneği yoktu.

Turi Guiliano, luparasını taktı, tabancasını aldı ve Palermo'ya doğru uzun yolculuğuna başladı. Beyaz kolsuz bir gömlek, onun üstüne de yedek şarjörlerin bulunduğu geniş cepli deri bir ceket giymişti. Saati, dokuzu gösteriyordu ve ay ışığının ürkekliğine karşın, gün ışığının izleri hâlâ silinmemişti. Tek başına ilerliyordu. Ne kadar korkusuzca yürüse de Eşkıyaları Bastırma Özel Kuvvetinin ve dolaşan devriyelerin tehlikesini hissediyordu. Yıllar boyunca tam bir görünmezliğe bürünmüştü. Bu bölgede yaşayan herkes pelerinlerini üstüne atardı. Devriyeler gelirse hemen haber verirler; tehlike anında

onu korurlar ve evlerinde saklarlardı. Saldırıya uğrarsa, çobanlar ve çiftçiler tekrar onun bayrağı altında toplanırlardı. Asla ona ihanet etmezlerdi; onların savunucusuydu.

***

EVLİLİĞİNİ takip eden aylarda, Albay Luca'nın Özel Kuvvetleriyle Guiliano'nun çetesi sık sık karşı karşıya geliyordu. Albay Luca; Passatempo'nun öldürülmesinin ihbarını almıştı, gazeteler, Guiliano'nun en korkulan şeflerinden birinin Özel Kuvvetin kahraman askerleri tarafından şiddetli bir çatışma sonunda öldürüldüğünü kocaman manşetlerle duyurmuştu. Albay Luca, elbette ki cesedin üstüne bırakılan notu gizlemişti fakat Don Croce, Müfettiş Velardi'den gerçeği öğrendiğinde, Guiliano'nun Portella della Ginestra'daki ihanetin tümüyle farkında olduğunu anlamıştı.

Albay Luca'nın beş bin kişilik ordusu, Guiliano üzerinde yoğun bir baskı uyguluyordu. Artık malzeme almak için Palermo'ya ya da annesi ile Justina'yı ziyaret etmek için Montelepre'ye gidemiyordu. Adamlarından çoğu, ihanete uğramış ve öldürülmüştü. Bir kısmı kendi istekleriyle Cezayir ya da Tunus'a göç etmişti. Bazıları da kaçmıştı. Şimdi, mafya da aktif olarak karşı koyuyor ve geniş ağını Guiliano'nun adamlarını *carabinieri*nin eline teslim etmek için kullanıyordu.

Ve sonunda, şeflerinden biri alaşağı edilmişti.

Terranova şanssızdı ve erdemliliği, ona felaket getirmişti. Passatempo'nun vahşiliği, Pisciotta'nın şeytani kurnazlığı, *Fra Diavalo*'nun korkunçluğu ve Guiliano'nun taktik zekâsı onda yoktu. Zekiydi, fakat aynı zamanda sevgi dolu bir tabiatı vardı. Bu yüzden, Guiliano genellikle yoksullara para ve mal dağıtmak için ya da kaçırdığı kurbanlarıyla arkadaşlık kurması için onu kullanırdı. Guiliano'nun propagandasını yapmak için gecenin karanlığında Palermo'yu posterlerle donatan, Terranova ve çetesiydi. Genellikle daha kanlı operasyonlarda rol almazdı.

Sevgiye ve şefkate ihtiyaç duyan bir adamdı. Birkaç yıl önce, Palermo'da üç çocuklu dul bir kadınla ilişkisi olmuştu. Kadın onun bir eşkıya olduğunu asla bilmemişti; tatillerini Sicilya'da geçiren Roma'da bir hükümet görevlisi olduğunu sanıyordu. Yaptığı para yardımına ve çocukları için aldığı hediyelere minnettarlık duyuyordu.

Böylece ona ihtiyaç duyduğu şefkat ve ilgiyi gösterdi. Ziyaretlerine geldiğinde güzel yemekler yaparak giysilerini yıkadı. Ve minnettar bir tutkuyla aşk yaptı. Böylesi bir ilişki mafyanın geniş ağından gizli tutulamazdı ve Don Croce bu bilgiyi uygun bir zamanda kullanmak üzere sakladı.

Justina'nın, Guiliano'yu ziyaretlerinde onu koruma görevi Terranova'nındı. Ve onun güzelliği, Terranova'da özlem duygusunu uyandırmıştı, bu yüzden güvenli olmadığını bile bile, metresini son bir kez ziyaret etmeye karar verdi. Onu ve çocuklarını gelecek yıllarda ayakta tutmaya yarayacak bir miktar para da vermek istiyordu.

Ve bir gece tek başına Palermo'ya süzüldü. Kadına parayı vererek uzun bir süre onu göremeyebileceğini söylediğinde kadın ağlayarak karşı çıktı. Sonunda Terranova gerçek kimliğini açıkladı. Kadın şaşırmıştı, çünkü davranışları çok yumuşak, mizacı çok nazikti ve bu adam şimdi Guiliano'nun en büyük şeflerinden biri çıkmıştı. Kadın yine de onunla ateşli bir tutkuyla sevişti, üç çocukla birlikte mutlu bir gece geçirdiler. Terranova onlara kâğıt oynamayı öğretmiş ve kazandıklarında gerçek para vererek hepsini eğlendirmişti.

Çocukları yataklarına yatırdıktan sonra da, şafağa kadar aşk yapmayı sürdürdüler. Şafakta Terranova gitmek için hazırdı. Kapıda son kez sarıldıktan sonra dışarı çıktı. Küçük caddede, katedralden önceki ana meydana doğru aceleyle yürüdü. Vücudunda mutlu bir doygunluk hissediyordu. Kafası huzur içindeydi. Rahat ve korumasızdı.

Sabahın sessizliği, birden motorların gürültüsüyle bozuldu. Üç siyah araba ona doğru hızlandı. Meydan bir anda her taraftan çıkan silahlı adamlarla doldu. "Teslim ol" çağrısını duydu.

Terranova, katedrale son kez baktı, aziz heykellerini; mavi ve sarı balkonları gördü, güneş, mavi gökyüzünde yükseliyordu. Böylesi güzellikleri son kez gördüğünü biliyordu, yedi yıllık şans sona ermişti. Yapacağı tek bir şey vardı.

Sanki ölümün üzerinden atlayarak kendini güvenli bir evrene fırlatabilecekmiş gibi, büyük bir sıçrayış yaptı. Vücudu, yana doğru uçup yere çarparken, silahını çekti ve ateşledi. Bir asker sendeleyerek bir dizinin üstüne düştü. Terranova, tetiği tekrar çekmek istedi fakat bir anda vücuduna yönelen yüzlerce mermi,

buna engel oldu. Fakat yine de bir şekilde şanslı sayılırdı, her şey o kadar çabuk olmuştu ki, metresinin ona ihanet edip etmediğini düşünmeye fırsatı olmamıştı.

***

TERRANOVA'NIN ölümü, Guiliano'nun gelmekte olan korkunç sonu net bir şekilde görmesine yol açmıştı. Çetesinin devrinin kapandığını biliyordu. Artık başarılı karşı saldırılar yapamaz, dağlarda saklanamazdı. Fakat her zaman böyle bir ihtimali düşünmüş, kendisinin ve şeflerinin kaçabileceğini öngörmüştü, ölüme gitmeyeceklerdi. Şimdi, çok az zaman kaldığını biliyordu. Her zaman yapmayı istediği bir şey vardı ve Çavuş Canio Silvestro'yu çağırttı.

"Bizim zamanımız sona erdi," dedi Silvestro'ya. "Bir zamanlar bana İngiltere'de seni koruyacak arkadaşların olduğunu söylemiştin. Şimdi gitme zamanın geldi. İznin var."

Çavuş Silvestro başını sallayarak, "Sen Amerika'da güvende olduğunda," dedi. "Bana hâlâ, ihtiyacın var. Sana asla ihanet etmeyeceğimi biliyorsun."

"Biliyorum," dedi Guiliano. "Sen de benim sana olan duygularımı biliyorsun. Asla gerçek bir eşkıya olmadın. Her zaman bir asker ve polistin. Kalbin her zaman yasalara uygundu. Bu yüzden her şey sona erdiğinde kendine yeni bir hayat kurma şansına sahipsin. Kalanımız için bu zor olacak. Biz her zaman eşkıya kalacağız."

Silvestro, "Seni asla eşkıya olarak düşünmedim," dedi.

"Ben de," dedi Guiliano, "Yine de bu yedi yılda ne yaptım? Adalet için mücadele ettiğimi düşündüm. Yoksullara yardım etmeyi denedim. Sicilya'yı özgürleştirmeyi umdum. İyi bir adam olmak istedim. Fakat yanlış zamanda ve yanlış yöntemlerle. Şimdi, hayatlarımızı kurtarmak için ne gerekiyorsa yapmalıyız. Ve sen İngiltere'ye gitmelisin. Senin güvende olduğunu bilmek beni mutlu edecek." Sonra Silvestro'yu kucaklayarak, "Benim gerçek dostumsun," dedi "ve bunlar sana son emrimdir."

***

TURİ GUILIANO, mağarasını akşam karanlığında terk ederek, Aspanu Pisciotta'dan haber bekleyeceği Palermo'nun hemen dışındaki Cappuccini manastırına doğru hareket etti. Keşişlerden biri çetenin gizli üyelerindendi ve manastırın yer altı tünellerinde, katakomplarda* görevliydi. Bu tünellerde yüzlerce mumyalanmış ceset yatıyordu.

I. Dünya Savaşı'ndan yüzlerce yıl önce; zengin ve soylu ailelerin, manastır duvarlarına elbiseleriyle gömülmeleri adetti. Öldüklerinde, cenaze töreninden sonra cesetler manastıra teslim edilirdi. Keşişler bedeni muhafaza etmenin ustalarıydı. Cesetleri altı ay kadar hafif bir ısıya maruz bırakırlardı, böylece vücudun yumuşak kısımları kururdu. Bu süreçte deri büzüşür, hatlar ölüm tarafından çarpıtılırdı, biraz korkulu, biraz tuhaf, fakat izleyici için tümüyle dehşet vericiydi. Daha sonra kostümleri giydirilir ve cam tabutlara konulurdu. Bu tabutlar, duvarlardaki oyuklara yerleştirilir ya da tavandan tellerle sarkıtılırdı. Ölülerin bazıları, iskemlelere oturtulur, bazıları da duvara yaslanmış şekilde ayakta dururdu. Kostümlü bebekler gibi cam muhafazalarda korunanlar da vardı.

Guiliano, katakompun küf kokulu taşlarına oturarak, sırtını bir tabuta yasladı. İçerdeki yüz yıllık ölüleri inceledi. Mavi ipek fırfırlı üniforması içinde, başında bir miğfer, elinde bir kılıçla Kraliyet Mahkemesi'nin bir şövalyesi; Fransız tarzı beyaz peruklu ve yüksek topuklu botlar giymiş bir hükümdar maiyeti; kırmızı cüppesi içinde bir Kardinal; tacını takmış bir başpiskopos vardı. Cam bir muhafazanın içinde de beyaz fırfırlı bir gece elbisesi giymiş, beyaz eldivenli bir genç kız bulunuyordu.

Guiliano, orada geçirdiği iki gece iyi uyuyamadı. Kim uyuyabilirdi ki? Bunlar son üç, dört yüzyılın en büyük soylularıydı. Bu şekilde kurtlardan kaçabileceklerini düşünmüşlerdi. La Venera'nın kocası gibi sokakta ölmek çok daha iyiydi.

Aslında Guiliano'yu uyutmayan, içini kemiren kuşkuydu. Don Croce, o hafta, saldırıdan nasıl kurtulmuştu? Operasyonun mükemmel bir şekilde planlandığını biliyordu. Portella della Ginestra'daki katliam hakkında gerçeği öğrendiğinden beri bunu düşünüyordu. Don, çok iyi korunuyordu, fakat savunmasında çok küçük de olsa bir çatlak bulunmalıydı. Guiliano sonunda, çok sıkı korunan Palermo'daki Umberto Oteli'nde Don kendini güvende

hissederken saldırmanın en iyi zaman olduğuna karar vermişti. Çetesinin casusu olan garsonlardan biri, Don'un programını ve muhafızların planını sızdırmıştı. Guiliano bu bilgiyle, saldırının başarıya ulaşacağından emindi.

Saldırı için otuz adamıyla Palermo'da buluşacaktı. Michael Corleone'nin ziyaretini ve Don'la öğle yemeği yiyeceğini biliyordu. Bu yüzden Michael'ın ayrıldığı rapor edilene kadar beklediler. Öğleden sonra yirmi adamı, otele önden saldırarak bahçedeki muhafızları bertaraf için harekete geçti. Birkaç dakika sonra, kalan on adamıyla birlikte, bahçe duvarını dinamitleyerek açtıkları delikten içeri girdiler. Guiliano, bu gruba liderlik ediyordu. Bahçede yalnızca beş koruma kalmıştı; Guiliano ateş ederek birini vurdu. Diğer dördü kaçarken, Guiliano hızla, Don'un süitine koştu fakat kimse yoktu. İçerde hiçbir koruma bulunmamasına şaşırmıştı. Bu arada çetesinin diğer müfrezesi de gelmişti. Odaları ve koridorları aradılar ama boşunaydı. Don'un koca gövdesinin bu kadar çabuk hareket etmesi imkânsızdı, bu durumdan yalnızca tek bir sonuç çıkartılabilirdi. Don, Michael'ın ayrılmasından kısa süre sonra oteli terk etmişti. Ve Guiliano, şimdi ilk kez aklına gelen düşünceyle sarsıldı. Don Croce saldırı konusunda uyarılmıştı.

Çok kötü oldu diye düşündü Guiliano. En tehlikeli düşmanını ortadan kaldırmanın yanı sıra muhteşem bir son darbe olurdu. Eğer Don Croce güneşli bahçede bulunsaydı balatlar ne söylerdi. Fakat gün gelir bir başka şans daha olurdu. Amerika'da sonsuza kadar kalmazdı.

Üçüncü sabah, yüzü ve vücudu neredeyse sorumlusu olduğu mumyalar kadar soluk Cappuccini keşişi, Pisciotta'dan bir mesaj getirmişti. Okudu, "Charlemagne'nin evinde," yazıyordu. Guiliano hemen anladı. Castelvetrano'nun usta araba sürücüsü Zu Peppino, Don Croce'nin kamyonlarını soyarken Guiliano'ya yardım etmişti ve o zamandan beri çetesinin gizli bir müttefikiydi. Üç yük arabası da, Guiliano efsanesinin figürleriyle süslenmişti. Turi ve Aspanu onun evini Charlemagne evi olarak adlandırırlardı. Buluşma zamanı önceden ayarlanmıştı.

O gece Sicilya'da son gecesiydi. Guiliano, Castelvetrano'ya doğru ilerledi. Palermo'nun dışında, çetenin gizli üyeleri olan bazı çobanları silahlı eskort olarak kullanıyordu. Adamlar yönlerini

Castelvetrano'ya doğru o kadar kolay çevirmişlerdi ki Guiliano'nun kafasında bir kuşku belirdi. Kasaba çok açık görünüyordu. Adamları gönderdi, karanlıkta uzaklaşmalarını bekledikten sonra, yolunu Castelvetrano dışındaki küçük taş eve çevirdi. Bu ev, avlusunda hepsi kendi yaşam öyküsünü anlatan üç boyalı yük arabası bulunan Zu Peppino'nun eviydi.

Zu Peppino onu görünce şaşırmamıştı. Arabalarından birini boyadığı fırçayı yere bıraktı. Kapıyı kilitledi ve Guiliano'ya, "Bir sorunumuz var," dedi. "*Carabinieri*yi, ölü bir katırın sinekleri çektiği gibi cezbediyorsun."

Guiliano, adrenalin şoku hissetti. "Luca'nın Özel Kuvveti mi?" diye sordu.

"Evet," dedi Zu Peppino. "Görünürde yoklar, caddelerde devriye gezmiyorlar. Fakat, işten dönerken araçlarından bazılarını yolda gördüm. Ayrıca başka arabacılardan da çok sayıda olduklarını duydum. Çetenin üyeleri için tuzak hazırladıklarından şüphelendik, fakat senin olabileceğini düşünmemiştik. Çünkü Güneye, dağlarından bu kadar uzağa asla gelmezsin."

Guiliano hızla düşünmeye başladı. *Carabinieri* randevuyu nasıl bilebilirdi. Aspanu'nun peşinde olabilirler miydi? Michael Corleone ya da adamları boşboğazlık mı yapmıştı? Ya da bir hain mi vardı? Her durumda Pisciotta ile Castelvetrano'da buluşamazdı. Fakat biri randevuya gelmezse diye yedek bir yer ayarlamışlardı.

"Uyarı için teşekkürler," dedi Guiliano. "Kasabada Pisciotta'ya dikkat et ve ona durumu anlat. Montelepre'ye gittiğinde de annemi ziyaret et ve ona Amerika'da güvende olduğumu söyle."

Zu Peppino, "Bu yaşlı adamın seni kucaklamasına izin ver," diyerek Guiliano'ya sarıldı ve yanaklarından öptü. "Hiç kimsenin Sicilya'ya yardım edebileceğine asla inanmadım. Ne Garibaldi'nin ne lafebesi İl Duce'nin ne de senin. Ama şimdi eğer istersen eşekleri arabaya koşar ve seni istediğin yere götürürüm."

Guiliano'nun Pisciotta ile randevusu gece yarısıydı. Şimdi saat ondu. Keşif yapmak için bilerek erken gelmişti. Ve Michael Corleone ile randevunun şafakta olduğunu biliyordu. Yedek buluşma yeri, Castelvetrano'dan en azından iki saat hızlı yürüme mesafesindeydi. Fakat Zu Peppino'yu kullanmak yerine yürümek daha iyiydi. Yaşlı adama teşekkür etti ve geceye daldı.

Yedek buluşma yeri, Selinus Akropolis adlı ünlü antik Yunan kalıntılarıydı. Castelvetrano'nun güneyinde, Mazara del Vallo'nun yakınındaydı, kalıntılar denize bakan metruk düzlükte yükseliyor, sahildeki kayalıkların başladığı yerde sona eriyordu. Selinus, İsa doğmadan önce bir depremle gömülmüştü fakat mermer kolonlar dizisi ve kapı çerçeveleri hâlâ ayaktaydı. Daha doğrusu kazı yapanlar tarafından ortaya çıkartılmışlardı. Üzüm asmaları ile kaplı, kafatası gibi delikleri olan bir çatısı vardı ve taş kolonlar yüzlerce yıllık sürede aşınmış ve grileşmişti. Akropolis, antik Yunan şehirlerinin güçlendirilmiş merkeziydi, diğerleri gibi, en yüksek yerde inşa edilmişti. Ve şimdi kalıntılar, aşağıdaki ıssız kırlara bakıyordu.

Korkunç çöl rüzgârı sirocco bütün gün esmişti. Şimdi ise denize bu kadar yakın ve gece olmasına rağmen harabeleri saran bir sis vardı. Guiliano, uzun ve zorlu yürüyüşün sonunda yorgun düşmüştü, fakat aşağıyı rahatça görebilmek için kayalıklara doğru dolaştı.

Öyle güzel bir manzaraydı ki, bir an tehlikede olduğunu unuttu. Apollo tapınağı, çarpık kolonlarıyla görkemli bir görünüme sahipti, duvarları yıkılmış yalnızca sütunlar kalmıştı, çatı halatları ve kale duvarı üstünde ay, şimdi karanlık ve boş olan sürgülü pencerenin bir yanından öbür yanına parlıyordu. Akropolisin altında şehir vardı, tek bir sütunu ayakta kalmış, düz yıkıntılarla çevrelenmiş, binlerce yıldır direnmişti. Bu ünlü "Il Fuso di la Vecchia"ydı -Yaşlı Kadının İği. Sicilyalılar, adaya yayılmış Yunan eserlerine alışıktı, onları sevecen bir şekilde küçük görürlerdi. Yaygara yapanlar yalnızca yabancılardı.

Şimdi önünde duran on iki büyük sütunu yabancılar ayağa kaldırmışlardı. Azametleri Herkülümsüydü fakat arkalarında yalnızca kalıntıların panoraması vardı. Bu on iki kolonun diplerinde, yan yana dizilerek komutanlarına dönmüş askerleri andıran taş basamaklar platformu yerden bitmiş gibi görünüyordu. Guiliano, en üst basamağa oturdu. Ceketinin altına uzanarak silahlarını çıkarttı ve bir alt basamağa koydu. Sis, kalıntılar arasında dönerek dolaşıyordu, fakat molozların üstünde yaklaşan bir kimseyi rahatça duyabilir ve herhangi bir düşmanı o kendisini görmeden görebilirdi.

Sütunlardan birine yaslandı, dinlendiği için memnundu, çünkü vücudu yorgunluktan neredeyse düşüyordu. Temmuz ayı, sanki gri-beyaz sütunların üstünden geçiyor ve denize liderlik eden kayalıklara dayanıyordu. Denizin öbür tarafı Amerika'ydı. Ve Amerika'da Justina

ile doğacak çocukları vardı. Yakında güvende olabilirdi ve bu son yedi yılda yaşadıkları bir rüya gibi gelebilirdi. Bir an, ne tür bir yaşamı olabileceğini merak etti, Sicilya dışında mutlu olabilir miydi? Gülümsedi. Bir gün geri gelir ve herkesi şaşırtırdı. Bitkinlikle içini çekti, botlarını çıkararak çoraplarını ayağından sıyırdı. Ayaklarının soğuk taşla teması hoşuna gitmişti. Cebinden çıkarttığı iki dikenli hintincirinin, gecenin serinlettiği tatlı suyu onu tazeledi. Bir eli yanında duran makineli tüfeğinde, Aspanu Pisciotta'yı bekledi.

YİRMİ YEDİNCİ BÖLÜM

MICHAEL, Peter Clemenza ve Don Domenic, birlikte erken bir akşam yemeği yemişlerdi. Eğer buluşma şafakta olacaksa, operasyon akşam karanlığında başlamalıydı. Planın üstünden bir kez daha geçtiler. Planı bir detay ekleyerek Don Domenic de onaylamıştı: Michael silahlı olmamalıydı. Eğer bir şey yanlış gider ve *carabinieri* ya da Güvenlik Polisi onları tutuklarsa, Michael'ı suçlamak için bir kozu olmamalı ve ne olursa olsun Sicilya'yı terk edebilmeliydi.

Bahçede bir sürahi şarabı bitirerek kalktılar, artık gitme zamanı gelmişti. Don Domenic, kardeşini öperek, veda etti. Michael'a döndü ve ona da hızla sarıldı. "Babana en iyi dileklerimi ilet," dedi. "Senin için dua edeceğim, daima iyi olmanı dilerim. Eğer bana yine ihtiyaç duyarsanız, her zaman hazır olduğumu bilmenizi isterim. Bir haber gönderin yeter."

Üçü birlikte iskeleye doğru yürüdüler. Silahlı adamlarla dolu bir motor onları bekliyordu. Michael ve Peter Clemenza'nın binmesiyle tekne hareket etti, Don Domenic iskeleden el sallıyordu. Michael ve Peter Clemenza dinlenmek için kabine girdiler, Clemenza ranzalardan birine yattı. Yoğun bir gün geçirmişti ve neredeyse ertesi sabah, şafağa kadar denizde olacaklardı.

Planlarını değiştirmişlerdi. Afrika'ya uçması planlanan Mazara del Vallo'daki uçak, yem olarak kullanılacaktı; bunun yerine Afrika'ya tekneyle gideceklerdi. Clemenza böyle istemişti; yolu kontrol edebilir ve tekneyi adamlarıyla koruyabilirdi, fakat küçük de olsa bir havaalanını kontrol edebilmek çok güçtü. Ayrıca havaalanı girişinde zemin topraktı ve uçak çok kırılgandı; henüz yerdeyken bir ölüm tuzağı olabilirdi. Hız, aldatma kadar önemli değildi ve denizde saklanmak gökyüzünde olduğundan daha kolaydı. Ayrıca yolda bir başka tekneye transfer yapılabilirdi, uçağı ise değiştiremezdiniz.

Clemenza, gün boyunca Castelvetrano yolundaki buluşma noktasının ve Mazara del Vallo kasabasının güvenliğini sağlamak için adamlarını sevk etmekle meşgul olmuştu. Onları bir saatlik aralıklarla göndermişti; villa kapılarına yönelen bir konvoyun muhbirlerin dikkatlerini çekmesini istemiyordu. Arabalar, gözlemcilerin kafalarını karıştırmak için farklı yönlere gitmişti. Bu arada motor, Mazara del Vallo limanına gelmiş ve ufukta, şafağa kadar beklemek üzere Sicilya'nın güney batı noktası çevresinde dolaşmaya başlamıştı. Arabalar ve adamlar, şafakta onları bekliyor olacaktı. Pisciotta'nın önlerine çıkacağı Trapani yoluna girmek için yapacakları yön değişikliğine rağmen, oradan Castelvetrano arabayla yarım saatten fazla sürmezdi.

Michael, ranzalardan birine uzandı. Clemenza'nın horlamasını duyabiliyordu ve bu adamın böylesi bir zamanda uyuyabilmesine hayran olmuştu. Michael, yirmi dört saat sonra Tunus'ta ve ondan on iki saat sonra da evde, ailesiyle olabileceğini düşündü. İki yıllık sürgünden sonra, özgür bir adam olmanın bütün seçeneklerine sahip olacaktı. Artık polisten kaçmayacaktı, korumalarının kurallarına uyması gerekmeyecekti. Tam olarak ne isterse onu yapabilecekti. Fakat bunların hepsi otuz altı saati atlatabilirse gerçekleşecekti. Amerika'da ilk gününde yapabilecekleri üzerine hayal kurarken, teknenin yumuşak dalgalanmaları onu gevşetti ve deliksiz bir uykuya daldı.

***

FRA DIAVALO daha da derin uyuyordu.

Stefan Andolini, Profesör Hector Adonis'i Trapani'den alması gereken günün sabahında önce Palermo'ya gitmişti. Sicilya Güvenlik Polisi Şefi Müfettiş Velardi ile randevusu vardı. Müfettiş Velardi ile Albay Luca'nın operasyon planları hakkında sık sık tekrarlanan görüşmelerden biriydi. Andolini daha sonra bu bilgiyi, Guiliano'ya götürecek olan Pisciotta'ya aktaracaktı.

Güzel bir sabahtı; yolun kenarındaki tarlalar çiçeklerle kaplanmıştı. Randevusuna erken gidiyordu bu yüzden yol kenarındaki tapınaklardan birinde mola vererek bir sigara içti. Aziz Rosalie heykeli önünde diz çökerek dua etti. Duası basit ve pratikti. Kendisini düşmanlarından koruması için Azize bir ricaydı. Gelecek

pazar, günahlarını Peder Benjamino'ya çıkartacaktı ve Komünyon'a katılacaktı. Şimdi parlak güneş çıplak başını ısıtmıştı; çiçek kokulu hava öyle ağırdı ki, burun deliklerini yıkadı ve nikotin tadını temizledi, çok açtı. Müfettiş Velardi ile buluştuktan sonra kendisine Palermo'nun en iyi restoranında yemek sözü verdi.

***

SİCİLYA Güvenlik Polisi Şefi Müfettiş Frederico Velardi, sabırla bekleyen erdemli bir kişinin zafer hazzını yaşıyordu, her zaman, nihai olarak evrene düzen getirecek olan Tanrıya inanmıştı ve sonunda ödülünü alıyordu. Neredeyse bir yıldır, Bakan Trezza'nın doğrudan ve gizli emirleri altında, Guiliano'nun *carabinieri*den ve kendi kuvvetlerinden kaçması için yardım etmişti. Katil Stefan Andolini -Fra Diavalo- ile buluşmuştu. Müfettiş Velardi, aslında şimdiye kadar Don Croce Malo'nun altında çalışmıştı.

Velardi, İtalya'nın kuzeyindendi. Burası insanların eğitimle bir yere geldiği, sosyal sözleşmelere saygı duyduğu, yasalara ve hükümete inanılan bir yerdi. Velardi'nin, Sicilya'da yıllarca süren hizmeti, onu Sicilya halkına karşı derin bir nefret ve hor görüyle doldurmuştu.

Zenginler, toplumsal vicdana sahip değildi ve mafya ile bağlantılı olarak yoksulları eziyordu. Köylüler çok mağrurdu, öyle ki, yaşamlarının kalanını cezaevinde geçirecek olsalar bile adam öldürmekten çekinmezlerdi.

Fakat bundan sonra farklı olabilirdi. Müfettiş Velardi'nin elleri, sonunda çözülmüştü ve hava birliğini serbestçe kullanabilirdi. İnsanlar, kendi Güvenlik Polisi ile soytarı *carabinieri* arasındaki farkı görecekti.

Velardi'yi şaşırtan, bu insanlara kırmızı şeritli pasolar verilmesi emrini verenin bizzat Bakan Trezza olması ve onun tarafından imzalanmasıydı. Bu güçlü pasolarla barikatları geçebilir, silah taşıyabilir rutin tutuklamalardan korunabilirlerdi. Bu pasolar toplanmalıydı. Özellikle Aspanu Pisciotta ve Stefan Andolini için verilenler.

Velardi, bürosuna gitmeye hazırlandı. Andolini brifing için bekliyor olmalıydı. Bu gün ona sürpriz yapacaktı. Velardi telefonu kaldırarak yüzbaşı ile dört polis çağırdı. Belaya hazır olmalarını söyledi. Kendi

belinde de bir silah vardı, oysa genellikle ofiste takmazdı. Ve Stefan Andolini'yi getirtti.

Stefan Andolini'nin kırmızı saçları düzgün şekilde taranmıştı. Siyah çizgili bir takım içine beyaz gömlek giymiş ve koyu renk bir kravat takmıştı. Her şeyin ötesinde Güvenlik Polisi Şefine bir ziyaret, saygı göstermek için resmi bir sebepti. Silahlı değildi. Karargâhlara girerken herkesin arandığını deneyimlerinden biliyordu. Velardi'nin masasının önünde, oturmak için her zamanki gibi izin bekleyerek durdu. Fakat verilmemişti, bu yüzden ayakta kalmayı sürdürdü. İlk uyarı sinyali kafasında çakmıştı.

"Özel pasonu göreyim," dedi Müfettiş Velardi.

Andolini hareket etmedi. Bu tuhaf isteği anlamaya çalışıyordu. Prensip gereği, yalan söyledi. "Üstümde değil," dedi. "Yalnızca bir arkadaşı ziyaret ediyorum." "Arkadaş" kelimesi üzerine özel bir vurgu yapmıştı.

Bu, Velardi'yi öfkelendirdi. Masanın çevresinde dolandı ve Andolini ile burun buruna geldi. "Asla benim arkadaşım olmadın," dedi hışımla. "Senin gibi bir domuzla ekmek bölerken sadece emirlere uyuyordum. Şimdi beni iyi dinle. Seni tutukluyorum. Bir sonraki emre kadar hücrede kalacaksın ve sana söylemeliyim ki, zindanlarda cassetta var. Fakat seninle yarın sabah sakin bir görüşme daha yapacağız ve eğer zekiysen acıdan kurtulabilirsin."

Ertesi sabah Velardi, Bakan Trezza'dan bir telefon daha aldı ayrıca Don Croce'nin telefonda söyledikleri de çok açıktı. Birkaç dakika sonra Andolini, Velardi'nin ofisine getirildi.

Hücresinde yalnız geçirdiği gece boyunca, tuhaf tutuklanmasını düşündü ve ölümcül bir tehlike altında olduğunu anladı. İçeri girdiğinde, Velardi, uzun adımlarla odayı arşınlıyordu. Mavi gözleri yanıp sönüyordu. Stefan Andolini buz gibi oldu. Hemen etrafa göz gezdirdi. Yüzbaşı ve dört polis tetikteydi, Velardi'nin tabancası da kalçasında takılıydı. Müfettişin ondan her zaman nefret ettiğini biliyordu. Onun nefreti de Müfettiş'inkinden daha az değildi. Eğer korumalardan kurtulabilirse en azından kendisi öldürülmeden onu öldürebilirdi. Bu yüzden, "Konuşacağım," dedi. "Fakat diğer sbirri'ler buradayken değil." Sbirri, Güvenlik Polisi için kullanılan argo ve aşağılayıcı bir deyimdi.

Velardi, dört adamına dışarda beklemesini emretti fakat subaya işareti, kalması ve silahını çekmeye hazır olması şeklindeydi. Ardından bütün dikkatini Stefan Andolini'ye vererek, "Guiliano'nun yakasına yapışabilmek için bütün bilgiyi istiyorum," dedi. "Onunla ve Pisciotta ile son kez ne zaman buluştun?"

Stefan Andolini güldü, katil suratı haince çarpılmıştı. Kırmızı sakallı yüzü, şiddetle yanıyor gibiydi.

Onu neden *Fra* Diavalo diye adlandırdıklarını meraka gerek yok, diye düşündü Velardi. Gerçekten tehlikeli bir adam. Yaklaşan tehlikeyi fark edememiş olsa gerek.

Velardi, sakin bir sesle, "Ya sorularıma cevap ver," dedi, "ya da seni casettaya gerdireceğim."

Andolini, küçük gören bir tonla cevap verdi. "Seni hain piç. Ben Bakan Trezza ve Don Croce'nin koruması altındayım. Serbest bırakıldığımda, sbirri kalbini dışarı çıkartacağım."

Velardi uzanarak Andolini'yi tokatladı, önce avuç içiyle sonra da elinin tersiyle vurmuştu. Andolini'nin ağzından akan kanı ve gözlerinde yanan öfkeyi gördü. Ardından masasına oturmak için sırtını Andolini'ye döndü.

Bir anda duyduğu öfke, Stefan Andolini'nin hayatta kalma içgüdüsünü kör etti ve Müfettiş'in belindeki tabancaya atıldı. Aynı anda, polis subayı da silahını çekmişti ve Andolini'nin vücuduna dört el ateş etti. Andolini uzak duvara doğru savrularak yere düştü. Beyaz gömleği kıpkırmızı olmuştu. Velardi, bunun saçlarına çok uyduğunu düşündü. Uzandı ve diğer polisler odaya dolmadan Andolini'nin elinden silahını aldı. Uyanık davranışından dolayı Yüzbaşıyı övdükten sonra, subayın gözü önünde buluşmadan önce boşalttığı tabancasını mermiyle doldurdu. Yüzbaşının dikkatsiz Güvenlik Polisi Şefinin hayatını gerçekten kurtardığını düşünerek havaya girmesini istememişti.

Adamlarına cesedin üstünü aramalarını emretti. Şüphelendiği gibi, kırmızı şeritli güvenlik pasosu, her Sicilyalının taşıması gereken kimlik belgelerinin arasındaydı. Velardi pasoyu aldı ve kasasına koydu. Bakan Trezza'ya bizzat verecekti ve şansı yaver giderse, Pisciotta'nın pasosu da yanında olurdu.

***

MICHAEL ve Clemenza, güvertede parmaklıklara dayanmış sıcak espressolarını içiyorlardı. Tekne çok yavaş hareket ediyordu, burnu karaya doğru yönelmişti, motor sessizdi ve iskelenin ışıklarını, soluk mavi noktalar şeklinde görebiliyorlardı.

Clemenza, güvertede bir aşağı bir yukarı yürüyor, adamlarına ve kaptana emirler yağdırıyordu. Michael kendisine doğru koşuyor gibi görünen mavi ışıklara baktı. Şafak sökmeye başlamıştı, artık iskeleyi ve Mazara del Vallo sahillerini seçebiliyordu; arkada kafe masalarının renkli şemsiyeleri, karaltılar halinde yükseliyordu.

Rıhtıma yanaştıklarında, onları üç araba ve altı adamı bekliyordu. Clemenza, Michael'ı yalnızca şoförün bulunduğu açık ve eski bir tur arabasına bindirdi. Kendisi de öne, şoförün yanına oturmuştu. Michael'a doğru dönerek, "Eğer *carabinieri* devriyesi tarafından durdurulursak, hemen yere yat. Fazla oyalanmadan onları havaya uçurmalı ve kaçmalıyız," dedi.

Geniş kasalı, üç tur arabası, soluk erken güneş ışığında, neredeyse İsa'nın doğumundan beri değişmemiş kırsal bölgede ilerliyordu. Antik su kemerleri ve borular tarlalara su fışkırtıyordu. Sıcak ve nemli hava Sicilya yazının sıcağında çürümeye başlayan çiçeklerin kokusuyla doluydu. Antik Yunan şehri Selinunte'nin kalıntılarını geçerlerken Michael, iki bin yıl önce Yunan kolonistler tarafından Batı Sicilya'ya yayılmış mermer tapınakların aşınmış sütunlarını görebiliyordu. Bu sütunlar sarı ışıkta gizem ve korku duygusu uyandırarak yükseliyordu. Bereketli siyah toprak, granit kaya duvarlara karşı köpürmüştü. Görünürde ev, hayvan ya da insan yoktu. Manzara, sanki dev bir kılıç darbesiyle yaratılmış gibiydi.

Yönlerini, Trapani-Castelvetrano yoluna girmek için kuzeye çevirdiler. Artık şimdi daha da tetikte olmalıydılar; bu yol boyunca Pisciotta onların önlerini kesecek ve Guiliano'ya götürecekti. Michael, yoğun bir heyecan hissediyordu. Üç araba şimdi daha da yavaşlamıştı. Clemenza, koltuğun altına makineli bir tüfek saklamıştı, ihtiyaç duyduğunda çabucak kapının üstüne çıkartacaktı. Elleri üzerindeydi. Güneş tepelerinde yükselerek hakkı olan üstünlüğü almak üzereydi, ışınları sıcak altınlar gibiydi. Neredeyse Castelvetrano kasabasına girmek üzereydiler. Clemenza, şoföre daha da yavaş sürmesini söyledi. İkisi de dikkat kesilmiş, Pisciotta'dan bir işaret arıyorlardı. Şimdi Castelvetrano'nun

eteklerindeydiler, tepe yolunu çıkıyorlardı. Arada durarak, altlarındaki kasabanın ana caddelerini gözleyebilirlerdi. Nitekim Michael, bulundukları konumdan, Palermo'dan gelen yolun araçlarla tıkalı olduğunu görebilmişti. Yol askeri araçlarla; caddeler beyaz çizgili siyah üniformalı *carabinieri* ile kaynıyordu. Sirenler çalıyor, üstlerinde iki küçük uçak dolanıyordu.

Şoför küfür ederek, arabayı yolun kenarına çekti. Clemenza'ya dönerek, "Devam etmemi istiyor musunuz?" dedi.

Michael, midesinin bulandığını hissetti. Clemenza'ya "Kasabada bizi bekleyen kaç adamın var?" diye sordu.

"Yeterince değil," dedi Clemenza bozuk bir şekilde. Yüzü neredeyse korkutucu bir hal almıştı. "Mike," dedi endişeyle "hemen buradan çıkmalıyız. Tekneye dönmeliyiz."

Michael, onlara doğru yavaşça tepeye tırmanmakta olan yük arabasını ve eşeği görerek, "Bekle," dedi. Sürücü, hasır şapkalı yaşlı bir adamdı. Yük arabası, tekerlekleri ve şaftları dâhil tümüyle efsane figürleriyle doluydu. Önlerinde durdu. Yüzü kırışık ve ifadesizdi. Kaslı kolları uygunsuz şekilde omuzlarına kadar çıplaktı, bol kanvas pantolonunun üstüne yalnızca siyah bir yelek giymişti. Yanlarına gelerek, "Don Clemenza, siz misiniz?" dedi.

Clemenza rahatlayan bir sesle, "Zu Peppino, burada ne halt ediyorsun? Niçin adamlarım gelip beni uyarmadı?" diye sordu.

Zu Peppino'nun taş gibi yüzündeki ifade değişmedi.

"Amerika'ya geri dönebilirsin," dedi. "Turi Guiliano'yu katlettiler."

***

MICHAEL kendini tuhaf şekilde sersemlemiş hissetti. Sanki gökyüzü üzerine çöküyordu. Guiliano'nun yaşlı annesini ve babasını düşündü, Amerika'da bekleyen Justina'yı, Aspanu Pisciotta'yı, Stefan Andolini'yi, Hector Adonis'i düşündü. Turi Guiliano, yaşamlarında bir yıldız ışığı olmuştu ve artık bu ışık olmadan olmazdı.

"O olduğundan emin misin?" diye sordu Clemenza sertçe.

Yaşlı adam omuzlarını silkti. "Bir ceset ya da manken bırakmak, *carabinieri*yi kandırmak için Guiliano'nun hep kullandığı bir numaraydı, böylece onları tuzağa düşürüyordu. Fakat şimdi üzerinden iki saat geçti fakat hiçbir şey olmadı. Ceset hala

öldürdükleri avluda yatıyor. Palermo'dan birçok gazeteci geldi, herkesin hatta eşeğin bile fotoğrafını çektiler. Bu yüzden istediğinize inanın."

Michael, kendini çok kötü hissediyordu bu yüzden, "Gidip bakmalıyız. Emin olmalıyım," dedi.

Clemenza kabaca, "Ölü ya da diri artık ona yardım edemeyiz. Seni eve götürüyorum, Mike," diye söylendi.

"Hayır," dedi Michael yumuşakça. "Gitmeliyiz. Belki Pisciotta bizi bekliyordur. Ya da Stefan Andolini. Belki o değildir, onun olduğuna inanamıyorum. Ölemez, kurtulmaya bu kadar yakınken değil. Vasiyetnamesi Amerika'da güvendeyken değil."

Clemenza içini çekti. Michael'ın yüzündeki acıyı görebiliyordu. Belki Guiliano değildi; belki Pisciotta randevu için bekliyordu. Belki bir oyundu. Eğer güvenlik kuvvetleri ona yaklaştıysa, dikkatlerini kaçışından başka tarafa çekmek için uyguladığı planın bir parçasıydı.

Artık güneş iyice yükselmişti. Clemenza, adamlarına arabalarını park etmelerini ve kendisini izlemelerini söyledi. Michael'le birlikte kalabalık caddeye doğru yürüdüler. Askeri araçlarla dolu ve *carabinieri* kordonu ile çevrili yan caddeye girişte insanlar toplanmıştı. Bu yan caddede, bir dizi bahçeli ev bulunuyordu. Clemenza ve Michael kalabalığın arkasında bir süre durarak etrafı izlediler. *Carabinieri* subayı, gazetecileri ve görevlileri, kimlik belgelerini inceledikten sonra içeri alıyordu. Michael, Clemenza'ya "Bizi bu kordondan geçirebilir misin?" diye sordu.

Clemenza, Michael'ı kolundan tutarak kalabalıktan çıkarttı.

Bir saat sonra, yan caddenin küçük evlerinden birindeydiler. Ev, küçük bir bahçe içindeydi ve toplanan kalabalıktan yalnızca yirmi ev uzaktaydı. Clemenza, Michael'ı orada dört adamla bırakarak, diğer ikisiyle birlikte kasabaya geri döndü. Bir saatliğine gitmişlerdi, Clemenza geri döndüğünde sarsılmış olduğu çok açıktı.

"Durum kötü görünüyor, Mike," dedi. "Guiliano'nun annesini Montelepre'den cesedi teşhis etmesi için getiriyorlar. Özel Kuvvet Komutanı Albay Luca da burada. Ve, dünyanın her yanından gazeteciler geliyor. Birleşik Devletler'den bile. Bu kasaba tımarhaneye dönecek. Buradan çıkmalıyız."

“Yarın,” dedi Michael. “Yarın gideceğiz. Şimdi bu muhafızları aşabilir miyiz, ona bakalım. Bu konuda bir şey yapabilir misin?”

“Henüz değil,” diye karşılık verdi Clemenza.

“Dışarı çıkalım ve ne yapabileceğimize bakalım,” dedi Michael.

Clemenza’nın itirazına rağmen caddeye çıktılar. Bütün kasaba *carabinieri* tarafından doldurulmuş gibiydi. En azından bin kişi olmalılar diye düşündü Michael. Ve tam anlamıyla yüzlerce gazeteci vardı. Cadde minibüsler ve otomobiller tarafından tıkanmıştı, avluya yaklaşmanın yolu yoktu. Bir restorana giden yüksek rütbeli bir subay grubu gördüler, bu sırada çevrede bunların Albay Luca ve adamları olduğu ve kutlama yemeği yiyecekleri fısıltısı dolaştı. Küçük, sırım gibi, üzgün yüzlü bir adamdı, sıcak nedeniyle örgü kepini çıkartmış ve ortaya çıkan kısmen kel başını, beyaz bir mendille siliyordu. Fotoğrafçılar, resmini çekiyor ve bir gazeteci kalabalığı sorular soruyordu, cevap vermeden el salladı ve restoranın içinde kayboldu.

Kasaba caddeleri öyle doluydu ki, Michael ve Clemenza zorlukla hareket ediyordu. Clemenza, eve geri dönerek bilgi almak için beklemeleri gerektiğine karar verdi. Öğleden sonra geç vakit, Maria Lombardo’nun oğlunun cesedini teşhis ettiği haberi, adamlarından biri tarafından getirilmişti.

Bir açık hava kafesinde akşam yemeği yediler. Yüksek sesli radyo, Guiliano’nun ölüm haberini veriyordu. Hikâyeye göre, Guiliano’nun saklandığı düşünülen evi polis sarmıştı. Dışarı çıktığında teslim olması söylenmiş fakat o hemen ateş açmıştı. Albay Luca’nın personel şefi Yüzbaşı Perenze, radyoda bir gazeteci grubuna röportaj veriyordu. Guiliano’nun nasıl kaçmaya başladığını ve kendisinin onu izleyerek nasıl avluda kıstırdığını anlattı. Guiliano, köşeye sıkışmış bir aslana dönmüştü, Yüzbaşı Perenze ateşine karşılık vererek onu öldürmüştü. Restoranda herkes radyoyu dinliyordu. Kimse yemek yemiyordu. Garsonlar servis yapmayı kesmişti; onlar da dinliyordu. Clemenza, Michael’a döndü ve “Her şey şüphe uyandırıcı. Bu akşam ayrılmalıyız,” dedi.

Fakat o anda kafenin etrafındaki cadde polisle doldu. Resmi bir araba kaldırıma yanaştı ve içinden Müfettiş Velardi çıktı. Doğrudan masalarına gelerek elini Michael’ın omzuna koydu. “Tutuklusunuz,” dedi. Buz mavisi gözlerini Clemenza’ya dikti. “Ve iyi şans için seni de onunla alacağız. Tavsiye olarak söylüyorum. Kafenin etrafında yüz

adamım var. Ortalığı telaşa vermeyin yoksa cehennemde Guiliano'ya katılırsınız." Bir polis minibüsü, kaldırıma çekmişti. Michael ve Clemenza, bir anda başlarına üşüşen Güvenlik Polisi tarafından aranarak kabaca minibüse itildiler. Bu anıda cafede yemek yiyen bazı gazeteciler hemen kameralarına atılmışlar fakat Güvenlik Polisi tarafından coplanarak engellenmişlerdi. Müfettiş Velardi, bütün bunları hoşnutluk içinde ve yüzünde korkunç bir gülümseme ile izledi.

***

ERTESİ gün, Turi Guiliano'nun babası, Montelepre'de evinin balkonundan aşağıda caddede toplanan halka bir açıklama yaptı. Sicilya'da eski bir geleneğe uyarak, oğluna ihanet edenlere karşı, özellikle de oğlunu öldüren kişiye karşı kan davasını ilan etti. Bu adam, Yüzbaşı Perenze değildi, bir *carabiniere* değildi. Adamın adı, Aspanu Pisciotta'ydı.

YİRMİ SEKİZİNCİ BÖLÜM

ASPANU PISCIOTTA, son bir yıl boyunca, kara ihanet kurdunun kalbinde büyüdüğünü hissetmişti.

Pisciotta, her zaman sadıktı. Çocukluğundan beri, Guiliano'nun liderliğini kıskanmadan kabul etmişti. Ve Guiliano, her zaman Pisciotta'nın; Passatempo, Terranova, Andolini ve Çavuş gibi bir alt şefi değil, çetenin yardımcı-lideri olduğunu ilan etmişti. Fakat Guiliano'nun kişiliği öyle baskındı ki, yardımcı-liderlik bir mit olarak kaldı; Guiliano kumanda etti, Pisciotta tereddütsüz kabul etti.

Guiliano, hepsinden daha cesurdu. Gerilla savaşındaki taktikleri eşsizdi, Sicilya halkında sevgi uyandırma yeteneği Garibaldi'den beri görülmemişti. İdealist ve romantikti, Sicilyalılar tarafından hayranlık duyulan vahşi bir kurnazlığa sahipti. Fakat, Pisciotta'nın gördüğü ve düzeltmeyi denediği hataları da vardı.

Guiliano, çetenin ganimetlerinin en azından yarısını yoksullara vermekte ısrar ettiğinde, Pisciotta ona, "Zengin olabilirsin ya da sevilebilirsin ama Sicilya halkının ayaklanacağını ve Roma'ya karşı savaşta senin bayrağının altında toplanacağını sanıyorsan, yanılıyorsun. Bu asla olmayacak. Para verdiğin için seni sevecekler, sığınacak yere ihtiyacın olduğunda saklayacaklardır. Sana asla ihanet etmezler ama onlarla devrim yapamazsın."

Pisciotta, Don Croce ve Hıristiyan Demokrat Parti'nin iltifatlarını karşı çıkarak dinlemişti. Sicilya'da Komünist ve Sosyalist örgütlerin ezilmesine itiraz etmişti. Guiliano, Hıristiyan Demokratlardan af umduğu zaman da Pisciotta şöyle demişti, "Seni asla affetmeyecekler. Ayrıca Don Croce senin güçlenmene asla izin vermez.

Kaderimiz, eşkıyalıktan çıkışı para ile satın almamıza bağlıdır ya da bir gün, eşkıya olarak öleceğiz. Ölmek için kötü bir yol değil, en azından benim için." Fakat Guiliano onu dinlemedi. Sonunda Pisciotta'nın kızgınlığı içinde gizli ihanet kurdunu büyütmeye başladı.

Guiliano, her zaman inanan biriydi, o bir masumdu. Pisciotta ise hep daha açık görüşlü olmuştu. Albay Luca'nın ve Özel Kuvvetlerinin gelişi ile Pisciotta sonun geldiğini anlamıştı. Yüz zafer kazanabilirlerdi fakat tek bir yenilgi, ölümleri olurdu. Charlemagne efsanesindeki Roland ve Oliver gibi, Guiliano ve Pisciotta da dövüşmüştü. Guiliano, kahramanlığında ısrar ediyordu ve Pisciotta kendini Roland'a defalarca, borusunu üflemesi için yalvaran Oliver gibi hissetmişti.

Sonra Guiliano, Justina'ya âşık olup onunla evlendiğinde, Pisciotta, kaderlerinin ayrıldığını hissetmişti. Guiliano, Amerika'ya kaçabilir, bir eşe ve çocuğa sahip olabilirdi. Kendisi ise her zaman bir kaçak olurdu. Asla uzun bir yaşam süremezdi; bir kurşun ya da ciğer hastalığı onu bitirirdi. Bu, onun kaderiydi. Amerika'da bir yaşam ise asla ona göre değildi.

Pisciotta'yı asıl endişelendiren şey ise, sevgi ve şefkati bir genç kızda bulan Guiliano'nun, eşkıya olarak daha vahşi olmasıydı. Daha önceden tutsak ettiği *carabiniere*leri şimdi öldürüyordu. Balayında Passatempo'yu infaz etmişti. İhbarcılığından şüphelendiği kimseye acımıyordu. Pisciotta, sevdiği ve bunca yıldır savunduğu adamın kendine karşı tavır alabileceğinin dehşetini yaşıyordu. Son zamanlarda yaptığı bazı şeyleri öğrenirse kendisini de infaz edebileceğinden korkuyordu.

***

DON CROCE, Guiliano ile Pisciotta arasındaki ilişkiyi son üç yıldır inceliyordu. İmparatorluk planının tek zayıf tarafıydı. Sicilya'yı yönetmesine sadece onlar engel olabilirdi. Önceleri Guiliano ve çetesini, kendine bağlı bir silahlı güç yapabileceğini düşünmüştü. Guiliano'nun aklını başına toplaması için Hector Adonis'i göndermişti. Teklif açıktı. Turi Guiliano büyük bir savaşçı, Don Croce büyük bir devlet adamı olabilirdi. Bunun için Guiliano sadece biraz dizini kırmalıydı. Fakat bunu yapmayı reddetti. Yoksullara yardım etmek, Sicilya'yı özgür bir ülke yapmak, bunlar Don Croce'yi kapsamıyordu. Roma'nın boyunduruğunu kırmak için izleyeceği kendi hedefleri vardı.

1943–1947 yılları arasında Guiliano'nun yıldızı durmadan yükseldi. Don ise hala mafya güçlerini birleşmeye zorluyordu ve

Mussolini'nin faşist hükümeti tarafından yok edilen rütbelerini geri alamamışlardı. Bu yüzden Don, Guiliano'nun gücünü, tatlılıkla Hıristiyan Demokrat Parti'yle ittifaka girmeye ikna ederek yumuşatmıştı. Bu arada mafya imparatorluğunu yeniden kurmuş ve zamanını beklemişti. İlk darbesi, suçu Guiliano'nun üstüne atarak Portella della Ginestra katliamını düzenlemek olmuştu, bir başyapıttı fakat hak ettiği saygınlığı talep edememişti. Bu darbe, Roma'daki hükümetin Guiliano ve destekleyicilerine bir af çıkarına şansını yok etmişti. Ayrıca Guiliano'nun Sicilya'da yoksulların savunucusu olarak giydiği kahramanlık zırhını da sonsuza kadar lekelemişti. Ve Guiliano, altı mafya şefini infaz ettiğinde, Don'a başka seçenek bırakmamıştı. Guiliano'nun çetesiyle ölümüne savaşmalıydılar. Bu yüzden Don Croce, Pisciotta üzerinde daha fazla yoğunlaştı. Pisciotta zekiydi fakat zeki genç erkekler gibi kalbindeki terörü ve kötülüğü saklamaya önem vermiyordu ve en iyi adamların kalbinde bile şeytan olurdu. Ayrıca Pisciotta, dünyanın meyvelerini, çekiciliklerini tatmak istiyordu. Guiliano parayı küçük görürken, Pisciotta paranın satın aldıklarından hoşlanıyordu. Guiliano, bir milyar liret kazanmış olmasına rağmen kişisel serveti için bir kuruş ayırmamıştı.

Ganimetlerdeki kendi payını yoksullara dağıtır, ailesine yardım ederdi.

Buna karşılık, Don Croce, Pisciotta'nın Palermo'da dikilmiş en iyi takımları giydiğini ve en pahalı fahişeleri ziyaret ettiğini gözlemişti. Ayrıca Pisciotta'nın ailesi, Guiliano'nunkinden daha iyi yaşıyordu. Ve Don Croce, Pisciotta'nın değişik isimler altında Palermo bankalarında para sakladığını da öğrenmişti. Üç farklı isimde sahte kimlik belgeleri ile, Trapani'de hazırlanan güvenli bir ev gibi, yalnızca geleceğiyle ilgilenen bir insanın yapacağı önlemleri de almıştı. Don Croce, bütün bunların Guiliano'dan gizli yapıldığını biliyordu. Bu yüzden Pisciotta'nın ziyaretini, Don'un evinin kendisine her zaman ilgiyle ve zevkle açık olduğunu bilen Pisciotta tarafından talep edilecek bir ziyareti bekliyordu. Ayrıca sağgörü sahibi biri olarak silahlı korumalarla her türlü önlemini almıştı. Eğer her şey iyi giderse Albay Luca ile Müfettiş Velardi'yi bir toplantıya hazır olmaları için uyarmıştı. Eğer iyi gitmezse, eğer Pisciotta'yı yanlış anlamışsa, eğer

Guiliano tarafından Don'u öldürmek için tezgâhlanmış bir hainlikse bile buna da hazırlıklıydı.

***

PISCIOTTA, Don Croce'nin huzuruna girmeden önce silahlarının alınmasına izin verdi. Korkmamıştı, yalnızca birkaç gün önce Don'a büyük bir hizmette bulunmuş; Guiliano'nun otele saldırı planını haber vermişti.

İki adam yalnızdı. Don Croce'nin uşakları, yiyecek ve şarap bulunan bir masa hazırlamışlardı ve Don, eski moda, köylü bir ev sahibi olarak Pisciotta'nın tabak ve kadehini doldurmuştu.

"İyi zamanlar sona erdi," dedi Don Croce. "Sen ve ben şimdi çok ciddi olmalıyız. Yaşamlarımız hakkında karar vereceğimiz zaman geldi. Umarım, söylemem gerekenleri dinlemeye hazırsındır."

"Senin derdin nedir bilmiyorum," dedi Pisciotta Don'a. "Fakat benim postumu kurtarmak için çok akıllı olmam gerektiğini biliyorum."

"Göç etmek istemez misin?" diye sordu Don. "Guiliano ile Amerika'ya gidebilirsin. Şarap bu kadar iyi değil ve zeytinyağları su gibi, bir de elektrikli sandalyeleri var, bizim hükümetimiz kadar uygar da değiller. Düşüncesiz davranamazsın. Fakat orada yaşam fena değildir."

Pisciotta güldü, "Amerika'da ne yaparım? Şansımı burada deneyeceğim. Guiliano gitse de benim için çok zor olmaz, dağlar derin."

Don ilgiyle konuştu, "Hâlâ ciğerlerinden problemin var mı? İlacını alıyor musun?"

"Evet," dedi Pisciotta. "Sorun değil. Ciğerlerim asla beni öldürme şansı bulamayacak." Don Croce'ye sırıttı.

"İki Sicilyalı gibi konuşalım," dedi Don ciddi şekilde. "Biz çocukken, çok gençken, arkadaşlarımızı sevmek, onlar için elimizden geleni yapmak, hata yaptıklarında affetmek doğaldı. Her gün yeni bir gündü, geleceğe keyifle ve korkusuzca bakardık. Dünyanın kendisi bu kadar tehlikeli değildi; mutlu zamanlardı. Fakat büyürken ve ekmeğimizi kazanmamız gerekirken, arkadaşlıklar bu kadar kolay sürmez. Her zaman kendimizi korumamız gerekir. Büyüklerimiz artık bizi kollamaz, artık çocukluğun basit zevkleri ile yetinemeyiz. Turi Guiliano'yu ne kadar sevdiğini biliyorum, fakat

şimdi kendine sormalısın, bu sevginin bedeli ne? Ve bunca yıldan sonra hâlâ sürüyor mu yoksa süren yalnızca anılar mı?" Pisciotta'nın cevap vermesi için bekledi fakat Pisciotta ona, Cammarata Dağları'ndaki kayalardan daha sert ve beyaz bir suratla baktı.

Don Croce devam etti. "Guiliano'nun yaşamasına ya da kaçmasına izin veremem. Eğer ona sadık kalırsan, sen de benim düşmanımsın. Bunu bil. Eğer Guiliano giderse, Sicilya'da benim korumam olmadan yaşayamazsın."

Pisciotta, "Turi'nin Vasiyetnamesi, Amerika'da arkadaşlarının yanında güvende. Eğer onu öldürürsen Vasiyetname açıklanacak ve hükümet düşecek. Yeni bir hükümet, en iyi ihtimalle, seni Villaba'daki çiftliğinde emekliliğini geçirmeye zorlayacak," dedi.

Don, önce kıkır kıkır güldü. Sonra kahkahalar atarak alaycı bir tavırla sordu, "Şu ünlü Vasiyetnameyi hiç okudun mu?"

"Evet," dedi Pisciotta, Don'un tepkisine şaşırmıştı.

"Ben okumadım," dedi Don. "Fakat sanki yokmuş gibi davranmaya karar verdim."

Pisciotta, "Benden Guiliano'ya ihanet etmemi istiyorsun. Böyle bir şeyin olabileceğini sana düşündürten nedir?" dedi.

Don Croce gülümsedi. "Otelime saldıracağı konusunda beni uyardın. Bu bir arkadaşın yapacağı hareket midir?"

"Bunu Guiliano için yaptım, senin için değil," dedi Pisciotta. "Turi artık mantıklı değil. Seni öldürmeyi planlıyor. Bir kez sen öldüğünde, artık bizim için umut olmadığını biliyorum. Arkadaşların biz ölene kadar asla huzur bulmazlar. Vasiyetname de hiçbir işe yaramaz." Günler önce ülke dışına çıkabilirdi fakat gitmiyor, öcünü ve senin canını almayı umuyor. Buraya seninle bir anlaşma yapmaya geldim. Guiliano bu ülkeyi birkaç gün içinde terk edecek, seninle kan davasını bitirecek. Bırak gitsin."

Don Croce, masadaki tabağından uzaklaştı. Kadehindeki şarabı içti. "Çocuk gibi düşünüyorsun," dedi". "Artık bu hikâyeyi sona erdirmeliyiz. Guiliano hayatta kalmak için çok tehlikeli. Fakat onu öldüremem. Sicilya'da yaşamalıyım. Bu yüzden en büyük kahramanlarını öldüremem ama yapmam gerekenleri de yapmalıyım. Guiliano'yu çok fazla kişi seviyor, taraftarlarından pek çoğu, ölümünün intikamını almak isteyecektir. İşi yapmak için *carabinieri* olmam gerekir. Bu şekilde ayarlanacak. Ve Guiliano'yu

böyle bir tuzağa düşürecek tek kişi sensin.” Bir an durdu ve kasıtlı olarak, “Her şeyin sonu geldi. Yıkılırken onunla kalabilirsin ya da bu dünyadan dışarı adım atıp bir başkasında yaşayabilirsin,” dedi.

Pisciotta, “İsa’nın koruması altında olabilirim fakat Guiliano’ya ihanet ettiğim öğrenilirse uzun süre yaşayamam,” diye cevap verdi.

“Bana sadece, tekrar nerede buluşacağınızı söyle,” dedi Don Croce. “Başka kimse bilmeyecek. Albay Luca ve Müfettiş Velardi ile konuşacağım. Kalanını onlar halledecekler.” Bir an durdu. “Guiliano değişti. Artık çocukluk arkadaşın değil, artık en iyi arkadaşın değil. Kendi geleceğini düşünen bir adam. Şimdi senin de yapman gerektiği gibi.”

***

BÖYLECE 5 Temmuz akşamı, Pisciotta, Castelvetrano’ya giderken kendini Don Croce’ye bağlamıştı. Guiliano ile nerede buluşacağını söylemişti. Don’un bu bilgiyi Albay Luca ve Müfettiş Velardi’ye aktaracağını biliyordu. Zu Peppino’nun evinde olacağını söylememişti fakat Castelvetrano kasabasının adını vermişti. Ve dikkatli olmaları konusunda da uyarmıştı, Guiliano tuzaklara karşı altıncı hisse sahipti.

Fakat Pisciotta Zu Peppino’nun evine vardığında yaşlı arabacı onu her Zamankinden farklı olarak soğuk bir şekilde selamladı. Pisciotta, yaşlı adamın kendisinden kuşkulanıp kuşkulanmadığını merak etti. Kasabada *carabinieri*nin alışılmadık aktivitesini fark etmiş olmalıydı ve yanılmaz Sicilyalı paranoyası ile iki ile ikiyi toplamıştı.

Bir an Pisciotta, keskin bir acı hissetti. Ve sonra beynine ıstırap verici bir düşünce saplandı. Eğer Guiliano’nun annesi, sevgili Aspanu’nun oğluna ihanet ettiğini öğrenirse ne olurdu? Eğer bir gün önünde durur ve yüzüne tükürerek ona hain ve katil olarak seslenirse? Birbirlerinin kollarında ağlamışlar ve oğlunu koruyacağına yemin etmişti, ona Judas öpücüğü vermişti.

Zu Peppino, “Eğer Turi’yi arıyorsan gitti,” dedi. Pisciotta’ya acımıştı; adamın yüzü bembeyazdı, soluksuz kalmış görünüyordu. “Anason ister misin?” diye sordu Pisciotta başını salladı ve çıkmak üzere geri döndü. Yaşlı adam, “Dikkatli ol, kasaba *carabinieri* dolu” dedi.

Pisciotta bir dehşet dalgası hissetti. Guiliano'nun tuzağı fark etmeyeceğini düşünerek budalaca davranmıştı. Ya eğer Guiliano onun ihanetinin kokusunu da almışsa?

Pisciotta koşarak evden dışarı çıktı, kasabada daire çizdi ve sonra yedek buluşma yerine gitmek üzere patikada ilerlemeye başladı.

***

ANTİK Yunan şehrinin harabeleri, ay ışığında parlıyordu. Ortasında, Guiliano, Amerika'nın hayalini kurarak tapınağın aşınmış taş basamaklarında oturuyordu.

Boğucu bir melankoli hissetti. Eski rüyaları silinmişti. Eskiden, kendi geleceği ve Sicilya'nın geleceği ile ilgili umut doluydu; ölümsüz olduğuna inancı tamdı. Birçok insan onu seviyordu. Bir zamanlar hayır dualarını almıştı ve şimdi, Guiliano'ya lanetlerini yağdırıyorlarmış gibi geliyordu. Kendini terkedilmiş hissetti. Fakat hâlâ Aspanu Pisciotta vardı. Ve ikisinin yine bir araya gelip bütün bu rüyaları canlandıracağı gün gelecekti. Her şeyin ötesinde başlangıçta da, yalnızca ikisi vardı.

Ay kayboldu ve karanlıkta antik şehir de yok olmuştu; şimdi harabeler, gecenin siyah tuvaline çiziktirilmiş iskeletler gibi görünüyordu. Karanlığın ötesinden, kımıldanan ufak taşların ve toprağın tıslaması geliyordu. Guiliano, vücudunu mermer sütunların arasına yuvarladı, makineli tüfeği elindeydi. Ay bulutların arasından süzülüyordu ve Aspanu Pisciotta'nın harabenin geniş caddesinde, akropolisin önünde durduğunu gördü.

Pisciotta moloz patikada yavaşça yürüyordu. Gözleri Guiliano'yu araştırırken, bir yandan da Turi'nin adını fısıldıyordu. Guiliano, tapınak sütunlarının arkasına saklanmıştı, Pisciotta geçene kadar bekledi. Birden ortaya çıkarak, “Aspanu, yine ben kazandım,” dedi, çocukluklarında oynadıkları oyunlarda olduğu gibi. Fakat Pisciotta'nın dehşet içinde döndüğünü görünce şaşırdı.

Guiliano, basamağa oturdu ve silahını yanına koydu. “Gel ve biraz otur,” dedi. “Yorgun olmalısın ve yalnız konuşabileceğimiz son şansımız olabilir bu.”

Pisciotta, “Mazara del Vallo'da konuşabiliriz, orada daha güvende oluruz,” dedi.

Guiliano, “Çok zamanımız var ve eğer sen dinlenmezsen yine kan tüküreceksin. Şimdi gel, yanıma otur.” Guiliano en üstteki taş basamağa oturmuştu.

Pisciotta’nın silahını çözdüğünü gördü. Yanına koyacağını düşünmüştü. Ayağa kalkarak Aspanu’nun yukarı çıkmasına yardım etmek üzere elini uzattı. Ve o zaman, arkadaşının silahı ona yöneltmekte olduğunu fark etti. Dondu, yedi yıldır ilk kez gafil yakalanmıştı.

Pisciotta’nın zihni, eğer konuşurlarsa Guiliano’nun ne soracağı ile dehşete düşmüştü. “Aspanu, çetemizin Judas’ı kim?” diye sorabilirdi, “Aspanu, Don Croce’yi kim uyardı? Aspanu, *carabinieri*yi Castelvetrano’ya kim yönlendirdi? Aspanu, niçin Don Croce ile buluştun?” Ve hepsinden önemlisi, Guiliano’nun “Aspanu, sen benim kardeşimsin,” demesinden korktu. Pisciotta’nın dehşet içinde tetiği çekmesine yol açan düşünce bu olmuştu.

Kurşun yağmuru Guiliano’nun elini uçurmuş vücudunu paramparça etmişti. Pisciotta, yaptıklarından korktu, düşmesini bekledi. Fakat Guiliano, yavaşça merdivenlerden aşağı geldi, yaralarından kan akıyordu. Pisciotta boş inançlardan kaynaklanan bir korkuyla dönerek kaçmaya başladı. Guiliano’nun arkasından koştuğunu fark edebiliyordu ve sonra düştüğünü gördü.

Fakat Guiliano ölürken, hâlâ koştuğunu düşünüyordu. Beyninin parçalanmış sinirleri, Aspanu ile dağlarda yedi yıl önce koşmalarını hatırladı, antik Roma çeşmelerinden taze su akıyordu, tuhaf çiçeklerin korkusu sarhoş ediciydi, asma kilitli mabetlerinde yatan kutsal azizleri geçiyorlardı ve bağırmaya başladı o gece olduğu gibi, “Aspanu, inanıyorum,” mutlu kaderine, arkadaşının gerçek sevgisine inanıyordu. Sonra ölümün merhameti, ihanete uğradığını ve son yenilgisini bilmeden onu aldı. Rüya görürken öldü.

***

ASPANU PISCIOTTA kaçtı. Tarlalarda ve Castelvetrano yolunda hiç durmadan koştu. Orada Albay Luca ve Müfettiş Velardi ile özel pasosunu kullanarak bağlantı kurdu. Guiliano’nun tuzağa düştüğünü ve Yüzbaşı Perenze tarafından öldürüldüğünü duyurdular.

***

MARIA LOMBARDO GUILIANO, 1950 yılının 5 Temmuz sabahında erkenden kalkmıştı. Kapının vurulmasıyla uyanmışlar; kocası açmaya gitmişti. Yatak odasına döndüğünde, ona dışarı çıkacağını ve işinin bütün gün sürebileceğini söylemişti. Pencereden baktığında kocasını, Zu Peppino'nun panelleri ve tekerlekleri efsane figürleriyle boyanmış eşek arabasına binerken gördü. Turi'den haber mi vardı, Amerika'ya kaçmış mıydı yoksa kötü bir şey mi olmuştu? Son yedi yıldır onun için tanıdık olan dehşet dalgası yine içini kapladı. Huzursuz olmuştu, evi temizleyip yemek için sebzeleri hazırladıktan sonra kapıyı açtı ve caddeye baktı.

Bella Sokağı boştu. Oynayan çocuklar yoktu, erkeklerin çoğu, Guiliano'nun çetesi ile ilişkili oldukları kuşkusuyla hapse atılmıştı. Kadınlar çocukları dışarı, sokağa bırakamayacak kadar korkuyorlardı. Bella Sokağı'nın her tarafında *carabinieri* mangaları vardı. Askerler, tüfekleri omuzlarında devriye geziyorlardı. Çatılarda da asker olduğunu fark etti. Askeri cipler binalara karşı park edilmişti. Zırhlı bir araba, Bellampo Kışlası yakınında Bella Sokağı'na giren yolu kesmişti. Montelepre kasabası, iki bin adamıyla, Albay Luca'nın ordusunun işgali altındaydı. Kadınlara tacizde bulunarak, çocukları korkutarak, hapse atılmamış erkekleri aşağılayarak kasaba halkının düşmanlığını kazanmışlardı. Fakat o Amerika'ya uçmuştu, artık özgürdü, vakti gelince kocasıyla birlikte ona katılacaklardı. Özgürlük içinde korkusuzca yaşayacaklardı.

Eve döndü ve kendine yapacak başka işler buldu. Arka balkona giderek dağlara baktı. Bu dağlardan, Guiliano, dürbünle evini gözlerdi. Annesi onun varlığını her zaman hissetmişti; şimdi hissetmiyordu. Amerika'da olduğundan emindi.

Kapının hızla çalmışı onu dehşete düşürdü. Yavaşça kapıyı açmaya gitti. İlk gördüğü Hector Adonis'ti, onu daha önce hiç böyle görmemişti. Tıraşsızdı, saçları dağınıktı, kravat takmamıştı. Ceketinin altındaki gömleği ütüsüzdü ve yakası lekelenmişti. Fakat en önemlisi yüzündeki vakar gitmiş, umutsuz bir acıyla çökmüştü. Göz kenarları yaşla doluydu. Maria Guiliano bir çığlık attı. Adonis içeri girerek, "Hayır Maria, sana yalvarıyorum," dedi. Çok genç bir *carabinieri* teğmeni onunla gelmişti. Maria Lombardo, arkalarından

caddeye baktı. Üç siyah araba evinin önünde park etmişti. Kapının her iki yanında da silahlı adamlar kümelenmişti.

Genç Teğmen, pembe yanaklıydı. Kepini çıkararak kolunun altına koydu. “Maria Lombardo Guiliano, siz misiniz?” diye sordu resmi şekilde. Aksam kuzeyli, Toskanalıydı.

Maria Lombardo evet dedi. Sesi umutsuzca çıkmıştı. Ağzı kupkuruydu.

“Benimle Castelvetrano’ya gelmelisiniz,” dedi Teğmen. “Bekleyen bir araba var. Arkadaşınız bize eşlik edecek. Tabii isterseniz.”

Maria Lombardo’nun gözleri iyice açılmıştı. Daha sağlam bir sesle, “Ne için? Castelvetrano’yu bilmiyorum, orada kimseyi de tanımıyorum,” dedi.

Teğmenin sesi daha yumuşaktı, tereddütle. “Teşhis etmenizi istediğimiz bir adam var. Oğlunuz olduğuna inanıyoruz.”

“Benim oğlum olamaz, o asla Castelvetrano’ya gitmez,” dedi Maria Lombardo bitkin bir sesle. “Ölü mü?”

“Evet,” dedi subay.

Maria Lombardo feryat etti ve dizleri üstüne çöktü. “Benim oğlum asla Castelvetrano’ya gitmez,” dedi. Hector Adonis yanına geldi ve elini omzuna koydu.

“Gitmelisin,” dedi. “Belki onun hilelerinden biridir, daha önce de yapmıştı.”

“Hayır,” dedi. “Gitmeyeceğim. Gitmiyorum.”

Teğmen, “Kocanız evde mi? Onu götürebiliriz.”

Maria Lombardo, Zu Peppino’nun kocasını sabah erkenden çağırdığını hatırladı. Boyalı eşek arabasını gördüğünde felaketi önceden hissettiği aklına geldi. “Bekleyin,” dedi. Yatak odasına giderek siyah elbisesini giydi ve başına siyah bir şal örttü. Teğmen, kapıyı onun için açtı. Maria Lombardo caddeye çıktı. Her yerde silahlı askerler vardı. Bella Sokağı’na, meydanın sona erdiği yere baktı. Temmuz ayının titrek güneş ışığında, Turi ve Aspanu’nun eşeklerini yedi yıl önce oğlunun bir katil ve eşkıya olduğu günde, çiftleştirmek üzere götürüşünü gördü. Ağlamaya başladı ve Teğmen kolunu tutarak, bekleyen siyah arabalardan birine binmesine yardım etti. Hector Adonis yanına oturdu. Araba, sessiz *carabinieri* grubu arasından ilerledi. Maria Lombardo yüzünü Hector Adonis’in omzuna

gömmüştü, artık ağlamıyordu fakat yolculuğun sonunda göreceği şeyin ölümcül dehşeti içindeydi.

***

TURI GUİLİANO'NUN bedeni, avluda üç saattir yatıyordu. Uyuyor gibiydi, yüzü yere dönüktü ve vücudu yayılmıştı. Fakat beyaz gömleği neredeyse kıpkırmızıydı. Kopan kolunun yanında, makineli tüfeği duruyordu. Palermo ve Roma'dan gelen foto muhabirleri ve muhabirler olay yerini doldurmuştu. Life dergisi için çalışan bir foto muhabir Yüzbaşı Perenze'nin fotoğraflarını çekiyordu ve resim, büyük Guiliano'yu öldüren kişi manşeti ile yayınlanacaktı. Yüzbaşı Perenze'nin yüzü resimde iyi huylu, üzgün ve biraz da şaşkın çıkmıştı. Başına kendisini bir polis memurundan daha çok dost bir bakkala benzeten bir kep takmıştı.

Turi Guiliano'nun resimleri ise, bütün dünyadaki gazeteleri doldurmuştu. Uzanmış elinde, Düşes'ten aldığı zümrüt yüzük göze çarpıyordu. Belinde, tokasına kartal ve aslan işlenmiş altın kemer takılıydı. Vücudunun altında bir kan havuzu oluşmuştu.

Maria Lombardo'nun varışından önce, ceset, kasaba morguna alınmış ve kocaman oval mermer bir tablaya konmuştu. Mezarlığın bir bölümü olan morg, uzun siyah servilerle çevrelenmişti. Maria Lombardo'yu taş bir banka oturtmuşlar, Albay'la Yüzbaşı'nın Otel Selinus'un yakınında zafer yemeğini bitirmesini bekliyorlardı. Maria Lombardo gazetecilerin ve çok sayıda *carabinieri*nin kontrol altında tutmaya çalıştığı meraklı kasaba halkının önünde ağlamaya başladı. Hector Adonis onu teselli etmeye çalışıyordu.

Sonunda onu morga götürdüler. Oval tablanın çevresindeki çok sayıda görevli sorular soruyordu. Gözlerini kaldırdı ve Turi'nin yüzünü gördü.

Hiç bu kadar genç görünmemişti. Sanki Aspanu ile geçirdiği yorucu bir oyun gününün sonunda yorgun düşmüş çocuk yüzüyle bakıyordu. Yüzünde bir iz yoktu, yalnızca avluda uzandığı için alnında bir toz lekesi vardı. Gerçek onu kendine getirdi, sakinleştirdi ve sorulara cevap verdi. "Evet," dedi, "oğlum Turi, yirmi yedi yıl önce doğdu. Evet onu teşhis ediyorum." Memurlar hâlâ sorular soruyor, imzalaması için kâğıtlar uzatıyordu fakat onları ne duyuyor ne de görüyordu. Çevresinde yoğunlaşan kalabalığı, haykıran gazetecileri,

resim çekmek için *carabinieri* ile mücadele eden fotoğrafçıları ne görüyor ne de duyuyordu.

Oğlunu alnından öptü, gri damarlı mermer kadar beyazdı, morlaşan dudaklarını, kurşunlarla püreye dönen elini öptü. Zihni kederle eridi. “Benim canım, benim kanım,” dedi, “Ne korkunç bir şekilde can verdin.”

O zaman bilincini kaybetti ve doktor ona bir iğne yaparak ayılttı, oğlunun cesedinin bulunduğu avluya gitmekte ısrar etti. Orada diz çöktü ve yerdeki kan lekelerini öptü.

Montelepre’ye eve getirildiğinde kocasını kendisini beklerken buldu. O zaman oğlunun katilinin sevgili Aspanu olduğunu öğrendi.

YİRMİ DOKUZUNCU BÖLÜM

MICHAEL CORLEONE ve Peter Clemenza tutuklandıktan sonra Palermo hapishanesine nakledildiler. Müfettiş Velardi, ofisinde sorgulamak üzere onları bekliyordu.

Velardi'nin yanında tümüyle silahlı altı *carabinieri* subayı vardı. Michael ve Clemenza'yı soğuk bir nezaketle selamladı. Önce Clemenza'ya dönerek, "Bir Amerikan vatandaşısınız," dedi. "Pasaportunuz, buraya kardeşinizi ziyarete geldiğinizi gösteriyor. Trapanili Don Domenic Clemenza. Bana çok saygıdeğer bir adam, dediler. "Saygıdeğer Adam." Geleneksel deyimi, açık bir alayla söylemişti. "Sizi şu Michael Corleone ile bulduk ve Turi Guiliano'nun birkaç saat önce öldüğü kasabada, tehlikeli silahlarla donanmıştınız. Bir açıklama yapar mısınız?"

Clemenza, "Avlanıyordum, tavşan ve tilki arıyorduk. Sonra, Castelvetrano'da bütün bu şamatayı gördük ve bir kafede sabah kahvesi için durduk. Neler olduğunu görmeye gitmiştik."

"Amerika'da, tavşanları makineli tüfekle mi vurursunuz?" diye sordu Müfettiş Velardi. Michael Corleone'ye döndü. "Sen ve ben daha önce karşılaşmıştık, niçin burada olduğunu biliyoruz. Ve şişman arkadaşın da biliyor. Fakat Don Croce ile birkaç gün önce yediğimiz hoş yemekten bu yana işler değişti. Guiliano öldü. Ancak siz de bir suç ortağısınız. Artık sizin gibi pisliklere insan gibi davranmak zorunda değilim. İmzalamanızı önereceğim itiraflar hazır."

O anda, bir *carabinieri* subayı odaya girdi ve Müfettiş Velardi'nin kulağına bir şeyler fısıldadı. Velardi hoşnutsuz bir sesle "Bırak gelsin," dedi.

Don Croce'ydi, Michael'ın ünlü yemekte hatırladığından daha iyi giyinmemişti. Maun rengi yüzü, duygularını açığa vurmuyordu. Michael'a doğru badi badi yürüdü ve onu kucakladı. Peter Clemenza ile el sıkıştı. Sonra Müfettiş Velardi'ye dönerek, gözlerini dikti. İri ve

hantal vücudundan vahşilik fışkırıyordu. Yüzünden ve gözlerinden güç yayılıyordu. “Bu iki adam benim arkadaşlarım,” dedi. “Hangi neden onlara saygısızca davranmanıza yol açtı?” Sesinde kızgınlık ve duygu yoktu. Yalnızca sorusuna gerçek cevaplar istiyor gibiydi. Ve tutuklanmalarını haklı çıkartabilecek herhangi bir neden olmadığını belirten bir tonla konuşmuştu.

Müfettiş Velardi omuzlarını silkti. “Mahkemenin önüne çıkacaklar ve konuyu, o çözecek.”

Don Croce, Müfettiş Velardi’nin masasının yanındaki koltuklardan birine oturdu. Alnını sildi. Sakin bir sesle tekrar konuştu, “Arkadaşlığımıza karşı saygısızlık ediyorsunuz, Bakan Trezza’yı arayın ve bu konuda görüşünü alın. Bana iyilik edersiniz.”

Müfettiş Velardi başını salladı. Mavi gözleri artık soğuk değildi fakat nefretle parlıyordu. “Asla arkadaş olmadık,” dedi. “Ben Guiliano öldüğü için artık geçerli olmayan emirlere göre hareket ettim. Bu iki adam önce yargıca gidecek. Eğer güçlerim dâhilinde olsaydı, siz de yanlarında olurdunuz.”

O anda Müfettiş Velardi’nin masasındaki telefon çaldı. Don Croce’nin cevabını bekleyerek duymazdan geldi. Don Croce, “Telefona cevap ver,” dedi. “Bakan Trezza olmalı.”

Müfettiş telefonu yavaşça kaldırdı, gözleri Don Croce’yi izliyordu. Birkaç dakika dinledi ve “Evet, Ekselansları,” diyerek telefonu kapattı. İskemlesine yığıldı ve Michael ile Peter Clemenza’ya, “Gitmekte özgürsünüz,” dedi.

Don Croce, Michael ve Clemenza’ya odanın dışına doğru refakat etti, yürüyüşleri avluda tuzağa düşmüş tavuklar gibiydi. Sonra Müfettiş Velardi’ye döndü, “Sana, benim Sicilya’mda yabancı olmana rağmen geçen yıl her türlü nezaketi gösterdim. Ve burada arkadaşlarımın, adamlarının önünde, bana saygısızlık ettin. Fakat ben kin tutan bir adam değilim. Umarım yakın gelecekte, birlikte akşam yemeği yiyebilir ve arkadaşlığımızı daha açık bir kavrayışla tazeleriz.”

Müfettiş Frederico Velardi, beş gün sonra, güpegündüz Palermo bulvarında öldürüldü.

***

MICHAEL, iki gün sonra evdeydi. Ailede şenlik vardı, erkek kardeşi Fredo, Vegas'tan uçmuştu, Connie ve kocası Carlo, Clemenza ve karısı, Tom Hagen ve karısı vardı. Kucaklaştılar ve Michael'ın şerefine kadeh kaldırdılar, yorumlar ne kadar iyi göründüğü üzerineydi, kimse sürgün yıllarından söz etmedi, kimse yanaklarının çöktüğünü fark etmiş görünmedi, kimse Sonny'nin ölümünü anmadı. Aile içinde bir eve dönüş partisiydi, kolejden ya da uzun bir tatilden dönmüş gibi. Babasının sağına oturdu. Nihayet emniyetteydi.

Ertesi sabah geç vakte kadar uyudu, ülkeden kaçtığından beri ilk gerçek huzurlu uykusuydu. Kahvaltıyı annesi hazırlamıştı ve masaya otururken Michael'i öptü, onun alışılmadık bir şefkat hareketiydi. Bunu yalnızca bir kez, savaştan döndüğünde yapmıştı.

Kahvaltısını bitirdiğinde kütüphaneye gitti ve babasını onu beklerken buldu. Tom Hagen'in orada olmamasına şaşırmıştı, Don'un kendisiyle yalnız konuşmak istediğini anladı.

Don Corleone, törensel şekilde iki kadeh içki koydu ve birini Michael'a uzattı.

Michael kadehi kaldırdı. “Teşekkürler,” dedi. “Öğrenecek çok şey var.”

“Evet,” dedi Don Corleone. “Fakat çok zamanımız var ve sana öğretmek için buradayım.”

Michael, “Önce Guiliano meselesini açıklığa kavuşturmamız gerektiğini düşünmüyor musun?” diye sordu.

Don oturdu ve ağzındaki likörü sildi. “Evet,” dedi. “Üzücü bir iş. Kaçabileceğini umuyordum. Babası ve annesi benim iyi arkadaşlarımdı.”

Michael, “Neler döndüğünü asla anlamadım. Asla tarafları doğru belirleyemedim. Don Croce'ye güvenmemi söyledin fakat Guiliano ondan nefret ediyordu. Guiliano'yu öldürülmekten koruyacak Vasiyetnamenin sende olduğunu sanıyordum, fakat onu öldürdüler. Ve şimdi, Vasiyetnameyi bütün gazetelerde yayınlattığımızda, birbirlerinin boğazlarını kesecekler.”

Babasının soğuk şekilde baktığını gördü. “Orası Sicilya,” dedi Don. “Her zaman ihanetin içinde ihanet vardır.”

Michael, “Don Croce ve hükümet, Pisciotta'yla bir anlaşma yapmış olmalı,” dedi.

“Şüphesiz,” dedi Don Corleone.

Michael hâlâ anlayamamıştı. “Fakat bunu niçin yaptılar? Hükümetin Guiliano ile işbirliği yaptığını gösteren vasiyetname elimizde. Gazeteler bunu yayınladığında İtalyan hükümeti düşecek. Hiç mantıklı değil.”

Don hafifçe gülümsedi ve “Vasiyetname, gizli kalacak. Onlara vermeyeceğiz,” dedi.

Babasının ne söylediğini ve bunun ne anlama geldiğini anlamak Michael’ın epey zamanını almıştı. Sonra yaşamında ilk kez, babasına gerçekten kızdı. Yüzü beyazlaştı, “Bunun anlamı, her zaman Don Croce ile çalışıyoruz demek mi? Yani, Guiliano’ya yardım ettiğimi sanarak ona ihanet mi ediyordum? Ailesine yalan mı söylüyordum? Arkadaşlarına ihanet edip oğullarını ölüme mi sürükledin? Beni aptal gibi, bir Judas keçisi olarak mı kullandın? Tanrım Guiliano iyi bir adamdı, yoksul Sicilya halkı için gerçek bir kahramandı. Vasiyetnameyi yayınlatmalıyız.”

Babası, konuşmasını bitirene kadar bekledi, sonra iskemlesinden kalktı ve ellerini Michael’ın omuzlarına koydu. “Beni dinle,” dedi. “Her şey Guiliano’nun kaçışı için hazırlanmıştı. Don Croce ile Guiliano’ya ihanet etmek için pazarlık etmedim. Uçak bekliyordu, Clemenza ve adamları, sana her şekilde yardım etmek için talimat almışlardı. Don Croce, Guiliano’nun kaçmasını istemedi, bu en kolay yoldu. Fakat Guiliano, ona karşı kan davası yemini etmişti ve bunu gerçekleştirmeyi umduğu için bekliyordu. Birkaç gün içinde sana gelebilirdi, fakat son bir deneme daha yapmak istedi. Ve onu felakete sürükleyen de bu oldu.”

Michael babasından uzaklaştı ve deri koltuklardan birine oturdu. “Vasiyetnameyi açıklamaman için bir neden var,” dedi. “Bir anlaşma yaptın.”

“Evet,” dedi Don Corleone. “Sen bombayla yaralandıktan sonra benim ve arkadaşlarımın seni Sicilya’da artık güvenli bir şekilde koruyamayacağımızı fark ettim. Başka saldırılar da olabilirdi. Senin eve sağ salim döneceğinden emin olmalıydım. Bu yüzden Don Croce ile bir anlaşma yaptım. Onun seni koruması karşılığında, ben de Guiliano’yu Amerika’ya kaçtığında Vasiyetnameyi yayınlamaması için ikna edecektim.”

Korkunç bir şokla Michael, Pisciotta'ya Vasiyetnamenin Amerika'da güvende olduğunu söylediğini hatırladı. O anda, Guiliano'nun kaderini belirlemişti. Michael içini çekti. "Bunu, annesine ve babasına borçluyuz," dedi. "Ve de Justina'ya. O nasıl, iyi mi?"

"Evet," dedi Don. "İyi bakılıyor. Neler olduğunu kabul etmesi birkaç ayını alacak." Bir an durdu. "Çok zeki bir kız, burada iyi olacak."

Michael, "Eğer Vasiyetnameyi açıklamazsak anne ve babasına ihanet etmiş oluruz."

"Hayır," dedi Don Corleone. "Amerika'da bulunduğum yıllarda bir şey öğrendim. Mantıklı olmalısın. Müzakere etmelisin. Vasiyetnamenin yayınlanması ne işe yarayacak? Muhtemelen İtalyan hükümeti düşecek fakat ne değişecek. Bakan Trezza işinden olacak fakat sence onu cezalandırırlar mı?"

Michael kızgınlıkla, "Kendi halkına tuzak kuran bir hükümetin temsilcisi."

Don omuzlarını silkti. "Öyleyse? Devam etmeme izin ver. Vasiyetnamenin yayınlanması, Guiliano'nun annesi ile babasına ya da arkadaşlarına yardım edecek mi? Hükümet peşlerine düşecek, hapishaneye atacak, çeşitli şekillerde zulmedecek. Daha da kötüsü, belki Don Croce onları kara listeye alacak. Onların yaşlılıklarında huzur içinde yaşamalarına izin ver. Hükümetle ve Don Croce ile onları korumaları için bir anlaşma yapacağım. Ve Vasiyetnameyi elimizde tutmamız bunun için yararlı olacak."

Michael alaycı bir tavırla "Ve belki bir gün Sicilya'da da ihtiyaç duyabiliriz," dedi.

"Elimden bir şey gelmez," dedi babası seğiren bir gülümsemeyle.

Uzun bir sessizliğin ardından Michael yavaşça, "Bilmiyorum, şerefsizce geliyor. Guiliano gerçek bir kahramandı, şimdiden bir efsane. Onun anısına yardım etmeliyiz. Hatırasının yenilgiye uğramasına izin vermemeliyiz."

Don ilk kez kızdı. Kendine bir kadeh likör daha doldurdu ve bir dikişte içti. Oğluna parmağını sallayarak. "Öğrenmek istedin," dedi. "Şimdi beni iyi dinle. Bir adamın ilk görevi kendini canlı tutmaktır. Şeref denilen şey sonra gelir. Senin adlandırdığın şekliyle bu şerefsizliği kendi üstüme alıyorum. Ben de bunu senin yaşamını kurtarmak için yaptım, bir zamanlar benimkini kurtarmak için senin

şerefsizlik yapman gibi. Don Croce'nin koruması olmadan asla Sicilya'dan ayrılamazdın. Olsun. Guiliano gibi bir kahraman, bir efsane ve bir ölü mü olmak istiyorsun? Onu sevgili arkadaşımın oğlu olarak seviyordum, fakat ününü kıskanmam. Sen canlısın o ölü. Her zaman hatırla, yaşamını kahraman olmak için değil canlı kalmak için yaşa. Zamanla, kahramanlık biraz aptalca gelir."

Michael içini çekti. "Guiliano'nun başka seçeneği yoktu," dedi.

"Biz daha şanslıyız," dedi Don.

***

MİCHAEL'IN babasından aldığı ilk ve en önemli ders olmuştu. Gelecekteki yaşantısını şekillendirmişti, onu daha önce asla hayalini kurmadığı, korkunç kararları almaya ikna etmişti.

Onun şeref algılamasını ve kahramanlığa olan saygılı bakışını değiştirmişti. Hayatta kalmasına yardım etti, fakat mutlu olmasına değil. Babasının Guiliano'yu kıskanmamasına karşın Michael hep kıskandı.

OTUZUNCU BÖLÜM

GUİLİANO'NUN ölümü, Sicilya halkının ruhunu ezdi. Onların savunucusuydu; zenginlere ve soylulara, mafyaya, Roma'daki Hıristiyan Demokrat hükümete karşı kalkanıydı. Guiliano'nun gitmesiyle, Don Croce Malo, Sicilya adasını, zeytin presine koymuş ve zengin, fakir ayırt etmeden onlardan muazzam bir servet sıkmıştı. Hükümet, ucuz su sağlamak için baraj inşa etmeyi denediğinde, Don Croce inşaat için gereken ağır makineleri havaya uçurdu. Sicilya'daki bütün su kuyularını kontrol ediyordu; barajların ucuz su sağlaması onun çıkarına değildi. Savaş sonrası inşaat sektöründeki patlama sayesinde Don Croce servetine servet kattı. İlişkilerini kullanarak bilgi edinmesi ve ikna edici pazarlık gücüyle en iyi inşaat yerlerini ucuz fiyatlarla ele geçirdi, pahalı sattı. Sicilya'nın bütün iş dünyasını kişisel koruması altına aldı. Don Croce'ye birkaç kuruş ödemeden Palermo'nun pazarlarında enginar satamazdınız; zenginler, Don Croce'ye sigorta primi ödemeden karılarına mücevher ya da oğullarına yarış atları alamazdı. İtalyan parlamentosundan abuk sabuk yasaların geçmesiyle Prens Ollorto'nun malikânesindeki ekilmemiş topraklar üzerinde hak iddia eden köylülerin bütün budalaca umutlarını sert yumruğuyla kırdı. Don Croce, soylular ve Roma'daki hükümet arasında sıkışan Sicilya halkı umudunu kaybetti.

Guiliano'nun ölümünden iki yıl sonra, çoğu genç erkek olan beş yüz bin Sicilyalı göç etmişti. Bahçıvan, dondurma ustası ya da restoranlarda garson olmak üzere İngiltere'ye gittiler. Ya da Almanya'ya giderek ağır işlerde çalıştılar. Temizlik işlerinde çalışmak ya da guguklu saat yapmak için İsviçre'ye gidenler oldu. Fransa'ya gidenler mutfaklarda yardımcılık ya da konfeksiyon dükkânlarında süpürgecilik yaptılar. Bazıları Brezilya ormanlarında temizlik işlerinde, bazıları da İskandinavya'nın soğuk kışlarında aradılar kaderlerini. Ve tabii, Clemenza tarafından Birleşik Devletler'de Corleone Ailesine hizmet için seçilen bazı şanslılar da vardı. Ve

böylece Sicilya yaşlı insanların, genç çocukların ve ekonomik kan davası tarafından dul kalan kadınların ülkesi oldu. Taş köyler artık zengin malikânelere işgücü sağlayamadı ve zenginler de bu çöküşten nasibini aldı. Yalnızca Don Croce refahını artırdı.

Gaspare "Aspanu" Pisciotta eşkıya olarak işlediği suçlardan Ucciardone Hapishanesi'nde müebbet hapse mahkûm oldu. Fakat affedileceği herkes tarafından anlaşılmıştı. Tek endişesi cezaevinde öldürülmekti. Af bir türlü çıkmamıştı. Don Croce'ye haber göndererek hemen affedilmezse, çetenin Trezza ile bütün ilişkilerini, yeni Başbakan'ın Portella della Ginestra'da, kendi vatandaşlarını öldürmek için Don Croce ile nasıl komplo kurduğunu açıklayacağını iletti.

Bakan Trezza'nın İtalya başbakanlığına yükselişinin ertesi sabahında, Aspanu Pisciotta saat sekizde uyandı. İçi bitkilerle ve cezaevinde geçirdiği sürede oyalanmak için kısaltmakla uğraştığı el işi perdelerle dolu büyük bir hücresi vardı. Göz alıcı ipekteki nakış modelleri, onu dinginleştiriyor gibiydi. Şimdi, sık sık Turi Guiliano ile geçirdiği çocukluğunu, birbirlerine olan sevgilerini düşünüyordu.

Pisciotta, sabah kahvesini hazırladı. Zehirlenme korkusu vardı. Bu yüzden kahveye katılan her şey ailesi tarafından getirilmişti. Cezaevi yiyeceklerini önce minik porsiyonlar halinde kafeste beslediği papağana yedirirdi. Ve acil durumlar için raflarında nakış iğneleri ve kumaş yığınları ile birlikte, kocaman bir kavanoz zeytinyağı bulundururdu. Onu boğazından aşağı dökerek, zehirin etkilerini tersine çevirebileceğini ya da kendini kusturabileceğini düşünüyordu. Başka türlü bir saldırıdan korkusu yoktu, çok iyi korunuyordu. Hücresine yalnızca onaylanan ziyaretçiler gelebiliyordu; asla odasından dışarı çıkartılmazdı. Sabırla papağının yemesini ve sindirmesini bekledikten sonra kendi kahvaltısını büyük bir iştahla bitirdi.

***

HECTOR ADONIS, Palermo'daki dairesinden çıktı ve Ucciardone Cezaevi'ne gitmek için tramvaya bindi. Şubat güneşi, sabahın erken saatleri olmasına rağmen öyle kızgındı ki, siyah takım elbisesini giydiğine ve kravat taktığına pişman oldu. Fakat böyle bir zamanda

resmi giyinmesi gerektiğini hissetmişti. Ceketinin göğüs cebindeki önemli kâğıt parçasına dokundu, güvenle bastırdı.

Şehirden geçerken Guiliano'nun hayaleti de onunlaydı. Bir sabah, bir tramvay dolusu *carabinieri*nin havaya uçuşunu izlediğini hatırladı, Guiliano'nun, ailesinin cezaevine konmasına karşı yaptığı misillemelerden biriydi. Ve bir kez daha, klasikleri öğrettiği bu yumuşak huylu, iyi kalpli gencin, böyle korkunç bir eylemi nasıl gerçekleştirebildiğini düşünmekten kendini alamadı. Şimdi, geçtiği binaların duvarları boş olmasına rağmen hayalinde, hâlâ üzerlerinde kırmızı boya ile YAŞASIN GUİLİANO yazdığını görebiliyordu. Vaftiz oğlunun çok yaşamayacağını biliyordu. Fakat Hector Adonis'i asıl rahatsız eden, Guiliano'yu çocukluk arkadaşının öldürmesi olmuştu. Ceketindeki notu bırakma talimatı aldığında memnun olmasının nedeni buydu. Not, özel talimatlarla Don Croce tarafından gönderilmişti.

Tramvay, Ucciardone Cezaevi'nin uzun, tuğla binası önünde durmuştu. Caddeden, üstünde dikenli teller bulunan taş bir duvarla ayrılıyordu. Muhafızlar kapıyı tutmuşlardı ve duvarın çevresi silahlı polis devriyeleri tarafından korunuyordu. Belgeleri kontrol edildikten sonra Hector Adonis içeri alındı ve bir nöbetçi eşliğinde cezaevi eczanesine götürüldü. Eczane görevlisinin adı Cuto'ydu. Kravat taktığı bir takım elbisenin üstüne tertemiz beyaz bir önlük giymişti. Uzun uzun düşünerek bu özel zamanda bu şekilde giyinmeye karar vermişti. Cuto, Hector Adonis'i samimiyetle selamladı.

"Aspanu, ilacını düzenli olarak alıyor mu?" diye sordu Hector Adonis. Pisciotta tüberkülozu için hâlâ streptomycin alıyordu.

"Oh, evet," dedi Cuto. "Sağlığı konusunda çok titiz. Sigara içmeyi bile bıraktı. Mahkûmlar arasında dikkatimi çeken bir şey var. Özgürken sağlıklarını hor kullanırlar, aşırı sigara içerler, içip sarhoş olurlar, rastgele ilişki kurarlar. Yeterince uyumaz ve egzersiz yapmazlar. Sonra buraya gelip hayatlarının kalanını hapishanede geçirirken spor yaparlar, sigarayı bırakırlar, diyetlerine dikkat ederler ve her şeyleri ılımlıdır."

"Belki, daha az seçenekleri olduğu için," dedi Hector Adonis.

"Oh, hayır, hayır," dedi Cuto. "Ucciardone'de ne isterseniz alabilirsiniz. Gardiyanlar yoksul, mahkûmlarsa zengin. Bu nedenle

paranın el değiştirmesi mantıklı. Burada her türlü alışkanlığınızı sürdürebilirsiniz.”

Adonis, eczaneye göz gezdirdi. İlaçlarla dolu raflar, sargı bezlerinin ve tıbbi aletlerin bulunduğu büyük meşe dolaplar vardı, eczane mahkûmlar için acil servis gibi hizmet ediyordu. Kocaman odanın iki tarafında oldukça temiz, iki yatak bile vardı.

“İlacını sağlamada sıkıntı yaşıyor musunuz?” diye sordu Adonis.

“Hayır,” dedi Cuto, “Özel talebimiz var. Bu sabah yeni şişesini verdim. Amerikalılar ihraç etmek için birçok özel damga vuruyor. Çok pahalı bir ilaç. Resmi makamların onu canlı tutmak için bu kadar sıkıntıya katlanmasına şaşırıyorum.”

İki adam birbirlerine gülümsedi.

***

ASPANU PİSCİOTTA, hücresinde streptomycin kutusunu alarak mühürleri açtı. Dozunu ayarladı ve yuttu.

Tadının acılığına şaşırmıştı, birden vücudu geriye kıvrılarak büyük bir kavis oluşturdu ve kendini yere fırlattı. Attığı çığlığı duyan gardiyan koşarak hücre kapısına gelmişti. Pisciotta ayağa kalkmaya çabalıyor, vücuduna işkence eden dayanılmaz bir acıyla savaşıyordu. Boğazında korkunç bir tat vardı, sendeleyerek zeytinyağı kavanozuna doğru ilerledi. Vücudu yeniden büküldü ve can havliyle bağırdı, “Zehirlendim. Bana yardım edin, yardım edin.” Ve sonra yere düşmeden önce, kendine büyük bir öfke duydu, sonunda Don Croce onu yenmişti.

***

PISCİOTTA’YI taşıyan gardiyanlar, “mahkûm zehirlendi” diye bağırarak eczaneye koşturuyorlardı. Cuto, Pisciotta’yı hemen duvardaki yataklardan birine yatırtarak muayene etti. Ve aceleyle bir kusturucu hazırlayarak Pisciotta’nın boğazına döktü. Gardiyanlara göre, Pisciotta’yı kurtarmak için her şeyi yapıyordu. Aralarında kusturucunun ölmekte olan adama yardım etmek için çok zayıf bir solüsyon olduğunu bilen ise yalnızca Hector Adonis’ti. Adonis, yatağın yanına yaklaştı ve göğüs cebinden çıkardığı kâğıdı, Eczacı’ya yardım ediyor rolü yaparak, Pisciotta’nın gömleğinden içeri

kaydırdı. Aynı anda, Pisciotta’ya baktı, yakışıklı yüzü çektiği korkunç acıyla çarpılmıştı. Minik bıyığının bir parçası acıyla kemirilmişti. Hector Adonis o anda büyük bir üzüntü hissetti. Bu adamın vaftiz oğluyla birlikte, Roland ve Charlemagne şiirini ezbere okuyarak Sicilya tepelerinde kol kola yürüyüşlerini hatırlamıştı.

CESETTEKİ not neredeyse altı saat sonra bulundu yine de Pisciotta’nın ölüm öyküsüne dâhil edilmek için yeterince erkendi ve bütün Sicilya’da yankılandı. Hector Adonis’in Aspanu’nun gömleğinden içeri kaydırdığı kâğıt parçasında şöyle yazıyordu: GUILIANO’YA İHANET EDEN HERKES ÖLÜR.

OTUZ BİRİNCİ BÖLÜM

SİCİLYA'DA eğer hiç paranız yoksa sevdiklerinizi toprağa veremezsiniz. Bu da son yenilgidir ve Sicilya toprağı, birçok küçük düşürücü hakaretten sorumludur. Bu yüzden mezarlıklar küçük taşlarla ve congregazioni diye adlandırılan minik, kare mermer mozolelerle doludur. Demir ızgara kapılar, girişleridir. İçlerinde katlar vardır, tabutun konduğu özel kat çimento ile sıvanır. Diğer katlar aile kullanımı için rezerve edilir.

Hector Adonis, Montelepre Mezarlığı'nı ziyaret etmek için Pisciotta'nın ölümünden kısa bir süre sonra güzel bir pazar gününü seçmişti. Turi Guiliano'nun mezarında dua etmek için Don Croce ile buluşacaklardı. Ayrıca geçmişle hesaplaşmak için sağduyulu, kibirden uzak beyinlerin buluşmaları için daha uygun bir yer olabilir miydi?

Ve iş arkadaşlarının yaptıkları iyi bir işi kutlamaları için daha iyi, neresi olabilirdi? Don Croce'nin güzel konuşan ve iyi bir hafızaya sahip olan Pisciota'yı ortadan kaldırması gerekiyordu. İşin beyni olarak Hector Adonis'i seçmişti. Cesede bırakılan not Don'un ince bir jestiydi. Adonis'i memnun etmişti, gerçekte ise politik bir cinayeti, romantik bir adalet eylemi olarak gizlemişti. Mezarlık kapısının önünde Hector Adonis, şoför ve korumalarının Don Croce'yi arabadan dışarı çıkarmalarını izledi. Don'un bedeni geçen yıl boyunca muazzam derecede ağırlaşmıştı. Uçsuz bucaksız gücüyle birlikte vücudu da büyüyor gibiydi.

İki adam kapıdan birlikte geçtiler. Adonis, kavisli kemere baktı. Ferforje çerçevede metal bükülerek, kendinden hoşnut yaslılar için, bir mesaj yazılmıştı. BİZ DE SİZİN GİBİYDİK VE SİZ DE BİZİM GİBİ OLACAKSINIZ.

Adonis bu alaycı meydan okumaya gülümsedi. Guiliano, asla böyle bir zalimlikle suçlanamazdı fakat Aspanu Pisciotta, mezarından tam da böyle bağırıyordu.

Hector Adonis, artık Guiliano'nun ölümünden sonra Pisciotta'ya karşı taşıdığı şiddetli nefreti hissetmiyordu. Öcü alınmıştı. Şimdi ikisinin çocukken oynayışlarını, birlikte eşkıya oluşlarını hatırlıyordu.

Don Croce ve Hector Adonis, küçük taşların ve mermer yapıların bulunduğu mezarlığın derinliklerindeydiler. Don Croce ve korumaları, kayalık patikada birbirlerini destekleyerek bir grup halinde hareket ediyordu; şoför taşıdığı kocaman bir çiçek buketini, Guiliano'nun bulunduğu congregazione'nin kapısına bıraktı. Don Croce, çiçekleri titizlikle düzenledi sonra taş kapının üstüne yapıştırılan Guiliano'nun küçük fotoğrafına dikkatle baktı. Korumaları, düşmesini önlemek için bedenini destekliyorlardı.

Don Croce doğruldu. "Cesur bir gençti," dedi. "Hepimiz Turi Guiliano'yu sevdik. Fakat onunla nasıl yaşayabilirdik? Dünyayı değiştirmek, altını üstüne getirmek istedi. İnsanları severdi fakat kim onun kadar çok insan öldürdü? Tanrıya inanırdı fakat Kardinal'i kaçırdı."

Hector Adonis, fotoğrafı inceledi. Guiliano on yedi yaşındayken çekilmişti, Akdeniz'in verdiği güzelliğin doruğundaydı. Yüzünde, kendisini sevdiren bir tatlılık vardı ve bin kişiye ölüm emri verdiğini, bin ruhu cehenneme gönderdiğini asla hayal edemezdiniz.

Ah, Sicilya, Sicilya, diye düşündü Adonis, en iyilerini öldürüyor ve onları toprağa karıştırıyorsun. Senin toprağından kaynaklanan, meleklerden daha güzel çocukları şeytana çeviriyorsun. Kötülük bu toprakta bambu ve dikenli hintinciri gibi gelişiyor. Ve Don Croce, hâlâ niçin Guiliano'nun mezarına çiçekler diziyor?

"Ah," dedi Don, "eğer Turi Guiliano gibi bir oğlum olsaydı, ona yönetmek için ne büyük bir imparatorluk bırakırdım. Ve onun ne zaferler kazanacağını kim bilebilirdi?"

Hector Adonis gülümsedi. Şüphesiz Don Croce büyük bir adamdı fakat tarih algılaması yoktu. Halbuki Don Croce, hükümdarlığını sürdürecek, kurnazlığını devralacak, Sicilya'yı yağmalayacak, Roma'ya rüşvet yedirecek bin oğula sahipti. Ve o, Palermo Üniversitesi'nde Ünlü Tarih ve Edebiyat Profesörü Hector Adonis de bunlardan biriydi.

Mezarlığın önünde uzun at arabaları dizisi bekliyordu. Her santimetresi, Turi Guiliano ve Aspanu Pisciotta'nın efsaneleri ile rengârenk boyanmıştı: Düşes'in soyulması, mafya liderlerinin

katledilmesi, Turi'nin Aspanu tarafından öldürülmesi. Hector Adonis her şeyi bildiğini düşündü. Don Croce, büyüklüğüne rağmen unutulabilirdi fakat unutulmayacak olan Turi Guiliano'ydu. Guiliano'nun efsanesi büyüyecekti, bazıları asla ölmediğine, hâlâ Cammarata Dağları'nda dolaştığına ve büyük bir günde Sicilya'yı zincirlerinden ve yoksulluğundan kurtarmak üzere yeniden ortaya çıkacağına inanacaktı. Taşlı ve çamurlu binlerce köyde henüz doğmamış çocuklar, Guiliano'nun ruhu ve yeniden dirilişi için dua edecekti.

Hector Adonis, Charlemagne ve Roland ile Oliver efsanelerini ezbere okurken dinlemediği için başka yola saptığı söylenen ince zekâlı Aspanu Pisciotta, eğer sadık kalsaydı unutulur ve Guiliano efsaneyi tek başına doldururdu. Fakat, bu büyük suçu işleyerek, sevgili Turi'sinin sonsuza dek yanında yer almıştı.

Pisciotta, aynı mezarlığa gömülmüştü. İkisi de, aziz dağlarına sonsuza dek bakabilirlerdi, Hannibal'ın filinin iskeletini saklayan, bir zamanlar Müslümanlarla dövüşürken ölen Roland'ın borusu ile sarsılan aynı dağlardı. Turi Guiliano ve Aspanu Pisciotta, genç ölmüşlerdi fakat yaşayacaklardı. Sonsuza kadar olmasa da, Don Croce'den ya da Profesör Hector Adonis'ten daha uzun bir süre.

Biri çok kocaman, biri çok minik iki adam, mezarlığı birlikte terk ettiler. Teraslanmış yeşil bahçeler, dağların eteklerini sarmıştı, minik bir Sicilya şahini, güneş ışınında onlara doğru uçtu.

SON

MARIO PUZO KİMDİR?

1920 yılında doğan Mario Puzo, İtalya'nın Napoli şehrinden ABD'ye göç etmiş, son derece yoksul bir ailenin çocuğudur. 1953 yılında yazdığı ilk kitabı *Dark Arena*, 1953 *(Karanlık Arena*- 1001 Kitap yayınları, 2005) ve diğer kitaplarının okunmaması, hedeflediği parayı kazandırmaması Puzo'nun canını sıksa da asla yılmaz. Sonunda çocukluğunu geçirdiği bölgedeki gözlemleri, gazetecilik yaparken ilgilendiği mafya organizasyonları hakkındaki bilgilerle birleşince ortaya çıkan eserle *(The Godfather-Baba)* yüzyılın başarısını yakalar. 1969 yılında satışa çıkan kitap, tam 68 hafta satış listelerinde kalır, dünya çapında 20 milyondan fazla satılır.

BİR SİCİLYA DESTANI

Uzun bir aradan sonra yazdığı ve büyük yankı uyandıracak olan "*Sicilyalı"* adlı romanı 1984 yılında yayınlanır. Kitap satışa çıktığı günden itibaren büyük bir satış başarısı yakalar ve uzunca bir süre "The Newyork Times Bestseller" listesinde kalır. Sicilyalı, eleştirmenler tarafından olağanüstü beğeni kazanarak, Puzo'nun eserleri arasında "bir köşe taşı" olarak gösterilir.

Mario Puzo 2 Temmuz 1999 yılında hayata veda eder. Puzo'nun yaşamı boyunca üzerinde araştırmalar yaptığı ve tarihteki ilk mafya ailesi olarak nitelediği Borgia Ailesi'ni anlattığı eseri *The Family (Aile* - 1001 Kitap yayınları 2005) ise ölümünden sonra 2002 yılında yayınlanmıştır. Puzo, Aile adlı kitabı için şöyle demiştir. "Papa VI. Alexander Rodrigo Borgia ve ailesinin araştırılmasına bir ömür harcadım. 50 yıldır bu kitabı yazıyorum. Diğer bütün kitaplarımı ise, aralarda yazdım. Aile, benim en önemli eserimdir."

Notlar

[←1]

Şaperon, genç kıza eşlik eden yaşlı kadın.

[←2]

Liret. İtalya’nın eski para birimi.

[←3]

Lupara, Sicilya’da böylesi olaylarda çok popüler olan bir çeşit tüfek.

[←4]

Rölik, bir azizin bedeninden artakalan parça veya özel eşya

[←5]

Öfori, hastanın kendini iyileşmiş gibi hissetmesi. Zindelik hissi.

[←6]

Hipokrasi, takiyye, ikiyüzlülük.

[←7] Iago, Shakespeare’in Othello adlı eserindeki kötü karakter.